॥ णमोऽत्थु णं समणस्स भगवओ महावीरस्स ॥

श्रेष्ठि-देवचन्द्रलालभाई-जैनपुस्तकोद्धारे ग्रन्थाङ्कः १२५ ॥

आगमोद्धारक-आचार्यश्रीआनन्दसागरसूरिसङ्कलितः—

अल्पपरिचितसैद्धान्तिकशब्दकोषः ।

चतुर्थो विभागः

['फ'तः 'व'पर्यन्तः]

सम्पादकौ-आगमोद्धारकोपसम्पदाप्राप्त-शिशुः पं. कंचनसागरः
पं. प्रबोधसागरशिष्य-मुनिप्रमोदसागरश्च ।

प्रकाशकः-सुरतवास्तव्य-श्रेष्ठि-देवचन्द्रलालभाई-जैनपुस्तकोद्धारकोशस्य
कार्यवाहकः-चोकसी मोतीचन्द मगनभाई ।

वीराब्दः २५००। वैक्रमाऽब्दः २०३०। शाकाब्दः १८९६। ख्रिस्ताब्दः १९७४।

प्रथमं संस्करणम्] निष्क्रयः-रूप्यनवकम् । [प्रतयः ५००

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

॥ णमोऽत्थु णं समणस्स भगवओ महावीरस्स ॥

श्रेष्ठि-देवचन्द्रलालभाई-जैनपुस्तकोद्धारे ग्रन्थाङ्कः १२५

आगमोद्धारक-आचार्यश्रीआनन्दसागरसूरिसङ्कलितः—

अल्पपरिचितसैद्धान्तिकशब्दकोषः ।

चतुर्थो विभागः

('फ'तः 'व'पर्यन्तः)

सम्पादकौ—आगमोद्धारकोपसम्पदाप्राप्त-शिशुः पं० कंचनसागरः
पं० प्रबोधसागरशिष्य-मुनिप्रमोदसागरश्च ।

प्रकाशकः—सुरतवास्तव्य-श्रेष्ठि-देवचन्द्रलालभाई-जैनपुस्तकोद्धारकोशस्य
कार्यवाहकः—चोकसी मोतीचन्द मगनभाई ।

卐

वीराब्दः २५०० । वैक्रमाब्दः २०३० । शाकाब्दः १८९६ । खिस्ताब्दः १९७४

प्रथमं संस्करणम्] निष्क्रयः—रूप्यनवकम् । [प्रतयः ५००

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

इदं पुस्तकं सूर्यपुरे श्रेष्ठि-देवचन्द्रलालभाई जैनपुस्तकोद्धारसंस्थाया कार्यवाहक-
मोतीचन्द मगनभाई चोकसी इत्यनेन
जैनेन्द्रमुद्रणालये ललितपुरे पं० परमेष्ठिदास जैन न्यायतीर्थ द्वारा मुद्रापितम् ।

अस्य पुनर्मुद्रणाद्याः सर्वेऽधिकारा एतद्भाण्डागारकार्यवाहकैरायत्तीकृताः ।

The Board of Trustees :

Shri Nemchnd Gulabchand Devchand Javeri
„ Talakchand Motichand „
„ Ratanchand Sakerachand „
„ Amichand Zaverchand „
„ Keshrichand Hirachand „
„ Motichand Maganbhai Choksi
Hon. Managing Trustee.

संस्थानुं ट्रस्टीमंडल:—

श्री नेमचंद गुलाबचंद देवचन्द झवेरी
„ तलकचंद मोतीचंद „
„ रतनचंद साकेरचंद „
„ अमीचंद झवेरचंद „
„ केशरीचंद हीराचंद „
„ मोतीचंद मगनभाई चोकसी
मेनेजिंग ट्रस्टी

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

Sheth Devchand Lalbhai Pustakoddhar Fund Series No 125

Shree Alpaparichit Saidhantik Shabda-Kosh

FORTH PART

—: Author :—

Agmoddharak Acharya Shree Anandsagarsurishwarji

—: Editor : —

Agmoddharak Shree Anandsagarsurishwar ji's Sisho
Panyash Kanchansagar and Muni Pramodsagar

— Collected —

SHREE GUNSAGARJI

SHREE ANANDSAGARSURISHVARJI'S ANTEWASI

- Publisher -

Motichand Maganbhai Choksi

Managing Trustee For—

SHETH DEVCHAND LALBHAI JAIN PUSTAKODDAR FUND

SURAT.

First Edition
Copies 500

Price Rs. 9 - 00

Vikram Samvat 2030
Christation Era 1974

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

❀ प्रकाशकीय ❀

जणावतां अमोने आनन्द थाय छे के अमारो आ श्री सेठ दे० ला० जैन संस्थाना स्थापक आगमोद्धारक श्री छे. ते आ अमारी संस्था जैन धर्मना अनेक ग्रन्थोनु' प्रकाशन करे छे. तेमां श्री-अल्पपरिचितसैद्धान्तिकशब्दकोस के जे तेओश्रीनी संकलना छे. तेना प्रथम भागने अमारी संस्थाना क्रमांक १०१ मां, बीजा भागने नं० ११५ अने भाग त्रीजा ने नं० ११६ तरीके प्रगट करि चुकी छे. अने अत्यारे आ तेना चौथा भागने नं० १२५ मा तरोके प्रगट करे छे. ते आनंदनी बात छे.

जो के चार भागमां कोष पूर्ण करवो हतो पण हवे पांचमा भागमां पूर्ण करी शकशु'. आ भागमां 'फ' थी 'व' सुधिना शब्दोनो समावेश कर्यों छे. अमारा निवेदननो केटलोक वातो पूर्वेना भागोमां आपी छे. ने हवे पांचमा भागमां विशेष बात आपशु'.

संपादकनु' वक्तव्य पण आमां आपवामां आव्यु' नथी, ते पण पांचमा अन्त्य भागमां आवशे. प्रस्तावना पण पाँचमां भागमां आवशे.

आगमोद्धारकना तो ऋणथी मुक्ति थवाय तेम नथीज. संपादक आगमोद्धारक उपसंपदा प्राप्त शिशु पं कंचनसागरजी म० तेमज तेमना सहसंपादक मुनि प्रमोदसागरजी छे. तेमना पण संपादन करवा बदल ऋणि छीए. आनु' शुद्धिपत्रक पं० श्रीप्रबोधसागरजी म. करी आप्यु' ते बदल तेओ श्रीनो अमे आभार मानीए छीए. जैनेन्द्रप्रेसना मालीक पंडित परमेष्ठिदासे प्रीन्टीग करी आपवा बदल तेमनो पण आभार मानीए छीए. शुद्धिपत्रक आपेलु' छे तेनो उपयोग करवा वाचकवृन्दने विनंती करीए छीए.

ग्रन्थमां जाणे अजाणे थयेली भुलने वाचकवृ'दादि दरगुजर करशे एज अभ्यर्थना. अमारा प्रयासने सफल करशो एवि आशा अस्थाने नथी.

वि० सं० २०३०
अक्षयतृतीया
ता० २५-४-७४

शे० दे० ला० जै० ना ट्रष्टीमंडल वती
मोतीचन्द मगनभाई चोकसी

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

* ॐ अर्हम् *

णमोऽत्थु णं समणस्स भगवओ महावीरस्स ।

श्रेष्ठि-देवचन्द्रलालभाई-जैन-पुस्तकोद्धारे-ग्रन्थाङ्कः-१२६

आगमोद्धारक-आचार्यश्रीआनन्दसागरसूरिसङ्कलितः-

अल्पपरिचितसैद्धान्तिकशब्दकोषः

चतुर्थो-विभागः

फकारः

फंदइ-स्पन्दते-किञ्चिच्चलति । भग० १८३ ।

फंदिआ-स्पन्दिता-व्यापारिता । जं० प्र० १०१ ।

फंदिय-स्पन्दितः-व्यापारितः । जीवा० २६६ ।

फंदुतिता- । नि० चू० प्र० १२८ आ ।

फंदेति-स्पन्दते । ज्ञाता० ६७ ।

फंसेज्ज-उत्पादयिष्यति । पिण्ड० १४५ ।

फग्गु-अजितनाथजिनस्य प्रथमा साध्वी । सम० १५२ ।

फग्गुण-फाल्गुनः-मासविशेषः । ज्ञाता० १२४ ।

फग्गुणी-गाथापतेर्भार्या । उपा० ५३ । फाल्गुनी-उत्तरफाल्गुनी । जं० प्र० ५०८ । सूर्य० ११४ ।

फग्गुणीओ-फाल्गुन्यः-उत्तरफाल्गुनीपर्यन्तानि । सूर्य० ११४ । ठाणा० ७७ ।

फग्गुरक्खिअ-फल्गुरक्षितः-आर्यरक्षितानुजः । आव० २९६ ।

फग्गुरक्खित-फल्गुरक्षितः-गच्छप्रधानः । आव० ३०८ । फल्गुरक्षितः । उत्त० १७३ ।

फग्गुरक्खिय-फल्गुरक्षितः-आर्यरक्षितभ्राता । उत्त० ९६ ।

फट्टा-महला । नि० चू० प्र० २१० अ ।

फडा-फणा । दे० ।

फडाडोव-स्फटाटोपः-फणासंरम्भः । ज्ञाता० १६२ । स्फटाटोपः-फणाडम्बरः । उपा० २५ ।

फड्डगपईए-मूलान्यपल्लीपतयः स्पर्द्धकपतयः । बृ० द्वि० १२१ अ ।

फड्डगफड्डगं-स्पर्धकस्पर्धकम् । आव० २९३ ।

फड्डय-फड्डकं लघुतरो गच्छदेश एव गणावच्छेदकाधिष्ठितः । औप० ४५ । स्पर्धकः-समूहविशेषः । वि० चू० प्र० २६६ ।

फड्डयफड्ड-फड्डकफड्डकः । ओघ० ९३ ।

फड्डा-अवधिज्ञाननिर्गमद्वाराणि, गवाक्षजालादिव्यवहितप्रदीपप्रभाफड्डकानीव वा फड्डकानि । आव० ४३ । अपवरकादिजालकान्तरस्थप्रदीपप्रभानिर्गमस्थानानीवाऽवधिज्ञानावरणक्षयोपशमजन्यान्यवधिज्ञाननिर्गमस्थानानिह फड्डकान्युच्यन्ते । विशे० ३६३ ।

फणग-फणकः-कङ्कतकः । उत्त० ४९३ ।

फणस-पनसः । प्रज्ञा० ३६४ । पनसः-फलविशेषः । प्रज्ञा० ३२८ । वृक्षविशेषः । भग० ८०३ ।

फणा-दर्वी । जीवा० ३९ ।

फणिज्जए-हरितविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

फणिस-पनसः-वृक्षविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

फणिह-कङ्कतकः 'कांसकी'ति लोके । अनु० २४ । केशसंयमनार्थं कङ्कतकम् । सूत्र० ११७ ।

फणेज्जा- । भग० ८०२ ।

फरल-दीपकाणः । प्रश्न० २५ ।

फरित्तु-अफरिध्यत् (?) । उ० मा० गा० १०९ ।

फरिहोदए-परिखायाः-खातवलयस्योदकं परिखोदकम् ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ज्ञाता० १७७ ।

फरुस-कर्मसंश्लेषाभावान्निर्गमत्वादल्पसत्त्वैर्दुरनुष्ठेयत्वाद्वा कर्कशमन्तप्रान्ताहारोपभोगाद्वा परुषः-संयमः । सूत्र० २५० । परुषः-क्रोधनः । उत्त० ५० । कुम्भकारो । नि० चू० प्र० ३५६ आ । जं पुण हिंसगं मम्मघट्टणं च तं फरुसं । नि० चू० प्र० २६६ अ० । नि० चू० प्र० २७७ अ । नेह रहियं णिप्पिवासं । नि० चू० प्र० २७७ आ । परुषं-मर्मोद्घाटनपरम् । आचा० ३८८ । परुषं-कठोरम् । भग० २३१ । परुषं-रे मुण्ड ? इत्यादिकम् । प्रश्न० १६० । परुषं-स्नेहाननुगतम् । औप० ४२ । परुषं-अश्राव्यभाषम् । प्रश्न० ११६ । कुम्भकारः । बृ० द्वि० १७४ आ । परुषः-कुम्भकारः । बृ० प्र० १६१ अ ।

फरुसग-कुम्भकारः । विशे० १४० । कुंभकारो । नि० चू० प्र० ३६ अ ।

फरुसय-परुषतां-कर्कशतां पीडाकारिताम् । आचा०१५५ ।

फरुसवयण-परुषं-दुष्टशैक्षेत्यादिवचनम् । ठाणा० ३७० ।

फरुससाला-कुम्भकारशाला । बृ० द्वि० २७१ आ ।

फरुसा-परुषा-निष्ठुरा भावस्नेहरहिता । दश० २१५ । णेहवज्जिया । दश० चू० १०८ ।

फरुसासी-परुषाशिनः-रूक्षाशिनः रूक्षाशितया च प्रकृतिक्रोधनाः । आचा० ३११ ।

फल-अर्थक्रियावाप्तिः । आचा० १६७ । कर्मबन्धः । सूत्र० १७४ । महिमा । उत्त० १४७ । क्षुरम् । आव० ७८३ । आम्रफलादि । ज्ञाता० ५२ । मुष्टिप्रहारः । उत्त० ३६४ । योगभावितेन मातुलिङ्गादिना । सम० ५२ । बिल्वादि । उत्त० ३६४ । फलं-क्रियाऽनन्तरभावि स्वर्गादिकम् । आव० ३७७ । फलं-बाणाग्रभागः । भग० २२६ ।

फलक-शयनभेदः । आवरणविशेषः । आचा० ६० । अष्टापदद्यूतभेदः । जं० प्र० १३७ । आव० ८८ । दारुमयम् । जं० प्र० २०५ । स्फुरकम् । ज्ञाता० २३६ । फलकं यत्र लिखित्वा पठनम् । पट्टिका । बृ० द्वि० २५३ आ ।

फलकपीठोपादानं- । उत्त० ४० ।

फलकसंपुट-द्विफलके-एकत्रकृते । व्य० द्वि० २१३ अ ।

फलकसंस्तारक-शय्यासंस्तारके प्रथमो भेदः । व्य० द्वि० २८४ अ ।

फलग-फलकं-चम्पकपट्टादि । उत्त० ४३४ । फलकं-चंपकपट्टः । व्य० प्र० १६४ । फलकं-आसनविशेषः । आव० ६५४ । प्रज्ञा० ६०६ । फलकं-सम्पुटकफलकं खेटकं वा अवष्टम्भं वा द्यूतोपकरणं वा । जं० प्र० २६४ । फलकं-अवष्टम्भनफलकम् । भग० १३६ । अवष्टम्भार्थम् । ज्ञाता० १०९ । फलकम् । आचा० ३४४ । आव० ४४१ । अवष्टम्भफलकम् । ठाणा० ३१२ । प्रतलमायतम् । ठाणा० ४६६ । फलहकः । आचा० ३७२ । महल्लं । दश० चू० ८० ।

फलगसरिया-फलकवीनितः । आव० २३६ ।

फलगसेज्जा-फलकशय्या प्रतलायतविष्कम्भवत् काष्ठरूपा शय्या । भग० १०१ ।

फलगा-फलकानि-पद्मवरवेदिकाङ्गभूतानि । जं० प्र० २३ । चंपगपट्टादी । नि० चू० प्र० ६२ आ ।

फलगावयट्ठी-हन्यमानोऽपि स बाह्याभ्यन्तरतया तपःपरीषहोपसर्गैः फलकवदवतिष्ठते न कातरो भवति । आचा० २५८ । तक्ष्यमाणोऽपि दुर्वचनवास्यादिभिः कषायाभावतया फलकवदवतिष्ठते तच्छीलश्चेति फलकावस्थायी, वासीचन्दनकल्पः । आचा० २८४ ।

फलगुण-सिद्धिः । आचा० ८६ ।

फलत-फलकादिः । निरय० १८ ।

फलपत्त-फलप्राप्तं-फलं दातुमभिमुखीभूतः । प्रज्ञा० ४५६ ।

फलबेंटिया-त्रीन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ ।

फलभोयण-फलं-अपुष्यादि तस्य भोजनम् । ठाणा० ४६० । भग० ४६७ ।

फलमंथू-फलमन्थुः बदरचूर्णम् । दश० १८६ ।

फलय-फलकं-त्रिसोपानाङ्गभूतम् । जीवा० १६८ । फलकं अवष्टम्भनद्यूतादिनिमित्तम् । प्रश्न० ८ । फलकं-सम्पुटफलकं, खेटकं, अवष्टम्भनं द्यूतोपकरणं वा । औप० ६६ । फलकं-खेटकम् । जं० प्र० २०५ ।

फलवासा-फलवर्षः-फलवर्षणम् । भग० १६६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

फलवित्तिविसेस-फलवृत्तिविशेषः-उदयवर्त्तनभेदः। ज्ञाता० २०५ ।

फलविवाग-फलमिव वृक्षसाध्यमिव विपाकः-कर्मणामुदयः फलविपाकः । प्रश्न० १५ ।

फलवुट्टी-फलवृष्टिः । भग० १६६ ।

फलहंतर-फलकान्तरः-सङ्कुटितफलकविवरः । ज्ञाता० १५६ ।

फलह-फलकम् । आव० ६७७ ।

फलहरिय-फलहरितं-हरितफलम् । जीवा० २१३ ।

फलहलक-साही-पाटकांशः । बृ० प्र० २६४ आ ।

फलहिका- । ओघ० ५७ ।

फलहिग्गाह-फलहिग्राहः । ओघ० ६६६ ।

फलही-फलहिः-कर्पासः । उत्त० १६२ । पार्ष्णिः । उत्त० १६३ । कर्पासं-मल्लयुक्तिविशेषः। आव० ६६६ ।

फलहीमल्ल-मल्लविशेषः। व्य० द्वि० ३५७ अ ।

फलहो- । व्य द्वि० ११५ अ ।

फलासव-फलासवः । प्रज्ञा० ३६४ । फलासवः-फलरससारः । जीवा० ३५१ ।

फलाहारा- । निरय० २५ ।

फलिअ-फलिकं-प्रहेणकादि । ठाणा० १४८ ।

फलिए-स्फटिकः । विपा० ९६ ।

फलिओ-पाटितः-क्षुरिकाभिरूर्ध्वं द्विधाकृतः । उत्त० ४६० ।

फलिओवहडे-फलिकोपहृतं अवगृहीताभिधानपञ्चमपिण्डेषणाविषयभूतम् । ठाणा० १४८ ।

फलितं-यत् व्यंजने भिक्षोर्वा नानाप्रकारैर्विरचितम् । व्य० द्वि० ३५४ अ ।

फलितोपहृतं-पहृते द्वितीयो भेदः। व्य० द्वि० ३५३ आ ।

फलिह-स्फटिकं-अन्तःकरणम् । सूत्र० ३३६ । ज्ञाता० १०६ । परिघं-नगरद्वारादिसम्बन्धिः । दश० १८४ । अर्गला गृहद्वारे । ज्ञाता० १०६ । स्फटिकम् । भग० १३५ । ज्ञाता० ३५ । पृथिवीभेदः । गोमेदकविशेषः। आचा० २६ । स्फटिकः-मणिभेदः । प्रज्ञा० २७ । उत्त० ६८९ । स्फटिककाण्डं-पञ्चदशं स्फटिकानां विशिष्टो भूभागः । जीवा० ८६ । अर्गलादण्डः । औप० १८ । स्फटिकमिव स्फाटिकं-अन्तःकरणम् । राज० १२३ । परिघा-अर्गला गृहद्वारे । राज० १२३ । नगरदुवारादिसु दारं । दश० चू० ८५ । अग्गला । नि० चू० द्वि० २४ अ । परिघः-अर्गला । ठाणा० २१७ ।

फलिहकूडे-स्फटिककूटं स्फटिकरत्नमयत्वात् । गन्धमादनवक्षस्कारपर्वते पञ्चमं कूटम् । जं० प्र० ३१३ ।

फलिहग्गह-पार्ष्णिग्राहः । उत्त० १६३ ।

फलिहमल्ल-कार्पासमल्लः । भृगुकच्छहरण्यां दूरीयकूपिकाग्रामे मल्लविशेषः । आव० ६६४।

फलिहरयण-स्फटिकरत्नम् । भग० १७२ ।

फलिहवडिंसए- । भग० २०३ ।

फलिहा-परिखा-अध उपरि च समखातरूपा । राज० ३ । परिखा । आचा० ३३७ । परिखा-अर्गला । प्रश्न० ८ । परिखा उपरि विशाला अधः संकुचिता । प्रज्ञा० ८६ । अध उपरि च समखातरूपा । ज्ञाता० २ ।

फलिहिय- । बृ० प्र० १६४ अ ।

फलिहिया-फलिहिका । आव० ६३६ ।

फलिही-वमनी । अनु० ३५ ।

फल्गुदेश्या- । आचा० १२३ ।

फल्गुरक्षित-आर्यरक्षितभ्राता । विशे० १००३ ।

फल्ल-फलाज्जातः फालः-सौत्रिकः । बृ० तृ० २०१ आ ।

फव्वणं-यथेच्छं भक्तपानलाभः (देशी०) । बृ० द्वि० १० अ ।

फव्वाम-लप्स्यामहे । आव० ४०४ ।

फाडिगा-अच्छा इत्यर्थः । नि० चू० प्र० २५५ अ ।

फाणय-घर्षय । पिण्ड० १३५ ।

फाणिअ-फाणितं-द्रवगुडः । दश० १७६ ।

फाणिए-कक्कवादि फाणितं-द्रवगुडविशेषः। पिण्ड० ८१ ।

फाणिय-उदकेन द्रवीकृतो गुडः, क्वथितोऽक्वथितो वा । आचा० ३३६ । फाणितविषयम् । प्रज्ञा० २६३ । फाणितविषयं-गुडपानकम् । पिण्ड० १६८ । फाणितविषयं कक्कबः-द्रवगुडविशेषः । पिण्ड० ८१ । धोविउं मेलितुं । नि० चू० प्र० २२४ आ । आर्द्रो गुडो द्रावितगुडो वा । बृ० द्वि० १७८ अ ।

फाणियंगुल-द्रवगुडः । भग० ७४८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

फाल-स्फालः-पाटनम् । बृ० द्वि० २३५ अ । द्विपञ्चाशत्पलप्रमाणो लोहमयो दिव्यविशेषः । ज्ञाता० ११८ ।

फालणं-स्फाटनं-सकृद्दारणम् । प्रश्न० १७ ।

फाला-कुशी । आव० ३९७ । लोहमयकुशाः । उपा० २१ ।

फालावितं-पाटितम् । आव० ८२६ ।

फालिओ-फाटितो जीर्णवस्त्रवत् । उत्त० ४६० ।

फालिज्जइ-पाट्यते । आव० ६३४ ।

फालितो-पाटयतो विदारयतो । दश० ३६ ।

फालियं-पाटितम् । पिण्ड १०० । स्फाटितम् । उत्त० १८० । आव० ३२३ । आचा० ३६३ ।

फालियवडिसए-स्फटिकावतंसकः-दक्षिणस्यामवतंसकः । जीवा० ३६१ ।

फाले-लाले घोले थूरे-स्फाटय लोलय घोलय स्थूरय । मर० ।

फालेऊण-स्फाटयित्वा । आव० ३६६ ।

फालेइ-विदारयति । आव० २१७ ।

फास-स्पृश्यत इति स्पर्शः । प्रज्ञा० ४७३ । स्पर्शग्राहकेण स्पर्शनेन्द्रियेण स्पृश्यते कर्कशादिरूपः परिच्छेद्यवस्तुगतः स्पर्शोऽनेनेति स्पर्शः कर्कशादिरूपो वा । प्रज्ञा० ५६६ । स्पर्शः-शीतोष्णादिः । औप० ३६ । स्पर्शः-विषयः । आचा० १० । स्पर्शः-दुःखोपनिपातः । आचा० २४ । अस्प्राक्षीद्-आसेवितवान् । उत्त० ४९६ । अष्टाशीतौ महाग्रहे अष्टचत्वारिंशत्तमः । ठाणा० ७९ । स्पृशति-सेवते । दश० २६५ । स्पर्शः-सम्पर्कः । सूत्र० १२४ ।

फासइ-स्पृशति-सेवते । उत्त० २५१ ।

फासइत्ता-स्पृष्ट्वा अनुष्ठानतः । उत्त० ५७२ । मनोवाक्कायलक्षणेन योगत्रिकेन स्पृष्ट्वा । उत्त० ५७२ ।

फासणा-स्पर्शना-ईषद्व्याख्यादिरूपा । दश० २७८ ।

फासपरियारगा-स्पर्शादिपरिचारकाः स्पर्शादिरेवोपशान्तवेदोपतापा भवन्तीत्यभिप्रायः । ठाणा० १०० ।

फासा-स्पर्शाः परीषहोपसर्गरूपाः । सूत्र० २०७ । स्पर्शाः-स्पृशन्ति-स्वानि स्वानीन्द्रियाणि गृह्यमाणतयेति स्पर्शाः शब्दादयः । उत्त० २२६ । स्पर्शप्रधानत्वात् स्पर्शाः । उत्त० २२७ ।

फासाइंति-स्पर्शं कुर्वन्ति-स्पर्शयन्ति-स्पर्शनेन्द्रियेणाहारपुद्गलानां कतिभागं स्पर्शन्तीत्यर्थः, अथवा स्पर्शेना स्वादयन्ति प्राकृतशैल्या 'फासायंति', स्पर्शेन वाऽऽददति गृह्णन्ति उपलभन्त इति । भग० २९ ।

फासिदिए-स्पर्शेन्द्रियम् । प्रज्ञा० २९३ ।

फासिदियवेमायत्ता- । प्रज्ञा० ५०६ ।

फासित्ता-तदनुष्ठानतः स्पृष्ट्वा । उत्त० ५७२ ।

फासिय-स्पृष्टं-प्रत्याख्यानग्रहणकाले विधिना प्राप्तम् । आव० ८५१ । स्पृष्टं-उचिते काले विधिना प्रतिपन्नम् । प्रश्न० ११३ ।

फासिया-स्पृष्टा-प्रतिपत्तिकाले विधिना प्राप्ता । ठाणा० ३८८ । विशुद्धपरिणामप्रतिपत्त्या । ठाणा० ५११ ।

फासुअ-विद्धस्थं । नि० चू० प्र० ५६ आ । प्रासुकं-बीजादिरहितम् । दश० १७८ ।

फासुग-प्रासुकदानादिविषयः षष्ठ उद्देशकः । भग० ३२८ । प्रासुकं-आधाकर्मादिरहितम् । दश० ७२ । ववगयं जीवियं । नि० चूर्णि प्र० ९५ आ । प्रासुकं-अचित्तं । आव० ८२८ ।

फासुगचारी-प्रासुकचारिः । आव० ११८ ।

फासुगमुदगं-अचित्तं जं तसेहिं रहियंति फासुगमुदगं । नि० चू० प्र० ४७ आ ।

फासुय-प्रासुकं-निर्जीवम् । प्रश्न० १२७ । प्रगता असवः-असुमन्तः सहजसंसक्तिजन्मानो यस्मात् तत् प्रासुकम् । उत्त० ६० । ज्ञाता० १०६ । प्रासुकः-आधाकर्मादिरहितः । आचा० ३६८ । प्रगता असवः-उच्छ्वासादयः प्राणा यस्मात् स प्रासुकः-निर्जीवः । ठाणा० २१३ । प्रासुकः-स्वाभाविकागन्तुकसत्वरहितः । उत्त० ४१८ । एषणीयम् । बृ० प्र० २६१ अ । प्रासुकं-निर्जीवम् । प्रश्न० १५५ । असवः-प्राणाः प्रगता-असवः-प्राणाः यस्मादिति प्रासुकं निर्जीवम् । दश० ६४ । प्रासुकं-प्रगतासु निर्जीवम् । दश० १८१ ।

फासुयविहार-प्रासुकविहारः । आव० २१९ । ज्ञाता० १०६ ।

फासेइ-प्रतिपत्तिकाले विधिना प्रतिपत्तेः स्पृशति । उपा० १५ । उचितकाले विधिना ग्रहणात् । भग०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

१२४ । ज्ञाता० ७३ । स्पृशति । आव० २२२ ।
फासेतव्वा-स्पर्शनीया-अनुसरणीया । ठाणा० ९२ ।
फासेमि-आसेवनाद्वारेण स्पृशामि । आव० ७६१ ।
फिट्टंति- । ओघ० १३१ ।
फिट्ट-स्फिटितः । आव० २१४ ।
फिडिअ-स्फिटितः-मार्गाद् भ्रष्टः । ओघ० १४ ।
फिडिए-अतिक्रान्तः । ओघ ११७ । फिडितः-भ्रष्टः । ओघ० ८१ ।
फिडिओ-फिडितः-प्रभ्रष्टः । ओघ० २० । स्फिटितः । आव० २०५ ।
फिडित-प्रभ्रष्टः । ओघ० २० । भ्रष्टो मार्गात् । ओघ० १४ ।
फिडिया-छुटिता । आव० ५५८ ।
फिप्फिस-उदरमध्यावयवविशेषः । प्रश्न० ८ । अन्त्रान्तर्वर्त्ति-मांसविशेषरूपम् । सूत्र० १२५ ।
फिल्लसिया-स्खलितः । प्रस्खलनम् । बृ० द्वि० १५८ आ ।
फिसगा-फिसको-पुत्तो । उपा० २२ ।
फीट्ट-स्फिटितः । आव० ३८६ ।
फीया-स्फिता । उत्त० ११६ ।
फुंफया-स्फुलिंगाः । तं० ।
फुंफु-फुम्फुकं-करीषम् । जीवा० ६५ ।
फुंफुअग्गिसमाणे-फुम्फुकाग्निसमाणः-करीषाग्निसमानः । परिमलनमदनदाहरूपः । जीवा० ६५ ।
फुंफुगा-फुफुका कुकुला । दश० ११५ ।
फुंफुम-मुर्मुरः भस्ममिश्रिताग्निकणरूपः । प्रज्ञा० २९ ।
फुफुका-करीषाग्निः । बृ० प्र० ३१४ आ ।
फुक्किय-वृथा । आव० ६१७ ।
फुग्गफुग्गाओ-परस्परासम्बद्धरोमिकः विकीर्णविकीर्णरोमिकः । उपा० २१ ।
फुट्टंत-स्फुटन्तः-विघटमानाः । ज्ञाता० १५६ ।
फुट्ट-स्फुटितकेशसञ्चयत्वेन विकीर्णकेशम् । विपा० ३६ । ज्ञाता० २०० । स्फुटितं-अबन्धत्वेन विकीर्णम् । ज्ञाता० १३७ । स्फुटितः । आव० २२४ । स्फिटितम् । आव० ३६५ । ख्यातम् । वित्तम् । आव० ७१२ । विदीर्णम् । उपा० २१ ।
फुट्टइ-स्फुटति । नंदी० ६४ ।
फुट्टति-स्फुटति । ओघ० २०६ ।
फुट्टमाण-अतिरभसाऽऽस्फालनात्स्फुटः, विदलम् । भग० ४६२ ।
फुट्टसिरा-विकीर्णसरोजाः । भग० ३०८ ।
फुट्टा-स्फुटिता । आव० २०१ । पलायिताः । नि० चू० प्र० ३२९ आ ।
फुड-स्पृष्टं-प्रतिदेशापूरणेन व्याप्तम् । प्रज्ञा० ५९१ । व्यक्तम्, स्पष्टम् । व्याप्तिः । भग० १५३ । स्पृष्टो-व्याप्तः । विशे० २१८ । स्पृष्टम् । ठाणा० ३८५ । स्फुटः-व्यक्तः प्रयत्नविहितत्वात् । ज्ञाता० १६२ । स्पृष्टः-व्याप्तः । भग० ३०० । स्पृष्टः-परिभुक्तः । भग० ३७ । स्फुटः-प्रकाशः । भग० ३७ ।
फुडकरणं-दंडगोवरि ओलवणं । नि० चू० प्र० २३२ अ ।
फुडणं-स्फुटनं स्वत एव द्विधा भावगमनम् । प्रश्न० २५ ।
फुडा-महोरगेन्द्रातिकायस्य चतुर्थाग्रमहिषी । भग० ५०५ । ठाणा० २०४ । स्पृष्टवती । स्पृष्टता-सम्बन्धमात्रम् । भग० ८८ ।
फुडिओ-स्फुटितः-ईश्वरान्तराण्यतिक्रान्तः, ईश्वरेभ्यः सर्वसङ्गत्यागेन दूरीभूतो वा । औप० २७ ।
फुडित्ता-स्फोटयित्वा-विशीर्णं कृत्वा । ठाणा० ९० । स्फुटं कृत्वा । ठाणा० ९० ।
फुडियच्छवि-स्फुटितच्छविः-विपादिकाविचर्चिकादिभिर्विकृतत्वक् । प्रश्न० ४१ ।
फुडिया-स्फुटिता-राजिशतसङ्कुला । जीवा० ११४ । स्फुटिता-जर्जरा, राजिरहितः । जीवा० २७२ ।
फुण्णाए- । नि० चू० प्र० ७ अ ।
फुप्फुयायंत-फूत्कुर्वन्तः । ज्ञाता० १३३ ।
फुप्फुस-उदरान्तवर्त्यन्त्रविशेषरूपम् । सूत्र० १२५ । आव० ६५१ ।
फुमिउजंताण- । राज० ५२ ।
फुमित-फूत्कृतः । आव० ३४५ ।
फुमेज्जा-मुखवायुना शीतीकुर्यात् । आचा० ३४५ ।
फुरइ-स्फुरति-स्पन्दते । ज्ञाता० २३४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

फुरफुरेंत-स्फुरन् । आव० १७५ ।
फुराविंति-अपहारयंति । व्य० प्र० २४१ अ ।
फुरित्ता-स्फोरयित्वा सस्पन्दं कृत्वा । ठाणा० ६० ।
फुरियदेहो-जराजीर्णकायः । उ० मा० गा० ३८३ ।
फुरुफुरुते-पोस्फूर्यमाणान् पीडयोद्वेल्लते । पिण्ड० १६१ ।
फुरुफुरेइ-स्फुरति । आव० ४३८ ।
फुलिया- । नि० चू० प्र० १५५ अ ।
फुल्ल पुष्पं कुसुमम् । दश० २२६ । पुष्पितः । आव० ५५७ । जलपुष्पम् । ज्ञाता० ९८ । फुल्लं-विकसितम् । जीवा० १२३ । भग० १२७ । ज्ञाता० १२६ । फुल्लं-पुष्पं, प्रसवं, सुमनः, कुसुमं वा । दश० १७ ।
फुल्लक-भूषणविधिविशेषः । जीवा० २६९ ।
फुल्लकिंसुयसमाण-फुल्लकिंशुकसमानं-प्रफुल्लपलाशकुसुमकल्पम् । जीवा० १२४ ।
फुल्लगं फुल्लकं-पुष्पाकृतिललाटाभरणम् । औप० ५५ । पुप्फकं-पुष्पाकृतिललाटाभरणम् । जं० प्र० २०६ ।
फुल्लयं- । नि० चू० प्र० ७ अ ।
फुसंतु-स्पृशन्तु छुपन्तु, भवन्त्वित्यर्थः । भग० १२२ ।
फुसंतो-स्पृशत्-आगच्छत् । उत्त० १२७ ।
फुसइ-स्पृशति-अभिद्रवति । उत्त० ८८ । स्पृशति । दश० ४५ ।
फुसणा-स्पर्शना यत्त्ववगाहनातो बहिरप्यतिरिक्तं क्षेत्रं स्पृशति सा स्पर्शना । विशे० २४५ । मर्दना । बृ० प्र० २८२ आ । स्पर्शना-खेत्तं च देहमेत्तं संचरओ होइ से फुसणा । विशे० २४५ ।
फुसति-स्पृशति-घातयति छिनत्ति वा । परितापं करोति वा । सूत्र० ३०९ । स्पृशति । आव० २१३ । स्पृशति-बध्नाति । प्रश्न० ३१ ।
फुसमाण-स्पृशन् सूर्यः । भग० ७८ ।
फुसमाणकालसमय-स्पृश्यमानकालसमयः-स्पृश्यमानक्षणः । भग० ७८ । स्पृशतः-सूर्यस्य स्पर्शनायाः कालसमयः स्पृशत्कालसमयः । भग० ७८ ।
फुसमाणगतिपरिणाम-वस्त्वन्तरं स्पृशतो यो गतिपरिणामः सः स्पृशद्गतिपरिणामः । प्रज्ञा० २८९ ।
फुसमाणगती-स्पृशद्गतिः-स्पृशतो गतिरिति, विहायोगतेः प्रथमो भेदः । यत्र परमाण्वादिकं यदन्येन परमाण्वादिकेन परस्परं संस्पृश्य संस्पृश्य सम्बन्धमनुभूयानुभूयागच्छति सा । प्रज्ञा० ३२७ ।
फुसिओ-स्पृष्टः । आव० ७२३ ।
फुसितं- । नि० चू० प्र० ३४७ अ ।
फुसित्ता-स्पृष्ट्वा-अवगाह्य । प्रज्ञा० ३०६ । स्पृष्ट्वा-प्रारम्य । ठाणा० ३८४ । श्लिष्ट्वा-स्पृष्ट्वा । ठाणा० ८९ ।
फुसियं-बिन्दुः । दश० ४८ । स्वल्पबिन्दुः । आव० २०४ । स्पृष्टं- स्पर्शनम् । जीवा० २४५ ।
फुसियमिव-कुशाग्र उदकबिन्दुमिव बालस्य जीवितमिति । आचा० १९९ ।
फुसियवरिस-बिन्दुवर्षः । आव० ७३३ । सुहुमफुसारेहिं पडमाणेहिं फुसियवरिसं । नि० चू० तृ० ६९ आ ।
फूत्करण-मुखेन धमनम् । दश० १५४ ।
फूमण-मुहेण फुमति । नि० चू० प्र० ५४ अ ।
फूमितो-फूत्कृतः । उत्त० १५० ।
फेडण-अपनयनम् । ओघ० ६९ । अपनयनं चतुःस्थानिकादीनां अशुभप्रकृतीनां रसस्त्र्यादिस्थानापादनम् । आचा० २६८ ।
फेडिआ-अपनीता-विनाशिता । ओघ० ४६ ।
फेडिओ-स्फेटितः-हापितः । बृ० तृ० १४ आ ।
फेडिता-स्फेटिता परिहृता । बृ० प्र० २२४ आ ।
फेडेज्ज-अपनयेत् । ओघ० ५१ ।
फेडेमि-स्फेटयामि । आव० ८०० ।
फेण-फेनः-डिण्डीरः-प्रचुरो धवलः । प्रश्न० ५० ।
फेणपुञ्जो-फेनपुञ्ज-डिण्डीरोत्करः । जीवा० २१० ।
फेणमालिणी-फेनमालिनीनदीविशेषः । जं० प्र० ३५७ ।
फेणमालिणीओ- । ठाणा० ८० ।
फेफयं- । आव० ६५१ ।
फेफसं-फिप्फिसम् । तं० ।
फेल्ल-दरिद्रो । नि० चू० द्वि० ४५ अ । क्षीणविभवः । बृ० तृ० ५१ अ ।
फोक्का-(देशीपदम्) अग्रे स्थूलोन्नता । उत्त० ३५८ ।
फोडणं-निच्छरहल्लेज्ज णहादिणा वा सयं करेज्ज । नि० चू० तृ० ५७ अ । स्फोटनं-आधाकर्म्मणा राजिकादिना

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

संस्कारकरणम् । पिण्ड० ८४ ।
फोडा-स्फोटाः-स्फोटकाः । ठाणा० ५२१ ।
फोडिअ-वाइंगणाणि । ओघ० ९८ ।
फोडिआ-स्फोटिका-व्रणविशेषः । ओघ० १३० ।
फोडित्ता-विदार्य । आव० २१४ ।
फोडिय-घयं ताविज्जति तत्थ जीरागादि छुब्भति तेण जं धुवियं तं फोडियं । नि० चू० प्र० २०२ आ । फोटितम् । बृ० प्र० २५१ आ । फोडितम् । व्य० द्वि० १४२ आ । फोडितम् । व्य० द्वि० १४२ आ । स्फुटः-स्फुटिकृतः शोधितः इत्यर्थः स्पृष्टः वा । ज्ञाता० ११६ ।
फोडोकम्म-स्फोटनाकर्म । आव० ८२९ ।
फोडेंतो-पाटयन् । आव० ३६९ ।
फोफल-पूगीफलम् । भक्त० ।
फोफस-शरीरावयवविशेषः । प्रश्न० ८ ।

ब

बंदिग्गह-बन्दिग्राहः । आव० २१२ ।
बंध-सामान्यतो बन्धः । भग० ९३८ । सम्बन्धमात्रम् । भग० ७९१ । मयूरबन्धादिः । उत्त० ४५६ । प्रलेपः । पिण्ड० ९ । विशिष्टरचनयाऽऽत्मनि स्थापनम् । स्वस्वरूपतिरस्करणलक्षणो वा । आव० ५९१ । बन्धः-ग्रन्थिः । भग० ८२ । बन्धः-संयमनम् । प्रश्न० ३७ । प्रयोगबन्धाद्यभिधानार्थो भगवत्यां अष्टमशतके नवम उद्देशकः । भग० ३२८ । पञ्जरबन्धनं प्राप्तः । ज्ञाता० २३३ । बन्धः- स कषायत्वात् जीवः कर्मणो योग्यान् पुद्गलान् आदत्ते स बन्धः । ठाणा० १५ । बन्धः-रज्जुदामनकादिभिः संयमनम् । आव० ८१८ । बन्धः-प्रकृतिस्थित्यनुभावप्रदेशात्मकतया कर्मपुद्गलानां जीवेन स्वव्यापारतः स्वीकरणम् । सूत्र० ३७८ । स्थितिबन्धः । उत्त० ५८० । सकषायत्वात् जीवस्य कर्म्मणो योग्यानां पुद्गलानां बन्धनं-आदानं बन्धः । निर्वर्त्तनम्, सम्बन्धनम् । ठाणा० २२० । बन्धः-जीवकर्मयोगदुःखलक्षणः । दश० १५९ । बंधति-निगडादिनियन्त्रणस्वभावः । विशे० १३६ ।

बंधइ-बध्नाति प्रकृतिबन्धमाश्रित्य स्पृष्टावस्थापेक्षया वा । भग० १०२ ।
बंधकी-पुंश्चली । आव० ३५२ ।
बंधट्ठिइउद्देसो-भगवत्याः त्रयोदशमशतके अष्टम उद्देशकः । भग० ६२६ । बन्धस्य-कर्म्मबन्धस्य स्थितिर्बन्धस्थितिः कर्मस्थितिरित्यर्थः, तदर्थं उद्देशको बन्धस्थित्युद्देशकः । भग० ६२६ ।
बंधण-बन्धनं-ज्ञानावरणीयादिकर्मपुद्गलानां यथोक्तप्रकारेण स्वस्वबाधाकालोत्तरकालं निषिक्तानां यद्भूयः कषायपरिणतिविशेषान्निकाचनम् । प्रज्ञा० २९२ । बंधनं-निबन्धनरूपं कम्मं । प्रज्ञा० २१३ । बन्धनं-संयमनं रज्जुनिगडादिभिः । आव० ५८८ । बध्यतेऽनेनेति बन्धनं यदौदारिकपुद्गलानां गृहीतानां गृह्यमाणानां च परस्परं तैजसादिपुद्गलैर्वा सह सम्बन्धजनकं तद्बन्धननाम । प्रज्ञा० ४७० । बन्धनं कषात्मकम् । सूत्र० १७० । बन्धनः-प्रदेशः । प्रज्ञा० ६०३ । बन्धनः-बध्यते भवचारकाद् विनिर्गच्छन् प्रतिबध्यते येन सः, बध्यते-आत्मप्रदेशैः सह लोलीभावेन संश्लिष्टाः क्रियते योगवशाद् यः सो वा कर्मपरमाणुरिति । प्रज्ञा० ६०२ । बन्धनः-कर्मद्रव्यः । विशे० ११८७ । बन्धनं-आलम्बनम् । विशे० ७१५ । पलिपासगो । नि० चू० द्वि० ५६ आ ।
बंधणकसिणं-बहुबन्धनबद्धम् । बृ० द्वि० २२२ अ ।
बंधणछेदनगती-बन्धनच्छेदनगतिः-यत्र जीवो वा शरीरात् शरीरं वा जीवात्० । प्रज्ञा० ३२६ ।
बंधणछेयणगई-बन्धनस्य कर्मणः सम्बन्धस्य वा छेदनेऽभावे गतिर्जीवस्य शरीरात् शरीरस्य वा जीवाद् बन्धनछेदनगतिः । भग० ३८१ । बन्धस्य छेदनं बन्धनच्छेदनं तस्मात् गतिः बन्धनच्छेदनगतिः । प्रज्ञा० ३२८ ।
बंधणप्पओगो-बन्धनप्रयोगः-बन्धोपायः । प्रश्न० १३ ।
बंधणविमोयणगती-बन्धनाद्विमोचनं बन्धनविमोचनं तेन गतिः बन्धनविमोचनगतिः यदाम्रादिकफलानामतिपरिपाकगतानामत एव बन्धनाद्विच्युतानां यदधो विस्रसया निर्व्याघातेन गमनं सा । विहायोगतेः सप्तदशमो भेदः । प्रज्ञा० ३२७ ।
बंधणोवक्कम-बन्धनोपक्रमः-बन्धनकरणम् । ठाणा०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

२२१ ।
बंधति-बध्नाति । आव० ६५० ।
बंधवा-बान्धवाः-निकटवर्तिनः स्वजनाः । उत्त० ३८९ ।
बंधावध-प्रज्ञापनायां चतुर्विंशतितमं पदम् । भग० ७०२ ।
बंधावेद-प्रज्ञापनायां पञ्चविंशतितमं पदम् । भग० ७०२ ।
बंधिसु-श्लथबन्धनबद्धान् गाढबन्धनबद्धान् कृतवन्तः । ठाणा० २८९ ।
बंधु-मायाभगिणिमाइओ । नि० चू० द्वि० ६६ अ ।
बंधुजीवग-गुल्मविशेषः । प्रज्ञा० ३२ । जं० प्र० ९८ । भग० ८०३ ।
बंधुजीवगगुम्मा-बन्धुजीवकगुल्माः, यत्पुष्पाणि मध्यान्हे विकसन्ति । जं० प्र० ९८ ।
बंधुजीवगवण-बन्धुजीवकवनम् । भग० ३६ ।
बंधुद्देसो-बन्धोद्देशकः-प्रज्ञापनायां चतुर्विंशतितमं पदाम् । भग० २८३ ।
बंधुमति-मल्लिजिनस्य प्रथमा साध्वी । ज्ञाता० १५४ ।
बंधुमती-बंधुमती-आधायाः परावर्त्तितद्वारे तिलकश्रेष्ठिदुहिता । पिण्ड० १०० । गोबरग्रामे आभीराधिपति गोदत्तीनामकौटम्बिकपत्नी । आव० २१२ । राजगृहेऽर्जुनमालाकारस्य भार्या । अन्त० १८ ।
बंधुया-म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।
बंधुर-मनोहरम् । चउ० ।
बंधुवती-अरनाथजिनस्य प्रथमा शिष्या । सम० १५२ ।
बंधुविप्पहीणो बन्धुविप्रहीण-विद्यमानबन्धवविप्रमुक्तः । प्रश्न० १९ ।
बंधुसिरी बन्धुश्रीः-मथुरायां श्रीदामराज्ञी । विपा० ७० ।
बंभ-ब्रह्मः-लान्तककल्पे देवविमानविशेषः । सम० १९ । ब्रह्मः-पाञ्चालजनपदे काम्पिल्यनगरनृपतिः। उत्त० ३७७। कुशलानुष्ठानम । आव० ८३६ । ब्रह्मः-मैथुनविरतिरूपम् । जं० प्र० १४८ । ब्रह्मः-शुद्ध तपः । दश० २६१ । ब्रह्मः-मोक्षः । सूत्र० ३९५ । ब्रह्मा-ब्रह्मदत्तस्य पञ्चमः प्रासादः । उत्त० ३८५ । ब्रह्मा-ब्रह्मदत्तपिता । सम० १५२ । आव० १६३ । ब्रह्मा-द्विपृष्ठवासुदेवपिता । आव० १६३ । सम० १५२ । ब्रह्मः-कुशलानुष्ठानम् । ठाणा० ४४४ । ब्रह्मः-ब्रह्मसम्बन्धित्वाद् ब्रह्मः-स्थावरकायः पृथिवीकायः । ठाणा० २६२ । ब्रह्मः-ईषत्प्राग्भारापृथिवीनाम-सिद्धिशीलानाम । सम० २२ । ब्रह्मा-दशममुहूर्त्तनाम । जं० प्र० ४९१ । सूर्य० १४६ ।
बंभइज्ज-ब्राह्मणानामिज्या-यजनं यस्मिन् सोऽयं ब्रह्मेज्यः। उत्त० ३५८ ।
बंभकंत-लोकान्तकल्पे देवविमानविशेषः । सम० १९ ।
बंभकूड-लोकान्तकल्पे देवविमानविशेषः । सम० १९ ।
बंभचेरंसि-ब्रह्मचर्यं-संयमस्तत्रोषित्वा आचारो वा ब्रह्मचर्यम् । आचा० २५० ।
बंभचेर-ब्रह्मचर्यं-सत्यतपोभूतदयेन्द्रियनिरोधलक्षणं तच्चर्यते-अनुष्ठीयते यस्मिन् तत्, मौनीन्द्रं प्रवचनम् । सूत्र० ३७१ । ब्रह्मचर्यं-श्रामण्यम् । सूत्र० २९६ । ब्रह्मचर्याभिधानं चतुर्थं संवरद्वारम् । प्रश्न० १३२ । संयमः । आचा० २५० । मैथुनविरतिवाचकः । आव० ५१६ । ब्रह्मः-कुशलानुष्ठानं तच्च तच्चर्यं चासेव्यमिति ब्रह्मचर्यं-संयमः । ठाणा० ४४४ । कुशलानुष्ठानं ब्रह्मचर्यं तत्प्रतिपादकान्यध्ययनानि ब्रह्मचर्याणि तानि चाचाराङ्गप्रथमश्रुतस्कन्धप्रतिबद्धानीति । सम० १६ । सम० ७१ ।
बंभचेरगुत्ती-ब्रह्मचर्यगुप्तिः । आव० ७७८ ।
बंभचेरपोसह-चरणीयं चर्यं ब्रह्म-कुशलानुष्ठानं, ब्रह्म च तत् चर्यं चेति ब्रह्मचर्यं तन्निमित्तं पोषधो ब्रह्मचर्यपौषधः । आव० ८३५ ।
बंभचेरविग्घ-ब्रह्मचर्यविघ्नः-मैथुनविरमणव्याघातः, अब्रह्मणः षड्विंशतितमं नाम । प्रश्न० ६६ ।
बंभज्झय-लोकान्तकल्पे देवविमानविशेषः । सम० १९ ।
बंभण-ब्राह्मणः-विशुद्धब्रह्मचारी साधुः । दश० २६२ ।
बंभणगाम-ब्राह्मणग्रामः । आव० २०१ ।
बंभणिज्ज-ब्राह्मणानामिज्या-पूजा यस्मिन् स ब्राह्मणेज्यः। उत्त० ५३२ ।
बंभणणए-ब्राह्मणाः ब्राह्मणसम्बन्धिन उपनिषदर्था वेदग्रन्थाः । भग० ११२ ।
बंभणय-ब्राह्मणकः-वेदव्याख्यानरूपः । औप० ९३ ।
बंभदत्त-ब्रह्मदत्तः-चुलनीसुतः । जीवा० १२१ । ब्रह्मदत्तः

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुनिसुव्रतस्वामिनः प्रथमो भिक्षादाता । आव० १७४ । ब्रह्मदत्तः-अजितजिनस्य प्रथमो भिक्षादाता । आव० १४७ । ति० चू० प्र० ३०४ अ । द्वादशमचक्रवर्ती सम० १५ । ब्रह्मदत्तः-काम्पील्याधिपतेर्ब्रह्मराजस्य चुलन्याः सुतः । उत्त० ३७७ । ब्रह्मदत्तः-द्वादशमचक्रवर्ती । आव० १५९, २७४ । ब्रह्मदत्तः । दश० १०७ ।

बंभदीवग-ब्रह्मदीपकः-ब्रह्मद्वीपवास्तव्यः । आव० ४१३ ।

बंभद्दीव-आभीरविसए कण्हवेलाणामणदी तस्स कूले दीवो । नि० चू० द्वि० १ २ अ ।

बंभथलयं-ब्रह्मस्थलकं-विश्रामविषयः । उत्त० ३७९ । ब्रह्मस्थलं पद्मप्रभस्य प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ ।

बंभप्पभ-लोकान्तकल्पे देवविमानविशेषः । सम० १९ ।

बंभप्पहाण-ब्रह्मचर्यं-बस्तिनिरोधः सर्वमेव वा कुशलानुष्ठानम् । राज० ११८ ।

बंभबंधु ब्रह्मबन्धुः-जातिमात्रेण ब्राह्मणः । पिण्ड० १३१ ।

बंभबंधू-जन्ममात्रेण ब्रह्मबान्धवो निर्गुण इत्यर्थः । ठाणा० ३४२ ।

बंभयारी-ब्रह्मचारी-नवविधब्रह्मगुणगुप्तिगुप्तः । आचा० ३५० । उपासकस्य पंचमी प्रतिमा । सम० १९ ।

बंभलेस-लोकान्तककल्पे देवविमानविशेषः । सम० १९ ।

बंभलोए-पञ्चमो देवलोकः । ज्ञाता० १५० ।

बंभलोग-पञ्चमो देवलोकः । भग० ६७४ । ब्रह्मलोकः-नन्दन १ पद्म २ राम ३ बलदेवत्रयागमनभूतदेवलोकः । आव० १६३ टी० । पञ्चमदेवलोकः । प्रश्न० १३५ ।

बंभलोगवडिसए-ब्रह्मलोकावतंसकः-ब्रह्मलोकस्य मध्येऽवतंसकः । जीवा० ३९१ ।

बंभलोगवडिसग-देवविमानविशेषः । सम० १७ ।

बंभलोय-ब्रह्मलोकः-कल्पोपन्नवैमानिकभेदविशेषः । प्रज्ञा० ६९ ।

बंभव-ब्रह्म-अशेषमलकलङ्कविकलं योगिगम्यं वेत्तीति ब्रह्मवित्, यदि वा अष्टादशधा ब्रह्मेति । आचा० १५४ ।

बंभवडिसए-ईषत्प्राग्भारापृथ्वीनाम, सिद्धशिलानामा । सम० २२ ।

बंभवण्ण-देवविमानविशेषः । सम० १९ ।

बंभसिग-देवविमानविशेषः । सम० १९ ।

बंभसिट्ठ-देवविमानविशेषः । सम० १९ ।

बंभसुत्त-ब्रह्मसूत्रं-यज्ञोपवीतम् । उत्त० ९७ ।

बंभा-ब्रह्म-पुरुषपुण्डरीकवासुदेवागमनस्थानम् । आव० १६३ ।

बंभावत्तं-देवविमानविशेषः । सम० १९ ।

बंभी-ब्राह्मी-लिपिविशेषः । श्रीमन्नाभेयजिनेन स्वसुताया ब्राह्मीनामिकाया दर्शितत्वेन लिपिविशेषस्य ब्राह्मीत्यभिधानम् । भग० ५ । प्रथमजिनस्य प्रथमा शिष्या । सम० १५२ । आव० १४९ । ब्राह्मी-लिपिविशेषः । प्रज्ञा० ५६ । ब्राह्मी-आदिदेवस्य भगवतो दुहिता ब्राह्मी वा संस्कृतादिभेदा वाणी तामाश्रित्य तेनैव या दर्शिता अक्षरलेखनप्रक्रिया सा ब्राह्मीलिपिः । सम० ३६ ।

बंभुत्तरवडिंसग-देवविमानविशेषः । सम० १९ ।

बइट्ठ-उपविष्टः । आव० ४०५, ५३६ । उपविष्टः-आसनबन्धनेन स्थितः । आव० ४०५ ।

बइट्ठतो-उपविष्टः । उत्त० १५३ ।

बइल्ल-बलीवर्दः । आव० ४१६, ८२० । ओघ० १४२ ।

बउल-बकुलं वृक्षविशेषः । आव० ५१३ । बकुलः-केसरः । वृक्षविशेषः । प्रज्ञा० ३१ । नमिजिनस्य चैत्यवृक्षनाम । सम० १५२ ।

बउस-बकुशं कर्बुरं-चरित्रम् । प्रश्न० १३७ । बकुशं-शबलं कर्बुरम् । बकुशसंयमयोगाद्बकुशः । भग० ८९० । बकुशः-यः शरीरोपकरणविभूषाऽनुवर्ती, ऋद्धियशस्कामः सातगौरवाश्रितः, अविविक्तपरिवारः, छेदशबलचारित्रयुक्तो निर्ग्रन्थः । उत्त० २५६ । बकुशः-शबलः कर्बुरः । ठाणा० ३३६ । शबलचरित्रः । ज्ञाता० २०६ । बकुशः-चिलातदेशनिवासी म्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ ।

बउसत्तण-बकुशत्वं-शरीरोपकरणविभूषाकरणम् । व्य० प्र० २४६ अ ।

बउसि-बकुसिका । ४१ ।

बक-बकः-बकोटकः । प्रश्न० ८ ।

बकुल-केसरः । जं० प्र० १९२ ।

बकुश-निर्ग्रन्थे द्वितीयो भेदः । व्य० द्वि० ४०२ अ । ठाणा० ३३६ ।

बकुशदेशज-बकुशिकः । जं० प्र० १९१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बकुसत्व-शरीरोपकरणविभूषाकरणम् । व्य० प्र० ३०४ अ ।

बकोड्डायक-मायदिशकरः अन्वर्थः पुरुषविशेषः । पिण्ड० १३५ ।

बग-लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४६ ।

बगुडाव-बक्कोड्डायी । नि० चू० द्वि० १०१ अ ।

बज्झंति-आसङ्कलनतः बन्धनतो वा बध्यन्ते । भग० २५३।

बज्झ बद्धं-बन्धनाकारेण व्यवस्थितं वागुरादिकं वा बन्धनं बन्धकत्वाद्बन्धम् । सूत्र० ३३ । लौकिकैरप्या-मेव्यमानं ज्ञायते इति कृत्वा बाह्यं (तपः) इत्युच्यते । विपरीतग्राहेण वा कुतीर्थिकैरपि क्रियते अनशनादि । दश० २९ ।

बज्झइ-बध्यते-भवचारकाद् विनिर्गच्छन् प्रतिबद्धयते । प्रज्ञा० ६०२ ।

बज्झकरण-बाह्यकरणं पिण्डविशुद्धयादिकम् । आव० ५२७ ।

बज्झगंथ-बाह्यग्रन्थः क्षेत्रादिदशभेदभिन्नः । उत्त० २६२ ।

बज्झपट्ट-वर्धपट्टः-चर्मपट्टिका । प्रश्न० ५६ ।

बज्झमाण-बाध्यमानं-पीडयमानम् । उत्त० ५१० ।

बज्झा-बाह्या-आभियोगिककर्मकारिणी । जं० प्र० ४६३ ।

बटुक-सोमिलब्राह्मणः । व्य० प्र० १८८ आ ।

बडिस-बडिशं-प्रान्तन्यस्तामिषो लोहकीलकः । उत्त० ६३४ ।

बडिसविभिन्नकाए-बडिशं-प्रान्तन्यस्तामिषो लोहकील-कस्तेन विभिन्नकायो-विदारितशरीरो बडिशविभिन्नकायः। उत्त० ६३४ ।

बडुअ-बटुकः । आव० ३८६ । ब्राह्मणः । आव० १०३ ।

बडुग-बटुकः । आव० ६६३ ।

बत्तीसइबद्ध-द्वात्रिंशद् भक्तिनिबद्धं, द्वात्रिंशत्पात्रनिपद्धं वा । विपा० ९० ।

बत्तीसघडा-द्वात्रिंशत् गोष्ठीपुरुषाः । व्य० द्वि० ४३३ अ । अटव्यां वातेनोत्क्षिप्ताः । मर० ।

बत्तीसिआ-द्वात्रिंशिका-अष्टपलप्रमाणा द्वाभ्यां चतुषष्टिका-भ्यमेका द्वात्रिंशिका । अनु० १५१ ।

बत्तीसिया-घटकस्य-रसमानविशेषस्य द्वात्रिंशद्भागमानो-मानविशेषः । भग० ३१३ ।

बत्थि-बस्तिः-भस्त्रा । ठाणा० ३३६ । बस्तिः । जीवा० २७५ ।

बत्थिपुडग-उदरान्तर्वर्ती प्रदेशः । निरया० ११ ।

बत्थीकम्म-बस्तिकर्म-अनुवासनारूपम् । सूत्र० १८० ।

बदर- । नि० चू० द्वि० १२० अ । भग० १४ (?) ।

बदरकर्कटम्- । दश० १७८ ।

बदरी-स्फुटितं कर्कन्धुः । आव० १६४ ।

बद्ध-आश्लिष्टं-नवशरावे तोयवदात्मप्रदेशैरात्मीकृतमि-त्यर्थः । आव० १२ । गाढतरबन्धनेन बन्धनात् । जीवा० २५९ । बद्ध-सामान्यतो बद्धम् । भग० ६० । निकाचितम् । सम० ६२ । ठाणा० ४१३ । सूचीकलाप इव सूत्रेण प्रथमतो बद्धमात्रम् । प्रज्ञा० ४०२ । बद्धं तु गाढतरमाश्लिष्टमात्मप्रदेशैस्तोयवदात्मीकृतम् । विशे० १६६ । जीवेन सह संयोगमात्रापन्नम् । विशे० १००६ । आचा० २०६ । कर्मतापादनाद् बद्धम् । भग० १८४ । कशाबन्धनतो बद्धः । भग० ३१८ । ग्रन्थिदानेन बद्धः । भग० १९३ । बद्धः-प्रदेशेषु संश्लेषितम् । प्रश्न० ६८ । यच्चिन्ताकाले जीवैः परिगृहीतं वर्त्तते तत् । प्रज्ञा० २७० । उपसम्पन्नः । जं० प्र० २२२ । बद्ध-रागद्वेष-परिणामवशतः कर्मरूपतया परिणमितः । प्रज्ञा० ४५६ । अवस्थितम् । जीवा० २७३ । बद्धः-इह जन्मनि जीवेन सम्बद्धः । उत्त० ४१ । गाढश्लेषः । ठाणा० ४७१ । बद्ध-गाढतरं सम्बद्धम् । भग० ८३ ।

बद्धक-तृणविशेषः । राज० ५० ।

बद्धकवचिय-बद्ध कवचं-सन्नाहविशेषो यस्य स बद्धकवचः स एव बद्धकवचिकः । ज्ञाता० २२१ ।

बद्धच्छिह्लवखं- । विशे० ४३७ ।

बद्धपएसिए-प्रदेशबन्धापेक्षया । ज्ञाता० १८३ ।

बद्धपासपुट्ठा-पार्श्वेण स्पृष्टा देहत्वचा छुप्ता रेणुवत्पार्श्व-स्पृष्टास्ततो बद्धाः-गाढतरं श्लिष्टाः तनौ तोयवत् पार्श्व-स्पृष्टाश्च ते बद्धाश्चेति राजदन्तादित्वाद् बद्धपार्श्वस्पृष्टा ठाणा० ६३ ।

बद्धपुट्ठ-बद्धश्च स स्पृष्टश्च बद्धस्पृष्टः, बद्धरूपो वा यः स्पृष्टः । प्रज्ञा० २६८ । बद्धा कर्मतापादनात् स्पृष्टा-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

जीवप्रदेशैः स्पर्शनाततः कर्मधारये तत्पुरुषे च सति बद्धस्पृष्टा । भग० ८४ ।
बद्धफला-क्षीरस्य फलतया बन्धनात् जातफला इत्यर्थः । ज्ञाता० ११६ ।
बद्धफासपुट्ठ-बद्धस्पर्शस्पृष्टम् । प्रज्ञा० ४५६ ।
बद्धवन्त-निर्मापणतः । ठाणा० १७६ ।
बद्धाइं-जीवप्रदेशैरात्मीकरणात् । भग० ५६६ ।
बद्धाउउ- । नि० चू० प्र० १०४ अ ।
बद्धाउओ-बद्धायुष्कः, नोआगमतः द्रव्यद्रुमस्य द्वितीयः प्रकारः । दश० १७ ।
बद्धागमा अर्थापेक्षया । व्य० द्वि० १३५ आ ।
बद्धाग्रहः-सक्तः । उत्त० २६७ ।
बद्धायुषः-ये तु पूर्वभवत्रिभागादिसमयैर्बद्धबादरापर्याप्त-तेजःकायिकायुष्कस्ते बद्धायुषः । प्रज्ञा० ७६ ।
बद्धायुष्कः-स एवेन्द्रायुर्बन्धानन्तरं बद्धमायुरनेनेति बद्धायुः। ठाणा० १०३ ।
बद्धास्थि-पाकखाद्यम् । दश० २१९ ।
बद्धिया-बद्धा-निवेशिता काये इति । ज्ञाता० २०५ ।
बद्धिल्लया-बद्धानि । प्रज्ञा० २७० ।
बद्धो-लब्धिः-श्रोत्रेन्द्रियादिविषयः सर्वात्मप्रदेशानां तदा-वरणक्षयोपशमः । प्रज्ञा० २९४ ।
बधिर-न सुष्ठु मया श्रुतमिति । व्य० प्र० ३१६ आ ।
बधिरा- । ठाणा० ४५१ ।
बध्यते-सीव्यते । ओघ० १४६ ।
बन्दिग्रहे- । बृ० प्र० १६५ आ ।
बन्ध-सकषायत्वाज्जीवः कर्मणो योगान् पुद्गलानादत्ते । तत्त्वा ८-१२ ।
बन्धण-बन्धनं-बन्धनहेतुभूतं कर्म्म । जं० प्र० १५८ ।
बन्धद्दार-बन्धोपलक्षितं द्वारम् । प्रज्ञा० १५५ ।
बन्धन-तस्यैव ज्ञानावरणीयादितया निषिक्तस्य पुनरपि कषायपरिणतिविशेषान्निकाचनमिति । ठाणा० १०१, १९५ । आदानं-बन्धः । ठाणा० २२० । निर्मापणम् । ठाणा० ४१७ । निकाचनम् । ठाणा० ५२७ । बध्यतेऽनेनेति बन्धनं विवक्षितस्निग्धतादिको गुणः । भग० ३९५ ।
बन्धु-माताभगिन्यादि । बृ० प्र० २८१ आ ।
बप्प-बप्पः-पिता । प्रश्न० १९ । आव० ३५५ ।
बब्बर-बर्बरः-चिलातदेशनिवासी म्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ । आचा० ३७७ । म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।
बर्बरः-अनार्यविशेषः । भग० १७० ।
बब्बरि-बर्बरदेशसम्भवा । ज्ञाता० ४१ ।
बब्बरिय-चिलातदेशोत्पन्नो म्लेच्छविशेषः । भग० ४६० ।
बब्बुलकण्टकः- । उत्त० ३४० ।
बयर-बदरं कर्कन्धुफलम् । अनु० १९२ ।
बयरीवणं-बदरीवनम् । आव० ५१४ ।
बयल्ल-बलीवर्दः-गोणः । उत्त० १६२ ।
बरग-बरट्टः । जं० प्र० २४४ । बरट्टी-धान्यविशेषः । जं० प्र० १२४ ।
बरड-रूक्षम् । आव० ९० ।
बरहिण-बर्हिणः कलापवन्मयूराः । प्रश्न० ८ । मयूराः । ज्ञाता० २६ ।
बरहिणविंद-बर्हिणवृन्दः-शिखण्डिसमूहः । ज्ञाता० १६१ ।
बरहिणा-लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४९ ।
बरुड-शिल्पभेदः । अनु० १४९ ।
बर्हो-मयूरः । जीवा० १८८ ।
बल-शारीरसामर्थ्यविशेषः । प्रज्ञा० ४६३ । शारीरो वाचनादिविषयः प्राणः । सूर्य० २९६ । उवचियमंससोणिओ बलवं विरियंतरायखयोवसमेण वा बलवं । नि० चू० प्र० २९० अ । शारीरम् । जीवा० २६८ । जं० प्र० १०५ । ठाणा० ३०४ । तृतीयवर्गे नवममध्ययनम् । निरय० ३६ । बलं बलवत् कष्टोपक्रमणीयम् । प्रश्न० १५६ । बलमदः यद् बलस्य प्राक्रमस्य मानम् । आव० ६४६ । वीतशोकराजधान्यां राजा । ज्ञाता० १२१ । बलं-शारीरः प्राणः । भग० ५७ । शारीरम् । ज्ञाता० १४० । बलः-प्रभासपिता । आव० २५५ । बलः-अष्टमः क्षत्रिय-परिव्राजकः । ओप० ९१ । सैन्यः । जं० प्र० १६२ । बलं-देहप्रमाणम् । भग० ३११ । शारीरः-प्राणः । भग० ४६६ । प्रज्ञा० ६०० । जीवा० २१७ । सूर्य० २५८ । जं० प्र० ६२, १३० । सूर्य० २८६, २९२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रज्ञा० ८८ । प्रश्न० ७३ । नीतिः प्रमाणं च । आव० ४६३ । हस्त्यश्वादिचतुरङ्गम् । उत्त० ३०७ । शारीरः । सम० ५५ । प्राणः । प्रश्न० ७४ । चतुरङ्गम् । ठाणा० १७३ । उत्त० ४३८ । शरीरसामर्थ्यम् । ठाणा० २३ । बलः-अपरनामहरिकेशः । उत्त० ३५७ । बलः-बलकोट्टहरिकेशसुतः । उत्त० ३५५ । बलकथा राज्ञः सैन्यवाहनादिसम्बन्धीविचारः । आव० ५८१ । राजकथायास्तृतीयो भेदः । आव० ५८१ । हस्तिनागपुरनगरे राजा । भग० ५३५ । बलः-महापुरनगरनृपतिः । विपा० ९५ । संहननविशेषसमुत्थः प्राणः । निरय० १ । राज० ११८ । ज्ञाता० ७ । सारीरं । नि० चू० प्र० १८ अ ।

बलएण- । आचा० ३७८ ।

बलकुट्ट-बलकोट्टं-हरिकेशस्थानम् । उत्त० ३५४ ।

बलकूड-बलकूटं नन्दनवने नवमं कूटनाम । ज० प्र० ३६७ ।

बलकोट्ट-हरिकेशभेदः । उत्त० ३५५ । बलकोट्टः-बलकोट्टाभिधहरिकेशाधिपतिः । उत्त० ३५४ ।

बलदेव-वासुदेवज्येष्ठभ्राता । लक्ष्मणज्येष्ठभ्राता । प्रश्न० ८७ । महावीरमुख्यः । अन्त० २ । ज्ञाता० ९९ । २०७ । ऋद्धिप्राप्तार्यस्य तृतीयो भेदः । प्रज्ञा० ५५ । चतुर्दशमतीर्थकरस्य पूर्वभवनाम । सम० १५४ । आव० २१० । रेवत्याः पतिः । निरय० ३९ । बलदेवः-द्वारावतीराजा । अन्त० १४ । बलदेवः-गङ्गदत्तजीवः । आव० ३५८ । बलदेवः । उत्त० ११८ । बलदेवः-याचनापरीषहसोढा पुरुषः । उत्त० ११७ । सूत्र० ११ । पुरुषोत्तमविशेषः । ज्ञाता० २० ।

बलदेवघर-बलदेवगृहम् । आव० २०६ ।

बलदेवपडिमा-बलदेवप्रतिमा । आव० २०६ ।

बलदेवपुत्त- । बृ० प्र० ३० अ ।

बलदेवा:- । आव० ४८ । बलदेवताः । ठाणा० ३३२ ।

बलद्द-बलीवर्दः । आव० १०३, ८२६ । बृ० प्र० २८ अ ।

बलद्दसंघाडगो-बलीवर्दसंघाटकः । आव० ४१३ ।

बलभद्द-बलभद्रः-इक्कुडदासाभिधचौरमुख्यः । उत्त० २६ । कमलश्रियः पुत्रः । ज्ञाता० १२१ । राजगृहनगरे मौर्यवंशप्रसूतः श्रमणोपासको राजविशेषः । आव० ३१५ । सुग्रीवनगरनृपतिः । उत्त० ४५१ । नृपतिविशेषः । ठाणा० ४३० । सप्तमवासुदेवनाम । सम० १५४ । अलाभसहः । मर० । बलभद्रः-राजगृहे मौर्यवंशसम्भूतो राजा । विशे० ९५२ ।

बलभाणू- । नि० चू० प्र० ३३६ आ ।

बलमित्त-उज्जेणीए राया । नि० चू० प्र० ३३६ आ । ज्ञाता० १५२ ।

बलव-सहस्रयोधो । नि० चू० प्र० १११ आ । बलवान् । आव० २७० । बलवान्-नवममुहूर्त्तनाम । सूर्य० १४६ । जं० प्र० ४९१ । बलवान्-समर्थः । आचा० ३६३ ।

बलवग-बलवन्तः । प्रश्न० ७४ ।

बलवति पच्चंतरायाणो-बलवत् प्रत्यन्तराजकं यतो बलवन्तः-प्रत्यन्तराजानः । व्य० प्र० २४४ अ ।

बलवती-निवर्त्तयितुमशक्या । प्रश्न० १७ ।

बलवद्विनीतधुर्यः- । उत्त० ६५ ।

बलवाउय-बलव्यापृतः-सैन्यव्यापारपरायणः । औप० ६१ । सैन्यव्यापारवान् । ज्ञाता० १४९ ।

बलवाहणकहा-बलं-हस्त्यादि वाहनं-वेगसरादि तत्कथा बलवाहनकथा । ठाणा० २१० ।

बलवीरिय-नृपतिविशेषः । ठाणा० ४३० ।

बलवीरियपरिणाम-बलहेतुर्वीर्यपरिणामो यस्य स बलवीर्यपरिणामः । जीवा० २५ ।

बलस-बलेन हठात् सकारस्त्वागमिको बाहौ गृहीत्वेति चतुर्थः । ठाणा ३१२ ।

बलसा-बलात्कारेण । नि० चू० द्वि० १४६ आ ।

बलसिरी-बलश्रीः-वीरकृष्णमित्रराजकन्या । विपा० ९५ । बलश्रीः-मृगापुत्रस्य पिता राजा । उत्त० ४५० । बलश्रीः-अन्तरञ्जिकानगरे नृपतिः । उत्त० १६८ । बलश्रीः-अन्तरञ्जिकापुर्यां राजा । आव० ३१८ । बलश्रीः-अन्तरञ्जिकायां राजा । विशे० ९८१ ।

बलहरण-धारणयोरुपरिवर्ति तिर्यगायतकाष्ठम् । भग० ३७६ । पृष्ठवंशः । बृ० द्वि० ५४ अ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बला-चउत्थी दसा । नि० चू० द्वि० २८ आ । जन्तोश्चतुर्थीदशा । ठाणा० ५१९ । दश० ८ ।

बलाका-बलाका-बिसकण्ठिका । प्रश्न० ८ ।

बलाकावलि-बलाकापङ्क्तिः । जीवा० १९१ ।

बलागा-लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४९ ।

बलाभिओग-बलाभियोगः । आव० ८११ ।

बलीमोडीए-हठात् । नि० चू० प्र० १७४ अ ।

बलामोटिका-प्रसह्य । बृ० प्र० २८१ आ ।

बलामोडीए-बलात् । आव० ४०१ । बलात्कारः । आ० ३९७ । प्रसह्य । नि० चू० द्वि० १०७ आ ।

बलायालोअ-बलावलोकं, म्लेच्छजातीयजनाश्रयस्थानम् । जं० प्र० २२० ।

बलाहए-बलाहकः-मेघः । जीवा० १९१ ।

बलाहका-वापीनाम । जं० प्र० ३७१ ।

बलाहग-बलाहकः-मेघः । जीवा० ३२२, ३४४ ।

बलाहगा-बलाहका-ऊर्ध्वलोकवास्तव्या अष्टमी दिक्कुमारीमहत्तरिका । जं० प्र० ३८८ ।

बलाहय-बलाहकः-वृष्टः । दश० २२३ ।

बलाहया-बलाहका-उर्ध्वलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ । जं० प्र० ३५६ ।

बलाहिक बलाधिकः । आव० १०८ ।

बलि-देवतानिवेदनम् । बृ० द्वि० १६४ अ । बली-पुरुषपुण्डरीकवासुदेवशत्रुः । आव० १५९ । बलिः-देवतानामुपहारः । ज्ञाता० १६९ । बलवती । आव० २३८ । बलिः-उत्तरनिकाये प्रथम इन्द्रः । भग० १५७ ।

बलिओ बली । आव० ८१४ ।

बलिकम्म-बलिकर्म । औप० २३, ५९ । बलिकर्मस्वगृहदेवतानां नैवेद्यविधिः । भग० १३७ ।

बलिकरण-बलिकर्म-उपहारविधानम् । प्रश्न० १४ ।

बलिगयर-बलिष्ठः । आव० ४१६ ।

बलिचंचा- । ज्ञाता० २५१ ।

बलिपाहुडिया-बलिप्राभृतिका-चतुर्दिशमर्चनिकां कृत्वा अग्नौ वा सिक्थान् क्षिप्त्वा ततो या साधवे दीयते भिक्षा सा । आव० ५७५ ।

बलिपीढम्- । जीवा० २३७ ।

बलिमोडउ-पर्वपरिवेष्टनं चक्राकारम् । प्रश्न० ३७ ।

बलिय-अत्यर्थम् । बृ० तृ० २ अ ।

बलिया-उपचितमांसशोणिता । बृ० द्वि० २१७ अ । बलिकाः-प्राणवन्तः । ठाणा० २४७ ।

बलिवइसदेव-वैश्वदेवबलिः । आव० ५६१ ।

बलिवइस्सदेव-बलिना वैश्वानरम् । भग० ५२० ।

बलिष्ठ-परग्रामदूतीत्वदोषविवरणे सुन्दरस्य पुत्रः । पिण्ड० १२७ ।

बलिसङ्भ-असुरकुमारराजः । भग० २८ ।

बलिस्स-औदीच्यस्य असुरकुमारनिकायराजस्य भवनम् । सम० ७५ ।

बली-बलिः-उत्तरदिग्वर्तिनामसुरकुमाराणामिन्द्रः । प्रज्ञा० ९४ । ठाणा० ८४ । बलिः-उपहारः । पिण्ड० ७२ । बलिः-असुरकुमारभवनविशेषः । जीवा० १६६ । बलिः-उपहारः । प्रश्न० ५१ ।

बलोचक्षा- । सम० ३२ ।

बलीवद्दा-बलीवर्द्दः वर्द्धितगवः । विपा० ४८ ।

बलेया-तृतीयवर्गे नवममध्ययनम् । निरय० २१ ।

बल्लूरो-दुर्दरः । आव० ३९९ ।

बल्वज-तृणविशेः । ठाणा० ३३९ ।

बव-प्रथम करणम् । जं० प्र० ४९३ ।

बसहिपायरास-वासिकप्रातर्भोजनम् । विपा० ६३ ।

बस्ति-चर्ममयी खल्ली । ओघ० १३४ ।

बहल-बहु । ओघ० ३१ । दृढः । जं० प्र० २३६ । स्थूलम् । ठाणा० २०९ । शून्यगृहं वृक्षं वा । ओघ० ३१ ।

बहलतरी-जडुतरी । नि० चू० द्वि० १४१ अ ।

बहलिदेशजा-बहली । जं० प्र० १९१ ।

बहली-देशविशेषः । आव० १४८ । चिलातदेशोत्पन्नो म्लेच्छविशेषः । भग० ४६० । ज्ञाता० ४१ ।

बहलीय-बहुल्यः । आव० १४७ । बहलीकः-चिलातदेशनिवासीम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ ।

बहस्सई-अष्टाशीतो महाग्रहे त्रयचत्वारिंशत्तमः । ठाणा० ७९ ।

बहिःशम्बूका-यस्यां तु क्षेत्रबहिर्भागात्तथैव भिक्षामटन्मध्य-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भागमायाति । बृ० प्र० ५२७ अ ।

बहिआ-बाह्यतः पात्रकप्रक्षालनभूमौ । ओघ० १९० । बहिर्धा । आव० १८७ ।

बहिचारिणी- । नि० चू० प्र० १७१ आ ।

बहिणी-स्वसा । नि० चू० द्वि १०४ आ ।

बहिद्ध-मैथुनम् । मैथुनपरिग्रहौ । सूत्र० १७९ । मैथुन-परिग्रहौ । सूत्र० २६४ ।

बहिद्धा-बहिर्धा-बहिः । संयमगेहाद्बहिः । दश० ९४ । मैथुनं-परिग्रहविशेषः । ठाणा० २०२ ।

बहिद्धादाण-बहिर्द्धा-मैथुनं परिग्रहविशेषः आदानं च परिग्रहस्तयोर्द्वन्द्वैकत्वमथवा आदीयत इत्यादानं-परिग्राह्यं वस्तु तच्च धर्मोपकरणमपि । ठाणा० २०२ ।

बहिफोड-उड्डाहो-अध्रातः । नि० चू० तृ० ५१ अ ।

बहिय-वधितः-हतः । ज्ञाता० १६९ ।

बहिया-बहिस्तात् । ठाणा० २५३ । बहिः । उत्त० २६८ । बहिः-बहिस्तात् । भग० ७ । बहिः-आत्मनो व्यतिरिक्तानामपि जन्तूनां सुखप्रियत्वमसुखाप्रियत्वं च । आचा० १६५ ।

बहियापुग्गलपक्खेवे-बहिःपुद्गलप्रक्षेपः-बहिर्लेष्ट्वादिक्षेपः । आव० ८३४ ।

बहियावासी-अण्णगच्छवासी । नि० चू० प्र० २९३ अ ।

बहिर-बधिरः । आव० ९६ । यः कथिते कार्ये बधिर इव ब्रूते न सुष्ठु मया श्रुतमिति स बधिर इव बधिरः । व्य० प्र० २५६ अ ।

बहिलग-गोणातिपट्टीए लगड्डादिएसु आणिज्जति । नि० चू० प्र० १८७ अ । करभीवेसरबलीवर्दादिसार्थः । बृ० द्वि० १२५ अ ।

बहिल्लेस-बहिर्लेश्या-अन्तःकरणम् । ठाणा० ३३२ ।

बहु-वज्रादि । दश० १४७ । विपुल-विस्तीर्णम् । उत्त० २९६ ।

बहुआगमविन्नाणा-बहुः-अङ्गोपाङ्गादिबहुभेदतया बह्वर्थतया वा स चासावगमश्च-श्रुतं बह्वागमस्तस्मिन् विशिष्टज्ञान-अवगमः एषामिति बह्वागमविज्ञानाः । उत्त० ७०६ ।

बहुउदय-बहूदकः-परिव्राजकविशेषः । ओप० ९१ ।

बहुउप्पलोदगा-जासि परनदीहिं उप्पीलियाणि उदगाणि । दश० चू० ११२ ।

बहुउप्पीलोदगा-जासि अइभरियत्तणेण अण्णओ पाणियं वच्चइ । दश० चू० ११२ ।

बहुकायरा-ईषदपरिसमाप्ताः कातराः-निसत्वाः बहुकायरा । उत्त० ४७७ ।

बहुखज्जा-बहुभक्ष्याः पृथक्करणयोग्या वा । आचा० ३९१ ।

बहुगुण-बहुगुणः-प्रभुततरगुणः । आव० ४९२ ।

बहुजण-बहवो जना-आलोचनाचार्याः यस्मिन्नालोचने तद् बहुजनम् । ठाणा० ४८४ । बहवो जना-आलोचनागुरवो यत्रालोचने तद्बहुजनं यथा भवत्येवमालोचयति, एकस्याप्यपराधस्य बहुभ्यो निवेदनमित्यर्थः । भग० ९१९ । बहवोजनाः-साधवो गच्छवासितया संयमसहाया यस्य स बहुजनः । सूत्र० २३८ ।

बहुणडा-तालायरबहुला । नि० चू० द्वि० ७१ ।

बहुतत्ती-बहुव्यापारा । बृ० प्र० ३१६ आ ।

बहुदेवसियं-आणाहादि कक्केण वा संवासिएण एत्थ पगाराइ संवासितं तंपि बहुदेवसियं भण्णइ । नि० चू० द्वि० ११९ अ ।

बहुदेसिए-बहुदेश्यं ईषद्बहुः । आचा० ३६९ ।

बहुदोस-बहुष्वपि-सर्वेष्वपि हिंसादिषु दोषः-प्रवृत्तिलक्षणः बहुदोषः, बहुर्वा बहुविधो हिंसानृतादिरिति बहुदोषः । ठाणा० १९० । बहुदोषः-सर्वहिंसादिः ओप० ४४ ।

बहुनट-नटवद्भोगार्थं बहून् वेषान् विधत्त इति बहुनटः । आचा० २०३ ।

बहुनिम्माओ-बहुनिर्मितः । आव० ४१३ ।

बहुनिवट्टिफला बहूनि निर्वर्तितानि फलानि येषु ते बहुनिर्वर्तितफलाः । आचा० ३९१ ।

बहुनिवेस-बहुः-अनर्थसंपादकत्वेनासदभिनिवेशो यस्य स बहुनिवेशः । सूत्र० २३३ । बह्वायम् । ओघ० १७९ । बहुनिवेशः-गुणानामस्थानिकः-अनाधारो बहूनां दोषाणां च निवेशः-स्थानमाश्रय इति । सूत्र० २३३ ।

बहुपक्खिए-बहुपाक्षिकः-बहुस्वजनः । आव० ७३८ ।

बहुपडिपुण्ण-बहुप्रतिपूर्णं देशेनाऽपि न न्यूनम् । जं० प्र०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

१५८ । बहु-प्रभुतं प्रतिपूर्णः । अं० प्र० ५७ । बहु-प्रतिपूर्णः । आव० १२१ ।

बहुपर-बहुत्वेन परं बहुपरं यद्यस्माद् बहु तद् बहुपरम् । आचा० ४१५ ।

बहुपरिकर्म-यद् बहुधा खण्डित्वा सीवितं तत् । पिण्ड० १५ ।

बहुपरियावण्णं-बहुना प्रकारेण परित्यागमावन्नं । नि० चू० प्र० १५१ आ ।

बहुपरियावन्न-बहुपर्यापन्नः-परिणतः । आचा० ३५७ ।

बहुपसन्न-बहुप्रसन्नं-अतिस्वच्छम् । औप० ९४ । बहुप्रसन्नम् । ओघ० १३१ ।

बहुपाउरणं-उंगोट्ठि करेति । नि० चू० प्र० १९१ आ ।

बहुपुक्खला-बहुपुष्कला-बहुसंपूर्णा प्रचुरोदकभृतेति । सूत्र० २७२ ।

बहुपुत्तिए-विशाखानगर्यां चैत्यविशेषः । भग० ७३७ । विमानविशेषः । निरय० २९ ।

बहुपुत्तिका-तृतीयवर्गे चतुर्थमध्ययनम् । निरय० २९ ।

बहुपुत्तिता-पूर्णभद्रस्य यक्षेन्द्रस्य द्वितीया अग्रमहिषी । ठाणा० २०४ ।

बहुपुत्तिय-तृतीयवर्गे चतुर्थमध्ययनम् । निरय० २१ ।

बहुपुत्तिया-पञ्चमवर्गस्य दसममध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ । पूर्णभद्रस्य यक्षेन्द्रस्य द्वितीया अग्रमहिषी । भग० ५०४ ।

बहुपुत्रिकादेवी-सौधर्मकल्पे देवीविशेषः । ठाणा० ५१३ ।

बहुफासुय-बहुप्रासुक-सर्वथा शुद्धम् । दश० १८१ ।

बहुफोड-बहुभक्षकः । ओघ० १२७ ।

बहुबीयगा-प्रायोऽस्थिबन्धमन्तरेणैवमेव फलान्तवर्तीनि बहूनि बीजानि येषां ते बहुबीजकाः । प्रज्ञा० ३१ ।

बहुभंगियं- । सम० १२८ ।

बहुमए-बहुशो बहुभ्यो वाऽन्येभ्यः सकशाद्बहुरिति वा मतो बहुमतः । भग० १२२ । बहुमतः-पन्थाः । उत्त० ३३९ ।

बहुमज्झ-बहुमध्यः-मध्यदेशभागः । ओघ० १२९ ।

बहुमज्झदेसभाग-मध्यश्चासौ देशभागश्च-देशावयवो मध्यदशभागः, स च नात्यन्तिक इति बहुमध्यदेशभागः अत्यन्तं मध्यदेशभागो बहुमध्यदेशभागः । ठाणा० २३१ ।

बहुमन्यते-स्तौति, प्रशंसति । आव० ५८७ ।

बहुमयाणि-बहूनां सशूद्रवर्जानां सर्वेषामित्यर्थः मतानि बहुमतानि । व्य० प्र० २४१ अ ।

बहुमाण-बहुमानः-आन्तरो भावप्रतिबन्धः । दश० १०४ । आन्तरप्रीतिविशेषः । उत्त० ५७९ । गुणानुरागः । ज्ञाता० ३५ । बहुमानः-गुरुणामुपरि अन्तरः प्रतिबन्धः । बृ० प्र० १३३ आ । णाणदंसणचरित्ततवविणयभावणातिगुणरंजियस्स जो उ रसो पीतिपडिबंधो सो बहुमाणो भण्णति । नि० चू० प्र० ८ अ । बहुमानः-मानसोऽत्यन्तप्रतिबन्धः । उत्त० १७ । मानसप्रतिबन्धः । उत्त० ३८३ । अन्तरभावप्रतिबन्धरूपः । दश० २४२ । बहुमानः-बहूनां मतत्वाद् अब्रह्मणः पञ्चविंशतितमं नाम । प्रश्न० ६६ ।

बहुमाया-कपटप्रधाना । सूत्र० ६७ ।

बहुमित्तपुत्त-बहुमित्रपुत्रः-श्रीदामामात्यसुबन्धुसुतः । विपा० ७० ।

बहुमिलक्खुमह-बहुगा जत्थ महे मिलंति सो बहुमिलक्खुमहो । नि० चू० द्वि० ७१ आ ।

बहुयणीए-बहुत्वया । बृ० प्र० १२६ अ ।

बहुयातीय-बहुकातीतं-अतिशयेन बहु, अतिशयेन निजप्रमाणाभ्यधिकम् । पिण्ड० १७४ ।

बहुरय-पहुकम् । आचा० ३४२ । बहुषु-क्रियानिष्पत्तिविषयसमयेषु रतो बहुरतः । निह्नवविशेषः । उत्त० १५२ । बहुषु-एकसमयेन क्रियाध्यासितरूपेण वस्तुनोऽनुत्पत्तेः प्रभूतसमयैश्चोत्पत्तेर्बहुषु समयेषु रतः-सक्तः बहुरतः । दीर्घकालद्रव्यप्रसूतिप्ररूपी । आव० ३११ । ठाणा० ४१० । जत्थ महे बहुरया मिलंति जहा सरक्खा सो बहुरयो भण्णति । नि० चू० द्वि ७१ आ । प्रथमनिह्नवमतः । नि० चू० तृ० ३५ अ । बहु रजः-तुषादिकं यस्मिंस्तद् बहुरजः । आचा० ३२३ । बहुरतः-दीर्घकालवस्तुप्रभवप्ररूपकः । विशे० ९३३ ।

बहुरया-बहुषु समयेषु रता-आसक्ता बहुभिरेव समयैः कार्यं निष्पद्यते नैकसमयेनेत्येवंविधवादिनो बहुरताः-जमालिमतानुपातिनः । औप० १०६ । बहुषु समयेषु कार्यसिद्धिं प्रतीत्य रताः-सक्ताः बहुरताः । एतस्यां दृष्टौ

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बहुवो जीवा रतास्तेन बहुरतः । उत्त० १५७ ।

बहुरूवा-सुरूपस्य भूतेन्द्रस्य द्वितीया अग्रमहिषी । ठाणा० भग० ५०४ । २०४ । पञ्चमवर्गस्य षष्ठमध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।

बहुरोगी-जो चिरकालं बहुहिं वा रोगेहिं अभिभूतो । नि० चू० तृ० २८ अ ।

बहुल-अति प्रभूतः । जीवा० १७३ । व्याप्तः । जीवा० १८८ । उत्त० ३३६ । प्रचुरः । ज्ञाता० ८० । वर्धमानजिनस्य प्रथमभिक्षादाता । आव० १४७ । वीरजिनस्य प्रथमो भिक्षादाता । सम० १५१ । बहून् भेदान् लातीति अतिप्रभूतम् । प्रज्ञा० ६७ । स्थूलम् । ठाणा० २०६ । व्याप्तः, प्रभूतः । उत्त० ४२ । सम० १२८ । कोल्लाकसन्निवेशे ब्राह्मणविशेषः । भग० ६६२ ।

बहुलदोस-सर्वेष्वपि चैवमेव प्रवर्त्तत इति बहुलदोषः । आव० ५६० ।

बहुलपक्ख-कृष्णपक्षो यत्र ध्रुवराहुः स्वविमानेन चन्द्रविमानमावृणोति तेन योऽन्धकारबहुलः पक्षः स बहुलपक्षः । जं० प्र० ४६१ । कृष्णपक्षः । सूर्य० २६० ।

बहुलप्रमाद-बहून् भेदान् लातीति बहुलो मद्याद्यनेकभेदतः प्रमोदः-धर्मं प्रत्यनुद्यमात्मको यस्य सः । उत्त० ३३६ ।

बहुलसंयम-बहुलः-प्रभूतः संयमोऽस्येति बहुलसंयमः । उत्त० ४२३ ।

बहुलसंवर-संवरः-आश्रवद्वारनिरोधः तद् बहुलो बहुलसंवरः । उत्त० ४२३ ।

बहुलसमाधि-समाधिः-चित्तस्वास्थ्यं तद् बहुलो बहुलसमाधिः । उत्त० ४२३ ।

बहुला-गोविशेषः । आव० ८८ । अनेकरूपा । जं० प्र० ३० । जीवा० १८६ ।

बहुलिआ-बहुलिका गौ । आव० २१२ ।

बहुलिय-बाहुलिकः-दासचेटः । आव० ३४३ ।

बहुलिया-बहुलिका-आनन्दगाथापतेर्दासी । आव० २१५ ।

बहुलो-बहुलिकः-तितिक्षोदाहरणे तृतीयो दासचेटः । आव० ७०२ ।

बहुवण्णा-प्रभूतवर्णाः-विज्ञाः । ज्ञाता० २३१ ।

बहुवत्तव्वं-बहुवक्तव्यं-प्रज्ञापनायास्तृतीयं पदम् । प्रज्ञा० ६ ।

बहुवत्तव्वयाए- । भग० ३५७ ।

बहुवाहडा-बहुभृताः प्रायशो भृताः । दश० २२० ।

बहुवित्थर-बहुविस्तरः प्रभूतम् । नानाविधम् । पिण्ड० १३० ।

बहुविहआगम-बहुविधागमः-नानाविषयशास्त्रविशारदः । ज्ञाता० २२० ।

बहुवीइक्कंत-बहुव्यतिक्रान्तः । आव० १२१ ।

बहुवोलीण-बहुवोलीनः । आव० ११४ ।

बहुश्रुत-छेदग्रन्थादिकुशलम् । व्य० प्र० १६८ अ । बहुश्रुतः सूत्रापेक्षया । व्य० द्वि० १३५ अ ।

बहुश्रुतपूजा-एतदभिधानमध्ययनम् । उत्त० ६८ ।

बहुश्रुतता-युगप्रधानागमता । ठाणा० ४२३ ।

बहुसंपत्ते-ईषदूनसंप्राप्तो बहुसम्प्राप्तः । भग० ११६ ।

बहुसंभारसंभिय-बहुसम्भारसंभृतम् । आव० ७२३ ।

बहुसंभूअ-बहुसंभूता निष्पन्नप्रायाः । दश० २१६ ।

बहुसंमोइओ-बहुसंमुदितः । आव० १६३ ।

बहुसमओ-बहुसम्मतः । आव० ७३६ ।

बहुस-बहुशः-अनेकधा । आव० ३३० ।

बहुसइ-बहुधण्णकारी । नि० चू० प्र० ६४ आ ।

बहुसच्च-बहुसत्यः-एकादशममुहूर्त्तनाम । सूर्य० १४६ । जं० प्र० ४६१ ।

बहुसड्ढा-अव्यक्तभासिणो । नि० चू० द्वि० ७२ आ ।

बहुसम-बहुसमः-प्रभूतसमः । सूर्य० २९३ । बहुसमः-बहु-अत्यन्तं समः । जं० प्र० ३१ । बहुसमः-अत्यन्तसमः । जीवा० २२७ । अतिसमः-सुविभक्तः । ज्ञाता० ४२ । सर्वमत्र समं प्रभूतसमम् । आचा० ३३९ ।

बहुसमतुल्लाओ-समतुल्यशब्दः सदृशार्थः अत्यन्तं समतुल्ये बहुसमतुल्ये प्रमाणतः । ठाणा० ६८ ।

बहुसमरमणिज्ज-अत्यन्तसमो बहुसमोऽत एव रमणियो-रम्यः । सम० १६ ।

बहुसयण-बहुस्वजनः-बहुपाक्षिकः । आव० ७३९ ।

बहुसालए-माहणकुण्डग्रामनगरे चैत्यविशेषः । भग० ४५६ ।

बहुसालग-बहुशालकः ग्रामः । आव० २१० ।

बहुसुभ-बहुशुभः-प्रभूतसुखम् । आव० ५४७ । बहुशुभः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आव० ७९३ ।

बहुसुयपुज्जं-बहुश्रुतपूज्यं-उत्तराध्ययनेऽवेकादशममध्ययनम् । उत्त० ९ ।

बहुसुयपूजा-उत्तराध्ययनेषु एकादशममध्ययनम् । सम० ६४ ।

बहुसुयपूया-बहुसूत्रपूजा बहोः सूत्रस्य पूजा श्रुतस्य वा पूजा बहुश्रुतपूजा । उत्त० ३४२ ।

बहुसुया-बहुश्रुताः-ये गीतार्थाः श्रुतधराः, गणिवाचकादिशब्दाभिधेयाः । बृ० द्वि० प्र० २०७ आ ।

बहुसुषमा- । ठाणा० ७६ ।

बहुस्सुअ-बहुश्रुतः-आकर्णिताधीतबहुशास्त्रः । बहुसुतो वा बहुपुत्रो बहुशिष्यो वा । प्रश्न० ११६ । बहुश्रुतः-बह्वागमः, महाकल्पादिश्रुतधरः । आव० ५३१ ।

बहुस्सुआ-बहुश्रुता-विविधागमश्रवणावदातीकृतमतयः । उत्त० २५३ ।

बहुस्सुए-बहुश्रुताः । ज्ञाता० १२३ ।

बहुस्सुया-युगप्रधानागमाः । बृ० द्वि० ८० आ ।

बाउस-बाकुशिकः-विभूषणशीलः । ओघ० १३१ ।

बाउसिअ-बाकुशिकः-विभूषणशीलः । ओघ० १७९ ।

बाडगरहिअ-वाटकरहितः । आव० ७३९ ।

बाढं-अत्यर्थं करोमि आदेशं शिरसि स्वाम्यादेशमिति । आव० १७६ ।

बाढक्कार-बाढक्कारं एवमेतद् नाऽन्यथेति ब्रूयादित्यर्थः । विशे० ३०४ ।

बाणगुम्मा-बाणगुल्माः-गुल्मविशेषः । जं० प्र० ९८ ।

बाणारसी-अलक्ष्यभूपतेर्नगरी । अन्त० २५ ।

बादर-प्रभूतप्रदेशोपचितम् । प्रज्ञा० ५०२ ।

बादरक्षेत्रपल्योपम-क्षेत्रपल्योपमे प्रथमो भेदः । ठाणा० ९१ ।

बादरबोन्दिधराणि-पर्याप्तकत्वेन स्थूराकारधारीणि । ठाणा० २९५ ।

बाधित-जरसोसादिणा । नि० चू० प्र० ९९ आ ।

बायर-बादरनाम यदुदयाज्जीवा बादरा भवन्ति । ठाणा० २९५ । बादरत्वं परिणामविशेषः । प्रज्ञा० ४७४ । बादरमेवातिचारजातमालोचयति न सूक्ष्मम् । ठाणा० ४८४ । भग० ९१९ । बादरं-प्रभूतप्रदेशोचितम् । प्रज्ञा० २६३, ५०२ । बादरः-गुरुतरः अतिबहलतरो वा । जीवा० ३४४ । बादरः-असारः पुद्गलः । जीवा० ३४४ ।

बायालीसं-द्वाचत्वारिंशत्-द्वाचत्वारिंशत्तमः । सूर्य० ३३ ।

बारं-द्वारम् । आव० ३२३ ।

बारजक्खणी-द्वारपक्षावासः । आव० ६८० ।

बारत्तत-नामविशेषः । अन्त० २३ ।

बारब्भासो-द्वाराभ्यासः । आव० ३५५ ।

बारवइ-द्वारिका । आव० ३५८ । द्वारिका-वैनयिक्यां बुद्धौ पुरी । आव० ४२४ । द्वारावती-वासुदेवपुरी । आव० १६२ । द्वारावती-द्वारिका-कृष्णराजधानी । दश० ३६ । नि० चू० द्वि० १०४ आ ।

बारवइणयरी-द्वारावतीनगरी-द्वारिकानगरी । दश० ३६।

बारवई-द्वारावती-द्वारिका । दश० ९६ । द्वारावती-कृतिकर्मदृष्टान्ते पुरी । आव० ५१३ । द्वारावती-कृष्णवासुदेवस्य नगरी । अन्त० १८ । ज्ञाता० ९९, २०७ । द्वारावती-सुराष्ट्रजनपदे आर्यक्षेत्रम् । प्रज्ञा० ५५ । नि० चू० प्र० ४४ अ । द्वारवती-नेमिजिनस्य प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ । द्वारावती-पुरीविशेषः-नेमिनाथजिनस्य स्थानम् । आव० १३७ । कृष्णस्य राजधानी । निरय० ३९ । द्वारावती पुरीविशेषः । आव० ९४ ।

बारवती-द्वारावती-अरिष्टनेमिजिनस्य समवसरणस्थानम् । अन्त० ५ । द्वारावती-वसुदेवराजस्य नगरी । अन्त० ४ । द्वारिका-वासुदेवराजधानी । आव० २७२ । कण्हस्स णयरी । बृ० प्र० ५६ अ । द्वारावती-कृष्णवासुदेवराजधानी । अन्त० १ ।

बारवाला- । नि० चू० प्र० २७२ अ ।

बारसावत्त-द्वादशावर्त्तः । आव० ५१५ । द्वादशावर्ताश्च इमे वराहोक्ताः-"ये प्रपाणगलकर्णसंस्थिताः, पृष्ठमध्यनयनोपरिस्थिताः । ओष्ठसक्थिभुजकुक्षिपार्श्वगास्ते ललाटसहिताः सुशोभनाः ॥१॥ जं० प्र० २३६ ।

बारसावय-द्वादशावर्त्तः-सूत्राभिधानगर्भः कायव्यापारविशेषो यस्मिन् सः । आव० ५४२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बारसाहृदिवसे-द्वादशाहदिवसः-द्वादशानां पूरणो द्वादशः स एवाख्या यस्य स द्वादशाख्यः स चासौ दिवसश्चेति विग्रहः, अथवा द्वादशं च तदहश्च द्वादशाहस्तन्नामको दिवसो द्वादशाहदिवस इति । ठाणा० ४६२ ।

बार्हस्पत्य-मतविशेषः । आचा० ८२ ।

बाल-बालः-भगवत्यां एतन्नामकः प्रथमशतकाष्टमोद्देशः । भग० ६ । बालः-अज्ञः । दश० १९६ । बालः-अष्टवर्षादारभ्य यावत्पञ्चविंशतिका । ओघ० २५ । अविवेकः । उत्त० ३१६ । अशस्तद्वद् यो वर्त्तते विरतिसाधकविवेकविकलत्वात् स बलः-असंयतः । ठाणा० १७५ । सम्यगर्थानवबोधात् सद्बोधकार्यविरत्यभावाच्च मिथ्यादृष्टिः । भग० ६४ । रागादिमोहितः । आचा० १२५ । अष्टवर्षादारभ्य यावत्पञ्चविंशतिकः । ओघ० २५ । अविरतः । अनु० १२० । अचिरकालजातम् । जीवा० १९२ । बालमरणं-मरणस्याष्टमो भेदः । उत्त० २३० । बालः-अभिनवः, प्रत्यग्रः । सूत्र० १३३ । बालः-तत्सर्वमहमकार्षमित्येवं द्वाभ्यामाकलितोऽज्ञो वा । सूत्र० २८९ । बुभुक्षया तृषा वाऽऽगलितो बालः । बृ० प्र० ३४ अ । बालः-द्वाभ्यां रागद्वेषाभ्यामाकुलितः । उत्त० २८० ।

बालगवि-अवृद्धा गो, व्यालगवः-दुष्टबलिवर्दो वा । उत्त० ५५१ ।

बालग्गाहृ-बालग्राहः । आव० ६६, ३७० ।

बालघायए-प्रहारदानेन बालघातकः । ज्ञाता० ८७ ।

बालचंद-बालचन्द्रः-शुक्लपक्षद्वितीयाचन्द्रः । ज्ञाता० २२२। बालचन्द्रः । प्रज्ञा० ४४१ । साकेतनगरे-चन्द्रावतंसकराज्ञः प्रियदर्शनायाः कनिष्ठपुत्रः । आव० ३६६ ।

बालण्ण-बलं जानाति इति बलज्ञः, छान्दसत्वाद्दीर्घत्वं, आत्मबलं-सामर्थ्यं जानातीति यथाशक्त्यनुष्ठानविधायी अनिगूहितबलवीर्यं इत्यर्थः । आव० १३२ ।

बालतपः-अग्निप्रवेशमरुप्रपातजलप्रवेशादि । तत्त्वा० ६-२० ।

बालतव-बालतपः-अज्ञानितपश्चरणम् । आचा० १७५ ।

बालतवस्सी-बालतपस्वी वैश्यायनः । आव० २१२ ।

बालदिवायर-बालदिवाकरः-प्रथममुद्गच्छन् सूर्यः । प्रज्ञा० ३६१ ।

बालधोवणं-चमरिबाला धोवंति तक्कादीहिं । नि० चू० तृ० ६१ अ ।

बालपंडिअ-बालपण्डितः-देशविरतः । सम० ३४ । अनु० १२० ।

बालपंडितमरण-बालपण्डिताः देशविरतास्तेषां मरणं बालपण्डितमरणम् । सम० ३३ ।

बालपंडिय-देशविरतः । आउ० । बालपण्डितः-देशविरतः । भग० ६४ । बालपण्डितः-श्रावकः । भग० ९१ । बालो-देशे विरत्यभावात् पण्डितो-देश एव विरतिसद्भावादिति बालपण्डितः-देशविरतः । भग० ६४ ।

बालभावलोभावए-बालभावलोभावहः । आव० २९० ।

बालमरण-विरमणं विरतं-हिंसाऽनृतादेरुपरमणं न विद्यते तद् येषां तेऽमी अविरताः तेषां-मृतिसमयेऽपि देशविरतिमप्रतिपद्यमानानां मिथ्यादृशां सम्यग्दृशां वा मरणमविरतमरणं बालमरणमिति । उत्त० २३४ । अविरतमरणम् । भग० ६२४ । बाला इव बालाः-अविरतास्तेषां मरणं बालमरणम् । सम० ३३ ।

बालमारए-बालमारकः प्राणवियोजनेन । ज्ञाता० ८७ ।

बालरज्जु- । आव० २२२ ।

बालव-द्वितीयं करणम् । जं० प्र० ४९३ ।

बालवच्छा-बालवत्सा-स्तन्योपजीविशिशुका । पिण्ड० १५७ । शिशुपालिका । ओघ० १६३ ।

बालवयणिज्जा-बालानां-प्राकृतपुरुषाणामपि वचनीयाः-गर्ह्याः बालवचनीयाः । आचा० २५१ ।

बाला-जन्तोः प्रथमा दशा । दश० ८ । रागद्वेषाकलिताः। आचा० ३०५ । अभिनवयौवना । उत्त० ४७६ । जातमात्रस्य जन्तोर्या सा प्रथमा दशा, तत्र सुखदुःखानि न बहु जानन्ति इति बाला । ठाणा० ५१९ । बाल इव बालाः-अविरताः । सम० ३४ । रागद्वेषाकुलिताः उत्त० २६७ । प्राकृतपुरुषाः । आचा० २५१ । प्रथम दशा । नि० चू० द्वि० २८ आ ।

बालाभिरामः-बालानां-विवेकरहितानामभिरामः-चित्ताभिरतिहेतुः । उत्त० ३८६ ।

बालिदगोवेइ-बालेन्द्रगोपकः-सद्यो जात इन्द्रगोपकः जं० प्र० ३४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बालिय-बाल्यं-बालतः, मिथ्यात्वः । अविरतिश्च । भग० १०० ।

बालियत्तं-बालत्वम् । भग० १०२ ।

बाली-तूलविशेषः । राज० ५० ।

बालेंदगोवे-बालेन्द्रगोपकः-सद्यो जात इन्द्रगोपकः, स हि प्रवृद्धः सन् ईषत्पाण्डुरक्तः । प्रज्ञा० ३६१ ।

बावत्तरं-द्वासप्ततं-द्विसप्तत्यधिकम् । सूर्य ११४ ।

बासट्ठी-द्वाषष्टिः-द्वाषष्टिभागीकृतस्य चन्द्रविमानस्य द्वौ भागावुपरितनावपाकृत्य शेषस्य पञ्चदशभिर्भागे हृते ये चत्वारो भागा लभ्यन्ते ते । सूर्य० २७९ ।

बासीति-द्व्यशीतं-द्व्यशीत्यधिकम् । सूर्य० ११ ।

बाहणापदाणं-बाधना बाधहेतुत्वात् पदानां संयमस्थानानां प्रजानां वा-लोकानां बाधनापदानाम् । अब्रह्मणः सप्तमं नाम । प्रश्न० ६६ ।

बाहत्तरिकलापंडिओ-द्वासप्ततिकलापण्डितः । उत्त० २१० ।

बाहप्पमोक्खण-बाष्पप्रमोक्षणं-आनन्दाश्रुजलप्रमोचनम् । ज्ञाता० ८९ ।

बाहलविसओ-बाल्हीकविषयः-देशविशेषः । आव० २६१ ।

बाहल्ल-बाहल्यं, स्थूलता । प्रज्ञा० ४८ । बाहल्यं-उच्चैस्त्वम् । आव० ४४३ । बाहुल्यं-पिण्डः । सम० ३६ । आचा० १५ । सूर्य० १९ । जं० प्र० ५३ । बाहुल्यं-उरःपृष्ठस्थूलता । प्रज्ञा० ४२७ । बाहुल्यं-उच्चत्वम् । जं० प्र० ४३५ । बाहुल्यं-स्थूलता । जीवा० ४० । बाहुल्यम् । प्रज्ञा० १०७ । बाहुल्यं-बहलता, पिण्डत्वम् । प्रज्ञा० २६१ । बाहुल्यं-पिण्डभावः । जीवा० ६७, १०१ ।

बाहल्लओ-बाहल्यतः-पिण्डतः । प्रज्ञा० ५९१ ।

बाहव-भुजाः । आचा० २४६ । द्वारशाखाः । ठाणा० ४५० ।

बाहा-दक्षिणोत्तरायता वक्रा आकाशप्रदेशपङ्क्तिः । जं० प्र० ७२ । बाधनं बाधा-आक्रमणम् । जीवा० २२२ । जं० प्र० ६४ । बाधा-परस्परं संश्लेषतः पीडनम् । जं० प्र० ६५ । बाधते इति बाधा-कर्मण उदयः । भग० २५५ । जं० प्र० ७३ । बाधा । सूर्य० ६७ । बाहुः । आव० १२३, ५०६ । शिरोभागाधोवर्ती जानुनोरुपरिवर्ती प्राक्चरणभागः । जं० प्र० २३४ । बाधा-मलबाधा । आव० ६१८ ।

बाहाए-बाहे-उभयपार्श्वौ । जं० प्र० २३० । बाहौ-पार्श्वे । सम० १६ ।

बाहागयपप्पुअच्छियं-बाष्पागतोपप्लुताक्षिकम्, बाष्पास्यागतं-आगमनं तेनोपप्लुते-व्याप्ते अक्षिणी यत्र तत्तथा । अनु० १३९ ।

बाहाया-वृक्षविशेषः । अनुत्त० ५ ।

बाहिति-बाधेते । आव० ३६७ ।

बाहिपरिसरो-बहिः परिसरः । आव० ८६३ ।

बाहिर-द्रष्टुर्बहिर्योऽवस्थितस्तस्यैव एकस्यां दिशि अनेकासु वा विच्छिन्नः स बाह्यः । आव० ४४ । धर्मसाधनव्यतिरेकेण धनधान्यादिरनेकधा परिग्रहः । ठाणा० २६ । बाह्यं-अनशनादिः । प्रश्न० १५७ । बाह्यम् । ठाणा० ३६४ । ओघ० २०९ । लोकाचारस्य बाह्यः । ओघ० ६३ ।

बाहिरए-बाह्यस्यैव शरीरस्य तापनान्मिथ्यादृष्टिभिरपि तपस्तया प्रतीयमानत्वाच्च बाह्यः । औप० ३७ ।

बाहिरओ-बहिस्तात्-स्वरभागे । जं० प्र० २०१ । बाह्यावधिः । विशे० ३६७ ।

बाहिरकरणालस-बाह्यकरणालसः-प्रत्युपेक्षणादिबाह्यचेष्टारहितः । आव० ५३४ ।

बाहिरगा- । भग० ६३४ ।

बाहिरगिरिपरिरओ-बहिर्गिरिपरिरयः-गिरेर्बहिः परिच्छेदः । जीवा० ३४३ ।

बाहिरणियंसणी-उवरि कडिउ आरद्धा जाव अहो खुलुगो । नि० चू० प्र० १८० अ ।

बाहिरपाडओ-बाह्यपाटकम् । आव० ५२० ।

बाहिरपाणं-सचित्तजलम् । ग० ।

बाहिरलावणिय-बाह्यलावणिकः-लवणसमुद्रे शिखाया बहिश्चारी चन्द्रः । जीवा० ३१८ ।

बाहिरसंबुक्का- । उत्त० ६०५ ।

बाहिराबाहिर-बाह्याबाह्यं, द्रव्यानुयोगे सप्तमभेदः । ठाणा० ४८१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बाहिरावही-बाह्यावधिः । प्रज्ञा० ५३६ ।

बाहिराहिया-बाहिरा-बाह्याः स्वाचारपरिभ्रंशाद्विशिष्टजनबहिर्वतिनः, अहिया-अहिता ग्रामादिदाहकत्वात् । विपा० ५६ ।

बाहिरिआ-बाहिरिका-नगरबहिर्भागः । जं० प्र० १८८ । बाहिरिका-आभ्यन्तरिकापेक्षया बाह्या । जं० प्र० १८७ ।

बाहिरिका-बहिर्भवा बाहिरिका-प्राकारबहिर्वत्तिनी गृहपद्धतिः । बृ० प्र० १८१ अ ।

बाहिरिय- । नि० चू० प्र० १४३ आ ।

बाहिरिया-बाहिरिका-नगरबहिर्भागः । औप० ६१ । ठाणा० ४५७ । बहिर्भागः । भग० ४७६ । आव० २९३, ५१२ । भग० ६६१ ।

बाहिरे तवो-बाह्यतपः-बाह्यशरीरस्य परिशोषणेन कर्मक्षपणहेतुत्वादिति । सम० १२ ।

बाहिसंबुक्कावट्टा-गोचरचर्यामभिग्रहविशेषः । नि० चू० तृ० १२ अ ।

बाहिंहितो-गृहादेर्बहिस्तात् । ठाणा० ३५३ ।

बाहुः-उदग्धनुः काष्ठाद्दक्षिणं शोध्यं शेषार्धम् । तत्त्वा० ३-१२ । आचा० ३८ । बाहुः-वज्रसेनधारिण्योः पुत्रः । आव० ११७ ।

बाहुअं-रोसवसेणं वलोवलि जुज्झं लग्गा । नि० चू० प्र० २१६ अ ।

बाहुए-बाहुकः-यः शीतोदकादिपरिभोगात् सिद्धः । सूत्र० ९५ ।

बाहुजोही-बाहुभ्यां युध्यत इति बाहुयोधी । ज्ञाता० ४२ ।

बाहुपमाण-बाहुप्रमाणः-स्कन्धप्रमाणः । ओघ० २१८ ।

बाहुपम्मद्दी-बाहुभ्यां प्रमृन्दातीति बाहुप्रमर्द्दी । ज्ञाता० ४२ ।

बाहुबलि-बाहुबलिः-सोमप्रभपिता, श्रेयांसपितामहः । आव० १४५ । येन संवत्सरं यावत् कायोत्सर्गः कृतः सः । आव० ७७२ । ऋषभजिनस्य पुत्रः । आचा० १३३ ।

बाहुबली-बाहुबलिः तक्षशिलायां राजा । आव० १४७ । नि० चू० प्र० ३०४ अ । वैयावृत्ये दृष्टान्तः । ओघ० १७९ ।

बाहुया-त्रीन्द्रियजन्तुविशेषः । प्रज्ञा० ४२ । जीवा० ३२ ।

बाहुयुद्धं-योधप्रतियोधयोः अन्योऽन्यं प्रसारितबाह्वोरेव निर्नमया वल्गनम् । जं० प्र० १३९ । ज्ञाता० ३८ ।

बाहुरक्षिकाः-त्रुटितानि । प्रज्ञा० ९१ ।

बाहुल-इन्द्रदत्तराज्ञो दासचेडः । उत्त० १४८ ।

बाहुलेर-बाहुलेयः । आव० ८८ ।

बाहुल्य-अनुपरतं-उत्सन्नम् । आव० ५९० ।

बाह्यग-बाह्यं-नगरबहिर्वर्तिप्रदेशं गच्छतीति बहिर्निष्क्रामन्तम् । उत्त० ४८३ ।

बाह्यपरिधि पर्यन्तचक्रवालम् । प्रश्न० ६१ ।

बाह्यम्- । ठाणा० ३६४ ।

बिंट-वृन्तं-प्रसवबन्धनम् । प्रज्ञा० ३७ ।

बिंटबद्ध-वृन्तबन्धं-वृन्ताकप्रभृतिः । जीवा० १३६ ।

बिंति-ब्रुवते-अवधारयन्ति । सूत्र० ११२ ।

बिंदुसार-चंदगुत्तस्स पुत्तो । बृ० प्र० ४७ अ । चन्द्रगुप्तपुत्रो बिन्दुसारः । विशे० ४०६ । चंदगुत्तस्स पुत्तो । नि० चू० प्र० २४३ । चन्द्रगुप्तस्य पुत्रः । बृ० द्वि० १५४ अ ।

बिंब-बिम्बं-बिम्बीफलम् । प्रज्ञा० ९१ । जीवा० १६३ । बिम्बं-रूपम् । आव० ५२२ । प्रतिमा । आव० ५२४ । हस्तपादकर्णनासाक्षिविवर्जितं बिम्बम् । नि० चू० द्वि० ४५ आ । बिम्बं-गर्भप्रतिबिम्बं, गर्भाकृतिरार्त्तवपरिणामः । ठाणा० २८७ । बिम्बः-चर्मकाष्ठादि । ओघ० २२३ । बिम्बः-अत्याम्लम् । आव० ४३७ ।

बिंबफलं-गोल्हाफलम् । जीवा० २७२ । प्रश्न० ८१ । बिम्बफलं-पक्वगोल्हाफलम् । जं० प्र० ११२ ।

बिंबभूय-बिम्बभूतः-जलचन्द्रवत्तदर्थशून्यं कूटकार्षापणवद्वा लिङ्गमात्रधारी पुरुषाकृतिमात्रो वा । सूत्र० २३५ ।

बिंहणिज्ज-बृंहणीयं धातूपचारित्वात् । जं० प्र० ११९ ।

बिइज्जयं-द्वितीयम् । आव० २११, ३४९ ।

बिइज्जिय-द्वितीयम् । आव० ३४९ ।

बिइयकसाया-द्वितीयकषायाः-अप्रत्याख्याननामधेयाः क्रोधादयः । आव० ७७ ।

बिइयदुय-द्वितीयद्वयं-हेतुस्तच्छुद्धिश्च । दश० ७६ ।

बिखुरा-द्वौ द्वौ खुरौ प्रतिपदं येषां ते द्विखुराः-उष्ट्रादयः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रज्ञा० ४५ ।

बिगुणं-द्विगुणं-द्विसंख्याङ्क बिगुणं-प्रधानं गुणरहितम् । जं० प्र० ९१ ।

बिचक्खु-देवो द्विचक्षुः चक्षुरिन्द्रियावधिभ्याम् । ठाणा० १७१ ।

बिजडो-द्विजटी । जं० प्र० ५३५ ।

बिडाल-मार्जारः । जं० प्र० १२४ । उत्त० ६२६ । जीवा० २८२ ।

बिण्णि-द्वौ । भग० १७६ ।

बितिउग्गह-द्वितीयप्रतिग्रहकः । ओघ० २१५ ।

बितिज्ज-साहाय्यकः । आव० ७१८ ।

बितिज्जिया-द्वितीयिका । दश० ९७ ।

बितिसत्त-द्वितीया सप्तरात्रिकी । आव० ६४७ ।

बिदलकट्ठमओ-द्विदलकाष्ठमयः । आव० ७१७ ।

बिदलियचट्टुलयछिन्न-द्विदलवत्तिर्यक्छिन्नः । आव० ६५१ ।

बिन्दुः-पुलकः । सूर्य० ४ । बिन्दवः-छटाः । जं० प्र० २३६ ।

बिन्दुसार-चतुर्दशं पूर्वनाम । ठाणा० १९९ । आव० ६६ । बिन्दुसारः-राजविशेषः । दश० ६१ । श्रुतज्ञानम् । विशे० ५०१ ।

बिन्दुसारपुव्व-चतुर्दशं पूर्वम् । सम० २६ ।

बिन्नागयड-बेन्नाकतटं-नगरविशेषः । उत्त० २१८ ।

बिब्बोअ-उच्छीर्षकं । ग० ।

बिब्बोयण-उपधानकम् । सूर्य० २९३ । जीवा० २३१ । उपधानम् । ज्ञाता० १५ । उपधानकम् । राज० ९३ ।

बिभीतक-नोकर्म्मद्रव्यकषायास्तु बिभीतकादयः । आचा० ९१ । वनस्पतिविशेषः, नोकर्मद्रव्यकषाये दृष्टान्तः । विशे० ११६९ ।

बिभेल-सन्निवेषवेषशः । भग० ५०१ ।

बिब्बोट्ठी-बिम्बोष्ठी-पक्वगोल्हाभिधानफलविशेषाकारोष्ठी ।

बिरालिय-कन्द एव स्थलजः । आचा० ३४८ ।

बिल-विवरम् । भग० २३७ । नंदी० १५२ । कूपः । जं० प्र० ४१ । जीवा० १९७ । खनिविशेषोत्पन्नं लवणम् । आचा० ३४३ । बिलानीव बिलानि स्वभावनिष्पन्ना जगत्यादिषु कूपिका । प्रज्ञा० ७२ । बिलानि-कूपाः । राज० ७८ । बिलं-विवरम् । भग० २३७ । कूपः । जं० प्र० ४१ । रन्ध्रः । ज्ञाता० १९९ ।

बिलकोलीकारग-बिलकोलीकारकः परव्यामोहनाय विस्वरवचनवादी विस्वरवचनकारी वा । प्रश्न० ४७ ।

बिलधम्म-गृहस्थैः संवर्यैकत्र स्थानम् । बृ० द्वि० १३६ आ ।

बिलपंतिआ-बिलपङ्क्तिः । अनु० १५९ ।

बिलपंतिया-बिलानीव बिलानि-स्वभावनिष्पन्ना जगत्यादिषु कूपिकास्तेषां पङ्क्तयो बिलपङ्क्तयः । प्रज्ञा० ७२ । बिलपङ्क्तिका-धातुखनिपद्धतिः । प्रश्न० १६० ।

बिलपंती-बिलपङ्क्तिः-विवरश्रेणिः । भग० २३८ ।

बिलवासिण-बिलवासिनः । निरय० २५ ।

बिल्ल-बिल्वं-फलविशेषः । प्रज्ञा० ३२८, ३६५ । भग० ८०३ । बिल्वं-फलविशेषः । अनु० १९२ ।

बिल्लगिर-बीजपूरगर्भम् । आव० ६९८ ।

बिल्ली-हरितविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

बिल्व-वेणुकं फलविशेषः । आचा० ३४६ । बिल्वीफलम्-श्रीफलम् । दश० १०० ।

बिश-मृणालिका । जीवा० २७२ ।

बिशकणिका- । प्रज्ञा० ४७३ ।

बिस-कन्दः । जीवा० १२३, १९८ । मृणालम् । भग० ६२८ । पद्मिनीकन्दः । जीवा० १९१ । नालं मृणालं च । प्रज्ञा० ३७ । पद्मिनीकन्दः । राज० ३३ । कन्दाः । राज० ७८ ।

बिसकंद-बिसकन्दः । जीवा० २७८ ।

बिहप्पई-बृहस्पतिः-अष्टाशीतौ महाग्रहे त्रिचत्वारिंशत्तमः । जं० प्र० ५३५ ।

बिहेलए-बिभीतकः-अक्षः वृक्षविशेषः । प्रज्ञा० ३१ ।

बिहेलग-बिभीतकं बिभीतकफलम् । दश० १८६ ।

बीअ-बीजं-हरितफलरूपम् व्रीह्यादि । दश० २६५ । बीजं-पृथग्भूतम् । दश० २०० ।

बीअग-बीअको-वृक्षविशेषः । जं० प्र० ३४ ।

बीअगुम्मा-बीअकगुम्माः गुल्मविशेषाः । जं० प्र० ९८ ।

बीअणि-व्यजनं-पदैकदेशे पदसमुदायोपचाराद् व्यालव्यजनं चामरं आर्षत्वात् स्त्रीत्वं तेन व्यजनीति निर्देशः । जं०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्र० १८३ ।
बीअपूरक-मातुलिङ्गम् । अनुत्त० ६ ।
बीअबुद्धी-बीजमिव विविधार्थाधिगमरूपमहातरुजननाद् बुद्धिर्येषां ते । औप० २८ ।
बीअमंथू-बीजमन्थुः-यवादिचूर्णम् । दश० १८६ ।
बीअसंसत्त-बीजसंसक्तं-बीजमिश्रं ओदनादि । दश० २०० ।
बीअसुहुम-बीजसूक्ष्मम् शाल्यादिबीजस्य मुखमूले कणिका, या लोके तुषमुखमित्युच्यते । दश० २३० ।
बीआओ-बीजायः-अपरदक्षिणो वातविशेषः । आव० ३८६ ।
बीए-बीजं प्रसारितशाल्यादि । दश० २२६ । बीजं-शाल्यादि । दश० १५५ ।
बीज-बीजमिव, यदेकमप्यनेकार्थप्रतिबोधोत्पादकं वचः । ठाणा० ५०४ । मिजा । ठाणा० ५२१ । व्रीह्यादि उत्पत्तिः । ठाणा० ४४९ । अनकुरितं यावत् । बृ० तृ० १६६ आ ।
बीजबुद्धयः-ये त्वेकं बीजभूतमर्थपदमनुसृत्यशेषमवितथमेव प्रभूततरमर्थपदनिवहमवगाहन्ते ते बीजबुद्धयः । बृ० प्र० १६३ आ ।
बीजबुद्धिता- । ठाणा० १३२ ।
बीजबुद्धित्वम्- । जीवा० ३
बीजबुद्धी-बीजकल्पा बुद्धिर्येषां ते बीजबुद्धिः-अर्थमात्रमवाप्य नानार्थसमूहाम्यूहिका बुद्धिर्यस्य स । प्रज्ञा० १०५ ।
बीजरुह- । ठाणा० १८७ ।
बीतरुति-यस्य ह्येकेनापि जीवादिना पदेनावगतेनानेकेषु पदार्थेषु रुचिरुपेति स बीजरुचिः । ठाणा० ५०३ ।
बीभच्छ-बीभत्सः-शुक्रशोणितोच्चारप्रश्रवणाद्यनिष्टमुद्वेजनीयं वस्तु बीभत्समुच्यते, तद्दर्शनश्रवणादिप्रभवो जुगुप्साप्रकर्षस्वरूपो रसः । अनु० १३५ ।
बीभत्था-बीभत्सा-निन्दा । जीवा० १०७ ।
बीभत्थादरिसणिज्जा-बीभत्सादर्शनीयः-निन्दादर्शनीयः । जीवा० १०७ ।
बीयं समोसरणं-ऋतुबद्धकालः । बृ० द्वि० २७८ आ ।
बीयं-बीजं-यदेकमप्यनेकार्थप्रबोधोत्पादकं वचः । प्रज्ञा० ५८ । शाल्यादि । ज्ञाता० ५२ । अणंकुरियं बीयं । नि० चू० द्वि० ८३ अ । बीजं नाम शौक्राः पुद्गलाः । व्य० द्वि० ३५० आ ।
बीयक-आसासकाभिधानो वृक्षः । राज० ६ ।
बीयकाए-बीजमेव कायो यस्य स बीजकायः । सूत्र० ३५० ।
बीयग-बीयकः-वृक्षः प्रतीतः । जीवा० १९१ ।
बीयगसउणं- । भग० ६२७ ।
बीयपयं-अपवादपदम् । ग० ।
बीयबुद्धि-बीजबुद्धिः । या पुनरेकमर्थपदं तथाविधमनुसृत्य शेषमश्रुतमपि यथावस्थितं प्रभूतमर्थमवगाहते सा बीजबुद्धिः । प्रज्ञा० ४२४ ।
बीयबेंटिया-त्रीन्द्रियजन्तुविशेषः । प्रज्ञा० ४२ ।
बीयभोयण-बीजं-दाडिमादीनां भोजनम् । ठाणा० ४६० ।
बीयभोयणा-बीजभोजना-बीजानि भोजने यस्यां प्राभृतिकायां सा । आव० ५७६ ।
बीयभोयणेइ- । भग० ४६७ ।
बीयरुई-बीजं-यदेकमप्यनेकार्थप्रतिबोधोत्पादकं वचस्तेन रुचिर्यस्य स बीजरुचिः । उत्त० ५९३ । ठाणा० ५०४ । बीजमिव बीजं-यदेकमप्यनेकार्थप्रबोधो वचः तेन रुचिर्यस्य बीजरुचिः । प्रज्ञा० ५६ ।
बीयरुह-बीजरुहाः-शालीव्रीह्यादयः । आचा० ५७ । बीजरुहाः-शाल्यादयः । दश० १३९ । साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।
बीयवावए- । नि० चू० प्र० ३३५ आ ।
बीयवासा-बीजवर्षः-बीजवर्षणम् । भग० १९९ ।
बीयवुट्ठी-बीजवृष्टिः । भग० १९९ ।
बीयसुहुम-बीजसूक्ष्मं-शाल्यादिबीजस्य मुखमूले कणिकाः लोके या तुषमुखमित्युच्यते । ठाणा० ४३० ।
बीया-बीजानि-अभिनवाङ्कुरितानि । आचा० ३७६ । औषधिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।
बीयावक- । आचा० ३७६ ।
बीयाहारा-बीजाहाराः । निरय० २५ ।
बीहणओ-भापयति-भयवन्तं करोतीति भापनकः । प्रश्न० ५ ।
बीहावणयं-भापनम् । ओघ० २०३ ।
बीहावेति-भापयति । आव० १९१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बोहियव्वं-भेतव्यम् । आव० १२२ ।
बुंदि-बुन्दिः-शरीरम् । उत्त० ६६८ । बुंदि-शरीरम् । तं० ।
बुंदुच्छियं-बिन्दूद्धारः । मर० ।
बुइआरकं-कपाटयोः पश्चाद्भागे यन्त्रम् । बृ०द्वि०१६४आ ।
बुइए-उक्तं-कथितम् । भग० १५५ । उक्तः । भग० २४८ ।
बुइय-उक्तम् । उत्त० ४४५ । उक्तं-प्रतिपादितम् । सूत्र० २७२ ।
बुइयाइं-व्यक्तवाचोक्तानि स्वरूपतः । ठाणा० २९७ ।
बुक्कः- । विशे० ६०९ ।
बुक्कण्ण- । नि० चू० प्र० १३ अ ।
बुक्कसं-मुद्गमाषादिनखिकानिष्पन्नमन्नमतिनिपीडितरसम् । उत्त० २६५ । चिरन्तनधान्यौदनं-पुरातनसक्तुपिण्डं, बहुदिवससम्भृतगोरसं गोधूममण्डकं च । आचा० ३१५ ।
बुक्कह-भक्षयत । मर० ।
बुक्कासकुलाणि-बाक्कशालियाः-तन्तुवायाः । आचा० ३२७ ।
बुज्झंति-बुध्यन्ते घातिकर्मक्षयेण । उत्त० ५७२ । बुध्यन्ते-केवलिनो भवन्ति । आव० ७६१ । निरावरणत्वात्केवलावबोधेन समस्तं वस्तुजातम् बुध्यन्ते । जीवा० ४८ ।
बुज्झइ-बुध्यते-अवगच्छति । प्रज्ञा० ६०६ । बुध्यते-अनुभवति । भग० २८९ । बुध्यते-सम्यक् श्रद्धत्ते इति बोधेः सम्यक्श्रद्धानपर्यायत्वात् । भग० ३३९ । रूयते । आव० ४२७ । रूयते-निद्रां जहाति । उत्त० १३७ । स एव यदा समुत्पन्नकेवलज्ञानतया स्वपरपर्यायोपेतान्निखिलान् जीवादिपदार्थान् जानाति तदा बुध्यत इति व्यपदिश्यते । भग० ३४ ।
बुज्झति-बुद्धयते-श्रद्धत्ते । ठाणा० ३०६ । केवलज्ञानभावात् समस्तवस्तूनि घातिचतुष्टयघातेन बुद्धयते । ठाणा० १८१ ।
बुज्झिय-बुद्धा-अनुभूय, प्राप्य च । उत्त० १८८ ।
बुज्झेज्जा-बुद्ध्येतानुभवेत् । भग० ४३२ । बुद्ध्येत-लोकालोकस्वरूपमशेषमवगच्छेत् । प्रज्ञा० ४०० । बुद्धयेत-जानीयात् । प्रज्ञा० ३९९ । बुद्ध्येत-अनुभवेत्, श्रद्धीत । ठाणा० ४६ ।

बुट्टोसि-त्रुटितः । नि० चू० प्र० ३४७ आ ।
बुद्धंतो-बुध्नान्तः-अधोभागः । सूर्य० २८७ ।
बुद्ध-बुद्धाः-आचार्याः । प्रज्ञा० २० । बुद्धः-अवगततत्त्वः गीतार्थः । दश० १९० । बुद्धः-अवगतवस्तुतत्त्वो गुरुः । उत्त० ५४ । बुद्धः-अवगततत्त्वः सर्वज्ञः । सूत्र० ४०५ । बुद्धः-अज्ञाननिद्राप्रसुप्ते जगत्यपरोपदेशेन जीवादिरूपं तत्त्वं बुद्धवानिति । बुद्धः-सर्वज्ञसर्वदर्शिस्वभावबोधरूपः । प्रज्ञा० ११२ । बुद्धः-कालत्रयवेदी । सूत्र० २४८ । बुद्धः-अवगतत्त्वः । जीवा० २५६ । आगामिचतुर्विंशतिकायां चतुर्विंशतितमजिनस्य पूर्वभवनाम । सम० १५४ । बुद्धः-जीवादितत्त्वज्ञाता महावीरः । जीवादितत्त्वं बुद्धवान् । भग० ९ । बुद्धः-ज्ञानवान् । भग० १११ । बुद्धाः-तत्त्वं ज्ञानवन्तः बुद्धवन्तः परमार्थमिति । ठाणा० ३३ ।
बुद्धउत्त-बुद्धानां-आचार्यादीनां पुत्र इव पुत्रः बुद्धपुत्रः । उत्त० ४६ । बुद्धोक्तं-बुद्धैः-अवगततत्त्वैस्तीर्थंकरादिभिरुक्तं-अभिहितम् । उत्त० ४६ ।
बुद्धउत्तेनियागट्ठी-बुद्धैः-अवगततत्त्वैरुक्तमभिहितं निजकं-ज्ञानादि, तदर्थयते-अभिलषतीत्येवंशीलः बुद्धोक्तनिजकार्थी । उत्त० ४६ ।
बुद्धजागरिय-बुद्धानां-व्यपोढाज्ञाननिद्राणां जागरिका-प्रबोधो बुद्धजागरिका । भग० ५५४ ।
बुद्धबोधितः-साधुभेदविशेषः । भग० ४ ।
बुद्धबोधिताः-आचार्यादिबोधिताः । ठाणा० ३४ ।
बुद्धबोहिय-बुद्धबोधितः-आचार्यबोधितः । नंदी० १३१ ।
बुद्धबोहियसिद्धा-बुद्धाः-आचार्यास्तैर्बोधिताः सन्तो ये सिद्धाः ते बुद्धबोधितसिद्धाः । नंदी० १३१ ।
बुद्धवुत्त-बुद्धव्युक्तः-बुद्धै अवगततत्त्वैर्व्युक्तो-विशेषेणाभिहितः स च द्वादशाङ्गरूप आगमः । उत्त० ४६ ।
बुद्धि-औत्पत्तिक्यादिचतुर्विधेति । सम० ११५ । ईहा-वग्रहः । अनु० ३६ । स्पष्टतरमवबुध्यमानस्य बोधपरिणतिः सा बुद्धिः । नंदी० १७६ । अवगतिः । उत्त० ३९२ । अवग्रहे हेतु बुद्धिः । नंदी० १९४ । भग० ३४५ । महापुण्डरीकः । ठाणा० ७३ । बुद्धिः-औत्पत्तिक्यादिरूपः । दश० २४६ । बुद्धिः-पण्डा । बृ० प्र०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

३४ अ। रुक्मिवर्षधरे पञ्चमं कूटम्। ठाणा० ७२, २५।
बुद्धिकूटं-महापुण्डरीकद्रहसूरीकूटम्। जं० प्र० ३८०।
बुद्धिगुणा- । आव० ९६।
बुद्धिमतीपरिसा-स्वसमयपरसमयविशारदाः कुशलाः सा बुद्धिमतीपर्षद्। बृ० प्र० ६० आ।
बुद्धिल-बुद्धिं लातीति। ओघ० १९।
बुद्धिल्ल-बुद्धिं लातीति बुद्धिलः। ओघ० १६।
बुद्धिविन्नाण-मतिविशेषभूतोत्पत्तिक्यादिबुद्धिरूपपरिच्छेदः। भग० ५४१।
बुद्धिसागर-जिनेश्वरसूरेर्गुरुभ्राता। सम० १६०। ज्ञाता० २५४।
बुद्धिसागराचार्य-जिनेश्वरसूरेर्गुरुभ्राता। ठाणा० ५२७।
बुद्धो-चतुर्थवर्गे पञ्चममध्ययनम्। निरय० ३७। बृ० प्र० ५६ आ। अप्पणा बुद्धिसामत्थेण अ अत्थे उव्वेक्खइ सा। दश० चू० ५४। बुद्धिः बुद्धिसाफल्यकारणत्वात् अहिंसायाः सप्तदशं नाम। प्रश्न० ६६। बुद्धिः-परलोकप्रवणा मतिः। आव० ३४१। उत्त० १४५। बुद्धिः-उत्पत्तिक्यादिका। प्रश्न० १०७।
बुद्धीय-बुद्धया। ओघ० १६५।
बुद्धेन जीवादितत्त्वम्। सम० ५।
बुध्नं-पुष्पकम्। ओघ० ११७। अधः। ओघ० १६८। मूलम्। ठाणा० ४८०।
बुध्यते-ज्ञानदर्शनोपयोगाभ्यां च वस्तुतत्त्वमवगच्छति। उत्त० ५८६।
बुब्बुय-बुद्बुदः। ओघ० १३१।
बुब्बुयवरिस-यत्र वर्षे पतत्युदके बुद्बुदा भवन्ति स बुद्बुदवर्षः। आव० ७१३। जत्थ वासे पडमाणे उदगबुब्बुया भवंति तं बुब्बुयवरिसं। नि० चू० तृ० ६९ आ।
बुयावइत्ता-संभाष्य या प्रव्रज्या दीयते सा, गौतमेन कर्षकवत्। ठाणा० ११६।
बुरधरयं- । नि० चू० प्र० ६ आ।
बुस-यवादीनां कडङ्गरः। ठाणा० ४१६।
बुसाग्नि-बुससत्कोऽग्निः। जीवा० १२३।
बुसिम-संयमवान्। सूत्र० ३९३। चारित्रम्। सूत्र० २४३।
बुसीमओ-तीर्थकृतः सत्संयमवतो वा। सूत्र० १५५।
बुह-बुधः-अष्टाशीतौ महाग्रहे एकचत्वारिंशत्तमः। जं० प्र० ५३५। ठाणा० ७९।
बूर-बूरः-वनस्पतिविशेषः। जं० प्र० ३६। जीवा० १६२। प्रज्ञा० २१०। सूर्य० २९३। औप० ११। उत्त० ६५४। प्रज्ञा० ३६७। भग० ५४०। वनस्पतिविशेषावयवविशेषः। भग० १३४। वनस्पतिविशेषः। निरय० १। राज० ६। ज्ञाता० ६।
बृंहणीय-धातूपचयकारि। ठाणा० ३७५। धातूपचयकारित्वात्। जीवा० २७८।
बृंहणीया-बृंहतीति बृंहणीया धातूपचयकारित्वात्। जीवा० ३५१।
बृंहयित्वा-इदमेव प्रधानमिति ख्यापनेनोपबृंह्य। उत्त० ४७८।
बृंहये-भव्यजनप्ररूपणा वृद्धिं नयेः। उत्त० ३४१।
बृहत्कुमारिका- ठाणा० ५१२।
बृहत्तपः-तपोविशेषः। उत्त० ५९८।
बेंति-उक्तवन्तः। आव० १२७।
बेआहिय-द्व्याह्निकः ज्वरविशेषः भग० १६८।
बेटी-पुत्रः। नि० चू० (?)। पुत्रः। नि० चू० द्वि० ६१ आ।
बेट्ठा-उपविष्टः। ओघ० ११७। आव० १०२। उपविष्टः। बृ० द्वि० १३ आ।
बेडिया-नौः। बृ० तृ० १६० अ।
बेण्णातड-बेन्नातटं-नगरम्। आव० ३६०।
बेण्णायडं-बेन्नातटं-नगरविशेषः। आव० ६७१।
बेन्ना-आभीरविषये नदीविशेषः। आव० ४१२। योगद्वारविवरणे नदीविशेषः। पिण्ड० १४४।
बेन्नातटं-नगरविशेषः। नंदी० १५०, १५२।
बेन्नायडं-बेन्नायाः समीपे नगरम्। अनु० १४६। बेन्नातटम्। आव० ४१८।
बेभेल-विन्ध्यगिरिपादमूले सन्निवेशविशेषः। भग० १७१, ६६४।
बोंड-बोण्डं-फलम्। औप० १७। जीवा० २७३।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बोण्डं-फलम् । जं० प्र० ११३ ।
बोंडज-बोण्डजं-कर्पासीफलप्रभवं वस्त्रम् । ओप० ३७ ।
बोंडसमुग्गय-बोडं-कर्पासीफलं तस्य समुद्गकं-सम्पुटमभिन्नावस्थं कर्पासीफलमित्यर्थः । ज्ञाता० २३० ।
बोंदि-बोन्दिः-शरीरम् । जीवा० १६२ । प्रज्ञा० ८८ । प्रश्न० १२ ।
बोंदिया-बोन्दिका-शाखा । सूत्र० ३२४ ।
बोंदी-बोन्दिः-तनुः । शरीरम् । प्रज्ञा० १०८ । ओप० ५० । अनु० ११८ । अव्यक्तावयवं शरीरम् । भग० ७०२ । बोन्दी-तनुः । प्रज्ञा० १०८ । आव० १८५ ।
बोक्कस-बुक्कसः-वर्णान्तरभेदः, यो निषादेनाम्बष्ठ्यां जातः । उत्त० १८२ । अवान्तरजातीयः निषादेनाम्बष्ठ्यां जातः स । बोक्कसः । सूत्र० १७७ ।
बोट-नष्टः । बृ० प्र० ५४ आ ।
बोटकुटो-बृ० प्र० ५४ आ ।
बोटी-लाउनालो । नि० चू० प्र० १०६ अ ।
बोटिकः-प्रभूतविसंवादिनो दिगम्बरः । आव० ३२३ ।
बोटिकपक्षपाती-यद्युपकरणसहिता अपि निर्ग्रन्था उच्यन्ते एवं तर्हि गृहस्था अपि निर्ग्रन्थाः, यतस्तेऽप्युपकरणसहिता वर्तन्ते । ओघ० २१९ ।
बोट्टिओ-भ्रंशितः । नि० चू० द्वि० १०९ आ ।
बोड-बोडः-मुण्डः । पिण्ड० ७६ ।
बोडकुड-अनोष्ठकुटः । आव० १०१ ।
बोडाविया-मुण्डिता । आव० २२४ ।
बोडिए- । नि० चू० प्र० २६० आ ।
बोडिगिणी-बोटिका-ब्राह्मणी दैगम्बरः । आव० ६४० ।
बोडिय-मुण्डकः । आव० २०३ । बोटिकः-मुण्डमात्रः । चारित्रविकलतया मुण्डमात्रत्वम् । उत्त० १८१ । बोटिकः-दिगम्बरः । विशे० ४८३ । दिगम्बरमतः । नि० चू० तृ० ३५ अ ।
बोण्ड-वमनीफलम् । अनु० ३५ ।
बोण्डजम्- । उत्त० ५७१ ।
बोद्द-ग्रीमेयकः । उ० मा० गा० ४२८ ।
बोद्ध-मतविशेषः । आचा० ८२ ।
बोद्धव्वं-बोद्धव्यम् । उत्त० ९ ।
बोद्धा-अर्थधरः । ठाणा० १९७ ।
बोधक-जीवादितत्त्वमेवापरेषां बोधकः । सम० ५ ।
बोधग-बोधयत्यन्यानिति बोधकः । जीवा० २५६ ।
बोधन-मार्गभ्रष्टस्य मार्गस्थापनम् । सम० ११८ ।
बोधनानुशासन-बोधनं-प्रामन्त्रणं तत्पूर्वकमनुशासनं बोधनानुशासनम् । सम० ११८ ।
बोधयति-सम्यक्त्वं ग्राहयति-शिष्यीकरोति । ठाणा० ५०३ ।
बोधि-जिनधर्म्मः । ठाणा० ३२१ । सम्यग्बोधः-चारित्रम् । ठाणा० १२९ । सम्यग्दर्शनपर्यायत्वम् । भग० ७२५ । जिनधर्म्मः । ठाणा० ६० । प्रेत्य जिनधर्मावाप्तिः । उत्त० २९६, ७०८ । दर्शनं-सम्यक्त्वम् । ठाणा० ४६ ।
बोधिणमंडव-दुजोयणभंतरे गामघोसादि नत्थि । नि० चू० प्र० ९० अ ।
बोधिता- । नि० चू० प्र० १३४ अ ।
बोधिद्रोणीम्- । आचा० २४० ।
बोन्दि-शरीरम् । ठाणा० ४२१, २६५ ।
बोन्दी-महती । भग० १७५ ।
बोप्प-चोक्षो मूर्खः । बृ० प्र० ५९ अ ।
बोर-बदरं-बोरवृक्षफलम् । प्रज्ञा० ३६४ ।
बोरी-बदरी-कर्कन्धूः । अनुत्त० ४ ।
बोल-अव्यक्तवर्णो ध्वनिः । भग० ११५, ४६३ । ओप० ५७ । विपा० ३६ । कोलाहलः । जीवा० २४८ । बोलः-बहूनामार्त्तानामव्यक्ताक्षरध्वनिकः । जं० प्र० १२५ । बोलः-अव्यक्ताक्षरध्वनिसमूहः । भग० १६८ । वृन्दशब्दः । बृ० द्वि० १६ आ । वर्णव्यक्तिवर्जितो महाध्वनिः । भग० ११५ । वर्णव्यक्तिरहितो ध्वनिः । जं० प्र० २०० । आर्त्तानां बहूनां कलकलपूर्वको मेलापकः । जीवा० २८३ । रावः । आव० ६४० । मुखे हस्तं दत्वा महता शब्देन पूत्करणम् । सूर्य० २८१ । जं० प्र० ४६३ । जीवा० ३४६ । कोलाहलः । राज० २६ । अव्यक्तवर्णो ध्वनिः । राज० १२१ ।
बोलकरणं-रोलं कुर्वन्ति । ओघ० १०३ ।
बोलण-मज्जपानं । नि० चू० द्वि० ७० अ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बोलन-निमज्जनम् । प्रश्न० २२ ।
बोलावेउं- । नि० चू० प्र० १६४ आ ।
बोल्लं-वृत्तान्तोल्लापम् । आव० ६५ ।
बोल्लाविया-आलापिता । आव० ३९५ ।
बोल्लितं-उक्तम् । आव० ८२१ ।
बोल्लेति-नि० चू० प्र० २१० आ ।
बोह-बोधः-हिताहितप्राप्तिपरिहारलक्षणः । सूत्र० ५४ ।
बोहए-बोधकः-परेषां जीवादितत्त्वस्य बोधयिता महावीरः। भग० ७ ।
बोहि-बोधिः-सम्यग्दर्शनम् । भग० २८९ । बोधिः-सम्यक्त्वकार्यम् । आव० ७६१ । बोधिः-भवान्तरे जिनधर्मप्राप्तिः । राज० ४७ ।
बोहिगा-मालवादिम्लेच्छा । नि० चू० तृ० ४३ अ ।
बोहित्थ-पोतः श्रावको वा । प्रश्न० ३६ । पोतः । आव० १२९ । ओघ० १८८ । आचा० १२४ ।
बोहित्थस्थ-पोतस्थः । आचा० १२४ ।
बोहिद-बोधिः-जिनप्रणीतधर्मप्राप्ति, तत्त्वार्थश्रद्धानलक्षणसम्यग्दर्शनरूपां ददातीति बोधिदः । जीवा० २५६ ।
बोहिय-बोधितः उन्निद्रीकृतः । जीवा० २७१ । बोधिकः-स्तेनकः । आव० ७८४ । म्लेच्छः । व्य० प्र० १८५ । आ ।
बोहिया-बोधिकाः-मालवस्तेनाः । बृ० द्वि० १३४ अ ।
बोहिलाभ-बोधिलाभः-जिनप्रणीतधर्मप्राप्तिः । आव० ७८७ । प्रेत्य जिनधर्मप्राप्तिः । आव० ५०७ ।
बोहिलाभवत्तिया-बोधिलाभप्रत्ययं-बोधिलाभनिमित्तं प्रेत्य जिनप्रणीतधर्मप्राप्तिनिमित्तम् । आव० ७८६ ।
बोही-बोधिः-जिनधर्मप्राप्तिः । दश० १९० । बोधिः-प्रव्रज्या । पिण्ड० १०० । बोधिः-सर्वज्ञधर्मप्राप्तिः अहिंसारूपत्वाच्च तस्याः अहिंसा बोधिरुक्ता । अहिंसा-अनुकम्पा सा च बोधिकारणत्वाद्बोधिरेव वा । अहिंसायाः षोडशं नाम । प्रश्न० ९९ । बोधिः-जिनधर्मावाप्तिः औत्पत्तिक्यादिबुद्धिर्वा । भग० १०० । बोधिः-जिनप्रणीतधर्मप्राप्तिलक्षणा । उत्त० १८८ । जीनप्रणीतधर्मप्राप्तिः । जीवा० २५६ । बोधिः-धर्मावाप्तिः । प्रज्ञा० ३९९ । बोधिः-सामायिकम् । आव० ३४७ ।
बोधिः-सम्यग्दृष्टेः पर्यायः । विशे० ६४१ ।
ब्रह्म-योगद्वारविवरणे कृष्णाबेन्नानद्योरन्तराले द्वीपः । पिण्ड० १४४ ।
ब्रह्मचर्य-व्रतपरिपालनाय ज्ञानाभिवृद्धये कषायपरिपाकाय च गुरुकुलवासः । तत्त्वा० ९-६ । अस्वातंत्र्यं गुर्वधीनत्वं गुरुनिर्देशस्थायित्वम् । तत्वा० ९-६ ।
ब्रह्मदत्त-कम्पिलपुरे राया । नि० चू० प्र० ११३ आ । व्य० प्र० १९८ आ । आचा० ६५ । विशिष्टतपश्चरणफलवान् सूत्र० २९९ । जन्मान्तरभोगनिमित्तं तपः कारकः । दश० २५७ । सति सामर्थ्ये प्रासादादिकारयिता । उत्त० ३१२ । निदानशल्ये यस्य दृष्टान्तः । आव० ५७९ । द्वादशमचक्रवर्ती । ठाणा० ९९ । उत्त० ३१७ । बृ० प्र० ११० आ ।
ब्रह्मदत्तकुमार-द्वादशमचक्रवर्ती । नंदी० १६७ ।
ब्रह्मदत्तचक्रवर्ती- । सूत्र० ८७ ।
ब्रह्मराक्षसाः-राक्षसभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
ब्रह्मलोक-देवलोकविशेषः । ठाणा० २१७, ४३२ ।
ब्रह्मशाखा-योगद्वारविवरणे साधुशाखाविशेषः । पिण्ड० १४४ ।
ब्राह्मणी-गोधिकाकारो जीवविशेषः । दश० २३० ।
ब्राह्मयादिलिपी-लिपिविशेषः । आव० २४ ।

भ

भंग-भङ्गः-ब्रह्मव्रतस्य सर्वभङ्गः । प्रश्न० १३८ । प्रतिसेवना, विराधना, खलना, उपघातः, अशोधिः । ओघ० २२५ । भङ्गः-अन्तः, विनाशः । विशे० १३०७ । भङ्गः-वस्तुविकल्पः । अवधिभेदः । भग० ३४४ । क्रमस्थानभेदभिन्नाः । आव० ५९६ ।
भंगसुहुम-भङ्गा-भङ्गका वस्तुविकल्पाः तानि एव सूक्ष्मम् । ठाणा० ४७७, ४७८ ।
भंगा-अतसी । ठाणा० ३३८ ।
भंगिए-अतसीमयं वस्त्रं भाङ्गिकम् । बृ० द्वि० २०१ अ ।
भंगिणहि- । भग० ८०४ ।
भंगित-अतसी तन्मयं भाङ्गिकम् । ठाणा० ३३८ । अतसीमयम् । ठाणा० ११८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भंगिय–नानाभङ्गिकविकलेन्द्रियलालनिष्पन्नः । आचा० ३६३ । भङ्गी–भङ्गबहुलं श्रुतम् । नंदी० ५० ।

भंगियसुय–भङ्गिकश्रुतं–दृष्टिवादान्तर्गतमन्यद्वा । आव० ७७६ ।

भंगी–भङ्गी–वनस्पतिविशेषः । प्रज्ञा० ३६४ । भङ्गाः–जनपदविशेषः । प्रज्ञा० ५५ । साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

भंगीरए–भङ्गीरजः–वनस्पतिविशेष रजः । प्रज्ञा० ३६४ ।

भंगुर–भङ्गुरा–भुग्ना । जं० प्र० १११ ।

भंजगा–भञ्जगा–वृक्षाः । आचा० २३४ ।

भंजणं–विद्धंसणं । नि० चू० प्र० २३० आ । भञ्जनं–आमर्दनम् । (?) ।

भंजणा–भञ्जना–विनाशः । आव० ५४५ ।

भंजित्तए–भङ्क्तुं सर्वतः । ज्ञाता० १३६ ।

भंड–भाण्डं–मृन्मयभाजनम् । भग० २३८, ३९९ । अनु० १५९ । आव० ४१४ । भाजनं मृन्मयम् । वस्त्राभरणादि । ठाणा० १२० । वस्त्रादिकं वस्तुपण्यं हिरण्यादि । ज्ञाता० ६१ । भग० ३६८ । भाण्डं–मृन्मयं पात्रम् । प्रश्न० १२४ । भाण्डं–भाजनं मृन्मयादि । भग० ९४ । आव० ६१ । अलङ्कारादिः । पिण्ड० १२० । भाण्डं आभरणम् । भग० ४६८ । मृन्मयम् । प्रश्न० १५६ । भाण्डं–भाजनम् । प्रश्न० ३६ । भाजनरूपम् । भग० ६२१ । भाण्डं–उपकरणम् । उत्त० ७११ । यानपात्रम् । आव० ८२४ । ओघ० १८८ ।

भंडइ–कलहयति । आव० ६५५ ।

भंडओ–भण्डकः । उत्त० १३६ ।

भंडक–कुप्यभेदः । आव० ८२६ । ओघ० १६९ ।

भंडकरंडग–भाण्डकरण्डकं–आभरणभाजनम् । भग० १२२ ।

भंडग–धर्मोपकरणम् । आचा० ३३३ । भण्डकं–भाण्डम् । आचा० ४७ । उपधिः । ओघ० २०७ ।

भंडचालणं–भाण्डचालनं–भाण्डादीनां–पीठरकादीनां पण्यादीनां वा तत्र गृहस्थस्थापितानां साध्वर्थं चालनं स्थानान्तरस्थापनम् । प्रश्न० १२७ ।

भंडण–कलहः । ओघ० १४८ । आव० ५१५ । आचा० १०६ । भण्डनं–कायिकम् । प्रश्न० ९७ । भण्डणं–कलहः परस्परं हस्तस्पर्शजनितः । ओघ० ९१ । भाण्डनं–क्लेशः भण्डयितुम् । आव० ७११ । कलहो । नि० चू० द्वि० १३ आ । कलहो, विवादो । नि० चू० तृ० ३५ अ ।

भंडणसीलो–भण्डनशीलः । उत्त० ३५५ ।

भंडणाभिलासी–भण्डनं पिष्टातकादिभिः । ज्ञाता० २२० ।

भंडत–कलहायमानः । आव० ३०५ । कलहयन् । आव० ३९७ । उत्त० १३६ ।

भंडभारिए–उपकरणेन गुरुः । आचा० ३७९ ।

भंडमत्त–भाण्डमात्रा–उपकरणपरिच्छदः । भग० १२२ । भाण्डमात्रः–उपकरणमात्रः । जं० प्र० १४८ । भाण्डमात्रः–उपकरणपरिच्छदः । सम० ११ । भाण्डमात्रा–प्रहरणकोशादिरूपा । भग० ३२२ । भाजनरूपःपरिच्छिदः । भग० ७५० । पणितपरिच्छदः । भग० ६७३ । गणिमादिद्रव्यरूपः परिच्छदः । भग० ९४ ।

भंडमत्तोवगरण–भाण्डमात्रोपकरणं–हारार्द्धहारकुण्डलादि । जीवा० ४०६ ।

भंडमोल्ल–भाण्डमूल्यम् । आव० ३५४ ।

भंडय–भाण्डकं–मुखवस्त्रिकाकल्पादि । उत्त० ५३६ । भाण्डकं–प्रावर्षाकल्पादि उपधिम् । उत्त० ५४० । भाण्डकं–उपकरणं रजोहरणदण्डकादि । उत्त० ५१७ । पतद्ग्रहाद्युपकरणम् । उत्त० ५३६ ।

भंडवाल–भाण्डपालः–परकीयानि भाण्डानि भाटकादिना पालयति । उत्त० ४९५ ।

भंडवेआलिए–भाण्डविचारः कर्मास्येति भाण्डवैचारिकः । अनु० १४९ ।

भंडवेयालिया–कर्मार्यभेदविशेषः । प्रज्ञा० ५६ ।

भंडसाला–पुव्वभायणातो अण्णम्मि भायणे संकामिजति भडसाला । नि० चू० द्वि० १४१ अ । घटकरकादिसंगोपनस्थानम् । बृ० द्वि० १७५ अ । जहिं भायणाणि संगोवियाणि अच्छंति । नि० चू० तृ० २१ आ ।

भंडा–गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३२ । लासगा । नि० चू० प्र० २७१ अ ।

भंडागार–जत्थ सोलसविहाइं रयणाइं । नि० चू० प्र० २७२ आ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भंडागारवती-भाण्डागारपतिः । आव० ८२६ ।
भंडागारा-हिरण्णसुवण्णभायणं । नि० चू० प्र० २७२ आ ।
भंडारा-तुम्बाकविशेषः । प्रज्ञा० ५६ ।
भंडालंकार-भाण्डालङ्कारं, अलङ्कारभाण्डं, आभरणकरण्डकम् । जं० प्र० २१७ ।
भंडिओ-भण्डकः । उत्त० १३६ ।
भंडिति-भण्डकः । उत्त० १३६ ।
भंडिय-भण्डिकाः-स्थाल्यः । ठाणा० ४१६ । भग० ८०२ ।
भंडिया-पडिचरगा । नि० चू० द्वि० ११ अ । भण्डिकाः-रन्धनादिभाजनानि । भग० ६६४ ।
भंडिवडेंसिए-मथुरानगर्यामुद्यानम् । ज्ञाता० २५३ ।
भंडी-असती, कुलटा, गन्त्री । ओघ० १४२ । भण्डी-गन्त्री । प्रश्न० ३९ । आव० १९८, ३५८ । गण्डी । नि० चू० तृ० ३७ अ । गड्डी । नि० चू० प्र० १८७ अ । गन्त्री प्रथमः सार्थः । बहिलकाः करभीवेसरबलीवर्द-प्रभृतयः । बृ० द्वि० १२५ अ ।
भंडीर-भण्डीरं-मथुरायामुद्यानम् । विपा० ७० ।
भंडीरजत्ताए-नि० चू० द्वि० ७८ अ ।
भंडीरमणजत्ता-भंडीरमणयात्रा । आव० १९८ ।
भंडीरवण-चक्षुरिन्द्रियोदाहरणे मथुरायां चैत्यविशेषः । आव० ३९८ ।
भंडीसुणए-गन्त्रीश्वा । आव० २०० ।
भंडु-मुण्डनम् । आव० ६२६ । खुरो । नि० चू० द्वि० ३५ अ ।
भंडुग्गा-घणा जत्थ भिज्जंति तं । नि० चू० द्वि० ७० आ ।
भंडोवक्खरं-भाण्डोपस्करम् । आव० ८२९ ।
भंडोवगरणं-भाण्डोपकरणं-पात्रवस्त्रादिकम् । आव० ५७६ ।
भंत-भ्रमणं भ्रान्तं । इतश्चेतश्च गमनम् । दश० १४१ । भ्रान्तः-भग्नः । आचा० २५४ ।
भंतसंभंत-भ्रान्तो-भ्रमप्राप्तः स इव यत्राद्भुतचरित्रदर्शनेन पर्षज्जनः सम्भ्रान्तः-साश्चर्यो भवति तत् भ्रान्तसंभ्रान्तम् । जं० प्र० ४१८ । भ्रान्तसंभ्रान्तं-दिव्यनाट्यविधिः । जं० प्र० ४१२ ।
भंते-भदन्त ! वर्द्धमानस्वामिन् ! । प्रज्ञा० ५६२ । भयान्त ! वर्द्धमानस्वामिन् ! प्रज्ञा० ५६२ । भदन्त-भदन्तः-कल्याणस्य सुखस्य च हेतुत्वात् कल्याणः सुखश्चेति भजते-सेवते सिद्धान् सिद्धिमार्गं वा अथवा भज्यते-सेव्यते शिवार्थिभिरिति भजन्तः, भाति-दीप्यते भ्राजते वा-दीप्यते वा दीप्यत एव ज्ञानतपोगुणदीप्त्येति भान्तो भ्राजन्तो वेति । भ्रान्तः-अपेतो मिथ्यात्वादेः, तत्रानवस्थित इत्यर्थः, इति भ्रान्तः, भगवान्-ऐश्वर्ययुक्तः, भवस्य वा संसारस्य भयस्य वा-त्रासस्यान्तहेतुत्वाद् नाशकारणत्वाद् भवान्तो भयान्तो वा । ठाणा० १२३ । भदन्त ! गुरोरामन्त्रणं, ततश्च हे भदन्त ! कल्याणरूप ! सुखरूप इति वा 'भदि कल्याणे सुखे च' इति वचनात्, प्राकृतशैल्या वा भवस्य-संसारस्य भयस्य वा-भीतेरन्तहेतुत्वाद् भवान्तो भयान्तो वा तस्यामन्त्रणं हे भवान्त ! भयान्त ! वा, भानु वा ज्ञानादिभिर्दीप्यमानु ! 'भा दीप्ताविति' वचनात्, भ्राजमान् ! वा दीप्यमानु ! भ्रातृ दीप्ताविति वचनात् । भग० १४ । भन्ते-भदन्तः-आमन्त्रणं भजन्तः सेवत इति भान्तो भ्राजन्तः, भ्रान्तोः-भगवान्, भवान्तो, भयान्तो । विशे० १३०५, १३०६ । भवान्त ! । प्रज्ञा० ५६२ ।
भंभसार- । ज्ञाता० १८२ ।
भभसारपुत्त-भम्भसारपुत्रः-श्रेणिकराजसूनुः । ओप० १४ ।
भंभासारसुत-कूणिकः । जं० प्र० १४३ ।
भंभा-गुञ्जा । आचा० ७४ । भेरी । भग० ३०६ । जं० प्र० १६७ । भम्भा-ढक्का । भग० २१७ । ज्ञाता० २३२ । भंभा-ढक्का निःस्वानानीति सम्प्रदायः । जं० प्र० १०१ ।
भंभाभूए-भां भां इत्यस्य शब्दस्य दुःखार्तगवादिभिः करणं भंभोच्यते तद्भूतो यः स भंभाभूतः । भंभा वा-भेरी सा चान्तः शून्या ततो भंभेव यः कालो जनक्षयाच्छून्यः स भम्भाभूत उच्यते । भग० ३०६ । भाम्भां इत्यस्य दुःखार्त्तगवादिभिः करणं भम्भ उच्यते तद्भूतो यः स भम्भाभूत इत्युच्यते । भम्भा वा-भेरी सा चान्तःशून्या ततो भम्भेव यः कालो जनक्षयात्तच्छून्यः स

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भम्भाभूतः । जं० प्र० १६७ ।
भंस-भ्रंशः-अन्तर्द्धानम् । आव० ८२७ ।
भंसणं-भ्रंशनं-चलनम् । प्रश्न० १४१ ।
भंसला-उद्धतचेष्टा । कलहविशेषः । आव० ७३८ ।
भंसुरुला-जत्थ महे बहु राया । जत्थ महे बहुराया मिलंति। नि० चू० द्वि० ७१ आ । विसयपसिद्धा । नि० चू० तृ० ७१ आ ।
भइए-भृतकः-कियत्कालं मुल्येन धृतः । व्य० द्वि० ३३७ अ ।
भइत्ता-भुक्त्वा-सेवित्वा । उत्त० ४१५ ।
भइय-भृतिं करोति भृतिकः-कर्म्मकरः राज० २२ ।
भइयव्वं-भजनीयं-सेवनीयम् । ओघ० २१० । भक्तव्यं भर्त्तव्यं धारणीयम् । भग० ८५६ ।
भइरथी-भगीरथी-कूटलेखकरणे उदाहरणम् । आव० ८२२ ।
भई-भृतिः- कर्म्मकरादिदेयद्रव्यम् । बृ० प्र० १६४ आ ।
भउडा-अग्रभागः । उ० मा० गा० ४५० ।
भए-भयं-प्रत्यनीकेभ्यो यज्जातम् । आव० ६२६ ।
भक्ख-खरविशदमभ्यवहार्यं भक्षम् । पक्वान्नमात्रम् । उपा० ५ । भक्ष्यं-खण्डखाद्यम् । सूर्य० २९३ । भक्ष्यम् । ओघ० १५९ । भक्ष्यं-खरविशदमभ्यवहार्यम् । सूत्र० ३४३ । भक्ष्यं-खण्डखाद्यादि । ठाणा० ११८ । प्रश्न० १६३ । भग० ३२६ । भक्ष्यं-मोदकादि । प्रश्न० ८ ।
भक्खराभा-गोत्रविशेषः । ठाणा० ३९० ।
भक्खेया- । ज्ञाता० १०७ ।
भत्तपरिन्न-अभ्युद्युतमरणविशेषः । विशे० १० ।
भत्तपरिन्ना-भक्तस्य-भोजनस्य यावज्जीवं प्रत्याख्यानं यस्मिंस्तत्तथा, इदं च त्रिविधाहारस्य चतुर्विधाहारस्य वा नियमरूपं सप्रतिकर्म च । सम० ३४ । ठाणा० ३६४ । आहारपरित्यागरूपः । उत्त० ५८९ ।
भक्तप्रत्याख्यानम्- । उत्त० ६०२ ।
भत्तयः-विच्छित्तिविशेषाः । सम० १३९ ।
भत्तव्य-भर्त्तव्यं धारणीयम् । भग० ८५६ ।
भगंदर-भगन्दरः रोगविशेषः । जीवा० २८४ । भग० १६७ । जं० प्र० १२५ । ज्ञाता० १८१ । अधिट्ठाणे खतं किमियजालसम्पण्णं भवति । नि० चू० प्र० १८९ अ ।
भगंदल-भगन्दरः-पुतसंधौ व्रणविशेषः । बृ० द्वि० २५४ अ ।
भग-ऐश्वर्यं समग्रं रूपं-यशः श्रीः धर्म्मः प्रयत्नं च । प्रज्ञा० ४ । नंदी० १५ । समग्रैश्वर्यादिलक्षणः । नंदी० १५ । समग्रैश्वर्यादिः । प्रज्ञा० ४ । जीवा० २५५ ।
भगन्दल-भगन्दरः-रोगविशेषः । विपा० ४० ।
भगवंत-श्रुतैश्वर्यादियोगाद् भगवन्तः कषायादीनिति भगवन्तः । जीवा० ४ ।
भगवं-भगवत्-भट्टारकम् । प्रश्न० ११५ । भगवान्-आचार्यः । व्य० प्र० २२० अ ।
भगवती-व्याख्याप्रज्ञप्तिः-विवाहप्रज्ञप्तिः । भग० २ ।
भगवतीवेत्ता-प्रज्ञप्तिधरः । आव० ५३२ ।
भगवा-चरणा । नि० चू० तृ० ३१ अ ।
भगवान्-महात्मनः संज्ञा । व्य० प्र० १७३ अ ।
भगसंठिए-भगसंस्थितं-भरणीनक्षत्रस्य संस्थानः । सूर्य० १३० ।
भग्ग-भग्नः-सर्वथा नाशितः । आव० ७७९ । वात्यादिना कुब्जखञ्जत्वकरणेनासमर्थीभूतः । ज्ञाता० ११८ । भग्नः गोरूपादिभिर्विद्धंसनात् । व्य० द्वि० ११५ अ ।
भग्गई-क्षत्रियपरिव्राजकविशेषः । औप० ९१ ।
भग्गकूवए- । ज्ञाता० ७८ ।
भग्गरुग्ग-वाहनात् स्खलनाद्वा पतने भग्नः रुग्णश्च-जीर्णतां गतः । ज्ञाता० १९५ ।
भग्गवणिया-व्रणिताः संतो भग्ना भग्नव्रणिता । व्य० प्र० १८४ अ ।
भग्गवेस-भार्गवेशं-भरणीगोत्रम् । जं० प्र० ५०० ।
भग्गवेससगोत्ते-भरणीनक्षत्रस्य गोत्रनाम । सूर्य० १५० ।
भग्गसंधिय-भग्नाः-लोपिताः सन्धयः विप्रतिपत्तौ संस्था येन स भग्नसन्धिकः । प्रश्न० ४६ ।
भग्गुज्जोय-भग्नोद्योगः-अपगतोत्साहः । उत्त० ४६४ ।
भग्गघरं-जत्थ खंभतुला कुड्डादि किंचिपडितं तं भग्गघरं । नि० चू० तृ० ६६ अ ।
भग्नगृह-स्तंभतुलाकुड्यादिनामन्यतमत् किमपि पतितं

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत् । व्य० प्र० ६१ आ ।
भग्घय-भागिनेयः । बृ० द्वि० २३६ आ ।
भजना-विकल्पः । विशे० ८८६ । सेवना-परिभोगं । नि० चू० प्र० १२३ आ।
भज्जइ-भज्यते-विदलयति व्यपैति । भग० १०२ ।
भज्जण-भर्जनं-पाकविशेषकरणम् । प्रश्न० १४ । भ्राष्ट्रम् । आव० ६५१ । भर्जनम् । ओघ० १६४ ।
भज्जणयं-भर्जनकं कर्प्परं, धान्यपाकभाजनम् । विपा० ५८ ।
भज्जा-भ्रियते-पोष्यते भर्त्रेति भार्या । उत्त० ३८ ।
भज्जाणुराग-भार्यानुरागः पुरुषपुण्डरीकवासुदेवनिदान-कारणम् । आव० १६३ टी० ।
भज्जिं-प्रहेणकम् । बृ० द्वि० १६५ आ ।
भज्जिज्जमाण-भज्यमानं-पच्यमानम् । आचा० ३५२ ।
भज्जिम-भर्जनवती-भर्जनयोग्या । दश० २१६ ।
भज्जिमाओ-पचनयोग्या, भञ्जनयोग्या वा । आचा० ३६१ ।
भज्जिहिइ-विनङ्क्ष्यथ । उत्त० ८५ ।
भट्टगा-भद्रकाः कल्याणभागिनः । भद्रगाः-भद्रहस्तिगतयः । जं० प्र० ११८ ।
भट्टपुत्र-औदारिकः । ओघ० ६५ ।
भट्टरकथा-परस्परं भक्तादिविकथा करणम् । व्य० प्र० । ३०४ अ ।
भट्टा-धनस्स धूया । नि० चू० प्र० ३५९ आ ।
भट्टारग-भट्टारकः पूज्यः । आव० ६७७ (?) । भट्टारकः । आव० १९२ ।
भट्टि-भर्त्ता-पोषकः स्वामीत्यर्थः । ठाणा० ११८ ।
भट्टिणी-स्वामिनी सार्थवाहभार्या । आव० ३६८ ।
भट्टित्तं-भर्तृत्व-पोषकत्वम् । सम० ८६ । भग० १५४ । प्रज्ञा० ८६ । जं० प्र० ६३ ।
भट्टिदारए-भर्ता-स्वामी तस्य दारकः-पुत्रो भर्तृदारकः । प्रज्ञा० २५३ ।
भट्ट-भ्रष्टः च्युतः । बृ० प्र० १०२ आ । भ्रष्टं-वातोद्भूततया राजधान्या, दूरतः पलायितम् । जीवा० २४६ । भ्राष्ट्र-अम्बरीषम् । प्रश्न० १४ । भ्रष्टं-वातोद्भूततया योजनमात्राद्दूरतः क्षिप्तम् । जं० प्र० ३८१ । भ्रष्टः-अपेतः । आव० ५१६ ।
भट्ठि भ्राष्टया रजोरहिततया । ओघ० २९ ।
भट्ठी-भ्राष्टाः पांस्वादिवर्जिता भूमयः । जं० प्र० १६८ । भ्राष्टाः-पांस्वादिवर्जिता भूमयः । भग० ३०७ ।
भ्राष्टी-रजोरहिता वीथिः । ओघ० २९ ।
भड-भटः-शूरपुरुषः । अनु० १४३ । भटः । ओघ० ४९ । भटः-चारभटः, बलात्कारप्रवृत्तिः । औप० २ । भटः-सामान्यग्रामाधिपः । आव० ८१६ । भटः-शौर्यवान् । भग० ११५ । शूरः । भग० ४६३ । राजाज्ञादायी पुरुषः । भग० ५४४ । भटः-चारभटः । औप० २७ । भटः-राजपुरुषः । बृ० तृ० ४६ आ । भटः-शौर्य-वान् । राज० १२१ ।
भडखइया-भटः तथाविधबलोपदर्शनलब्धभोजनादेः खादिता आरभटवृत्तिलक्षणहेवाको वा । ठाणा० २७६ ।
भडगो-भडकः-चिलातदेशनिवासी म्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ । प्रज्ञा० ५५ ।
भड्डु-क्षुरः । बृ० तृ० १०१ आ ।
भणिएल्लित-भणितपूर्वः । आव० ३४३ ।
भणित-भणितः । आव० २२३ ।
भणिती-भणितिः भाषा । ठाणा० ३९७ । अनु० १२३ ।
भणिय-भणितं-मन्मथोद्दीपिका विचित्रा भणितिः । सूर्य० २६४ । भाषितः । ज्ञाता० २१६ । भणितः-कृताव्यक्त-वचनः । प्रश्न० २० ।
भणियाइओ-भणितवान् । आव० १६२, ३१२ ।
भण्ड-भाण्डं-पण्यं भाजनं वा । उपा० ४१ ।
भण्डनं-दण्डादिभिर्युद्धम् । भग० ५७१ ।
भति-भृतिः-कार्षापणादिका । औप० १४ ।
भती-भयगाणं कम्मकरणं । नि० चू० द्वि० १४३ अ ।
भक्तिः-विच्छित्तिः । जीवा० १६६ ।
भतीय-गोपालकः तुर्यांशादिरूपा परिभाषिता वृत्तिर्वा । बृ० द्वि० १११ अ ।
भतीया-भृतिका कर्म्मकरी । व्य० प्र० १९५ अ ।
भत्त-भक्तः-भज सेवायां' इत्यस्य निष्ठान्तस्य भवति । दश० ७२ । भक्तं-ओदनम् । विशे० ५७४ । भक्तं-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भोजनम् । अनु० १५४ । अशनं-ओदनादि । आव० ८१६ । अशनं-अन्नम् । ओघ० ११ ।

भत्तकरण-भक्तकरणं-ओदनादिरन्धनम् । आचा० ५० ।

भत्तकहा-भक्तकथा-ओदनादीनां प्रशंसनं द्वेषणं वा । आव० ५८१ । भक्तस्य-भोजनस्य कथा भक्तकथा । ठाणा० २०६ । भक्तकथा-सुन्दाः शाल्योदन इत्यादिका । दश० ११४ ।

भत्तघरे- । भग० ६८७ ।

भत्तट्ठ-भक्तार्थः-उदरपूरणमात्रम् । ओघ० ८६ ।

भत्तट्ठणं-भोजनम् । बृ० तृ० १८ अ ।

भत्तट्ठिअ-भुक्त्वा । ओघ० ८७ । बहिरेव भुक्ताः । ओघ० ७६ ।

भत्तट्ठिया-भक्तार्थिका-भुक्ता । ओघ० १६६ ।

भत्तपच्चक्खाइया-प्रत्याख्यातभक्ता । आव० ३६३ ।

भत्तपच्चक्खाण-भक्तप्रत्याख्यानम् । आव० ११६ । भक्तं-भोजनं तस्यैव न चेष्टाया अपि पादपोपगमन इव प्रत्याख्यानं वर्जनं यस्मिंस्तदभक्तप्रत्याख्यानम् । ठाणा० ६४ ।

भत्तपच्चक्खाणमरण-भक्तस्य-भोजनस्य यावज्जीवं प्रत्याख्यानं यस्मिंस्तत्तथा, इदं च त्रिविधाहारस्य चतुर्विधाहारस्य वा-नियमरूपं सप्रतिकर्मं च भक्तपरिज्ञया मरणम् । सम० ३३ ।

भत्तपच्चक्खाय-प्रत्याख्यातभक्तः । आव० ६३८ ।

भत्तपरिणा-भक्तप्रत्याख्यानम् । ओघ० २२७ । भक्तपरिज्ञा प्रत्याख्यानवाची । व्य० प्र० १४३ आ ।

भत्तपरिण्णा-भक्तपरिज्ञा । आव० ५६३ । भक्तपरिज्ञामरणं-मरणस्य पञ्चदशो भेदः । उत्त० २३० । भक्तपरिज्ञा-अनशनविधिः । भग० १६६ ।

भत्तपरिन्ना-भक्तपरिज्ञा-त्रिविधचतुर्विधाहारविनिवृत्तिरूपा । दश० २७ । भक्तस्य परिज्ञा-भक्तपरिज्ञा-अनशनम् । आचा० २६१ ।

भत्तपरिव्वय-भक्तपरिव्ययः । दश० १०७ ।

भत्तपाणपडियाइक्खिय-प्रत्याख्यातभक्तपानः । भग० १२७ ।

भत्तपाणवुच्छेए-भक्तपानव्युच्छेदः अशनपाननिरोधः । भक्तं-प्रशनमोदनादि पानं-पेयमुदकादि तस्य च व्यवच्छेदः-निरोधोऽदानमित्यर्थः । आव० ८१८ ।

भत्तपाणसंकिलेस-भक्तपानाश्रितः सङ्क्लेशो भक्तपानसङ्क्लेशः । ठाणा० ४८६ ।

भत्तपाणोयरया-भक्तपानोदरता-आत्मीयाहारादिपरित्यागवतो वेदितव्या । दश० २७ ।

भत्तवेला-भक्तवेला-भोजनसमयः । दश० १०८ ।

भत्तामासे- । नि० चू० प्र० १३५ आ ।

भत्ति-भावप्रतिबन्धः । ओघ० ६८ । बाह्या परिशुष्टिः । भग० ६२५ । भृति-मूल्यम् । व्य० प्र० २२७ अ । भक्तिः-अञ्जलिप्रग्रहादिका । उत्त० ५७९ । भक्तिः-विच्छित्तिः । राज० २८ । भक्तिः-विच्छित्तिः । भग० १४५ ।

भत्तिगिहं-भक्तिगृहम् । जीवा० २६६ ।

भत्तिचेइयं-भक्तिचैत्यं-भक्त्या मनुष्यैः पूजा वन्दनाद्यर्थं कृतं कारितं तद्भक्तिचैत्यम् । व्य० प्र० २७६ आ ।

भत्तिज्जओ-भ्रातृव्यः । आव० ८२४ ।

भत्तिमं-भक्तिमन्तं-अन्तःप्रतिबन्धोपेतम् । बृ० प्र० २४९ आ ।

भत्तिराग-भक्तिरागः-भक्तिपूर्वकोऽनुरागः । राज० २७ ।

भत्ती-भक्तिः-विच्छित्तिविशेषः । जीवा० १७१ । सूर्य० २६३ । प्रज्ञा० ६६ । भक्तिः-अन्तःकरणप्रणिधानलक्षणा । आव० ५०६ । भक्तिः-विच्छित्तिः । जीवा० १६६, २०६, ३७९ । जं० प्र० २९२ । भग० ४७७ । ज्ञाता० ४२ । भक्तिः-अभ्युत्थानादिरूपा । उत्त० १७ । भक्तिः-उचितोपचाररूपा । दश० २४२ । भक्तिः नाम गुरुणामितिकर्तव्यतायां निषद्यारचनादिकायां बाह्या प्रवृत्तिः । बृ० प्र० १३३ आ ।

भत्तीए-भाडएणं । नि० चू० तृ० ६३ अ ।

भत्तीण-भक्तयो-विच्छित्तयः । विशे० ६९७ ।

भत्तुव्वायपडिओ- । आचा० ४२४ ।

भत्था-निपातः कुत्सार्थे । बृ० तृ० २६ आ । ध्मानखल्ला । भग० ६९७ ।

भदंत-भदन्त ! गुरोरामन्त्रणम्, भदन्त ! भवान्त ! भयान्त ! । दश० १४४ ।

भद्द-भाति भदन्ते वा भद्रः-कल्याणावहः । उत्त० ६२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भद्रः-जितशत्रुराजकुमारः । उत्त० १२२ । सम० १५४ । ठाणा० ४५३ । भद्रकः-साधूनां मध्ये भद्रप्रकृतिकः । ओघ० ४७ । भद्रः-तृतीयबलदेवः । आव० १५९ । महाशुक्रकल्पे देवविमानम् । सम० ३२ । भद्रं-अतिप्रशस्यम् । जीवा० १६४ । द्वितीयचक्रवर्त्तिनः स्त्रीरत्ननाम । सम० १५२ । साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ । भद्रं-शरासनं मूढक इति । भग० ५४७ । द्वितीयवर्गे तृतीयमध्ययनम् । निरय० १९ । वाणारसीनगर्यां सार्थवाहः । निरय० २९ । भद्रं-अनुत्कटरागद्वेषः । व्य० प्र० १३४ अ । भद्रा-अचलबलदेवमाता । आव० १६२ ।

भद्दए-भद्रकः परोपकरणशीलः अनुपतापको वा । औप० ८८ । भद्रकः-अनुपतापको गुरुशिक्षागुणात् । भग० ८१ । भाति शोभते स्वगुणैर्ददाति च प्रेरयितुश्चित्तनिर्वृत्तिमिति भद्रः, स एव भद्रकः । उत्त० ४९ । मधुरत्वान्मनोहरः । भग० ३२६ । अनुकूलवृत्तिः । ज्ञाता० ७७ ।

भद्दओ-ऋजुः । बृ० तृ० ८ अ ।

भद्दकन्नया-भद्रकन्यका-भद्रस्वभावा कन्यका । उत्त० १२९।

भद्दगडिया-ओपोम्हणट्ठा घट्टं । नि० चू० प्र० ३५९ अ ।

भद्दग-भद्रकं घृतपूर्णादि । दश० १८७ । भद्रकः-संविग्नभावितः । ओघ० ५६ ।

भद्दगुत्त-भद्रगुप्तः । उत्त० ९६ । भद्रगुप्तः आचार्यः । आव० २९२ । भद्रगुप्तः स्थविरः । आव० ३०२ ।

भद्ददारु-भद्रदारुः-देवदारुः । उत्त० १४२ ।

भद्दनंदी-विपाकदशानां द्वितीयश्रुतस्कन्धे द्वितीयाऽष्टमेऽध्ययने भद्रनन्दिः । विपा० ८९ । भद्रनन्दिः-अर्जुनराजकुमारः । विपा० ९५ । भद्रनन्दिः धनावहराजकुमारः । विपा० ९४ ।

भद्दपडिमा-भद्रप्रतिमा-यस्यां पूर्वदक्षिणापरोत्तराभिमुखः कायोत्सर्गं करोति । औप० ३० ।

भद्दबाहु-णिज्जुत्तिकारगा । नि० चू० द्वि० ९५ आ । भद्रबाहुः-चतुर्दशपूर्वी आचार्यः । आव० ६९७ । भद्रबाहुः-आचार्यविशेषः । उत्त० ८९ । भद्रबाहुः-निर्युक्तिकृदाचार्यः । आव० ७५० । भद्रबाहुः-त्रिवर्षप्रमाणास्थापनामर्यादाकारकः । व्य० द्वि० २८ अ । नि० चू० द्वि० १३४ आ । १४८ आ ६६ आ । णिज्जुत्ती कारगा । नि० चू० तृ० १२२ आ । नि० चू० द्वि० ४२ अ । कया णिज्जुत्ती गाहा । नि० चू० तृ० ११४ अ । नि० चू० प्र० ४८ आ ।

भद्दबाहुसामी-नि० चू० द्वि० ११८ अ ।

भद्दमुच्छणं- । भग० ८०४ ।

भद्दमुत्था-भद्रमुस्ताः-अनन्तकायभेदः । भग० ३०० ।

भद्दय-भद्रकः-सकलतत्क्षेत्रोचितकल्याणभागी । जीवा० २७८ । मनोज्ञः । ज्ञाता० २३४ । मनोज्ञः-अपरानुपतापहेतुकायवाङ्मनश्चेष्टा । जीवा० २७७ ।

भद्दवति-भद्रवती-प्रद्योतराज्ञो हस्तिनी । आव० ६७४ ।

भद्दवया-नक्षत्रविशेषः । ठाणा० ७७ ।

भद्दसाल-भद्राः-सद्भूमिजातत्वेन सरलाः शालाः साला वा तरुशाखा यस्मिन् तत् भद्रशालं, भद्रसालं, भद्राः शाला-वृक्षा यत्र तद्वा । जं० प्र० ३६३ । वनविशेषः । ज्ञाता० ११८ ।

भद्दसालवण-भद्राः सद्भूमिजातत्वेन सरलाः शालाः साला वा तरु शाखा यस्मिन् तत् भद्रशालं भद्रसालं वा, अथवा भद्राः शाला-वृक्षा यत्र तद् भद्रशालं तच्च वनं च । जं० प्र० ३५९ । भद्रशालवनं-मेरुप्रथमवनम् । जं० प्र० ३०८ ।

भद्दसालवणा- । ठाणा० ८० ।

भद्दसेण-भद्रसेनः-संवरोदाहरणे वाराणस्यां जीर्णश्रेष्ठी । आव० ७१३ । भद्रसेनः-धरणेन्द्रस्य पादत्राणीकाधिपतिः देवः । जं० प्र० ४०७ । ठाणा० ३०२ ।

भद्दा-भद्रा-धिग्जातीयस्त्रीविशेषः । आव० ३६९ । भद्रा-पश्चिमरुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ । भद्रा-कौशलिकराजदुहिता । उत्त० ३५६ । भद्रा-मगधाविषये गुर्बरग्रामे पुष्पशालगाथापतेर्भार्या । आव० ३५५ । भद्रा-पाश्चात्यरुचकवास्तव्या सप्तमी दिक्कुमारी महत्तरिका । जं० प्र० ३९१ । भद्रा-पश्चिमदिग्भाव्यञ्जनस्य पूर्वस्यां पुष्करिणी । जीवा० ३६४ । भद्रा-धर्माऽभिमुखी । पिण्ड० १२२ । अनुत्त० ८ । भद्रा-अन्तकृद्दशानां सप्तमवर्गस्य नवममध्ययनम् । अन्त० २५ । राजगृहे धन्यसार्थवाहस्य भार्या । ज्ञाता० ७९, २३५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भद्रा-काकन्दीनगर्यां सार्थवाही । अनुत्त० ३८। भद्रा-प्रतिमाविशेषः । ठाणा० २९२ । चम्पानगर्यां माकन्दीसार्थवाहस्य भार्या । ज्ञाता० १५६ । भद्रा-तगरानगर्यां दत्तभार्या । उत्त० ६० । भद्रा-मङ्खलीभार्या । आव० १९९ । भद्रा-दक्षिणदिग्भाव्यञ्जनस्य पूर्वस्यां पुष्करिणी । ठाणा० २३० । भद्रा-चित्रसेनकसुता । ब्रह्मदत्तराज्ञी । उत्त० ३७९ । भद्रा-मघवमाता । आव० १६१ । भद्रा-रिपुप्रतिशत्रुराज्ञी । आव० १७४। भद्रा-प्रतिमाविशेषः । आव० २१५ । भद्रा-भदन्ते कल्याणीकरोति देहिनमिति भद्रा । अहिंसायाः पञ्चविंशतितमं नाम । प्रश्न० ९९ । भद्रा-राजगृहनगरे धनावहप्रधानस्य पत्नी । आव० ३५३ । वग्गुरश्रेष्ठिभार्या । जानुकूर्परमाता । आव० २१० । ठाणा० ४५८ । भग० ६८८ । मंखलीभार्या । भग० ६६० । भद्रा-तेतलिपुरे कलादो नाम्ना मूषिकारदारकस्तस्य भार्या । ज्ञाता० १८४ । चम्पानगर्यां सागरदत्तसार्थवाहस्य भार्या । ज्ञाता० २०० । चंपानगर्यां जिनदत्तसार्थवाहस्य भार्या । ज्ञाता०२०० । भद्रा-श्रोत्रेन्द्रियोदाहरणे सार्थवाहभार्या,या श्रोत्रेन्द्रियवशान्मृता। आव० ३९८ । प्रथमबलदेवमाता । तृतीयचक्रवर्त्तिमाता । सम० १५२ । भद्रा-कामदेवगाथापतेर्भार्या । उपा० १९। धनस्स भारिया । नि० चू० प्र० ३५१ आ । अन्तकृद्दशानां षष्ठवर्गस्य नवममध्ययनम् । अन्त० २५ । सुभद्रसार्थवाहपत्नी । विपा० ६५ ।

भद्दासणं-भद्रासनं यस्याधो भागे पीठिकाबन्धः, सिंहासनम् । जीवा० २०० । ज्ञाता० १९ । भद्रासनं-सिंहासनम् । प्रश्न० ७० । भद्रासनं-अष्टमङ्गलगतः एकमङ्गलः । जं० प्र० ४१९ । भद्रासनं-येषामधोभागे पीठिकाबन्धः । जं० प्र० ४५ ।

भद्दिया-भद्रिका-नगरीविशेषः । आव० २०९ । भद्रिका-आव० ३५० ।

भद्दियायरिय-भद्रिकाचार्यः । दश० ७ ।

भद्दिलनयरी-भद्रिकानगरी-भगवतः षष्ठवर्षारात्रस्थानं । आव० २०७ ।

भद्दिलपुर-भद्रिकानगरी-मलयजनपदे आर्यक्षेत्रम् । प्रज्ञा० ५५ । जितशत्रुराजधानी श्रीवनोद्याने नगरम् । अन्त० ४ । भद्रिकानगरी-शीतलनाथजन्मभूमिः । आव० १६० ।

भद्दिला-भद्रिला-सुधर्ममाता । आव० २५५ ।

भद्दुत्तरपडिमा-प्रतिमाविशेषः । ठाणा० २९२ ।

भद्दुत्तरवडिंसग-महाशुक्रकल्पे देवविमानविशेषः । सम० ३२ ।

भद्दे-भद्रकः । ओघ० ४७ ।

भद्दोत्तरपडिमा-भद्रोत्तरप्रतिमा-भिक्षुप्रतिमाविशेषः । अन्त ३० ।

भद्र-वनप्रचारः-धीरत्वादिगुणयुक्तत्वात् । ठाणा० २०९ । निर्वाणलक्षणम् । ठाणा० ४४३ ।

भद्रक- । आचा० २८१ ।

भद्रकमहिषः- । (?) ।

भद्रजातीय प्रधानः । जं० प्र० ११० । जीवा० २७० ।

भद्रबाहु-आचार्यविशेषः । व्य० द्वि० १७७ अ । निर्युक्तिकारकाः । नि० चू० प्र० २२२ अ । निर्युक्तिकारकः-चतुर्दशपूर्वधरः । विशे० ११ । प्राचीनगोत्रः । (?) ।

भद्रबाहुस्वामी-युगप्रधानः ।,विशे० ६१४ ।

भद्रमुस्ता-वनस्पतिकायिकभेदः । जीवा० २७ ।

भद्रवती-वापीनाम । जं० प्र० ३७० ।

भद्रशाल-मेरुसंबंधीवनविशेषः । प्रश्न० १३५ ।

भद्रशालवन- । ठाणा० ७४ ।

भद्रा-पूर्वादिदिक्चतुष्टये प्रत्येकं प्रहरचतुष्टयकायोत्सर्गकरणरूपा अहोरात्रद्वयमाना प्रतिमा । ठाणा० ६५ । पूर्वादिक्चतुष्टयाभिमुखस्य प्रत्येकं प्रहरचतुष्टयमानः कायोत्सर्गं, अहोरात्रद्वयेन चास्याः समाप्तिः । ठाणा० १९५ । वापीनाम । जं० प्र० ३७० । जितशत्रुराजपत्नी । आव० १७७ ।

भद्रावती-वापीनाम । जं० प्र० ३७० ।

भद्रिल-सङ्कुलग्रामनिकटे ग्रामविशेषः । पिण्ड० ६३ ।

भद्रोत्तरा-वापीनाम । जं० प्र० ३७० ।

भमइ-भ्रमति संचरति । (?) ।

भमर-भ्राम्यति निरन्तरमिति भ्रमरः । बृ० प्र० ४९ आ । भ्रमरः-चतुरिन्द्रियजीवभेदः । उत्त० ६९६ । भ्रमरः-चञ्चरिकः । प्रज्ञा० ३६० । भ्रमरः-चतुरिन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भमरकुल-भ्रमरकुलं-मधुकरनिकरः । ज्ञाता० २२२ ।
भमरा-चतुरिन्द्रियजन्तुविशेषः । प्रज्ञा० ४२ । रोमावर्त्ताः । ज्ञाता० १६ ।
भमरावली-भ्रमरावलिः-भ्रमरपङ्क्तिः । प्रज्ञा० ३६० ।
भमली-भ्रमली-आकस्मिकी शरीरभ्रमिलक्षणा । आव० ७७९ ।
भमाड-भ्रमणम् । परिरयः । ओघ० २० ।
भमाडय-परिरयः । ओघ० ५९ ।
भमाडिज्जइ-भ्राम्यते । आव० २१७ ।
भमाडिज्जासि-भ्रामयेः । आव० ३१९ ।
भमाडेइ-प्रदक्षिणयति । आर्द्रयति । आव० ६२४ ।
भमास-तृणविशेषः । भग० ८०२ ।
भमुहा-भ्रूः । आव० ३०९ ।
भयंकर-भयङ्करः प्राणवधस्य त्रयोविंशतितमः पर्यायः । प्रश्न० ६ ।
भयंत-यद् भजमानं वन्दते तत् भजमानम्, कृतिकर्मणि द्वादशम दोषः । आव० ५४४ । भदन्तः-कल्याणी । ओप० ८१ । भदन्तः-कल्याणः सुखश्च । आव० ४७२ । भवस्य-संसारस्यान्तः क्रियते येनाचार्येण स भवान्तः । आव० ४७२ । भयं-त्रासः तमाचार्यं प्राप्य भयस्यान्तो भवतीति भयान्तो-गुरुः । आव० ४७२ ।
भयंतमित्त-भदन्तमित्रः, तच्चनिकविशेषः । आव० ७१२ ।
भयंता-भक्ता-अनुष्ठानविशेषस्य सेवयिता भयत्राता वा । ओप० १०७ । भक्ता-निर्ग्रन्थप्रवचनस्य सेवयिता । ओप० ८१ ।
भयंतार-भवन्तः-पूज्याः । आचा० ३३५ । भयस्य त्रातारः । सूत्र० २७१ । भगवन्तः-साधवः । आचा० ३५८, ३६६ ।
भय-मोहनीयप्रकृतिसमुत्थ आत्मपरिणामः । ठाणा० ३८९ । दुःखम् । उत्त० ३१८ । प्रज्ञा० ८१ । परेषां भयोत्पादनम् । प्रश्न० ३० । भेदो । नि० चू० प्र० ७५ अ । अपायोद्वेगित्वं संकत्ति । नि० चू० प्र० ९९ अ । नि० चू० प्र० २६३ अ । भयं-आकस्मिकम् । जं० प्र० १४३ । भीतिः नृपचौरादिभ्यः । ठाणा० ४८४ । भीतिमात्रम् । ज्ञाता० ३६ । सिंहादिभयः । भग० ६११ । भयं-इहलोकादिभेदात्सप्तप्रकारम् । प्रज्ञा० ३ । भयात् यद्दानं तत् भयदानं, भयनिमित्तत्वाद्वा दानमपि भयमुपचारादिति । ठाणा० ४९६ ।
भयए-भृतकः-कर्मकरः । पिण्ड० ११०, १६२ । भृतकः-वेतनेनोदकाद्यानयनविधायी । सूत्र० ३३१ ।
भयक-भृतकः-भक्तदानादिना पोषितः । प्रश्न० ३८ ।
भयकम्म-यदुदयेन भयवर्जितस्यापि जीवस्येहलोकादिसप्तप्रकारं भयमुत्पद्यते तत् । ठाणा० ४६९ ।
भयग-भृतकः-कर्म्मकरः । प्रश्न० ९१ । उत्त० २२५ । भ्रियते-पोष्यते स्मेति भृतः स एवानुकम्पितो भृतकः-कर्म्मकरः । ठाणा० २०३ । भृतको-नियतकालमवधिं कृत्वा वेतनेन कर्मकरणाय धृतः दुष्कालादौ निश्रितो वा । जं० प्र० १२२ ।
भयगत्ता-भृतकता-दुष्कालादौ पोषितता । भग० ५८१ ।
भयण-भज्यते सर्वत्रात्मा प्रह्वीक्रियते येन स भजनः-लोभः । सूत्र० १८० ।
भयणा-भजना-विकल्पना । ओघ० २३, ८५ । भजना-प्ररूपणाविशेषः । आव० ३८१ । भजना-विकल्पना । ओघ० २३ । आव० ३३५ । पिण्ड० १४९ । भजना-सेवना समर्थना च । आव० ३३९ ।
भयणिस्सिया-भयनिःसृता-यत्तस्करादिभयेनासमञ्जसभाषणम् । प्रज्ञा० २५६ । भयनिसृता-मृषाभाषाभेदः । दश० २०९ ।
भयन्तारो-भवतारो-निर्ग्रन्थप्रवचनसेवका भदन्ता वा-भट्टारका भयत्रातारो वा । उपा० २९ ।
भयभेरव-भैरवभया-अत्यन्तरौद्रभयजनकाः शब्दाः । दश० २६७ । प्राकृतत्वात्पदव्यत्यये भैरवभयं-भयङ्करभयम् । जं० प्र० १४३ । भयेन भैरवाः-अत्यन्तसाध्वसोत्पादका भयभैरवाः । उत्त० ४१९ ।
भयमाण-भज्यमानं-सेव्यमानम् । ज्ञाता० २३४ ।
भयमाणा-भयमानाः रात्रिजागरणात्तदुपासनां विदधानाः । ठाणा० ३५३ ।
भयमोहणिज्ज-यदुदयवशात् सनिमित्तमनिमित्तं वा तथारूपस्वसङ्कल्पतो बिभेति तद् भयमोहनीयम् । प्रज्ञा० ४६९ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भयवं-भगवान् माहात्म्यवान् । उत्त० ४८३ । भगो-बुद्धिर्यस्यास्तीति भगवान् । उत्त० ३०६ । धैर्यवान् श्रुतवान् वा । उत्त० ३०७ ।

भयसञ्ज्ञा-भयवेदनीयोदयजनितत्रासपरिणामरूपा । जीवा १५ ।

भयसन्ना-भयवेदनीयोदयाद् भयोद्भ्रान्तस्य दृष्टिवदनविकाररोमाञ्चोद्भेदादिक्रिया सा भयसञ्ज्ञा । प्रज्ञा० २२२ ।

भयसा-यद् भयेन वन्दते तद् । कृति कर्मणि एकादशो दोषः । माभूद् गच्छादिभ्यो निर्द्धाटनमिति । आव०५४४ ।

भयसूत्रं- । बृ० प्र० २०१ आ ।

भयाणि-राजविड्वरादिजनितानि भयानि । उत्त० ४५६ ।

भयाणिया-भयमानीतं यया सा भयानीता, अथवा भयं-भयहेतुत्वादनीकं-तत्परिवारभूतमुल्कास्फुलिङ्गादिसैन्यं यस्याः सा भयनीका । भग० १७५ ।

भयानकः-भयजनकसङ्ग्रामादिवस्तुदर्शनादिप्रभवो भयानको रसः । अनु० १३५ ।

भयाली-जम्बूद्वीपस्य भरतक्षेत्रे आगामिन्यां चतुर्विंशिकायां अष्टादशमतीर्थंकरस्य पूर्वभवनाम । सम० १५४ ।

भयालु-भयबहुला । बृ० द्वि० २३ आ ।

भर-भरः-क्षेत्राद्याश्रितराजदेयद्रव्यप्राचुर्यम् । विपा० ३९ । विनयकरणलक्षणो आचारः । विशे० ६३६ । भरः-बाढम् । नंदी० १५३ । भारः । उत्त० ५८१ ।

भरए-भरकः । पिण्ड० १५४ । ओघ० १५९ । भरतः-प्रज्ञा० ३०८ ।

भरगा-स्वगा । नि० चू० द्वि० १६७ अ ।

भरणी-नक्षत्रविशेषः । ठाणा० ७७ । ज्ञाता० १५४ । सूर्य० १३० ।

भरत-प्रमाणाङ्गुलैर्दृष्टान्तः । विशे० २०२ । बृ० प्र० २७६ आ । नटविशेषः । बृ० प्र० १०६ आ । कर्मभूमिविशेषः । प्रश्न० ९६ । वर्षविशेषः । प्रज्ञा० ७३ । उत्त० ५०४ । भग० ३०५ । उत्त० ६२४ । अधर्मकारिनिग्रहकृत्राजा । अनमत्पार्थिवनमयिता । उत्त० ३१३ । चक्रवर्ती मूर्च्छारहितत्वे दृष्टान्तः । प्रज्ञा० २० । नंदी० २१८ । नटविशेषः । नंदी० १४५ । रामस्य मात्रान्तरसंबन्धी भ्राता । प्रश्न० ८७ । भग० ५८६ । त्यागनिरूपणे भरतः । दश० ९३ । चक्रवर्ती । आव० ५८५ । चक्रवर्ती । आचा० ८ ।

भरतचक्रवर्ति-प्रथमश्चक्रवर्त्ती । बृ० प्र० ११० आ ।

भरतचक्रवर्ती-सामायिकप्रतिपत्तौ दृष्टान्तः । विशे० १०९४ ।

भरतादयः-पूर्वापरव्यवहारी । नंदी० २१८ ।

भरद्दाओ-भारद्वाजः ब्राह्मणः, अग्निभूतिजीवः । आव० १७२ ।

भरनित्थरणसमत्थो-अतिगुरुकार्यं दुर्निर्वहत्वाद्भर इव भरस्तन्निस्तरणे समर्थः भरनिस्तरणसमर्थः । आव० ४२३ ।

भरवह-भारवहा-पोट्टलिकावाहिका । बृ० द्वि० १२५ अ । पोट्टलिकसार्थः । बृ० द्वि० १२५ अ ।

भरह-भरतः प्रथमचक्रवर्त्ती । नरवरेन्द्रः । आव० १५९ । ओघ० १७९ । भरतः-आभ्यन्तरे प्रविष्टस्य बाह्यकरणरहितस्यापि केवलज्ञानोत्पत्तौ दृष्टान्तः । आव० ५२९ । भारतः-रोहकः । आव० ४१६ । प्रथमश्चक्रवर्त्ती । सम० १५२ । भरतः-आराधनाविषये विनीतानगर्यां राजा । आव० ७२४ । आत्माभिषिक्तो भरतश्चक्रवर्त्ती । व्य० द्वि० १२९ आ । बृ० तृ० २५५ अ । नि० चू० तृ० २३ आ । नि० चू० प्र० २७० । भरतः-चक्रवर्तिविशेषः । उत्त० ४४८ । ठाणा० ४३३ । भरतः-आगामिकाले भरतक्षेत्रे प्रथमश्चक्रवर्त्ती । सम० १५४ । भरतः-चक्रवर्त्ती राजा । उत्त० ५८२ । कर्मभूमिविशेषः । ठाणा० ६८ । भरतः-अधःस्थानप्रतिपत्तौ सिद्धः । बृ० तृ० १६ आ । भरतः- कर्मभूमिविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

भरहकूड-भरताधिपदेवकूटम् । जं० प्र० २६६ ।

भरहजंबु-भरतजम्बुः । दश० २३ ।

भरहदारओ-भरतदारकः-रोहकः । आव० ४१६ ।

भरहराय-भरतराजः-साधूनां भक्तेन निमन्त्रणकर्ता चक्री । बृ० तृ० ५२ अ ।

भरा-भरा-यवसादिसमूहः । पिण्ड० ३६ ।

भरिए-भरितः-हस्तपाशितः । विपा० ५९ । भरितः-भृतः । भग० २७५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भरिज्जइ-भ्रियते । आव० २१८ ।

भरिमं-यद् ग्रन्थितं सद् वेष्ट्यते यथा पुष्पलम्बूसको गण्डूक इत्यर्थः । जीवा० २५३ ।

भरिली-भरिलिः-चतुरिन्द्रियजन्तुविशेषः । प्रज्ञा० ४२ । जीवा० ३२ ।

भरुअच्छ-भृगुकच्छः । नि० चू० प्र० २६७ अ ।

भरुकच्छ-जलस्थलनिर्गमप्रवेशपत्तनम् । व्य० प्र० १६८ अ । भृगुकच्छं नगरविशेषः । आव० ४११ ।

भरुकच्छाहरणी-भृगुकच्छहरणी । आव० ६६५ ।

भरुयकच्छ-भृगुकच्छं । आव० ४११ ।

भरुयच्छ-भृगुकच्छः । आव० ८९ । जनपदविशेषः । नरवाहणनगरी । बृ० प्र० २७ आ । नगरीविशेषः । बृ० द्वि० २६७ अ । द्रव्यप्रणिधौ नगरम् । आव० ७१२, ७१३ । लवालवोदाहरणे नगरम् । आव० ७२१ । भरुयच्छं-भरुकच्छनयरं नरवाहनराजधानि । व्य० प्र० २२७ आ ।

भरुयत्थ नयरे । व्य० प्र० २८० आ ।

भरू-म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

भरेइ-पूरयति । ज्ञाता० ८८ ।

भरोल- । बृ० प्र० १४२ अ ।

भलण-न भेतव्यं भवता अहमेव तद्विषये भलिष्यामीत्यादिवाक्यैश्चोर्यविषयं प्रोत्साहनं भलनम् । प्रश्न० ५८ ।

भलनीयः- । ओघ० ५७ ।

भलिस्सामि-मेलयिष्यामि-मिलिष्यामि । आव० ३९४, ४३१ ।

भलेयव्वं- । ओघ० १४० ।

भल्ल-भल्लः-व्याघ्रविशेषः । प्रश्न० ७ ।

भल्लओ-भल्लः । आव० २०७ ।

भल्लाय- । भग० ८०३ ।

भल्लि-शस्त्रविशेषः । जीवा० १९३ ।

भल्ली-शस्त्रविशेषः । नंदी० १५२ । नि० चू० प्र० ८ आ, ११७ अ ।

भल्लुंकी-वनजीवः । मर० ।

भवंति-भवन्ति-भ्रमन्ति वा । दश० ७२ ।

भव-स्वभवे स्थितिः भवजीवितम् । आव० ४८० । भवः कर्मसम्पर्कजनितो नैरयिकत्वादिकः पर्यायः । भवन्ति कर्मवशवर्तिनः प्राणिनोऽस्मिन्निति भवः । प्रज्ञा० ३२८ । संसारो मनुष्यभवो वा । आव० ४४४ । भवः-नारकादि जन्म । प्रज्ञा० ५३९ । नंदी० ११२ । भवग्रहणं-सर्वबन्धशाटयोरन्तरकालः । आव० ४६० । ईशानकल्पे देवविमानविशेषः । सम० २ । भवः-भवसिद्धिकः । अल्पबहुत्वपदे विंशतितमं द्वारम् । प्रज्ञा० ११३ । भवन्ति अस्मिन् कर्मवशवर्तिनः प्राणिन इति भवः स च नारकादिलक्षणः । आव० २७ । नारकादिजन्म । नंदी० ७६, ११२ । भवन्ति प्राणिनः कर्मवशवर्तिनोऽस्मिन्निति भवं-शरीरम् । प्रज्ञा० १०९ ।

भवइ-भवति-तिष्ठति । प्रज्ञा० ६०९ ।

भवकाल-भवस्थितिः । ठाणा० ३ । भवकालः-मोक्षगमनप्रत्यासन्नशैलेश्यवस्थान्तर्गतोऽन्तर्मुहूर्तप्रमाणः । आव० ५९५ ।

भवक्खए-भवक्षयः । आचा० ४२१ ।

भवक्खय-तद्भवजीवितभवः तस्य क्षयो भवक्षयः । आव० ४०७ ।

भवचरम-भवचरमः । प्रज्ञा० २४६ । भवचरमः-यावज्जीविकम् । आव० ८५३ ।

भवजीव-भवजीवः । दश० १२१ ।

भवजीविय-नारकादिभवविशिष्टं जीवितं भवजीवितं-नारकजीवितम् । ठाणा० ७ । भवजीवितं-भवायुः । दश० १२२ ।

भवट्ठिती-भवे भवरूपा वा स्थितिः भवस्थितिर्भवकालः । ठाणा० ६६ ।

भवण-भवन चतुःशालादि । प्रश्न० ८ । भवनं-भवनपतिदेवावासः । प्रश्न० ७० । भवनं-भवनपत्यावासादि । अनु० १७१ । भवनं-भवनपतिगृहं गृहमेव वा । प्रश्न० ९५ । आयामापेक्षया किञ्चिन्न्यूनोच्छ्रायमानं भवति । जं० प्र० ८८ । चतुर्दशस्वप्ने द्वादशमम् । ज्ञाता० २० । भवनं-भवनपतिनिवासः । भग० २३८ ।

भवणगिह भवनगृहं-कुटुम्बिवसनगृहम् । भग० २०० । भवनगृहं-यत्र कुटुम्बिनो वास्तव्या भवन्ति । शाल्यादिविशेषितानि भवनानि गृहाणि च, तत्र भवनं-चतुः-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शालादि गृहं तु अपवरकादिमात्रं तत् । ठाणा० २९४ ।

भवणछिद्द-भवनच्छिद्रं-भवनानामवकाशान्तरम् । प्रज्ञा० ७७ ।

भवणनिक्खुड-भवननिष्कुटः-गवाक्षादिकल्पः केचनभवनप्रदेशः । प्रज्ञा० ७७ ।

भवणपत्थड-नरकप्रस्तटान्तरेः-भवनप्रस्तटः । अनु० १७१ । भवनप्रस्तटः भवनभूमिकारूपः । प्रज्ञा० ७१ ।

भवणपुंडरीअ-भवनपुण्डरीकः-भवनप्रधानः पुण्डरीकशब्दस्येह प्रशंसावचनत्वात् । उत्त० ४८४ ।

भवणवासी-भवनेषु वसन्तीत्येवंशीला भवनवासिनः । प्रज्ञा० ६९ ।

भवणविही-भवनविधिः-वास्तुप्रकारः । जं० प्र० १०७ ।

भवणागार-वणरायमंडियं भवणं । नि० चू० द्वि० ७० अ ।

भवत्याभाव्यं । ओघ० १५५ ।

भवधारणिज्जं-भवधारणीयं-नैरयिकशरीरम् । तत् हि भवस्वभावत एव निर्मूलविलुप्तपक्षोत्पाटितसकलग्रीवादिरोमपक्षिशरीरवत् अतिबीभत्ससंस्थानोपेतम् । प्रज्ञा० २९७ । भवधारणप्रयोजनं मनुष्यादिभवोपग्राहकं भवधारणीयम् । भग० ८८ । भवे धार्यते तदिति तं वा भवं धारयतीति भवधारणीयं यज्जन्मतो मरणावधिः । ठाणा० २८९ । यया भवो धार्यते सा भवधारणीया । जीवा० ३४ । भवं-जन्मापि यावद्धार्यन्ते भवं वा देवगतिलक्षणं धारयन्तीति भवधारणीयानि । ठाणा० १२६ ।

भवधारणिज्जा-भवे-नारकादिपर्यायभवने आयुःसमाप्ति यावत्सततं ध्रियते या सा भवधारणीया सहजशरीरगता अनु० १६३ ।

भवन-चतुःशालादि । ठाणा० २९४ ।

भवनवासिनः-भवनेषु-अधोलोकदेवावासविशेषेषु वस्तुं शीलमेषां इति भवनवासिनः । ठाणा० ६६ ।

भवन्ति अवगाहन्त इति यावत् । अनु० ६१ ।

भवपच्चइए-क्षयोपशमनिमित्तत्वेऽप्यस्य क्षयोपशमस्यापि भवप्रत्ययत्वेन तत्प्रधान्येन भव एव प्रत्ययो यस्य तद्भवप्रत्ययम् । ठाणा० ५० ।

भवपच्चइय-भव एव प्रत्ययः-कारणं यस्य स भवप्रत्ययः स एव भवप्रत्ययकः । प्रज्ञा० ५३९ ।

भवपरीत्त-यः किञ्चिदूनाऽपार्धपुद्गलपरावर्त्तमात्रसंसारिकः । प्रज्ञा० १३९ ।

भवमरण-मनुष्यादावेव बद्धायुषो मरणं भवमरणम् । भग० १२० ।

भवमिथ्यात्व-भवहेतुभूतं मिथ्यात्वम् । उत्त० ५९३ ।

भववीरियं-जंतासिकुंभिचक्ककंदुदुपयणभट्ठसोल्लणसिबलिसूलादीसु भिज्जमाणाणं महंतवेदणोदये वि जं ण विलिज्जंति एवं तेसिं भववीरियं । नि० चू० प्र० १९ अ ।

भवसण्णा-भवसञ्ज्ञा-भयाभिनिवेशः भयमोहोदयजो जीवपरिणामः । आव० ५८० ।

भवसहस्स-भवसहस्रः प्रस्तावाद् अनन्तभव इत्यर्थः । विशे० ११७६ ।

भवसिद्धिए-भवैः सिद्धिर्यस्यासौ भवसिद्धिको भव्यः । प्रज्ञा० ४७ । भवे सिद्धिर्यस्यासौ भवसिद्धिकः-भव्यः । प्रज्ञा० ३९५ । भवैः-संख्यातैरसंख्यातैरनन्तैर्वा सिद्धिर्यस्यासौ भवसिद्धिको-भव्यः । प्रज्ञा० ५१३ । भव्यसिद्धिको-भव्यो जीवः । विशे० १०७८ ।

भवसिद्धिकाः-भवैः सिद्धिर्येषां ते । बृ० १७ आ (?) ।

भवसिद्धिय-भवे सिद्धिर्यस्य स भवसिद्धिकः । जीवा० ४४९ ।

भवसिद्धियसंमए-भवसिद्धिका-भव्यास्तेषां समिति-भृशं मता-अभिप्रेताः भवसिद्धिसंमताः । उत्त० ७१२ ।

भवसिद्धिया-भवा-भाविनी सा सिद्धिः-निर्वृतिर्येषां ते भवसिद्धिकाः भव्याः । ठाणा० ३० । भवा-भाविनी सिद्धिर्येषां ते भव्यसिद्धिकाः । भग० ५५८ । भवसिद्धिकाः-भवे सिद्धिः येषां ते तद्भवसिद्धिकाः । विशे० ५४३ । भवे भव्या वा सिद्धिरेषामिति भवसिद्धिकाः भव्यसिद्धिका वा । उत्त० ३४३ ।

भवसिद्धीयसंवुडे-भवे-तस्मिन्नेव मनुष्यजन्मनि सिद्धिरस्येति भवसिद्धिकः स चासौ संवृतश्चाश्रवनिरोधेन भवसिद्धिकसंवृतः । उत्त० ७१२ ।

भवसिद्धीया-भविष्यतीति भवा, भवा सिद्धिः-निर्वृतिर्येषां ते भवसिद्धिकाः-भव्याः । भग० ८१ । भवे सिद्धिर्येषां ते भवसिद्धिकाः । आव० ७७ । भवा-भाविनी सिद्धिः-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुक्तिर्येषां ते भवसिद्धिकाः-भव्याः । सम० ७ ।

भवस्थिति-भवकालः । ठाणा० ३ ।

भवा-भविष्यति इति भवा-भाविनी । ठाणा० ३० । उत्त० ६५० ।

भवाउए-भवात्ययेऽपि कालान्तरानुगामीत्यर्थः, भवप्रधानमायुर्भवायुः । ठाणा० ६६ ।

भवाकर्ष-भवे-अनेकशोपशमादिश्रेणिप्राप्त्या आकर्षः-ऐर्यापथिककर्माणुग्रहणं भवाकर्षः । भग० ३८६ ।

भवावीचिमरणं- । उत्त० २३१ ।

भविअ-भविः-विवक्षितपर्यायार्हस्तद्योग्यो वा । अनु० १३ ।

भविए-भविष्यति-तेन तेनावस्थात्मना सत्तां प्राप्स्यति यः सः भव्यो जीवा० । उत्त० ७२ । भव्यः-योग्यः, कर्ता । भग० ६३ ।

भविओ-भव्यः-योग्यः द्रव्यदेवादिः । आव० ७६८ ।

भवित्ता-अन्तर्भूतकारितार्थत्वात् मुण्डान् भावयित्वेति दृश्यम् । ठाणा० ४३१ ।

भविय-भव्यः-योग्यः ।भग० ५८ । भव्यः-तथाविधानादिपारिणामिकभावात् सिद्धिगमनयोग्यः । प्रज्ञा० ४ । भव्यः-देवत्वयोग्यः । भग० ४६ ।

भवियजणपयहियायाभिणंदियाणं-भव्यजनानां भव्यप्राणिनां प्रजा-लोको भव्यजनप्रजा भव्यजनपदो वा तस्यास्तस्य वा हृदयैः-चित्तैरभिनन्दितानां-अनुमोदितानामिति । सम० ११५ ।

भवियदव्वदेवा- । भग० ५८३ ।

भविस्सामि-भविष्यामि-उत्पत्स्ये । आचा० १६ ।

भवे-भवेयुः । अयं शब्दः भवेयुरित्यस्यार्थे प्रयुक्तः । दश० ७१ ।

भवोवग्गहं-भवे-मनुष्यभवे उप-समीपेन गृह्यते-अवष्टभ्यते यैस्तत् भवोपग्रहम् । प्रज्ञा० ६०३ ।

भवोवग्गाहकम्म-भवोपग्राहकर्म-वेदनीयनामगोत्रम् । प्रज्ञा० ६०३ ।

भवोहंतकरा-भवा-नारकादयस्तेषामोघः-पुनः पुनर्भवरूपप्रवाहस्तस्यान्तकराः-पर्यन्तविधायिनो भवौघान्तकराः । उत्त० ५११ ।

भव्यः-योग्यः । आव० ५ । भवसिद्धिकः । ठाणा० ३० ।

भव्व-भव्यो-योग्य इन्द्रशब्दार्थं ज्ञास्यति यो न तावद्विजानाति स भव्यः । ठाणा० १०३ । भव्यं-योग्यं, कल्याणमिति । प्रश्न० १३३ । भव्यं-फलविशेषः । प्रज्ञा० ३२८ । भाविवस्तुविषयं भव्यम् । ठाणा० ४५० । भव्यं-भावस्य भाविनः पर्यायस्य यद् भव्यं-योग्यं तदपि द्रव्यम् । विशे० २५ ।

भव्वय-भव्वको-भागिनेयः । बृ० तृ० ९३ आ ।

भस-भसः शृङ्गारः । जं० प्र० ४१८ ।

भसओ-जितशत्रोः पुत्रः शशकभ्राता । बृ० तृ० ११३ अ ।

भसोल- । नि० चू० तृ० ७८ अ । एकोनत्रिंशत्तमो नाट्यविधिः । जीवा० २४७ । भसोलं-नाट्यविशेषः । जं० प्र० ४१२ । भसः-शृङ्गाररसस्तं अवतीति भसोस्तं इतिभावाभिनयेन न लाति-गृह्णातीति भसोलः नटः । जं० प्र० ४१८ । नट्टविसेसो । नि० चू० तृ० १ अ ।

भस्त्रक-तोणम् । औप० ७१ ।

भस्त्रकाः-तूणाः । जं० प्र० २१२ ।

भस्त्रा-धमनी । आचा० ७४ ।

भस्त्रावातः- । उपा० २५ ।

भस्म-रूक्षस्पर्शपरिणता । प्रज्ञा० १० ।

भस्मक-एतदभिधानो वायुविकारः । विपा० ४२ । व्याधिविशेषः । प्रज्ञा० ६०२ ।

भस्मकव्याधिः- । जीवा० ११६ ।

भांड-भाण्ड-यानपात्रम् । आव० ८२४ ।

भांडग-भाण्डकं-पतद्ग्रहम् । व्य० द्वि० २६६ आ ।

भाइज्जाइया-भ्रातृजाया । बृ० प्र० २६ आ ।

भाइणिज्ज-भागिनेयः-भगिनीपुत्रः । दश० २१५ ।

भाइंति-भाजयति विश्राणयति, शेषदेवेभ्यो ददाति । जीवा० २४६ ।

भाइयपुणाणिय-विभाजनं-ईश्वरादिगृहेषु वीननार्थमर्प्पणं तेभ्यः प्रत्यानयनं-पुनरानयनं, विभक्ताश्च ते पुरानीताश्चेति आव० २३८ ।

भाइयव्व-भेतव्यम् । आव० १२१ । भाज्यः-विकल्पनीयः । अनु० २२८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भाइल्ल-भागिकः यः षष्ठांशादिलाभेन कृष्यादौ व्याप्रियते । सूत्र० ३३१ ।
भाइल्लएइ-भागिको-द्वितीयाद्यंशग्राही । जं० प्र० १२२ ।
भाइल्लग-यो भागं लाभस्य लभते स । ज्ञाता० ८९ । भागो विद्यते यस्य सो भागवान् । शुद्धचातुर्थिकादि । ठाणा० ११४ ।
भाइल्लगत्ता-कृष्यादिलाभस्य भागग्राहकत्वम् । भग० ५८१ ।
भाउज्जा-भ्रातृजाया । भग० ५५८ ।
भाउज्जाइया-भ्रातृजाया-भ्रातृकलत्रम् । आव० ८२४ ।
भाए-भागः-विभागः । ज्ञाता० २३० । भागः-अर्द्धपोषः । आचा० ३२६ । भागः-अचिन्त्या शक्तिः । आव० ६० । भायणं-विभज्य समर्पणम् । बृ० द्वि० २०६ अ ।
भाएति-भाजयति-विश्राणयति । राज० १०३ ।
भाओया- । नि० चू० प्र० २७१ अ ।
भाग-भागः अवकाशः । सूर्य० १०४ । भागः । सूर्य० १६ । दशा । उत्त० १४४ । पूजा । सूत्र० १७४ । पलिकामात्रम् । उत्त० १४२ । लब्धद्रव्यविभागः । ज्ञाता० ४१ । नि० चू० प्र० १४२ आ । भागः अवसरः । विशे० १४२ । भागः-अचिन्त्या शक्तिः । प्रभावः । विशे० ४८८ ।
भागवए- । नि० चू० प्र० २५७ आ ।
भागवओ-भागवतः-पौराणिकः । आव० ४१९ ।
भागवतः-भागवतपाठकः । नंदी० १५२ । आचा० १४६ ।
भागसहस्साइं-बहवोऽसङ्ख्येया भागाः । प्रज्ञा० ५०८ ।
भागावडिओ-भागापतितः-भोग्यः । आव० ७०९ ।
भागिल्लओ-भागिकः-द्वितीयांशस्य चतुर्थांशस्य वा ग्राहकः। जीवा० २८० ।
भागिणीज्जी- । नि० चू० प्र० ७ आ ।
भागिणेय- । नि० चू० प्र० २६६ अ ।
भागी-भाजनम् । उत्त० ५९० ।
भागीरथी-गङ्गा । उत्त० ३७८ ।
भगीणोज्जी- । नि० चू० प्र० ७ आ ।
भाङ्कारः-भेरीशब्दः । नंदी० ६२ ।

भाजनोद्ग्रहण-भाजनाद्व्राजवे यावत्पतनम् । आव० ५७६ ।
भाटि-मैथुनार्थं यन्मूल्यम् । आव० ८२५ ।
भाड- । नि० चू० तृ० ४५ आ ।
भाडीकम्म-भाटीककर्म्म । आव० ८२९ ।
भाण-भाजनम् । ओघ० ११७ । आव० २८९, ४२७, ४३६ । पात्रम् । ओघ० १५५ । भाण्डम् । ठाणा० ३३६ ।
भाणक-वाद्यविशेषः । ठाणा० ६३ ।
भाणगो-उद्घोषकः । नि० चू० प्र० ३४४ आ ।
भाणदुगं-भाजनद्वितीयं-पतद्ग्रहं मात्रकं वा । ओघ० १५५ ।
भाणभूमी- । नि० चू० प्र० १४१ अ ।
भाणाइधावणा-भाजनादिधावनं-क्षालनं पात्रादेः। ओघ० ६६ ।
भाणिऊण-अभिधाय । आव० ३३० ।
भाणिय-भाणिकं अनन्तजीववनस्पतिभेदः। आचा० ५६ ।
भाणीअ-अभाणीत् । जं० प्र० २०० ।
भाणुमित्त-बलमित्तकणिट्ठभाया । नि० चू० प्र० ३३६ आ । ज्ञाता० १५२ ।
भाणुसिरी-भाणुमित्तस्स भगिणी । नि० चू० प्र० ३३६ ।
भाणू-धर्मनाथजिनस्य पिता । आव० १६१ । सम० १५१ ।
भाण्डागारं-श्रीगृहम् । विशे० ६१५ । कोशः । नंदी० १६७ । श्रीगृहम् । आव० ९६ ।
भातिसमाण-भ्रातृसमानः-अल्पतरप्रेमत्वात् तत्त्वविचारादौ निष्ठुरवचनादप्रीतेः तथाविधप्रयोजने त्वत्यन्तवत्सलत्वाच्चेति । ठाणा० २४३ ।
भादुगं-उत्कटस्पर्शरसगन्धतयाऽन्यद्रव्यपरिणामकम् । बृ० तृ० १६४ अ ।
भामण्डल-जनकराजपुत्रः सीतासहजातः । प्रश्न० ८६ ।
भामरं-भ्रामरं-मधुविशेषः । आव० ८५४ । महुणो तईओ भेओ । नि० चू० प्र० १६६ आ ।
भामुंडणा-भ्रंशना । बृ० द्वि० १३ अ ।
भाय भागः-लाभस्यांशः । विपा० ७७ । लाभांशः

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ज्ञाता० ८३ ।

भायण-भाजनं-योग्यम् । सूर्य० १९६ । भाजनं-नन्दीपात्रम् । ओघ० १८४ ।

भायणत्था-भाजनार्थं विभाजनार्थम् । व्य० प्र० १७१ अ ।

भायणवत्थ-भाजनवस्त्रं पटलम् । ओघ० १७५ ।

भायणवुट्ठी-भाजनवृष्टिः-पात्रवर्षणम् । भग० १९९ ।

भायल-जात्यविशेषः । ज्ञाता० ५८ ।

भारंडपक्खी-चर्मपक्षिविशेषः । ज्ञाता० ४६ ।

भार-पुरुषोत्क्षेपणीयो भारः । जं० प्र० १६२ । भारः-विंशत्या पलशतैः, पुरुषोत्क्षेपणीयो भारो भारक इति । ठाणा० ४६२ । भारः-क्षीरभृतकुम्भद्वयोपेता कापोती । आव० ७७० । भारकः-पुरुषोद्वहनीयो विंशतिपलशतप्रमाणो वा । भग० ६६१ । भारः-विंशतितुलाप्रमाणः । अनु० १५४ । भारः-गुरुताकरणम्, परिग्रहस्य सप्तदशमं नाम । प्रश्न० ९२ ।

भारए- । भारतः सूर्य० २२ ।

भारकाय-भारः-क्षीरभृतकुम्भद्वयोपेता कापोती, स चासौ कायश्च, कापोती एव वा । आव० ७६७ । कापोती । दश० १३५ ।

भारग्गस-भारग्रशः-अनेकविंशतितुलापरिमाणानि । जं० प्र० १६२ । भारपरिमाणतः । ज्ञाता० १२६ ।

भारती-भरतस्त्री । जीवा० ६० ।

भारद्दा-गोत्रविशेषः । ठाणा० ३९० ।

भारद्दाइस्स- । भग० ६७४ ।

भारद्दाजं-भारद्वाजं-मृगशिर्षगोत्रम् । जं० प्र० ५०० ।

भारद्दायसगोत्त-भारद्वाजसगोत्रम् । सूर्य० १५० ।

भारवह-गर्दभादिः । ओघ० २२७ ।

भारवहा-पोट्टलिया । नि० चू० तु० ३७ अ ।

भारह-भरतः । ज्ञाता० ११, १२४ ।

भारहर-भारं धरतीति भारधरः । उत्त० ३६२ ।

भारहो-भारो अत्थो तं अत्थं धारयतीति । दश० चू० १०२ अ ।

भारिय-महत् । नि० चू० प्र० १५६ अ ।

भारिया-भारिका-दुर्निर्वाहः, भार्या । प्रश्न० ३९ । ज्ञाता० २५२ ।

भारुंड-भारुण्डपक्षिणोः किलैकं शरीरं पृथग् ग्रीवं त्रिपादं च भवति । ठाणा० ४६४ ।

भारुंडपक्खी-भारण्डपक्षी-चर्मपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ ।

भालिय-भारितं-भृतम् । बृ० द्वि० २८७ अ ।

भावंग-भावाङ्गं-श्रुतनोश्रुतभेदभिन्नम् । उत्त० १४४ ।

भाव-भावः-पदार्थः । आव० ४४५, ६०६ । भावः-आदर्शपक्षे नयनमुखादिधर्माः साधुपक्षे अशठतया मनःपरिणामः । ओघ० ३६ । भावः-चित्तम् । प्रश्न० ३० । भावः-चित्तसंभवः । प्रश्न० १४० । भावः-अन्तःकरणवृत्तिः । प्रश्न० ९८ । भावः-सत्ता । प्रज्ञा० ३७१ । भावः-पदार्थः पर्यायः । प्रज्ञा० ११० । भावः-जातौ पुंवचनम् । प्रज्ञा० २५१ । वस्तु वस्तुधर्मो वा । ज्ञाता० १७७ । पर्यायः । विशे० ४५ । भावः-स्वभावः । विशे० २५१ । भवनं-विवक्षितरूपेण परिणमनं भावः, अथवा भवति विवक्षितरूपेण संपद्यत इति भावः । विशे० ३५ । भविष्यतीति भावः । विशे० १५ । भवनं भावः-पर्यायः । नि० चू० प्र० २३ अ । पर्यायः भेदः । विशे ३९ । मोक्खो । दश० चू० १४३ आ । चित्ताभिप्रायः । आचा० १३२ । परिणामः । भग० ८९० । धर्म्मः । भग० ७३७ । अन्तःकरणम् । उत्त० ३९९, ५६३ । भावः । नंदी० २२७ । भावं-इन्दनक्रियानुभवनलक्षणपरिणाममाश्रित्येन्द्र इन्दनपरिणामेन वा भवतीति भावः । ठाणा० १०३ । मनः । ठाणा० १९६ । आन्तरपरिणामः । उत्त० ७०८ । स्वरूपम् । आव० १८१ । युक्तार्थत्वादिको गुणः । अनु० १४८ । अभिप्रेतः । परकीयाभिप्रायः । अनु० ४९ । भावः-पर्यायः । प्रज्ञा० ५६ । भग० १४८ । चित्तसमुद्भवः । ज्ञाता० १४४ । भावः-बह्वर्थः, द्रव्यवाचकः, शुक्लादिवाचकः, औदयिकादिष्वपि वर्त्तमानः कर्मविपाकलक्षणश्च । दश० ६९ । सत्तापरिणामः । भग० ७६० । अस्तिकायः । दश० ७० । जगतीवर्षवर्षधराद्यास्तद्गतपदार्थाः । जं० प्र० १८ । भावना-स्तम्भादीनामपि तद्बुद्धयाऽऽलिङ्गनादिचेष्टा, असम्प्राप्तकामभेदः । दश० १९४ । भावः-अभिप्रायः, प्रार्थना । दश० ९७ । भावः-मोक्षः । दश० २५८ । औदयिकः । प्रज्ञा० २४६ । भावः-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ओघ० ७३। भूयिष्ठशुक्लादिपर्यायः । ठाणा० ४६० । अनुभागलक्षणं कर्मणः पर्यायं चतुःस्थानिकत्रिस्थानिकादिरसम् । उत्त० ६४५ । इति द्रव्यादिको भावः । नि० चू० प्र० ८ अ । पर्यायः क्रमवर्त्ती । ओघ० ११७ । परमार्थः । उत्त० ५५५ । जं० प्र० ८ । उत्त० ५४९ । भवनं भावः-वक्तुमिष्टक्रियानुभवलक्षणः । पर्यायः । आव० ५ । प्रतिबन्धः । बृ० प्र० २४१ आ । सत्ता । विशे० ९०३ । भावः-अभिप्रायः । सूत्र० २३९ । भावः-पर्यायः । उत्त० २०३ । भावः-परमार्थः । आव० २६७ । भावः-आत्मपरिणामलक्षणः । आव० ३६६ । भावलिङ्गोपलक्षणार्थः । आव० ५२७ । भावः-अभिप्रायः । अ० १२ (?) । भावपरिहरणा,परिहरणाया अष्टमो भेदः । आव० ५५२ । भावः-सद्भावः । नंदी० ५३ ।

भावकड-भावकृतं-द्रव्यादिभिर्भेदैः सूत्रे विहितम् । बृ० प्र० १३२ अ ।

भावकर्म्म- । आचा० ९८ ।

भावकसाए-भावकषायाः-शरीरोपधिक्षेत्रवास्तुस्वजनप्रेष्याचादिनिमित्ताविर्भूताः शब्दादिकामगुणकारणकार्यभूतकषायकर्मोदयात्मपरिणामविशेषाः क्रोधमानमायालोभाः । आचा० ९१ ।

भावकसिणं-रागद्वेषाभ्यां वस्त्रधारणम् । बृ० द्वि० २२७ आ ।

भावकायः-भावा औदयिकादयोऽन्ये वा प्रभूतास्तेषां कायः । आव० ७६७ ।

भावकाल-भावकालः-सादिसपर्यवसानादिभेदभिन्नः । दश० ९ । भावकालः-औदयिकादेर्भावस्य सादिसपर्यवसानादिभेदभिन्नः कालः । विशे० ८३७ ।

भावकुक्कुटी-उदरानुकूलो धृतिजनकः ज्ञानदर्शनचारित्रवृद्धिकर आहारः । पिण्ड० (?) ।

भावकेऊ-भावकेतुः-अष्टाशीतौ महाग्रहे अष्टाशीतितमः । जं० प्र० ५३५ । ठाणा० ७९ ।

भावकेतन-लोभेच्छा । आचा० १६३ ।

भावखंध-भावश्चासौ स्कन्धश्च भावस्कन्धः, भावमाश्रित्य वा स्कन्धो भावस्कन्धः । अनु० ४२ ।

भावगौरव-संसारचक्रवालपरिभ्रमणहेतुः कर्मनिदानम् । अभिमानलोभाभ्यामात्मनोऽशुभभावगौरवम् । आव० ५७९ ।

भावग्ग-भावग्रम् । आचा० ३१८ ।

भावचंचल-चञ्चलस्य चतुर्थो भेदः । बृ० प्र० १२४ अ ।

भावचपल-सूत्रेऽर्थे वाऽसमाप्त एव योऽन्यद् गृह्णाति । उत्त० ३४७ ।

भावज्जाइया-भ्रातृजाया । नि० चू० प्र० ३५० आ ।

भावट्ट-भावार्त्तः-प्रियविप्रयोगादिदुःखसङ्कटनिमग्नो भावार्त्तः । आचा० ३५ ।

भावण-भावना-आचारप्रकल्पस्य चतुर्विंशतितमो भेदः । आव० ६६० । भावनं-आचाराङ्गस्य चतुर्विंशतितममध्ययनम् । आव० ६१७ । सम० ४४ ।

भावणा-भावना-अभ्यासः । आव० ५९२ । भावना-ईर्यासमित्यादयः । प्रश्न० ११० । भावना-अव्यवच्छिन्नपूर्वपूर्वतरसंस्कारस्य पुनःपुनस्तदनुष्ठानरूपा । अनु० ३० । अभ्यासरूपा । उत्त० ४१२ । भाव्यते-आत्मसात्नीयतेऽनयाऽऽत्मेति भावना-तद्भावाभ्यासरूपा । उत्त० ७१० । नामनिष्पन्ने निक्षेपे भावनेति नाम । आचा० ४१८ । भावना-आचारप्रकल्पे द्वितीयश्रुतस्कन्धस्य पञ्चदशममध्ययनम् । प्रश्न० १४५ । भावना-ज्ञानादिका । आव० ५९० । भावना-वासना । आव० ५९५ । भावना-ध्यानाभ्यासक्रिया । आव० ५८३ ।

भावणाए- । ठाणा० ४५६ ।

भावणाओ-प्राणातिपातादिनिवृत्तिलक्षणमहाव्रतसंरक्षणाय भाव्यन्ते इति भावनाः । सम० ४४ ।

भावणागम-भावनागमः-श्रीआचाराङ्गद्वितीयश्रुतस्कन्धगतभावनाख्याध्ययनगतपाठः । जं० प्र० १५३ ।

भावतः-परमार्थतः । आचा० १६६ ।

भावतआम-वर्षशतायुः पुरुषआयुष्कोपक्रमेण वर्षशतमपूरयित्वा म्रियते स । बृ० प्र० १४३ अ ।

भावतितण-कयाकएसु किंचि भणितो चोदितो वा दिवसंपि तिडितिडेत्ता अच्छति । नि० चू० तृ० ८० अ ।

भावतीर्थ-क्रोधादिनिग्रहसमर्थं प्रवचनम् । बहुभवैः सञ्चितं कर्मरजो यस्मात् तपःसंयमेन धाव्यते शोध्यते तस्मात्तत् प्रवचनम् । आव० ४९८ । सङ्घः । ठाणा० ३३ ।

भावतेण-भावस्य-श्रुतज्ञानादिविशेषस्य स्तेनो भावस्तेनः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रश्न० १२५ ।

भावत्थ-भावश्चासावर्थश्च भावार्थः । दश० ७० ।

भावदेव-देवायुष्काद्यनुभवन् वैमानिकादिः । ठाणा० ३०३। भावेन-देवगत्यादिकर्मोदयजातपर्यायेण देवो भावदेवः । भग० ५८३ ।

भावदीव-सम्यक्त्वम् । जं० प्र० ८ ।

भावना-तुलना । विशे० ११ ।

भावनासत्यं-शुद्धान्तरात्मा । प्रश्न० १४५ ।

भावन्न-चित्ताभिप्रायो दातुः श्रोतुर्वा तं जानातीति भावज्ञः । आचा० १३२ ।

भावन्नाण-यदा विवक्षितपर्यायतो न जानाति तदा भावाज्ञानम् । ठाणा० १५४ ।

भावपएस-भावप्रदेशः-एकगुणकालकादिकः । प्रज्ञा०२०२ ।

भावपक्कं-संजमजोगोवरित्तं व सुद्धं भावपक्कं, अथवा उग्गमादिदोसविसुद्धं भावपक्कं, अथवा जेण जं आउगं णिव्वतियं तं सव्वं पालेत्ता मरमाणस्स भावपक्कं भवति । नि० चू० द्वि० १४६ आ ।

भावपडिलेहा-भावप्रतिलेखा-भावप्रत्युपेक्षणा । ओघ० १०६ ।

भावपरमाणू-भावपरमाणुः-परमाणुरेव वर्णादिभावानां प्राधान्यविवक्षणात् सर्वजघन्यकालत्वादिर्वा । भग० ७८८ ।

भावपलंब-भावप्रलम्ब अष्टविधः कर्मग्रन्थिः । बृ० प्र० १४३ आ ।

भावपव्वज्जा-भावप्रव्रज्या-आरम्भपरिग्रहत्यागः । उत्त० २६८ ।

भावपुरिस-भावपुरुषः जीवः । पूः-शरीरं, पुरि शरीरे शेत इति निरुक्तिवशाद् भावपुरुषः-पारमार्थिकः पुरुषः, शुद्धो जीवः । विशे० ८६३ । पूः-शरीरं पुरि शेते इति निरुक्तवशाद् भावपुरुषः-जीवः । आव० २७७ ।

भावप्राणाः-ज्ञानादीनि । प्रज्ञा० ७ ।

भावबंभ-सत्तरसविहो संजमो । नि० चू० प्र० १ अ ।

भावभिक्खू-इहलोगणिप्पिवासो संवेगे भावितमती संजमकरणुज्जुत्तो । नि० चू० तृ० ८५ आ ।

भावमंगल-भावमङ्गलं-चरणकरणक्रियाकलापोऽभिप्रेतः । विशे० ३४ ।

भावमंद-भावमन्दः-अनुपचितबुद्धिर्बालः कुशास्त्रवासितबुद्धिर्वा । आचा० ७० ।

भावमहत्-प्राधान्यतः क्षायिको भावः । उत्त० २५५ ।

भावमुह-तिन्नि तिसट्ठा पावा दुपसया । नि० चू० द्वि० ९ आ ।

भावयति-निव्वत्तेति । दश० चू० ६४ अ ।

भावयन्-तेनात्मानमात्मसात्नयन् । उत्त० ५६३ ।

भावर्जुकता-भावः-अभिप्रायस्तस्मिंस्तेन वा ऋजुकता । यदन्यद्विचिन्तयन् लोकपङ्क्त्यादिनिमित्तं अन्यद्वाचा कायेन वा समाचरति तत्परिहाररूपा । उत्त० ५६० ।

भावलेश्या-तज्जन्यो जीवपरिणामः । ठाणा० ३२ ।

भावलेस-भावलेश्या-आन्तरपरिणामः । भग: ५७४ ।

भावबल-पल्लवगाही । बृ० प्र० १२४ आ ।

भावविसोही-भावविशुद्धिः प्रत्याख्यानशुद्धयाः षष्ठो भेदः । आव० ८४७ ।

भावशुद्धं-रागेण दोषेण वा परिणामेन इच्छादिना वा न दूषितं यत्तु तत्खलु प्रत्याख्यानं भावशुद्धम् । ठाणा० ३४६ ।

भावश्रुत-शब्दमाकर्णयतः स्वयं वा वदतः पुस्तकादिन्यस्तानि वा चक्षुरादिभिरक्षराण्युपलभमानस्य शेषेन्द्रियगृहीतं वाऽर्थं विकल्पयतोऽक्षरानुषितं विज्ञानमुपजायते तदिह भावश्रुतं श्रुतशब्देनोक्तम् । उत्त० ५५७ ।

भावसंकोयणं-भावसङ्कोचनं-विशुद्धमनसो नियोगः । आव० १७६ । विशुद्धस्य मनसोऽर्हदादिगुणेषु निवेशः । जं० प्र० २० ।

भावसंविग-भावसंविग्नाः-य संसारादुत्त्रस्तमानः । व्य० प्र० ६ आ ।

भावसच्च-भावसत्यं-शुद्धान्तरात्मनारूपं पारमार्थिकावितथत्वम् । भग० ७२७ । उत्त० ५६१ । भावसत्यं-शुद्धान्तरात्मा । सम० ४६ । भावसत्यं-भावलिङ्गं, अन्तः शुद्धिः । द्वादशोऽनगारगुणः । आव० ६६० । भावसत्यं-यथा पञ्चवर्णसम्भवेऽपि शुक्लाबलाका । दश० २०६ ।

भावसच्चा-भावसत्या-पर्याप्तिकसत्यभाषाया अष्टमो भेदः । यो भावो वर्णादिर्यस्मिन्नुत्कटो भवति तेन या सत्या सा

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भावसत्या । प्रश्ना० २५६ ।

भावसत्थ-भावशस्त्रं-असंयमः दुष्प्रणिहितमनोवाक्काय-लक्षणः । आचा० ३६ ।

भावसन्धिः-ज्ञानदर्शनचारित्राणामभिवृद्धिः । आचा० १३१। ज्ञानदर्शनचारित्राध्यवसायस्य कर्मोदयात् त्रुट्यतः-पुनः सन्धानं-मीलनम् । आचा० १६५ । ज्ञानावरणीयं-विशिष्टक्षायोपशमिकभावमुपगतमित्ययं सम्यग्ज्ञानावाप्ति-लक्षणः सन्धिः । आचा० १६५ ।

भावसम्म-भावसम्यक् दर्शनज्ञानचारित्रभेदात् । आचा० १७६ ।

भावसाहु-भावसाधुः निर्वाणसाधकान् योगान् सम्यग्दर्श-नादिप्रधानव्यापारान् यस्मात् साधयतीति साधुः, विहिता-नुष्ठानपरत्वात्, समश्च सर्वभूतेषु यः । आव० ४४६ ।

भावसुत्तः-मिथ्यात्वाज्ञानमयमहानिद्राव्यामोहितः। आचा० १५२ ।

भावागार-अगं:-विपाककालेऽपि जीवविपाकितया शरीर-पुद्गलादिषु बहिःप्रवृत्तिरहितैरनन्तानुबन्ध्यादिभिर्निर्वृत्तं, कषायमोहनीयमिति । उत्त० १६ ।

भावाणुवाय-जहा सप्रभेदा णाणदंसणचरित्ताया स परि-तावमहादुक्खादिगा एवमादि । नि० चू० तृ० १४६ अ ।

भावात्मकर्म-भावेन-परिणामविशेषेण परकीयस्यात्मसम्ब-न्धित्वेन कर्म-करणम् । पिण्ड० ४३ ।

भावापाय-भावादपायाः भावापायः, अपायभेदः । दश० ३६ ।

भावाभियोगः-विद्यामन्त्रेणाभिमन्त्र्य पिण्डं ददाति स । ओघ० १९३ ।

भावावस्सय-आवश्यकपदार्थज्ञस्तज्जनितसंवेगविशुद्ध्यमा-नपरिणामस्तत्र चोपयुक्तः साध्वादिरागमतो भावावश्य-कम् । अनु० २८ ।

भावावीचिमरणं- । उत्त० २३१ ।

भावासण्ण-अणहियासओ । ओघ० ७७ ।

भावासन्न-असहिष्णुः । ओघ० १५२ । जं अणहिया-सओ अतिवेगेण आसण्णे चेव वोसिरइ तं । ओघ० १२३ । संज्ञादिवेगधारणासहिष्णुः । ओघ० २८५ । भावासन्न-य उच्चारादिना पीडितः स । ओघ० १०७ ।

भाविअतर-भावितत्तरः-प्रसन्नतरः । दश० २६४ ।

भाविअप्पा-भावितात्मा । जं० ४१ (?) । भावितात्मा स्वागुणवर्णनापरः । दश० २५४ ।

भाविओ-भावितः । आव० १०१ ।

भाविताभाविते-भावितं-वासितं द्रव्यान्तरसंसर्गतः अभा-वितमन्यथैव यत् । ठाणा० ४८१ ।

भाविय-भावितः-परिणतजिनवचनः । बृ० द्वि० ३५ आ ।

भावियकुला-जाणि सड्ढकुलाणि अम्मापिति समाणाणि वा अविप्परिणामगाणि अणुड्डाहकराणि ते भावियकुला । नि० चू० द्वि० १४६ आ । यानि श्राद्धकुलानि, माता-पितृसमानानि साधूनामपवादपदेऽशुकादिकं गृह्णतामनु-ड्डाहकारीणि तानि भावितकुलान्युच्यन्ते । बृ० प्र० १७१ आ ।

भावियप्पा-भावितात्मा-चतुर्दशो मुहूर्त्तनाम । सूर्य० १४६ । भावितात्मा-भावितो-वासित आत्मा ज्ञानदर्शन-चारित्रैस्तपोविशेषैश्च येन स भावितात्मा । प्रज्ञा० ३०३ । भावितात्मा-संयमतपोभ्यां भावितात्मा एवंविधानामन-गाराणां हि प्रायोऽवधिज्ञानादिलब्धयो भवन्ति । भग० १८६ । भावितात्मा-स्वसमयानुसारिप्रशमादिभिः भावि-तात्मा । भग० १९३ । भावितात्मा-ज्ञानादिभिर्वासि-तात्मा । भग० ७४१ ।

भावुक-आम्रवृक्षः । ओघ० २२३ ।

भावुग-भाव्यते-प्रतियोगिना स्वगुणैरात्मभावमापद्यत इति भाव्यम्-कवेल्लुकादिकम् । आव० ५२१ । प्रतियोगिनि सति तद्गुणापेक्षया तथाभवनशीलं भावुकम् । आव० ५२१ ।

भावुज्जुयया-भावो-मनः, ऋजुकस्य-अमायिनो भावः कर्म्म वा ऋजुकता । ठाणा० १९६ ।

भावुपहाण-भावस्य उपधानं भावोपधानम्, तत्पुनर्ज्ञान-दर्शनचारित्राणि तपो वा । आचा० २९७ ।

भावे-भावपुरिसः भावपुरुः-शुद्धो जीवः तीर्थकरः । आव० २७७ । भावकालः सादिसपर्यवसानादिभेदभिन्नः । आव० २५७ । भावेन्द्रियम् । जीवा० १६ ।

भावेन्द्रियाणि-क्षयोपशमोपयोगरूपाणि । प्रज्ञा० २३ ।

भावेमाण-भावयन्-वासयन् । सूर्य० ५ । ज्ञाता० ६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भावोञ्छ-गृहस्थोद्धरितादि । दश० २५३ ।

भावोवक्कम-भावोपक्रमः-परकीयाभिप्रायस्योपक्रमणं यथावत्परिज्ञानम् । अनु० ४६ ।

भावोवधी- । नि० चू० प्र० २८६ आ ।

भावोवाय-भावोपायः उपायभेदः । दश० ४० ।

भावौघ-अष्टप्रकारं कर्म्म संसारो वा । आचा० १२४ । भावौघः-आस्रवद्वाराणि । आचा० ४११ ।

भाषकः-अविज्ञातविशेषस्वरूपस्य श्रुतमात्रस्य सव्युत्पत्तिकविशेषनाममात्रकथनेन व्यक्तिमात्रं कृत्वा चरितार्थः । विशे० ६१३ ।

भाषाचपलः-असदसभ्यासमीक्ष्यादेशकालप्रलापि । उत्त० ३४७ ।

भाषानियतं-देशीभाषानियतम् । बृ० प्र० २०१ आ ।

भाषार्याः-पंचविधार्यभाषाव्यवहाराः । तत्त० ३-१५ ।

भाषावाक्- । नंदी० १८६ ।

भाषासमितिः-हितमितासन्दिग्धानवद्यार्थनियतभाषणम् । तत्त्वा० ६-५ ।

भाष्यं- । सम० १११ ।

भासंत-भास्यान्-विकसिततया मनोहरतया च देदीप्यमानः । जं० प्र० १०४ । जीवा० २६७ ।

भासंति-भाषन्ते-विशेषतः कथयन्ति । भग० ९८ । भाषन्ते व्यक्तवाचा । ठाणा० १३६ । भाषन्ते-सामान्यतः सदेवमनुजायां परिषदि अर्द्धमागधया सर्वसत्त्वस्वभाषानुगामिन्या भाषया भाषन्ते । आचा० १७९ ।

भास-भासः-सकुन्ताख्यः । बृ० प्र० १११ अ । अष्टाशीतौ महाग्रहे एकोनत्रिंशत्तमः । ठाणा० ७९ । भासः-सकुन्तः । प्रश्न० ८ । भस्म । उत्त० ५२६ । भस्म-अष्टाशीतौ महाग्रहे एकोनत्रिंशत्तमो महाग्रहः । जं० प्र० ५३५ । खलाः । नि० चू० प्र० ३४४ आ । भस्मेव भस्मवत् कुर्यात्-विनाशयेत् । ठाणा० ५२१ ।

भासइ-भाषते विशेषवचनकथनतः । जं० प्र० ५४० ।

भासए-भाषकः-भाषालब्धिमान् । भग० २५६ । भाषकः-भाषालब्धिसम्पन्नः । प्रज्ञा० १३६ ।

भासग-भाषकः-परिस्थूरमर्थमात्रमभिधत्ते । आव० ९६ ।

भासजाया-भाषाजाता-आचारप्रकल्पस्य द्वितीयश्रुतस्कन्धे चतुर्थमध्ययनम् । प्रश्न० १४५ ।

भासज्जयणा-आचाराङ्गे त्रयोदशममध्ययनम् । सम० ४४ ।

भासज्जाया-आचारप्रकल्पस्य त्रयोदशमभेदः । आव० ६६० ।

भासण-याचने । व्य० प्र० २०४ अ ।

भासती-पडिभणति । नि० चू० तृ० ८१ अ ।

भासमाण-भासमानं-स्निग्धत्वचा देदीप्यमानम् । जीवा० १८८ ।

भासरासि-भासानां-प्रकाशानां राशिः भासराशिः-आदित्यः । सम० १४० ।

भासरासिवण्णाभ-भस्मराशिवर्णाभं-शुक्लं राहुविमानम् । सूर्य० २८७ ।

भासरासी-भस्मराशिः-अष्टाशीतौ महाग्रहे त्रिंशत्तमः । जं० प्र० ५३५ । ठाणा० ७९ ।

भासवण्णा-भस्मवर्णा भाषा वा-पक्षिविशेषस्तद्वर्णाश्च । ज्ञाता० २३१ ।

भासा-भाषा-आचाराङ्गस्य त्रयोदशममध्ययनम् । उत्त० ६१६ । भाषा-षड्विधा गद्यपद्यभेदेन भिद्यमाना द्वादशधा । प्र० (?) । भाष्यते इति भाषा-तद्योग्यतया परिणामितनिसृज्यमानद्रव्यसंहतिः । प्रज्ञा० २४६ । भाषव्यक्तायां वाचि भाषणं भाषा व्यक्ता वाग् । विशे० ६१३ । भाषा । ठाणा० ३७३ । भाष्यते सा तया वा भाषणं वा भाषा काययोगगृहीतवाग्योगनिसृष्टभाषाद्रव्यसंहतिः । ठाणा० १८४ । अर्थमेकं भाषते तस्य भाषणं भाषा । बृ० प्र० ३४ अ । भाषा । विशे० ५९३ । भाष्यत इति भाषा तद्योग्यतया परिणामितनिसृष्टनिसृज्यमानद्रव्यसंहतिः । भग० १४२ । भाष्यत इति भाषा, वक्ता शब्दतयोत्सृज्यमाना द्रव्यसंहतिरित्यर्थः । विशे० २०७ । भाषा-प्रज्ञापनाया एकादशं पदम् । प्रज्ञा० ६ । भाषा भाषणात्, व्यक्तीकरणमिति । आव० ८७ । भगवत्यां त्रयोदशमशते सप्तम उद्देशकः । भग० ५९६ । भग० ५०० । भाष्यत इति भाषा वक्त्रात् शब्दतयोत्सृज्यमाना द्रव्यसंहतिः । आव० १४ ।

भासाकुक्कुओ-सविकारस्य हास्योत्पादकस्य वा वचसो

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वक्ता । बृ० तृ० २४७ अ ।

भासाचञ्चलो-भाषाचञ्चलः । बृ० प्र० १२४ अ ।

भासाचरम-भाषाचरमः-चरमभाषा । प्रज्ञा० २४६ ।

भासाजड्डो-जड्डस्स पढमो भेओ । नि० चू० द्वि० ३६ आ ।

भासाजाय-भाषाजातं-भाषाप्रकाररूपम् । प्रज्ञा० २६० ।

भासापज्जत्ति-भाषापर्याप्तिः-यया पुनः भाषाप्रायोग्याणि दलिकान्यादाय भाषात्वेन परिणमय्यालम्ब्य मुञ्चति । बृ० प्र० १८४ आ ।

भासापद-भाषापदं-प्रज्ञापनाया एकादशं पदम् । भग० १४२, ८५७ ।

भासारिया-भाषार्याः । प्रज्ञा० ५६ ।

भासाविजता-भाषा सत्यादिका तस्या विचयो-निर्णयो भाषाविचयः, भाषाया वा-वाचो विजयः-समृद्धिर्यस्मिन् स भाषाविजयः । ठाणा० ४६१ ।

भासासमिइ-भाषणं भाषा तद्विषया समितिः भाषासमितिः हितमितासन्दिग्धार्थभाषणम् । आव० ६१६ ।

भासासमिती-कक्कसणिट्ठुरकडुयफरुस-असम्बद्धबहुप्पलावदोसवज्जिता हियमणवज्जमितासंदेहणभिदोहधम्मा सा भासासमिती । नि० चू० प्र० १६ अ। ।

भासिओ-भाषितः-जनानामुक्तः । प्रश्न० ११५ । भासितः-प्रतिभासितः । प्रश्न० ११५ ।

भासित्तए-भाषितुं-वक्तुम् । भग० ७०७ ।

भासियव्वं-भाषितव्यं-हितमितमधुरादिविशेषणतः । ज्ञाता० ६२ ।

भासुंडणा-भ्रंशना । बृ० द्वि० १८० ।

भासुज्जुयया- । ठाणा० १९६ ।

भासुद्देसए-भाषोद्देषकः । प्रज्ञा० ५०२ ।

भासुर-भास्वरं-दीप्तिशालि । भग० १७५ । ब्रह्मलोके देवविमानविशेषः । सम० १३ ।

भासुरवरबोंदिधरो-भासुरवरशरीरधरः । आव० ३४८ ।

भासुरा-भास्वरा-छायायुक्ता । आव० १८५ ।

भास्वन्त-महोरगभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

भिंगंग-भृताङ्गः वृक्षः । जं० प्र० १०१ । भृङ्गाङ्गः । आव० ११० ।

भिंगंगओ-भृङ्गाङ्गकः-द्रुमगणविशेषः । जीवा० २६६ ।

भिंग-भृतं-भरणं-पूरणम् । जं० प्र० १०० । ठाणा० ५१७ । भृङ्गो-नीलकीटः । जं० प्र० ११३ । भाजनदायिनः । सम० १८ । भृङ्गः-कीटविशेषः, अङ्गारविशेषो वा । भग० १० । ओप० ११ । भृङ्गः-कीटविशेषोऽङ्गारविशेषो वा । ओप० ११ ।

भिंगनिभा-भृङ्गनिभा-पुष्करिणी नाम । जं० प्र० ३६० ।

भिंगपत्त-भृङ्गपत्रं भृङ्गपक्षिणः पक्ष्म । प्रज्ञा० ३६० ।

भिंगा-भृतं-भरणं-पूरणं, तत्र अङ्गानि-कारणानि भृताङ्गानि-भाजनानि प्राकृतत्वात् भिंगा । ठाणा० ५१७ । भृङ्गा-पुष्करिणीनाम । जं० प्र० ३६० ।

भिंगार-भृङ्गारः । जीवा० २४४ । भृङ्गारः । जं० प्र० ४१० । भृङ्गारः-विशिष्टवर्णकचित्रोपेतः । जं० प्र० ४०३ । भृङ्गारः-मत्तकरिमहामुखाकृतिसमानं भृङ्गारम् । जीवा० २५४ । भृङ्गारः-वाद्यविशेषः । आव० १२२ । भृङ्गारः-कनकालुका । जं० प्र० २६२ । भृङ्गारः-कनकालुषा । जं० प्र० १०१ । भृङ्गारः-जलभाजनविशेषः । जं० प्र० १८३ । कलशः । आव० ६९५ । पक्षिविशेषः । ज्ञाता० ६९ ।

भिंगारए-भृङ्गारकः-कनकालुकः । जं० प्र० ५६ ।

भिंगारओ-भृङ्गारकः । जीवा० २१३ ।

भिंगारकलस-भृङ्गारकलशः । जीवा० २४८ ।

भिंगारग-भृङ्गारकः, पक्षिविशेषः । ज्ञाता० ६७ । पक्षिविशेषः । भृङ्गारिका च, या रसति निशिभूमौ द्रघकुल-शरीरेत्येवंलक्षणा । प्रश्न० ८ ।

भिंगिरिडी-भृङ्गिरिटिः-चतुरिन्द्रियजीवभेदः । उत्त० ६९६ ।

भिंडमओ-भिण्डमयः । आव० ३९७ ।

भिंडिमाल-भिण्डिमालः-प्रहरणविशेषः । जीवा० १०८ । भिण्डिमालः । प्रश्न० २१ । भिण्डिमालम् । ओप० ७१ । भिन्दिपालाः-हस्तक्षेप्याः महाफला दीर्घा आयुधविशेषाः । जं० प्र० २०६ ।

भिंडिमालग्गं-भिण्डिमालाग्रम् । जीवा० १०७ ।

भिंडियालिंगं-अग्नेराश्रयविशेषः । जीवा० १२३ ।

भिंद-भेदनं-द्वैधीभावोत्पादनम् । दश० २२८ । भिंद-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कुन्तादिना भेदं विधेहि । ज्ञाता० २३८ ।
भिदति-भिन्दति-व्यभिचरति । प्रश्न० ८६ ।
भिदिय-विदार्य । भग० ६५४ ।
भिभि-ढक्का । ठाणा० ४६१ ।
भिभिसार-भिभि-ढक्का सा सारो यस्य स भिभिसारः । ठाणा० ४५८ ।
भिउडि-भृकुटिः-कोपविकृतभ्रूरूपा । जं० प्र० २०२ । भृकुटिः-दृष्टिरचनाविशेषः ललाटे । उपा० २३ । भृकुटिः-नयनललाटविकारविशेषः । प्रश्न० ४१ । कोपकृतो भृविकारः । ज्ञाता० १३८ ।
भिउडी-भृकुटिः-लोचनविकारविशेषः । विपा० ५३ । भृकुटी-भृविकारः । ज्ञाता० १४२ । आव० ५१४ । भ्रकुटी-आवेशवशकृतभृत्क्षेपरूपा । उत्त० ५५३ ।
भिऊ-भृगुः-लोकप्रसिद्धऋषिविशेषः । ओप० ९२ ।
भिक्खंतगो-भिक्षमाणः । आव० ४२१ ।
भिक्ख-भिक्षा । उत्त० ५३० । भिक्षाणां समूहो भैक्षम् । ठाणा० ४५२ ।
भिक्खकूरो-ओदणं । नि० चू० प्र० ३२८ अ ।
भिक्खा-भिक्षा-तुच्छमविज्ञातं वा । ओप० ३९ । आव० ८४४ ।
भिक्खाए-भिक्षामत्ति-अकति वा भिक्षादो भिक्षाकः । उत्त० २५१, २६४ ।
भिक्खागकुल-भिक्षाककुलं-भिक्षणवृत्तिः । ठाणा० ४२० ।
भिक्खागा-भिक्षाटाः-साधवः । आचा० ३५६ । भिक्षणशीला-भिक्षुकाः साधवः । आचा० ३३५ । भिक्षणशीला, भिक्षणधर्माणो भिक्षणे साधवो वा भिक्षाकाः । ठाणा० १८६ । भिक्षाकाः-गौरीपुत्राः । जं० प्र० १४२ । भिक्षामटन्ति-भिक्षाटाः भिक्षणशीलः साधवः । आचा० ३५५ ।
भिक्खाणिज्जोग-पडलापत्तगबंधो । नि० चू० प्र० १५७ अ ।
भिक्खाणियं-आहारं । नि० चू० प्र० ३२७ अ ।
भिक्खातरित-भिक्षार्थं चर्या-चरणमटनं भिक्षाचर्या-वृत्तिसंक्षेपरूपा । ठाणा० ३६४ ।
भिक्खाभायण-भिक्षाभाजनमिव भिक्षाभाजनं तदस्माकं भिक्षोरिव निर्वाहकारणमित्यर्थः । ज्ञाता० १८७ । भिक्षाभाजनम् । आव० ३७३ ।
भिक्खायर-भिक्षाचरः । आव० २२२ ।
भिक्खायरिय-भिक्षाचरिकः-वृत्तिसंक्षेपः । ओप० ३७ ।
भिक्खायरिया-भिक्षाचर्या । उत्त० ६०६ । भग० ९२१ भिक्षानिमित्तं विचरणम् । ज्ञाता० १८८ ।
भिक्खायरियाभग्ग-भिक्षाचर्याभग्नः-भिक्षाटनेन निर्विण्णः । आव० ५३७ ।
भिक्खु-भिक्षुः-मतविशेषः । आव० ८५६ । भिक्षुः-श्रमणः । भग० १२३ । भिक्षुः-भिक्षणशीलः भिनत्ति वाऽष्टप्रकारकर्मेति भिक्षुः । दश० ८४ । भिक्षुकः-मतविशेषः । आव० ६२७ । भिक्षु-आरम्भपरित्यागाद्धर्मकायपालनाय भिक्षणशीलो भिक्षुः, एवं भिक्षुरपि । दश० १५२ । भिक्षुः-अष्टप्रकारं कर्म्म तां ज्ञानदर्शनचारित्रतपोभिर्भिनत्तीति भिक्षुः । व्य० प्र० ३९ आ । भिक्खणसीलो । दश० चू० ३३ आ ।
भिक्खुउत्तमा-भिक्षूत्तम ! हे यतिप्रधान ! । उत्त० ५३० ।
भिक्खुउवासगपुत्त-बौद्धोपासकपुत्रः । आव० ८१२ ।
भिक्खुओ-भिक्षुकः-सौगतः । बृ० द्वि० ९० आ ।
भिक्खुणी-संजतीए तईयो भेओ । नि० चू० प्र० १३२ आ । भिक्षुणी-साध्वी । आचा० ३२१, ३५८ ।
भिक्खुपडिमा-भिक्षुप्रतिमा-भिक्षूचितोऽभिग्रहविशेषः । भग० १२४ । अभिग्रहविशेषः । ज्ञाता० ७३ । भिक्षुप्रतिमा-साध्वभिग्रहविशेषः । ठाणा० ३८७ । भिक्षुप्रतिमा-साधुप्रतिज्ञाविशेषः । भग० ४९८ ।
भिक्खुभाव-ज्ञानदर्शनचारित्राणि तृतीयव्रतादिकं वा । बृ० तृ० ५१ आ । भिक्षुभावः-चारित्रम् । व्य० द्वि० १९० अ ।
भिक्खू-भिक्षुः-भिक्षणं शीलं-धर्म्मः तत्साधुकारिता वा यस्य स, भिनत्ति वा क्षुधमिति भिक्षुः । ठाणा० १४७ । भिक्षणशीलः भिक्षुः-पचनपाचनादिसावद्यानुष्ठानरहिततया निर्दोषाहारभोजी । सूत्र० २७३ । 'भिदुरु विदारणे', क्षुध इति कर्म्मणः आख्या, तं भिनत्तीति भिक्षः, भिक्षणशीलो वा, भिक्षभोगी वा । नि० चू० तृ० ८५ अ । 'भिदिर्विदारणे' क्षुध इति कर्मण आख्यानं, ज्ञानावरणादिकर्म्मं भिनत्तीति भिक्षुः । नि० चू० प्र० १०३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अ । भिक्षुः-भिक्षणशीलः, भिनत्ति वाऽष्टप्रकारं कर्मेति दान्तादिगुणोपेतः भिक्षुः-साधुः। सूत्र० १६३ । भिक्षुः-निरवद्याहारतया भिक्षणशीलो भिक्षुः । सूत्र० २९८ । भिक्षत इत्येवंधर्मा तत्साधुकारी चेति भिक्षुः, परदत्तोपजीवी व्रती । उत्त० २४६ । भिनत्ति-यथाप्रतिज्ञातेनानुष्ठानेन क्षुधमष्टविध वा कर्मेति भिक्षुः । उत्त० ३५७ । बुद्धदर्शनाश्रितः । अनु० १४६ ।

भिक्खोंड-ये भिक्षामेव भुञ्जते न तु स्वपरिगृहीतगोदुग्धादिकं ते भिक्षोण्डाः, सुगतशासनस्था इत्यन्ये । अनु० २५ ।

भिक्षा-दत्तिरभिप्रेता । सम० ८८

भिक्षाकुल- । ठाणा० ३१२ ।

भिक्षाचारी- । ठाणा० ३४२ ।

भिक्षुकाः-शौद्धोदनीयादि । व्य० प्र० १६५ अ ।

भिक्षुकी-साध्वी । पिण्ड० ४ ।

भिक्षूपचरक-श्रावकविशेषः,यस्य मिथ्यादर्शनशल्ये दृष्टान्तः। आव० ५७९ ।

भिगंगा-भृतं-भरणं पूरणमित्यर्थः, तत्राङ्गानि-कारणानि, न हि भरणक्रिया भरणीयं भाजनं वा विना भवतीति तत्सम्पादकत्वात् वृक्षा अपि भृताङ्गाः । जं० प्र० १०१ । द्रुमगणविशेषः । जं० प्र० १०० ।

भिगु-भृगुः-राजिः । ओघ० १३७ । भृगुः-इषुकारनृपतिपुरोहितः । उत्त० ३९५ । भृगुः-प्रपातस्थानम् । जीवा० २८२ ।

भिगुच्च-भृगुः-लोकप्रसिद्ध ऋषिविशेषस्तस्यैते शिष्या इति भार्गवः । औप० ९१ ।

भिगुण-दितडी । नि० चू० द्वि० ५२ अ ।

भिगप्पभा-भृङ्गप्रभा-पुष्करिणीनाम । जं० प्र० ३३५ ।

भिङ्गए-भृङ्गः-पक्षिविशेषः पक्ष्मलः । प्रज्ञा० ३६० ।

भिच्च-भृत्यः-पदातिः । उत्त० ४०५ । प्रश्न० ४७ ।

भिज्छुंड-भिक्षाण्डः-भिक्षाभोजी । ज्ञाता० १९५ ।

भिच्छुंडग- । आचा० ४२१ ।

भिच्छुप्पियं-भिक्षुप्रियं पलाण्डु । बृ० तृ० २१२ अ ।

भिज्ज-भेदः-तोमरादिना शारीरादिविषयो भेदः । भग० १९ । अभि-व्याप्ता, विषयाणां ध्यानं तदेकाग्रत्वमभिध्या पिधानादिवदकारलोपाद्भिध्या । भग० ५७३ ।

भिज्जति-भिद्यते प्राक्तनसम्बन्धविशेषत्यागात् । भग० २५४ । भिद्यते-भेदवान् भवति । भग० २४ ।

भिज्जा-लोभः । बृ० तृ० २४६ अ । लोभः । ठाणा० २७५, ३७४ । गृद्धिः । ठाणा० २७५ । अभिध्यानम् । सम० ७१ ।

भिज्जेज्ज-भिद्येत-अनेकधा विदार्येत । अनु० १६१ ।

भिज्झा-भिध्या-लोभः । भग० २५३ ।

भिणासि-भेनाशितः पक्षिविशेषः । प्रश्न० ८ ।

भिणिभिणंत-गुञ्जन् । तं० ।

भिण्डः- । आचा० १९७ ।

भिण्डमाल-शस्त्रजातिविशेषः । जीवा० १२० ।

भिण्ण-अदसागं । नि० चू० प्र० १४० अ । सदसं सगलं ण भवति । नि० चू० तृ० ४६ अ ।

भिण्णपिंड-मिश्रपिंडं-घृतादिना मिश्रितम् । व्य० द्वि० ११ अ ।

भिण्णरहस्स-रहस्सं णं धारयति । नि० चू० प्र० १०२ आ । जो अववादपदं अण्णेसिं कप्पियाणं साहति । नि० चू० तृ० १४९ अ ।

भिण्णवासं- । नि० चू० तृ० ६९ आ ।

भिण्णागार-देसे पडियसडियं । नि० चू० प्र० २६५ अ ।

भितग-भृतकः-कर्मकरः । अनु० १५४ ।

भिति-भृतिः-पदात्यादीनां वृत्तिः । अनु० १५४ ।

भित्तं-अद्धं । नि० चू० द्वि० १२४ आ ।

भित्ति-णदि तडो तो जाव वट्टलिया सा भत्ती । दश० चू० ११९ आ । पक्वेष्टकादिरचिता । उत्त० ४२५ । अनु० १५४ । प्रकारवरण्डिकादि भित्ति पर्वतखण्डं । भग० ६४३ । भित्तिः-नदीतटी । दश० १५२ । भित्तिः-तटी । दश० २२८ ।

भित्तिगुलिया-भित्तिगुलिकाः-पीठकसंस्थानीयाः । जीवा० २०४ । पीठकसंस्थानीयाः । जं० प्र० ४६ । भित्तिगुलिकाः-भित्तिसत्का पीठिका । जीवा० ३५६ । भित्तिगुलिका-पीठकस्थानीया । राज० ६२ ।

भित्तिमूल-कुड्यैकदेशादि । दश० १७८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भित्तिल्लं-आनतकल्पे देवविमानविशेषः । सम० ३८ ।
भित्ती-तडो-नदी । दश० चू० ६८ अ ।
भिन्देज्जा-भिन्द्यात् काणताकरणेन । उपा० ४२ ।
भिन्न-णूमं । नि० चू० द्वि० ७० आ । प्रकाशितम् । बृ० तृ० २६५ आ । छिद्रं राजीयुक्तं वा । बृ० द्वि० २४४ आ । भिन्नो नाम तत्कालमरणिनिर्म्मथनेनोत्पादितोऽग्निः । व्य० प्र० १०१ आ । भिन्नः-खण्डीकृतः । उत्त० ४६१ । भिन्न-राजियुक्तं सच्छिद्रं वा । ओघ० २११ । भिन्नं-राजिमान् । विशे० ६३० । भिन्नं-गलत् । ओघ० १६५ । भेदः-कर्मणः शुभाशुभस्य वा तीव्ररसस्यापवर्त्तनाकरणेन मन्दताकरणम् । मन्दस्य चोद्वर्त्तनाकरणेन तीव्रताकरणम् । भग० १६ । भिन्नः-काष्ठाद्युपहतशब्दवत् । ठाणा० ४७१ । भिन्नः-खण्डः, अंशसहितः । सूर्य० १५६ । भिन्नः-व्युद्ग्राहितः । व्य० प्र० २०० आ ।
भिन्नकहा-भिन्नकथा-रहस्यालापः, मैथुनसम्बद्धं वचो वा । सूत्र० १०७ । मैथुनसम्बद्धा राभसिला कथा । ओघ० ५५ ।
भिन्नकुट्ठी-गलत्कुष्ठः । ओघ० १६५ ।
भिन्नदाढ-भिन्नदंष्ट्राकः । पिण्ड० ६९ ।
भिन्नद्रव्यसम्यक्-दधिभाजनादि भिन्नं सत् काकादि समाधानोत्पत्तेर्भिन्नद्रव्यसम्यक् । आचा० १७६ ।
भिन्नपिंडवाइय-भिन्नस्यैव-स्फोटितस्यैव पिण्डस्य-ओदनादिपिण्डस्य पातः-पात्रक्षेपो यस्य ग्राह्यतयाऽस्ति स भिन्नपिण्डपातिकः । प्रश्न० १०६ ।
भिन्नपिंडपातित-भिन्नस्यैव-स्फोटितस्यैव पिण्डस्य सक्तुकादिसम्बन्धिनः पातो-लाभो यस्यास्ति स भिन्नपिण्डपातिकः । ठाणा० २९८ ।
भिन्नपुण्णचाउद्दस-भिन्ना-परतिथिसङ्क्रमेन भेदं प्राप्ता या पुण्यचतुर्दशी तस्यां जातः । जं० प्र० २०२ ।
भिन्नमार्गः- । सम० ८४ ।
भिन्नमुहुत्त-खण्डो मुहूर्त्तो, अन्तर्मुहूर्त्तम् । जीवा० १० ।
भिन्नरहस्सा-भिन्नरहस्याः-विश्वस्तजनकथितरहस्यभेदिनः । उत्त० ५४६ ।
भिन्नवास-भिन्नवर्षं-बुद्बुदादि । आव० ७३२ ।
भिन्ना-विदारितास्तदभिघातेन लवमात्रीकृता इति । उत्त० ५०७ ।
भिब्भिसमच्छ-मत्स्यविशेषः । जीवा० ३६ ।
भिब्भिसमाण-अतिशयेन दीप्यमानम् । जीवा० ३५६ । आचा० ४२३ । अत्यर्थं देदीप्यमानम् । जं०प्र० २९२ ।
भियग-भृतकः-य आबालत्वात्पोषितः । ज्ञाता० ८६ । भृतकः-नियतकालमधिकृत्य वेतनेन कर्मकरणाय धृतः । जीवा० २८० ।
भिलिंगसूव-सस्नेहसूपः । व्य० द्वि० १३५ आ ।
भिलिंजए-अभ्यङ्गाय ढौकयस्व । सूत्र० ११७ ।
भिलुगा-स्फुटितकृष्णभूराजिः । आचा० ३३८ । राइ । दश० चू० १०१ आ । तथाविधभूमिराजिविशेषः । दश० २०५ ।
भिलुगाणि-श्लक्ष्णभूमिराजयः । आचा० ४११ ।
भिल्ल- । नि० चू० प्र० १३८ आ ।
भिल्ला- । जं० प्र० १९४ ।
भिल्लाए-भल्लातकः यस्य भल्लातकाभिधानानि फलानि लोकप्रसिद्धानि । प्रज्ञा० ३१ ।
भिसंत-भासमानम् । जं० प्र० ५२८ । दीप्यमानः । ज्ञाता० ५८ । ओप० ५३ । भासमानः स्निग्धत्वचा दीप्यमानः । जं० प्र० २६ । दीप्यमानो विमलः । जं० प्र० २६३ ।
भिस-जलरुहविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । खाद्यविशेषः । जं० प्र० ११८ । बिसं-पद्मिनीकन्दः । जं० प्र० ३१ । पद्मकन्दमूलम् । आचा० ३४८ । पद्मिनीमूलम् । ज्ञाता० ९८ । बिसं-पद्मिनीकन्दः । राज० १३ । कन्दः । राज० १८, ७८ । बिशं-कन्दः । जं० प्र० ४२, २९१ ।
भिसकंदए-भिसकन्दः । प्रज्ञा० ३६४ ।
भिसग-गणविशेषः । ज्ञाता० १५४ । नि० चू० प्र० ६२ आ ।
भिसमाणा-दीप्यमाना । भग० ४७८ । आचा० ४२३ । दीप्यमानम् । जीवा० १९६, ३५६ ।
भिसमुणाल-पद्मकन्दोपरिवर्त्तिनी लता । आचा० ३४८ । जलरुहविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।
भिसिगा- । नि० चू० प्र० २०८ अ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भिसिणी-बिसिनी-पद्मिनी । आव० १२८ ।
भिसिमाविं-कट्ठमयं । नि० चू० द्वि० ६२ आ ।
भिसिय-भृशिका आसनविशेषः । भग० ११३, ११६ ।
भिसियग- । नि० चू० प्र० ३४७ आ ।
भिसिया-वृषिका काष्ठमयं वा । बृ० द्वि० २११ अ । वृषिका-उपवेसनपट्टिका । औप० ९५ । उवेसणयं । दश० चू० १११ अ । आसनविशेषः । ज्ञाता० ४४ । भग० ५४८ । आसनम् । ज्ञाता० १४२ ।
भिसिरा-मत्स्यबन्धविशेषः । विपा० ८१ ।
भीअं-उत्त्रस्तं-यत् उत्रस्तेन मनसा गीयते तद्भीतपुरुष-निबन्धनत्वात् तद्धर्मानुवृत्तत्वाद्भीतमुच्यते । (?) ।
भीअपरिकहण-भीतानां परिकथनं भीतपरिकथनम् । आव० १३२ ।
भीइपरिकहण-भीत्या परिकथनं भीतिपरिकथनम् । आव० १३२ ।
भीए-भीतः-उत्पन्नसाध्वसः । उत्त० ४६१ ।
भीओ-भीतः-त्रस्तः । उत्त० १०९ ।
भीम-विकरालः । ठाणा० ४६१ । कर्मशत्र्वपेक्षया रौद्रम् । दश० १९२ । भीष्मः । ज्ञाता० ८९ । विकरालः-भयानकम् । आव० ६३४ । भीमः-राक्षसेन्द्रः । जीवा० १७४ । भीमः-भयानकः । भीमत्वादेव उत्त्रासनकः । जीवा० १०६ । प्रतिवासुदेवनाम । सम० १५४ । भीमः-दक्षिणनिकाये चतुर्थो व्यन्तरेन्द्रः । भग० ११८ । राक्षसेन्द्रः । ठाणा ८५ । भीमः-हस्तिनापुरे कूटग्राही । विपा० ४८ । कुन्ताग्रभिक्षाभिग्रहः पाण्डवः । मर० ।
भीमसेण-भरतक्षेत्रेऽतीतायामुत्सर्पिण्यां षष्ठः कुलकरः । ठाणा० ५१८ । सम० १५० । पाण्डुनृपस्य पुत्रः । ज्ञाता० २०८ ।
भीमा-वसन्तपुरप्रत्यासन्ना पल्ली । पिण्ड० ४८ । भीमाः-राक्षसविशेषाः । प्रज्ञा० ७० ।
भीय-भीतं-उत्त्रस्तम् । गीतविशेषः यदुत्त्रस्तेन गीयते । जीवा० १९४ । भीतं-उत्त्रस्तमानसम् । अनु० १३२ ।
भीया-भीतं-जातभयाः । भग० १६६ । त्रस्तमानसम् । ठाणा० ३९६ । त्रस्ताः । उद्विग्नाः । ज्ञाता० ९७ । भीताः । विपा० ४३ ।

भीरु-भीरुः-अकृतकरणः । सूत्र० ८९ ।
भीरुदुंदुउ-भारवाहकः । नि० चू० प्र० १४९ आ ।
भील-गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३१ ।
भीष्मः-कुण्डिनीनगर्यधिपतिः । प्रश्न० ८८ ।
भुंजंति-नि० चू० तृ० २३ अ ।
भुंजति-भुज्यति । आव० ६५१ ।
भुंजमाण-भुञ्जन्-पालनां कुर्वन् । दश० १७१ । भुञ्जानः-अनुभवन् । जं० प्र० २२२ ।
भुंजसु-भुङ्क्ष्व-समुद्दिश । बृ० तृ० गा० ६०७१ ।
भुंजियव्व-भोक्तव्यं वेदनादिकरणतो । अङ्गारादिदोष-रहितः । ज्ञाता० ६१ ।
भुंजोआ-भुक्तवन्तः । आव० १३० ।
भुंदणघडियं-वर्धकिः । नि० चू० प्र० २४४ आ ।
भुंभलय-शेखरः । उपा० २२ ।
भुअपरिसप्पा-भुजाः-शरीरावयवविशेषास्तैः परिसर्पन्तीति भुजपरिसर्पाः । उत्त० ६९९ ।
भुअमोअग-भुजमोकः-रत्नविशेषः । जं० प्र० ११३ ।
भुकुंडेति-उद्धूलयति । भग० ४७७ ।
भुकुडति-भूकुडति-उद्धूलयति । जं० प्र० २७५ ।
भुक्खे-बुभुक्षावशेन रूक्षीभूतः । ज्ञाता० ७६ ।
भुक्खा-बुभुक्षाक्रान्ता । ज्ञात० ३३ ।
भुक्खियतिसिया-बुभुक्षिततृषिता । आव० २३७ ।
भुग्ग-भुग्नः-वक्रः । उपा० २२ । भग्नः । ज्ञाता० १३७ ।
भुग्गभग्गे-अतीव वक्रे भ्रुवौ यस्य तत् । ज्ञाता० १३७ ।
भुजग-महोरगभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
भुजगनिर्मोक-भुजककञ्चुकी । उत्त० ३८१ ।
भुजङ्गजन-गणिकादृष्टान्ते दृष्टान्तः । विशे० ४३७ ।
भुजपरिसर्प-परिसर्प्पभेदः । सम० १३५ ।
भुजा-भुजः-हस्ताग्रः । प्रज्ञा० ६१ ।
भुजो-प्राक्पादयोर्जानूपरिभागः । जं० प्र० २३७ ।
भुज्जई-भुज्यते-भक्तसूपादि । उत्त० ३६० ।
भुज्जा-भोजिताः । उत्त० ४०० ।
भुज्जिय-भृष्टम् । आव० ८५५ । अग्न्यर्द्धपक्वं गोधूमादेः शीर्षकमन्यद्वा तिलगोधूमादि । आचा० ३२३ ।
भुज्जो-भूयः-प्राचुर्ये । उत्त० २५२ । भूयः-अतिशयेन

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बहुबहून् वारानित्यर्थः । उत्त० २७७ । भुयोभुयः-पुनःपुनः । भग० २२ ।

भुत्त-यद् भुक्तं सत्पीडयति तद् भुक्तमित्युच्यते । ठाणा० ३७५ ।

भुत्तभोगा-इत्थिभोगा भुंजिउं पव्वइयाति ते भुत्तभोगा। नि० चू० प्र० १०७ आ ।

भुत्तुअं-परिभोक्तुम् । दश० १७८ ।

भुत्तणुभुत्ते-भुक्तानुभुक्तः-द्वयादीन् वारान् भुक्तवन्तः । बृ० प्र० २६४ आ ।

भुत्तुय-अनार्यविशेषः । भग० १७० ।

भुयंगवती-अतिकायेन्द्रस्य द्वितीयाऽग्रमहिषी । भग० ५०१ ।

भुयंगा-अतिकायेन्द्रस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । भग० ५०५ । कीटिकाभक्षितो द्वितीयो बलयक्षः । मर० ।

भुयग-भुजङ्गः, भोगी । औप० ५ । ज्ञाता० ४ । भोजकः। ज्ञाता० ४ ।

भुयगवती-पञ्चमवर्गस्य षड्विंशतितममध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ । ठाणा० २०४ ।

भुयगवर-भुजगवरः-अपान्तराले द्वीपः। जीवा० ३६८ ।

भुयगा-भुजैर्गच्छन्तीति भुजगाः-गोधादयः। ठाणा०४७० । अतिकायमहोरगेन्द्रस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । ठाणा० २०४ । भुजगा नागकुमाराः । प्रश्न०६६ । पञ्चमवर्गस्य पञ्चविंशतितममध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।

भुयगीसर-भुजगेश्वरः-नागराजः । जीवा० २७२ ।

भुयपरिसप्प-भुजाभ्यां परिसर्पन्तीति भुजपरिसर्पाः । प्रज्ञा० ४५ । भुजभ्यां परिसर्पंतीति भुजपरिसर्पः नकुलादिकः । जीवा० ३८ ।

भुयमोयग-भुजमोचकः-मणिभेदः । उत्त० ६८९ । भुजमोचकः पृथिवीभेदः, रत्नविशेषः । आचा० २६ । भुजमोचकः-रत्नविशेषः । भग० १० । भुजमोचकः । प्रज्ञा० २७ । भुजमोचकः रत्नविशेषः । जीवा० २३ । भुजमोचकः रत्नविशेषः । प्रश्न० ८२ ।

भुल्ल-भ्रान्तः-भ्रमयुक्तः । दश० ५६ ।

भुविसु-अभवत् । भग० ११६ ।

भुसे-बुसम् । भग० ११३ ।

भूअत्थ-भूतः सद्भूतोऽवितथ इति यावत् तथाविधोऽर्थो-विषयो यस्य तद्भूतार्थं ज्ञानम् । उत्त० ५६४ ।

भूअरूव-भूतरूपं-अबद्धास्थि कोमलफलरूपम् । दश० २१६ ।

भूइं-भूयः पुनः । भग० २६० ।

भूइकम्मं-भूतिकर्म्म-ज्वरितानामुपद्रवरक्षार्थं भूतिदानं तत् औप० १०६ । भूतिकर्म-ज्वरितादिभूतिदानम् । भग० ५१ । भूत्या भस्मरूपया विद्याभिमन्त्रितया मृदा चार्द्रपांशुलक्षणया सूत्रेण वा तंतुना यत्परिरया वेष्टनं तद् भूतिकर्मोच्यते । बृ० प्र० २१५ अ । भूत्या-भस्मनोपलक्षणत्वान्मृदा सूत्रेण वा कर्म-रक्षार्थं वमत्यादेः परिवेष्टनम् । उत्त० ७१० । मन्त्राभिसंस्कृतभूतिदानम् । ज्ञाता० १८८ ।

भूइपण्ण-भूतिप्रज्ञः-प्रवृद्धप्रज्ञः अनन्तज्ञानवान् । सूत्र० १४५ ।

भूइपन्ना-भूतिप्रज्ञः-भूतिः मङ्गलं सर्वमङ्गलोत्तमत्वेन वृद्धिर्वा वृद्धिविशिष्टत्वेन रक्षा वा प्राणिरक्षकत्वेन प्रज्ञा-बुद्धिरस्येति भूतिप्रज्ञः । उत्त० ३६८ । भूतिर्मङ्गलं वृद्धि रक्षा चेति, प्रज्ञायतेऽनया वस्तुतत्त्वमिति प्रज्ञा । उत्त० ३६८ ।

भूइल-भूतिलः-इन्द्रजालिकविशेषः । आव० २१६ ।

भूई-भूतिः-वृद्धिः-मङ्गलं, रक्षा च । सूत्र० १४५ ।

भूए-भवन्ति भविष्यन्त्यभूवन्निति च भूतानि असुभृतः । आचा० ११९ । भूए-चतुर्दशभूतग्रामाः । आचा० १५६ । भूतशब्दः औपम्यवाची । राज० ९ । भूतः अवस्थावचनोऽयं शब्दः । आचा० ५६ । भूतः-सद्भूतः । भग० २४६ । जातः । उत्त० ३०७, ३५६ । उपमार्थः । भग० ७३९ । ज्ञात० १२ । भूतः-द्वीपविशेषः समुद्रविशेषश्च । जीवा० ३७० ।

भूओवघाइए-भूतानि-एकेन्द्रियास्ताननर्थत उपहन्तीति सत्त्वोपघातिकः । सप्तममसमाधिस्थानम् । सम० ३७ । आचा० ४२५ ।

भूओवघाई-भूतोपघाती-जीवोपघातकः । सप्तममसमाधिस्थानम् । आव० ६५३ ।

भूजपत्त-भूर्जपत्रम् । आव० ३६६ ।

भूणक-देशीपदम् बालकः पुत्रादिः । व्य० प्र० २०८ आ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भूणिया–बालिका । बृ० तृ० ६८ अ ।
भूत–जीवः, सत्त्वः, विज्ञो, वेदयिता च । भग० ११२ । उपमार्थः । उत्त० ३०७ । उपमावाची । आव० ४४८ । गुणैः प्राप्तः । जीवा० १८७ । उपमाने तादर्थ्ये वा । सूत्र० ४१२ । उपमानाः प्रकृतिः । ठाणा० ३०५ ।
भूतगुहा–भूतगृहः यत्र व्यन्तरगृहम् । आव० ३०६ । मथुरानगर्यां व्यन्तरगृहः । विशे० १००३ ।
भूततण–भूततृणं–अज्जगो । नि० चू० द्वि० ६० अ ।
भूतत्थ–संजमसाहिका किरिया । नि० चू० प्र० २९ आ ।
भूतनिन्हव–नास्त्येवात्मेत्यादि । आव०५८८ । नास्त्यात्मा । ठाणा० २६ । असत्यविशेषः । उत्त० ५६ ।
भूतपुव्व–भूतपूर्वः । आव० ३५२ ।
भूतरूप–भूतं रूपमनबद्धास्थी, कोमलफलरूपं । आचा० ३६१ ।
भूतवडेंसा– । ठाणा० २३१ ।
भूतवेज्जा–भूतादीनां निग्रहार्थं विद्या तन्त्रं भूतविद्या । ठाणा० ४२७ ।
भूतशब्द–प्रकृत्यर्थः । ठाणा० २६३ ।
भूताः–तरवो । ठाणा० १३६ । सद्भूताः पदार्थाः । ठाणा० ४६१ । ठाणा० २३१ । मुक्तिगमनयोग्येन भव्यत्वेन भूतानां व्यवस्थिताः । आचा० २५६ । केली किलव्यन्तरविशेषाः । उत्त० ५०१ ।
भूतानन्दसूत्रे– । ठाणा० २०५ ।
भूतार्थत्व–सद्भूता अमी अर्था इत्येवंरूपेणाभिगता अधिगता वा परिच्छिन्ना तम् । उत्त० ५६४ ।
भूतिः–छारः । ओघ० १४३, ६२ ।
भूतिकम्म–ज्वरादिरक्षानिमित्तं भूतिदानं भूतिकर्म्मं । ठाणा० ४५२ । यः तद्वारितादीनामभिमंत्रितेन क्षारेण रक्षाकरणं जरणं ज्वरादि भूतिदाणं भूतीकम्मम् । व्य० प्र० १६२ अ ।
भूतिकर्म्मणम्–ज्वरितादीनां भूत्यादिभी रक्षादिकरणेन । ठाणा० २७५ ।
भूतिवादिकाः–गन्धर्वभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
भूती–भूतिरिति यत्प्रमाणमंगुष्ठप्रदेशनीसंदंसकेन भस्म गृह्यते पानकबिंदुमात्रमपि । नि० चू० प्र० ३५५ अ । अंगुलीए जत्तिया भूति लग्गति । नि० चू० द्वि० ५१ अ ।
भूतीमोल्ल–भृतिमूल्यम् । आव० ८६१ ।
भूतोत्तमाः–भूतभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
भूतोपघातित्व–सप्तममसमाधिस्थानम् । प्रश्न० १४४ ।
भूत्या–भस्मनोपलक्षणत्वान्मृदा सूत्रेण वा । उत्त० ७१० ।
भूमयः–महाव्रतारोपणकाललक्षणाः अवस्थापद्रव्यः । ठाणा० १३० ।
भूमि कंडुयावेइ–भूमिकण्डूयते–अङ्गुलीप्रवेशितसूचीकैर्हस्तैः-भूमिं कण्डूयते महादुःखमुत्पद्यते इति कृत्वा भूमिकण्डूयनं कारयतीति । विपा० ७२ ।
भूमि–कालः । ठाणा० ४३१ ।
भूमिगृह–खातं गृहम् । आव० ८२६ ।
भूमिघर–भूमिगृहम् । प्रश्न० ८ ।
भूमिचवेडा–भूमिचपेटा । जीवा० २४७ ।
भूमिनिसेज्जा–भूमिनिषद्या–भूम्यासनम् । प्रश्न० १३७ ।
भूमिपट्टादिकम्– । ठाणा० ११३ ।
भूमिभाग–भूमिभागः–अधोभागः । जं० प्र० ३२१ । भूमानां भूमिभागाः । राज० ७२ ।
भूमी–भूमिः–कालः, कालस्य चाधारत्वेन कारणत्वाद् भूमित्वेन व्यपदेशः । जं० प्र० १५५ । भूमिः–क्षेत्रम्, सेतु केतु सेतुकेत्विति भेदत्रयभिन्नम् । दश० १९३ ।
भूमीकम्मं–भूमीए समविसमाए परिकम्मणं । नि० चू० प्र० २३० आ ।
भूमीपरिकम्मं–सीतकालं । नि० चू० प्र० २३२ आ ।
भूय–भूतः–द्वीपसमुद्रविशेषः । जीवा० ३२१ । भूतं–एकेन्द्रियम् । दश० १५६ । भूतानि–प्रत्येकसाधारणसूक्ष्मबादरपर्याप्तकापर्याप्तकतरवः । आचा० ७१ । जीवाः । आव० ६५० । भूतं–अप्कायादि । दश० २०४ । भूतं पृथिव्यादि । दश० १५७ । भूतः–प्रेतः । प्रश्न० १२१ । तरुः । उत्त० ३७० । भूतं–पृथिव्यादिः । आव० ७३० । भूतं–सद्भूतवस्तु । । प्रश्न० ३१ । भूतं–एकेन्द्रियादि । आव० ६५४ । भूतशब्दः भायणतुल्यवाची । नि० चू० द्वि० ५८ आ । भूतं–संवृतम् । आचा० १२३ ।
भूयगाम–भूताः–प्राणिनस्तेषां ग्रामः–समूहो भूतग्रामः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उत्त० २४५ । भूतग्रामः-जीवसमूहः । आव० ६५० । प्रश्न० १४३ ।

भूयगामी-भूतं कामयितुं शीलमस्य भूतकामी । आचा० १६४ ।

भूयगाह-भूतग्रहः-उन्मत्ततहेतुः । भग० १६८ ।

भूयगिह-भूतगृहं-अन्तरञ्चिकानगर्यां चैत्यम् । विशे० ९८१ ।

भूयगुह-भूतगुहं-अन्तरञ्चिकापुर्यां चैत्यम् । आव० ३१८ । भूतगुहं-अन्तरञ्चिकानगर्यां चैत्यविशेषः । उत्त० १६८ ।

भूयग्गह-भूतग्रहः-रोगविशेषः । जीवा० २८४ ।

भूयघाय-भूतोपघातं-सत्त्वोपघातं छिन्द्धि भिन्द्धि व्यापादय इत्यादि प्रतिपादनम् । आव० ५८८ ।

भूयणए-हस्तिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

भूयतलाग-भृगुकच्छे उज्जयिनी व्यन्तरकृतं द्वादशयोजनमानं भरुयच्छस्स उत्तरे पासे तलागं । बृ० द्वि० २६७ आ ।

भूयत्थ-भूतार्थं-यथावस्थितम् । व्य० द्वि० २८४ अ ।

भूयदत्ता-अन्तकृद्दशानां षष्ठस्य वर्गस्य त्रयोदशममध्ययनम् । अन्त० २५ ।

भूयदिण्णा-भूतदत्ता कल्पकवंशप्रसूतशकटालस्य तुर्या पुत्री । आव० ६९३ ।

भूयदित्ता-भूतदीता-अन्तकृद्दशानां सप्तमवर्गस्य त्रयोदशममध्ययनम् । अन्त० २५ ।

भूयभद्द-भूतभद्रः-भूते द्वीपे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३७० ।

भूयभावणा-भूतभावना-भूतं-सत्यं भाव्यतेऽनयेति, भूतस्य वा भावना अनेकान्तपरिच्छेदात्मिका, भूतानां-सत्त्वानां भावना वासनेति वा । आव० ५६५ ।

भूयमह-भूतमहः-भूतस्य-व्यन्तरविशेषस्य प्रतिनियतदिवसभावी उत्सवः । जीवा० २८१ । आचा० ३२८ ।

भूयमहाभद्द-भूतमहाभद्रः-भूते द्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३७० ।

भूयमहावर-भूतमहावरः-भूते समुद्रेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३७० ।

भूयवर-भूतवरः-भूते समुद्रे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३७० ।

भूयवाइय-भूतवादिककः-वाणमन्तरविशेषः । प्रज्ञा० ९५ ।

भूयवाए-अशेषविशेषान्वितस्य समग्रवस्तुस्तोमस्य भूतस्य सद्भूतस्य वादो भणनं यत्रासौ भूतवादः, अथवाऽनुगतंव्यावृत्तापरिशेषधर्मकलापान्वितानां सभेदप्रभेदानां भूतानां प्राणिनां वादो यत्राऽसौ भूतवादो-दृष्टिवादः । विशे० २६६ ।

भूयवात-भूताः-सद्भूताः पदार्थास्तेषां वादो भूतवादः । ठाणा० ४९१ ।

भूयवादिय-भूतवादिकः-व्यन्तरनिकायानामुपरिवर्त्तिनो व्यन्तरजातिविशेषः । प्रश्न० ६६ ।

भूयविज्ज-भूतानां निग्रहार्था विद्या-शास्त्रं भूतविद्या । आयुर्वेदस्य षष्ठाङ्गम् । विपा० ७५ ।

भूयसिरी-चम्पानगर्यां सोमदत्तस्य भार्या । ज्ञाता० १९६ ।

भूया-भूता-दक्षिणपश्चिमरतिकरपर्वतस्य पूर्वस्यां शक्रदेवेन्द्रस्यामलनामिकाया अग्रमहिष्या राजधानी । जीवा० ३६५ । राजगृहे सुदर्शनगृहपतेः पुत्री । निरय० ३७ । भूताः-तरवः । जं० प्र० ५३६ । ज्ञाता० ६२ । भूता-कल्पकवंशप्रसूतशकटालस्य तृतीया पुत्री । आव० ६९३ । भूताः-तरवः । प्रज्ञा० १०७ । व्यन्तरभेदविशेषः । प्रज्ञा० ६९ ।

भूयाइं-भूतानि-स्थावराः । प्रश्न० १५७ ।

भूयाणंद-भूतानन्दः-उत्तरनिकाये द्वितीय इन्द्रः । भग० १५७ । ठाणा० ८४ । जीवा० १७० । ज्ञाता० २५१ । भूतानन्दाभिधानः कूणिकराजस्य प्रधानहस्ती । भग० ७२० । भूतानन्दः-नागकुमाराणामधिपतिः । प्रज्ञा० ९४ । भूतानन्दः-हस्तिराजः । भग० ३१६ । भूतानन्दः-वीरविभोः सातापृच्छको देवः । आव० २२१ ।

भूयावडिंसा-भूतावतंसा-दक्षिणपश्चिमरतिकरपर्वतस्य दक्षिणस्यां शक्रदेवेन्द्रस्याप्सरसोऽग्रमहिष्या राजधानी । जीवा० ३६५ ।

भूयावाद-भूतवादः-दृष्टिवादः । बृ० प्र० २४ अ ।

भूयावाय-भूतवादो-दृष्टिवादः । विशे० १२९१ ।

भूयाहारा-भूताधाराः शरीरिणः । विशे० ७४६ ।

भूरित-मोहितः । नि० चू० प्र० १७३ अ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भूर्यपत्रम्- । प्रज्ञा० २६७ ।

भूलए-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

भूषण-मुकुटः । जीवा० १६१ ।

भूसण-भूषणं-मण्डनादिना विभूषाकरणम् । प्रश्न० १४० । भूषणं-उपाङ्गपरिधेयम् । जं० प्र० २२१ ।

भृगु-शुक्ला राजिः । बृ० प्र० ७५ आ । पर्वतकटकम् । प्रश्न० ५९ ।

भृगुकच्छ-पत्तनविशेषः । प्रज्ञा० ४८ । उत्त० ६०५ ।

भृङ्गारक-भाजनविधिविशेषः । जीवा० २६६ ।

भृत-प्लुतम् । ज्ञाता० ७२ । आपूरितम् । विशे० १५० ।

भृतककर्मणि- । आचा० ८४ ।

भृतकाः-मूल्यतः कर्मकराः । ठाणा० ११४ ।

भृति-मूल्यम् । व्य० प्र० २८० ।

भृत्याः-प्रेष्यः । आचा० ६१ ।

भेंडमओ-भिण्डमयः-मृन्मयः । आव० ३५० ।

भेंडहत्थी-भिण्ड(मृन्म)यहस्ती । दश० ६६ ।

भेंडिया-भिण्डिका-श्राडीः (राडीः) । बृ० तृ० ७१ । नि० चू० प्र० ११२ अ ।

भे-युष्मभ्यम् । आचा० ३३६ । भट्टारकम् । पिण्ड० ७३ । युष्माभिर्युष्मत्तीर्थकरेण वा । आचा० १८६ । भवताम् । उत्त० ८३ । जं० प्र० २४० । ज्ञाता० १३६ । आव० १६० । ज्ञाता० ३७ । भवतु । ज्ञाता० १३६ । भवतीनाम् । ज्ञाता० १८८ । भवता । व्य० द्वि० ६८ अ । भवद्भिः । विशे० ५६६ । युष्मान् । बृ० प्र० २२१ अ ।

भेआययणवज्जि-भेदायतनवर्जी भेदः-चारित्रभेदः तदायतनं-तत्स्थानं तद्वर्जी, चारित्रातिचारभीरुः । दश० १६८ ।

भेउर-भेदनशीलाः-भिदुराः-शब्दादयः कामगुणाः । आचा० २६५ । स्वयमेव भिद्यत इति भिदुरं-भिदुरत्वम् । ठाणा० ६४ । स्वयमेव भिद्यत इति भिदुरं-प्रतिक्षणविशरारु । आचा० २८६ ।

भेउरधम्म-भिदुरधर्म्मः-स्वत एव भिद्यत इति भिदुरं, स एव धर्म्मः-स्वभावो यस्य स भिदुरधर्म्मः । आचा० १२८ ।

भेउरधम्मा-भिदुरधर्माणः-स्वयमेव भिद्यत इति भिदुरं भिदुरत्वं धर्मो येषां ते भिदुरधर्माणः । अन्तर्भूतभावप्रत्ययोऽयम् । ठाणा० ६४ ।

भेए-भेदः-प्रकाशनं स्वदारमन्त्रभेदः । उपा० ७ । भेदः-क्षयः, भयाध्यवसानोपक्रम इति । अन्त० १३ ।

भेओ-भेदः-मण्डलस्यापान्तरालम् । सूर्य० ४६ । भेदः-सर्वपरिशाटतः पृथग्भावः । उत्त० २२४ । भेदनं भेदः-एकैकता । ओघ० १८ ।

भेडिग-भेडिकम् । आव० ५८१ ।

भेत्तुं-भेत्तुम्-सूच्यादिना सच्छिद्रं कर्त्तुम् । भग० २७६ ।

भेद-भेदः-विदारणम् । दश० ११२ । भेदः पर्यायःभावः । विशे० ३६ । विशेषो व्यक्तिः । ठाणा० ४६१ । उपक्रमः । ठाणा० ४०० ।

भेदघाए-भेदघातः-मण्डलस्यापान्तराले गमनम् । सूर्य० ८ ।

भेदनं-बादरसम्परायावस्थायां संज्वलनलोभस्य खण्डशः विधानम् । आचा० १९८ ।

भेदवत्तूनि-नानावगृहीतमीह्यते, न चानिहितमवगम्यते, न चानवगतं धार्यत इति । आव० १० ।

भेदसमावन्न-भेदसमापन्न मतेर्द्वैधीभावं गतः, अध्यवसायरूपं वा मतिभङ्गं गतः । भग० ५४ । भेदसमापन्नः-मतिभेदं गतः, किंकर्तव्यताव्याकुलतालक्षणमापन्नः । भग० ११२ ।

भेदा-पर्यवाः पर्यायाः पर्ययाः धर्माः बाह्यवस्त्वालोचनादिप्रकाराः । ठाणा० ३४८ ।

भेदायतण-मेहुणं । दश० चू० ६५ अ ।

भेय-भेदः-चारित्रभेदः । दश० १९८ । भेदः-नायकसेवकयोश्चित्तभेदकरणम् । विपा० ६५ । भेदः-चारित्रभेदः । प्रश्न० १२१ । भेदः-मण्डलस्यापान्तरालः । सूर्य० ८ । भिन्दन्ति आच्छिन्दन्तीति भेदाः । ज्ञाता० २ । विजिगीषितशत्रुपरिवर्गस्य स्वाम्यादिस्नेहापनयनादिको भेदः । ज्ञाता० ११ । भेदः-प्रार्थक्यम् । बृ० प्र० १४८ आ । आयुक्षयः-भयाध्यवसानोपक्रमः । अन्त० १३ ।

भेयकरे- । आचा० ४२५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भेयणं-भेदनं-परस्परं प्रेमसम्बद्धयोः प्रेमच्छेदनम् । प्रश्न० ४१ । भेदनं-कुन्तादिना रसघातः । ठाणा० २१ ।

भेयणी-भिनत्ति स्वगुणैरसाधारणत्वाद् भेदेन व्यवस्थापयति भेदिनी । उत्त० ४७५ ।

भेयविमुत्तकारक-भेदः-चारित्रभेदो विमूर्त्तिः-विकृतनयनवदनादित्वेन विकृतशरीराकृतिः, तयोः कारकं यत्तत् भेदविमूर्त्तिकारकम् । प्रश्न० १२१ ।

भेयसमावन्न-भेदसमापन्नः-बुद्धिद्वैधीभावापन्नः । ठाणा० १७६ । भेदसमापन्नो मतेर्द्वैधाभावं प्राप्तः सद्भावासद्भावविषयविकल्पव्याकुलितः । ज्ञाता० ९५ ।

भेरण्डेक्खू-भेरण्डदेशोद्भव इक्षुः भेरण्डेक्षुः । जीवा० ३५५ ।

भेरव-भैरवं सिंहादिसमुत्थम् । जं० प्र० १४३ । भैरवः-भयावहः, कर्णकटुः । सूत्र० २४४ । भैरवः-भीमः । ज्ञाता० ६६ ।

भेरवा-भैरवाः भयानकाः । बीभत्साः । आचा० २४३ ।

भेरिसंठिय-भेरीसंस्थितः-ढक्कासंस्थितः, आवलिकाबाह्यस्यैकोनविंशतितमं संस्थानम् । जीवा० १०४ ।

भेरी-ढक्का । जीवा० १०५, २४५ । महाढक्का । भग० २१७ । दुन्दुभिः । प्रश्न० ४८ । महाकाहला । औप० ७३ । महतीढक्का, महाकाहला । भग० ४७६ ।

भेरीपालअ-भेरीपालकः । आव० ९८ ।

भेरुंड-भेरुण्डः-निर्विषसर्पविशेषः, दिव्यकः । उत्त० ३५६ ।

भेरुताल-वृक्षविशेषः । जं० प्र० ९७ ।

भेरुयालवणं- । जीवा० १४५ ।

भेसगसुय- । ज्ञाता० २०६ ।

भेसज्ज-भैषज्यं-द्रव्यसंयोगरूपम् । प्रश्न० १०६, १५३ । भैषजं-पेयादि । ओघ० ६८ । द्रव्यसयोगरूपम् । ज्ञाता० १३६, १८१ । भैषजं-बहिरुपचारः । ओघ० १३४ । भैषज्यं-अनेकद्रव्ययोगरूपं पथ्यं च । दिपा० ४१ । भैषजं-केवलहरितक्यादिद्रव्यादीनामेकत्रमीलित्वा चूर्णम् । पिण्ड० १६ । पथ्यम् । ज्ञाता० १०६, १८१ । भैषज्यं-पथ्यम् । औप० १०० । आव० ११५ । पथ्यमाहारविशेषः । ज्ञाता० १३६ । भेषजं-पथ्यम् । राज० १२३ । उपा० १३ । भेषजं-यवागूप्रभृतिः । पिण्ड० २२ ।

भेसण-भेषणं-भयजनकम् । भग० ३०८ ।

भेसणा-भेषणा-अदित्सतो भयोत्पादनम् । प्रश्न० १०६ ।

भेसवेइ-भापयति । आव० २०६ ।

भेसिओ-भापितः । आव० ८१५ ।

भेरवप्रपातः- । प्रज्ञा० ४३६ ।

भो-भोः इति आमन्त्रणे । आचा० १२७, २५२ । इति पादपुरणे । बृ० प्र० ३४ आ ।

भोअण-भुज्यते इति भोजनम् । आव० ४४७ ।

भोअणजाए-भोजनजातं-भोजनविशेषः । जं० प्र० ११६ ।

भोइ-भवति आमन्त्रणवचनमेतत् । उत्त० ४०६ । भोगिकः-ग्रामस्वामी । ओघ० ५६ ।

भोइअ-भोजिकः-ग्रामस्वामी । बृ० द्वि० १८१ आ ।

भोइओ-ग्रामस्वामी । बृ० प्र० ३१३ आ । भोमिकः-ग्रामस्वामी । बृ० तृ० ३३ अ ।

भोइकुल-भोजिकुलः राजकुलः । व्य० द्वि० १२१ आ ।

भोइग-भोतिकः-ग्रामस्वामी । नि० चू० प्र० १७६ आ ।

भोइणी-भोगिणी-पत्नी । बृ० द्वि० २०७ आ ।

भोइय-भोजिकः-ग्रामाधिपतिः । आव० ३४२ । भोजिकः-सामान्यग्रामाधिपः । आव० ८१९ । आव० ७३८ ।

भोइयपुरिसो- । नि० चू० प्र० १४१ आ ।

भोइया-भोजिका-भार्या । बृ० प्र० १४१ आ । बृ० द्वि० ६ अ । भज्जा । नि० चू० द्वि० १२७ अ ।

भोइयाई-भोजिकादिनां नगरप्रधानपुरुषादिः । व्य० द्वि० ३०२ अ ।

भोई-भोगेन-विशिष्टनेपथ्यादिना चरन्ति भोगिकाः-नृपतिमान्याः प्रधानपुरुषाः । उत्त० ४१८ । भोग्या-भार्या । पिण्ड० ११० ।

भोए-भोगः-मनोज्ञशब्दादिः । उत्त० १८८ ।

भोगंकरा-भोगङ्करा प्रथमा दिक्कुमारी । जं० प्र० ३८३ । भोगङ्करा-अधोलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२१ । ज्ञाता० १२७ । भोगङ्करा-दिक्कुमारी । जं० प्र० ३१५ ।

भोग-भोगपुरिसे-भोगपुरुषः । सम्प्राप्तसमस्तविषयसुखभोगोपभोगसमर्थः । आव० २७७ । फलः । ज्ञाता० १३८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वर्त्तनम् । ज्ञाता० १८९ । भोगः-शब्दादिकः । जीवा० ३४६ । भोगः-गुरुस्थानीयः । आव० १२८ । भोगः-निधुवनम् । प्रश्न० ५७ । भोगः-यस्तेनैव गुरुत्वेन व्यवहृतस्तद्वंशजश्च । औप० २७ । भोगः-देहः । औप० १८ । भोगः-सकृद् भुज्यत इति भोगः-आहारमाल्यादि। प्रज्ञा० ४७५ । भोगः-विषयः । दश० ९९ । भोगः-शरीरम् । प्रज्ञा० ४७ । भोगः-शरीरम् । जीवा० ३९ । जं० प्र० १११ । भोगः-कुलविशेषः । आव० १७९ । भोगः-आदिदेवावस्थापितगुरुवंशजातः । भग० ११५ । भोगः-गन्धरसस्पर्शाः । भग० ८९ । सकृद्भोजनमशनादीनां भोगः । भग० ३५० । शब्दादिकः । जीवा० १६३ । अभ्यवहारः । उत्त० ६३४ । भोगप्रधानः-पुरुषः भोगपुरुषः चक्रवर्त्यादि । सूत्र० १०३ । भोगाः-गन्धरसस्पर्शाः । उपा० ८ । भोमः-सप्तविंशतितममुहूर्तः। सूर्य० १४६ ।

भोगकडं-भोगकटकं-पुरविशेषः । उत्त० ८५ ।

भोगजीविय-चक्रवर्त्यादीनां जीवितं भोगजीवितम् । ठाणा० ७ । आव० ४८० ।

भोगण-भोगनं-पालनम् । ओघ० १२ ।

भोगत्थिआ-भोगार्थिनः-मनोज्ञगन्धरसस्पर्शार्थिनः । जं० प्र० २६७ । गन्धरसस्पर्शार्थिनः । ज्ञाता० ५९ ।

भोगन-पालनम् । ओघ० १२ ।

भोगपुर-भोगपुरं-भोगकटकपुरम् । उत्त० ८५ । आव० २२२ ।

भोगपुरिस-भोगपुरुषः-भोगपरः पुरुषः । सूत्र० ३२८ ।

भोगपुरिसत्ता-अन्यैरुपार्जितार्थानां भोगकारिनरता। भग० ५८१ ।

भोगपुरिसा-भोगाः मनोज्ञाः शब्दादयस्तत्परा: पुरुषाः भोगपुरुषाः । ठाणा० ११३ ।

भोगभोग-भोगार्हो भोगः शब्दादयो भोगभोगः । जीवा० २१७ । भोगार्हम् । भग० १५४ । भोगार्हा भोगा-भोगभोगाः-मनोज्ञस्पर्शादियः । भग० ६४५ । भोगार्हा भोगाः-शब्दादयः । प्रज्ञा० ८९ । जीवा० १६३, ३४६ । भोक्तुं योग्या भोग्या ये भोगाः भोग्यभोगाः भोगभोगाः वाऽतिशायिनो भोगाः । उत्त० ३९४ । विशिष्टाः शब्दादयः । सम० ५३ । भोगभोगाः-भोगार्हः शब्दादिभोगः । सूर्य० २८२ । भोगभोगाः-उत्कटा भोगाः। सूत्र० ४२२ । अतिशयवद्भोगाः । निरय० ४ । भोगार्हाः भोगाः-शब्दादयः । भोगेभ्यः-औदारिककायभावेभ्योऽतिशायिनो भोगा भोगभोगाः । जं० प्र० ६३ ।

भोगमालिणी-भोगमालिनी दिक्कुमारी सुरी, राजधानी। जं० प्र० ३३८ । भोगमालिनी-अधोलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२१ । जं० प्र० ३८३ ।

भोगराजा-उग्रसेनः । दश० ९७ ।

भोगराय-भोजराजः-उग्रसेनः । उत्त० ४९५ ।

भोगवइया-लिपिविशेषः । प्रज्ञा० ५६ ।

भोगवई-भोगवती-द्वितीयातिथिनाम । जं० प्र० ४९१ ।

भोगवतिया-राजगृहे धन्यसार्थवाहस्य धनदेवपुत्रस्य भार्या। ज्ञाता० ११५ ।

भोगवती-अधोलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आ० १२१ । जं० प्र० ३१५, ३८३ । भोगवती-रात्रिद्वितीयातिथिः । सूर्य० १४८ । भोगवती-दक्षिणरुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ ।

भोगविस-भोगं-शरीरं तत्र सर्वत्र विषं यस्य स भोगविषः । जीवा० ३९ । प्रज्ञा० ४६ । ज्ञाता० १६२ । भोगविषः-उरःपरिसर्पविशेषः । जीवा० ३९ ।

भोगशालिनः-महोरगभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

भोगा-भोगाः शब्दादयः । सूर्य० २६७ । आचा० १८२ । जीवा० २१७ । प्रज्ञा० ८९ । धूपनविलेपनादयः । उत्त० २४३ । मनोज्ञाः शब्दादयः । ठाणा० ११४ । उत्त० २६१ । भोगाः-द्रव्यनिचयाः कामा वा । उ० ३८८ । ये तु गुरुत्वेन ते भोगाः तद्वंश्याश्च । ठाणा० ३५८ । गुरवः । ठाणा० ११४ । रसस्पर्शाः । आव० ८२५ । भुज्यन्त इति भोगाः-स्रक्चन्दनवादित्रादयः । सूत्र० २९५ । गुरुस्थानीयाः । बृ० द्वि० १५२ अ । भुज्यन्त इति भोगाः-स्पर्शादयः । भग० ६४५ । गुरुत्वेन व्यवहृताः भोगाः । शुभगन्धादयः । भग० ४८१ आदिदेवेनैवावस्थापितगुरुवंशजाताः । राज० १२१ कुलार्यभेदविशेषः । प्रज्ञा० ५६ । राज्ञः पूज्यस्थानीयाः आचा० ३२७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भोगान्तराय-यदुदयवशात् सत्यपि विशिष्टाहारादिसम्भवेऽसति च प्रत्याख्यानपरिणामे वैराग्ये वा केवलकार्पण्यान्नोत्सहते भोक्तुं तत् । प्रज्ञा० ४७५ ।

भोगिकः-ग्रामस्वामी । बृ० द्वि० ९ आ ।

भोगिनः-चन्दनागुरुकुङ्कुमकर्पूरादिसेविनः । आचा० ३६४ ।

भोगी-भोगि-शरीरम् । भग० ३११ ।

भोच्चा-भुक्त्वा । उत्त० ३७७ । भुक्त्वा-आसेव्य । उत्त० ४१० ।

भोजनभण्डिका- । भग० ९४ ।

भोजा-भोजिका । व्य० प्र० १३२ आ । दश० चू० १३५ अ ।

भोजिका- । व्य० प्र० १३२ आ ।

भोज्जं-भोज्यं-संखडी । बृ० द्वि० १३१ आ । संखडिः । बृ० द्वि० १३१ अ । भोज्यं-भोजनम् । ओघ० ८८ । खण्डखाद्याद्यासक्तः । ज्ञाता० ८१ ।

भोतितो-भोइओ-ग्रामसामी । नि० चू० द्वि० १६९ अ ।

भोतिया-भार्या । नि० चू० प्र० ३२० आ ।

भोत्तव्वं-भोक्तव्यं भोजनम् । बृ० द्वि० ६१ आ ।

भोत्तुं-भोक्तुं-परित्यक्तमादातुम् । दश० ९५ । स्वयं भोगे । ज्ञाता० ४४ ।

भोत्स्यन्ते- । सम० ७ ।

भोदिय-भोजिकः महत्तरः । व्य० द्वि० २६६ अ ।

भोनकी-भोजिकः ग्रामस्वामी । व्य० द्वि० २४३ अ ।

भोम-भौमं विशिष्टस्थानम् । जीवा० २१५ । भूमौ भवं भौमं-निर्घातभूकम्पादिकम् । सूत्र० ३१८ । पातालभवनानि । आचा० ४१८ । भौमः-अष्टाविंशतितममुहूर्त्तनाम । जं० प्र० ४९१ । भौमः-भौमः सप्तविंशतितमा मुहूर्तः । सूर्य० १४६ । भौमं-भूमिविकारफलाभिधानप्रधानं निमित्तशास्त्रम् । सम० ४९ । भौमं-भूमिविकारविषयम् । आव० ६६० । भौमानि-विशिष्टानि स्थानानि । राज० ७२ । भौमं-विशिष्टस्थानं नगराकारम् । भग० १४६ । भूमिविकारो भौमं-भूकम्पादि । ठाणा० ४१७ ।

भोमा-विशिष्टानि स्थानानि । जं० प्र० ६० ।

भोमालियं-भौमालीकं भूम्यनृतम् । आव० ८२० ।

भोमिज्ज-भूमौ-पृथिव्यां भवाः भौमेयकाः-भवनवासिनः । उत्त० ७०१ । भूमिविकारत्वाद् भौमेयकः । सम० १०३ ।

भोमिज्जा-भूमौ-पृथिव्यां रत्नप्रभाभिधानायां भवत्वात् ते भवनवासिनः । सम० २ ।

भोमेज्जणगर-भौमेयनगरम् । प्रज्ञा० ९५ ।

भोमेज्जनगर-भूमेरन्तर्भवानि भौमेयकानि तानि च तानि नगराणि चेति । भग० ७७० ।

भोमेज्जा-व्यंतराः । दे० । मृन्मयानि । भग० ४७६ । भौमाः-पार्थिवाः । ज्ञाता० ५५ । भवनवासिनां भूमौ पृथिव्यां रत्नप्रभाभिधानायां भवत्वात् । सम० ६ ।

भोमेय-भौमेयः । जीवा० २४४ ।

भोयए-भोक्ता-भर्त्ता-माता पिता भगिनी भ्राता एते चत्वारः । बृ० द्वि० ९० आ ।

भोयग-भत्तारो । नि० चू० द्वि० १७२ अ । भोजकः-तदर्चकः । औप० ५ ।

भोयगुगुलिया- । नि० चू० प्र० १२१ अ ।

भोयडा-जा लाडाणं कच्छा सा मरहट्ठयाणं भोयडा । नि० चू० प्र० ३४ अ ।

भोयण-भोजनं-ओदनादि । प्रश्न० ८, १६३ । भोजनं-उपभोगः । आचा० १०८, १२३ ।

भोयणपडिकूलता-भोजनप्रतिकूलता-प्रकृत्यनुचितभोजनता । ठाणा० ४४७ ।

भोयणपिडय-भोजनस्थालाद्याधारभूतं वंशमयं भाजनं पिटकं तत् । ज्ञाता० ८८ ।

भोयणपरिणाम-भोजनपरिणामो बुभुक्षा । ठाणा० १२७ ।

भोयणभंड-भोजनभाण्डम् । आव० ३५७ ।

भोयणाए-भोजनाय-उपभोगार्थम् । आचा० १०८ ।

भोया-छारो । नि० चू० द्वि० १०४ अ ।

भौत-सरजस्कः । ओघ० ८९ ।

भौतम्-भूतसम्बन्धिः । दश० ११५ ।

भौतलिङ्ग-सरजस्कः । आव० ६२८ ।

भौम-नगराकारं, विशिष्टस्थानम् । सम० १९ । नगराकारम् । सम० ७८ । नगराणीत्येके विशिष्टस्थाना-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भ्रमण-नृत्यविशेषः । प्रज्ञा० २६४ ।
भ्रमर-सम्पातिमजीवविशेषः । आचा० ५५ ।
भ्रमरक-उदकाश्रितजीवः । आचा० ४६ ।
भ्रमि-परिरयः । ओघ० ५९ । नंदी० १४८ ।
भ्रमिणा ततोऽपान्तरालं परिहृत्य । ओघ० ५६ ।
भ्रष्टतेजाः-क्वचित्स्वरूपभ्रष्टतेजा-ध्यामतेजाः । भग० ६८४ ।
भ्रामर-मधुः । नंदी० १५५ ।
भ्राष्ट्रपाक- । सम० २६ ।
भ्रूः- । आचा० ३८ ।

म

मंकाती-अन्तकृद्दशानां षष्ठमवर्गस्य प्रथममध्ययनम् । अन्त० १८ । राजगृहनगरे गाथापतिः । अन्त० १८ ।
मंकुण-मत्कुणः । आव० ६२५ ।
मंकुणहत्थी-मत्कुणहस्ती-गण्डीपदश्चतुष्पदविशेषः । जीवा० ३८ । गण्डीपदविशेषः । प्रज्ञा० ४५ ।
मंख-मङ्खः-चित्रफलकप्रधानो भिक्षुकविशेषः । ठाणा० ५२२ । मङ्खः । भग० ३६१ । मङ्खः-चित्रफलकहस्तः । जं० प्र० १४२ । मङ्खः-चित्रफलकहस्तो भिक्षुकः । ओप० ३ । मङ्खः-चित्रफलकहस्तो भिक्षुकः । प्रश्न० १४१ । मङ्खः-जातिविशेषः । आव० १९६ । मङ्खः-केदारकः । पिण्ड० ६६ । मङ्खः-चित्रफलकहस्तो भिक्षुकः । राज० २ ।
मंखलि-मङ्खः । भग० ६५९ ।
मंखली-मङ्खली नामविशेषः । आव० १९६ ।
मंग-मङ्ग इति धर्मस्याऽऽख्या मङ्गम् । विशे० २१ ।
मंगतितह-हस्तपाशितः । निरय० १८ ।
मंगपालीए-नि० चू० प्र० २२७ आ ।
मंगलं-मङ्गलं-शान्तिः, विघ्नविद्रावणम् । विशे० २२ । मङ्गलं-ललाटादिदेशे जीवाजीवोभयस्यादि तु मङ्गलं इति नाम, रूढं वन्दनमाला । विशे० २४ । मङ्गलं-मंगिज्जएऽधिगम्मइ जेण हिअं तेण मंगलं होइ अहवा मंगो-धम्मो तं लाइ तयं समादत्ते । मंगिर्गत्यर्थो धातुः अतस्तस्याऽलच्प्रत्ययान्तस्य मङ्गतेऽधिगम्यते साध्यते यतो हितमनेन तेन कारणेन मङ्गलम् । अथवा मङ्ग इति-धर्मस्याऽऽख्या, "ला आदाने" धातुः, ततश्च मङ्गं लाति समादत्ते इति मङ्गलं धर्मोपादानहेतुः । विशे० २२ । मङ्गलं-सिद्धार्थकदूर्वादि । भग० ४५९ । मंगलं दध्यक्षतदूर्वाचन्दनादि । उत्त० ४९० । मङ्गलं-भगवद्वचनानुवादः । अथवा श्रुतज्ञानम् । आचा० १ । मङ्गलं मां गलियत्यपनयति भवादिति मङ्गलम् । मा भूद् गलो-विघ्नो गालो वा-नाशः शास्त्रस्येति वा मङ्गलम् । आचा० २ । मथ्नाति-विनाशयति शास्त्रपारगमनविघ्नान् गमयति-प्रापयति शास्त्रस्थैर्यं लालयति च-श्लेषयति शिष्यप्रशिष्यपरम्परायामिति मङ्गलम् । उत्त० २ । मङ्गलः- दुरितोपशमः । ज्ञाता० ७४ । मङ्गलं-सुवर्णचन्दनदध्यक्षतदूर्वासिद्धार्थकादर्शकस्पर्शनादि,दुस्वप्नादिप्रतिघातकं प्रायश्चित्तम् । सूत्र० ३२५ । विघ्नक्षयस्तद्योगान्मङ्गलम् । ठाणा० १११ । मङ्गलं-स्वस्तिकसिद्धार्थकादि । आव० १३० । मङ्गलं-पञ्चनमस्कारः । ओघ० २०४ । मङ्गलं-माङ्गल्यम् । भग० ३१८ । मङ्गलं-अनर्थप्रतिघातः । भग० ५४१ । स्वस्तिकादि । जं० प्र० ५६ । मंगं लातीति मंगलम् । मङ्ग्यते हितमनेनेति मङ्गलं, मां गालयति भवादिति मङ्गलम् । दश० ३ मङ्गलं-मङ्ग्यते हितमनेनेति मङ्गलम् । दश० ७८ । दुरितोपशमहेतुः । सूर्य० २६७ । मङ्गलं-दुरितोपशान्ति-हेतुत्वात् अहिंसायास्त्रिंशत्तमं नाम । प्रश्न० ९९ । मङ्ग्यते-अधिगम्यते वाञ्छितम् । ठाणा० २ । मङ्गलं-सिद्धार्थक-दध्यक्षतदुर्वाङ्कुरादिकम् । भग० १३७ । मङ्गलं-सिद्धार्थकादि । भग० ३१८ । मङ्गलं-अनर्थप्रतिहतिहेतुः । ओप० ५ । मङ्गलं-अनर्थप्रतिघातः । ओप० ७३ । मङ्ग इति धर्मस्याख्या तं लाति-आदत्ते इति मङ्गलं, मां गालयति-अपनयति भवादिति मङ्गलं मा भूद् गलो-विघ्नो गालो वा-नाशः शास्त्रस्यास्मादिति मङ्गलम् । मङ्ग्यतेऽधिगम्यते हितमनेनेति मङ्गलम् । जीवा० २ । मङ्गलं-दध्यक्षतचन्दनादि । उपा० ४४ ।
मंगलचेइयं-मङ्गलचैत्यं गृहेषु मंगलनिमित्तं यन्निवेश्यते तत् । बृ० प्र० २७६ आ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मंगलफलह्- । नि० चू० प्र० १८१ अ ।
मंगलयं-वृतान्तं-आख्यानकम् । आव० ४३४ ।
मंगला-सुमतिजिनस्य माता । आव० १६० । सम० १५१ । सुमतिनाथजननी । नंदी० १५८ । मंगलया-मंगले-अनर्थप्रतिघाते साध्वाः । जं० प्र० १४३ ।
मंगलावई-मंगलावती विजयः । जं० प्र० ३४६ । मंगलावतीविजयः । जं० प्र० ३५२ ।
मंगलावईकूड-मंगलावतीकूटः, सौमनसवक्षस्कारे तृतीयं कूटम् । जं० प्र० ३५३ ।
मंगलावईविजय-मंगलावतीविजयः । जं० प्र० ३५१ ।
मंगलावती-महाविदेहे विजयः । नदीविशेषः । ठाणा० ८० ।
मंगलावत्त-मंगलावर्त्तनामविजयः । जं० प्र० ३४६ । देवविमानविशेषः । सम० १७ ।
मंगलावत्तकूडे-मङ्गलावर्त्तकूटं-नलिनकूटवक्षस्कारे चतुर्थकूटम् । जं० प्र० ३४६ ।
मंगलिय-मांगलिकः-गीतगायकः । आव ८६३ ।
मंगल्य-मङ्गलकं-स्वस्तिकादि । जीवा० २२७, ३६२ ।
मंगल्ल-माङ्गल्यं-हितार्थपावकम् । भग० ११६ । माङ्गल्यं-दुरितोपशमः साधुः । भग० १२५ ।
मंगी-सद्यग्रामस्य प्रथमा मुर्च्छणा । ठाणा० ३९३ ।
मंगुल-असुन्दरम् । ठाणा० २७२ ।
मंगुली-गोशालकः । उपा० ३७ ।
मंगुसा-भुजपरिसर्पविशेषः । प्रज्ञा० ४६ । भुजपरिसर्पः तिर्यग्योनिकः । जीवा० ४० ।
मंगू-आर्यमङ्गुः-ऋद्धिरससातगौरवदृष्टान्ते मथुरायामाचार्यः । आव० ५७९ ।
मंच-स्तम्भन्यस्तफलकमयः । ज्ञाता० ६३ । अक्कुड्डो । नि० चू० द्वि ८४ अ । स्थूणानामुपरिस्थापितवंशकटकादिमयः । बृ० द्वि० १६८ आ । मञ्चः । आचा० ३६२ । मञ्चः-स्थूणानामुपरिवंशकटकादिमयो जनप्रतीतः । ठाणा० १२४ । मञ्चः । दश० १७६ । मञ्चः-अभितिको मञ्चः । भग० २७४ । मञ्चः-मञ्चसदृशो योगः । सूर्य० २३३ ।
मंचगपाय-मञ्चकपादः । आव० ५७८ ।
मंचा-मालकाः-प्रेक्षणकद्रष्टृजनोपवेशननिमित्तम् । जं० प्र० १८८ ।
मंचाइमंचे-मञ्चातिमञ्चः-द्वित्र्यादिभूमिकाभावतोऽतिशायी मञ्चस्तत्सदृशो योगः । सूर्य० २१३ ।
मंचाइमंचकलियो-मञ्चातिमञ्चकलिता । जीवा० २४६ ।
मंचुल्लिआ-मञ्चिका । आव० ९३ ।
मंचुल्लिया- । बृ० प्र० २९ आ ।
मंजरि-मञ्जरी । भग० ३७ ।
मंजरियामच्छ-मत्स्यविशेषः । जीवा० ३६ ।
मंजिट्ठा-मञ्जिष्ठा-रागद्रव्यविशेषः । जीवा० २६९ । मञ्जिष्ठा-रागद्रव्यविशेषः । प्रज्ञा० ३५९ ।
मंजिट्ठावण्णाभ-मञ्जिष्ठावर्णाभं-लोहितं, राहुविमानम् । सूर्य० २८७ ।
मंजु-मञ्जुः-प्रियः । जीवा० २०७ । मञ्जुः-प्रियः । २७७ ।
मंजुघोसा-मञ्जुघोषा-उत्तरस्याग्निकुमाराणां घण्टा । जं० प्र० ४०८ । मञ्जुघोषा-दिक्कुमाराणां घण्टा । जं० प्र० ४०७ ।
मंजुमंजु-अतिकोमलः । भग० ४८३ । मञ्जुमञ्जुः-अतिकोमलः । जं० प्र० १४४ ।
मंजुल-मञ्जुलं-कोमलम् । भग० ४६९ । मञ्जुलं-मधुरम् । प्रश्न० १५९ । मञ्जुलं-मधुरम् । निरय० ३० । मञ्जुलः-मधुरः । प्रश्न० ७४ ।
मंजुसा- । ठाणा० ८० ।
मंजुस्सरा-मञ्जुस्वरा-अग्निकुमाराणां घण्टा । जं० प्र० ४०७ । मञ्जुस्वरा-दाक्षिणात्यानामग्निकुमाराणां घण्टा । जं० प्र० ४०८ ।
मंजूसं- । ज्ञाता० ११७ ।
मंजूसा-द्वादशयोजनदीर्घा मञ्जूषा । ठाणा० ४५० । मञ्जूषा । आव० ४०१, ५५९ । मञ्जूषा-राजधानीनामा । जं० प्र० ३४७ ।
मंडंब-अर्धगव्यूततृतीयान्तर्ग्रामान्तररहितं मण्डपम् । राज० ११४ ।
मंड-घृतसङ्घातस्य यदुपरिभागस्थितं घृतं स मण्डः । जीवा० ३५४ ।
मंडकप्पुते-मण्डूकप्लुतः-माण्डूकप्लुत्या यो जातो योगः, दशमो योगः । सूर्य० २३३ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मंडग-मण्डकम् । आव० ८१४ । मण्डकम् । आव० ८५५ । मण्डका-कणिक्कमयः । बृ० प्र० २६७ आ । मण्डकः-कणिक्कमयस्तण्डुलः । पिण्ड० १६८ ।

मंडणधाती-धातीविसेसा । नि० चू० द्वि० ९३ आ । मण्डनधात्री-मण्डिका, धात्रीविशेषः। ज्ञाता० ३७ ।

मंडवमारी-मण्डपमारी-मारीविशेषः । भग० १९७ ।

मंडवरूव-मण्डपरूपम् । भग० १९३ ।

मंडया-　　। ओघ० १७७ ।

मंडलं घाएसि-वृक्षाद्युपघातेन तत्करोति । ज्ञाता० ६५ ।

मंडलंतरय-मण्डलान्तरकं-मण्डलान्तरम् । सूर्य० ४४ ।

मंडलंतरिया-आन्तरी आन्तर्येव आन्तरिका मण्डलस्य मण्डलस्यान्तरिका मण्डलान्तरिका । सूर्य० १४१ ।

मंडल-मण्डलं-चक्रवालम् । प्रश्न० ५० । मण्डलं-प्रतिबिम्बसम्भूतिः । जीवा० २१३ । मण्डलं-प्रतिदिनभ्रमिक्षेत्रलक्षणम् । जं० प्र० ४३४ । मण्डलं-वृत्तम् । ज्ञाता० १७० । मण्डलम् । सूर्य० ११ । मण्डलम् । आव० १५० । मण्डलम् । आव० ४०१ । मण्डलं-द्वावपि पादौ दक्षिणवामतः अपसार्य उरु अपि आकुञ्चति यथा मण्डलं भवति, अन्तरं चत्वारः पादाः लोकप्रवाहे चतुर्थं स्थानम् । आव० ४६५ । विषयमण्डलम् । आव० ६३६ । मण्डलं-आद्यसंस्थानलक्षणयुक्तत्वेन विशिष्टाकारम् । अनु० १०२ । मण्डलं-द्वावपि पादौ दक्षिणवामतोऽवसार्य ऊरू आकुञ्चति, यथा मण्डलं भवति, अन्तरं चत्वारि पादानि तत्स्थानम् । उत्त० २०५ । मण्डलानि-वृत्तहिरण्यरेखारूपाणि । जं० प्र० २२८ । मण्डलः-चतुरन्तः-संसारः । उत्त० ६१२ । मण्डलं-मन्त्रसाधने वृत्तरेखा । दश० ३७ । आगूरु जंघे य मंडले काउं न जुज्झइ तं । नि० चू० तृ० ९० आ । यथा मध्ये मध्ये मंडलं भवति अन्तरा चत्वारः पादास्तत् मंडलम् । व्य० प्र० ४६ आ । बृ० १५७ आ (?) । मण्डलं-मार्गम् । ठाणा० ५२१ । विषयः । बृ० तृ० १४९ आ । विसयखंडं, गोवग्गो । नि० चू० द्वि० १३७ अ । मण्डलः-मण्डलो-विष्कम्भः । सूर्य० १४१ । मण्डलं-आकरवल(करवाट)के प्रविष्टस्यैकस्य मल्लस्य लभ्यं भूखण्डं तत् । पिण्ड १२९ ।

मंडलओ-मण्डलकः-द्वादशकर्ममाषकनिष्पन्नः । अनु० १५५ ।

मंडलखेत्त-मण्डलक्षेत्रं-सूर्यमण्डलैः सर्वाभ्यन्तरादिभिः सर्वबाह्यपर्यवसानैर्व्याप्तमाकारम् । जं० प्र० ४३५ । मण्डलक्षेत्रं-चन्द्रमण्डलैः सर्वाभ्यन्तरादिभिः सर्वबाह्यान्तैर्यद्व्याप्तमाकारं तत् । जं० प्र० ४६५ ।

मंडलग्ग-मण्डलाग्रः-तरवारिः । जं० प्र० २१२ । मण्डलाग्रं-खड्गविशेषः । प्रश्न० ४८ ।

मंडलपती-मण्डलपतयः-देशकार्यनियुक्ताः पत्तनपतयः । जं० प्र० २२१ ।

मंडलपविभक्ति-दशमो नाट्यभेदः । जं० प्र० ४१६ ।

मंडलपविभत्ती-मण्डलप्रविभक्तिः-मण्डलप्रविभागो वैविक्त्येन मण्डलसंख्याप्ररूपणा इत्यर्थः । सूर्य० २५६ ।

मंडलपवेस-यत्राध्ययने चन्द्रस्य सूर्यस्य च दक्षिणेषु उत्तरेषु च मण्डलेषु सञ्चरतो यथा मण्डलात् मण्डले प्रवेशो भवति तथा व्यावर्ण्यते तदध्ययनं मण्डलप्रवेशः । नंदी २०५ ।

मंडलप्पवेस-मण्डलप्रविष्ट-आकरवल(करवाट)के प्रविष्टस्यैकस्य मल्लस्य यल्लभ्यं भूखण्डं तन्मण्डलं तत्र वर्त्तमानस्य प्रतिद्वन्द्विनो मल्लस्य विघाताय यः प्रवेशः । पिण्ड० १२९ ।

मंडलबंध-मण्डलबन्धः-मण्डलं-इङ्गितं क्षेत्रं तत्र बन्धो नास्मात् प्रदेशात् गन्तव्यमित्येवं वचनलक्षणं पुरुषमण्डलपरिवारलक्षणो वा । ठाणा० ३९९ ।

मंडलरोग-मण्डलरोगः । भग० १९७ ।

मंडलवय-मण्डलपदं-मण्डलरूपं पदं सूर्यमण्डलस्थानमिति । सूर्य० १९ ।

मंडलवया-मण्डलं-मण्डलपरिभ्रमणमेषामस्तीति मण्डलवन्ति । सूर्य० ३६ ।

मंडलसय-मण्डलशतं-सूर्यस्य मार्गशतम् । सम० ८९ ।

मंडलिअराय-माण्डलिकराजा एकदेशाधिपतिः । जं० प्र० २८० ।

मंडलिउवजीवओ-मण्डल्युपजीवकः । (?) ।

मंडलिए-माण्डलिकः-सामान्यराजाऽल्पर्धिकः । जीवा० १९ । वसुप्रभृतिः । जीवा० ११९ ।

Jain Education International　For Private & Personal Use Only　www.jainelibrary.org

मंडलिओ-माण्डलिकः । आव० १२०, २३८ ।
मंडलिगराइणिओ-माण्डलिकरात्निकः । आ० ८६० ।
मंडलिण-कुत्सगोत्रे भेदः । ठाणा० ३९० ।
मंडलिबंध-मण्डलीबन्धः-नास्मात् प्रदेशाद् गन्तव्यमिति । आव० ११४ ।
मंडलिय-माण्डलिकः, सामान्यराजाऽल्पर्द्धिकः । प्रज्ञा० ४७ । माण्डलिकः-महाराजः । प्रश्न० ९६ ।
मंडलियवाय-मण्डलिकावातः-मण्डलिकाभिर्यो वाति स वातः । भग० १९६ ।
मंडलिया-मंडली या पुनः स्वस्थान एव सा मंडली । व्य० द्वि० २१ अ । मण्डलिकाः-प्राकारवलयवदवस्थिताः । ठाणा० १६६ ।
मंडलियावाए-मण्डलिकावतः-मण्डलिकाभिर्मूलत आरभ्य प्रचुरतराभिः सम्मिश्रो यो वातः । जीवा० २९ ।
मंडलियावाय-मण्डलिकावातः-मण्डलिकाभिर्मूलत आरभ्य प्रचुरतराभिः समुत्थो यो वातः । प्रज्ञा० ३० ।
मंडलियावाया-माण्डलिकावाता-वातोलीरूपः । आचा० ७४ । माण्डलिकावाता-वातोलीरूपः । उत्त० ६९४ ।
मंडलिसत्थ- । व्य० द्वि० १३५ अ ।
मंडली-मण्डली । आव० ८५६ ।
मंडलीथेर-मण्डलीस्थविरः-गीतार्थः । ओघ० १८५ ।
मंडव-मण्डपः प्रतीतः । प्रश्न० ८ । मण्डपः । जीवा० २६९ । मण्डपः-यज्ञादिमण्डपः । प्रश्न० १२७ । अर्द्धतृतीयगव्यूतान्तर्ग्रामान्तररहितम् । व्य० प्र० १६८ अ । मण्डपः-छायाद्यर्थं पटादिमय आश्रयविशेषः । प्रश्न० ८ । वियडं । नि० चू० द्वि० ६६ आ । गिहोवरि मालो दुभूमिगादि । नि० चू० द्वि० ८४ अ । मण्डपः-नागवल्ल्यादिसम्बन्धिम् । उत्त० ४३८ । मण्डपः-छायाद्यर्थं पटादिमय आश्रयविशेषः । जं० प्र० १०६ ।
मंडवग-मण्डपकः-द्राक्षामण्डपकः । जं० प्र० ३० । मण्डपकः-लतामण्डपादिः । औप० ८ ।
मंडवयाणं-अंगणं । नि० चू० प्र० १९२ अ ।
मंडवा-मूलगोत्रे षष्ठो भेदः । ठाणा० ३९० ।
मंडविए-मण्डपिकः-मण्डपाधिपः । औप० ५८ ।
मंडविय-मण्डपिकः । आव० ८९ ।
मंडवी-जोयणऽब्भंतरे जस्स गामादि णत्थि तं मंडवी । नि० चू० द्वि० ७० आ ।
मंडव्वायण-माण्डव्यायनं-अश्लेषागोत्रम् । जं० प्र० ५०० ।
मंडव्वायणसगोत्रे- । सूर्य० १५० ।
मंडावगा-मउडादिणा मार्डेतिति जे ते मंडावगा । नि० चू० प्र० २७७ अ ।
मंडिक-मण्डिकः-चौरविशेषः । उत्त० २४५ ।
मंडिकुच्छी-मण्डिकुक्षिः-श्रेणिकराजधान्यां चैत्यविशेषः । उत्त० ४७२ ।
मंडित-मण्डिकः-बेन्नाकतटनगरे तन्तुवायश्चौरः । उत्त० २१८ ।
मंडितपसाहियं-मण्डितप्रसाधितम् । आव० ३२८ ।
मंडियंटिविडिक्कियं-अलङ्कारोद्भटः । उत्त० १३८ ।
मंडियकुच्छि-राजगृहनगरस्य बाह्यचैत्यः । भग० ६७५ ।
मंडियचोर-मण्डिकचौरः । उत्त० २२१ ।
मंडियपसाहिय-मण्डितप्रसाधितः । आव० ८१५ ।
मंडियपुत्त-मण्डितपुत्रः-चमरोत्पातक्रियाजन्यकर्म्मादिविवरणे अनागारः । सम० १८२ । मण्डितपुत्रः-चमरोत्पातक्रियानिरूपणे राजगृहनगरे अनगारः । भग० १८१ । मण्डितपुत्रः-संयतस्य प्रमादपरत्वादिनिरूपेण अनागारः । भग० १८५ । मण्डितपुत्रः-षष्ठगणधरः । आव० २४० ।
मंडिया-मंडिका-युद्धसंस्कारः (योगसंग्रहः) । महाप्र० ।
मंडीपाहुडिया-आगते साधौ अग्रकूरमण्डकं अन्यस्मिन् भाजने वा कृत्वा यत्साधवे दीयते सा मण्डीप्राभृतिका आव० ७५५ ।
मंडुए-शैलकराजपुत्रः । ज्ञाता० १०४ ।
मंडुक्क-ज्ञातायां त्रयोदशममध्ययनम् । सम० ३६ । ज्ञातायां त्रयोदशममध्ययनम् । आव० ६५३ । मण्डूकः-नन्दमणिकारश्रेष्ठीजीवः । ज्ञाताधर्मकथायाः प्रथमश्रुतस्कन्धे त्रयोदशममध्ययनम् । ज्ञाता० ९ । मण्डूकः-षष्ठाङ्गे त्रयोदशं ज्ञातम् । उत्त० ६१४ ।
मंडुक्कलिया-मण्डूकी । आव० १९५ । मण्डूकिका-वर्षाभूः भेकिका । दश० ३७ ।
मंडुक्किआखवओ-मण्डुक्किकाक्षपकः । दश० ३६ ।
मंडुक्कियसाय-मण्डूकिकाशाकः । उपा० ४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मंडुक्की-हरितविशेषः । प्रज्ञा० २३ ।

मंडूक-पृथिव्याश्रितो जीवविशेषः । आचा० ५५ ।

मंडूयगति-मण्डूकगतिः-यत् मण्डूकस्येवोवोत्प्लुत्यगमनम्-विहायोगतेः षष्ठो भेदः । प्रज्ञा० ३२७ ।

मंडूस-मण्डूषः-धान्यम् । प्रज्ञा० २६६ ।

मंडेई-मण्डयति । आव० ४१८ ।

मंत-मन्त्रः-चेटिकादिदेवाधिष्ठिताक्षरानुपूर्वी । प्रश्न० १०६ । मन्त्रः-पर्यालोचनम् । विपा० ४० । मन्त्रः-यत्र देवता-पुरुषः स मन्त्रः, साधनरहितः, पुरुषदेवताप्रधानो-मन्त्रः, साधनरहितः ससाधनो वा । आव० ४११ । विद्यैव-पुरुषदेवताधिष्ठिता असाधनो वा मन्त्रः । पिण्ड० १२१ । मन्त्रः-द्रव्यसम्बन्धः । उत्त० ७१० । मन्त्रः-वृश्चिक-मन्त्रादि । दश० २३६ । असाधनो, पुरुषरूपदेवताधि-ष्ठिता वा मन्त्रः । पिण्ड० १४१ । मन्त्रं-विशिष्टवर्णा-नुपूर्वालक्षणम् । आव० ६०५ । मन्त्रः-प्रणवप्रभृतिको-ऽक्षरपद्धतिः । पिण्ड० १२९ । मन्त्रः-अभियोगस्य द्वितीयो भेदः । ओघ० १९३ । मन्त्रं-ओंकारादिस्वाहापर्यन्तः ह्रिकारादिवर्णविन्यासात्मकः । उत्त० ४१७ । मन्त्रः-हरिणैगमिष्यादिदेवताधिष्ठितः, साधनरहितः । ज्ञाता० ७ । मन्त्रः-पर्यालोचनः । भग० ७३६ । मन्त्रः-राज्या-दिचिन्तारूपः । राज० ११६ । मन्त्रः-विश्रम्भजल्पः । उपा० ७ ।

मंतजोए- । ज्ञाता० १८७ ।

मंतपिंड-मन्त्रजापवाप्तः मन्त्रपिण्डः, त्रयोदशमोत्पादना-दोषः । आचा० ३५१ ।

मंतमूलविसारया-मन्त्राणि च उक्तरूपाणि मूलानि च ओषधयस्तेषु विशारदाः-विज्ञाः मन्त्रमूलविशारदाः । उत्त० ४७५ ।

मंता-मन्त्राः-हरिणैगमेष्यादिकाः । औप० ३३ । मन्त्राः-हरिणैगमेषिमन्त्रादयः । प्रश्न० ११६ ।

मंताजोग-तथाविधद्रव्यसम्बन्धा मन्त्रयोगम् । उत्त० ७६० । मन्त्राः-प्रागुक्तरूपास्तेषामायोगो-व्यापरणं मन्त्रा-योगः । उत्त० ७१० । मन्तायोगं-मन्त्राश्च योगश्च तथाविधद्रव्यसम्बन्धामन्त्रयोगम् । उत्त० ७१० । मन्त्रा-नुयोगश्चेटकाहिमन्त्रसाधनोपायशास्त्रम् । सम० ४९ ।

मंति-मन्त्री भग० ३१८ ।

मंतिय-तृणविशेषः । प्रज्ञा ३३ ।

मंती-मन्त्री । बृ० प्र० ५९ आ ।

मंतेसि-मन्त्रयसे-विचारयसि । दश० १०४ ।

मंथु-मन्थु-अवयवः । मन्थुः-विकृतीनामवयवः । बृ० प्र० २६७ आ । मन्थुः-बदरादिचूर्णम् । उत्त० २९५ । चूर्णः । आचा० ३४८ । मन्थुः-बदरचूर्णादि । दश० १८० । मस्तु । पिण्ड० ९० ।

मंथू-चुन्नो । दश० चू० ८६ आ ।

मंद-मन्दः-सारुप्यः, धैर्यवेगादिगुणेषु मन्दत्वात् । ठाणा० २८९ । मन्दः-विशिष्टबलबुद्धिकार्योपदर्शनासमर्थः । ठाणा० ५१९ । मन्दः-अविशुद्धः । विशे० ३०९ ।

मंदकुमारए-मन्दकुमारकः-उत्तानशयो बालकः । प्रज्ञा० २५२ ।

मंदकुमारिया-मन्दकुमारिका-उत्तानशया बालिका । प्रज्ञा० २५२ ।

मंदक्ख-लज्जा नि० चू० द्वि० ११४ अ ।

मंदधम्म-मन्दधर्मः-पार्श्वस्थादिः । आव० ५३३ ।

मंदपुन्न-मन्दपुण्यः । आव० ४२२ ।

मंदप्परिणाम-मन्दपरिणाम-ईषल्लक्ष्यमाणस्वरूपः शीतः । आचा० १५० ।

मंदयं-मान्द्यं-अज्ञत्वम् । सूत्र० ११४ ।

मंदर-मन्दरः-मेरुः । आव० १२४ । विमलनाथजिनस्य प्रथमः शिष्यः । सम० १५२ । मेरुः । जीवा० १४४ । मन्दरः-मेरुः । ठाणा० ६८ । मन्दरदेवयोगात् मन्दरः, मेरोः प्रथमं नाम । जं० प्र० ३७५ । मन्दरो-नाम-देवः । सूर्य० ७८ । मन्दरः-मेरुपर्वतः । आव० ८२७ । मन्दरः-मेरु । ज्ञाता० ६ । मन्दरः-मन्दराभिधानः । उत्त० ३५२ ।

मंदरचूलिया-मेरुचूलिका-शिखरविशेषः । ठाणा० ८३ । मन्दरचूलिका । आव० १२४ ।

मंदलेसा-मन्दलेश्याः सूर्याः न तु मनुष्यलोके निदाघसमये इव एकान्तोष्णरश्मय इत्यर्थः । सूर्य० २८१ ।

मंदवाया-मन्दाः-शनैः सञ्चारिणः वाताः । ज्ञाता० १७१ ।

मंदवासा-मन्दवर्षा-शनैर्वर्षणम् । भग० १९१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मंदा-मन्दः-विशिष्टबलबुद्धिकार्योपदर्शनासमर्थो भोगानुभूतावेव च समर्थो यस्यामवस्थायां सा मन्दा । ठाणा० ५१९ । मन्दाः-मन्दायन्तीति, हिताहितविवेकिनमपि जनमन्यतां नयन्तीतिकृत्वा । उत्त० २२७ । यद्वा मन्दबुद्धित्वान्मन्दगमनत्वाद् स्त्रियः । उत्त० १२७ । दशदशायां तृतीया दशा । नि० चू० द्वि० २८ आ । दशदशायां तृतीया । ठाणा० ५१९ । मन्दा-जन्तोस्तृतीया दशा । दश० ८ ।

मंदाणुभाव-मन्दानुभावः-परिपेलवरसः । भग० ३५ ।

मंदायं-मन्दम् । जीवा० १८१ । मन्दं मन्दम् । जीवा० २४७ । मन्दायमिति-मन्दं मन्दम् । जं० प्र० २४ । मध्यभागे सकलमूर्च्छनादिगुणोपेतं मन्दं मन्दं संचरन्, अथवा मन्दमयते-गच्छति अतिपरिघोलनात्मकत्वात् मन्दायम् । जं० प्र० ३९ । मन्दम् । राज० ३९ ।

मंदायइयं-मन्दावीयं-गेयविशेषः । जं० प्र० ४१२ ।

मंदारदाम-कल्पवृक्षपुष्पमाला । उत्त० ३८२ ।

मंदिए-मन्दो-धर्मकार्यकरणं प्रत्यनुद्यतः । उत्त० ६९१ ।

मंदिर-शांतिजिनस्य प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ । मंदिरः-संनिवेशविशेषः । अग्निभूतिब्राह्मणवास्तव्यनगरम् । आव० ७२ ।

मंदुक्को-मन्डूकः-दर्दुरः । प्रश्न० ७ ।

मंदुय-मन्दुकः-ग्राहविशेषः । प्रश्न० ७ ।

मंदुरा-मन्दुरा अश्वशाला । २४८ ।

मंधादए-मन्धादनः-मेषः । सूत्र० ६८ ।

मंनु-मन्कः-अप्रीतिकम् । बृ० तृ० ६२ अ, २२ अ ।

मंमणमूणो- । नि० चू० द्वि० ३६ आ ।

मंस-मांसं-पुद्गलविशेषः । आव० ८५४ । मांसं-पलम् । प्रश्न० ८ । ज्ञाता० २०९ । भुजपरिसर्पः तिर्यग्योनिकः । जीवा० ४० ।

मंसइत्त-मांसीयः-मांसपाकी । उत्त० ५२ ।

मंसकच्छभा-ये मांसबहुलास्ते मांसकच्छपाः । प्रज्ञा० ४४ ।

मंसखलं-जत्थ मंसाणि सोज्जंति । नि० चू० द्वि० २२ अ ।

मंसखागा- । नि० चू० प्र० २७३ आ ।

मंसचक्खु-मांसचक्षुः-छद्मस्थः । दश० १२८ ।

मंसपसंगी- । ज्ञाता० ७९ ।

मंसरसं-मांसरसः-पानविशेषः । आव० ८२८ ।

मंसलकच्छभ-मांसलकच्छपः-कच्छपविशेषः । जीवा० ३६ ।

मंसला-मांसला-उपचितरसाः । प्रज्ञा० ३६४ ।

मंसवरिसं-मांसवर्षः । आव० ७३४ । उत्पातविशेषः । नि० चू० तृ० ७० अ ।

मंससोल्लय-मांसशुल्यकं-मांसखण्डम् । उपा० ३४ ।

मंसाइयं-मांसादिका-मांसमादौ प्रधानं यस्यां सा मांसादिका । आचा० ३३४ ।

मंसि-मांसी-गन्धद्रव्यविशेषः । प्रश्न० १६२ ।

मंसुंडगं-मांसपिण्डभक्षणम् । ओघ० १८० । मांसोदुकः-मांसखण्डः, शशकशिशुर्वा । पिण्ड० १६० ।

मंसु-श्मश्रुः-कुर्चरोमालि । प्रश्न०६० । श्मश्रू-कूर्चः केशः । प्रश्न० १०७ ।

मंसुढी-प्रहरणविशेषः । सम० १३८ ।

मंसुण्डकादिबुद्धि-मांसपिण्डादिबुद्धिः । ओघ० १६४ ।

मअंतं-जं अंतं मअंतं-चूर्णं-आवरणहरणीयं । नि० चू० प्र० ५० आ ।

मइंग-मृदङ्गः-लघुमर्दलः । राज० ४९ ।

मइ-मतिः-अवबोधशक्तिः । विशे० ९३० । माम् । दश० ४१ । मननं मतिः-अवबोधः । आचा० १२ । मइ-बुद्धिः । सम० ११७ । मतिः-अवायधारणे । भग० ३४५ । मतिः-अपायधारणहेतुः । नंदी० १६४ । मतिः-ज्ञानम् । आचा० २० । मतिः-भावतः श्रद्धा । दश० २७९ । मतिः-ग्रहणबुद्धिः । विशे० ८५२ । मतिः-प्रातिभबोधाद्युत्पत्तिज्ञानम् । मननं मतिः-ज्ञानम् । आचा० २२८ ।

मइजड्डसुद्धी-मतिजाड्यशुद्धिः तथावस्थितस्योपयोगविशेषतः । आव० ७७३ ।

मइदंसण- । भग० ६५६ ।

मइदोब्बलं-मतिदौर्बल्यं-मतेः-बुद्धेः सम्यगर्थानवधारणम् । आव० ५९७ ।

मइम-मतिमान्-सश्रुतिकः । आचा० १५६ । मतिमान्-श्रुतसंस्कृतबुद्धिः । आचा० १३८ । मतिमान्-सदसद्वि-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेकज्ञः । आचा० १४३ ।

मइमय–मतिमान् केवलीनः । आचा० २७३ । मतिमानु–विदितवेद्यः । आचा० ३०६ । मतिमान्–ज्ञानचतुष्ट्यान्वितः । आचा० ३१५ ।

मइयं–मतिकं–येन कृष्टा क्षेत्रं मृद्यते । प्रश्न० ८ । मयिकं उप्तबीजाच्छादनम् । दश० २१८ । मृतं–पञ्चत्वमुपगतम् । दश० ५९ ।

मइलितं–मलिनयति पांसयति । प्रश्न० ३६ ।

मइल्लिय–कठिनमलयुक्तः । भग० २५४ । पद्मावतीपुत्रः । ज्ञाता० १८६ ।

मई–मननं मतिः–कथञ्चिदर्थपरिच्छित्तावपि सूक्ष्मधर्मालोचनरूपा बुद्धिः । विशे० २२६ । मननं मतिः–कथञ्चिदर्थपरिच्छित्तावपि सूक्ष्मधर्मालोचनरूपा बुद्धि । नंदी० १८७ । मननं मतिः–कथञ्चिदर्थपरिच्छितावपि सूक्ष्मधर्मालोचनरूपा बुद्धिः । आव० १८ । मतिः–समस्तपदार्थपरिज्ञानम् । सूत्र० १८८ । मतिः–मनःपर्ययज्ञानविशेषः । प्रश्न० १०५ । मतिः–धृतिमतिविषये पाण्डववंशे पाण्डुषेणराजस्य ज्येष्ठा पुत्री । आव० ७०८ । मतिः–तद्ग्रहणादिकर्मजातः । दश० १७७ । मननं मतिः–मनसो-व्यापारः । आचा० २३० ।

मईकय–मतिकृतम् । सूर्य० २३ ।

मउंद–मुकुन्दः–वाद्यविशेषः । भग० १४५ ।

मउअ–सन्नतिकारणं तिनिशलतादिगतः मृदुः । अनु० ११० । मृदु–अनिष्ठुरम् । अनु० १३२ ।

मउड–मुकुटं शेखरकः । विपा० ७० । मुकुटः भूषणविधिविशेषः । जीवा० २६८ । मुकुटः–त्रिकुटः । नि० चू० प्र० २१४ आ । मुकुटं–मस्तकाभरणविशेषः । प्रश्न० ४८ । मुकुटम् । जीवा० ३८६ ।

मउडठाण–मस्तकप्रदेशः । सम० ६१ ।

मउडदित्तसिरा–मुकुटदीप्तशिराः मुकुटेन दीप्तं शिरो यस्य स । जीवा० ३८६ ।

मउडविडव–मुकुटविटपः–शेखरकविस्तारः । भग० १७५ ।

मउय–मृदुः–अकठिनः । जीवा० २७४ ।

मउयमम्मणुल्लाव–मृदुमन्मनोल्लापः–अव्यक्तवाक् । पिण्ड० १२५ ।

मउयरिभियपयसंचारं–मृदु–मृदुना स्वरेण युक्तं न निष्ठुरेण तथा स्वरेष्वक्षरेषु घोलमास्वरविशेषेषु संचरन् रागोऽतीव प्रतिभासते स पदसञ्चारो रिभितं, मृदुरिभित-पदेषु–गेयनिबद्धेषु सञ्चारो यत्र गेये तत् मृदुरिभितपद-सञ्चारम् । जीवा० १९५ ।

मउलं–मुकुलं–फणाविरहयोग्या शरीरावयवविशेषाकृतिः । जीवा० ३९ ।

मउलि–मुकुली–मुकुलं–फणाविरहयोग्यः । शरीरावयव-विशेषाकृतिः स विद्यते येषां ते मुकुली–फणाकरणशक्ति-विकलोः, अहिभेदविशेषः । प्रज्ञा० ४६ । मौलिः–मस्तकम् । भग० १३२ । मउलिका–मुकुली–अहिविशेषः, यः फणां न करोति ।

प्रश्न० ८ । मुकुली–फणारहितः सर्पः । प्रश्न० ३७ ।

मउलिकड–कृतमुकुलः । आव० ६४७ । मुत्कलकच्छः । उपा० १६ ।

मउलिय–मुकुलं–कुड्मलम् । राज० ६ । मुकुलितम् । आव० ६८६ ।

मउलियाओ–मुकुलानि नाम कुड्मलानि कलिकाः । जं० प्र० २५ ।

मउली–मुकुली–स्फटाकरणशक्तिविकलः । जीवा० ३९ । मौलिः–शेखरो यस्य विचित्रमालानां वा मौलिर्यस्य स तथा । ठाणा० ४२१ । मुकुटविशेषः । उपा० २९ ।

मऊह–मयूखाः मर० ।

मए–माम् । उत्त० १७९ ।

मएण–जातिस्मरणादिना ज्ञानेन । सूत्र० २९९ ।

मओ–मृतः–विकारभाग् । सूत्र० २७८ ।

मकर–पञ्चेन्द्रियजीवः । प्रज्ञा० ३३ ।

मकराण्डक–प्रतीतम् । जीवा० १८९ । नाट्यविशेषः । जं० प्र० ४१४ ।

मकरिका–भूषणविधिविशेषः । जीवा० २६८ ।

मकुन्दः–मरुजवाद्यविशेषो योऽभिलीनं प्रायो वाद्यते । जीवा० २६६ ।

मक्कड–मर्कटः–प्रद्वेषः दृष्टान्तः । आव० ४०५ । मर्कटः । आव० ४१७ । कोलिकः । बृ० तृ० १६६ । मर्कटः–सूक्ष्मजीवविशेषस्तेषां सन्तानः । आचा० ३२२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मक्कडासंताणा-मर्कटकसन्तानः-कोलियकः । आचा० १२२ । मर्कटसन्तानः-कोलिकजालम् । आव० ५७३ । मर्कटसन्तानकः-लूतातन्तुजालम् । आचा० २८५ । मर्कटसन्तानकः । आचा० ३२२ ।

मक्कार-मा इत्यस्य-निषेधार्थस्य करणं-अभिधानं-माकारः द्वितीया दण्डनीतिः । ठाणा० ३९९ । द्वितीया दण्डनीतिः । ठाणा० ३९८ ।

मक्कोड-मर्कोटकः । ओघ० १८४ ।

मक्खणं-बहुणा मक्खणं । नि० चू० प्र० १८८ अ ।

मक्खिओ-म्रक्षितः । आव० २२७ ।

मक्खियं-महुणो बीओ भेओ । नि० चू० प्र० १६६ आ । म्रक्षितं-उदकादिना संसृष्टम् । प्रज्ञा० १५४ । म्रक्षितं-सचित्तपृथिव्यादिनाऽवगुण्ठितम्, द्वितीय एषणदोषः । पिण्ड० १४७ ।

मक्खेत्ति-बहुणा मक्खणं । नि० चू० प्र० ११६ आ ।

मक्षिका-सम्पातिमजीवविशेषः । आचा० ५५ । संमूर्च्छनजीवविशेषः । दश० १४१ ।

मक्षिकापदं-मणिलक्षणभेदः । जं० प्र० १३८ ।

मखः-अध्वरः, वेपः, वेषः वेदाः, वितथः यागपर्यायः । उत्त० ५२५ ।

मगदंति-मोग्गरत्ति मगदंति पुप्फा । नि० चू० द्वि० १४१ आ ।

मगदंतिआ-मगदन्तिका-मेत्तिका, मल्लिका वा । दश० १८५ ।

मगदंतिय-मुद्गरका पुष्पम् । बृ० प्र० १६२ आ ।

मगदंतिया-गुल्मविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

मगदंतीआगुम्मा-मगदन्तिकागुल्माः गुल्मविशेषः । जं० प्र० ९८ ।

मगधसेणा-लोगुत्तरिया कहा । नि० चू० प्र० २५७ आ । मगधसेना कथाकथको ग्रन्थः । व्य० द्वि० ११३ आ ।

मगधा-जनपदः-यत्र कुचिकर्णो धनपतिः । आव० ३४ ।

मगधाविसओ-मगधाविषयः यत्र पुष्पशालगाथापतिः । आव० ३५५ ।

मगधाजणवय-मगधाजनपदः यत्र शिवो राजा । आव० ३१६ ।

मगरंडग-जलचरविशेषाण्डकम् । जं० प्र० ३१ ।

मगर-मकरो-स्थूलदेहो जलजन्तुविशेषः । आव० ८१९ । मकरः । प्रज्ञा० ४३ । मकरः-जलचरविशेषः । उत्त० ६९९ । मकरः-मकर इव मकरो जलविहारित्वाद्विवरः । प्रश्न० ३७ । राहोः षष्ठं नाम । भग० ५७५ । मकरः-राहुदेवस्य षष्ठं नाम । सूर्य० २८७ । मकरः-सुण्डामकरमत्स्यमकरभेदभिन्नो जलचरविशेषः । प्रश्न० ७ । मकरः-ग्राहः । ज्ञाता० १६५ ।

मगरपुट्ठ-मकरपृष्टिः । आव० ८१६ ।

मगरासणं-मकरासनं-यस्याधोभागे नाना स्वरूपा मकराः । जीवा० २०० ।

मगरिआ-मकरिका-मकराकारआभरणविशेषः । जं० प्र० १०५ ।

मगरिमच्छ-मत्स्यविशेषः । प्रज्ञा० ४४ ।

मगसिर-तृतीयनक्षत्रः । ठाणा० ७७ ।

मगसिरा-चतुरिन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ ।

मगसीसावलिसंठिते-मृगशीर्षावलिसंस्थितः । सूर्य० १३० ।

मगह-मगधः-जनपदविशेषः । प्रज्ञा० ५५ । जनपदविशेषः । भग० ६८० ।

मगहग-मगधकम् । ओघ० ५५ ।

मगहविसया-उदायनस्स रट्ठं । नि० चू० द्वि० १४५ अ ।

मगहसिरी-मगधश्रीः-अप्रमादविषये राजगृहे राज्ञो जरासङ्घस्य सर्वप्रधाना द्वितीया गणिका । आव० ७२१ ।

मगहसुंदरी-मगधसुन्दरी-अप्रमादविषये राजगृहे राज्ञो जरासङ्घस्य सर्वप्रधाना प्रथमा गणिका । आव० ७२१ ।

मगहापुरनयरं-मगधपुरनगरं-राजगृहम् । उत्त० ३२१ ।

मगहाविसए-जणपदविसेसो । नि० चू० तृ० ५५ अ ।

मग्गंतराय-मार्गान्तरायः-मोक्षाध्वप्रवृत्ततद्विघ्नकरणम् । ठाणा० १७५ ।

मग्ग-मार्गः प्रष्ठः । आव० २३२ । पूर्वस्माद्विशुद्धया विशिष्टतरो मार्गः-सम्यग्ज्ञानावाप्तिरूपः । सूत्र० १९७ । मार्गः-पूर्वपुरुषक्रमागता समाचारी । भग० ६१ । मार्गः-विशिष्टगुणस्थानावाप्तिप्रगुणः स्वरसवाही क्षयोपशमविशेषः । जीवा० २५५ । सम० ३१ । प्रष्ठः । आव०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

१०८ । मार्गः–अर्हतां नमस्काराहत्वे, मार्गः–सम्यग्दर्शनादिलक्षणो हेतुः । आव० ३८३ । मार्गः–सूत्रकृताङ्गाद्यश्रुतस्कन्धे एकादशममध्ययनम् । आव० ६५१ । मार्ग–सूत्रकृताङ्गस्यैकादशममध्ययनम् । उत्त० ६१४ । मार्ग–मोक्षमार्गमात्मानुचीर्णम् । सूत्र० १६७ । मार्गः–विशिष्टगुणस्थानावाप्तिप्रगुणः स्वरसवाहीक्षयोपशमविशेषः । राज० १०९ । ग्रामानुग्रामपरस्परयावसिमं भवति स सग्रामो मार्गः । बृ० द्वि० १२२ अ । मोक्षपुरप्रापकत्वाद् मार्ग इव मार्गः । विशे० ४१५ । नि० चू० प्र० २४१ अ । मार्गः–उपायः । प्रश्न० १३६ । मृज्यते- शोध्यतेऽनेनात्मेति मार्गः, मार्गणं वा–अन्वेषणं शिवस्येति । आव० ८६ । मार्गः–क्षयोपशमिको भावः ऊर्ध्वमार्गादुन्मार्गः । आव० ५७१ । मार्गः–सम्यग्दर्शनादिः । आव० ७६२ । मार्गः–मोक्षपुरप्रापकत्वादेव । अनु० ३२ । मार्गः–पृष्ठः । नंदी० ८४ । मार्गः–मार्गणं मार्गोऽन्वेषणं पन्थाः शिवस्येति, प्रवचनं-मार्गः । विशे० ५९१ । मार्गः–मोक्षपथः । आचा० २०५ । मार्गः–नरकतिर्यङ्मनुष्यगमनपद्धतिः । आचा० २०७ । मार्ग–चरित्रप्राप्तिनिबन्धनतया दर्शनज्ञानाख्याम् । उत्त० ५८३ । मार्ग–मुक्तिमार्गं क्षायोपशमिकदर्शनादि । उत्त० ५८३ । मार्ग–सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्रात्मकं परमपदपथं, पथिच्छेदनम् । सम० ४ । मार्गो-गीतमार्गनृत्यमार्गलक्षणो । भग० ६५६ । मार्गः–ज्ञानप्राप्तिहेतु सम्यक्त्वम् । उत्त० ५८३ ।

मग्गइ–मार्गयति । आव० ३२३ ।

मग्गओ–मार्गयति–पृष्ठतः । भग० ६३, ३१२, ३२२ । मार्गतः–पृष्ठतः । ओघ० ३२ । नंदी० ८४ । मार्गतः–पृष्ठतः । ओघ० ७४ । निप्पच्छिमो–निष्पश्चिमः । ओघ० ३३ ।

मग्गण–मार्गणं–अन्वयधर्मैरन्वेषणम् । औप० ९५ । मार्गणं–अन्वयधर्मालोचनम् । औप० ९९ । मार्गणं–अन्वेषणम् । जीवा० १९ । प्रज्ञा० ५०१ । भग० ६६३ । मार्गणं–इह वल्लयुत्सर्प्पणादयः स्थाणुधर्मा एव प्रायो घटन्ते इत्याद्यन्वयधर्मालोचानरूपम् । ज्ञाता० ११ । मार्गण–सद्भूतार्थविशेषाभिमुखमेव तदूर्ध्वमन्वयव्यतिरेकधर्मान्वेषणं तद्भावः । नंदी० १७६ । मार्गणं–अन्वयधर्मालोचनम् । भग० ४३३ ।

मग्गणा–मार्गणा–अन्वेषणा । ओघ० १७० । मार्गणा–अन्वयधर्मान्वेषणा । नंदी० १८७ । मार्गणमन्वयधर्मान्वेषणं मार्गणा । विशे० २२६ । मार्गणा–अन्वयधर्मान्वेषणा । आव० २८ ।

मग्गत–पृष्ठतः । आव० ३०६ । मार्गतः–पृष्ठतः । ज्ञाता० १६५, १९० । पश्चतो । नि० चू० प्र० ४६ आ ।

मग्गत्थो–मार्गस्थः–सद्भिराचीर्णमार्गव्यवस्थितः । सूत्र० २७३ ।

मग्गद–मार्गः–विशिष्टगुणस्थानावाप्तिप्रगुणः स्वरसवाहीक्षयोपशमविशेषस्तं ददातीति मार्गदः । जीवा० २५५ ।

मग्गदए–मार्ग–सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्रात्मकं परमपदपथं दयत इति मार्गदयः । सम० ४ । मार्ग–सम्यग्दर्शनज्ञानचारित्रात्मकं परमपदपुरपथं दयत इति मार्गदयः । भग० ९ ।

मग्गदेसिए–मुक्तेर्देशितो–जिनैः कथितः मार्गदेशितः । उत्त० ३३६ ।

मग्गफल–मार्गफलं-तमेवप्रकर्षावस्थं क्षायिकदर्शनादि । उत्त० ५८३ । मार्गफलं–चारित्रम् । उत्त० ५८३ । मार्गफलं–ज्ञानम् । उत्त० ५८३ । मार्गफलं–क्षायिकदर्शनादि । उत्त० ५८३ ।

मग्गमाण–मार्गयन्–अन्वयधर्मपर्यालोचनतः । ज्ञाता० ७९ ।

मग्गर–म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

मग्गह–याचध्वम् । आव० १२७ ।

मग्गातिकंत–मार्गातिक्रान्तः–अर्द्धयोजनमतिक्रान्त आहारः । भग० २९२ ।

मग्गिल्ल–पाश्चात्यः । विशे० ५७५ ।

मग्गी–मार्गयन्–गवेशी । प्रश्न० ३७ ।

मग्गु–मद्गु–जलकाकः । बृ० प्र० ३२ अ ।

मग्गुगा–मद्गुकाः–जलवायसाः । जं० प्र० १७२ ।

मग्गोवसंपया–मार्गे देशनायोपसंपत् मार्गोपसंपत् । व्य० द्वि० ३७८ आ । नि० चू० प्र० २४१ अ ।

मघमघंत–मघमघायमान–अतिशयवान् गन्धः । ज्ञाता० १२ ।

मघमघामान–बहुलसौरभ्यो यो गन्धः उद्धुतः–उद्भूतः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

समः ६१ ।
मघमघेंत-अनुकरणशब्दोऽयं मघमघायमानो बहुलगन्धः । समः १३८ । मघमघायमानः । जं० प्र० ५१ ।
मघव-भरतक्षेत्रे तृतीयश्चक्रवर्त्ती । सम० १५२ । मघा-महामेघास्ते यस्य वशे सन्ति स मघवान्-इन्द्रः । जीवा० ३८८ । मघवा-तृतीयचक्रवर्त्ती । आव० १५९ । मघा-महामेघास्ते यस्य वशे सन्ति स मघवान्-इन्द्रः । भग० १७४ । मघा-महामेघास्ते यस्य वशे सन्ति स मघवान् । प्रज्ञा० १०१ ।
मघा-मघाः-महामेघाः । भग० १७४ । कृष्णराजेर्द्वितीयं नाम । ठाणा० ४३२ ।
मघावती-मघावती-कृष्णराजेः तृतीयं नाम । भग० २७१ ।
मङ्ग-धर्मः- । जीवा० २ । धर्माभिधानम् । आव० ४ ।
मङ्गलं-मन्यते अना(न)पायसिद्धि गायन्ति-प्रबन्धप्रतिष्ठितं? लान्ति वाऽव्यवच्छिन्नसन्तानाः शिष्यप्रशिष्यादयः शास्त्रमस्मिन्निति वा मङ्गलम् । उत्त० २ । मङ्ग्यते हितमनेनेति, मङ्गलातीति वा धर्मोपादानहेतुरित्यर्थः, मां गालयति-ससारादपनयतीति । आव० ४ ।
मङ्गलपाठिका-प्रातःसन्ध्यायां देवतायाः पुरतो या वाद्नायोपस्थाप्यते सा । जं० प्र० ३८ ।
मङ्गी-वादित्रम् । जं० प्र० १३७ ।
मङ्गु-मन्दश्रद्धाविषये मथुरायामाचार्यः । आव० ५३९ ।
मङ्गुलि-मङ्गुः । भग० ६५९ ।
मच्चु-मृत्युः-यमराक्षसः । ज्ञाता० १६५ ।
मच्चुगंगा- । भग० ६७४ ।
मच्चुमुहं-मृत्युमुखं-मरणगोचरम् । उत्त० २४८ । मृत्यु-मरणं-मृत्युस्तस्य मुखमिव मुखं । मृत्युः-आयुःपरिक्षयस्तस्य मुखमिव मुखं मृत्युमुखं शिथलीभवद्बन्धनावस्था । उत्त० ३८८ ।
मच्चू-मृत्युः-प्राणवधस्य त्रयोदशमपर्यायः । प्रश्न० ६ ।
मच्चूसाहिए- । ज्ञाता० ४९ ।
मच्छडक-जलचरविशेषाण्डकम् । जं० प्र० ३१ ।
मच्छंडि-मत्स्यण्डी-खण्डशर्करा । जं० प्र० १०५ । ज्ञाता० २२६, २३२ ।
मच्छंडिआ-मत्स्यण्डिका-खण्डशर्करा । जं० प्र० ११८ ।
मच्छंडिका-मत्स्यण्डिका खण्डविशेषः । प्रश्न० १५३ । मत्स्यण्डी-खण्डशर्करा । प्रज्ञा० ३६४ ।
मच्छंडिया-मत्स्याण्डिका-शर्करविशेषः । अनु० १५४ ।
मच्छंडी-मत्स्यण्डी-खण्डशर्करा । जीवा० २७८ । खण्डशर्करा । अनु० ४७ ।
मच्छंतं-मथ्यमानम् । प्रश्न० ५७ ।
मच्छंध-मच्छबन्धो-मत्स्यबन्धः । ओघ० २२३ । मत्स्यबन्धः कैवर्तः । व्य० प्र० २३१ आ ।
मच्छंधले-मत्स्यबन्धविशेषः । विपा० ८१ ।
मच्छंधवाडए-मत्स्यबन्धपाटकः । विपा० ७९ ।
मच्छ-मत्स्यः । प्रज्ञा० ४३ । राहोः सप्तमं नाम । भग० ५७५ । मच्छः-राहुदेवस्य सप्तमं नाम । सूर्य० २८७ । मत्स्यः-अष्टमकुले पञ्चमं । जं० प्र० ४१९ ।
मच्छखल-मत्स्यखलम् । आचा० ३३४ ।
मच्छखागा-समुद्रे जन्तुविशेषः । नि० चू० प्र० २७३ आ ।
मच्छपुच्छे-मत्स्यपुच्छः-मत्स्यबन्धविशेषः । विपा० ८१ ।
मच्छबंधा-मत्स्यबन्धः धीवरः । ओघ० १८० । मच्छबंध-मत्स्यबन्धः कैवर्त्तः । व्यव० ३ उ० २८५ । मच्छबंधं-मत्स्यबन्धः । प्रश्न० १३ ।
मच्छर-मत्सरः-परसम्पदसहनं सति वा वित्ते त्यागाभावः । उत्त० ६५६ । कोहो । नि० चू० प्र० ७२ अ ।
मच्छरिज्जइ-मत्सरायते । आव० २२४ ।
मच्छरित-मत्सरित्वं-परगुणानमसहनम् । प्रश्न० १२५ ।
मच्छरिया-मात्सर्यं-परोन्नतिवैमनस्यम् । आव० ८३८ ।
मच्छा-मत्स्याः-मीनाः । उत्त० ७६६ ।
मच्छादियं- । नि० चू० द्वि० २२ अ ।
मच्छिडोला- । नि० चू० प्र० १२२ अ ।
मच्छिय-माक्षिकं-मधुविशेषः । आव० ८५४ । मत्स्याः पथ्यं यस्य स मात्सिकः । प्रश्न० ३७ । चतुरिन्द्रियजीवभेदः । उत्त० ६९६ ।
मच्छियमल्ल-मात्स्यिकमल्लः-सोपारकपत्तने मल्लविशेषः । आव० ६६४ ।
मच्छिया-चतुरिन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ । चतुरिन्द्रियभेदः । उत्त० ६९६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मच्छुव्वत्तं-मत्स्योद्वृत्तं-एकं वन्दित्वा मत्स्यवद् द्रुतं द्वितीयं साधुं द्वितीयपार्श्वेन रेचकावर्त्तेन परावर्त्तते तत्। कृतिकर्मणि अष्टमदोषः। आव० ५४४। मत्स्योद्वृत्तम्। आव० १८०।

मच्छलं- । नि० चू० द्वि २२ अ।

मच्छिक्क-मच्छग्गाहगा। नि० चू० द्वि० ४३ आ।

मज्ज-मेयः। आव० १८६। मद्यं-गुडधातकीभवम्। उपा० ४९। मज्जं-पानविशेषः। आव० ८२८। मद्यं-सुरादि। ठाणा० ३६१। मद्यं-काष्ठपिष्टनिष्पन्नम्। उत्त० ६१९। ज्ञाता० २०६।

मज्जइत्त-मदीयः। उत्त० ५२।

मज्जमं-माद्यम्-सौध्वादिरूपम्। दश० १८८।

मज्जणं-सपरिग्रहस्त्रीणां वसन्तादौ पर्वणि अन्यत्र वा या जलक्रीडा, यद्वा सामान्यतो मलदाहोपशमनार्थं स्नानं तत् मज्जनम्। बृ० द्वि० ३२ अ।

मज्जणघरगा-यत्रागत्य स्वेच्छया मज्जनं कुर्वन्ति मज्जनगृहकाणि। जीवा० २००।

मज्जणधाती-मज्जनधात्री स्नापिका-धात्रीविशेषः। ज्ञाता० ३७। धातीविसेसा। नि० चू० द्वि० ६३ आ।

मज्जणविही-मज्जनविधिः। आव० १२३।

मज्जणीयं-ण्हातो जं परिहेति देवघरपवेसं वा करेंतो तं मज्जणायं। नि० चू० द्वि० १६२ अ।

मज्जति- । आव० ३५७।

मज्जनोन्मज्जने- । आचा० ३८०।

मज्जपसंगी- । ज्ञाता० ७६।

मज्जपाणयं- । ज्ञाता० १२२।

मज्जमंसासी-मद्यमांसाशी। आव० ५२०।

मज्जमाणी-मज्जन्ती-स्नान्तो। ज्ञाता० ३३।

मज्जांगं-मद्याङ्गं-षोडश भागाः द्राक्षाः, चत्वारो भागाः धातकीपुष्पविषयाः, आढक इक्षुरसविषयः इत्यात्मकं मदिराकारणम्। मद्याङ्गं-मद्यकारणम्। उत्त० १४३।

मज्जाइय-पीतमद्यः। विपा० ८१।

मज्जार-मार्जारो-वायुविशेषः, विशलिकाभिधानवनस्पतिविशेषः। भग० ६९१।

मज्जारमडे-मार्जारमृतः-मृतमार्जारदेहः। जीवा० १०६।

मज्जारयाई-हरितविशेषः। प्रज्ञा० ३३। वनस्पतिविशेषः। भग० ८०२।

मज्जारी-मार्जारी। आव० १०२।

मज्जावका-ण्हावेंति जे ते मज्जावका। नि० चू० प्र० २७७ अ।

मज्जियाकूरं- । बृ० तृ० १८५ आ।

मज्झंकार- । ज्ञाता० ३१।

मज्झंतिओ-मध्यान्तिकः। जं० प्र० ४५९।

मज्झंतिग-मध्यः। पिण्ड० ७४।

मज्झं मज्झेण-मध्यंमध्येन मध्येनेत्यर्थः। राज० २०। मध्यंमध्येन-मध्यभागेन। जं० प्र० १४३।

मज्झ-मध्यः-मध्यभागः। जीवा० २७०। मध्यः-ब्रह्मदत्तस्य चतुर्थः प्रासादः। उत्त० ३८५। मध्यं-देहिनोऽन्तःकरणम्। प्रज्ञा० १३३। मध्यः-मध्यमार्गः। जीवा० १०२। रयहरणपट्टगो। नि० चू० तृ० ४८ आ।

मज्झगयावही-मध्यगतावधिः। प्रज्ञा० ५३७।

मज्झजीहा-मध्यजीह्वा-जीह्वामध्यभागः। अनु० १२६।

मज्झत्थ-मध्यस्थः-आसंसारमसुमतां मध्ये अन्तर्भवतीति लोभः। सूत्र० ५२। मध्यस्थः-रागद्वेषयोर्मध्ये तिष्ठति यः सो मध्यस्थः, जीवितमरणयोर्निराकाङ्क्षतया मध्यस्थः। आचा० २९०। मध्यस्थः-रागद्वेषेनाकलितः। प्रश्न० १३३। रागद्वेषयोर्मध्ये तिष्ठतीति मध्यस्थः। जीवा० ५८६। मध्यस्थः-रागद्वेषवर्जितः। आव० ३३०। माध्यस्थ्यं-अनासेवनया रागद्वेषमध्यवर्तित्वम्। आव० ४७४। माध्यस्थ्यं-समताम्। ज्ञाता० २१३।

मज्झदेसभाग-मध्यदेशभागः। आव० ४४३।

मज्झपएसा-ते जीवप्रदेशाः च सर्वास्यामवगाहनायां मध्यभाग एवं भवन्तीति मध्यप्रदेशाः। भग० ८८७।

मज्झमिया-मध्यमिका-मेघरथराजधानी। विपा० ९५।

मज्झयार-मध्यकारः-मध्ये करणम्। जं० प्र० ४५३। मध्यकारः-मध्यभागः। बृ० द्वि० १४८ आ। मध्यकारः-मध्यभागः। बृ० प्र० १०८ आ।

मज्झिमं संथरणं-मध्यमं संस्तरणं-मध्याह्लादारभ्य भिक्षार्थमवतीर्णानां पर्याप्तं हिंडित्ता वसतावगतानामुक्तानां संज्ञातः संज्ञाभूमीत आगतानां या दिवसस्य चतुर्थीपोरुषी

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अवगाहवो एतत् । व्य० द्वि० १६३ आ ।

मज्झिम–ततः परं यावत्सप्ततिरेकेन वर्षेणोन तावन्मध्यमः । व्य० प्र० २४५ अ । मध्यमं–न शोभनं नाप्यशोभनम् । ओघ० २१२ । सप्तस्वरे चतुर्थः–मध्ये कायस्स भावो मध्यमः । ठाणा० ३९३ । फूलविशेषः । ज्ञाता० १९७ । मध्यमः–मध्ये कायस्य भवः स्वरविशेषः । अनु० १२७ । मध्यमा–ग्रामविशेषः । आव० २२६ ।

मज्झिमकुंभ–मध्यमकुम्भः–आढकाशीति निष्पन्नः । अनु० २५१ ।

मज्झिमगाम–सप्तस्वरेषु द्वितीयो ग्रामः । ठाणा० ३९३ ।

मज्झिमरुअगवत्थव्वाओ–मध्यरुचकवास्तव्या–मध्यभागवर्त्तिरुचकवासिन्यः । जं० प्र० ३९१ ।

मज्झिमा–मध्यमा । आव० ८५५ ।

मज्झिल्ले माणसे संजूह–गङ्गादिप्ररूपणतः प्रागुक्तस्वरूपे सरसि सरःप्रमाणायुष्कयुक्ते इत्यर्थः 'संजूहे'त्ति निकायविशेषे देवः । भग० ६७४ ।

मज्झेलोगस्स–लोकस्य मध्यं अस्य सकललोकमध्यवर्त्तित्वात् मेरुनाम । जं० प्र० ३७५ ।

मज्झोवत्थिए–माध्यस्थ्यं–समतामभ्युगतो व्रतग्रहण इति भावः । ज्ञाता० २१३ ।

मझगडा–प्रथमतो गर्तायां मध्ये करीषः प्रक्षिप्यते तस्याश्च गर्तायाः पार्श्वेष्वपरा गर्ताः खन्यन्ते तासु च गर्त्तासु तिन्दुकादीनि फलानि प्रक्षिप्य मध्यमायां करीषगर्त्तायामग्निर्दीयते सा । बृ० प्र० १४२ आ ।

मझिरा– । नि० चू० द्वि० ४१ अ ।

मञ्जिष्ठा–रागविशेषः । जं० प्र० १०८ ।

मञ्जुल–कोमलः । सम० १५७ ।

मट्टि–मृत्तिका, पृथ्वीकायः । आव० ५७३ ।

मट्टिअ–मृद्गतः, कर्दमयुक्तः । दश० १७० ।

मट्टिआ–मार्त्तिका– । आव० ३५६ ।

मट्टिओवलित्त–मृत्तिकोपलिप्तं–मृत्तिकाजंतु गोमयत्वादिना उपलिप्तं सत् । प्रश्न० १५५ ।

मट्टिया– । आचा० ३७९ ।

मट्ठ–मृष्टानीव–मृष्टानि सुकुमारशाणया पाषाणप्रतिमेव शोधितानि वा प्रमार्जनिकयेव । सम० १३८ । मृष्टा–शुद्धा । जं० प्र० ११५ । मृष्टः–तैलोदकादिना येषां केशाः शरीरं वा मृष्टम् । अनु० २६ । मृष्टम् । जीवा० १६१ । मृष्टं–मसृणम् । जीवा० २७३ । मृष्टं–सुकुमारशाणया पाषाणप्रतिमेव । प्रज्ञा० ८७ । मृष्टं–मसृणीकृतम् । सूर्य० २९३ । मृष्टः सुधादिखरपिण्डेन । आचा० ३६१ । मृष्टः–श्लक्ष्णः शुद्धो वा वर्णः । सूत्र० १४७ । मृष्टः सुकारशानया । औप० १० । मृष्टः सुकुमारशानया पाषाणप्रतिमेव । जीवा० २२९ । मृष्टः–तुप्पोट्टादि । ओघ० ५५ ।

मट्ठकण्णेल्लगर्हि–मृष्टाभ्यां–अचितवङ्कयां कर्णाभरणविशेषाभ्याम् । उपा० ३ ।

मट्ठगंड–मृष्टगण्डं–उल्लिखितकपोलम् । औप० ५० । मृष्टगण्डं–उल्लिखितकपोलम् । भग० १३२ ।

मट्ठगंडतल–मृष्टगण्डतलं–घृष्टगण्डम् । उपा० २६ ।

मट्ठमगरा–मकरविशेषः । जीवा० ३६ । प्रज्ञा० ४४

मट्ठरोमा– । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।

मट्ठा–मृष्टा–शुद्धा । प्रश्न० ८४ । मृष्टा–सुकुमारशाणया पाषाणप्रतिमावत् । जं० प्र० २० । मृष्टा–मसृणा । ज्ञाता० १२ ।

मडंबं–अर्द्धतृतीयगव्यूतमर्यादायामविद्यमानग्रामादिकमिति भावः, पार्श्वतोऽर्द्धतृतीययोजनान्तर्ग्रामादिकं न प्राप्यते तत् मडम्बम् । बृ० प्र० १८१ अ । अर्द्धतृतीयगव्यूतान्तर्ग्रामरहितं मडम्बम् । आव० २८५ । सर्वतोऽर्द्धयोजनात् परेण स्थितं ग्रामं मडम्बम् । ठाणा० २९४ । मडम्बं–सर्वतोऽनासन्नसंनिवेशान्तरम् । प्रश्न० ५२ । दूरस्थितसन्निवेशान्तरम् । प्रश्न० ६९ । दूरस्थवसिमान्तरम् । प्रश्न० ९२ । मडम्बं–दूरवर्त्तिसन्निवेशान्तरम् । ज्ञाता० १४० । अड्ढाइज्ज जोयणमज्झंतरे जस्स गोउलादीणि णत्थि तं मडंबं । नि० चू० प्र० २२६ अ । मडम्बं–अविद्यमानासन्ननिवेशान्तरम् । औप० ७४ । मडम्बं–अर्द्धतृतीयगव्यूतान्तर्ग्रामरहितम् । जीवा० ४० । अर्द्धतृतीयगव्यूतान्तर्ग्रामरहितानि ग्रामपञ्चशत्युपजीव्यानि वा । जं० प्र० १२१ । मडम्बं–सर्वतो दूरवर्त्तिसन्निवेशान्तरम् । भग० ३६ । अर्द्धतृतीयगव्यूतान्तर्ग्रामान्तररहितं मडम्बम् । प्रज्ञा० ४८ । यस्य सर्वादिक्ष्वर्द्धतृती-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यद्योजनान्तर्ग्रामा नास्ति। उत्त० ६०५। ठाणा० ८६। सर्वतो दूरवर्त्तिसन्निवेशान्तरम्। अनु० १४२। मडम्बः। सूत्र० ३०६।

मडगगिहं-मेच्छाणं घरब्भंतरे मतयं छोढुं विज्झति न डज्झति तं मडगगिहं। नि० चू० प्र० १६२ अ।

मडप्फरो-गमनोत्साहः। व्य० द्वि० २० अ।

मडभ-तत्कुब्जस्थानम्। प्रज्ञा० ४१२। मडभः-कुब्जः। व्य० प्र० २३१ आ। कुब्जः कुष्ठव्याध्युपहतः। व्य० प्र० २८५ अ।

मडम्ब-अर्द्धतृतीयगव्यूतान्तर्ग्रामरहितम्। जीवा० २७६। उत्त० १०७।

मडयपूयणा-मृतकपूजना। आव० १२६।

मडह-स्थूलत्वाल्पदीर्घत्वम्। उपा० २२।

मडहकुट्ठं-मडभकोष्ठं, संस्थानविशेषः। आव० ३३७।

मडाई-मृतादी-प्रासुकभोजी-एषणीयादी च। भग०१११।

मडासयं-मडयं जत्थ मुच्चति तं मडासयं। नि० चू० प्र० १६२ अ।

मडे-मरणं-आयुःपुद्गलानां क्षयः। भग० १६।

मड्डु-बलात्कारः। आव० ९५। बलः। आव० १७५, २२४। मड्डुः-बालः। उत्त० १०१।

मड्डुका-भूषणविधिविशेषः। जीवा० २६८।

मण-मनः-मनस्कारः-रूपादिज्ञानलक्षणानामुपादानकारणभूतः। प्रश्न० ३१। मनः-अन्तःकरणम्। आव० ५८५। मनः-चित्तं, सङ्कल्पो वा। उत्त० २२७। मनः-स्मृत्यादिशेषमतिभेदरूपम्। भग० ६०। मनं-चित्तम्। ठाणा० २४७। मनः-चित्तम्। ठाणा० ४६६।

मणआईणं निरोहो-मन आदीनां निरोधः-मनोवाक्कायानामकुशलानामकरणं, कुशलानामनिरोधश्च, श्रय एतेऽनगारगुणाः। आव० ६६०।

मणइच्छियचित्तत्थ-मनसः-चित्तस्य, इप्सित-इष्टश्चित्रः अनेकप्रकारोऽर्थः-स्वर्गापवर्गादिस्तेजोलेश्यादिर्वा यस्यां तत् मनईप्सितचित्तार्थः। उत्त० ६०१।

मणग-सिज्जंभवपुत्तो। नि० चू० द्वि० २८ अ। मनाक्-ईषत्। दश० ११।

मणगपिअर-मनकपिता-मनकाख्यापत्यजनकः। दश०१०।

मणगुत्त-मनोगुप्तः-अकुशलमनोयोगरोधकः। ज० प्र० १४८।

मणगुत्ती-कलुसकिलिट्ठमप्पसंतसावज्जमणकिरियसंकप्पणगोवणं मणगुत्ती। नि० चू० प्र० १७ अ।

मणजोग-मनोद्रव्यसमूहस्तेन सहकारिकारणभूतेन वस्तुचिंतनाय योऽसौ जीवस्य व्यापारः स मनोयोगो भण्यते, मनसा सहकारिकारणभूतेन जीवस्य योगो मनोयोग इति व्युत्पत्तेः। विशे० २१२।

मणदुक्कडा-मनोदुष्कृता प्रद्वेषनिमित्ताम्। आव० ५४८।

मणपज्जव-मनःपर्ययः-मनसि मनसो वा पर्ययः सर्वतस्तत्परिच्छेदः। प्रज्ञा० ५२७। मनःपर्यवं 'पज्जवणंति' 'अवगत्यादिषु' इति वचनादवन गमनं वेदनमित्यवः, परिः-सर्वतोभावे, पर्यवनं-समन्तात् परिच्छेदनं पर्यवः, क्वाऽयम्? इत्याह-'मणम्मि' मणसो वत्ति' मनसि-मनोद्रव्यसमुदाये ग्राह्ये, मनसो वा ग्राह्यस्य संबन्धि पर्यवो मनःपर्यवः। विशे० ५५। मनसि मनसो वा पर्ययः मनःपर्ययः। मनांसि पर्येति-सर्वात्मना परिच्छिनत्ति मनःपर्यायं 'कर्मणोऽण्'मनःपर्यायं, मनसः पर्यायाः मनःपर्यायाः। प्रज्ञा० ५२७।

मणपज्जवनाण-मनःपर्यायेषु ज्ञानम्, तत्संबन्धि वा ज्ञानं मनःपर्यायज्ञानम्। आव० १६८। ज्ञाता० १५२।

मणप्पओस-मनःप्रद्वेषः- चित्तानुशयलक्षणः। उत्त० ३६८।

मणप्पडभ-अनात्मवशग्रहगृहीतः। नि० चू० प्र० ११७ अ।

मणप्पहास-मनःप्रहर्षकारी। अनु० १३६।

मणभक्खी-मनसा भक्षयतीत्येवंशीलो मनोभक्षी। प्रज्ञा० ५१०।

मणयोग-औदारिकवैक्रियाहारकशरीरव्यापाराहृतमनोद्रव्यसाचिव्याज्जीवव्यापारः मनोयोगः। आव० ६०६।

मणवयणकायगुत्ते- । आचा० ४२४।

मणवलिय-मनोवलिकः-निश्चलमनः। प्रश्न० १०५।

मणविप्परियासिया-मनसाऽभ्युपपातो मनोविपर्यासः तस्मिन् भवा मनोवैपर्यासिकी। आव० ५७५।

मणसंकप्पा-मनसंकल्पाः-मनस्काः। जं० प्र० २३२।

मणसंकिलेसे- । ठाणा० ४८५ (?)।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मणसंखेवो-मनःसंक्षोभः-चित्तचलनम्, अब्रह्मणो दशमं नाम । प्रश्न० ६६ ।

मणसमाहारणा-मनसः समिति-सम्यग् आङिति-मर्यादयाऽऽगमाभिहितभावाभिव्याप्त्याऽवधारणा-व्यवस्थापनं मनःसमाधारणा । उत्त० ५९२ ।

मणसमिए-मनःसमितः-कुशलमनोयोगप्रवर्त्तकः । ज० प्र० १४८ ।

मणसमन्नाहरणया-मनसः समिति-सम्यक् अन्विति-स्वावस्थानुरूपेण आङिति मर्यादया आगमाभिहितभावाभिव्याप्त्या वा हरणं-सङ्क्षेपणं मनःसमन्वाहरणं तदेव मनःसमन्वाहरणता । भग० ७२७ ।

मणसा पउट्ठ-मनसा प्रदुष्टं वन्द्यो हीनः केनचिद् गुणेन तमेव च मनसि कृत्वा सासूयो वन्दते तत्, कृतकर्मणि नवमो दोषः । आव० ५४४ ।

मणसावेग-मणसा-चेतसा वा शब्दो विकल्पार्थो अवधारणार्थो वा । ठाणा० ४३ ।

मणसिलाइ-मणशिलाका । प्रज्ञा० ३६४ ।

मणसिलाग-मनःशिलाकः-चतुर्थो वेलन्धरनागराजः-भुजगराजः, भुजगेन्द्रः । जीवा० ३११ ।

मणसिलासमुग्गय-मनःशिलासमुद्गकः । जीवा० २३४ ।

मणसोएगत्तीकरण । ज्ञाता० ४६ ।

मणहर-मनांसि श्रोतॄणां हरति-आत्मवशं नयतीति मनोहरः । ज० प्र० २४ ।

मणाग-मनाक् । आव० ३५६, ३८४ ।

मणाम-मनोऽममिति मनसामन्यं मनामम् । आव० ७२६ । मन आपः-सदैव भोज्यतया जंतूनां मनांसि आप्नोतीति । जीवा० ४९ ।

मणि-मणिः-मरकतादिः । उत्त० २६५ । मणिः-इन्द्रनीलादिः । उत्त० ३१६ । मणिः-चन्द्रकान्तादिः । जीवा० १६४ । मणिः-चन्द्रकान्तादिकः । आव० १८४ । मणिः-पारिणामिक्यामुदाहरणम् । नंदी० १६७ । चन्द्रकान्तादि, स्थूलसमुद्भवः । आव० २३० । मणिः-चन्द्रकान्तादिः । भग० १६३ । स्थलजाता मणयः । जं० प्र० १२४ ।

मणिअंगा-मणिमयानि आभरणान्याधेये आधारोपचारान्मणीनि तान्येवाङ्गानि-अवयवा येषां ते मण्यङ्गाः-भूषणसम्पादकाः । जं० प्र० १०५ । मण्यङ्गाः-आभरणदायिनः । सम० १८ ।

मणिकम्म-विचित्रमणिनिष्पादितस्वस्तिकादिः । आचा० ४१४ ।

मणिकाञ्चनकूट-नीलवर्षधरपर्वतेऽष्टमकूटः । ठाणा० ७२ ।

मणिकार-मुक्तिमाकाशे प्रक्षेपकः । नंदी० १६५ ।

मणिजाल-मणिसमूहः भूषणविधिविशेषः । जीवा० २६८ ।

मणिणाग-मणिनागः-नागविशेषः । आव० ३१८ । मणिनागः-नागविशेषः । उत्त० १६७ ।

मणित-मणितं-रतकूजितम् । ज्ञाता० १६८ ।

मणिदत्त-मेघवर्णोद्याने यक्षायतनम् । निरय० ४० ।

मणिनाग-राजगृहे नदविशेषे नागविशेषः । ठाणा० ४१३ । मणिनागनाम्नो नागस्य चैत्यम् । विशे० ९२७ ।

मणिपीठिका-मणिमया पीठिका । जीवा० २२३ ।

मणिपुर-नागदत्तगाथापतीनगरम् । विपा० ९५ ।

मणिपेढियं- । ज्ञाता० १२६ ।

मणिपेढिया-पीठिकाविशेषः । ठाणा० २३० ।

मणिप्पभ-मणिप्रभः-अज्ञातोदाहरणे धारिण्याः साध्व्या जातः पुत्रः, अजितसेनस्य पुत्रत्वेन प्रसिद्धः । आव० ६९९ ।

मणिप्पभोभास-मणिप्रभयाचितः । मर० ।

मणिमेखला-रत्नकाञ्ची । ज्ञाता० २७ ।

मणियंगा-भूषणदायकवृक्षविशेषः, अष्टमकल्पवृक्षः । ठाणा० ५१७ । मण्यङ्गाः-मणीनां-आभरणभूतानामङ्गभूताः-कारणभूता मणयो वा अङ्गानि-अवयवा येषां ते मण्यङ्गाः-भूषणसम्पादकाः । ठाणा० ३९९ ।

मणियए-मणियुक्तम् । आव० ५६० ।

मणियाए-मणिकारः-परलोकफलविषये श्रेष्ठी । आव० ८६३ ।

मणिरयण-चक्रवर्त्तेः षष्ठमेकेन्द्रियं रत्नम् । ठाणा० ३९८ । मणिरत्नम् । ज० प्र० २२५ ।

मणिरयणकउज्जोय-मणिरत्नकृतोद्योतः । आव० ५५९ ।

मणिलक्खण-कलाविशेषः । ज्ञाता० ३८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मणिवंशय–मणिः–मणिमयो वंशो यस्य तत् मणिवंशकम् । जीवा० ३६० ।

मणिवइया–जम्बूभरते नगरी । निरय० ३६ ।

मणिवई–माणिभद्रगाथापतिवास्तव्यं नगरम् । निरय० ३६ ।

मणिवया–मणिपदनगरी, मित्रराजधानी । विपा० ६५ ।

मणिसिलागा–मणिशलाका–एकोरुद्वीपे द्रुमगणविशेषः । जीवा० १४६ । मणिशिलाका । जं० प्र० १०० । मणिशलाका–मणिशलाकेव सुरा । जीवा० ३५१ ।

मणी–मणिः–चन्द्रकान्तादि । प्रश्न० ३८ । मणिः–चन्द्रकान्तादिः । सूर्य० २६३ । मणिः–चन्द्रकान्तादि । प्रज्ञा० ६७ । सूर्यमणी । नि० चू० प्र० २५४ आ । मणिः–चन्द्रकान्तादिः उद्योतकृत् । आव० ४६७ ।

मणीओ– । नि० चू० प्र० १८५ आ ।

मणु–मनुशब्दो–मनुष्यवाची । प्रज्ञा० ४३ । एकसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २ । मनुः–निर्देशकवशात् । विशे० ६४६ ।

मणुअ–मर्त्यः–मनुजः । ठाणा० ४६६ ।

मणुअलोअ–मनुष्यलोकः–अर्द्धतृतीयद्वीपसमुद्रपरिमाणः । आव० ३१ ।

मणुग्घाय–आचाराङ्गस्य सप्तविंशतितममध्ययनम् । उत्त० ६१७ ।

मणुणसंयओगसंवउत्त–मनोज्ञसंप्रयोगसंप्रयुक्तः । औप० ४३ ।

मणुण्ण–मनसः इष्टं मनोज्ञम् । आव० ७२६ । मनोज्ञः–मनोऽनुकूलः । जं० प्र० २४ ।

मणुण्णा–मनोज्ञता–सामान्येन कमनीयता, अथवा यथाभिप्रायमनुकूलता । दश० २११ ।

मणुन्न–मनोज्ञम् । सूर्य० २९३ । मनोज्ञः–विपाकेऽपि सुखजनकतया मनःप्रल्हादहेतुः । जीवा० ४९ ।

मणुमइया–मनुमतिका–सर्वविरक्तताविषये देवलासुतराजस्य दासी । आव० ७१४ ।

मणुयलंभ–मनुष्यलाभः । आव० ३४५ ।

मणुया–मनुर्जाता मनुजा–मनुष्याः । ठाणा० २२ ।

मणुस्स–मनोरपत्यं–मनुष्यः । प्रज्ञा० ४३ । मनोरपत्यं मनुष्यः । जीवा० ३३ । मनोरपत्यं–मनुष्यः । उत्त० ६४४ । स्त्यानगृद्धिः–स्त्यानर्द्धिः (?) । उत्त० ३४२ ।

मणुस्सखेत्त–मनुष्यक्षेत्रः–मनुष्योत्पत्त्यादि विशिष्टाकाशखण्डः पञ्चचत्वारिंशद्योजनलक्षणप्रमाणः । ठाणा० ९९ ।

मणुस्सदेवदुग्गई–मनुष्यदेवदुर्गती–म्लेच्छकिल्विषिकत्वादिलक्षणः । उत्त० ५७९ ।

मणुस्समड–मनुष्यमृतः–मृतमनुष्यदेहः । जीवा० १०६ ।

मणुस्सरुहिर–मनुष्यरुधिरम् । प्रज्ञा० ३६१ ।

मणुस्ससेणियापरिक्कम्मे– । सम० १२८ ।

मणोगए–मनोगतं–मनसि गतम् । भग० ११६ । मनोगतः । विपा० ३८ । मनोगतं–मनसि गतो–व्यवस्थितः । जीवा० १४२ । मनोगतं–मनस्येव यो गतो न बहिर्वचनेन प्रकाशितः । जं० प्र० २०३ ।

मणोगत–मनोगतः–अबहिःप्रकाशितः । ज्ञाता० १९ ।

मणोगम–मनोगमः–देवविमानविशेषः । औप० ५२ ।

मणोगुलिआ–मनोगुलिका पीठिका । जं० प्र० ३२६ । मनोगुलिका–पीठिकाविशेषरूपा । जं० प्र० ८१ । मनोगुलिका–पीठिका । जीवा० २१३ । मनोगुलिका–पीठिकाविशेषरूपा । जीवा० २३४ । मनोगुलिका–गुलिकापेक्षया प्रमाणतो महतीतरा । जीवा० ३६३ ।

मणोगुलिया–पीठिका । जं० प्र० ५८ । पीठिका । राज० ७०, ८८, ९२ ।

मणोज्ज–गुल्मविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

मणोज्जगुम्मा–मनोऽज्ञगुल्माः । जं० प्र० ९८ ।

मणोदव्व–मनसः सम्बन्धि योग्यं वा प्रव्य मनोद्रव्यं मनोद्रव्यपरिच्छेदकोऽवधिः । आव० ३६ ।

मणोमाणसिय–मनसि जातं मानसिकं मनस्येव यद् वर्त्तते मानसिकं-दुःखं वचनेनाप्रकाशितत्वान्मनोमानसिकं रहस्यीकरोषि गोपयसीत्यर्थः । ज्ञाता० २८ ।

मणोरम–मनोरमः–यानविमाणकारी देवविशेषः । जं० प्र० ४०५ । मनांसि देवानामपि अतिसुरूपतया रमयतीति मनोरमः, मेरुनाम । सूर्य० ७८ । मनोरमः–रुचकद्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६८ । मनोरमः–मिथिलायां चैत्यविशेषः । उत्त० ३०९ । ब्रह्मलोककल्पे विमानविशेषः । निरय० ४० । शीबिकाविशेषणम् ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ज्ञाता० १५१ । देवविमानविशेषः । सम० १७ । मनोरमं-वीरपुरनगर उद्यानम् । विपा० ९५ ।

मणोरमा-मनांसि देवानामपि, अति सुरूपतया रमयतीति मनोरमः, मेरुनाम । ज० प्र० ३७५ । शक्राग्रमहिषीणां चतुर्थी राजधानी । ठाणा० २३१ । मल्लिजिनस्य शिबिका नाम । सम० १५१ । मनोरमा-दक्षिणपूर्वरतिकरपर्वतस्योत्तरस्यां शक्रदेवेन्द्रस्याज्जुकाया अग्रमहिष्या राजधानी । जीवा० ३६५ ।

मणोरमाइं-रम्यतया मनोरमाणि । सम० १६ ।

मणोरह-मनोरथः नालन्दायाः समीपे उद्यानविशेषः । सूत्र० ४०७ । तृतीयदिवसनाम । ज० प्र० ४९० । मनोरथः-ब्राह्मणविशेषः । आव० ३४८ ।

मणोविब्भमो-मनोविभ्रमः-चित्तभ्रान्तिः । ब्रह्मचर्यमनुपालयामि नवेत्येवं रूपं शृङ्गारप्रभवं मनसोऽस्थिरत्वम् । प्र० ५३८ (?) ।

मणोबलिय-मनोबलिकः-मानसावष्टम्भवान् । औप० २८ ।

मणोसिला-मनःसिला । आचा० ३४२ । मनःशिला । उत्त० ६८९ । मनःशिला-पृथ्वीभेदः । आचा० २९ । जीवा० १४० । मनःशिला-बादरपृथ्वीकायभेदः । प्रज्ञा० २७ । चतुर्थो वेलंधरनागराजः । ठाणा० २२६ ।

मणोहर-मनोहरः-तृतीयदिवसनाम । सूर्य० १४७ । मनोहरं-आक्षेपकरः । सम० १६ ।

मणोहरा-मुनिसुव्रतस्वामिनः शिबिका । सम० १५१ ।

मण्डक-द्रव्यविशेषः । ओघ० १६८ ।

मण्डकादि-वल्लचणकादि । बृ० प्र० २५७ अ ।

मण्डप-द्राक्षामण्डपकः । जीवा० १८८ ।

मण्डल-देशः । उत्त० ३७७ । ग्रा । दश० १६७ । ज्योतिष्कमार्गः । सम० ५६ । तथाविधचारभूमिः । सम० ७५ । विषयः । प्रश्न० ४६ । देशः । ठाणा० ३४३ । इङ्गितं क्षेत्रम् । ठाणा० ३९९ । चतुर्थं योधस्थानम् । आचा० ८९ । योधस्थानम् । ठाणा० ३ । यत्र प्रतिबिम्बसंभूतिः । ज० प्र० ५७ । बलदेववासुदेवद्वयद्वयलक्षणाः समुदायाः । सम० १५६ ।

मणा-शाकुनिका । नि० चू० तृ० ४४ आ ।

मण्णामि-मन्ये-अवबुध्ये । भग० १४२ ।

मणिहिति-मंस्यति । आव० ५१५ ।

मण्णु-श्रोतो निरोधः । उ० मा० गा० ३१९ ।

मण्णुइत्तो-मन्युयितः । उत्त० १९३ ।

मण्यङ्गक-द्रुमगणविशेषः । जीवा० २६८ ।

मण्हो-मसृणः । औप० १० ।

मतंगय-मताङ्गकाः-मद्यकारणभूताः । सम० १८ ।

मत-समान एवागमे आचार्याणामभिप्रायः । भग० ६२ । मतः । आव० ३०३ ।

मतङ्गओ-मताङ्गकः-मद्यविधिनोपपेतो द्रुमविशेषः । जीवा० २६५ ।

मतानुज्ञा-निग्रहस्थानम् । सूत्र० ३८६ ।

मति-मतिः-सम्यगीहापोहरूपा । जीवा० १२३ । मतिः-संवेदनम् । नंदी० १०८ । स्वसमुत्था मतिः । नि० चू० तृ० ८१ आ । मतिः-अपायधारणम् । अनु० ३६ । अपायो निश्चयः इत्यर्थः । सम० ११५ । मतिः-अवग्रहादिका । प्रश्न० १०७ ।

मतिज्ञान-उत्पन्नार्थग्राहकं साम्प्रतकालविषयम् । प्रज्ञा० ५३० ।

मतिभंगदोस-मतिभङ्गः-विस्मृत्यादिलक्षणो दोषः मतिभङ्गदोषः, द्वितीयो दोषः । ठाणा० ४९२ ।

मतिविभ्रमः-चिकित्सा, युक्तागमोपपन्नेऽप्यर्थे फलं प्रतिसंमोहः । आव० ८१५ ।

मतिसम्पत्-अवग्रहेहापायधारणरूपा चतुर्था सम्पत् । उत्त० ३९ ।

मती-मतिः-आचारसम्पदः । व्य० द्वि० ३९१ अ । मतिः-अभिनिबोनिबोधिकम् । ठाणा० ३६३ ।

मत्कुण-दंशमशकभेदः । सम० ४१ । त्रेन्द्रियजीवविशेषः । प्रज्ञा० २३ ।

मत्कोटक-दंशमशकभेदः । सम० ४१ ।

मत्तंग-मत्ताङ्गः-वृक्षविशेषः । आव० ११० ।

मत्तंगता-मत्तं-मदस्तस्याङ्गं-कारणं मदिरा तद्ददातीति-मत्तगदा । ठाणा० ५१७ ।

मत्तंगया-मताङ्गकाः मत्तं-मदस्तस्य कारणत्वान्मद्यमिह मत्तशब्देनोच्यते, तस्याङ्गभूताः-कारणभूतास्तदेव वाऽङ्गं अवयवो येषां तेऽङ्गकाः सुखपेयमद्यदायिनः । ठाणा०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

३९८।

मत्तंगा-मत्तं-मदस्तस्याङ्गं-कारणं मदिराख्यं येषु ते मत्ताङ्गानाम द्रुमगणाः। ज० प्र० ९९।

मत्त-मत्तः पीतमद्यतया। ज्ञाता० ८१। मदवन्त। ज्ञाता० २२१। मदः। ठाणा० ५१७। मत्तः-मदः। ज० प्र० ९९। मात्रा-मात्रया युक्त उपधिः। भग० ९४। दक्षः। उत्त० २४६। मदिरादिना मत्तः। आचा० १५२। मात्रं-कांस्यभाजनम्। भग० २३८। मात्रं भाजनविशेषः। भग० ३९९। मदकलितः। जीवा० १२२। मात्रकः-कुण्डलिकादिः। ओघ० १६७। मात्रं-मात्रायुक्तं कांस्यादिभाजनं भोजनोपकरणमित्यर्थः। ठाणा० १२०। मत्तः-मदकलितः। जीवा० १२२। मात्रकः स्थाल्यादिः। ओघ० १७०। भायणं। दश० चू० ९९ आ। मात्रं-कुण्डलिकादि। ओघ० १६८। आचा० ३४२। मात्रं-भाजनं शीतोदकं वा। आचा० ३४६। मात्रा-परिच्छदः। ठाणा० १२०। मात्रा-प्रमाणम्। ज० प्र० २८५। मात्रा-परिच्छदः। भग० ६२१।

मत्तओ-मात्रकः। आव० ४१२।

मत्तग-मात्रकं-समाधिः। आव० २६८।

मत्तगतिग-श्लेष्मप्रश्रवणोच्चारमात्रकत्रिकम्। बृ० द्वि० २५३ अ।

मत्तजला-नदीविशेषः। ठाणा० ८०। मत्तजला नदी। जं० प्र० ३५२।

मत्तभज्जिओ-मृतभार्यः। उत्त० ८५।

मत्तय-मात्रकम्। आव० ५१३। मात्रकम्। उत्त० ९७। भायणं। नि० चू० प्र० ३८ अ।

मत्तयतिगं-खेलकाइयसण्णा। नि० चू० प्र० १८१ अ।

मत्तवडुगा- । नि० चू० तृ० ४७ अ।

मत्ता-कण्णस्स अहो महंता गलसरणी। नि० चू० प्र० २१६ आ। मात्रा-अर्थलिप्सा। आचा० १२३। मात्रा-शब्दलक्षणवाची। नि० चू० द्वि० ९२ आ। मत्वा-ज्ञात्वा। आचा० ६२। थोवे परिणामे य। दश० चू० ६० अ। मदिरामदभाविता:। बृ० द्वि० १३८ आ। मात्रा-आकारभावातिरिक्तपरिमाणान्तरप्रतिपत्तिव्युदासार्थं, प्रतिबिम्बातिरिक्तपरिणामान्तरव्युदासार्थः। प्रज्ञा० ३७२। मात्रा-परिमाणम्। उत्त० ८४।

मत्ताग्गाही-मात्रग्राहिणी। बृ० प्र० ५८ आ।

मत्तियावई-मृत्तिकावती-दशार्णजनपदार्यक्षेत्रम्, राजधानी। प्रज्ञा० ५५।

मत्तेल्लओ-मत्तः। आव० २०३।

मत्थ-मस्तकं-उपरितनभागः। ज० प्र० २२१।

मत्थएण वंदामि-मस्तकेन वन्दामि। आव० ७९३।

मत्थकड-मस्तककृतम्। भग० ४३६।

मत्थय-मस्तकं-पुटम्। भग० ४६२। मस्तकम्। आव० ७०३।

मत्थयधोया-धौतमस्तका अपनीतदासत्वा। ज्ञाता० ३७।

मत्थयसूल-मस्तकशूलम्। भग० १९७।

मत्थुलिंग-मस्तुलिङ्गं-शेषं भेदः फिप्फिसादि, कपालमध्यवर्तिभेज्जकमित्येके। ठाणा० १७०। भेजकम्। तं०।

मत्थुलुंग-मस्तकभेज्जकम्, भेदः फिप्फिसादिमस्तुलुङ्गम्। भग० ८८। मस्तुलिङ्गं-कपालभेज्जकम्। प्रश्न० ८।

मत्यज्ञान-अविनष्टार्थग्राहकं साम्प्रतकालविषयम्। प्रज्ञा० ५३०।

मत्स्य-उदकाश्रितजीवविशेषः। आचा० ४६। पञ्चेन्द्रियजीवः। प्रज्ञा० २३।

मत्स्यकाण्डकं- । जीवा० १८९।

मत्स्यण्डी-खण्डशर्करा। जीवा० २६८।

मत्स्यबन्धपुत्र-शारिकदत्तः। ठाणा० ५०८।

मत्स्याण्डक-नाट्यविशेषः। जं० प्र० ४१४।

मत्स्याण्डकप्रविभक्ति-मकराण्डकप्रविभक्ति-जारप्रविभक्तिमारप्रविभक्त्यभिनयात्मको मत्स्याण्डकमकराण्डकजारमारप्रविभक्तिनामा चतुर्दशनाट्यविधिः। जीवा० २४६।

मथित-तक्रम्। विशे० ६०५।

मथितकारिका-तक्रकारिका। विशे० ६०५।

मथियं-मथितं-दधीव विलोडितम्। प्रश्न० १३४।

मथुरा-ऋद्धिरससातगौरवदृष्टान्ते पुरीविशेषः। आव० ५७९। निर्जलभूभागभाविस्थलपत्तनम्। उत्त० ६७६। स्कंदिलाचार्यप्रमुखश्रमणसङ्घकृतवाचनास्थानम्। नंदी० ५१। जउणनीवनगरी। नि० चू० द्वि० ४१ अ। क्षपकातापनस्थानम्। व्य० द्वि० ११५ आ। भण्डीर-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यक्षयात्रास्थानम् । नि० चू० द्वि० ७८ अ । बृ० तृ० १६० आ । अव्यक्तबालमुक्त्वा निष्क्रान्तवणिक्वास्तव्या नगरी । व्य० प्र० १६६ अ । नगरीविशेषः । व्य० प्र० १४६ अ । सूत्र० ३४३ । दक्षिणा उत्तरा च पुरीद्वयविशेषः । आव० ३५६ । मन्दश्रद्धाविषये नगरी, यत्र मङ्गुराचार्याः । आव० ५३६ । यत्र साधुभगिनीदासीभूता । बृ० तृ० २४२ आ ।

मथुरानगरी-आर्यरक्षितसूरिविहारभूमिः। विशे० १००३। नास्तिकवादप्ररूपकवाद्युत्पत्तीस्थानम् । विशे० १००४ ।

मथुरापुरी-नगरीविशेषः । बृ० प्र० २७६ आ । अविधिप्रशंसायां दृष्टान्ते नगरी । विशे० ४१३ ।

मथुरावाणिओ-मथुरावणिक्, रहस्याप्याख्याने वणिग्विशेषः । आव० ८२१ ।

मद-मदः-सुरापानादिजनितविक्रियारूपः । विशे० १३६ । हर्षमात्रम् । भग० ५७२ ।

मदणा-बलेन्द्रस्य पञ्चमाऽग्रमहिषी । भग० ५०३ । सोममहाराज्ञो द्वितीयाऽग्रमहिषी । भग० ५०५ ।

मदन-कामः । नंदी० १५५ ।

मदनकामा मोहनीयभेदवेदोदयात् प्रादुष्यन्ति । आचा० १३५ ।

मदनत्रयोदशी-तिथिविशेषः । भग० ४७६ । प्रश्न० १४० ।

मदनफल-वमनकारकं फलम् । आचा० ३१३ ।

मदनशलाका-शारिका, कोकिला वा । जीवा० १८८ ।

मदमूढो- । नि० चू० द्वि० ४३ अ ।

मदुग्ग-मद्गवो-जलवायसः भग० ३०६ ।

मद्द-हठः । बृ० प्र० ३० आ ।

मद्दणा मर्दना-ग्रामविशेषः । आव० २१० ।

मद्दव-मार्दव-अनुच्छ्रितता । दश० २३४ । मार्दवं-अहङ्कृतिजयः । भग० ८१ । मृदवः-अलसतया कार्याकरणम् । उत्त० ५४६ । मार्दवं-माननिग्रहः । ज्ञाता० ७ ।

मद्दवत्त-मार्दवत्वं-भावनम्रता । आव० २६४ ।

मद्दवय-मार्दवः । उत्त० ५६१ ।

मद्दवया-अणुस्सितया । दश० चू० १२४ आ ।

मद्दविया-मार्दवेन चरन्ति मार्दविका, शतकृत्वोऽपि गुरुप्रेरिता न सम्यगनुष्ठानं प्रति प्रवर्त्तन्ते किन्त्वलसा एव । उत्त० ५४९ ।

मद्दुए-मद्दुकः-श्रमणोपासकः । भग० ७५० ।

मज्जं-मज्जानम् । व्य० द्वि० ४१६ अ ।

मद्यव्यसनं-मद्यपानकेन मूर्च्छनम् । बृ० १५७ अ ।

मधु-मद्यविशेषः । जीवा० ३५१ । खण्डं, शर्करा वा । जीवा० २६८ ।

मधुक-महावृक्षम् । जीवा० १३६ ।

मधुकरवृत्ति-भ्रमरवृत्तिः । उत्त० ११७ ।

मधुकरवृत्त्या भ्रमत इहमेव । उत्त० ६६७ ।

मधुगुलिया-मधुगुटिका-क्षौद्रवटिका । ठाणा० २०६ ।

मधुबिन्दूदाहरणम्- । दश० १६६ ।

मधुर-सुखावहः । नि० चू० प्र० १०६ अ । नि० चू० प्र० २७८ अ । पञ्चमरसः । प्रज्ञा० ४७३ । मधुरस्वरं, कोकिलारुवत् । ठाणा० ३९६ । त्रिधा शब्दार्थाभिधानतः । ठाणा० ३६७ । श्रवणमनोहरम् । अनु० २६२ । तृणफलम् । अनु० १७२ ।

मधुरकोण्डइला- । नि० चू० द्वि० ३६ अ ।

मधुरतृण-तृणविशेषः । दश० १८५ ।

मधुररसा-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०४ ।

मधुरवचनता-मधुरं रसवत् यदर्थतो विशिष्टार्थवत्तयाऽर्थावगाढत्वेन शब्दतश्चापरुषत्वसौस्वर्यगाम्भीर्यादिगुणोपेतत्वेन श्रोतुराल्हादमुपजनयति तदेवंविधं वचनं यस्य स तथा तद्भावो मधुरवचनता । उत्त० ३६ ।

मधुराकोंडइल्ला-भावसुण्णा, परपितिणिमित्तं बाहिरकिरियासु सुट्ठु उज्जुत्ता । नि० चू० तृ० ८३ अ ।

मधुला-पादगण्डम् । बृ० द्वि० २२४ आ ।

मधुसित्थ-मधुयुतं सित्थं । नंदी० १५५ ।

मधुसित्थु-मदनम् । ठाणा० २७२ ।

मधूक-वृक्षविशेषः, पुष्पविशेषः । सूर्य० १७३ ।

मधूरं-कलमं । ज्ञाता० २५ ।

मध्यजीह्वा-जीह्वाया मध्यभागः । ठाणा० ३६१ ।

मध्यदेश-गुर्जरादि । अनु० १३९ ।

मध्यप्रदेश-देशः । दश० २८१ ।

मध्यम-आद्यन्तयोश्चान्तरम् । अनु० ५४ । सप्ततिरेकोन

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

च वर्षेणोना तावत् । व्य० प्र० ३०२ अ । उभयप्रकृतिः-तीव्रमन्दरूपः । आव० २८ ।

मध्यमबुद्धिः-यथोक्तं सामर्थ्यमवबुध्यते, द्वितीयो विनयः । प्रज्ञा० ४२५ ।

मध्यमरुचक-रुचकद्वीपस्याभ्यन्तरः । ज्ञाता० १२७ ।

मध्यमा-सोमिलवास्तव्यानगरी । आव० २२९ ।

मध्वाश्रवत्व-मधुवन्मधुरवक्ता । आचा० ६८ । लब्धिविशेषः । ठाणा० ३३२ ।

मन-मनः-औदारिकादिशरीरव्यापाराहृतमनोद्रव्यसमूहसाचिव्याज्जीवव्यापारः । ठाणा० २० ।

मनःपर्याप्तिः-यया पुनर्मनःप्रायोग्याणि दलिकान्यादाय मनस्त्वेन परिणमय्यालम्ब्य मुञ्चति सा मनःपर्याप्तिः । बृ० प्र० १८४ आ ।

मनःपर्यायज्ञानजिन-विशिष्टमनःपर्यायज्ञानधरः जिनः । आव० ५०१ ।

मनःपर्यायाः-मनसः पर्यायाः मनःपर्याया मनोभेदा-मनोधर्माः, बाह्यपरस्त्वालोचनप्रकाराः । नंदी० ६६ ।

मनपज्जव-मनसि मनसो वा पर्यवः-मनपर्यवः सर्वतस्तत्परिच्छेदः । आव० ८ ।

मनपज्जवनाण-मनःपर्यायं च तत् ज्ञानं मनःपर्यायज्ञानं, यदिवा मनसः पर्यायाः मनःपर्यायाः, पर्यायाः-धर्माः बाह्यवस्त्वालोचनप्रकारा इत्यनर्थान्तरं, तेषु तेषां वा सम्बन्धि ज्ञानं मनःपर्यायज्ञानं, इदं चार्द्धतृतीयद्वीपसमुद्रान्तर्वर्तिसंज्ञिमनोगतद्रव्यालम्बनम् । प्रज्ञा० ५२७ ।

मनपसिणविज्जा-मनःप्रश्नविद्याः-मनःप्रश्नितार्थोत्तरदायिन्यः । सम० १२४ ।

मनसिकरणं-चेतसि करणं, अनुजानितां यस्यावग्रह इति मनस्येवानुज्ञापनम् । बृ० प्र० १११ अ ।

मनसिजविकारः- । आचा० २७६ ।

मनस्कार-रूपादिज्ञानलक्षणानामुपादानकारणभूतो यमाश्रित्य परलोकोऽभ्युपगम्यते बोधः । प्रश्न० ३१ ।

मनांसि-मनस्त्वेन परिणमितद्रव्याणि । अनु० २ ।

मनुः-निर्देशकवशात् श्रुतं दृष्टान्तः । विशे० ६४९, ६५० । निर्देष्टृवशात्तु मनुना प्रणीतो ग्रन्थः । विशे० ६४८ ।

मनुज-पञ्चेन्द्रियजीवविशेषः । प्रज्ञा० ९ ।

मनुष्यपक्षाः-यक्षभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

मनुष्यानुपूर्वी-आनुपूर्व्याः तृतीयो भेदः । प्रज्ञा० ४७३ ।

मनुस्सदुग-म्लेच्छबोधिकादीनां मनुष्याणां भयं तत् मनुष्यदुर्गम् । बृ० तृ० २२६ अ ।

मनो-विज्ञानं चित्तञ्च । अनु० ३९ ।

मनोगुप्तिः-सावद्यसङ्कल्पनिरोधः कुशलसङ्कल्पः कुशलाकुशलसङ्कल्पनिरोधश्च । तत्त्व० ९-४ ।

मनोगुलिया-मनोगुलिका । जीवा० २३० ।

मनोज्ञ-कोमलम् । जीवा० १८८ ।

मनोज्ञाः-संविग्नाः । ओघ० १२० ।

मनोदुष्प्रणिधान-प्रणिधानं-प्रयोगः दुष्टं प्रणिधानं दुष्प्रणिधानं, मनसो दुष्प्रणिधानं मनोदुष्प्रणिधानं कृतसामायिकस्य गृहसत्केतिकर्त्तव्यता सुकृतदुष्कृतपरिचिन्तनम्, सामायिकप्रथमोऽतिचारः । आव० ८३४ ।

मनोभक्षण-आहारविशेषः, ये तथाविधशक्तिवशात् मनसा-स्वशरीरपुष्टिजनकाः पुद्गलाः अभ्यवह्रियन्ते, यदभ्यवहरणानन्तरं तृप्तिपूर्वः परम सन्तोष उपजायते । प्रज्ञा० ५१० ।

मनोयोगः-औदारिकवैक्रियाहारकशरीरव्यापाराहृतमनोद्रव्यसमूहसाचिव्याज्जीवव्यापारः । आव० ५८३ ।

मनोरमा-वापीनाम । जं० प्र० ३७० । किन्नरभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० । महोरगभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

मन्त्र-एकत्वे दृष्टान्तः । ठाणा० २५ । पुरुषदेवताधिष्ठितः पठितसिद्धो वा मन्त्रः । बृ० प्र० २०३ आ ।

मन्त्रगृह-गुह्यापवरकः । दश० १६६ ।

मन्त्रणं-सामर्थ्यम् । प्रश्न० ५३ ।

मन्द-मनाक् । आचा० ३१४ । मन्दः-अतिशुद्धः । आव० २८ ।

मन्दर-मन्दरो नाम पर्वतः । जं० प्र० ३५९ । उर्ध्वलोके भागवर्त्तिः । प्रज्ञा० ७९ । ज्ञाता० १२८ ।

मन्दरकूड-मन्दरकूटं-नन्दनवने द्वितीयकूटनाम । जं० प्र० ३६७ ।

मन्नंति-मन्यमानः । सूत्र० ४२४ ।

मन्न-मतिः, मननं-मतिः-कथञ्चिदर्थपरिच्छित्तावपि सूक्ष्म-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

धर्मालोचनरूपा बुद्धिरितियावत्,अथवा 'मन्ता' मंत्रियव्वं (मनितव्यं) अभ्युपगमः । ठाणा० २१ ।

मन्नक्खो-महद्धेर्मनस्यम् । बृ० द्वि० २६० आ ।

मन्नसी-मन्यसे-प्रतिजानीषे । उत्त० ५१० ।

मन्नामि-मन्यसे । प्रज्ञा० २४७ ।

मन्ने-मन्ये निपातो वितकार्थः । ठाणा० २४७ । मन्यसे । उत्त० ३२३ । मन्ये-मन्यन्ते । दश० १६८ । मन्ये-वितर्कयामि । ज्ञाता० ८३ ।

मन्नु-क्रोधः । नंदी० १५० ।

मन्नुभर-क्रोधभरः । उत्त० ६३ ।

ममं-ममोपरि । ज्ञाता० १६० । माम् । सूत्र० ३०८ ।

ममच्चं-मामकीनम् । आव० ५६५ ।

ममज्जमाण-ममत्वमाचरन् । उत्त० ४२ ।

ममहुत्त-ममायत्तः । आव० ८४८ ।

ममाइ-ममत्ववान् । सूत्र० १६४ ।

ममाइय-ममत्वम्-आत्मीयाभिधानम् । दश० १९६ । ममायितं-मामकम् । आव० १४२ । ममायितं-स्वीकृतं परिग्रहम् । आव० १४२ । मामकम् । आचा० १४२ ।

ममाइयमइ-ममायितं-मामकं तत्र मतिर्ममायितमतिस्तां यः परिग्रहविपाकज्ञः । आचा० १४२ ।

ममायए-ममायते-ममेति प्रतिपद्यते । पिण्ड० ४३ ।

ममायच्चो-ममाधीनः । नि० चू० द्वि० ४४ अ ।

ममायति-परिगेल्लुति । द० चू० ६९ । ममेत्येवं कुर्वन्ति ममायते-स्वीकुर्वंति । प्रश्न० ९४ । ममायति परिगृल्लुन्ति(ति) । दश० २०३ ।

ममि-मामकम् । सूत्र० ३०८ ।

ममेयंति-ममीकृते । नि० चू० प्र० २१३ अ ।

मम्म-मर्म-प्रच्छन्नपारदोर्यादिदुश्चेष्टितम् । प्रश्न० १२१ । मर्म-परापभ्राजेनाकारि कुत्सितं जात्यादि । उत्त० ३४५ ।

मम्मण-द्रव्यप्रधानो वणिग्विशेषः । सूत्र० १०२ । आर्त्तध्यायी धनवान् वणिग् । सूत्र० १९४ । अर्थार्जनपरो व्यक्तिविशेषः । आव० ७७ । साकाङ्क्षो वणिग्विशेषः । उत्त० ३१६ । मम्मनं-मन्मनमिव मन्मनं चास्फुटत्वात्, अधर्मद्वारस्यैकविंशतितमं नाम । प्रश्न० २७ । मन्मनः यस्य वाचःस्खलन्ति । आव० ६२८ । मन्मनं-स्खलत्प्रजल्पितम् । ज्ञाता० ८१ । राजगृहनिवासीवणिक् । विशे० ८६४ । मन्मनं-अव्यक्तमीषल्लपितम् । निरय० ३० । मन्मनं-यस्य जल्पतः स्खलति वाणी । प्रश्न० २५ । मन्मनः-अव्यक्तवाग् । प्रश्न० ४१ । मम्मणः-अर्थसिद्धो मनुष्यविशेषः । आव० ४१३ ।

मम्मणवाणिओ-मम्मणवणिग्-अनिर्वेदेन सञ्चयेन चार्थोपार्जनकारकवणिग् । दश० १०७ ।

मम्मुही-मृन्मुखी-जन्तोर्नवमीदशा । दश० ८ ।

मयंगतीर-मृतेव मृता विवक्षितभूदेशे तत्कालाप्रवाहिणी सा चासौ गङ्गा च मृतङ्गगा तस्यास्तीरं मृतगङ्गातीरम् । उत्त० ३५४ । मृतगङ्गातीरम् । उत्त० ३८३ ।

मयंगतीरदह-मृतगङ्गातीरह्रदः-मृतङ्गा यत्र देशे गङ्गाजलं व्यूढमासीद् । ज्ञाता० ६१ ।

मय-मदः-कामोद्रेकः । उत्त० ४२८ । मृतं-जीवविमुक्तमात्रम् । ज्ञाता० १२६ । मतं-समान एवागमे आचार्याणामभिप्रायः । भग० ६२ । मृतः-परासुतां गतः । ज्ञाता० ११, ११५ ।

मयग-मृतकं-मृतं-जीवविमुक्तमात्रम् । ज्ञाता० १७३ ।

मयगहण-मतग्रहणं-अभिप्रायग्रहणम् । ओघ० ७१ ।

मयट्ठाणं-मदस्थानं-मानस्थानम् । आव० ६४६ ।

मयण-मदनं-कलविशेषः । आव० ४२४ । मदनः-चित्रो मोहोदयः । दश० ८५ । मदनः । दश० ८६ ।

मयणकाम-मदनकामः-मदयतीति मदनः-चित्रो मोहोदयः स एव कामः-मदनकामः । दश० ८५ ।

मयणगिज्जे-मदनीयं-मदनोदयकारि । ठाणा० ३७५ ।

मयणफल-मदनफलम् । दश० ९६ ।

मयणमिञ्ज-मदनबीजम् । आव० ८१३ ।

मयणसलागा-मदनशलाका-पक्षिविशेषः । आव० ४२८ । मदनशलाका-सारिका । जं० प्र० ३० । मदनशलाका-लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ । शारिका । जीवा० १८८ । लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४९ ।

मयणसाला-मदनशाला-शारिका । प्रश्न० ३७ । मदनसारिका । ज्ञाता० १०० ।

मयणा-शक्रेन्द्रस्य तृतीयाऽग्रमहीषि । ठाणा० २०४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मयणिज्ज-मदनीयं-मन्मथवर्द्धनम् । औप० ६५ । मदनीयं मन्मथजननात् । जीवा० २७८ । मदनीयं मन्मथजनकत्वात् । जं० प्र० १ १९ । मदनीया-मन्मथजननी । जीवा० ३५१ ।

मयरंद-मकरन्दः-निर्यासः पुष्परसः । दश० ९४ ।

मयल-पत्तं । नि० चू० प्र० २५४ आ ।

मयलविसए- । नि० चू० प्र० २५४ आ ।

मयहर-आभीरः । नि० चू० प्र० १३ अ । महत्तरः । आव० ७३८ ।

मयहरग-महत्तरः- अयं च महानयं-महान्, अनयोरतिशयने महान् । आव० ८४३ । महत्तरः-प्रयोजनविशेषः । आव० ८४४ ।

मयहरगागारो-महत्तराकारः-महत्प्रयोजनः । आव० ८४३ ।

मयहरिका-महत्तरिका-वृद्धाऽऽर्या । उत्त० ३०१ ।

मयहरिया-महत्तरिका-आर्या । आव० ७०१ । महत्तरिका । आव० २६२ । प्रवर्तिनी । ग०

मयहरीया-महत्तरिका । ज्ञाता० १२६ ।

मयहारिया-महत्तरिका । आव० ७१७ ।

मयालि-अनुत्तरोपपातिकदशानां प्रथमवर्गस्य द्वितीयमध्ययनम् । अनुत्त० १ । मयालिः-अन्तकृद्दशानां चतुर्थवर्गस्य द्वितीयमध्ययनम् । अन्त० १४ ।

मयूरंक-नृपतिविशेषः । नि० चू० द्वि० ८७ अ ।

मयूर-मयूरः-लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ । बर्हो । जीवा० १८८ ।

मयूरग-मयूरकः-कलापवर्जितः । प्रश्न० ८ ।

मयूरबंध-बन्धनविशेषः । उत्त० ५३ । बन्धविशेषः । उत्त० ४५६ ।

मयूरांगचूलिका-मयूरांगमय्यचूलिका आभरणविशेषः । व्य० प्र० २२५ अ ।

मयूरा-लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४९ ।

मरक-दुरितविशेषः । भग० ८ ।

मरकत-रत्नविशेषः । आव० २५९ । जीवा० २३ ।

मरगय-मरकतः-पृथिवीभेदः । आचा० २९ । प्रज्ञा० २७ । मरकतः-मणिभेदः । उत्त० ६८९ ।

मरच्छा-सनखपदविशेषः । प्रज्ञा० ४५ ।

मरणंत-मरणान्तः-मरणरूपोऽन्तो-विनाशो यस्मात्सः । मरणान्तः-दण्डादिघातः । भग० ७०२ । मरणान्तः-चरमकालः । दश० १८८ ।

मरण-म्रियन्ते प्राणिनः पौनःपौन्येन यत्र चतुर्गतिसंसारे स मरणः । आव० १२८ । मरणं-शोकाद्यतिरेकेण मरणम्, असंप्राप्तकामस्य दशमो भेदः । दश० १९४ । मरणं-प्रत्यायरूपम् । प्रज्ञा० ३ ।

मरणकाल-मरणावसानः कालो यस्य तत् तथा मरणकालः-अवसरो यस्य तत् । उत्त० ६०० । मरणेन विशिष्टः कालः मरणकालः-अद्धाकालः एव, मरणेन वा कालो मरणस्य कालपर्यायत्वान्मरणकालः । भग० ५३३ ।

मरणभय-सप्ताभयस्थानेषु षष्ठः । ठाणा० ३८९ । प्राणपरित्यागभयं, सप्तमभयस्थानम् । आव० ४७२ । मरणाद्भयम् । आव० ६४६ ।

मरणविभत्ति-मरणानि-प्राणत्यागलक्षणानि तानि च द्विधा प्रशस्तान्यप्रशस्तानि च तेषां विभजनं-पार्थक्येन स्वरूपप्रकटनं यस्यां ग्रन्थपद्धतौ सा मरणविभक्तिः । नंदी० २०५ ।

मरणविभत्ती-नि० चू० द्वि० ५७ अ ।

मरणासंसप्पओग-मरणाशंसाप्रयोगः । आव० ८३९ ।

मरहट्ठ-महाराष्ट्रः-चिलातदेशवासीम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ ।

मराक-चतुरिन्द्रियजीवविशेषः । प्रज्ञा० २३ ।

मराल-मरालः-गलिः । आव० ७९७ ।

मराली-मरालिः-म्रियत इव शकटादौ योजिते राति च ददाति लत्तादि लीयते च भुवि पतनेनेति, दुष्टाऽश्वो दुष्टगोणो वा । उत्त० ४९ ।

मरिच-तिक्तरसवान् । प्रज्ञा० ४७३ ।

मरिय-मरीचिः । आव० ३६० ।

मरीइ-मरीचिः-इक्ष्वाकुकुलेत्पन्नो भरतसुतः । आव० १०९ । मरीचिः । आव० १४९ ।

मरीईसमोप्पणा-मरीचि समर्पणा-समावचना । जं० प्र० २४२ ।

मरीचि-उदात्तवर्णसुकुमारत्वचा युक्ता । जं० प्र० ११७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मरीची-किरणसङ्घातः । सूर्य० ४५ ।

मरुंडि-धाइविशेषः । ज्ञाता० ३७ । कोष्ठविशेषः । भग० ४६० ।

मरुंभि-मरौ मरुवालुकानिवहः । उत्त० ४५६ । मरुकः । आव० २६२ । मरुकः-द्रव्यगर्हायामुदाहरणम् । आव० ४८६ । मरुकः-ब्राह्मणः । आव० ५६१ । बम्भण्डः । ओघ० २०४ ।

मरुअ-मरुतः-देवाव्यन्तरादयः । जं० प्र० १९६ ।

मरुअरायवसमकप्पे-मरुतो देवा व्यन्तरादयस्तेषां राजानः-सन्निहितादय-इन्द्रास्तेषां मध्ये वृषभा-मुख्याः सौधर्मेन्द्रादयस्तत्कल्पः-तत्सदृशः । जं० प्र० १९६ ।

मरुग-मरुकः-चिलातदेशवासीम्लेच्छः । प्रश्न० १४ । ब्राह्मणः । आव० २७३ । मरुकः-धिग्वर्णः । दश० २५९ ।

मरुगिणी-ब्रह्माणी । आव० ५५ ।

मरुजणवय- । नि० चू० प्र० ३४९ अ ।

मरुत-किंपुरुषभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० । मरुकः-ब्राह्मणः । उत्त० २२५ ।

मरुतेल्ल-मरुदेशीयपर्वतोत्पन्नं तैलं मरुतैलम् । बृ० तृ० १०९ अ ।

मरुत्-अग्नेः संज्ञान्तरम् । आव० १३५ ।

मरुदेव-मरुदेवः त्रयोदशम कुलकरनाम । जं० प्र० १३२ । षष्ठः कुलकरः । आव० १११ । सम० १५३ । षष्ठः कुलकरः । सम० १५० । ठाणा० ३९८ ।

मरुद्देवा-अन्तकृद्दशानां सप्तमवर्गस्याष्टममध्ययनम् । अन्त० २५ । नाभिकुलकरस्य पत्नी । जं० प्र० १३५ । मरुदेवा-यावत्सिद्धभावं वनस्पतौ दृष्टान्तः । प्रज्ञा० ३७९ । आराधनाविषये ऋषभदेवमाता, अस्यामवसर्पिण्यां प्रथमः सिद्धः । आव० ७२४ । देशविरत्यस्पृष्टो दृष्टान्तः । आव० ३६३ ।

मरुदेवि-मरुदेवी-ऋषभदेवमाता । आव० १६० ।

मरुदेवी-सप्तमकुलकरभार्या । ठाणा० ३९८ । गृहलिङ्गसिद्धत्वे दृष्टान्तः । उत्त० ६७८ । नाभिकुलकरपत्नी । प्रज्ञा० १०९ । सम० १५० । एकभवसिद्धत्वे दृष्टान्तः । आव० ३६२ । मरुदेवी-सप्तमकुलकरपत्नी । आव० ११२ । अप्रमादवतामपूर्वधराणामपि शुक्लध्यानोत्पत्तिः । आव० ६०३ । सम्यग्ज्ञानात् मुक्तेर्दृष्टान्तः । उत्त० ६८ । अत्यन्तस्थावरा सिद्धा । उत्त० २०४ । सर्वसंवरक्रियाया अभावे दृष्टान्तः । उत्त० ७० ।

मरुद्वृषभकल्पा-देवराजोपमाः अभ्यधिकं शेषराजेभ्यः राजतेजोलक्ष्म्या दीप्यमानाः । सम० १५८ ।

मरुप्पवाय-निर्जलदेशप्रपातम् । ज्ञाता० २०२ ।

मरुबक-गन्धद्रव्यविशेषः । जीवा० १६१ ।

मरुमरीचिका- । जीवा० १८७ ।

मरुय-मरुतः-लोकान्तिकदेवविशेषः । ठाणा० ६२ । मरुकः-प्रश्न० १६२ । म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

मरुयग-वलयविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । मरुबकः-पत्रजातिविशेषः । ज्ञाता० १२५ । मरुकः-साहचर्ये गृहीते शुद्धे च काले प्रस्थापनवेलायां दृष्टान्तः । आव० ७४५ ।

मरुयगपुड-पुष्पजातिविशेषः । ज्ञाता० २३२ ।

मरुयपक्क-मरुतपक्वं-वायुपक्वम् । विपा० ८० ।

मरुयवसभकप्प-मरुद्वृषभकल्पः-देवनाथभूतः । मरुतवृषभकल्पा वा-मरुद्देशोत्पन्नगवयभूतः । प्रश्न० ७० ।

मरुया-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०२ ।

मरू-मरुः-निर्जलदेशावयवविशेषः स्थल इति । औप० ८८ ।

मर्कटक-वानरः । नंदी० १५० ।

मर्कटवर्ण-इषत्कृष्णवर्णः । जीवा० २७१ ।

मर्कटस्थानीय-उभयोः पार्श्वयोरस्थिः । सम० १४९ ।

मर्जिका-रसालू । सूर्य० २९३ ।

मर्द्दलः-उपर्यधश्च समो मृदङ्गविशेषः । जीवा० १०५ ।

मर्यादा-आचारः । ठाणा० ५११ ।

मल-उव्वट्टितो फिट्टति । नि० चू० प्र० १०८ आ । मलः-पूर्वबद्धं, निकाचितं, साम्परायिकं वा कर्म । आव० ५०७ । मलः-मलवदत्यन्तमात्मनि लीनतया मलः-अष्टप्रकारं कर्म्म । मलाश्रयत्वात् औदारिकशरीरं मलः । उत्त० २१८ । मलः-बद्धावस्थं रजः । औप० ५६ । मलः-कक्खडीभूतः । प्रश्न० १३७ । मलः-स्वेदवारिसम्पर्कात् कठिनीभूतं रजः । आव० ६५८ । अष्टप्रकारं कर्म्म । उत्त० २१८ । मलः-कठिनीभूतं रजः । भग० ३७ । स्वेदवारिसंपर्कात्कठिनीभूतं रजो मलः, अष्टादशसपदी-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

षहः । आव० ६५७ । निधत्तनिकाचितावस्थम् । व्य० प्र० २५५ ।

मलइ-मर्दयति । आव० २१७ ।

मलए-मलयं-मलयविषयम्, विकलेन्द्रियनिष्पन्नं वस्त्रम् । ठाणा० ३३८ । देशविशेषः तत्र भवम् । बृ० द्वि० २०१ अ । मलयः-मलयोद्भवं श्रीखण्डम् । जीवा० २६४ । मलयः-चन्दनोत्पत्तिस्थानिभूतः पर्वतः । ज० प्र० ४१२ ।

मलण-मर्दनम् । बृ० द्वि० १९१ आ । मलनं-मर्दनम् । प्रश्न० १४ । मलनं व्रणस्य । आव० ७४६ (?) ।

मलना-ओहावणा । ओघ० ९३ ।

मलय-मलयं-मलयजसूत्रोत्पन्नम् । आव० ३९४ । मलयदेशोत्पन्नं (पतङ्गकीटजम्) । अनु० ३५ । विन्ध्यः । ठाणा० ४६२ । मलयः-चिलातदेशनिवासीम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ । मलयोद्भवं-श्रीखण्डम् । ज० प्र० ५९ । मलयः-पर्वतविशेषः । ज० प्र० ७५ । जनपदविशेषः । भग० ६८० । मलयदेशोत्पन्नः वस्त्रविशेषः । ज्ञाता० २८६ । मलयं-श्रीखण्डम् । जीवा० २४४ । भग० ४७७ । ग्रामविशेषः । आव० २१८ ।

मलयगिरि-बृहत्कल्पटीकाकारः । बृ० प्र० ९६ अ । गिरिविशेषः । ज्ञाता० २२२ । व्याकरणकारः । बृ० प्र० २ आ ।

मलयज-मलयजः-श्रीखण्डः । भग० ४७७ ।

मलयवइवकारे- । अनु० १४९ ।

मलयवई-मलयवती काम्पिल्यसुता ब्रह्मदत्तराज्ञी च । उत्त० ३७९ ।

मलयवती-कथाकथको ग्रन्थः । व्य० द्वि० ११३ आ । नि० चू० प्र० २५७ आ ।

मलया-जनपदविशेषः । प्रज्ञा० ५५ । म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

मलिए-मर्दितः-मानम्लानिप्रापितः । ज० प्र० २७७ ।

मलिज्जंतु-मल्यन्ताम् । प्रश्न० ३६ ।

मलिज्जइ-मृद्यते । आव० ७६४ ।

मलिणिज्जति-मलिनीयते । आव० ४९३ ।

मलिना मानभञ्जनात् । ठाणा० ४६३ ।

मलिय-मलितः-कृतमानभङ्गः । ओघ० १२ । मलितं-परिभुक्तम् । बृ० द्वि० २२१ आ । मलितं-पुरुषाभिलषणीययोषिदङ्गमर्दनम् । ज्ञाता० १६५ । मलितः-उपद्रवं कुर्वाणः । राज० ११ ।

मलिया-मर्दिता । बृ० प्र० ११७ आ । मद्दिया । व्य० द्वि० १४१ आ ।

मलेइ-मर्दयति । आव० २१७ ।

मलेह-विनाशयथ । बृ० द्वि० १२ अ ।

मल्ल-माल्यं-मालासु साधु, पुष्पमिति । प्रश्न० १६० । माल्यं-पुष्पम् । जीवा० २०७ । माल्यं-ग्रथिताग्रथितादिभेदभिन्नम् । जीवा० २४४ । माल्यं-पुष्पदामः । जीवा० २४५ । माल्यं-ग्रथितपुष्पाणि । भग० २०० । मल्लः-मल्लयुद्धकारी । ज० प्र० १२३ । माल्यं-पुष्पदामम् । आव० १२९ । मालायां साधु माल्यं-पुष्पं तद्रचनापि माल्यम् । ठाणा० ४२१ । माल्यं-ग्रथितानि पुष्पाणि । अनु० २४ । माल्यं-पुष्पं तद्रचनापि । ठाणा० २८६ । माल्यं-अविकसितानि पुष्पाणि । अनु० २४ । माल्यः-ग्रथितपुष्पः । उत्त० ६६५ । मल्लः प्रतीतः । प्रश्न० १३७ । धारकः । ओप० ७० । मल्लः-कठिनीभूतः । ओप० ८६ । मल्लः-प्रतीतः । जीवा० २८१ । मल्लः । अनु० ४६ । देवविमानविशेषः । सम० ३६ । माल्यं-विकसितदामः । ओप० ५६ ।

मल्लई-मल्लकिः-मल्लकिनामानो राजविशेषः । भग० ३१७ । राजविशेषः । भग० ४६३ । मल्लकी-राजविशेषः । भग० ११५ । मल्लकी । ओप० ५८ ।

मल्लक-भाजनविधिविशेषः । जीवा० २६६ ।

मल्लकच्छा-आर्यिकानामेकवस्त्रकम् । ओघ० २०६ । मल्लचलणाकृतिः । नि० चू० प्र० १७६ आ ।

मल्लकबुध्नाकार- । आचा० १५ ।

मल्लकिन-राज्यविशेषः । राज० १२१ ।

मल्लग-मल्लकं-शरावः । नंदी० १७७ । मल्लकं-शरावम् । भग० २६९ । मल्लकः । ज्ञाता० ४० । सरावं । नि० चू० प्र० ७३ आ ।

मल्लगसंपुड-मल्लकसम्पुटम् । आव० ६२१ ।

मल्लचंगेरी-माल्यचङ्गेरी । जीवा० २३४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मल्लवलणाकुलि–मल्लकच्छा । नि० चू० १७१ आ ।
मल्लदाम–माल्यदामा–पुष्पमाला । भग० ४७८ । माल्यदामः–पुष्पमाला । ज्ञाता० ३७ । माल्यदामः–पुष्पमाला । भग० ३१८ ।
मल्लदिन्न–मल्ली लघुभ्राता । ठाणा० ४०२ ।
मल्लदिन्नए–मल्लीलघुभ्राता । ज्ञाता० १४२ ।
मल्लपडलय–माल्यपटलकम् । जीवा० २३४ ।
मल्लमंडिय–तृतीयः परावृत्तपरिहारः । भग० ६७४ ।
मल्लय–मल्लकं–सरावम् । ओघ० १४० ।
मल्लवंता–माल्यवान्–रम्यकवर्षस्य वृत्तवैताढ्यः पर्वतः । जीवा० ३२६ ।
मल्लवास–माल्यवर्षा । भग० १९९ ।
मल्लसरीरे– । ज्ञाता० १११ ।
मल्ला– । नि० चू० प्र० २७७ अ ।
मल्लाभियाइ–मल्लाः–कुड्यावष्टम्भनस्थाणवः बलहरणाधारणाश्रितानि वा छत्राराधारभूतानि ऊर्ध्वायतानि काष्ठानि । भग० ३७६ ।
मल्लाणयण–माल्यानयनम् । आव० २३० ।
मल्लाराम–द्वितीयः परावृत्तपरिहारः । भग० ६७४ ।
मल्लि–परीषहादिमल्लजयात्प्राकृतशैल्या छान्दसत्वाच्च मल्लिः, एकोनविंशतितमोजिनः, यस्मिन्गर्भगते मातुः सर्वर्तुकवरसुरभिकुसुममाल्यशयनीये दोहदो जातस्ततः मल्लिः । आव० ५०५ ।
मल्लिअ–मल्लिका–विचकिलपुष्पं, लोके बेलि इति प्रसिद्धम् । ज० प्र० १९२ । मल्लिका–विचकिलः । ज० प्र० २६५ ।
मल्लिआगुम्मा–मल्लिकागुल्माः । ज० प्र० ९८ ।
मल्लिका–गन्धद्रव्यविशेषः । जीवा० १९१ । विचकिलकुसुमम् । ज० प्र० ५२८ । ओघ० १३९ ।
मल्लिया–गुल्मविशेषः । प्रज्ञा० ३२ । मल्लिका–जातिः । उत्त० १४२ । मल्लिका–विचकिलः । ज्ञाता १२५ ।
मल्लियापुड–पुष्पजातिविशेषः । ज्ञाता० २३२ ।
मल्लिस्सामी–षण्णां राजपुत्राणामुद्वाहार्थमागतानामवधिज्ञानेन तत्प्रतिबोधनार्थं यथा जन्मान्तरे सहितैरेव प्रव्रज्या कृता । आचा० २१ ।

मल्लिहाम–माल्याधानं–पुष्पबन्धनस्थानं शिरः, केशकलापः । भग० ४८० ।
मल्ली–ज्ञातायामष्टममध्ययनम् । सम० ३६ । मल्लीषष्ठाकेऽष्टमं ज्ञातम् । उत्त० ६१४ । ज्ञाताधर्मकथायाः प्रथमश्रुतस्कंधेऽष्टममध्ययनम्, एकोनविंशतितमजिनस्थानोत्पन्ना तीर्थंकरी । ज्ञाता० ९ । माल्याय हितं तत्र वा साध्विति माल्यं–कुसुमं तद्गतदोहदपूर्वकं जन्मत्वेनान्वर्थतः शब्दतस्तु निपातनात् मल्लीति नाम । ज्ञाता० १२९ ।
मल्लेण–मालाभ्यो हितं माल्यं–कुसुमम् । ज्ञाता० १२५ ।
मल्लेस्सामि–मर्दयिष्यामि । आव० ६७६ ।
मशकगृह–रक्तांशुकः । भग० ५४० ।
मषीभाजन–लिप्यासनम् । जीवा० २३७ ।
मस–मषम् । अनु० २१२ । नि० चू० तृ० ६१ अ ।
मसक–मच्छरः । नंदी० ५८ ।
मसग–मशकः–चतुरिन्द्रियजीवभेदः । उत्त० ६९६ । चतुरिन्द्रियविशेषः । प्रज्ञा० ४२ । मशकः । आव० १०२ । मशकः–कृत्तिमण्डितः वस्त्रविशेषः । ज्ञाता० २३२ ।
मसमसाविज्जई–शीघ्रं दह्यते । भग० १८४ ।
मससाविज्जति– । भग० २५० ।
मसाण–श्मशानं–पितृवनम् । दश० २६७ ।
मसाणपाल–मशानपालः–श्मसानरक्षकः । आव० ७१७ ।
मसार–मसारः–मसृणीकारकः, पाशाणविशेषः । ओप० १० । मसारः–मसृणीकारकः, पाषाणविशेषः । ज्ञाता० ६ ।
मसारगल्ल–मसारगल्लकाण्डं–रत्नप्रभायां पञ्चमं मसारगल्लानां विशिष्टो भूभागः । जीवा० ८९ । मसारगल्लः । प्रज्ञा० २७ । मसारगल्लः–मणिभेदः । उत्त० ६८९ । ज्ञाता० ३१ । मणिभेदः । जीवा० २३ । मसारगल्लः–पृथिवीभेदः । आचा० २९ ।
मसि–मषी–कज्जलम् । भग० ६७२ । मषीन्यमक्षरलिपिविज्ञानम् । प्रश्न० ९७ ।
मसिण–मसृणम् । ओघ० ३० । उत्त० ३०४ । नि० चू० प्र० १३८ आ ।
मसी–मषी–मष्युपलक्षितो लेखनजीवी । जीवा० २७९ ।
मसीई–मषी–दीपशिखापतितं एव कज्जलं ताम्रभाजना-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

दिषु सामग्रीविशेषेण घोलितम् । जं० प्र० ३२ ।

मसीगुलियाई–मषीगुलिका-घोलितकुज्जलगुटिका । जं० प्र० ३२ ।

मसु-श्मश्रु । नि० चू० प्र० २१० अ ।

मसूर–धान्यविशेषः । प्रज्ञा० ४११ । भिलङ्गा, चनकिका । भग० २७४ । धान्यविशेषः । भग० ८०२ । औषधिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । मसूरा-मालवादिदेशप्रसिद्धधान्यविशेषः । जं० प्र० १२४ । मसूरः–द्विदलविशेषः । पिण्ड० १६८ । मसूरकम् । ज्ञाता० २२६ । मसूरः–धान्यविशेषः । प्रज्ञा० १६३ ।

मसूरए–पोतमयमसूरकः, अप्रतिलेखितदूष्यपञ्चके पञ्चमो भेदः । ठाणा० २३४ । पोतमयमसूरकः–अप्रतिलेखितदूष्यपञ्चके पञ्चमो भेदः । आव० ६५२ ।

मसूरक–आसनविशेषः । भग० १३१ । धान्यविशेषः । जीवा० १५ ।

मसूरकचन्द्र-धान्यविशेषदलम्, चक्षुरिन्द्रियसंस्थानम् । भग० १३१ ।

मसूरग– । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।

मसूरगचंद-मसूरकाख्यस्य-धान्यविशेषस्य यश्चन्द्राकृतिदलं स मसूरकचन्द्रः । जीवा० १५ ।

मसूरचंदसंठाणसंठित–मसूरचन्द्रसंस्थानसंस्थितं चक्षुरिन्द्रियम् । प्रज्ञा० २९३ ।

मसूरय-बूयादिपूर्णं वल्कलपट्टिकादि । बृ० द्वि० २२० अ ।

मसूरा–मालवविसयादिसु चवलगा रायमासा । दश० चू० ९२ आ । चणईयाओ–तिलमुग्गमासाः प्रतीताः । ठाणा० ३४४ । लोमपक्षीविशेषः । प्रज्ञा० ४९ ।

महंत–इच्छन् । प्रश्न० ५० । महान्तं–दीर्घम् । ज्ञाता० १३३ । महत्–स्फीतिमत् । प्रज्ञा० ६०० । गवक्खकडए महागवाक्षकटकेन–बृहज्जलसमूहेन । ज० २१ ।

महंतर–महान् । मर० ।

महंतरा आयामतः । भग० ६०५ ।

महंतरत्था–महद्रथ्या–राजमार्गः, देवयानरथो वा । आव० ७४० । रायमग्गो । नि० चू० तृ० ७१ आ । रायमग्गो–देवजाणरहो वा विविधा संवहणा गच्छंति । नि० चू० तृ० ७१ अ ।

महंती–महती–सर्वधर्मानुष्ठानानां बृहती, अहिंसायाः पञ्चदशं नाम । प्रश्न० १०३ अ ।

महंधकार–तमस्कायस्य चतुर्थं नाम । ठाणा० २१७ ।

महं–महत्–बहुत्वे बृहत्वे, अत्यर्थं प्राधान्ये वा । सूत्र० १४२ । भग० ८३ । मम–महद्वा । भग० ६७१ । महत्–प्राधान्यं–विस्तीर्णम् । नि० चू० द्वि० ७७ अ । मोक्खो । दश० चू० १२३ अ । महत्–विस्तीर्णं अतिप्रभूतं वा । सूर्य०२५८ । महान्–लघ्वपेक्षया मध्यमः । प्रश्न० ३९ । महः–प्रतिनियतदिवसभाव उत्सवः । जं० प्र० १२३ । महान्–चक्रवर्त्ती । जं० प्र० २४१ ।

महआस–महाश्वः–बृहत्तुरङ्गः । जं० प्र० २६४ ।

महइ–महती–यावच्छक्तितुलिता । जीवा० २४५ ।

महइमहंत-महातिमहान् अतिगुरुकः । दश० ५५ ।

महइमहालए–अतिशयेन महान् । राज० ४२ ।

महइमहालिय–महतिमहालया । आव० ५५८ । महातिमहालयः । आव० ५०६ । महातिमहालयः द्रुमविशेषः । दश० ४१ । अतिमहति । ज्ञाता० ४१ । महातिमहती । ज्ञाता० ४६ । महान्तो–गुरु'अतो'ति अत्यन्तं महसां–तेजसां महानां वा–उत्सवानामालयो–आश्रयो महतिमहं आलयो वा समयभाषया महान्तो इत्यर्थः । महतिमहालयो । ठाणा० ६६ । महामहन्त इति वक्तव्ये समयभाषया महइमहालया । ठाणा० २२८ । महान्ति च तानि विस्तीर्णानि च अतिमहालयाश्च–अत्यन्तमुत्सवाश्रयभूतानि । सम० ७२ । महातिमहती । भग० १३८ ।

महक्खम–महतीक्षमा । भग० ४६६ ।

महगिरि–महागिरिः–मिथिलायां लक्ष्मीगृहचत्ये आचार्यः । विशे० ९६० ।

महग्गहा–महाग्रहा महार्थानर्थसाधकत्वादिति । ठाणा० ४२९ ।

महग्घ–महार्घम् । आव० ४१४ । महान्–अर्घः–पूजा । ज० प्र० २७३ । भग० १९९ । महान् अर्घः–पूजा यत्र स महार्घः । जीवा० २४३ । महार्घम्–परार्घं–उत्तमार्घम् । दश० २२१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महच्चंद-महाचन्द्रः-दत्तराजस्य युवराजः । विपा० ९५ । महाचन्द्रः-अप्रतिहतराजकुमारः । विपा० ९५ । महाचन्द्रः दत्तराजस्य पुत्रः कुमारः । (?)। महाचन्द्रः-साहंजनीनगर्यधिपतिः । विपा० ९५ । महश्चन्द्रः-विपाकदशायां द्वितीयश्रुतस्कन्धे नवममध्ययनम् । विपा० ८९ ।

महच्च-महती ऐश्वर्यलक्षणाऽर्च्चा-ज्वाला पूजा वा यस्य अथवा महांश्चासावर्च्यपतितया अर्च्यश्च पूज्य इति महार्च्चो महार्च्यो वा, माहत्यं-महत्त्वं तद्योगात्माहत्यो वा, इश्वर इत्यर्थः । ठाणा० ११७ ।

महच्चपरिसा-महत्पर्षत्-महत्त्वोपेतसभा महतां समूहः । ओप० ८३ ।

महज्जण-महाजनः-पौरजनपदरूपः । बृ० प्र० १५४ अ ।

महज्जुइ-महाद्युतिः । भग० ८६ । सूर्य० २८६ । महती द्युतिः-तपोदीप्तिस्तेजोलेश्या वाऽऽस्येति महाद्युतिः । उत्त० ६६ ।

महज्झयणा-सूत्रकृताङ्गस्य द्वितीयश्रुतस्कन्धे महान्ति-प्रथमश्रुतस्कन्धाध्ययनेभ्यः-सकाशाद् ग्रन्थतो बृहन्ति अध्ययनानि महाध्ययनानि । ठाणा० ३८७ ।

महज्झुइए-महाद्युतिकः-शरीरआभरणादिदीप्तियोगात् । ज्ञाता० ३४ ।

महड्डीए-राजादिबहुमतो विद्यातिशयसंपन्नो वा एते महर्द्धिकाः । बृ० द्वि० २१२ आ । राजामात्यश्रेष्ठिपुरोहिततत्पुत्रग्रामकूटराष्ट्रकूटगणधराऽन्यतमः । बृ० द्वि० २१२ आ । महतो-महाप्रमाणा प्रशस्या वा ऋद्धिः-चक्रवर्त्तिनमपि योधयेत् इत्यादिका विकरणशक्तिः, तृणाग्रादपि हिरण्यकोटिरित्यादिरूपा वा समृद्धिरस्येति महर्द्धिकः देवविशेषणं वा । उत्त० ६७ । महती ऋद्धिः-समृद्धिरेस्येति महर्द्धिकः-दिव्यानुकारिलक्ष्मीकः । उत्त० ३५० ।

महण्णव-महार्णवः-संसारः । उत्त० ४५३ ।

महण्णवा-महार्णवा-बहूदकत्वात्-महार्णवगामि । ठाणा० ३०९ । महार्णवकल्पा महासमुद्रगामिन्यो वा महानयः । बृ० तृ० १५९ आ ।

महताहतं-महदाख्यानं, अहवा महता शब्देन वादित्रमाहतं वा । नि० चू० द्वि० ७१ आ ।

महति-महान् । आव० २८९ । महतीवीणा शततन्त्रिका वोणा । जं० प्र० १०१ ।

महतित्तकघृत-औषधिविशेषः । भग० ३२६ ।

महतिमहलय-विस्तीर्णम् । सूत्र० ३२५ ।

महतिमहालय-महातिमहालयम् । उत्त० ५१ ।

महती-उच्चा । सूत्र० ३२५ । सर्वतोभद्रप्रतिमाया द्वितीयो भेदः । ठाणा० २९२ । भद्रोत्तरप्रतिमाया द्वितीयो भेदः । ठाणा० २९३ । अति सूक्ष्मा । भग० ७६७ । शततन्त्रिका वीणा । जीवा० २६६ । राज० ५० ।

महत्तमः- । नन्दी० १६० ।

महत्तर-गणसम्पतः । दश० १०३ । महत्तरः-अन्तःपुररक्षकः । ओप० ७७ । अन्तःपुरकार्यचिन्तकः । भग० ५४७ । ग्रामप्रधानपुरुषः । बृ० तृ० ३३ अ । सव्वेसु उप्पज्जमाणेसु गोट्ठिकज्जेसु पुच्छणिज्जो गोट्ठिभत्तभोयणकाले जस्स जेट्ठमासणं धुरे ठविज्जति सो महत्तरो । नि० चू० प्र० १५८ आ, १७६ आ । महत्तरिकः, ग्रामप्रध्यानः, वाटकोपेतः । व्य० द्वि० २४३ आ । महत्तरः-कन्यान्तःपुरपालकः । व्य० प्र० १३३ आ । गम्भीरः । व्य० प्र० १६६ आ । महत्तरः-अग्रेसरः । नंदी० ६२ ।

महत्तरक्षेत्रप्राधान्य- । आव० ७८८ ।

महत्तरगत्तं-महत्तरकत्वम् । जं० प्र० ६३ ।

महत्तरय-महत्तरकः-अन्तःपुरकार्यचिन्तकः । भग० ४६० ।

महत्तरागार-महत्तराकारः । आव० ८५३ ।

महत्तरिया-महत्तरिका-दिक्कुमारिका तुल्यविभवाः । जं० प्र० ३८४ ।

महत्थ-भाषाभिधेय अर्थः-विभाषावार्तिकाभिधेयः महार्थः । नंदी० ५३ । महान्-प्रधानार्थो यस्याः सा महार्थाः, महान्-सम्यग्दृष्टिः भव्यस्तेषु स्थितः महत्स्थः, महास्थः पूजास्थः । आव० ५९६ । महान् अर्थो-मणिकनकरत्नादिक उपयुज्यमानो यस्मिन् सो महार्थः । जीवा० २४३ । महान् अर्थो मणिकनकरत्नादिक उपयुज्यमानो यस्मिन् स महार्थः तम् । राज० १०२ । महग्घं-महान् अर्घः-पूजा यत्र स महार्घः । राज० १०२ । महान् अर्थो-मणिकनकरत्नादिकः । जं० प्र० २७३ ।

महत्थरूवा-महान्-अपरिमितोऽनन्तद्रव्यपर्यायात्मकतया ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ऽर्थः-अभिधेयं यस्य-तन्महार्थं रूपं-स्वरूपं न तु चक्षुर्ग्राह्यो गुणः, ततो महार्थं रूपं यस्याः सा तथा, महतो वाऽर्थान्-जीवादितत्त्वरूपान् रूपयति दर्शयतीति महार्थरूपाः । उत्त० ३८५ ।

महथणी-अयस्थणी । नि० चू० द्वि० ९४ अ ।

महद्दी-महती-ज्ञानोपष्टम्भादिकारण विकलत्वादपरिमाणा ऋद्धिऽमहर्द्धि याञ्चा, परिग्रहस्य चतुर्दशमं नाम । प्रश्न० ९२ ।

महद्दुमे-पदानीकाधिपतिः । ठाणा० ३०२ ।

महपत्थाणं- । निरय० २७ ।

महपम्हा- । ठाणा० ८० ।

महपरिण्णा-महापरिज्ञा-आचारांगप्रथमश्रुतस्कन्धस्य नवममध्ययनम् । प्रश्न० १४५ । आचाराङ्गस्य नवममध्ययनम् । सम० ४४ । उत्त० ६१६ ।

महप्प-महासावद्या । बृ० प्र० ९३ अ ।

महब्बल-महाबलः-विपाकदशानां द्वितीयश्रुतस्कन्धे सप्तममध्ययनम् । विपा० ८९ । महाबलः-बलराजस्य पुत्रः । विपा० ९५ । महाबलः-महाविदेहे अधिपतिः । आव० ११५ । महाबलः शारीरप्राणापेक्षया । भग० ८६ । कुमारः । भग० ५७८ । महाबलः-भगवत्यामतिदिष्टः । अनुत्त० ३ । महाबलः-पुरिमतालनगराधिपतिः । विपा० ५५ । भगवत्यामुक्तो महाबलातिदेशः । अन्त० ४ । बलधारण्योः पुत्रः । ज्ञाता० १२१ । रोहीटकनगरे राजा । निरय० ३९ ।

महब्भयं-महद्भयं-महतो भयमस्मादिति महद्भयम् । भग० १७५ ।

महमरुय-महामरुत्-अन्तकृद्दशानां सप्तमवर्गस्य सप्तममध्ययनम् । अन्त० २५ ।

महय-महत्-अपरिमितम् । आचा० १०० । महत्-दिव्यभावेन यद् व्यवस्थितम् । आचा० १६६ । महत्-स्फूर्तिमान् । जीवा० २४५ ।

महयण-महाजनः-विशिष्टपरिषत् । दश० १४ ।

महयरग-महत्तरकः-अन्तःपुरकार्यचिन्तकः । ज्ञाता० ३७ ।

महया-अन्तकृद्दशानां सप्तमवर्गस्य पञ्चमाध्ययनम् । अन्त० २५ । महया-अतिशयेन महान् । जीवा० २०५ ।

महयावासिकछत्तसमाणं-महावार्षिकछत्रसमानं महान्ति महाप्रमाणानि वा । (?) १८२ ।

महयाभड-महता-बृहता प्रकारेणेति गम्यते महाभटः । भग० ४६४ ।

महया महया-अतिशयेन महान् । जीवा० २६० ।

महरगा- । नि० चू० प्र० २७१ आ ।

महरिह-महार्घ-बहुमूल्यं, अथवा महान्-चक्रवर्ती तस्य अर्हं-योग्यम् । जं० प्र० २४१ । महं-उत्सवमर्हतीति-महार्हः । जं० प्र० २७३ । महार्हः-महार्घम् । जं० प्र० ८२ । महार्हाः-महोत्सवार्हाः । जं० प्र० १०२ । महं उत्सवमर्हतीति महार्हः । जीवा० २४३ । महार्हः-महोत्सवार्हः । जीवा० २६७ । महं-उत्सवमर्हतीति महार्हः । राज० १०२ । महतां योग्यः । ज्ञाता० ५६ ।

महलयसीहणिक्कीलियं-महासिंहनिक्रीडितं तपोविशेषः । अन्त० २८ ।

महलू-तपनीयपट्टम् । जं० प्र० २११ ।

महल्ल-महान् । आव० १०६, ३१८, ६५४ । महानु वृद्धः । उत्त० १९३ । वृद्धः । आव० ७६ । बृहत्तरम् । बृ० तृ० ६४ अ । महत् । आव० ३०५ । महत्-महाप्रमाणम् । दश० २१७ । महत्तमम् । भक्त० ।

महल्लए-महति । आव० ५५७ । आर्यरक्षितपिता । उत्त० ८४ ।

महल्लपयोयण-महत्प्रयोजनः-महत्तराकारः । आव० ८४३ ।

महल्लपिड-पितृव्यः । आव० १७३ ।

महल्लया-महता भण्डकेन । ओघ० १६९ । महत्प्रमाणं-भाजनम् । ओघ० १६६ ।

महल्लि-महती । आव० २०० ।

महल्ली-महती । आव० ४१६ ।

महव्वाइ-महावादी । दश० ५३ ।

महसिव-षष्ठबलदेववासुदेवयोः पिता । सम० १५२ ।

महसुक्क-महाशुक्रः-वासुदेवागमनकल्पः । आव० १६३ ।

महसेण मुकुटबद्धराजा । भग० ६१८ । मल्लीसहप्रव्राजकोऽष्टमकुमारः । ज्ञाता० १५२, २०७ । बलवर्गशाहश्लोकः । अन्त० २ । चन्द्रप्रभजिनपिता । सम० १५० । महासेनः-सुप्रतिष्ठनगरनृपतिः । विपा० ८२ । महासेनः-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चन्द्रप्रभापता । आव० १६१ ।

महसेणवणुज्जाण–महसेनवनोद्यानं–क्षेत्रम्, अनन्तरनिर्गमसामायिकक्षेत्रम् । आव० २७६ ।

महंधकार–महान्धकारं- महातमोरूपम् । भग० २७० ।

महा–अष्टमं नक्षत्रम् । ठाणा० ७७ । मघाः–महामेघाः । जीवा० ३८७ । मघा–मण्डिकपुत्रजन्मनक्षत्रम् । आव० २५५ । महान्–प्रधानः प्रभूतो वा । आव० ५९६ । बृहत् । उत्त० ३६६ । महत्–प्रभूतम् । जीवा० १२८ । महत्–भवनपति व्यन्तरेभ्योऽतिप्रभूतम् । ओघ० २१८ । महत्–प्रशस्तमात्यन्तिकं वा । ठाणा० १७१ । महान्–अविच्छिन्नयशवस्त्युपेतः । नंदी० २३ । महान्–कषायोपसर्गपरिषहेन्द्रियादिशत्रुगणजयादतिशायी । नंदी० २३ । महत् पूर्वम् । दश० चू० ४० अ । बाहुल्ले । दश० चू० १११ ।

महाओहस्सरा–महौघस्वरा–बलीन्द्रस्य घण्टा । ज० प्र० ४०७ ।

महाकंदिय–महाक्रन्दितः–व्यन्तरनिकायानामुपरिवर्तिव्यन्तरजातिविशेषः । प्रज्ञा० ९८ । महाक्रन्दितः–वाणमन्तरविशेषः । प्रज्ञा० ६५ ।

महाकच्छ–विजयविशेषः । ज० प्र० ३४६ । महाकच्छः–ऋषभप्रभोः शिष्यः । आव० १४३ । श्रीऋषभस्वामिनो महापाम तः । ज० प्र० २५२ ।

महाकच्छकूड–महाकच्छकूट–पद्मकूटवक्षस्कारे तृतीय कूटनाम । ज० प्र० ३४६ ।

महाकच्छा– । ठाणा० ८० । अतिकायमहोरगेन्द्रस्य तृतीयाग्रमहिषी । ठाणा० २०४ । अतिकायस्य तृतीयाग्रमहिषी । भग० ५०५ । धर्मकथायाः पञ्चमवर्गस्य सप्तविंशतितममध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।

महाकण्ह–निरयावल्यां प्रथमवर्गे षष्ठममध्ययनम् । निरय० ३ ।

महाकण्हा–महाकृष्णा–अन्तकृद्दशानामष्टमवर्गस्य षष्ठमध्ययनम् । अन्त० २५ । महाकृष्णा–सर्वतोभद्रप्रतिमाकारिका । अन्त० २९ ।

महाकप्पसयसहस्सा– । भग० ६७४ महाकल्पशतसहस्रम् । भग ६७४ ।

महाकप्पसुयं–महाग्रन्थं महार्थम् । नंदी० २०४ ।

महाकप्पसुया– । नि० चू० तृ० ६७ ।

महाकम्मतर–विधायमानानलापेक्षयाऽतिशयेन महान्ति कर्माणि-ज्ञानावरणादीनि बन्धमाश्रित्य यस्यासौ महाकर्मतरः । भग० २२९ ।

महाकल्प–श्रुतधरविशेषः । आव० ३३१ ।

महाकहापडिवन्न–महाकथाप्रतिपन्नः–महाकथाप्रबन्धः । भग० ३२५ ।

महाकाए–महोरगेन्द्रः । ठाणा० ८५ । महाकायः–उत्तरनिकाये सप्तमो व्यन्तरेन्द्रः । भग० १५८ ।

महाकाओ–पंचिदिओ । नि० चू० तृ० ७२ अ । महाकायः–मूषकादिः । आव० ७४१ ।

महाकादम्बा–गन्धर्वभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

महाकाय–महाकायः–महोरगः । जीवा० १७२ । महाकायः–महोरगेन्द्रः । जीवा० १७४ । महाकायः–सञ्जातः प्रीणितश्च । दश० २१७ ।

महाकाया–महोरगभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

महाकाल–भीतपरिगृहीताऽर्हत्प्रतिमा । आव० ८११ । देवविमानविशेषः । सम० ३५ । श्मसानविशेषः । अन्त० ११ । महाकालः–पञ्चदशसु परमाधार्मिकेषु अष्टमः । उत्त० ६१४ । महाकालः–अष्टमपरमाधार्मिकः । आव० ६५० । महाकालः–केयूपाभिधपातालकलशे देवविशेषः । जीवा० ३०६ । अवन्त्यां महाकालश्मशानः । ठाणा० प्र० १४९ आ । महाकालः–लोकीकैः परिगृहितं चैत्यम् । आव० ६७० । निरयावल्यां प्रथमवर्गे तृतीयमध्ययनम् । निरय० ३ । महाकालः–अष्टमपरमाधार्मिकः । सूत्र० १२४ । अष्टाशितीमहाग्रह एकोनषष्ठीतममहाग्रहः । ठाणा० ७९ । पिशाचेन्द्रः । ठाणा० ८५ । वायुकुमारस्य द्वितीयो लोगपालः । ठाणा० १९८ । त्रिपलियोपमस्थितिको देवः । ठाणा० २२६ । चक्रवर्त्तेः सप्तमनिधिः । ठाणा० ४४८ । महाकालः–उत्तरनिकाये प्रथमो व्यन्तरेन्द्रः । भग० १५७ । महाकालः–पिशाचेन्द्रः । जीवा० १७४ । महाकालः–तमतमापृथिव्यां द्वितीयो महानिरकः । प्रज्ञा० ८३ । महाकालः–अष्टशीतौ सप्तपञ्चाशत्तमो महाग्रहः । ज० प्र० ५३५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महाकाल-पिशाचभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
महाकालप्पभ-कालवालस्योत्पातपर्वतः । ठाणा० ४८२ ।
महाकलिदा-धर्मकथायाः षष्ठमवर्गे अग्रमहिषी । ज्ञाता० २५२ ।
महाकालि-महाकालनिधिः । जं० प्र० २५८ ।
महाकाली-अन्तकृद्दशानां अष्टमवर्गस्य तृतीयमध्ययनम् । अन्त० २५ । आर्याविशेषः । अन्त० २८ ।
महाकिण्हा-नदीविशेषः । ठाणा० ४७७ ।
महाकुमुद-देवविमानविशेषः । सम० ३३ ।
महाकुम्भीय-महाकुम्भी-महत्युखा । प्रश्न० १४ ।
महाकुष्ठ-द्वितीयं क्षुद्रकुष्ठम् । प्रश्न० १६१ । एकादश-क्षुद्रकुष्ठी द्वितीयः । आचा० २३५ ।
महागंगा-सप्तगंगा । भग० ६७४ ।
महागरा-महाकराः-ज्ञानादिभावरत्नापेक्षया आचार्यः । दश० २४६ ।
महागिरि-महागिरिः-योगसंग्रहे निभितोपधानदृष्टान्ते आर्य-स्थूलभद्रस्य ज्येष्ठः शिष्यः, उपाध्यायः । आव० ६६८ । तन्नामाचार्यः । विशे० ९२७ । एलापत्यगोत्रवान् आचार्यः । नंदी० ४९ । एलपत्यगोत्रवान् । (?) ।
महागिरी-महागिरिः-मिथिलायामाचार्यः । उत्त० १६३ । धणगुप्तगुरुवः । उत्त० १६५ । महागिर्याचार्यः-मिथि-लानगर्यां लक्ष्मीगृहे आचार्यः । आव० ३१६ ।
महागिहं-महपाहन्ने बहुत्ते वा, महंतं गिहं महागिहं, बहुसु वा उच्चारएसु महागिहं । नि० चू० प्र० २६५ अ ।
महागुल्मिकं-जातिभेदः । जीवा० १३६ ।
महागोव-भगवन्तेव षट्कायरक्षणार्थं यतः प्रयत्नं चक्रुस्तेन महागोवापोच्यन्ते । आव० ३८३ । श्रमणस्य भगवतो महावीरस्य गोशालककृतोपमा, गोपो-आरक्षकः स चेतरगोरक्षकेभ्योऽतिविशिष्टत्वान्महानिति महागोपः । उपा० ४५ ।
महाघोष-ओदीच्येन्द्रस्य लोकपालः । ठाणा० २०५ ।
महाघोस-देवविमानविशेषः । सम० १२ । लान्तककल्पे देवविमानविशेषः । सम० १७ । महाघोषः-स्तनितकुमाराणामिद्रः । प्रज्ञा० ९४ । महाघोषः-नरके पञ्चदशमपरमाधार्मिकः । आव० ६५० । महाघोषः-पञ्चदशमपरमाधार्मिकः । उत्त० ६१४ । महाघोषः-उत्तरनिकाये दशम इन्द्रः । जीवा० १७१ । महाघोषः-स्तनितकुमारेन्द्रः । ठाणा० ८५ । महाघोषः-अतीतोत्सर्पिण्यां सप्तम कुलकरः । ठाणा० ३९८ । जम्बूद्वीपे भरतक्षेत्रेऽतीतायामुत्सर्पिण्यां सप्तम कुलकरः । सम० १५० । जम्बूद्वीपे ऐरवतवर्षे-आगमिण्यामुत्सर्पिण्यां द्वादशमस्तीर्थंकरः । सम० १५४ । महाघोषः-उत्तरनिकाये दशम इन्द्रः । भग० १५७ । महाघोसं-धर्मघोषगाथापति नगरम् । विपा० ९५ । महाघोषः-पञ्चदशमपरमाधार्मिकः । सूत्र० १२४ । सम० २९ ।
महाघोसा-महाघोषा-इशानेन्द्रस्य घण्टा । जं० प्र० ४०५ ।
महाचंद-जम्बैवरवते आगाम्यष्टम तीर्थंकृतः । सम० १५४ ।
महाजण-महाजनः । दश० १०५ ।
महाजणट्ठाण-सिंघाडगट्ठाणं णीतो चउक्कं वा आरामाउ वा गामंणीतो एतेसु महाजणट्ठाणेसु । नि० चू० द्वि० १३४ अ ।
महाजणणाओ-महाजनज्ञातः-महानिनादः । आव० ६३८ ।
महाजस-महद् यशः-ख्यातिर्येषां ते महायशाः । सूर्य० २८६ । ठाणा० ४३० । जम्बूद्वीपे ऐरवतवर्षे आगमिण्या-मुत्सर्पिण्यां चतुर्थः तीर्थंकरः । सम० १५४ ।
महाजाइगुम्मा-महाजातिगुल्माः । जं० प्र० ९८ ।
महाजाई-गुल्मविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।
महाजाण-महद्यानम्-महच्च तद्यानं च महद्यानं-सम्यग्-दर्शनादित्रयं यस्य स महायानो-मोक्षः । महायानः-महच्च तद्याने च महायानं-मोक्षः । आचा० १७२ ।
महाजातिगुम्म-गुल्मविशेषः । जीवा० १४५ ।
महाजुद्ध-महायुद्धं-परस्परं मार्यमाणकतया युद्धम् । जीवा० २८३ ।
महाजुद्धाई-महायुद्धानि-व्यवस्थाहीनाः महारणाः । जं० प्र० १२५ ।
महाजुम्मा-महान्ति च तानि युग्मानि च महायुग्मानि । भग० ९६४ ।
महाणंदियावत्त-महाशुक्रे देवविमानविशेषः । सम० ३२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

घोषस्य लोकपालः । ठाणा० १९८ ।

महाण-महाजनो-गच्छः । बृ० द्वि० २४० आ । महाजनः-समस्तसङ्घः । व्य० प्र० २३५ । महाजनः । मर० ।

महाणक्खत्त-मघानक्षत्रम् । सूर्य० १३० ।

महाणदी-महानदी-गुरुनिम्नगा । ठाणा० ३०९ ।

महाणस-उवक्खडसाला । नि० चू० प्र० २७२ आ ।

महाणससाला-माहनससाला-रसवतीगृहाणि । ज्ञाता० १५० ।

महाणसिण-महानसे नियुक्ता महानसिकी । ज्ञाता० ११९ । महानसिनी । आव० २१५ ।

महाणिणाओ-महानिनाद इति महाजनज्ञातः । आव० ६३८ ।

महाणिणादो-महांनिनादो-महाजनज्ञातः । बृ० तृ० १४७ आ ।

महाणुभाग-महानुभागः-महाप्रभावः । भग० १२१ ।

महाणुभागा-महानुभागा-सातिशयमाहात्म्या । उत्त० ३७० ।

महाणुभाव-महान्-प्रधानः प्रभूतो वाऽनुभावः-सामर्थ्यादिलक्षणो यस्य स महानुभावः । आव० ५९६ । महानुभावः-अचिन्त्यसामार्थ्यः । ज्ञाता० ७४ । महानुभावः-विशिष्टवैक्रियादिकरणाचिन्त्यसामर्थ्यः । भग० ८६ ।

महातपस्तीरप्रभव नाम्नि प्रश्रवणो । विशे० ९२७ (?) ।

महातपस्तीरप्रभा-मणिनागवास्तव्यनदविशेषः । ठाणा० ४१३ ।

महातमःप्रभा-महातमसःप्रभा यस्यां सा, अतिकृष्णद्रिव्योपलक्षिता पृथ्वी । अनु० ८९ ।

महातव-महातपः । भग० १४२ । प्रशस्ततपाः । भग० १२ । महत्-प्रशस्तमाशंसादोषरहितत्वात्तपो यस्य स महातपा । सूर्य० ५ ।

महातवोतीर-महातपस्तीरम् । उत्त० १९७ ।

महातवोतीरप्पभ-महातपस्तोरप्रभं नाम प्रश्रवणम् । आव० ३१८ ।

महातवोवतीर-महांश्चासावातपश्चेति महातपः महातपस्योपतीरं तीरसमीपे महातपोपतीरम् । भग० १४२ ।

महातित्तगं-नि० चू० प्र० १९१ अ ।

महातिमहालया-अतिमहान्तश्च ते आलयाश्च-आश्रयाः मतिमहालया महान्तश्च तेऽतिमहालयाश्चेति महतिमहलयाः अथवा लय इत्येतस्य स्वार्थिकत्वात् महतिमहान्त इत्यर्थः द्विरुच्चारणं च महच्छब्दस्य मन्दरादीनां सर्वगुरुत्वख्यापनार्थम्, अव्युत्पन्नो वाऽयमिति महदर्थे वर्त्तत इति । ठाणा० १९९ ।

महातीरा-महानदीविशेषः । ठाणा० ४७७ ।

महाथंडिल-महांस्थाण्डिल्यम्-मृतोज्झनस्थानम् । आव० ६२९ ।

महादण्डक- । प्रज्ञा० १३६, २७७, २८३ ।

महादामड्ढी-ऋषभाणिकाधिपतो । ठाणा० ३०३ ।

महादिहाः-पिशाचभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

महादेवी-पट्टराज्ञी । आव० ५५७ ।

महादुम-महाद्रुमः-बलीन्द्रस्य पादत्राणीकाधिपतिः । जं० प्र० ४०७ । आनतकल्पे देवविमानविशेषः । सम० ३५ ।

महादुमसेण-महाद्रुमसेणः-अनुत्तरोपपातिकदशानां द्वितीयवर्गस्य नवममध्ययनम् । अनुत्त० २ ।

महादेवाः-किंपुरुषभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

महाधणू-निरयावल्यां पञ्चमवर्गे नवममध्ययनम् । निरय० ३९ ।

महाधम्मकही-श्रमणस्य भगवतो महावीरस्य गोशालककृतोपमा । उपा० ४५ ।

महाधायई-महाधातकी-उत्तरकुरुषु पश्चिमार्द्धे नीलवद्गिरिसमीपे वृक्षविशेषः । जीवा० ३२८ ।

महाधायतीरुक्खे-वृक्षविशेषः । ठाणा० ७९ ।

महाध्ययनानि-सूत्रकृताङ्गस्य द्वितीयश्रुतस्कन्धे महान्ति प्रथमश्रुतस्कन्धाध्ययनेभ्यः - सकाशाद् ग्रन्थतो बृहन्ति अध्ययनानि । ठाणा० ३८७ ।

महान्-कषायोपसर्गपरिषहेन्द्रियादि शत्रुगणजयातिशयी महान्-अविचिन्त्यशक्त्युपेतः । (?) ।

महानई-महानदी-स्वपरिवारभूतचतुर्दशसहस्रनदीसम्पदुपेतत्वेन स्वतन्त्रतया समुद्रगामित्वेन च प्रकृष्टा नदी । जं० प्र० २९० ।

महानलिण-सहस्रारकल्पे देवविमानविशेषः । सम० ३३ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महानिज्जामए-श्रमणस्य भगवतो महावीरस्य गोशालककृतोपमा । उपा० ४५ ।
महानिनाद-शब्दितम् । ओघ० ४८ ।
महानिनादकुलं- । ओघ० ४७ ।
महानिमित्त-निमित्तशास्त्रविशेषः । ज्ञाता० २० ।
महानिसीह-यद्ग्रन्थार्थाभ्यां महत्तरं तन्महानिशीथम् । नंदी २०६ ।
महानील-प्रसिद्धं वस्तुजातम् । प्रज्ञा० ८१ । महानीलः-मणिविशेषः । ओप० ४९ ।
महानीला-महानदीविशेषः । ठाणा० ४७७ ।
महानुभाग वैक्रियादिकरणशक्तियुक्तत्वात् । ज्ञाता० ३४ । अचिन्त्यशक्तियुक्तत्वात् । ठाणा० २४७ ।
महापइरिक्कतरा-महत्प्रतिरिक्तं – विजनमतिशयेन । भग० ६०१ ।
महापउम-नवनिधौ पञ्चमः । ठाणा० ४४८ । जम्बूद्वीपे भरतक्षेत्रे आगमिण्यामुत्सर्पिण्यां प्रथमः तीर्थंकरः । सम० १५३ । जम्बूद्वीपे भरतक्षेत्रे आगमिण्यामुत्सर्पिण्यां नवमश्चक्री । सम० १५४ । सतद्वारनगरे सन्मतिराज्ञो पुत्रः । भग० ६८८ । महापद्मनिधिविशेषः । ज० प्र० २५८ । महापद्मः-पुण्डरिकीनगर्यां नृपतिः । उत्त० ३२६ । ठाणा० ७३ । महापद्मः भविष्यदुत्सर्पिण्यां प्रथमतीर्थंकरः, श्रेणिकराजजीव इति । ठाणा० ४३३ । सहस्रारकल्पे देवविमानविशेषः । सम० ३३ । सुकालमहापद्मायाः पुत्रः । निरय० २० । नवमश्चक्री । सम० १५२ । महापद्मः-नवमश्चक्रवर्त्ती । आव० १५९ । उत्त० ४४८ । महापद्मः-महाहिमवति ह्रदः । ठाणा० ७३ । पोण्डरिकिणीनगर्यां राजा । ज्ञाता० २४३ । निरयावल्यां द्वितीयवर्गे द्वितीयमध्ययनम् । निरय० १९ ।
महापउमद्दह-महापद्मद्रहः-द्रहविशेषः । ज० प्र० ३०१ ।
महापउमा-सुकालकुमारस्य देवी । निरय० २० ।
महापगब्भ-महाप्रगल्भः-अतिस्फारः । प्रश्न० २० ।
महापच्चक्खाण-महत्प्रत्याख्यानम् । नंदी० २०६ ।
महापज्जवसाण-महत्-प्रशस्तमात्यन्तिकं वा पर्यवसानं-पर्यन्तं समाधिमरणतोऽपुनर्मरणतो वा जीवीतस्य यस्य स तथा, अत्यन्तं शुभाशयत्वाविति । ठाणा० १७० ।
यस्य कर्मणः क्षयकरणात् महापर्यवसानः । व्य० द्वि० १६५ अ ।
महापण्ण-महती-निरावरणतयाऽपरिमाणा प्रज्ञा केवलज्ञानात्मिका संवित् अस्येति महाप्रज्ञा । उत्त० २४१ ।
महापण्णवणा-जीवादीनां पदार्थानां प्रज्ञापनं प्रज्ञापना सैव बृहत्तरा महाप्रज्ञापना । नंदी० २०४ ।
महापद्म-महाह्रदविशेषः । प्रश्न० ९६ । भावितीर्थंकरः । नंदी० ११४ । पद्मं निषधह्रदे पद्मम् । ठाणा० ३२६ ।
महापभ-ब्रह्मलोककल्पे देवविमानविशेषः । सम० १३ । महाप्रभः क्षोदवरे द्वीपे पश्चिमार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३५५ ।
महापम्ह-महापक्ष्म नाम विजयः । जं० प्र० ३५७ ।
महापरिन्ना-आचाराङ्गस्य सप्तममध्ययनं, यत्व्यवच्छिन्नम् । आचा० २५९ ।
महापरिण्णा-महती प्रतिज्ञा-अन्तक्रिया लक्षणा सम्यग्विधयेति प्रतिपादनपरं महापरिज्ञा । ठाणा० ४४५ । महापरिज्ञा-अष्टाविंशतिविधाचारप्रकल्पे सप्तमः । आव० ६६० ।
महापरिन्ना-महापरिज्ञा आकाशगामिविद्यास्थानम् । आव० २६४ ।
महापवेसणतर-अतिशयेन महत्प्रवेशनं-गत्यन्तरान्नरकगतौ जीवानां प्रवेशः । भग० ६०५ ।
महापव्वय-महापर्वतः-हिमवदादि । ओघ० १२९ ।
महापसु-पुरुषः । व्य० प्र० १५५ आ ।
महापसिणविज्जा-महाप्रश्नविद्याः-वाचैव प्रश्ने सत्युत्तरदायिन्यः । सम० १२४ ।
महापह-महापथः-राजमार्गः । ओप० ४, ५७ । आव० १३६ । महापथः-राजपथः । जीवा० २५८ । महापथः-राजमार्गः । ज्ञाता० २५ । महापथः-राजमार्गः । भग० १३७ । भग० २००, ३३८ । महापथः-राजमार्गः । प्रश्न० ५८ । ठाणा० २६४ ।
महापाडिवय-महोत्सवानन्तरवृत्तित्वेनोत्सवानुवृत्या शेषप्रतिपद्धर्मविलक्षणतया महाप्रतिपदः । ठाणा० २१३ ।
महापाण-महाप्राणः-महाप्राणनामब्रह्मलोकविमानम् । उत्त० ४४५ । महाप्राणं-ध्यानविशेषः । आव० ६९७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महापाणावी-महाप्राणादिध्यानः । व्य० द्वि० १७६ ।
महापान-पीबतीति वा मितोतीति वेति द्वावपि शब्दावेतावविरुद्धो तत्त्वत एकार्थाविस्यर्थः । व्य० प्र० १७७ अ ।
महापाली-सागरोपमप्रमाणा । उत्त० ४४५ ।
महापिउए-महापिता-पितुर्ज्येष्ठभ्राता । विपा० ५७ ।
महापीठ-महापीठः-वज्रसेनधारिण्योः पुत्रः । आव० ११७ ।
महापुंख-लान्तककल्पे देवविमानविशेषः । सम० २२ ।
महापुंड-लान्तककल्पे देवविमानविशेषः । सम० २२ ।
महापुंडरीए-महापुण्डरीको द्रहः । जं० प्र० ३८० । जलरुहविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।
महापुंडरीय- । ज्ञाता० ६७ ।
महापुर-नगरं-बलराजधानी । विपा० ९५ । वासुपूज्यस्य प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ ।
महापुरा-महापुरी-राजपूः । जं० प्र० ३५७ । ठाणा० ८० ।
महापुरिस-महापुरुषाः छत्रपत्यादयः । जं० प्र० १२५ । किंपुरिसेन्द्रः । ठाणा० ८५ । महापुरुषः-उत्तरनिकाये षष्ठो व्यन्तरेन्द्रः । भग० १५८ । महापुरुषः-किंपुरुषेन्द्रः । जीवा० १७४ । महापुरुषः-जात्याद्युत्तमः । प्रश्न० १३३ ।
महापुरुषदत्ता-महाविद्या । आव० ४११ ।
महापुरुषाः-किंपुरुषभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
महापोंडरीय-महापौण्डरीकः-रुक्मिण्यां ह्रदः । ठाणा० ७३ । सहस्रारकल्पे देवविमानविशेषः । सम० ३३ ।
महापोय-महापोतं महाबोहित्थम् । आव० ६०२ ।
महाप्पा-महात्मा-उदात्तस्वभावः । जं० प्र० २१८ ।
महाबल-निष्क्रमणे भगवत्यागतं दाहरणम् । अन्त० ११ । गुणसमृद्धनगरे राजा । पिण्ड० ४७ । महाबलः-सम्यग्दृष्टी साकेतनरेशः । आव० ७०६ । षष्ठो बलदेवः । सम० १५४ । जम्बूद्वीपे ऐरवतवर्षे आगमिण्यामुत्सर्पिण्यां त्रयोविंशतितमतीर्थंकरः । सम० १५४ । महाबलकुमारः-भगवतिगतोऽतिदेशः । अन्त० २ । महाबलः-शतबलराजपुत्रः । आव० ११६ । निरयावलयाः पञ्चमवर्गे निषढाध्ययने दृष्टान्तः । निरय० ३९ । भगवत्यामभिहित दृष्टान्तः । ज्ञाता० १२९ । नि० चू० प्र० १७६ आ । सर्वकार्येष्वापृच्छनीयः । नि० चू० प्र० १९५ आ । पर्वताद्युत्पाटनसामर्थ्यापितत्वात् महाबलः । ज्ञाता० ३४ ।
महाबलग-महाबलः । आव० ७११ ।
महाबाहू-चतुर्थो बलदेवः । सम० १५४ ।
महाबीर्य-महाबोजम् । ओघ० ९७ ।
महाबोहित्थ-महापोतम् । आव० ६०२ ।
महाभद्द-महाशुक्रकल्पे देवविमानविशेषः । सम० ३२ ।
महाभद्दा-तृतीया प्रतिमा । ठाणा० २९२ । अहोरात्रद्वयमाना महाभद्राप्रतिमा । ओघ० ३० । महाभद्रा-प्रतिमाविशेषः । आव० २१५ । महाभद्रा-प्रतिमाविशेषः । ठाणा० ६५ । अहोरात्रप्रमाणा कायोत्सर्गरूपा । ठाणा० १९५ ।
महाभयंकर-अतिभयकारी । ज्ञाता० ६३ ।
महाभल्ली- । नंदी० १५२ ।
महामाए-महाभागः-महानुभागः । सूत्र० ३८६ ।
महाभिसेओ-महंततरो अभिसेओ । नि०चू०प्र० २७५ अ ।
महाभीमा-राक्षसभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
महाभीमे-किम्पुरिषस्य द्वितीय इन्द्रः । भग० ८५ । अष्टमः प्रतिवासुदेवः । सम० १५४ । महाभीमः-उत्तरनिकाये चतुर्थो व्यन्तरेन्द्रः । भग० १५८ । महाभीमः-राक्षसेन्द्रः । जीवा० १७४ ।
महाभीमसेण-जम्बूद्वीपे भरतक्षेत्रे अतीतायामवसर्पिण्यां सप्तमः कुलकरः । सम० १५० । ठाणा० ५१८ ।
महाभेरव-महाभैरवम् । आव० २२७ ।
महाभोगा-महानदीविशेषः । ठाणा० ४७७ ।
महामंडलिए-महामण्डलिकः-अनेकदेशाधिपतिरल्पर्द्धिकः । जीवा० ४० । महामण्डलिकः-अनेकदेशाधिपतिः । प्रज्ञा० ४७ ।
महामंति-महामन्त्री-मन्त्रिमण्डलप्रधानः । भग० ३१८ । महामन्त्रीः-मन्त्रिमण्डलप्रधानः । जं० प्र० १९० ।
महामट्ठं-मकारस्यालाक्षणिकत्वात्महानर्थः-प्रयोजनं मुक्तिरूपमस्येति महार्थः । उत्त० ५२७ ।
महामडमे- । ज्ञाता० १९१ ।
महामणुस्सत्तण-महामनुष्यत्वम् । आव० ३९९ ।

महामण्डपवाटादि- । सम० ५२ ।
महामण्डलीक-महाराजा । आव० ८४० ।
महामन्त्री-मन्त्रिमण्डलप्रधानः । भग० ४६४ । राज० १२१ ।
महामह-इंदमहादि । नि० चू० प्र० १९७ आ ।
महामाउया-महामाता-पितुर्ज्येष्ठभ्रातृजाया, भ्रातुर्ज्येष्ठाः सपत्नी वा । विपा० ५७ ।
महामाठर-रथानिकाधिपतिः । ठाणा० ३०३ ।
महामाणस-चतुरशिति महाकलशशतसहस्रः । भग० ६७४ ।
महामात्र-हस्तिव्यावृतः । औप० ६२ ।
महामात्रा-हस्त्यारोहा । विपा० ४६ ।
महामाहण-मा हन्मि-न हन्मीत्यर्थः, आत्मना वा हनननिवृत्तः, परं प्रति 'मा हन' इत्येवमाचष्टे यः स माहनः महान्माहनो महामाहनः । उपा० ४० । श्रमणस्य भगवतो महावीरस्य गोशालककथितोपमा । उपा० ४५ ।
महामुणि-महामुनिः-प्रशस्यतपस्वी । उत्त० ३६६ ।
महामेह-महान् मेघो-दशवर्षसहस्रावधि एकेन वर्षणेन भूमेर्भावुकत्वात् महामेघः । ज० प्र० १७३ ।
महामोकप्रतिमा- । औप० ३२ ।
महामोह-अज्ञनाभिष्वङ्गः-महामोहकारणत्वान्महामोहः । आचा० १२८ ।
महायसा-महायशाः विख्यातसद्गुणः । दश० २४१ । महायशः-बृहत्प्रख्यातिः । भग० ८६ ।
महायुद्ध-महायुद्धं-व्यवस्थाविहीनमहारणः । भग० १९८ ।
महारंभा-महारम्भाः-पञ्चेन्द्रियादिव्यपरोपणप्रधानकार्यकारिणः कुटुम्बिनः । ठाणा० १२६ ।
महारयण-महारत्नं वज्रम् । सम० १५७ ।
महारयणविहाडगा-महारत्नं-वज्रं तस्य महाप्राणतया विघटका-अङ्गुष्ठतर्जनीभ्यां चूर्णका महारत्नविघटकाः, वज्रं हि अधिकरण्यां धृत्वा अयोघनेनाऽऽस्फोट्यते न च भिद्यते तावेव भिनत्तीति, दुर्भेदं तदिति, अथवा महती या रचना सागरशकटव्यूहादिना प्रकारेण सिसङ्ग्रामयिषोर्महासैन्यस्य रणरङ्गरसिकतया महाबलतया च विघटयन्ति वियोजयन्ति ये ते महारचनाविघटकाः । सम० १५७ ।
महारन्न:-लोकपालः । ठाणा० ४८३ । लोकपालस्याग्रभूताः प्रधानाः । ठाणा० २०५ ।
महारम्भकृत्- । आचा० ३९० ।
महाराजिक-लोकप्रसिद्धम् तृतीयाधर्मद्वारस्य चतुर्दशनाम । प्रश्न० ५८ ।
महाराय-लोकपालः । भग० ५२० । लोकपालः । निरय० २६ ।
महारायत्त-महाराजत्वं-लोकपालत्वम् । सम० ८६ ।
महारायवास-महान्-रागो-लौल्यं यत्र स चासौ वासश्च महारागवासः-गृहवासः, यद्वा-महान्-अरागः-अलौल्यं यत्र स चासौ वासश्चेति । जं० प्र० १४१ ।
महाराया-महाराजः । आव० ११८ ।
महाराष्ट्रः-अधोऽवनि । पिण्ड० १६७ ।
महारिट्ठ-न्यायाधिपतिः । ठाणा० ४०६ ।
महारिह-महम्-उत्सवं क्षणमर्हन्तीति महार्हाणि । राज० ४८ ।
महारुक्ख-महावृक्षं-मधुकादिकम् । जीवा० १३६ ।
महारुधिरनिवडण-महारुधिरनिपतनम् । भग० १९७ ।
महारुधिराणि-छत्रपत्यादिसत्करुधिराणि । ज० प्र० १२५ ।
महारोरुए-महारौरवः तमापृथिव्यां चतुर्थो महानिरयः । प्रज्ञा० ८३ ।
महारोहिणि-महारोहिणी-विद्याविशेषः । आव० ६८६ ।
महार्थं-महार्थत्वं-बृहदभिधेयता । सम० ६३ ।
महार्थकर्मप्रवादपूर्व-पूर्वविशेषः । उत्त० ६३ ।
महार्था-विभाषा वार्तिकाभिधेयाः । (?) ।
महालओ-महानालयोऽस्येति महालयः सर्वत्रानिवारितत्वात् । आव० ५६७ ।
महालय-महालयः-महाकायः । सूत्र० ३७४ । महालयः-महात्यः । उत्त० ४६१ । महाभये-वक्षःस्थलादिप्रमाणः । आचा० ३८१ ।
महालयसव्वतोभद्द-महालयसर्वतोभद्रं तपोविशेषः । अन्त० ३० ।
महालयाइं-महालयाणि-अतिशयमहान्ति, महान् वा लयः कर्मश्लेषो येषु तानि । उत्त० ३९० ।
महालिङ्गइ-महापिङ्गहम् । जीवा० ३०६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महालिया-विस्तीर्णा । सूत्र० ३२५ ।
महालोहिअक्खो-महिषानिकाधिपतिः । ठाणा० ३०२ ।
महावच्छ-महावत्सो विजयः । जं० प्र० ३५२ ।
महावच्छा- । ठाणा० ८० ।
महावज्जा-महावर्ज्या । बृ० प्र० ९३ अ ।
महावप्पा- । ठाणा० ८० ।
महावप्पे-महावप्रो विजयः । जं० प्र० ३५७ ।
महावाऊ- । ठाणा० ३०३ ।
महावाय-महावातः-उद्दण्डवातः । ज्ञाता० १७१ ।
महावासतरा-अवकाशो-बहूनां विवक्षितद्रव्याणामवस्थानयोग्यं क्षेत्रं महानवकाशो येषु ते महावकाशाः अतिशयेन महावकाशा महावकाशतराः । भग० ६०५ ।
महाविजय-देवलोकः । आचा० ४२१ ।
महाविजया-वाद्यविशेषः । जीवा० २७८ । जं० प्र० ११८ ।
महाविज्जा-महाविद्याः-केवलिचतुर्दशपूर्वविद्प्रभृतिः । आव० ५९८ । महाविद्या-महापुरुषदत्तादिरूपा । आव० ४११ ।
महाविदेह-महाविदेहनामवर्षं चतुर्थं वर्षम् । जं० प्र० ३१० । महाविदेहः-कर्मभूमिविशेषः । प्रज्ञा० ५५ । महाविदेहः-महाबलराजधानी वैरजङ्घराजधानी च । आव० ११५ । ज्ञाता० २२७ । जम्बूविदेहः । ज्ञाता० १२१ । वर्षक्षेत्रम् । ज्ञाता० ७६, १६६, २५३ ।
महाविदेहा-महान्-अतिशयेन विकृष्टो-गरीयान् देहः-शरीरमाभोगः इति यावत् येषां ते महाविदेहाः, अथवा महान्-अतिशयेन विकृष्टः-गरीयान् देहः-शरीरं-कलेवरं येषां ते महाविदेहाः । जं० प्र० ३१२ ।
महाविमानप्रविभक्तिः- । नंदी० २०६ ।
महाविस-महाविषं-जम्बूद्वीपप्रमाणस्यापि देहस्य व्यापनसमर्थम् । भग० ६७२ । महत्-जम्बूद्वीपप्रमाणशरीरस्यापि विषतयाऽऽभावनात् । ज्ञाता० १६२ । महाविषः । उत्त० २१३ ।
महाविसा-महाविषा प्रधानविषयुक्ता । आव० ५६६ ।
महाविस्संद-महाविष्यन्दम् । आव० ४११ ।
महावीर-वीर 'सूर-वीर-विक्रान्तावी'तिवचनात् रिपुनिराकरणतो विक्रान्तः, स च चक्रवर्त्यादिरपि स्यादतो विशेष्यते-महांश्चासौ दुर्जयान्तररिपुतिरस्करणाद्वीरश्चेति महावीरः । भग० ७ । आवश्यके वर्णीतः । ज्ञाता० १२९ । बृ० प्र० २५७ आ । 'शूरवीर विक्रान्तौ' कषायादि महाशत्रुसैन्यजयाद् महाविक्रान्तो, महावीरः । विशे० ४८८ । ब्राह्मणचेटकप्रश्नोत्तरदाता । आव० ६६ । नि० चू० द्वि० १४५ अ । भगवान् । बृ० प्र० १६६ अ । श्रेणिकोदाहरणे श्रमणो भगवान् महावीरः । विशे० ६११ । महावीरः-कर्मदारणसहिष्णुः । सूत्र० २५६ । श्रीमान् महाराजः । भग० १ । द्वितीयोऽमुक्तरूपे दृष्टान्तः । ठाणा० २८४ ।
महावीरथुई- । सम० ३१ ।
महाविहि-महावीथिः-सम्यग्दर्शनादिरूपः मोक्षमार्गः । आव० ४४ ।
महावेगा-भूतभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० । महोरगभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
महावेज्ज-अष्टांगायुर्वेदरूपं वैद्यशास्त्रं चक्रे तच्च यथाम्नायां येनाधीतं स महावैद्यः । बृ० प्र० १६० अ । जोगी धणंतरी तेण विभंगणाणेण दट्ठुं रोगसंभवं वेज्जसत्थयं कयं तं अधीयं जेण जहुत्तं सो महाविज्जो । नि० चू० द्वि० १३९ अ ।
महाशिलाकंटकं-कोणिकपक्षे अमरकृतो प्रथमो संग्रामः । व्य० द्वि० ४२६ अ ।
महाशिलाकापल्य-जम्बूद्वीपप्रमाणो चतुर्थः पल्यः । अनु० २३७ ।
महासंगाम-महासंग्रामः-चेटिककोणिकवत् घोरसङ्ग्रामः । जीवा० २८३ । महासङ्ग्रामः-सव्यवस्थचक्रादिव्यूहरचनोपेतमहारणः, महाशस्त्रनिपातनादयस्तु त्रयो महायुद्धादिकार्यभूताः । भग० १९८ । महासङ्ग्रामाः-चक्रादिव्यूहरचनोपेततया सव्यवस्था महारणाः । जं० प्र० १२६ ।
महासंयुग-महासंङ्ग्रामः । भग० २२५ ।
महासउणि-महाशकुनिः-कृष्णपितृवैरिणी विद्याधरयोषितः विकुर्वितगम्भीरूपा । प्रश्न० ७५ ।
महासक्ख-आशुगमनादश्वो-मनः अक्षाणि-इन्द्रियाणि अश्वाक्षाणि महान्ति च तानि यस्यासौ महाश्वाक्षः । जीवा० १०९ । महाश्वाक्षः-स्फीतमनाः-स्फूर्तिमच्चक्षुरा-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

द्वीन्द्रियश्च । प्रज्ञा० ६०० ।

महासक्खा-महाश्वाक्षाः-आशुगमनादश्वो-मनः अक्षाणि-इन्द्रियाणि स्वस्वविषयव्यापकत्वात् अश्वश्च अक्षाणि चेत्य-श्वाक्षाणि महान्त्यश्वक्षाणि येषां ते महाश्वाक्षाः । प्रज्ञा० ८८ ।

महासग्ग-महास्वर्गः । भग० २२० ।

महासड्ढी-महाश्रद्धी-महती चाऽसौ श्रद्धा च महाश्रद्धा सा विद्यते भोगेषु तदुपायेषु वा यस्य स तथा । आचा० १३९ ।

महासत्ता-सर्वत्र सदित्येवमनुगताकारावबोधहेतुभूता । ठाणा० ३११ ।

महासत्थ-महाशस्त्रं-नागबाणादि । जं० प्र० १२५ ।

महासत्थनिवडण-महाशस्त्रनिपतनं महायुद्धादिकार्यभूतम् । भग० १९८ ।

महासत्थनिपतण-महाशस्त्रनिपतनं-यन्नागबाणादीनां दिव्यास्त्राणां प्रक्षेपणम् । जीवा० २८३ ।

महासत्थवाहे-श्रमणस्य भगवतो महावीरस्य गोशालककृतोपमा । उपा० ४५ ।

महासद्दियं-दुवक्खरियं दाणसंगहियं काउं महाजणमज्झे बोल्लवेति महासद्दियं । नि० चू० तृ० २० अ ।

महासद्दिया- । नि० चू० प्र० २४७ आ ।

महासन्नाह-बृहत्पुरुषाणामपि बहूनां यः सन्नाहः । जीवा० २८३ ।

महासमरसंघाओ-महासमरसंघातः-महायुद्धसमूहः । आव० ७११ ।

महासय-उपासकदशायामष्टममध्ययनम् । उपा० १ । राजगृहे गाथापतिः । उपा० ४८ ।

महासागर-महासागरः-स्वयम्भूरमणः । आव० ५६७ ।

महासामाण-सहस्रारकल्पे देवविमानविशेषः । सम० ३३ । महाशुक्रकल्पे विमानम् । भग० ७०६ ।

महासाल-महाशालः-पृष्टिचम्पानगर्यां युवराजा । उत्त० ३२१ । महाशालः-श्रीवीरशिष्यः केवलीजातश्च । उत्त० ३२३ ।

महासावय-षष्ठशतकस्य तृतीयोद्देशकः-महाश्रावकः । भग० ३२६ ।

महासासण-महाशासनः-राजाधिपः । आव० ७१२ । महाशासनः-महामण्डलिकः । आव० ७१८ । महाशासनः । उत्त० ३०२ ।

महासिला-सचेयणाऽसंदा महासिला । नि० चू० द्वि० ८२ आ ।

महासिलाकंटए-महाशिलेव कण्टको जीवितभेदकत्वात् महाशिलाकण्टकः । यत्र तृणशकलादिनाऽप्यभिहतस्याश्वहस्त्यादेर्महाशिलाकण्टकेनेवाभ्याहतस्य वेदना जायते सङ्ग्रामः महाशिलाकण्टकः । भग० ३१६ ।

महाशिलाकंटओ-महाशिलाकण्टकः-सङ्ग्रामविशेषः आव० ६८४ ।

महासिव-महाशिवः-षष्ठपुरुषपुण्डरीकवासुदेवपिता । आव० १६३ ।

महासिंहनिक्रीडितम्- । औप० ३० ।

महासींहनिक्कीलिय-तपविशेषः । ज्ञाता० १२४ ।

महासीहसेण-महासिंहसेनः-अनुत्तरोपपातिकदशानां द्वितीयवर्गस्य द्वादशममध्ययनम् । अनुत्त० २ ।

महासुक्क-महाशुक्रः-सप्तमदेवलोकः । भग० २२० । सहस्रारकल्पे देवविमानविशेषः । सम० ३३ । महाशुक्रः-सुप्रभ१सुदर्शना२नन्द३बलदेवत्रयागमनस्थानम् । आव० १६३ टी० । ज्ञाता० १६१ ।

महासुक्का-महाशुक्लाः-अतिशयोज्वलतया चन्द्रादित्यादयः । उत्त० १८७ । महाशुक्रः कल्पोपगः वैमानिकभेदविशेषः । प्रज्ञा० ६९ । महाशुक्रः नारायणवासुदेवागमनविमानम् । आव० १६३ टी० ।

महासुविण महाफलत्वात् । भग० ५४३ ।

महासेए-महाश्वेतः-व्यन्तरेषु इन्द्रविशेषः । प्रज्ञा० ९८ ।

महासेण-जम्बूद्वीपे ऐरवतवर्षे आगमिष्यामुत्सर्पिण्यां तीर्थकरनाम । सम० १५४ । महासेनः-अनुत्तरोपपातिकदशायां द्वितीयवर्गस्य द्वितीयमध्ययनम् । अनुत्त० २ । कुभेन्द्रः । ठाणा० ८५ ।

महासेणकण्ह-निरयावल्यां प्रथमवर्गे दशममध्ययनम् । निरय० ३ ।

महासेणकण्हा-महासेनकृष्णा-अन्तकृद्दशानामष्टमवर्गस्य दशममध्ययनम् । अन्त० २५ । महासेनकृष्णा । अन्त०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

३२ ।
महासेते–नाट्याधिपतिः । ठाणा० ४०६ ।
महासेन–द्वारामत्यां बलवर्गमुख्यः । ज्ञाता० १०० ।
महासोक्ख–महासौख्यः । भग० ८६ । महासौख्यः– महत्सौख्यं यस्य प्रभूतसद्वेदोदयवशा स महासौख्यः । जीवा० १०६ । महासौख्यः–महत्सौख्यं–प्रभूतसद्वेद्योदयवशात् यस्य स महासौख्यः । जीवा० २१७ । सूर्यं० २५८ । महासौख्यः विशिष्टसुखयोगाद् । ज्ञाता० ३० । प्रभूतसद्वेद्योदयवशाद् यः सः महासौख्यः । प्रज्ञा० ८८ । महत् सौख्यं येषां ते महासौख्याः । सूर्यं० २८६ । महत्–भवनपतिव्यन्तरेभ्योऽतिप्रभूतं तदपेक्षया तेषां प्रशान्तत्वात् सौख्यं येषां ते महासौख्याः । सूर्यं० २५८ ।
महासोतामो–पादत्राणाधिपती । ठाणा० ३०२ ।
महास्कन्द–भूतभेदविशेषः । प्रज्ञा ७० ।
महास्थण्डिल–शवपरिष्ठापनभूमिलक्षणम् । बृ० प्र० २३७ अ ।
महाहरि–महाहरिः–हरिसेनपिता । आव० १६२ ।
महाहरो–हरिसेन चक्रिणः पिता । सम० १५२ ।
महाहिमवंत–महाहिमवान्–हैमवतक्षेत्रस्योत्तरतः सीमाकारीवर्षधरपर्वतः । जीवा० १९४ । महाहिमवान् । आव० २९७ ।
महाहिमवत्–जम्बूद्वीपे दक्षिणस्यां पर्वतः । ठाणा० ६८, ७०, ७२ ।
महिंद–माहेन्द्रः–पर्वतविशेषः शक्रो वा । जं० प्र० ७६ । माहेन्द्रः–सुपार्श्वजिनप्रथमभिक्षादाता । आव० १४७ । माहेन्द्रः–अष्टममुहूर्तनाम । सूर्यं० १४६ । माहेन्द्रः–पर्वतविशेषः शक्रो वा । औप० ११ । लान्तककल्पे द्वादशसागरोपमस्थितिकदेवविमानविशेषः । सम० २१ ।
महिंदकंतं–महाशुक्रकल्पे देवविमानविशेषः । सम० २७ ।
महिंदकुंभसमाण–महेन्द्रकुम्भसमानः–महाकलशप्रमाणः । जीवा० २०५ ।
महिंदकुंभसमाणाः–महाकलशप्रमाणा यद्वा महीन्द्रो राजा तदर्थं तस्य सम्बन्धिनो वा कुम्भाः अभिषेककलशा तत्समानाः । जं० प्र० ५० ।
महिंदज्झय–लान्तककल्पे देवविमानविशेषः । सम० २२ ।
महिंदज्झया–महेन्द्रा–अति महान्तः समयभाषया ते च ध्वजाश्चेति अथवा शक्रदेवेन्द्रध्वजा । ठाणा० २३२ । मणिपेढिकोपरिध्वजा । ठाणा० २३० ।
महिंदुत्तरवडिंसगं–महाशुक्रकल्पे देवविमानविशेषः । सम० २७ ।
महि–महारात्रातिक्षिप्ता सचिता पृथिवी । विशे० १०२९ ।
महिअ–महितः–पुष्पादिभिः पूजितः । आव० ५०७ ।
महिआ–महिका:–धूमिकारूपोऽप्कायः । ओघ० ३१ । महिता–यथावस्थितानन्यसाधारणगुणोत्कीर्तनलक्षणेन भावस्तवेनार्चिताः । नंदी० १९२ ।
महिओ–महितः हृष्टो, तुष्टो, नन्दितो वा । आव० ७५९ । हृष्टतुष्टनन्दितो । नि० चू० तृ० ७८ अ । म्लानिं प्राप्तः । बृ० तृ० ११४ अ ।
महिका–स्निग्धा घना । अनु० १२१ । प्रालेयं–स्नेहसूक्ष्मविशेषः । दश० २२६ ।
महिच्छं–महेच्छं–अविद्यमानद्रव्यविषये महाभिलाषम् । प्रश्न० १२४ ।
महिच्छा–महेच्छा–अपरिमितवाञ्छा, परिग्रहस्यैकादशमनाम । प्रश्न० ९२ । महेच्छा–महाभिलाषः । प्रश्न० ९७ ।
महिट्ठ–महिष्ट–तर्कसंसृष्टम् । विपा० ८० ।
महिड्ढिए–महर्द्धिकः विमानपरिवारापेक्षया । भग० ८६ ।
महिड्ढिओ–राया । नि० चू० द्वि० १४३ आ । बृ० प्र० १६५ अ ।
महिड्ढीय–महर्द्धिकः–ग्रामस्य नगरस्य वा रक्षाकारी । व्य० प्र० १९ अ ।
महित–महितः–अभिष्टुतः–द्रव्यस्तवेन पूजितश्च । अनु० ३७ । मथितम् । आव० ८६ (?) ।
महिता– । ठाणा० ४७६ ।
महित्थ–गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।
महिमा–महिमा देवकृता । आव० २४१ । महिमा–यात्रा । आव० ५३७ । भगवत्प्रतिमायाः पुष्पारोपणादिपूजात्मकः । बृ० प्र० २७६ अ ।
महिमाकाल–महिमकालः । आव० ६६५ ।
महिमाण–माहात्म्यम् । मर० ।
महियं–देवविमानविशेषः । सम० ४१ । घोरसम् । आव०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

९५ । गोरसं । आव० ६२४ । तक्रम् । बृ० प्र० २८ अ । मोहितं-जर्जरितम् । ज्ञाता० ८६ । सेव्यतया वाञ्छितः । उपा० ४० । मथितः माननिर्मथनतः । भग० ३१६ ।

महिया-महिका-धूमिका । दश० १५३ । महिका-धूमिका । आचा० ३३३ । धूमिया-सायं कत्तियमग्ग-सिरादिसु गब्भमासे भवति । नि० चू० तृ० ६६ आ । महिका-गर्भमासेषु गर्भसूक्ष्मवर्षा । उत्त० ६६१ । धूमिका । ओघ० १४१ । महिका-धूमिका । ठाणा० २८७ । जो सिसिरे तुसारो पडइ सो । दश० चू० ६८ आ । महिका-धूमिका । विशे० १०२६ । गर्भमासादिषु सायं प्रातर्वा धूमिकापाती महिका । आचा० ४० । महिका-धूमिका । सूत्र० ३५८ । महिका-आपाण्डुरा । भग० १६६ । महिका-गर्भमासेषु सूक्ष्मवर्षम् । जीवा० २५ । स्निग्धा-घना घनत्वादेव भूमौ पतिता सार्द्रतृणादिद-र्शनद्वारेणोपलक्ष्यमाणा महिका । जीवा० २८३ । महिका-गर्भमासेषु सूक्ष्मवर्षा । प्रज्ञा० २८ ।

महिला-मिथिला-अकम्पिकगणधरजन्मभूमिः । आव० २२५ । मिथिला-द्रव्यव्युत्सर्गे विदेहजनपदे नगरी । आव० ७१९ ।

महिलाथूभं-महिलास्तूभं-कूपादितटम् । विशे० ८५३ । महिलास्तूपं-कूपतटम् । आव० २७५ ।

महिलाभाव-महिलाभवम् । आव० २१३ ।

महिवइपहा-महीपतिपथा-राजमार्गः, महीपतिप्रभा । ज्ञाता० ३ । महीपतिपथः-राजमार्गः । राज० ३ ।

महिषानीक-पञ्चमोऽनीकभेदः । जीवा० २१७ ।

महिस-महिषः-द्विखुरचतुष्पदः । जीवा० ३८ । महिसः-सौरमेयः । जीवा० २७२ ।

महिसपोहो-छगणपोहः-गोमयम् । पिण्ड० ८३ ।

महिसमड-महिसमृतः-मृतमहिषदेहः । जीवा० १०६ ।

महिसा-द्विखुरविशेषः । प्रज्ञा० ४६ ।

महिसिदुरुक्ख-खर्जूरीवृक्षः । आव० १६४ ।

महिसी-कृताभिषेका देवी महिषी । राज० १४ ।

महिस्सर-भूतेन्द्रः । ठाणा० ८५ ।

मही-महानदीविशेषः । ठाणा० ४७७ ।

महीयांस-पूज्याः । नंदी० ६५ ।

महुंडिमा- । नि० चू० द्वि० २३ अ ।

महु-मधम् । आव० ४०२ । मधु-मद्यविशेषः । जं० प्र० १०० । मधु-शर्करापरपर्यायम् । जं० प्र० १०४ । मधु-मद्यविशेषः । प्रज्ञा० ३६४ । मधु-ब्रह्मदत्तस्य द्वितीय-प्रासादः । उत्त० ३८५ । मधु-अतिशातिशायिशर्करादि-मधुरद्रव्यम् । विशे० ३८४ । मधु-क्षौद्रम् । उपा० ४६ । मधु-मद्यविशेषः । उत्त० ६५४ ।

महुआसव-मध्वाश्रवः । ओप० २८ ।

महुकेढव-मधुकैटभः-पुरुषोत्तमवासुदेवशत्रुः । आव० १५६ ।

महुकोसय-मधुकोशकः-क्षौद्रोत्पत्तिस्थानम् । प्रश्न० ३८ ।

महुघात-मधुघातः-मधुग्राहकः । प्रज्ञा० १३ ।

महुत्त-कालविशेषः । भग० ८८८ ।

महुपुग्गल-मधुपुद्गलम् । आव० ८५७ ।

महुमहण-मधुमथनं-आक्रष्टुम् । आव० ४८ ।

महुमुह-दुर्जनः । बृ० द्वि० २५५ आ ।

महुमेहणि-मधुमेहो-बस्तिरोगः स विद्यते यस्यासौ मधु-मेही, मधुतुल्यप्रस्रावबानित्यर्थः । आचा० २३६ ।

महुर-मधुरं-मधुरस्वरेण गीयमानम् । जीवा० १६४ । मधुरस्वरं-कोकिलारुतवत् । जं० प्र० ४० । मधुरं-श्रवणमनोहरम्, अष्टमो सूत्रगुणः । आव० ३७६ । मधुरं-सूत्रार्थोभयैः श्राव्यम्, वचलक्षणविशेषः । दश० ८८ । महुरः-चिलातदेशवासीम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ । मधुरं-क्षीरमध्वादि । दश० १८० । मधुरा । आव० १७३ । मधुरं-कर्णसुखकरणम् । ज्ञाता० २११ । मधुरः-श्रवण-सुखकरः । ज्ञाता० २३२ । षष्ठ दूतप्रेषणस्थानम् । ज्ञाता० २०८ । मधुरः-ह्लादनबृंहणकृत् । ठाणा० २६ ।

महुरग-मधुरम् । आव० ६२० ।

महुरतण-तृणविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

महुररस-मधुररसः-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

महुरसर-मधुरस्वरं मधुमत्तकोकिलारुतवत् । अनु० १३२ ।

महुरस्सरा-मधुरस्वरा-द्वीपकुमाराणां घण्टा । जं० प्र० ४०७ ।

महुरा-मथुरा-जीतशत्रुराजधानी । उत्त० १२० । मथुरा-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चिरप्रतिष्ठितापुरी, इन्द्रदत्तपुरोहितवास्तव्यानयरी । उत्त० १२५ । मथुरा-जितशत्रुराजधानी । उत्त० १४८ । मथुरा-यत्राक्रियावादीनिन्हव उत्पन्नः । उत्त० १७३,१७९। शङ्खयुवराजराजधानी । उत्त० ३५४ । मथुरा-नगरीविशेषः । दश० ३६ । मथुरा-जिनदासवास्तव्यानगरी । आव० १९८ । मथुरा । आव० ३० । मथुरा-पर्वतराजनगरी । आव० ३४४ । मथुरा-चक्षुरिन्द्रियोदाहरणे जितशत्रुराजधानी । आव० ३९८ । मथुरा-परलोकनमस्कारफलदृष्टान्ते पुरी । आव० ४५४ । असत्याकारे निर्व्याघाते नगरी । आव० ६२२ । तितिक्षोदाहरणे जितशत्रुराजधानी । आव० ७०२ । नि० चू० प्र० ३५२ आ । मथुरा-श्रमणीप्रभृतीनां मानुष्योपसर्गे नगरम् । व्य० प्र० १९६ अ । श्रमण्युपसर्गकृद्बोधिकनिवारिकः क्षपकस्थानम् । बृ० तृ० २४० अ । चन्द्रप्रभगाथापतिवास्तव्या नगरी । ज्ञाता० २५३ । तिविहं सुत्तअत्थअभिहाणमहुरं । दश० चू० ३५ अ । मथुरा-योगसंग्रहे भावापत्सु दृढधर्मत्वदृष्टान्ते नगरी, यमुनराजधानी । आव० ६६७ । देवनिर्मितस्तूभस्थानम् । व्य० प्र० १९७ अ । मथूरा-शूरसेनजनपदे आर्यक्षेत्रम् । प्रज्ञा० ५५ । मथुरा-कृष्णपुरी । आव० १६२ । मथुरा-त्रिपृष्ठवासुदेवनिदानभूमिः । आव० १६३ टी० ।

महुरोल्लण- । नि० चू०प्र० ३२३ आ ।

महुला-पादे गंडं । नि० चू० प्र० ११७ आ ।

महुवयण-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०२ ।

महुस-नगरीविशेषः । नि० चू० प्र० २४१ अ ।

महुसिगिणिरुहा-वृक्षविशेषः । भग० ८०४ ।

महुसिंगी-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः। प्रज्ञा० ३४ ।

महुसित्थ-येन प्रदेशेनालक्तकामिन्याः पात्यते तावन्मात्रं यो लिम्पति कर्दमः स मधुसिक्थः । ओघ० २९ । मधुसिक्थं-औपपातिक्यां दृष्टान्तः । उत्त० ४२१ । मदनम् । भग० ३९९ । मधुसिक्थः-तलयोर्यः कर्दमो लगति । बृ० तृ० १६३ अ ।

महुसित्थगो-तीलगतगमेत्तो । नि० चू० द्वि० ८० अ ।

महुसित्थजलं-मधुसित्थकजलं-यद् अलक्तकमार्गावगाहिकर्दमस्योपरि वहति । ओघ० ३२ ।

महेंदज्झया-महेन्द्रध्वजः । जीवा० २२९ ।

महेइ-मथ्नाति-घर्षयति । भग० ५२० । महति । आव० १९७ ।

महेन्द्रसिंह-कुवलमालागतराजपुत्रः । ठाणा० ५१६ ।

महेयक्खा-महोरगविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

महेलागुण-महेलागुणः - प्रियंवदत्वभर्तृचित्तानुवर्त्तकत्वप्रभृतिः । जीवा० २७४ ।

महेसक्ख-महेशाख्यः इति महान् ईशः-ईश्वरः इत्याख्या यस्य महेशाख्यः ईशं-ऐश्वर्यमात्मनः ख्याति-अन्तर्भूतण्यर्थतया ख्यापयति-प्रथयति महांश्चासावीशाख्यश्च । जीवा० १०९ । महान् ईश-ईश्वर इत्याख्या-शब्दप्रथा यस्य लोके स महेशाख्यः, अथवा ईशानमीशो, 'भावे घञ्' प्रत्ययः, ऐश्वर्यमित्यर्थः, 'ईश ऐश्वर्ये' इति वचनात् तत्र ईशं ऐश्वर्यमात्मनः ख्याति-अन्तर्भूतण्यर्थतया ख्यापयति प्रकाशयति तथा परिवारादिकीर्त्या वर्त्तते इति ईशाख्यः महांश्चासावीशाख्यश्च महेशाख्याः । प्रज्ञा० ६०० ।

महेसक्खा-महेशः-महेश्वर इत्याख्या-अभिधानं यस्या असौ महेशाख्यः महेशाभिधा । भग० ८६ । महान् ईशः-ईश्वरः इत्याख्या येषां ते महेशाख्याः । सूर्य० २८६ । इति-महान् ईश-ईश्वर इत्याख्या-प्रसिद्धिर्येषां ते महेशाख्याः, अथवा ईशानमीशो भावे 'घञ्' प्रत्ययः ऐश्वर्यमित्यर्थः-'ईश ऐश्वर्ये' इति वचनात् तमीशं-ऐश्वर्यमात्मानं-ख्यान्ति अन्तर्भूतण्यर्थतया ख्यापयन्ति-प्रथयन्ति इति ईशाख्याः महान्तश्च ते ईशाख्यश्च महेशाख्याः । प्रज्ञा० ८८ ।

महेसरा-महेश्वरः-जिनदासः । आव० ३९६ । महेश्वरः-विद्याचक्रवर्त्ती । आव० ६८५ । महेश्वरः-रुद्रापरनामा । आव० ६८५, ६८६ । महेश्वरः-श्राद्धकुलोत्पन्नस्य सत्यकिनाम । दश० १०७ । महेश्वरः-व्यन्तराणामिन्द्रविशेषः । प्रज्ञा० ८९ ।

महेसरदत्ते-महेश्वरदत्तः-जितशत्रुराजपुरोहितः । विपा० ६८ ।

महेसरीए-विन्ध्यगिरिपादमूले नगरम् । भग० ६५२ ।

महेसि-महान्-बृहन् शेषस्वर्गाद्यपेक्षया मोक्षस्तमिच्छति-अभिलषति महदेषी महर्षि वा । उत्त० ३६६ । महर्षिः-महैषी वा महांश्चासौ ऋषिश्चेति महर्षिः-महान्तं एषितुं

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शीलं यस्येति महैषी । दश० ११६ ।

महेसी-महर्षिः-महेसी, महः-एकान्तोत्सवरूपत्वान्मोक्षस्त-मिच्छतीत्येवं शीलः महैषी । उत्त० २५५ । महैषी-मोक्षैषी । दश० २४६ । महर्षिः-महांश्चासौ सर्वज्ञत्व-तीर्थप्रवर्त्तनाद्यतिशयवत्वाद् ऋषीश्च मुनिरिति तीर्थंकरः । प्रश्न० २ ।

महो-महः-एकान्तोत्सवरूपत्वान्मोक्षः । उत्त० २२५ ।

महोदरो-जो बहुं भुञ्जति सो । नि० चू० प्र० १४ आ ।

महोयर-महोदरः महज्जठरः । उत्त० २७३ ।

महोरग-उरःपरिसर्पभेदः । सम० १३५ । जीवा० ३९ । महोरगः-उरःपरिसर्पविशेषः । प्रश्न० ८ ।

महोरगकण्ठ-महोरगकण्ठप्रमाणो रत्नविशेषः । जीवा० २३४ ।

महोरगच्छाय-महोरगच्छाया-छायागतिविशेषः । प्रज्ञा० ३२७ ।

महोरगा-महोरगाः- उरःपरिसर्पभेदविशेषः । प्रज्ञा० ४६ । वाणव्यन्तरभेदविशेषः । प्रज्ञा० ६९ ।

महोसही-महोषधिः-राजहंसीप्रमुखः । जं० प्र० ४११ ।

महोवगरण-महोपकरणं-द्रव्यनिचयम् । आचा० १२३ ।

मांस-बलम् । अनु० १४१ । मांसं-अशुचिविशेषः । प्रज्ञा० ८० ।

मांसकच्छप-कच्छपभेदः । सम० १३५ ।

मांसखलं-यत्र सञ्खडिनिमित्तं मांसं छित्वा छित्वा शोष्यते शुष्कं वा पुञ्जीकृतमास्ते तै तत्तथा । आचा० ३३४ ।

मांसचोडादि- अनु० ३५ ।

मांसलं-गुरुधर्मकत्वात् । जीवा० ३३१, ३७० अकठिनः । जं० प्र० ४६ । मांसलः-बहलः । जीवा० ३५१ ।

मांसानुसारि-मांसान्तधातुव्यापकम् । ठाणा० ३७५ ।

माअनि-मादनि-निरयावल्यां पञ्चमवर्गे द्वितीयमध्ययनम् । निरय० ३४ ।

माइअंग-मातृकाङ्गं-आर्तवविकारबहुलम् । भग० ८८ ।

माइअ-हस्तपाशितम् । जं० प्र० २०५ ।

माइग्गाम-स्त्रीवर्गः । बृ० प्र० ३१४ आ ।

माइट्ठाण-मातृस्थानं-माया । दश० २९ ।

माइट्ठाणिय-मातृस्थानिकः-मायिकः । दश० ५९ ।

माइमिस्सिगा-मातृप्रभृतिका । आव० ७०३ ।

माइय-मयूरितः-सञ्जातपुष्पविशेषः । भग० ३७ । मयूरितः । ओप० ७ । मायिनो-वञ्चकः । ज्ञाता० १६१ । रूक्षादिवालयुक्तत्वात् पक्ष्मलम् । ज्ञाता० १३७ ।

माइया-मयूरिता । ज्ञाता० ५ । हस्तपासिका । प्रश्न० ४७ ।

माइल्ल-मायावान् । ठाणा० ५१४ । माया-परवञ्चनो-पायचिन्ता तद्वान् । उत्त० २४५ । मायालुः-मायावान् । ओघ० १५०, ९८ । मायावी । ओघ० १५१ ।

माइवाहय-मातृवाहकः-विकलेन्द्रियजीवविशेषः । अनु० १४१ ।

माइवाहा-द्विन्द्रियविशेषः । प्रज्ञा० ४१ । मातृवाहः-कोद्रवाकारतया ये कोद्रवा इति प्रसिद्धा । जीवा० ३१ ।

माइसपत्ति-मातृसपत्नी । आव० ३६६ ।

माई-मायी-अनन्तानुबन्धिकषायोदयवान् । प्रज्ञा० ३३९ । मायी-उत्कटरागद्वेषः । प्रज्ञा० ३०४ । माया-कौटिल्यम् । दश० २५४ । माया-अनन्तानुबन्धिकषायः । भग० ४४ । अभीक्ष्णं मायाप्रतिसेवी । व्य० प्र० २१४ ।

माईठाण-मायास्थानम् । सम० ३९ ।

माउ-माता । आव० ३७२ ।

माउओय-मातुरोजः-जनन्याऽऽर्तवं, शोणितम् । भग० ८७ ।

माउगंतं-वस्त्रस्याद्यन्तभागो मूलदशारूपो वस्त्रं यतो व्यूयते तदादिभूतत्वान्मातृका अन्तः-दशान्तः । बृ० द्वि० २३५ अ ।

माउगा-मातृका-कृष्णवासुदेवनिदानकारणम् । आव० १६३ टी० ।

माउगाओ-मातरः-प्रवचनमातरोऽष्टौ, प्रवचनमूलम् । आ० ४८३ ।

माउगापय-मातृकापदं-उत्तरभेदापेक्षया व्यशीतिर्विषम् । नंदी० २१ ।

माउग्गाम-मातृगामः । बृ० प्र० १८४ आ ।

माउपय-मातृकापदं, तद्यथा-उपन्ने इ वेत्यादि इह प्रवचने दृष्टिवादे समस्तनयवादबीजभूतानि मातृकापदानि भवन्ति,

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तद्यथा उपन्ने इ वा विगमे इ वा धुवे इ वात्ति । ठाणा० २२३ ।

माउयंगा-मात्रङ्गानि-आर्त्तवपरिणतिप्रायाणीत्यर्थः। ठाणा० १७० ।

माउयकाय-मातृकापदानि उप्पणेति वेत्यादीनि तत्समूहः मातृकाकायः । आव० ७६७ ।

माउयपय-मातृकापदः-'उप्पण्णे इ वा विगमेइ वा धुवे इ वा' इति ऐषां मातृकवत्सकलवाङ्मयमूलता । अकाराद्यक्षरात्मिका । उत्त० १४१ । प्रवचने-दृष्टिवादे समस्तनयवादबीजभूतं मातृकापदम् । दश० ७ । मातृकापदं-मातृकाक्षरादि मातृकाभूतं वा पदम् । दश० ८७ । मातृकापदं-'उप्पन्ने इ वा विगमे इ वा धुवे इ वा, इत्येष मातृकावत्सकलवाङ्मयमूलतया अवस्थितानामान्यन्तरद्विवक्षितं अकाराद्यक्षरात्मिकाया वा मातृकाया एकत्तरोऽकारादिः । ठाणा० ६ ।

माउया-मातृका-प्रवचनपुरुषस्योत्पादव्ययध्रौव्यलक्षणा पदत्रयी । ठाणा० ४८१ । वस्त्रादिस्थूलिभावः । बृ० द्वि० २३५ अ । सख्यो मातरो वा । ज्ञाता० १५८ ।

माउयाणुयोग-दशविधद्रव्यानुयोगे द्वितीयः । मातृका-प्रवचनपुरुषस्योत्पादव्ययध्रौव्ययलक्षणा पदत्रयी तस्य अनुयोगः। ठाणा० ४८१ ।

माउर-चक्षुरिन्द्रियनष्टः । भक्त० ।

माउल-मातुलः-मातृसहोदरः । दश० २१५ ।

माउलिंग-मातुलिङ्गम् । प्रज्ञा० ३६४ । मातुलिङ्गं-बहुबीजकम् । प्रज्ञा० ३२ । मातुलिङ्गं-बीजपूरकम् । दश० १८५ । वनस्पतिविशेषः । भग० ८०३ । मातुलिङ्गः-बीजपूरकः । अनु० १९२ ।

माउलिंगपाणगं-पाणकविशेषः । आचा० ३४७ ।

माउलिंगी-गुच्छाविशेषः । प्रज्ञ० ३२ ।

माउलुंग-मातुलुङ्गः । प्रज्ञा० ३२८ ।

माउसिया-मातृस्वसा-जनिनीभगिनी । विपा० ५८ ।

माउसियाउत्तो-मातृष्वस्रेयः । आव० १८८ ।

माओऊयं-मातृरजः । तं० ।

माकंदी-चंपायां सत्थवाहः । ज्ञाता० १५६ ।

मागंदियदारए- । ज्ञाता० २२१ ।

मागंदियदारा- । नि० चू० तृ० ६४ अ ।

मागंदियपुत्त-महावीरविभोः शिष्यः । भग० ७३६ ।

मागंदी-ज्ञातायां नवममध्ययनम् । आव० ७५३ । सम० ३६ ।

मागध-तीर्थविशेषः । ज्ञाता० १२८ । द्रव्यतीर्थः । आव० ४९८ ।

मागधगणिका-नानाविधकपटकरणदक्षा गणिका । सूत्र० १०५ ।

मागह-मगधजनपदजातत्वान्मागधः । भग० ११४ । मागधः-क्षत्रियवैश्याभ्यां जातः । आचा० ८ । मगधदेशः । ज्ञाता० ११६ । मागधः-भट्टः । ज्ञाता० ४ । मागध.-मङ्गलपाठकः । अनु० ४६ । जम्बूद्वीपे तृतीयं तीर्थम् । ठाणा० १२२ । मागधः-भट्टः । ओप० ५ । मागधः-बन्दीभूतः । जीवा० २८० । मगधेषु भवं मागधं-मगधदेशव्यपहृतम् । ठाणा० ४३५ ।

मागहओ-मागधिकः-मागधसत्कः । ओघ० २१५ ।

मागहतित्थकुमार-मागधतीर्थकुमारः मागधतीर्थस्याधिपतिः कुमारो मागधतीर्थकुमारः, तन्नामकः देवः । जं० प्र० २०३ ।

मागहपत्थए-प्रमाणेन मगधदेशव्यवहृतः प्रस्थोः मागधप्रस्थः । ज्ञाता० ११६ ।

मागहपेच्छा-मागधप्रेक्षा । ओप० ६१ ।

मागहिआ-मागधिका-छन्दोविशेषः । ज० प्र० १३८ ।

मागहिय-कलाविशेषः । ज्ञाता० ३८ ।

मागहिया-मागधिका । उत्त० १३७ ।

मागमग्गि-पृष्ठतःपृष्ठतः । आव० ३८८ ।

माघभद्रा-वापी नाम । ज० प्र० ३७० ।

माघवति-कृष्णराज्ञेः तृतीयं नाम । ठाणा० ४३२ ।

माघवती-माघवती-कृष्णरात्रिः । भग० २७१ ।

माञ्जिष्ठ-रागविशेषः । ज० प्र० १८८ ।

माडंब-मडम्बं जलदुर्गम् । उत्त० ३४३ । सर्वतश्छिन्नजनाश्रयविशेषरूपं मडम्बम् । अनु० २३ ।

माडंबिअ-माडम्बिकः-पूर्वोक्तमडम्बाधिपः । ज० प्र० १९२ । माडम्बिकः-छिन्नमण्डपाधिपः । राज० १२१ । मडम्बं-जलदुर्गं तस्मिन् भवो माडम्बिकः तन्नोक्ता ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उत्त० ३४३ ।

माडंबिआ माडम्बिकः–मडम्बाधिपतिः । जीवा० २८० ।

माडंबिइया–माडम्बिकः- छिन्नमडम्बाधिपतिः । बृ० द्वि० १२१ अ ।

माडंबित–माडम्बिकः–छिन्नमडम्बाधिपः । ठाणा० ४६३ । प्रज्ञा० ३२७ ।

माडंबिय–माडम्बिकः–प्रत्यन्तराजा । प्रश्न० ६६ । माडम्बिकः–छिन्नमडम्बाधिपः । भग० ३१८, ४६३ । माडम्बिकः संनिवेशविशेषनायकः । भग० ११५, ४६३ । चित्रमण्डपाधिपः । राज० १२१ ।

माडंबी–माडम्बिकः–प्रत्यन्ताधिपः–छिन्नमडम्बनायकः । बृ० प्र० २५५ आ ।

माडंबिओ–जो छिण्णमंडवं भुञ्जति सो माडंबिओ । नि० चू० प्र० २७० अ ।

माढभाग–रजतमय उत्सेधः । ज० प्र० ४१ ।

माढर–रथानितापतो । ठाणा० ३०३ ।

माढरि–साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

माढी–सन्नाहविशेषः । ज० प्र० २०६ । तनुत्राणविशेषः । प्रश्न० ४७ ।

माण–मानं–कुडवादि । आव० ८२३ । मानक्रिया-मानाय त्स्करणम्, क्रियायाः नवमो भेदः । आव० ६४८ । मानं–जलद्रोणप्रमाणता । औप० १३ । मानान्मानावमानगणिमप्रतिमानलक्षणम् । आव० १२८ । मानं–जलद्रोणप्रमाणता । प्रश्न० ७४ । मानं-प्रमाणम् । सूर्य० १७१ । मानः वन्दनाभ्युत्थानलाभनिमित्तः । दश० १८७ । मानं–जलद्रोणप्रमाणता । ज० प्र० २५३ । मानं–जलद्रोणप्रमाणता । ठाणा० ४६१ । मानं–स्वलक्षण अनन्तानुबन्ध्यादिविशेषः । आचा० १६४ । भग० १४३ । मृषाभाषाया द्वितीयो भेदः । ठाणा० ४८९ । मानम् । पिण्ड० १२१ । विभागनिष्पन्ने प्रथमो भेदः । अनु० १५१ । मानः–गर्वपरिणामः । जीवा० १५ । ज्ञाता० २७ । ठाणा० ३३६ । मानः–जात्यादिगुणवानहमेवेत्येवं मननं–अवगमनं, मन्यते वाऽनेनेति मानः । ठाणा० १९३ । मानः-अहमितिप्रत्ययहेतुः । उत्त० २६१ । मानः–जातिकुलरूपबलादिसमुत्थो गर्वः । आचा० १७० । मानं–प्रस्थकादिः । आचा० ४१३ । मानं–सेतिकादि तद्विषयम् । ठाणा० ४४९ । मानं–जलद्रोणप्रमाणता । ज्ञाता० ११ । एतत् । बृ० प्र० १३३ अ । वंदण–अब्भुट्ठाणपव्वइओ जो रागदेसे कीरइओ वा । दश० चू० ८८ आ । मानः । राज० १३३ ।

माणक–माप्यविशेषः । ज० प्र० २४४ ।

माणकर-माणकरः–गच्छार्थंकरोऽहमिति माद्यति । ठाणा० २४१ ।

माणजुत्तो–जलपरियाए दोणीए जलस्स दोणं छड्डेंतो माणजुत्तो । नि० चू० द्वि० ८५ आ । द्रोणं पाणियस्स पडिच्छति । नि० चू० तृ० ६१ अ ।

माणण-माननं–अभ्युत्थानासनदानाञ्जलिप्रग्रहादिरूपम् । आचा० २६ ।

माणनिसूरण–हस्तारात्यहङ्कारविनाशकः । उत्त० ४४८ ।

माणनिस्सिआ–माननिसृता–मृषाभाषाभेदः । मानाध्माताः दश० २०६ । माननिःसृता यत्पूर्वमननुभूतमप्यैश्वर्यमात्मोत्कर्षख्यापनायानुभूतमस्माभिस्तदानीमैश्वर्यमित्यादि वदतो भाषा । प्रज्ञा० २५६ ।

माणपिंडो–माणट्ठितो जं एसतित्ति सो माणपिंडो, अभिमाणतो पिंडग्गहणं करेतित्ति माणपिंडो । नि० चू० द्वि० १०० आ ।

माणब्भंस–मानभ्रंशम् । ज्ञाता० १९२ ।

माणभद्द–मिथीलायां चैत्यः । भग० ४२५ ।

माणमाणे–मानयन् तदनुभावमनुभवन् । ४६२ ।

माणयति–मानयति श्रुतोपदेशं प्रति चोदनादिभिः शिष्यान् दश० २६४ ।

माणवए–माणवर्गः–षट्चत्वारिंशत्तमो महाग्रहः । ठाणा० ७९ । माणवकः । दश० ६३ । माणवकः । सूर्य० २६७ । अष्टाशीतौ षट्चत्वारिंशत्तमो महाग्रहः । जं० प्र० ५३५ ।

माणवक–चैत्यस्तम्भः । सम० ६४ । सौधर्मसभायां स्तम्भः । ज्ञाता० १५ ।

माणवग–माणवकः–चैत्यस्तम्भः । ज० प्र० ३२७ । चक्रवर्तेऽष्टमो निधिः । ठाणा० ४४८ ।

माणवगण–श्रमणस्य भगवतो महावीरस्य अष्टम गणः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ठाणा० ४५१ ।

माणवगनिही-माणवकनिधिः । आव० ११४ ।

माणवगा-माणवकनामानः चैत्यस्तम्भः । जं० प्र० १६३ ।

माणस-गान्धर्वनिकाधिपतिः । भग० ६७४ । ठाणा० ४०६ ।

माणसन्ना-मानोदयादहङ्कारात्मिका उत्सेकादिपरिणति-र्मानसंज्ञा। प्रज्ञा० ६२२ । मानोदयादहङ्कारात्मिकोत्सेक-क्रिया, मानसः संज्ञाऽनयेति मानसंज्ञा । भग० ३१४ । मानोदयादहङ्कारात्मिकोत्सेकक्रियैव सञ्ज्ञायतेऽनयेति मान-सञ्ज्ञा । भग० ३१४ ।

माणसिय-मानसिकः । आव० ७७८ । मनसा निर्वृतो मानसः स एव मनःकृतो मानसिकः । आव० ५७१ । मानसिकं-चिन्तितम् । ठाणा० ४६६ ।

माणसीसहस्सं-मानसीसहस्रम् । जीवा० २३३ ।

माणा-माना-मानानुगता । आव० ५४८ ।

माणि-माणिभद्रमिधानदेवावासत्वान्माणिभद्रकूटम् । ठाणा० ४५४ ।

माणिओ-मानिकः । ओघ० ६८ ।

माणिकी-(देशी०) कोयवः । (?) ।

माणिज्जामि-मानयिष्ये । उत्त० ८४९ ।

माणिभद्द-माणिभद्रः-वर्द्धमानपुरस्य विजयवर्द्धमानोद्याने यक्षः । विपा० ८८ । माणिभद्रः वैश्रमणस्य पुत्रस्था-नीयो देवः । भग० २०० । माणिभद्रः-उत्तरनिकाये व्यन्तरेन्द्रः । भग० १५८ । भग० ६८० । निरयावल्यां तृतीयवर्गे षष्ठमध्ययनम् । निरय० २१ । सुधर्मसभायां माणिभद्रसिंहासने देवः । निरय० ३६ । मणिपतिनगर्यां गाथापतिः । निरय० ३६ । माणिभद्रः-यक्षेन्द्रः । जीवा० १७४ । नि० चू० द्वि० २२ अ । माणिभद्रं-औत्तर-पौरस्त्ये दिग्विभागे चैत्यः । सूर्य० २ । माणिभद्रः-यक्षविशेष । आव० २२५ । मिथिलानगर्यां चैत्यविशेषः । जं० प्र० ६, ५४० ।

माणिभद्दकूड-मणिभद्रनाम्नो देवस्य निवासभूतं कूटं मणिभद्रकूटम् । जं० प्र० ७७ । मणिभद्रकूटं-वैताढ्य-कूटनाम । जं० प्र० ३४१ ।

माणिभद्दत-महापद्मसेनापतिः । ठाणा० ४५९ ।

माणिभद्र-द्रव्यपूतिनिरूपणे समिल्लपुरे यक्षः । पिण्ड० ८३ । अनिसृष्टद्वारविवरणे गृहस्थविशेषः । पिण्ड० ११३ । यक्षभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

माणिम-माणजोगो-माणणोओ । दश० चू० १५७ आ । मान्यः । दश० २७५ ।

माणी-माणिका-षट्पञ्चाशदधिकशतद्वयपलप्रमाणा । अनु० १५२ । मानी-जात्यादिमदोपेतः । सूर्य० २९६ ।

माणुम्माणियं-एगस्स वलमाणं अन्नेण अणुमीयत इति माणुम्माणियं । नि० चू० द्वि० ७१ अ ।

माणुम्माणियट्ठाणाणि-मानोन्मानस्थानानि-मानं-प्रस्थ-कादिः उन्मानं-नाराचादि, यदि वा मानोन्मानमित्य-श्वादीनां वेगादिपरीक्षा तत्स्थानि तद्वर्णनस्थानानि वा । आचा० ४१३ ।

माणुस-मनसि शेते मानुषः, मनोऽपत्यमिति वा । उत्त० १८१ । मानुषः । आव० २७३ ।

माणुसखेत्त-मानुषक्षेत्रं-समयक्षेत्रम् । प्रज्ञा० ४२९ ।

माणुसगाइ- । ज्ञाता० ८१ ।

माणुसरंधणाणि-मानुषरन्धनानि चुल्ल्यादीनि । आचा० ४११ ।

माणुसुत्तर-मानुषोत्तरः-पुष्करवरस्य द्वीपस्य बहुमध्यदेश-भागे पर्वतः । जीवा० ३३३, ३४३ । मानुषोत्तरः । आव० १९२ । मण्डलाकारपर्वतः । ठाणा० १६६ । मानुषेभ्यो-मानुषक्षेत्राद्वोत्तरः परतो वर्त्ती मानुषोत्तरः । ठाणा० १६६ । ईशानकल्पे देवविमानविशेषः । सम० २ ।

माणुस्स-मानुष्यकं-मनुष्यसम्बन्धि औदारिकशरीरम् । उत्त० १८४ । मानुष्यम् । आव० ३४१ ।

माणेमाणी-मानयन्ती स्पर्शनद्वारेण । ज्ञाता० ३३ ।

मातंजणा- । ठाणा० ८० ।

मातङ्गविद्या-यदुपदेशादतीतादि कथयन्ती डोम्ब्यः । ठाणा० ४५१ ।

मातमिस्सिया-मातृमिश्रा । आव० ८२३ ।

मातापितृसमान-अम्मापिइसमाणो-उपचारं विना साधुषु एकान्तेनैव वत्सलः । ठाणा० २४३ ।

मातिघर-मातृगृहम् । आव० ८६३ ।

मातुगाम- । नि० चू० प्र० २४७ अ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मातुलिंग-बीजपूरम् । आव० ३६५ ।

मातुलुंग-बीजपूरकम् । अनुत्त० ६ ।

मातृवाहकाः-ये काष्ठशकलानि समोभयाग्रतया सम्बन्धिः उत्त० ६९५ ।

मातृस्थानं-मायागारवम् । दश० २२६ । कपटम् । पिण्ड० १४४ । अनु० १४० । आव० ८३८ ।

मातुस्थानतः- । उपा० ११ ।

मात्रः-कांस्यभाजनाद्युपकरणमात्राया आधार विशेषः । अनु० १५६ ।

मात्रकम्- । आचा० ३४५ ।

मात्रा-तुल्यवाची । नि० चू० तृ० १०८ आ ।

मात्रापुत्रीय-सङ्ग्रामे परानीकसुभटेन जेत्रा । सूत्र० ८०।

मात्सिकमल्ल-मल्लविशेषः । व्य० द्वि० ३५७ अ ।

माथुरकोट्टइल्ल-उदायिनृपमारकः । आव० ५२६ ।

माथुरखभार-आक्रोशसहः । मर० ।

माथुरी-मथुरापुरिसङ्घटितमत इयं वाचना माथुरी । नंदी० ५१ । स्कन्दिलाचार्यसङ्घटिता । (?) । स्कन्दिलाचार्य-प्रभृतिसङ्घटितवाचना । (?) । मथुरापुर्यां पुनरनुयोगः प्रवर्त्तित इति वाचना माथुरी । नंदी० ५१ ।

मादिमिस्सगा-मातृमिश्रका । आव० ६७६ ।

मान-धान्यमानं-सेतिकाकुडवादि । ज० प्र० २१७ । मानं-जलद्रोणमानता । भग० ११६ ।

मानकर-कथमहमनभ्यर्थितः कथयिस्यामीति मानकरः । ठाणा० २४१ ।

मानक्रिया-यज्जात्यादिमदमत्तस्य परेषां हीलनादिकरणम् । ठाणा० ३१६ ।

मानमूरण-मानमर्दनः । ज० प्र० ४२१ ।

मानवत्तिए-मानप्रत्ययः-जात्यादिमदहेतुकः । सम० २५ ।

मानसं-एकस्मिन् वस्तुनि चित्तस्यैकाग्रता । बृ० प्र० २५६ अ ।

मानससरः-दिव्यसरोवरविशेषः । प्रज्ञा० १५९ ।

मानुष-मनुजः । नंदी० १६१ ।

मानुषोत्तर-लब्धिमतामेकोत्पातस्थानम् । आव० ४७ ।

माप-मानम् । नंदी० ६२ ।

माम-भ्रातः । पउ० ३८-४६ ।

मामए-मामकः-ममेदमहमस्य स्वामीत्येवं परिग्रहाग्रही । सूत्र० ६९ । मामकः-मा मम समणा घरमइंतु । ओघ० १५६ । नि० चू० प्र० २९२ अ ।

मामग-मामकं-यत्राहं गृहपतिः मा कश्चिद् गृहमागच्छेत् एतादृशं गृहम् । दश० १६६ । य एवं वक्ति-मा मम समणा घरमइंतु । ओघ० ९३ ।

मामणा ममीकारार्थे (देशीवचनम्) । आव० १२८ ।

मामाओ-आहारादिएसु चेव सव्वेसु ममत्तं करेति मामाओ । विविधदेसगुणेहिं पडिबद्धो मामाओ । नि० चू० द्वि० ६२ आ ।

मामाक-ईर्ष्यालुः । बृ० प्र० २४६ अ ।

मामिया-मामिका-मातुलभार्या । विपा० ५८ ।

मायंकटु-मायां कृत्वा-मायां पुरस्कृत्य माययोत्येर्थः : ठाणा० १३७ ।

मायंग मातङ्गः-हस्ती । जीवा० १२२ ।

मायंगी-मातङ्गी-योगसंग्रहे शिक्षादृष्टान्ते श्रेणिकदौहित्री अभयपत्नी विद्याधरपुत्री । आव० ६७३ ।

मायंजण-तृतीयो वक्षस्कारः । ठाणा० ३२६ । मातञ्जनो-वक्षस्कारादिः । ज० प्र० ३५२ ।

मायंदी-माकन्दी-षष्ठाङ्गे नवमं ज्ञातम् । उत्त० ६१४ । ज्ञाताधर्मकथायाः प्रथमश्रुतस्कन्धे नवममध्ययनम्, माकन्दीनाम वणिक् तत्पुत्रो माकन्दीशब्देनेह गृहीतः । ज्ञाता० ९ ।

माय-गुरुत्वेन मायाप्रधानोऽतिचारः । ठाणा० ४१६ । मातं-अन्तःप्रासावस्थिति तद्द्रव्यम् । अन्तरवस्थितम् । उत्त० ५१३ । माया-परवञ्चनाध्यवसायः । आचा० १७० । माया-दशविधमृषायां तृतीया मृषाभाषा । ठाणा० ४८९ ।

मायन्ने-यावद् द्रव्योपयोगिता मात्रा तो जानातीति तज्ज्ञः । आचा० १३२ ।

माया-मीयते वाऽनयेति माया । ठाणा० १९३ । माया-सर्वत्र स्ववीर्यं निगूहनम् । आव० ४३ । माया-वञ्चनबुद्धिः । सूयं० ३१९ । मात्रा-आहारमात्रा । भग० १२२ । मात्रा-आलम्बनसमूहांशः । भग० २१४ । माता-व्युत्पत्तिभूमिः । प्रश्न० १७ । मर्यादा-मात्राशब्दस्य मर्यादावाचित्वेनापि

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रूढत्वात् । उत्त० २६६ । परिमाणार्थोऽयं मात्राशब्दः । उत्त० २६६ । ज्ञाता० ७१ । परवञ्चनबुद्धिः । ज्ञाता० २३८ । पवञ्चनाभिप्रायः । व्य० द्वि० २६ अ । मात्र-शब्दः आकारभावव्यतिरिक्तप्रतिबिम्बादिधर्मान्तरप्रतिषेध-वाचक:, वास्तव्यपरिणामप्रतिषेधवाचकः । आव० ३३८ । स्वपरव्यामोहोत्पादकं शाठ्यम् । उत्त० २६१ । प्रता-रणबुद्धिः । प्रश्न० ५८ । माया । पिण्ड० १२१ । मायाक्रिया, क्रियाया एकादशमो भेदः । आव० ६४८ । निकृतिः । आव० ७८९ । मायानुगता । आव० ५४८ । मायानिर्वर्त्तितं यत्कर्म मिथ्यात्वादिकं तदपि माया । प्रज्ञा० ५५८ । अनार्जवम् । प्रज्ञा० ३३५ । निकृति-रूपा । जीवा० १५ । मायाविषयं गोपनीयं, प्रच्छन्न-मकार्यं कृत्वा नो आलोचयेत् मायाम् । ठाणा० १३७ । परवञ्चनबुद्धिः । ज्ञाता० ७६ । मात्रा-संयमयात्रार्थं परिमिताहारग्रहणम् । नंदी० २१० । मात्रा-परिमाणम् । उत्त० २८१ । अष्टमं पापस्थानकम् । ज्ञाता० ७५ ।

मायाकारः- । ठाणा० ४९० । दश० २०६ ।

मायाक्रिया-यच्छठतया मनोवाक्कायप्रवर्त्तनम् । ठाणा० ३१६ ।

मायागारव-मायागारवं मातृस्थानम् । दश० २२६ ।

मायागोलकः- । उत्त० १६३ ।

मायानियडीपसंग-मायैव निकृतिर्माया निकृतिस्तस्याः प्रसङ्गः । आव० २६४ ।

मायानिस्सिया-मायानिःसृता, यत्परवञ्चनाद्यभिप्रायेण सत्यमसत्यं वा भाषते । प्रज्ञा० २५६ ।

मायामोस-मायामृषा-वेषान्तरकरणतो लोकविप्रतारणम्, सप्तदशम पापस्थानकम् । ज्ञाता० ७५ । वेशान्तरभा-षान्तरकरणेन यत्परवञ्चनं तत् मायामृषा । भग० ८० । मायामृषावादः । औप० ७९ । मायामोषः-तृतीय-कषायद्वितीयाश्रवयोः संयोगः । भग० ८० । मायामृषा-मायालक्षणकषायानुगतत्वात्मृषारूपत्वाच्च । अधर्मद्वारस्य चतुर्थं नामः । प्रश्न० २६ । माया च निष्कृतिर्मृषा च-मृषावादो मायया वा सह मृषा मायामृषा, प्राकृतत्वान्मा-यामोसं, वेषान्तरकारणेन लोकप्रतारणम् । ठाणा० २७ । मायामृषावादः । दश० १८८ ।

मायामोसि-मायामृषा-तृतीयकषायद्वितीयाश्रवयोः संयोगः । औप० ७६ ।

मायावत्तिए-मायाप्रत्ययो मायानिबन्धनः । सम० २५ ।

मायावत्तिया-मायाप्रत्ययकी-विंशतिक्रियामध्ये तृतीया । आव० ६१२ । माया प्रत्यया-माया-अनार्जवं कोधा-दिरपि स च प्रत्ययः-कारणं यस्याः सा, सम्यग्दृष्टेस्तृ-तीया क्रिया । प्रज्ञा० ३३४ । माया-शाठ्यंप्रत्ययो-निमित्तं यस्याः कर्मबन्धक्रियाया-व्यापारस्य वा सा तथा । ठाणा० ४२ ।

मायासन्ना-मायासञ्ज्ञा-मायावेदनीयेनाशुभसङ्क्लेशादनृ-तसम्भाषणादिक्रिया । प्रज्ञा० २२२ । मायासञ्ज्ञा-मा-योदयेनाशुभसङ्क्लेशादनृतसम्भाषणादिक्रियैव सञ्ज्ञायते-ऽनयेति मायासञ्ज्ञा । भग० ३१४ ।

मायासल्लं-मायाशल्यम् । ओघ० २२७ । माया-निकृतिः शुल्यते-बाध्यते अनेनेति शल्यं सैव शल्यं माया-शल्यम् । ठाणा० १४६ । मायाशल्यं-माया-निकृतिः सैव शल्यं मायाशल्यम् । सम० ६ ।

मायासूनवोयादिः- । पिण्ड० १०८ ।

मायी-मायीत्युपलक्षणत्वात् कषायवान् । भग० १६३ ।

मायेन्द्रजालिकः- । विशे० ४१० ।

मार-मारः-आयुष्ककर्मक्षयलक्षणः । आचा० ३८ । चतु-र्थनर्के तृतीय अपक्रान्तो नरकेन्द्रः । ठाणा० ३६५ । मारः-मदनः मरणं वा । प्रश्न० ६७ । नाट्यविशेषः । जं० प्र० ४१४ । मारः मणिलक्षणविशेषः । जीवा० १८९ । मारं-संसारम् । आचा० १६६ ।

मारणंतिअसमुग्घाए- मारणान्तिकसमुद्घातः-अन्तर्मुहूर्त-शेषायुष्ककर्माश्रयः । शरीरनामकर्माश्रयः । सम० १२ ।

मारणंतिय-मारणान्तिकी-मारणमेव योऽन्तस्तत्र भवा । ठाणा० ५७ । मारणमेवान्तो-निजनिजायुषः पर्यन्तो मरणान्तः तस्मिन् भवः मारणान्तिकः । उत्त० २४२ ।

मारणतिया-मारणं-प्राणत्यागलक्षणं सर्वायुष्कक्षयलक्ष-णं च, तमेवान्तस्तत्रभवा मारणान्तिकी । आव० ८३६ ।

मारणंतियहियासणा-मारणान्तिकाभिसहना-कल्याणमि-त्रबुद्ध्या मारणान्तिकोपसर्गसहनम् । सप्तविंशतितमोऽन-गारगुणः । अन्त्यगुणः । आव० ६६० ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मारण-प्राणवियोजनं असिशक्तिकुन्तादिभिः । आव० ५५८ । अव्यक्तत्वापादनम् । आचा० ३६ ।

मारणसमुग्घाए-मारणे-भवो मारणः स चासौ समुद्घातश्च मारणसमुद्घातः । जीवा० १७ ।

मारणा-मरणहेतुः । विपा० ४२ । मारणा-प्रतीता, प्राणवधस्य सप्तमः पर्यायः । प्रश्न० ५ ।

मारा-सूना । ज्ञाता० २०२ ।

माराए-मारणाय । आचा० १२७ ।

मारामारी-डामरम् । आव० ७११ ।

मारामुक्के-मारा-सूनी तस्या मुक्तो वा स मारामुक्तो माराद्वा-मरणान्मारकपुरुषाद्वा मुक्तो-विच्छुटितः। ज्ञाता० २०२ ।

मारि-झटिति वर्षविषया प्रतीतिः । नंदी० १९ । मारिः-जनमरकः । सम० ६२ । मारिः-वर्षे प्रतीतिः । (?) । मारिः-मरकः । जं० प्र० ६६ । मारिः । आव० ४०१ ।

मारीइ-मारी-युगपद्रोगविशेषादिना बहूनां कालधर्मप्राप्तिः । जं० प्र० १२५ ।

मार्ग-पृष्ठः । दश० २३५ । छेदनं-मार्गातिक्रमणम् । ठाणा० ३४६ ।

मार्गतः- । नंदी० । ६० । विशे० ५३१ (?) ।

मार्गण-निपुणबुद्ध्यान्वेषणम् । पिण्ड० २९ ।

मार्जार-बिडालः । उत्त० ६२६ । बिडालः । प्रज्ञा० २५४ । वायुः । ठाणा० ४५७ ।

मार्जारपादिका-हरितभेदः । आचा० ५७ ।

मार्जिता-शिखरिणी । आचा० ३३६ ।

माल-उपरितलव्यवस्थितः । ओघ० ५२ । कायोत्सर्गे पञ्चमदोषः । आव० ७९८ । मालः-गृहोपरि क्रियमाणः । भग० २७४ । आचा० ३६२ । उपरितलम् । ओघ० ५२ । मालो-मालकः-उपरितनभागः । ज्ञाता० १५७ । द्वितीयभूमिका । बृ० द्वि० १३ आ । श्वापदादिरक्षार्थे मञ्चविशेषः । ज्ञाता० ६३ । मालको-गृहस्योपरितनभागः । ठाणा० १२४ ।

मालक-गृहोपरितनभागः । बृ० द्वि० १६८ आ ।

मालंकार-हरितराजः । ठाणा० ३०२ ।

मालणा-माल्यते-व्याप्यते इति मालणा । ओघ० ६२ ।

मालणीयं- । ज्ञात० ३८ ।

मालणीया-परिवारणीयानि । जं० प्र० ४३ । जीवा० १९६, ३५६ ।

मालती-जातिः । जं० प्र० ४५ । कुसुमम् । ४७३ ।

मालनीयं-परिवारणीयम् । ज्ञाता० ४२ ।

मालयं-माल्यम् । आव० १५१ ।

मालयघर-मालकगृहं-द्वितीयभूमिकाद्युपरिवर्त्तिगृहं । जं० प्र० १०६ ।

मालवंत-माल्यवद्वक्षस्कारनिभोत्पलादि योगान्माल्यवद्देवस्वामिकत्वाच्च माल्यवदह्रदः । जं० प्र० ३१० । माल्यं-पुष्पं नित्यमस्यास्तीति माल्यवान् देवः । जं० प्र० ३३६ । सीतानद्यां प्रथमवक्षस्कारपर्वतः । ठाणा० ३२६ । माल्यवन्नाम वृत्तवैताढ्यपर्वतः । जं० प्र० २८० ।

मालवंतदह-उत्तरकुरौ पञ्चमह्रदः । ठाणा० ३२६ ।

मालव-मालवा म्लेच्छविशेषाः शरीरापहारिणः । व्य० द्वि० १४ अ । मालवकः-स्तेनः । आव० ८१६ । मालवः-चिलातदेशनिवासीम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ । म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

मालवग-जनपदविशेषः । भग० ६८० । पर्वतविशेषः । नि० चू० प्र० १७३ अ ।

माला-समूहः । ज्ञाता० १३३ । अनेकसुरकुसुमग्रथिता । आव० १८४ । मालाः-श्रेणयः । जं० प्र० १०४ । अरहट्टस्य माला । ओघ० १९ ।

मालाकारा-श्रेणिविशेषः । जं० प्र० १९३ ।

मालिअं-मालितं-धारितम्, परिहितम् । जं० प्र० १८७ ।

मालिण-मुकुली-अहिभेदविशेषः । प्रज्ञा० ४६ ।

मालिणीय-मालनीयं-परिवारणीयम् । जीवा० १९९ ।

मालिय-मालिकम् । जीवा० २६९ ।

माली-सुविधिनाथस्य चैत्यवृक्षः । सम० १५२ । वनस्पतिविशेषः । राज० ७९ । वनस्पतिविशेषः । जं० प्र० ४५ ।

मालुआ-एकास्थिकफलवृक्षविशेषः । जं० प्र० ४६ ।

मालुगा-मालुका विनयविषये अम्बर्षिब्राह्मणभार्या श्राविका । आव० ७०८ । त्रीन्द्रियजीवभेदः । उत्त० ६९५ ।

मालुज्जेणि-दृष्टान्तसूचकं वचनम् । ओघ० १६ ।

मालुय-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०३ । मालुकः-वृक्ष-

Jain Education International　For Private & Personal Use Only　www.jainelibrary.org

विशेषः । प्रज्ञा० ३१ । मालुकः-एकास्थिकफलवृक्षविशेषः । राज० ८० ।

मालुया-मालुका-वल्ली । सूत्र० ८५ । मालुका-एकास्थिकफला । जीवा० २०१ । त्रीन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ । वल्लीविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

मालुयाकच्छ-मालुकानाम एकास्थिकवृक्षविशेषः तस्य यत्कक्षं तत्तथा । भग० ६८५ । मालुकाकच्छः-एकास्थिफलवृक्षः । ज्ञाता० ७८ ।

मालुयामडंवर-मालुकामण्डपकः-वृक्षविशेषयुक्तो मण्डपकः । जीवा० २०१ ।

मालोहड-मालात्-मञ्चादेरपहृतं-साध्वर्थमानीतं यद्भक्तादि तन्मालापहृतम् । त्रयोदशम उद्गमदोषः । पिण्ड० ३५ ।

माल्यवत-रम्यग्वर्षे पर्वतः । ठाणा० ६८ ।

माल्यवान्-पर्वतविशेषः । प्रज्ञा० १५६ ।

माऽवगो-स्रोजनः । बृ० तृ० १११ अ ।

माषतुष-घोसंतस्स वि जस्स गंथो न ठायति स दुमेहो । नि० चू० द्वि० ३६ आ । अपूर्वधराणामप्रमादवती शुक्लध्यानोत्पत्तिः । आव० ६०३ । अल्पश्रुतत्वे दृष्टान्तः । उत्त० ६८० ।

माषतुषादि-श्रमणविशेषः । भग० ८९५ ।

मास-माषः-पञ्चरक्तिकामानः । उत्त० २९७ । औषधिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । धान्यविशेषः । भग० ८०२ । माषः-चिलातदेशनिवासीम्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० १४ । अन्यानि नामानि समयावलिकादीनि असतीति मासः । मानानि वा द्रव्यक्षेत्राण्यसतीतिमासः मानासनात् मासः । नि० चू० तृ० १४० अ । पर्वगवनस्पतिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । कालमानविशेषः । भग० ८८८ । माषः । प्रज्ञा० २५७ । माषो-दशार्धगुञ्जामानः सुवर्णादिमयः । निरय० २४ । मासा । भग० २९० । धान्यविशेषः । दश० १९३ ।

मासकप्प-मासकल्पम् । आव० ६३० ।

मासग्ग-मासाग्रः । आव० १७३ ।

मासपन्नी-मासपर्णीः-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०४ ।

मासपण्णि-साधारणबादरवनस्पतिविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

मासथं-जत्थ गिहपतो भणति । दश० चू० ७६ आ ।

मासरासिवण्णाभ-मांसराशिवर्णाभः । जीवा० ३७० ।

माससिंगा-माषफलिका । प्रज्ञा० २६६ ।

मासा-पुरिवर्त्तजनपदे आर्यक्षेत्रम् । प्रज्ञा० ५५ । माषाः । पिण्ड० १६८ । समयविशेषः । ठाणा० ८६ ।

मासावल्ली-वल्लीविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

मासिआ-प्रथमभिक्षुप्रतिमा । सम० २१ ।

मासिए-तपविशेषः । आव० ३२७ ।

मासिएणंभत्तेणं-मासिकेन भक्तेन-मासोपवासैः । जं० प्र० २८० ।

मासियं-प्रथमाभिक्षुप्रतिमा । ज्ञाता० ७२ ।

माहण-मा वधीरिति प्रवृत्तिर्येषां ते माहनाः-उत्तरगुणमूलगुणवन्तः संयतः इत्यर्थः । ठाणा० ३१२ । माहनः-ब्राह्मणः । ठाणा० ३१२ । माहनः-ब्राह्मणः । ठाणा० ३४२ । माहनः-ब्रह्मणः । उत्त० ३०७ । मा हनेत्येवं योऽन्यं प्रति वक्ति स्वयं हननिवृत्तः सन्नसौ माहनः, ब्रह्म वा ब्रह्मचर्यं कुशलानुष्ठानं वाऽस्यास्तीति ब्राह्मणः । भग० २२६ । मा प्राणिनो जहि-व्यापादयेत्येवं प्रवृत्तिः उपदेशो यस्य माहनः सब्रह्मचारी वा ब्राह्मणः । सूत्र० २९८ । मा हन इत्येवमादिशति स्वयं स्थूलप्राणातिपातादिनिवृत्तत्वाद्यः स माहनः, अथवा ब्राह्मणो-ब्रह्मचर्यस्य देशतः सद्भावाद् ब्राह्मणो-देशविरतः । भग० ८६ । साधुः आचा० २९४ । मुनिः । आचा० १९३ । ब्राह्मणः । आव० १८८ । माहनः-श्रावकः । भग० १४१ । मा हनं इत्याचष्टे यः परं पति स्वयं हननिवृत्तः सन्निति स माहनो-मूलगुणधरः । ठाणा० १०८ । माहनं-मा हन-मा विनाशय इत्येवंप्ररूपणाकारिणः । ठाणा० ५२१ । ब्राह्मणः-संयतासंयतः । सूत्र० १२० । ब्राह्मणः-ब्राह्मणविशेषः । सूत्र० ३४ । मा वधीइत्येवं रूपं मनोवाक्क्रिया च यस्यासौ माहनः । उत्त० ४४२ । माहनः-ब्राह्मणः । उत्त० ४१८ । मा हणत्ति प्रवृत्ति यस्यासौ माहनः-नवब्रह्मचर्यगुप्तिगुप्तो ब्रह्मचर्यधारणाद्वा ब्राह्मणः । सूत्र० २६३ । ब्राह्मणः । ठाणा० ५०८ । भगवान् । आचा० २६९ । मा वधीरिति प्रवृत्तिर्यस्य स माहणः । सूत्र० ५८ । ब्राह्मणः-बार्हस्पत्यमतानुसारी परिव्राजकादिर्वा श्रमणोपासकः । सूत्र० १४ । माहणो-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्राह्मणः-द्विजातिः। सूत्र० ३६३। माहणो-माहनः स ब्रह्मचर्योपेतः। सूत्र० ४२५। ब्राह्मणः-ब्रह्मचर्याद्यनुष्ठाननिरतः। सूत्र० १४३। माहनः-परमगीतार्थः श्रावकः। राज० १२८।

माहणकुंडग्गाम-सोमिलबम्भणग्गामं। नि० द्वि० २९ आ। ऋषभदत्तब्राह्मणवास्तव्यं नगरम्। भग० ४५६। ब्राह्मणकुण्डग्रामः-ऋषभदत्तब्राह्मणवास्तव्यं नगरम्। आचा० १७८।

माहणवणीमत-पञ्चमो वनीमगः। ठाणा० ३४१।

माहप्प-माहात्म्यं-महानुभावताम्। ज्ञाता० २११।

माहप्पता-महतो अप्पा माहप्पता। प्रभावः। नि० चू० तृ० १ आ।

माहल-चतुरिन्द्रियजीवभेदः। उत्त० ६९६।

माहिंद-माहेन्द्रः-सप्तमो मुहूर्त्तनाम। जं० प्र० ४९१। माहिंदः-सप्तमतीर्थंकृत्प्रथमभिक्षादाता। सम० १५१। माहेन्द्रः-भोगपुरे क्षत्रियः। आव० २२२। माहेन्द्रः-पुरुषसिंहवासुदेवागमस्थानम्। (?)। माहेन्द्रः-इन्द्रविशेषः। आव० २२५। द्वादशसागरोपमस्थितिको देवः। सम० २२। माहेन्द्रः-चतुर्थदेवलोकवास्तव्यदेवः। प्रज्ञा० ६१। सप्तममुहूर्त्तनाम। जं० प्र० ४९१।

माहिंदफल-माहेन्द्रफलं-इन्द्रयवः। उत्त० १४२।

माहिंदरे-अनन्तनाथजिनस्य पूर्वभवनाम। सम० १५१।

माहिंदवडिंसग-माहेन्द्रावतंसकः-माहेन्द्रलोकस्य मध्येऽवतंसकः। जीवा० ३९१।

माहिल- । विशे० ६३४ (?)।

माहु-यस्मादर्थे। नि० चू० प्र० ६२ आ।

माहुरयं- । ओघ० १६०।

माहेन्द्र-रोहिणीज्येष्ठादिनक्षत्रसम्भवम्। अनु० २१६।

माहेसर-माहेश्वरः-मायाश्राद्धः। आव० ३६६। माहेश्वरः। आव० ३६९।

माहेस्सरी-लिपिविशेषः। प्रज्ञा० ५६। माहेश्वरी-नगरीविशेषः। आव० २९५। महत्या ईश्वर्या कारितेति माहेश्वरी-दक्षिणापथे पुरी। आव० १७४।

माहोज्जं-माधुर्य-मार्दवम्। बृ० तृ० २५६ अ।

माहोज्जहोज्जा-माधुर्यहार्या-मार्दवग्राह्या। बृ० तृ० २५६ अ।

मिंज-मज्जा-अस्थिमध्यावयवविशेषः। प्रश्न० ८। बीजम्। ठाणा० ५२१। मिञ्जा-कीकसमध्यवर्त्ती धातुः। भग० १३५। कीकसमध्यवर्त्ती धातुविशेषः। औप० १००। मध्यावयवः। भग० ८८। मयूरपिच्छमध्यवर्तिनो। जं० प्र० ३५। मिञ्जा-बीजम्। मिञ्जं-फलम्। प्रज्ञा० ३७।

मिंठ-गजपरिवर्त्तकः। बृ० प्र० ३११ अ।

मिंढियागाम-मिण्ठिकाग्रामम्। आव० २२६।

मि-इति वाक्यालङ्कारे। विशे० ६८७। मेराति। आव० ७८२। मृदुमार्दवत्वम्। आव० ७८२। माम्। उत्त० ३६५।

मिअंक-गुच्छाविशेषः। प्रज्ञा० ३२।

मिअ-अतिवचनविस्तररहितं। सङ्क्षिप्ताक्षरं मितम्। अनु० १३३।

मिअगंध-मृगगन्धः-जातिवाचकः शब्दः। जं० प्र० १२८। जं० प्र० ३१३।

मियलोमिय-ये मृगेभ्यो ह्रस्वका मृगाकृतयो बृहत्पुच्छा आटविकजीवविशेषास्तल्लोमनिष्पन्नं मृगलोमिकम्। अनु० ३५।

मिआ-मिता-गृहस्थैरनुज्ञाता भूमिः। दश० १६८।

मिआवई-मृगावती-भावप्रतिक्रमणोदाहरणे आर्या-उदयनमाता। आव० ४८५। मृगावती-आर्योदयनमाता, यस्या आर्यचन्दनासकाशे केवलमुत्पन्नम्। आव० ४८५।

मिइंग-मृदङ्गो-मार्दलः। ठाणा० ३९१। मृदङ्गो-मर्दलः। भग० ४७६।

मिई-मृगी-मृगीरूपेणोपघातकारिणी विद्या। आव० ३१८।

मिउ-मृदुः-कोमलम्। नंदी० ५२। मृदुः-अकोपनः, कोमलालापी वा। उत्त० ४९। मृदुः-कोमलः। जीवा० २०७। मृदुः-मनोज्ञम्-परिणामसुखावहम्। जीवा० २७८। मृदुः-मनोज्ञः। जीवा० २२९।

मिउग्गह-तृतीयमहाव्रते प्रथमा भावना। आचा० ४२६।

मिउणियाणि-मृदुकानि। पिं०।

मिउत्तं-मृदुत्वं-कायनम्रता। आव० २६४।

मिउमदव-मृदु च तन्मार्दवं च मृदुमार्दवं-अविस्मयमार्द-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वम् । ज्ञाता० ७७ ।

मिउमद्दवसंपन्न-मृदुः यन्मार्दव-अत्यर्थमहङ्कृतिजयस्तत्सं-पन्नः-प्राप्तः । भग० ८१ । मृदुः-द्रव्यतो भावतश्चावन-मनशीलस्तस्य भावः कर्म वा-मार्दवं यस्सदा मार्दवोपेतस्यैव भवति तेन सम्पन्नः-तदभ्यासात्सदा मृदुस्वभावो मृदु-मार्दवसंपन्नः । उत्त० ५९१ ।

मिउमद्दवसंवण-मृदुमार्दवसम्पन्नः-मृदुः-मनोज्ञं परिणाम सुखावहं यन्मार्दवं तेन सम्पन्नः, न कपटमार्दवोपेतः । जीवा० २७८ ।

मिए-मृगः-अज्ञः । दश० २४७ ।

मिगंडक- । नि० चू० प्र० २७६ आ ।

मिग-मृगः-अरण्यप्राणी । उत्त० ३४९ । मृगः-आटव्य-पशुविशेषः । प्रश्न० १३५ । मृगः-श्वापदः । सूत्र० १५० । मृगः-अज्ञः बालशैक्षकादि । व्य० प्र० २५० अ ।

मिगकोट्ठक-मृगकोष्ठकं-नगरं, यत्र जितशत्रुराजा । आव० ३६१ ।

मिगचरिय-मृगाणां चर्या इतश्चेतश्चाप्लवनात्मकं चरणं मृगचर्या । उत्त० ४६२ ।

मिगचरिया-मितचारिता-परिमितभक्षणात्मिका । उत्त० ४६२ ।

मिगदेवी-मृगादेवी-बलश्रीमाता, राज्ञी । उत्त० ४५० ।

मिगपरिसा-अवित्तसुत्ता अगीतत्था । नि० चू० द्वि० १९ अ । अगीतिनः परमगीतार्थाः । बृ० द्वि० १०२ आ । मृगपर्षद् । नि० चू० तृ० ३८ आ ।

मिगलुद्धगा- । नि० चू० द्वि० ४३ आ ।

मिगवण-सावत्थ्यामुद्यानम् । राज० ११४ ।

मिगवालुंकी-मृगवालुंगी लोके प्रसिद्धा । प्रज्ञा० ३६४ ।

मिगवित्तीए-मृगः-हरिणंवृत्तिः-जीविका यस्य स मृग-वृत्तिकः । भग० ९३ ।

मिगव्वं-मृगव्यं-मृगया । उत्त० ४३८, ४३९ । आहेडगो । नि० चू० द्वि० १३६ आ । मृगया व्यसनं-अनेकेषां मृगा-दिजन्तूनां वधं करोति तत् । बृ० प्र० १५७ अ ।

मिगसिंग-मृगशृङ्गं-समासतो द्रव्यशल्यम् । आचा० ३३ ।

मिगसिर-मृगशिरः-अचलजन्मनक्षत्रम् । आव० २५५ । मृगशिरः । सूर्य० १३० । मृगशिरः-संस्थानम् । जं० प्र० ४९७ ।

मिगा-अज्ञाः । व्य० प्र० २५० ।

मिगावई-मृगावती-प्रजापतिपत्नी । आव० १७४ । मृगा-वती-त्रिपृष्ठवासुदेवमाता । आव० १६२ । मृगावतिः-भावप्रतिक्रमणोदाहरणे तदुपयुक्तो व्यक्तिविशेषः । आव० ४८५ । क्षामणे ज्ञातम् । भक्त० ।

मिगावती-उदायनमाता । भग० ५५६ । मृगावती-शतानीकराजपत्नी । आचा० ६३ ।

मिज्जई-मीयते-तोल्यते स्वीक्रियते । आचा० ४३० ।

मिच्छं पडिवज्जमाणा-तं गुरुहिं कयं मेरं अभिक्कमंतित्ति, सूयाए जहा जइ वयंडहरया न होंता । दश० चू० १३२ अ ।

मिच्छ-वैपरीत्यम् । ठाणा० ४७३ । मिथ्याभावं-विनयभ्रंशमित्यर्थः । ठाणा० ३९९ । मिथ्यात्वं म्लेच्छत्वं वा अनार्यत्वम् । भग० ६७५ । मिथ्यात्वम् । दश० २४४ ।

मिच्छकोट्टं- । नि० चू० द्वि० १८ आ ।

मिच्छगद्दभ-म्लेच्छगर्दभः । ओघ० ८४ ।

मिच्छत्तं-मिथ्यात्वं-विपर्यासः । प्रश्न० ९२ । मिथ्यात्वं तत्त्वार्थाश्रद्धानरूपम् । आव० ८११ । मिथ्यात्वमोह-नीयकर्मपुद्गलसाचिव्यविशेषादात्मपरिणामो मिथ्यात्वम् । आव० ५६४ । मिथ्यात्वं-क्रियादिनामसम्यग्रूपता, मि-थ्यादर्शनानाभोगादिजनितो विपर्यासो दुष्टत्वमशोभनत्वं इति भावः । ठाणा० १५३ । मिथ्यात्वं-तत्त्वार्थाश्रद्धानम् । उत्त० २६१ । तत्त्वार्थाश्रद्धानरूपं मिथ्यात्वम् । विशे० ८७४ ।

मिच्छत्तकिरिया-मिथ्यात्वक्रिया-सर्वाः-प्रकृतिविशत्युत्त-रशतसंङ्ख्यास्तीर्थकराहारकशरीरतदङ्गोपाङ्गत्रिकरहिता यया बध्नाति सा । सूत्र० ३०४ । मिथ्यात्वक्रिया-असुन्दराध्यवसायात्मिका क्रिया । जीवा० १४३ ।

मिच्छत्तवेयणिज्ज-जिनप्रणीततत्त्वाश्रद्धानात्मकेन मिथ्या-त्वरूपेण वेद्यते तन्मिथ्यात्ववेदनीयम् । प्रज्ञा० ४६८ ।

मिच्छत्ताभिणिवेस-मिथ्यात्वाभिनिवेषः । उत्त० १५७ । मिथ्यात्वाभिनिवेशः-बोधनविपर्यासः । ठाणा० २८५ ।

मिच्छद्दिट्ठी-मिथ्या-विपरीता दृष्टिर्यस्याऽसौ मिथ्यादृष्टिः,

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उदितमिथ्यात्वमोहनीयः । सम० २८ । मिथ्यादृष्टिः । पिण्ड० ६९ ।

मिच्छदिट्ठिया-मिथ्यादृष्टिकाः-मिथ्या-विपर्यासवती जिनाभिहितार्थसार्थाश्रद्धानवती दृष्टिः-दर्शनं-श्रद्धानं येषां ते मिथ्यादृष्टिकाः-मिथ्यात्वमोहनीयकर्मोदयादरुचितजिनवचनाः। ठाणा० ३० ।

मिच्छा-मिथ्या । ठाणा० ४६६ । मिथ्या-अनृत. । दश० १२६ । मिथ्याकारः-मिथ्याक्रिया । आव० २५८ । मिथ्या-विपरीतम् । आ० (?) । म्लेच्छा-पारसीकादयः। बृ० द्वि० १३४ अ । द्वितीया सामाचारी । भग० ६२० । दशधासामाचार्यां द्वितीया । ठाणा० ५०० । मिथ्येति प्रतिक्रमामि । आव० ५७२ ।

मिच्छाउक्कड-मिथ्यादुष्कृतम् । आव० २६४ ।

मिच्छाउक्कडपयक्खरत्थो-मिथ्यादुष्कृतपदाक्षरार्थः । आव० ७८१ ।

मिच्छाकार-कथंचित् स्खलितस्य मिथ्या मदीयं दुष्कृतमिति भणनं मिथ्याकारः। बृ० प्र० २२२ अ । मिथ्या-असदेतद् यन्मयाऽऽचरितमित्येवं करणं मिथ्याकारः । अनु० १०३ ।

मिच्छादंसण-मिथ्या-विपरीतं दर्शनं मिथ्यादर्शनम् । ठाणा० १४९ । मिथ्यादर्शनं-अतत्त्वे तत्त्वाभिनिवेशरूपम् । उत्त० ७०७ । मिथ्यादर्शनं-अतत्त्वार्थश्रद्धानमिति । सम० ९

मिच्छादंसणवत्तिया-मिथ्यादर्शनप्रत्ययिकी, विंशतिक्रियामध्ये चतुर्थी । आव० ६१२ । मिथ्यादर्शनं-मिथ्यात्वं प्रत्ययो यस्याः सा तथा । ठाणा० ४२ ।

मिच्छादंसणसल्ल-मिथ्यादर्शनशल्यम् । ओघ० २२७ । अष्टादशमं पापस्थानकम् । ज्ञाता० ७५ ।

मिच्छादण्ड-मिथ्यैव-अनपराधिष्वेव दोषमारोप्य दण्डो मिथ्यादण्डः । सूत्र० ३३० ।

मिच्छादिट्ठी-मिथ्यादृष्टिः-अन्यतीर्थकः । भग० १९१ । मिथ्यादृष्टिः-भूतग्रामे प्रथमं गुणस्थानम् । आव० ६५० । यदा पुनरेकस्मिन्नपि वस्तुनि पर्याये वा एकान्ततो विप्रतिपद्यते तदा मिथ्यादृष्टिरेव । प्रज्ञा० ३८८ । मिथ्या दृष्टिः-विपर्यस्तदृष्टिः । जीवा० १८ ।

मिच्छादुक्कड-मिथ्यादुष्कृतम् । दश० १०४ ।

मिच्छापच्छाकड-मिथ्येतिकृत्वा पश्चात्कृतं-न्यायवादिभिर्यत्तत् मिथ्यापश्चात्कृतम्, अधर्मद्वारस्य द्वादशमं नाम । प्रश्न० २६ ।

मिच्छापावतण-मिथ्याप्रवचन-शाक्यादितीर्थिकशासनमिति । ठाणा० ४५१ ।

मिच्छामि-मिथ्या-विपर्यस्तोऽस्मि-भवामि मिथ्याकरोमि वा, मिथ्यामीति, म्लेच्छवदाचरामि वा म्लेच्छामिति मिच्छामि । ठाणा० २१५ ।

मिच्छावाद-मिथ्यावादः-नास्तिक्यम् । दश० १११ । मिथ्यावादः-नास्तिकत्वम् । ठाणा० २११ ।

मिच्छोवयार-मिथ्योपचारः-मातृस्थानगर्भा । क्रियाविशेषः । आव० ५४८ ।

मिज्जु-मरणं-प्राणत्यागः । भग० १६ ।

मिणाल-मृणालं-पद्मनालम् । प्रश्न० १६३ । मृणाल-पद्मनालः । जीवा० १९८ । मृणालं-पद्मतन्तुः । जीवा० १९ । मृणालः-एकजीवकः । प्रज्ञा० २७ ।

मिणालिया-मृणालिका-बिशम् । जीवा० २७२ ।

मिणिमिणंतं- । ओघ० १७७ ।

मितः-पूरितः । अनु० २२४ ।

मितवीही-मृगवीथी । ठाणा० ४६८ ।

मित्त-मित्रः-मणिपदानगरनृपतिः । विपा० ९५ । मित्रं-पश्चात्स्नेहवत् । ठाणा० २४५ । मित्रं-स्नेहास्पदम् । ज० प्र० १२१ । मित्रं-सुहृत् । भग० १६३ । मित्रं-सहवर्धितम् । उत्त० २६१ । मित्र-सहपांशुक्रीडितादि । उत्त० १८८ । मित्रं-सुहृत् । विपा० ५८ । मित्रं-स्नेहविषयः । जीवा० २८१ । मित्रः-वणिग्ग्रामे राजा । विपा० ४५ । मित्रः-तृतीयमुहूर्त्तः । ज० प्र० ४६१ । मित्रः-तृतीयो मुहूर्त्तः । सूर्य० १४६ । मित्रः-नन्दपुराधिपतिः । विपा० ७९ ।

मित्तगा-बलव्यन्तरेन्द्रस्य प्रथमाग्रमहिषी । ठाणा० २०४ ।

मित्तजण-मित्रजनः सुहृल्लोकः । सम० १२८ ।

मित्तदाम-जम्बूद्वीपे भरतवर्षेऽतीतायामुत्सर्पिण्यां प्रथमः कुलकरः । सम० १५० । ठाणा० ३९८ ।

मित्तदोसवत्तिए-मित्रदोषप्रत्ययः-मातापित्रादिनामल्पेऽप्य-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पराधे महादण्डनिर्वर्त्तनम् । सम० २६ ।

मित्तनंदी-मित्रनन्दिः-साकेतनगरनृपतिः । विपा० ६५ ।

मित्तपगत-मित्रप्रकृतः जेमनादिप्रकरणः । आव० ६५ ।

मित्तप्पभे-मित्रप्रभः-संवेगोदाहरणे चम्पानरेशः । आव० ७०६ ।

मित्तवग्ग-मित्रवर्गः-सुहृत्समूहः । उत्त० ३८६ ।

मित्तवती-मित्रवती-कायोत्सर्गदृष्टान्ते चम्पायां श्रेष्ठि पुत्रसुदर्शनपत्नी श्राविका । आव० ८०० ।

मित्तवादी-तृतीयोऽक्रीरियावादी । ठाणा० ४२५ ।

मित्तवाहण-जम्बूद्विपे आगामिन्यामवसर्पिण्यां प्रथमकुल- करः । ठाणा० ३९८ ।

मित्तसमाण-मित्रसमानः-सोपचारवचनादिना प्रतीक्षते:। ठाणा० २४३ ।

मित्तसिरि-मित्रश्रीश्रावकः-निन्हवज्ञायकः । विशे० ६१० ।

मित्तसिरी-मित्रश्रीः-आम्रशालवने श्रमणोपासिकाः । उत्त० १२६ । मित्रश्रीः-अम्बशालवने श्रमणोपासकः । आव० ३१४ । मित्रश्रीः-आम्लकम्पायां निन्हवप्रतिबो धकश्रावकविशेषः । आव० ३१५ ।

मित्ता-मित्राणि-सहजातकादीनि । बृ० तृ० १३५ अ ।

मित्तिज्जमाण-मित्रियमाणः मित्रं ममायमस्त्वितीष्यमाणः। उत्त० ३४६ ।

मित्तिया-वत्सगोत्रभेदः । ठाणा० ३६० ।

मित्ती-मैत्री-यत् मैत्रीनिमित्त प्रतिमिच्छन् वन्दते तत्, कृतिकर्मणि त्रयोदशम दोषः । आव० ५४४ ।

मित्तीभावं-मित्रीभावं-पराहितचिन्तालक्षणम् । उत्त० ५८४ ।

मित्रद्वेषदण्ड-मात्रादीनामल्पापराधेऽपि महादण्डनिवर्तन- लक्षणः । प्रश्न० १४३ ।

मित्रवाचक-क्षमाश्रमणविशेषः । व्य० प्र० १०० अ ।

मित्रा-रुधिरराजराज्ञी । प्रश्न० ९० ।

मिथिला-मिथिला-सूर्यवक्तव्यापुरी । सूर्य० १ । मिथिला- जनकराजधानी । प्रश्न० ८६ । नगरीविशेषः । जं० प्र० ५४० ।

मिथुजूहिया-गावीणं णिव्वेढणा परिभाविणा विणिज्जि- हिगा वम्भुवरारियारंति मिहुजूहिया । (?) ७१ अ ।

मिथुन-युग्मम् । प्रश्न० ६६ ।

मिथ्यादृष्टिः-बालः । भग० ६४ । आचा० २८१ ।

मिथ्यालोचनम्- । दश० १११ ।

मिथ्योपदेशः-प्रमत्तवचनमयथार्थवचनोपदेशो विवादेष्वति- संधानोपदेशश्च । तत्त्वा० ७-२० ।

मियंक-मृगाङ्कं-मृगचिन्हं विमानम् । सूर्य० २९२ ।

मिय-मृगः-हरिणशृगालादिकः । सूत्र० ३१९ । मितम् । विशे० ४८५ । मृगः-आटव्यः । सम० ६२ । मितं- वर्णादिनियतपरिमाणम्, षष्ठमसूत्रगुणः । आव० ३७६ । मितं-परिमिताक्षरम् । प्रश्न० १२० । मितं-पदपदाक्षरैः नापरिमितमित्यर्थः । ठाणा० ३९७ । मितं-वर्णादिनि- यतपरिमाणम् । अनु० २६२ ।

मियउत्त-मृगपुत्रः-राजपुत्रविशेषः, दुःखविपाके प्रथममध्य- यनम् । विपा० ३५ ।

मियगंध-मृगमदगन्धः-भारतवर्षे मनुष्यभेदः । भग० २७६।

मियग्गाम-मृगग्रामः-नगरविशेषः । विपा० ३५ ।

मियचक्क-मृगा हरिणशृगालादयः आरण्यास्तेषां दर्शन- रुतं ग्रामनगरप्रवेशादौ सति शुभाशुभं यत्र चिन्त्यते तत् मृगचक्रम् । सूत्र० ३१९ ।

मियचारिया-मृगचारिका-उत्तराध्ययनेषु एकोनविंशतित- ममध्ययनम् । उत्त० ९ ।

मियलद्धुय-तापसविशेषः । भग० ५१९ ।

मियलुद्धुया-तापसविशेषः । निरय० २५ ।

मियलोम-मृगरोमज-शशलोमजम् । ठाणा० ३३८ ।

मियलोमिय- । नि० चू० प्र० १२६ अ ।

मियवण-वीतभयनगरे उद्यानम् । भग० ६१८ ।

मियवालुंकी-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

मियवालुंकीफल-मृगवालुङ्कीफलम् । प्रज्ञा० ३६४ ।

मियवाहण-जम्बूद्वीपे भरतक्षेत्रे आगमिन्यामुत्सर्पिण्यां प्रथमः कुलकरः । सम० १५३ ।

मियसंकप्प-मृगेषु सङ्कल्पो-वधाध्यवसायः छेदनं वा यस्यासौ मृगसङ्कल्पः व्याधः । भग० ९३ ।

मिया-मृगा विजयक्षत्रियराजस्य देवी । विपा० ३५ । द्विखुरविशेषः । प्रज्ञा० ४५।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मियावई-मृगावती-शिक्षायोगदृष्टान्ते हैहयकुलसंभूतवैशालिकचेटकतृतीयापुत्री । आव० ६७६ । त्रिपृष्ठवासुदेवस्य माता । सम० १५२ ।

मियावती-मृगावती-शतानीकराजपत्नी। आव० २२२। मृगवती-शतानीकराज्ञी । विपा० ६८ । उवालद्धे दिट्टुंतो । नि० चू० तृ० १३४ आ ।

मिरियं-मरिचः । आचा० ३४८ । मिरियं । प्रज्ञा० ३६५ ।

मिरियचुण्ण-मरिचचूर्णम् । प्रज्ञा० ३६५ ।

मिलक्खू दव्वमिडादी । नि० चू० द्वि० ७१ आ । म्लेच्छयुद्दम् । ओघ० १५७ । बर्बरशबरपुलिन्द्रादिम्लेच्छाप्रधानम् । आव० ३७७ ।

मिलाइ-म्लायति-शुष्यति । आचा० ६६ ।

मिलाणं-पर्याणम् । ओप० ७० । पर्याणम् । भग० ४८० ।

मिलिक्खू-म्लेच्छाः-अव्यक्तभाषासमाचारः । प्रज्ञा० ५५ ।

मिलितं-दृष्टम् । आव० ८५६ ।

मिलिमिलिमिलंत-विकिचिकायमानः । प्रश्न० ४८ ।

मिलिय-मिलितं-अनेकशास्त्रसम्बन्धिनि सूत्राण्येकत्रमीलयित्वा यत्र पठति तत् मिलितमसदृशधान्यमेलकवत् । अनु० १५ । मिलितः-मिलितवान् । आव० ५७८ ।

मिलेवखु-म्लेच्छ-अव्यक्तवाक् । उत्त० ३३६ ।

मिल्हिअ-मुक्तः । चउ० ।

मिश्रः-मिश्रस्कन्धः सूक्ष्म एवेषद्बादरपरिणामाभिमुखः मिश्रः । आव० ३५ । उपसर्गनां समुदायनिष्पन्नत्वात् संयत इति । अनु० ११३ । पदभेदः । आव० ३७९ ।

मिश्रकव्यवहार-व्यवहारविशेषः । ठाणा० २६३ ।

मिश्रस्कन्धः- । विशे० ९२४ (?) ।

मिषान्तरम्- । नंदी० १५७ ।

मिसजाय-मिश्रजातं-आदित एव गृहिसंयतमिश्रोपस्कृतरूपम् । दश० १७४ ।

मिसा-मृषा-विरोधिनीत्वाद्, भाषाविशेषः । प्रज्ञा० २४८।

मिसिमिसंत-दीप्यमानम् । ज्ञाता० १९ । दीप्यमानम् । राज० ४८ । चिकचिकायमानम् । भग० ४७८ । देदीप्यमानम् । ओप० ६६ । उद्दिरत् । त० ।

मिसिमिसित-दीप्यमानम् । जं० प्र० १६० । मिसिमिसायमानं-चिकचिकायमानम् । प्रश्न० ७६ । दीप्यमानं । आव० १०१ । आचा० ४२३ ।

मिसिमिसीमाण-क्रोधज्वलया ज्वलन् । विपा० ५३ । क्रोधाग्निना देदीप्यमानः कोपप्रकर्षप्रतिपादनार्थः । भग० ३२२ ।

मिसिमिसेमाण-देदीप्यमानः-क्रोधज्वलनेन । भग० १६७ क्रोधाग्निना देदीप्यमानः । ज्ञाता० ६४ ।

मिस्स-विचिकित्सासमापन्नः । बृ० तृ० १८३ आ ।

मिस्सकाले-मिश्रकालः-नारकभयानुगसंसारावस्थानकालस्य तृतीयो भेदः, नारकाणां मध्यादेकादय उद्वृत्ताः यावदेकोऽपि शेषस्तावन्मिश्रकालः । भग० ४७ ।

मिस्सकेसी-मिश्रकेशी-उत्तररुचकवास्तव्या द्वितीया दिक्कुमारीमहत्तरिका । जं० प्र० ३९१ । मिश्रकेशी-उत्तररुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ ।

मिस्सजाए-आहारदोषः । भग० ४६६ ।

मिस्सवेयणिज्ज-यत्तु मिश्ररूपेण जिनप्रणीततत्त्वेषु न श्रद्धानं नापि निन्देत्येवंलक्षणेन वेद्यते तन्मिश्रवेदनीयम् । प्रज्ञा० ४६८ ।

मिहत्थु-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

मिहिला-मिथिला-सामुच्छेदनिन्हवोत्पत्तिस्थानम् । आव० ३१२ । मिथिला नगरी यत्र पद्मरथो राजा । आव० ३९१ । मिथिला-ब्रह्मदत्ताधिकारे नगरी । उत्त० ३८० । मिथिला-मल्लिजिनस्य प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ । मिथिला-मल्लिजन्मभूमिः । आव० १६० । मिथिला-कौण्डिन्यशिष्यस्थानम् । आव० ३१६ । मिथिला-चतुर्थनिह्नवस्थानम् । उत्त० १६३ । मिथिला-नमिराजधानी । उत्त० २९९, ३०३, ३०४, ३०९ । मिथिला-दत्तवासुदेवनिदानभूमिः । आव० १६३ टी० । मिथिला-जनकराजधानी । आव० २२१ । मिथिला-जितशत्रुराजधानी । जं० प्र० १ । मिथिला-विदेहजनपदे आर्यक्षेत्रम् । प्रज्ञा० ५५ । मिथिला-नमिजन्मभूमिः । आव० १६० । महागिरीशिष्यस्थानम् । विशे० ९६० । मिथिला-चतुर्थनिह्नवोत्पत्तिस्थानम् । विशे० ९३४ । माणभद्रचैत्यस्थानीयानगरी । भग० ४२५ । कुम्भक-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

राजस्य राजधानी । ज्ञाता० १२४ । चोक्षापरिव्राजीकास्थानम् । ज्ञाता० १४४ ।

मिहुण-जुग्मंतस्स भावो मेहुणं । मिहु वा रहस्सं तम्मि उप्पण्णं मेहुणं । नि० चू० प्र० ६७ अ । मिथुनं-दाम्पत्यम् । आचा० ३३१ । मिथुनं-स्त्रीपुंसयुग्मम् । ठाणा० १०६ । मिथुनकं-स्त्रीपुरुषयुग्मरूपम् । जीवा० १८३ ।

मिहुणग-मिथुनकनरः । आव० ११० ।

मिहुणाइ-स्त्रीपुरुषयुग्मं मिथुनकम् । राज० ६९ ।

मिहो-परस्परम् । भग० ५५२ ।

मिहोकहा-मिथःकथा-राहस्यिकीवार्त्ता । दश० २३५ । राहसियकहा । दश० चू० १२५ अ । भक्तादिविकथा । व्य० प्र० २४६ ।

मीणगा-बलिरोचनेन्द्रस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । भग० ५०४ ।

मीमांसा-प्रमाणजिज्ञासा । नंदी० २५० । आचा० २४९ ।

मीरा-दीर्घचुल्ली । सूत्र० १२५ । दीर्घचुल्ली । आव० ६५१ ।

मीराकरण-कटद्वारादेराच्छादनम् । बृ० प्र० ३०८ आ ।

मीसंति- । (?) ८३ अ ।

मीस-मिश्रं-शब्दादिषु रागादिकरणम् । आव० ७६४ । मिश्रमरणम् मरणस्य दशमो भेदः । उत्त० २३० । मिश्रः-एकदेशानुगमनशीलः-देशान्तरगतपुरुषंकलोचनोपघातवत् । आव० ४२ । औदारिकमिश्र औदारिक एवापरिपूर्णो मिश्र उच्यते । भग० ३३६ । मिश्रः-क्षायोपशमिकः । व्य० प्र० ४७ अ । तृतीयं प्रायश्चित्तम् । ठाणा० २०० ।

मीसक-मिश्रकं-मिश्रजातं-साध्वर्थं गृहस्थार्थं चादित उपस्कृतम् । प्रश्न० १५४ ।

मीसग-मिश्रकः-उत्पन्नविगतोभयः, सत्यामृषाभाषाभेदः । दश० २९ । मिश्रः-आनापानपर्याप्त्याऽपर्याप्तः । आव० ३३४ ।

मीसजाए-मिश्रजातं-चतुर्थ उद्गमदोषः । मिश्रेण-कुटुम्बप्रणिधानसाधुप्रणिधानमीलनरूपेण भावेन जात यद् भक्तादि तन्मिश्रजातम् । पिण्ड० ३४ ।

मीसजायं-मिश्रजातम् । आचा० ३२९ ।

मीसज्जाए-गृहसंयतार्थमुपस्कृततया मिश्रं जातं-उत्पन्नं मिश्रजातम् । ठाणा० ४६० ।

मीससापरिणया-मिश्रकपरिणताः-प्रयोगविस्रसाभ्यां परिणताः प्रयोगपरिणाममत्यजन्तो विस्रसया स्वभावान्तरमापादिता मुक्तकडेवरादिरूपाः, अथवौदारिकादिवर्गणारूपा विस्रसया निष्पादिताः सन्तो ये जीवप्रयोगेणैकेन्द्रियादिशरीरप्रभृतिपरिणामान्तरमापादितास्ते मिश्रपरिणताः । भग० ३२८ ।

मीसा प्रयोगविस्रसाभ्यां परिणताः । ठाणा० १५२ ।

मुंगुंद-मुकुन्दो-मुरजविशेषो योऽतिलीनं प्रायो वाद्यते । ज० प्र० १०१ ।

मुंचहसे-मुंच । पउ० ९४-६१ ।

मुंज-शरस्तम्बः । बृ० द्वि० २०३ अ । सरस्स छल्ली । नि० चू० प्र० १२१ अ । मुञ्जः-शरपर्णि । ठाणा० ३३९ ।

मुंजकार-मुञ्जाकारी । अनु० १४९ ।

मुंजलिण-काश्यपगोत्रविशेषः । ठाणा० ३९० ।

मुंजपाउयारा- । प्रज्ञा० ५६ ।

मुंजमालिया- । नि० चू० प्र० २५३ आ ।

मुंजमेहला-मुञ्जमेखला-मुञ्जमयः कटीदवरकः । ज्ञाता० २१३ ।

मुंजविप्पक शरस्तंबत्वग्भवं रजोहरणम् । बृ० द्वि० २०३ अ ।

मुंजाविच्चेते-कुट्टितत्वक् तन्मयं मुञ्जः-शरपर्णीति । ठाणा० ३३८ ।

मुंड-मुण्डः-स्थाणुविशेषः, यस्मिन् महिषो वा यदोपरिधा परिक्षिप्यते । अनुत्त० ५ । मुण्डः-अच्छेरकः । भग० ७०१ । मुण्डनं मुण्डः-अपनयनम् । ठाणा० ३३५ ।

मुंडपरसू-मुण्डपरशुः-मुण्ड(कुण्ठ) कुठारः । प्रश्न० ६० ।

मुंडभाव-मुण्डभावः-दीक्षितत्वम् । भग० १०९ ।

मुंडमालहम्मिय-मुण्डमालहर्म्यं-उपर्यनाच्छादितशिखरादिभागरहित हर्म्यम् । ज० प्र० १०६ ।

मुंडरूई-मुण्डरुचिः-मुण्ड एव मुण्डन एव केशापनयनात्मनि शेषानुष्ठानपराङ्मुखतया रुचिर्यस्याऽसौ मुण्ड-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रुचिः । उत्त० ४७८ ।

मुंडसमण-मुण्डश्रमणः । उत्त० १५१ ।

मुंडसेणा-अराजका सेना । बृ० तृ० ६४ अ ।

मुंडापयितुं लोचकारापणे । व्य० द्वि० २१५ अ ।

मुंडावलि-मुण्डाः-स्थाणुविशेषा येषु महिषीवाटादौ परिधाः परिक्षिप्यन्ते तेषां निरंतरव्यवस्थितानामावली-पङ्क्तिर्या सा । अनुत्त० ५ ।

मुंडावित्तए-मुण्डयितुं शिरोलोचनेन । ठाणा० ५७ ।

मुंडावियं-मुण्डापितं-लुञ्चितम् । भग० १२२ ।

मुंडिण-यत्र शिखापि स्वसमयतश्छिद्यते ततः प्राग्वत् मुण्डित्वम् । उत्त० २५० । मुण्डितः । ज्ञाता० ५७ ।

मुंडिय-मुण्डितः । आव० ६१७ ।

मुंडियसिर-मुण्डितशिरः । आव० २१२ ।

मुंडिवग-मुण्डिकाम्रकं-ध्यानसंवरयोगविषये शिम्बावर्द्धन-नगरनरेशः । आव० ७२२ ।

मुंमुही मोचनं मुक् जराराक्षसी समाक्रान्तशरीरगृहस्य जीवस्य मुचं प्रतिमुखं-आभिमुख्यं यस्यां सा मुङ्मुखीति । ठाणा० ५१९ ।

मुंसुंढी अनन्तकायभेदः । भग० ३०० ।

मु-आवाम् । उत्त० ३८७ । आत्मनिर्देशार्थत्वाद्वयमिति । उत्त० २९२ ।

मुइंग मृदङ्गो-लघुमर्दलः । जं० प्र० १०१ । मृदङ्गो-उर्ध्वायतोऽधो विस्तीर्ण उपरि च तनुः आतोद्यविशेषः । आव० ४१ । मत्कोटकः । आव० ४३५ । (देशीपदं) मत्कोटवाचकमम् । व्य० प्र० १४० आ । मृदङ्गः-मर्दल एव । प्रश्न० १५९ । कीटिका । विशे० ५३७ ।

मुइंगपुक्खरे मृदङ्गो लोकप्रतीतो मर्दलस्तस्य पुष्करम् । जं० प्र० ३१ ।

मुइंगमत्थए-मृदङ्गानां-मर्दलानां मस्तकानीव मस्तकानि उपरिभागाः-पुटानीत्यर्थः मृदङ्गमस्तकानि । भग० ४६२ ।

मुइंगलिया-कीटिका । सं० ।

मुइंगा-कीटिका । ओघ० १८४ । पिपीलिका । व्य० द्वि० १० अ ।

मुइओ-योनिशुद्धः-परिशुद्धोभयपक्षसंभूत इत्यर्थः, राज-वंशीयमातापितृकः । बृ० तृ० २५५ अ ।

मुइत-उदितो-मउडपट्टबंधेन पयाहिं वा अप्पणो वा अभि-सित्तो । नि० चू० प्र० २७० अ ।

मुइय-मुदितं-सकलोपद्रवविरहितः । उत्त० ४४८ ।

मुउल-मुकुलं-कोरकम् । प्रश्न० ८४ ।

मुउलिणो-मुकुलं-फणाविरहयोग्य-शरीरावयवविशेषाकृ-तिः सा विद्यते येषां ते मुकुलिनः । प्रज्ञा० ४७ ।

मुउलिय-मुकुलितः-मुकुलाकारः । भग० ६६३ ।

मुकुंद-बलदेवः । नि० चू० प्र० २६६ अ । मुकुन्दो-मुरजवाद्यविशेषः । राज० ५० । उपरिसङ्कुचितोऽधो विस्तीर्णो मृदङ्गविशेषः । जीवा० १०५ ।

मुकुल-कोरकावस्थः । जं० प्र० ५२८ । कुड्मलं-कलिका वा । जीवा० १८२ ।

मुकुला-नासापुटद्वयस्यापि यथोक्तप्रमाणतया संवृत्ताकार-तया च मुकुलाकाराः । जीवा० २७६ ।

मुकुलितोक्तिः- । उत्त० २४२ ।

मुकुलिया-मुकुलिता गुल्मिता । जीवा० १८३ ।

मुकुलिनः-अहिभेदः । सम० १३५ ।

मुक्क-मुक्तः । ज्ञाता० २०२ । मुक्तः-क्षिप्तः । ज्ञाता० १८ । मुक्तः-करप्रेरितः । ज्ञाता० ४० । मुक्तः-अन्य-जन्मनि तेनैवोज्झितः । उत्त० ४२ । मुक्तः-क्षिप्तः । ज्ञाता० ४ । मुक्कं-मुत्कलमप्रश्नपूर्वकं च यद् व्याकरणं अर्थप्रतिपादनम् । विशे० २९८ ।

मुक्कखलए- । नि० चू० प्र० १३६ आ ।

मुक्कदीहुनीसास-मुक्तदीर्घनिःश्वासः । आव० ७०७ ।

मुक्कधुरा-संजमधुरा मुक्का जेण सो मुक्कधुरे । नि० चू० द्वि० ९२ आ ।

मुक्कधुरासंपाडगसेवी-धूः-संयमधूः परिगृह्यते मुक्ता-परित्यक्ता धूर्येनेति समासः, सम्प्रकटं-प्रवचनोपघातनिर-पक्षमेव मूलोत्तरगुणजालं सेवितुं शीलमस्येति सम्प्रकट-सेवी, मुक्तधूश्चासौ सम्प्रकटसेवी चेति विग्रहः । आव० ५२३ ।

मुक्कवात-मुक्तवाग्-प्रयुक्तवचनः ? मुक्तवादी वा-सिद्ध-वादी । प्रश्न० २८ ।

मुक्किल्लय-मुक्तम् । प्रज्ञा० २७० ।

मुक्ख-मोक्षः-कृत्स्नकर्मक्षयात्स्वात्मन्यवस्थानम् । उत्त०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

५६२ । मोक्खं-दुःखापगमं मोक्षकारणं संयमानुष्ठानम् । आचा० २१४ । मोक्षः-जीवकर्मवियोगसुखलक्षणः । दश० १५९ ।

मुक्खगइ-मोक्षगतिः-उत्तराध्ययनेषु अष्टविंशतितममध्ययनम् । उत्त० ६ ।

मुक्खगमणबद्धचिन्धसन्नाह-मोक्षगमनबद्धचिह्नसन्नाहः, मोक्षो-मुक्तिस्तद्गमनाय बद्धमिति धृत चिह्नं-धर्मध्वजादि तदेव सन्नाहो दुर्वचनशरप्रसरनिवारकः क्षान्त्यादिर्वा येन सः । उत्त० ४६४ ।

मुक्खपह-मोक्षपन्थाः तीर्थंकरः । आव० ७८० ।

मुक्खपहदेसिय-मोक्षपथदेशितः-तीर्थंकरदेशितः । आव० ७८० ।

मुक्खभावपडिवन्न-मोक्षे-मुक्तौ भावेन-अन्तःकरणेन प्रतिपन्नः-आश्रितः मोक्षभावप्रतिपन्नः, मोक्ष एव मया साधितव्य इत्यभिप्रायवान् । उत्त० ५८७ ।

मुक्त-बाह्याभ्यन्तरग्रन्थिबन्धनात् । सम० ५ ।

मुक्तकग्रन्थः- । आचा० ५० ।

मुक्तदेस्यः- । आचा० १७० ।

मुक्तमुक्तोली - । सूत्र० २७३ ।

मुक्तव्याकरण- । नि० चू० द्वि० २३ आ ।

मुक्तादाम-(मगधदेशप्रसिद्ध)कुम्भप्रमाणमुक्तामयम् । जीवा० २१० ।

मुक्तामणिमय-मुक्ताः-मुक्ताफलानि मणयः-चन्द्रकान्तादि रत्नविशेषाः मुक्तरूपा वा मणयो रत्नानि मुक्तामणयः तद्विकारो मुक्तामणिमयः । सम० ७८ ।

मुक्तावलि-तपोविशेषः । व्य० प्र० ११३ आ ।

मुक्तावली-मुक्ताफलमयी । ज्ञाता० ४३ ।

मुक्ताशैल-मौक्तिकपर्वतः । अनु० २५४ ।

मुक्ताशैलमयं- । नि० चू० द्वि० १ आ ।

मुक्ति-निर्लोभिता । उत्त० ५६० ।

मुख-मुखवस्त्रिका । ओघ० १११ । यन्त्र्या उपरि यद्दीयते । अनु० १५१ ।

मुखपोतिका-मुखपिधानाय पोतं-वस्त्रं मुखपोतं मुखपोतमेव ह्रस्व चतुरङ्गुलाधिकवितस्तिमात्रप्रमाणत्वात् मुखपोतिका-मुखवस्त्रिका । पिण्ड० १३ ।

मुखमङ्गलिका- । दश० २३१ ।

मुखरपिशाच-पिशाचभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

मुख्यः-यथार्थः । विशे० ७८४ ।

मुगुंद-मुकुन्दः-वासुदेवो बलदेवो वा । आचा० ३२८ । मुकुन्दो-वासुदेवो बलदेवो । भग० ४६३ । मुकुन्दः-बलदेवः । आचा० ३२८ । मुकुन्दः-वादित्रविशेषः । उत्त० १४३ । मुकुन्दः-बलदेवः । जीवा० २८१ ।

मुगुंदमह-मुकुन्दमहः-बलदेवस्य प्रतिनियतदिवसभावी उत्सवः । जीवा० २८१ ।

मुगुंस-मुगुंसा-खाडहिल्लाकृतिः । प्रश्न० ८ ।

मुगुसपुंछ-भुजपरिसर्पविशेषः । उपा० २१ ।

मुगुसा-खाडहिल्ला । उपा० २४ ।

मुग्ग-मुद्गः-प्रसिद्धाः । भग० २६० । औषधिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । मुद्गः । दश० १८३ । भग० ८०२ ।

मुग्गकन्नी-अन्तकायभेदः । भग० ३०० ।

मुग्गपण्णी-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

मुग्गपन्नी-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०४ ।

मुग्गर-मुद्गरः-आयुधविशेषः । उत्त० ४६० ।

मुग्गरपाणी-मुद्गरपाणिः-राजगृहस्य बहिर्यक्षविशेषः, अर्जुनमालाकारस्य कुलदेवता । उत्त० ११२ ।

मुग्गसिंग-मुद्गसिंगः-मुद्गफलिका । प्रज्ञा० २६६ ।

मुग्गसिल-मुद्गशैलः । आव० १०० ।

मुग्गा-मुद्गाः । पिण्ड० १६८ । मुद्गाः-धान्यविशेषः । अनु० १९३ ।

मुग्गाछिवाडी-कोमलमुद्गफली । बृ० प्र० १६५ आ ।

मुग्धक-अव्यक्तविज्ञानम् । निरय० ३० ।

मुच्चइ-मुच्यते-पुण्यापुण्यरूपेण कृच्छ्रेण कर्मणा । जीवा० ४८ । शेषकर्मांशैर्मुच्यते । प्रज्ञा० ६०६ : प्रतिसमयं विमुच्यमानो मुच्यते । भग० ३४ ।

मुच्चति-मुच्यते भवोपग्राहिकर्मचतुष्टयेन । उत्त० ५७२ । मुच्यते भवोपग्राहिकर्मणा । आव० ७६१ ।

मुच्चिस्संति-मोक्ष्यन्ति-कर्मराशेः परिनिर्वास्यन्ति-कर्मकृतविकारविरहाच्छीती भविष्यन्ति । सम० ७ ।

मुच्चेज्जा-मुच्येत भवोपग्राहिकर्मभिरपि । प्रज्ञा० ४०० ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुच्छए-मुच्छंयेत्-गार्ध्यं विदध्यात्, संपर्कं कुर्याद्वा । सूत्र० ४८ ।

मुच्छंति-मूर्च्छंति-तद्दोषानवलोकनेन मोहमचेतनत्वमिव यान्ति संरक्षणानुबन्धवतो वा भवतीति । ठाणा० २६२ ।

मुच्छा-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ । मूर्च्छा-संरक्षणानुबन्धः । भग० ५७३ । मूर्च्छा-अनुरागः । ओघ० १८१ । मूर्च्छा-मोहः-सदसद्विवेकनाशः । ठाणा० ६८ ।

मुच्छिए-मूर्च्छितः । विपा० ३८ । मूर्च्छितः-मोहवान् दोषानभिज्ञत्वात् । भग० १९२ । मूर्च्छितः-मूढः । विपा० ५३ । मूर्च्छितो गाढमर्म्मप्रहारादिना । आचा० १५२ । मूर्च्छितः-संजातमूर्च्छः-जाताहारसंरक्षणानुबन्धः तद्दोषविषये वा मूढः । भग० ६५० ।

मुच्छिज्जंताणं-वीणाविपञ्चीवल्लकीनां मूर्च्छनम् । राज० ५२ ।

मुच्यते भवोपग्राहिकर्म्मभिः । ठाणा० १८१ ।

मुछ-मोहो । दश० चू० १५१ अ ।

मुज्झई-मुह्यति संसारमोहेन वोच्यते । आचा० २१५ ।

मुज्झियव्वं-मोहितव्यं-प्राप्तविपाकपर्यालोचनायां मूढेन भाव्यम् । प्रश्न० १५८ ।

मुज्झह-मुह्यत मोहं-तद्दोषदर्शने मूढत्वं कुरुते । ज्ञाता० १४८ ।

मुञ्चति-उत्सृजति । विशे० २०६ ।

मुट्ठि-मुष्टिः । उत्त० ४६१ । मुष्टिः । आव० ८४५ । मुष्टिः-पिण्डितङ्गुलिकः पाणिः । जं० प्र० १७४ ।

मुट्ठिअ-मल्ला एव ये मुष्टिभिः प्रहरन्ति । जं० प्र० १२३ ।

मुट्ठिए-लघुतरो घनः । भग० ६९७ ।

मुट्ठिओ-मौष्टिकः-मल्लविशेषः, यो मुष्टिभिः प्रहरति । जीवा० २८१ ।

मुट्ठिक-मौष्टिकः-यो मुष्टिभिः प्रहरति मल्लः । प्रश्न० १४१ ।

मुट्ठिपहार- । नि० चू० प्र० ३२ अ ।

मुट्ठिय-मुष्टिका-मुष्टिः । जीवा० १२१ । मौष्टिकः-मल्लः कंसराजसम्बन्धो चाणुराभिधानो मल्लः । प्रश्न० ७४ । मुष्टिकः मल्लः । विकथाभेदः । दश० ११४ । मुष्टिकः-मुष्टिप्रमाणः पाषाणः । प्रश्न० २१ । मौष्टिकः-चिलातदेशवास्तव्यम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ । मौष्टिकः-मल्ल एव, यो मुष्टिभिः प्रहरन्ति । ज्ञाता० ४० ।

मुट्ठियकहा-मुष्टिककथा-मल्लसम्बन्धिनी कथा । दश० ११४ ।

मुट्ठिया-जुज्झणमल्ला । नि० चू० प्र० २७७ अ ।

मुट्ठियुद्ध-कलाविशेषः । ज्ञाता० ३८ ।

मुट्ठिवाए-मुष्टिवातः-अतिवेगतो वज्रग्रहणाय यो मुष्टेर्बन्धने जायमानो वातः । भग० १७६ ।

मुट्ठी-मुष्टः-अङ्गुलिसन्निवेशविशेषात्मिका । उत्त० ४७८ । पुत्थगपणगे तईयं । नि० चू० प्र० १८१ अ । बृ० द्वि० २१६ आ । चतुरंगुलदीर्घो वृत्ताकृतिः. अथवा समचतुरस्रचतुरंगुलो वा पुस्तकः । बृ० द्वि० २१६ आ । मुष्टिपुस्तकं-यत् चतुरङ्गुलदीर्घं वा वृत्ताकृति, चतुरङ्गुलदीर्घमेव चतुरस्रं वा । आव० ६५२ । चतुराङ्गुलदीर्घः वृत्ताकृतिश्च पुस्तकः । ठाणा० २३३ ।

मुट्ठीपोत्थगो-चउरंगुलदीहो चउरंसो मुट्ठिपोत्थगो । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।

मुंडिबक आचार्यः । व्य० द्वि० १७० आ ।

मुणइ-जानाति मुणति अवगच्छतीति । विशे० ३९० । मुणति जानाति । विशे० ५४ ।

मुणति-मन्यते-जानाति । दश० ७४ ।

मुणमुणायंत-जलपत् । उत्त० २१५ ।

मुणाल-मृणाल-पद्मतन्तुः । राज० ३३ । मृणालं-पद्मनालः । राज० ७८ । मृणालं-पद्मनालम् । जीवा० १२३ । मृणालं पद्मनालम् । जीवा० १२३ । मृणालं-पद्मनालम् । जं० प्र० २६१ । मृणालं-पद्मतन्तुः । जं० प्र० ३५ ।

मुणालाओ-पद्मनालानि । जं० प्र० ४२ ।

मुणालिया-मृणालिका-पद्मनीकन्दोत्था । दश० १८५ । मृणालिका-पद्मिनीमूलम् । प्रश्न० ८१ ।

मुणित-मुणन्-लपन् । आव० ५६१ ।

मुणि-मन्यते जगतस्त्रिकालावस्थामिति मुनिः-विशिष्टसंवित्समन्वितः । प्रज्ञा० ५ । मुनिः-मन्यते जगतस्त्रिकालावस्थामिति । आव० ५०५ । मुनिः-साधुः मुणति मनुते मन्यते वा जगतस्त्रिकालवस्थामिति मुनिः । विशे०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

४८८ । परित्यक्तलोकव्यापारः मुनिः । आव० ४०० । मनुते-मन्यते वा जगतस्त्रिकालावस्थामिति मुनिः सर्वज्ञत्वात् । आव० ६० । मुनिः-वाचंयमः । भग० ४६० । मुनिः-विपश्चित् साधुः । आव० ५६३ । मन्यते जगतस्त्रिकालावस्थामिति मुनिः-साधुः । आव० ५८६ ।

मुणिइ- । आव० २१४ ।

मुणि(पिसा)ऊ-पिशाचः । आव० ५२ (ओघ०) ।

मुणिओ-मुनितः-पिशाचः । आव० २०६ ।

मुणिचंद-मुनिचन्द्रः-पार्श्वपत्यः स्थविरः । आव० २०२ । मुनिचन्द्रः-चन्द्रावतंशकराज्ञः सुदर्शनायाश्च कनिष्ठपुत्रः । आव० ३६६ । मुनिचन्द्रः-चन्द्रावतंसकराजकुमारः । उत्त० ३७५ । राजगृहे परिषहकर्ता । मर० ।

मुणिज्जह-जानीयाः । ओघ० २१ ।

मुणिणो-मुनयः मुनिवेषविडम्बिनः । आचा० ११३ ।

मुणिय-मुणित-ज्ञानम् । प्रश्न० ३६ । मुणितः-ज्ञातः । आव० ५९१ ।

मुणियपुव्वसार-मुणितपूर्वसारः । आव० ५३६ ।

मुणिसुव्वए-जम्बूद्वीपे भरतक्षेत्रे आगमिन्यामुत्सर्पिण्यां एकादशमतीर्थकरः । सम० १५३ । चम्पायां तीर्थकृत् । ज्ञाता० २२२ । अर्हन्तः । भग० ७०७ । विंशतितमो जिनः, तस्मिन् गर्भगते सति माताऽतीव सुव्रता जातेति मुनिसुव्रतः । आव० ५०५ ।

मुणिसुव्वयसामी- । नि० चू० तृ० ४४ अ ।

मुणी-मुनिः-कालत्रयवेदी । सूत्र० ६१ । मुनिः-तपस्वी । उत्त० २३३ । मनुते जगतस्त्रिकालावस्थामिति मुनिः । सूत्र० २९८ । मुणति-प्रतिजानीते सर्वविरतिमिति मुनिः । उत्त० ३५७ । मुणिति-प्रतिजानीते सर्व सावद्यविरतिमिति मुनिः । उत्त० ५५० । सावज्जेसु मोणं सेवतित्ति । दश० चू० ३३ आ । ओघ० ५२ ।

मुणेयव्व-मुणितव्यः-प्रतिज्ञातव्यः । उत्त० ५२७ । मुणितव्यः-प्रतिज्ञातव्यः । उत्त० ४२७ ।

मुण्ड- । आचा० ६७ ।

मुण्डमालहर्म्य-द्रुमगणविशेषः । जीवा० २६६ ।

मुण्डामुण्ड- । जं० प्र० १३६ ।

मुतव-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०२ ।

मुत्कल-अपवर्त्तनादिकरणयोग्यः । उत्त० ५८५ । सूर्य० ७१ ।

मुत्कलाप्य- । नंदी० १५८ ।

मुत्त-मुक्तो-बाह्याभ्यन्तरग्रन्थिबन्धनेन मुक्तः महावीरः । भग० ६ । भग० १११ । मुक्तो-मुक्त इव मुक्तः । सूत्र० २९८ । मूत्रम् । ज्ञाता० ४६ । मुक्तः-कृतकृत्यः निष्ठितार्थः । जीवा० २५६ । मुक्तं-यत्पूर्वभवेषु परित्यक्तं तत् । प्रज्ञा० २७० ।

मुत्तमउड-मुक्तोच्छिन्नबाहुद्वयरूपः । बृ० तृ० १६७ आ ।

मुत्तसक्करा-पाषाणकः । नि० चू० प्र० ११७ अ ।

मुत्ताजाल-मुक्ताजालं-मुक्ताफलमय दामसमूहम् । जीवा० १८१ । मुक्ताजालः । जीवा० २६० ।

मुत्ताधारपुडक-मुक्ताधारपुटकं-शुक्तिसंपुटम् । प्रश्न० १५२ ।

मुत्तालत-मुक्तानामाश्रयत्वान्मुक्तालयः । ठाणा० ४४० ।

मुत्तालय-मुक्तालयः-इषत्प्राग्भारायाः सप्तम नाम । प्रज्ञा० १०७ । ईषत्प्राग्भाराया अष्टमनाम । सम० २२ ।

मुत्तावलि-मुक्तावली-केवलमुक्ताफलमयी । भग० ४७७ ।

मुत्तावलिभद्द-मुक्तावलिभद्रः-मुक्तावलिद्वीपे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

मुत्तावलिमहाभद्द-मुक्तावलिमहाभद्रः-मुक्तावलिद्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

मुत्तावलिमहावर-मुक्तावलिमहावरः-मुक्तावलिवरे समुद्रेऽपरार्द्धापतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

मुत्तावलिवर-मुक्तावलिवरः-मुक्तावलिवरे समुद्रे पूर्वार्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६९ । मुक्तावलिवरः-मुक्तावलिसमुद्रे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

मुत्तावलिवरभद्द-मुक्तावलिवरभद्रः-मुक्तावलिवरे द्वीपे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देव । जीवा० ३६९ ।

मुत्तावलिवरमहाभद्द-मुक्तावलिवरमहाभद्रः-मुक्तावलिवरे द्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

मुत्तावलिवरावभास-मुक्तावलिवरावभासः द्वीपः समुद्रश्च । जीवा० २६८ ।

मुत्तावलिवरावभासभद्द-मुक्तावलिवरावभासभद्रः मुक्तावलिवरे द्वीपे पूर्वार्द्धापतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुत्तावलिवरावभासमहाभद्द-मुक्तावलि० महाभद्रः-मुक्तावलिवरावभासे द्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

मुत्तावलिवरावभासमहावर-मुक्तावलि० महावरः-मुक्तावलिवरावभासे समुद्रेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

मुत्तावलिवरावभासवर-मुक्तावलि०वरः-मुक्तावलिवरावभासे समुद्रे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

मुत्तावली-मुक्तावली मुक्ताफलमयी । जीवा० २५३ । मुक्तावली-द्वीपः समुद्रश्च । जीवा० ३६८। मुक्तावली-तपोविशेषः । अन्त० ३१ । मुक्तावली-चतुःसमुद्रसारभूतो मुक्ताहारविशेषः । चक्षुरिन्द्रियान्तर्दृष्टान्ते धनसार्थवाहदुहिता । आव० ३९९ ।

मुत्तावलीवर-मुक्तावलीवरः-द्वीपः समुद्रः । जीवा० ३६८।

मुत्ताहलमुत्ताजालंतरोपियं- । आव० ४२३ ।

मुत्ति-मुक्तिः । प्रज्ञा० १०७। मणिकारः । नंदी० १६५। मोचनं मुक्तिः-अहितार्थकर्मविच्युतिः । आव० ७६० ।

मुत्तिमग्गे मुक्तिमार्गः-अहितकर्मविच्युतेरूपायः । ज्ञाता० ५१ । मुक्तिमार्ग-केवलज्ञानादिहितार्थप्राप्तिद्वारेणाहितकर्मविच्युतिद्वारेण च मोक्षसाधकम् । आव० ७६० । अहितविच्युतेरुपायः । भग० ४७१ ।

मुत्तिय-मौक्तिकं-मुक्ताफलम् । प्रश्न० १६३ ।

मुत्तिया-द्वीन्द्रियविशेषः । प्रज्ञा० ४१ ।

मुत्ती-मुक्तिः-निर्लोभता । जं० प्र० १५१ । मुच्यन्ते सकलकर्म्मभिस्तस्यामिति मुक्तिः । ठाणा० ४४० । ईषत्प्राग्भारायाः सप्तमं नाम । सम० २२ । मुक्तिः-निर्लोभिता, सिद्धिर्वा। प्रश्न० १३६ । मुक्तिः-ईषत्प्राग्भारायाः सप्तमं नाम । प्रज्ञा० १०७ । मुक्तिः-निर्लोभिता । प्रश्न० ९२ । मूर्तिः-शरीरम् । उत्त० ५१६ । मूर्तिः-शरीरम् । नि० चू० प्र० ३०८ आ ।

मुत्तोली-मुत्तोली-मोट्टा(द्वा)अध उपरि च संकीर्णा मध्ये त्विषद्विशाला कोष्ठिका । अनु० १५१ । मुत्तोली नाम अध उपरि च संकीर्णा मध्ये त्विषद्विशाला कोष्ठिका । जं० प्र० २३५ ।

मुत्तोसहे-मूत्रविष्टे । त० ।

मुदग-मुयग-बाह्याभ्यन्तरपुद्गलरचितशरीरो जीवः । ठाणा० ३८३ ।

मुदाहिए-उदाहृते । ज्ञाता० १३३ ।

मुदुग-ग्राहविशेषः । जीवा० ३६ ।

मुदगर-शस्त्रविशेषः । प्रज्ञा० ९७ ।

मुदगरक-मगदन्तिकापुष्पम् । बृ० प्र० १६२ आ ।

मुदगफली-असारोषधिविशेषः । आव० ८२८ ।

मुदगाः- । सूर्य० २९३ ।

मुद्दग-गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

मुद्दा-मुद्रा । आव० ४२१ । मुद्रा-अङ्गुलीयकं नाम मुद्रा । उपा० ५ । पट्टकः । बृ० द्वि० ८४ अ (?) ।

मुद्दापट्टओ-दूतपुरुषः । बृ० द्वि० ८४ अ (?) ।

मुद्दाभिसित्तो-सेणावइ-अमच्च-पुरोहियसेट्ठिसत्थवाहसहिओ रज्जं भुंजति । नि० चू० प्र० २७० अ ।

मुद्दाल-मोद्दालः-द्रुमगणविशेषः । जं० प्र० ९८ ।

मुद्दिआबंध-मुद्रिकाबन्धः-ग्रन्थिबन्धः । ओघ० १४५ ।

मुद्दिआसार-मृद्वीका-द्राक्षा-तत्सारनिष्पन्न आसवो मृद्वीकासारः । जं० प्र० १०० ।

मुद्दिय-मुद्रितं मृन्मयमुद्रादानेन । ज्ञाता० ११६ । अवलिप्य कृतमुद्रं । बृ० द्वि० १६८ आ । मुद्रितं-आच्छादितम् । आव० ४३२ । वल्लीविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

मुद्दिया-मृद्वीका-द्राक्षा । ठाणा० २४१ । मृत्तिकादिमुद्रावता । ठाणा० १२४ । मृद्वीका-द्राक्षा । उत्त० ६५४ । मुद्रिकाः-साक्षराङ्गुलीयकाः । जं० प्र० १९० । मृद्वीका-द्राक्षा । प्रज्ञा० ३६५ । जीवा० ३५१, २६५ ।

मुद्दियापाणग-पानकविशेषः । आचा० ३४७ ।

मुद्दियासारए-मृद्वीकासारः-मृद्वीका-द्राक्षा तत्सारनिष्पन्नः। प्रज्ञा० २६५ (?) ।

मुद्धंत-मूर्द्धान्तः-उपरितनोभागः । सूत्र० २८८ ।

मुद्ध-मुग्धः । बृ० प्र० ११ अ । परं-प्रधानं । नि० चू० प्र० २०० अ ।

मुद्धज-मूर्द्धजः-केशः । जीवा० २३४ ।

मुद्धया-ग्राहविशेषः । प्रज्ञा० ४४ ।

मुद्धसूल-मूर्द्धशूलं-मस्तकशूलम् । ज्ञाता० १८१ ।

मुद्धा-मूर्धा । आव० १२५ ।

मुद्धाभिसित्त-मूर्धाभिषिक्तः । सूर्य० १४७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुद्रा- । नंदी० १५६ ।

मुद्राविन्यास-एककं पुरतो बिन्दुद्वयसहितः । प्रज्ञा० २५७।

मुनि-सन्तः । आव० ७६० ।

मुनिए-ज्ञाते तत्त्वे सति ज्ञात्वा वा तत्त्वम्, मुनिकः- तपस्वीति । ग्रहगृहीतः । भग० ६६८ ।

मुनिचन्द्रसूरि-अनुयोगद्वारटीकायां आचार्यविशेषः । अनु० २७१ ।

मुनिपर्षद्-यथोक्तानुष्ठानानुष्ठायिसाधुपर्षद् । राज० ४६ ।

मुनिसुव्रतः-विशालायां यस्य पादुके । नंदी० १६७ ।

मुनिसुव्रतस्वामी-भृगुकच्छे कोरण्टोद्याने समवसरकः । व्य० प्र० १७३ अ ।

मुमूर्षुः-मरणेच्छुः । नंदी० १४७ ।

मुम्मु-गद्गद्भाषित्वेनाव्यक्तभाषी,मूकादपि मूको मुकामूकः । सम० २१६ ।

मुम्मुर-विरलाग्निकणं भस्म मुर्मुरः । दश० १५४ । मुर्मुरः-अग्निकणमिश्रं भस्मः । ज्ञाता० २०४ । मुर्मुरः- भस्ममिश्राग्निकणरूपः । उत्त० ६९४ । मुर्मुरः-फुम्फुकाग्नौ भस्मामिश्रितोऽग्निकणरूपः । जीवा० २६ । प्रविरलाग्निकणानुविद्धं भस्म मुर्मुरः । आचा० ४९ । मुर्मुरः-फुम्फुमकादौ भस्ममिश्रिताग्निकणरूपः । प्रज्ञा० २६ । मुर्मुरः-फुम्फुकादौ मसृणोऽग्निः । जीवा० १०७ । मुर्मुरः-भस्माग्निः । प्रश्न० १४ । मुर्मुरः-आपिङ्गला अर्धविध्याताऽग्निकणा मुर्मुरः । पिंड० १५२ । अगनि कणियासहितासोम्होत्थारो । नि० चू० प्र० ५२ आ । मुर्मुरः-फुम्फुकादौ मसृणाग्निरूपः । भग० ६९४ । ज्ञाता० २०१ । मुर्मुरः-भस्ममिश्राग्निकणरूपः । ठाणा० ३३६ ।

मुम्मुरभूया- । भग० १६६ ।

मुम्मुरमाई-मुर्मुरादिकः-उल्मुकादिः । आव० १३३ ।

मुम्मुही-दशदशायां नवमी दशा । नि० चू० द्वि० २८ आ ।

मुयंग-मृदङ्गः-लोकप्रतीतो मर्दलः । जीवा० १८६ । मृदङ्गः-लघुमर्दलः । जीवा० २६६ । मृदङ्गः । प्रज्ञा० ५४२ । मृदङ्गः-लघुमर्दलः । ज० प्र० १९२ । जीवा० २४५ । मृदङ्गः । ज० प्र० १३७ । मृदङ्गः-मर्दलः । सूर्य० २६७ ।

मुयंगसंठिय-मृदङ्गसंस्थितः आवलिकाबाह्यस्य द्वादशमं संस्थापनम् । जीवा० १०४ ।

मुयंत-मुञ्चत्-त्यजत् सामर्थ्यात् । उत्त० ३३४ ।

मुयच्चा-मृतार्च्चा-मृतेव मृता संस्काराभावादर्च्चा-शरीरं येषां ते तथा,निष्प्रतिकर्म्मशरीरा इत्यर्थः । यदि वा-अर्च्चा-तेजः स च क्रोधः स च कषायोपलक्षणार्थः, ततश्चाय-मर्थः-मृता-विनष्टा अर्च्चा-कषायरूपा येषां ते मृतार्च्चाः, अकषायिणः इत्यर्थः । आचा० १८६ ।

मुयरुक्ख-वलयविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

मुरंड-म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ । राजा । व्य० प्र० २९२ आ ।

मुरग-त्रीन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ ।

मुरज-मुरजः-महामर्द्दलः । ज० प्र० १९२ । मुरजः- गलघण्टिका । औप० ८७ ।

मुरण्डदेशराजा-मरुण्डयः । ज० प्र० १९१ ।

मुरय-मुरजो-महामर्द्दलः । भग० ४७६ ।

मुरल-मुरलो-मानविशेषः । ज्ञाता० ११६ ।

मुरव-वाद्यविशेषः । जीवा० २६६ । शिखरम् । ठाणा० २३३ । मुरजः-मर्द्दलविशेषः । जीवा० १०५, २४५ ।

मुरववखोड-व्यग्रः । नि० चू० प्र० ३४७ अ ।

मुरवसंठित-मुरजसंस्थितः-मर्द्दलसंस्थितः, आवलिकाबाह्यस्य एकादशमं संस्थानम् । जीवा० १०४ ।

मुरवी-सङ्कलकं-मुरजाकारमाभरणम् । भग० ४७७ । मुरवी-मृदङ्गाकारमाभरणम् । ज० प्र० २७५ ।

मुरिया-मौर्याः-मयूरपोषकवंशोद्भवः । बृ० द्वि० ४३ आ ।

मुरुंड-मुरुण्डः-विद्यामन्त्रद्वारविवरणे प्रतिष्ठानपुरे राजा । पिण्ड० १४२ । मुरुण्डः-वैनयिक्यां ग्रन्थिविषये पाटलीपुत्रे राजा । आव० ४२४ । मुरुण्डः-राजा । पिण्ड० १४१ । मुरुण्डः-चिलातदेशनिवासीम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ । मुरुंडः- (?) २१८ । पाटलीपुराधिपः । बृ० तृ० १६० अ ।

मुरुंडराया-नृपतिविशेषः । नि० चू० द्वि० ७७ आ ।

मुरुंडोराया-नृपतिविशेषः । नि० चू० द्वि० १०२ अ । मुरुण्ड राजा । नंदी० १६२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुरुण्डपृथिवी-शर्करापृथिवी । (?) ।
मुल्लभंडं-मुल्यभाण्डम् । उत्त० २१० ।
मुशल-शस्त्रम् । भग० २१३ ।
मुषण्ढिः-शस्त्रविशेषः । जीवा० १६३ । वनस्पतिकायिकभेदः । जीवा० २७ ।
मुष्टिकं-लोकप्रतीतं युद्धम् । अनु० १७३ ।
मुसंढि-मुषण्ढिः-शस्त्रविशेषः । जीवा० १६० । मुसण्ढिः-प्रहरणविशेषः । प्रज्ञा० ८६ । मुशुण्ढिः-प्रहरणविशेषः । प्रश्न० ८ ।
मुसंढी-धान्यविशेषः । भग० ८०४ ।
मुसग- । ज्ञाता० १३७ ।
मुसल-मुशलं चतुर्हस्तम् । अनु० १५४ । मुशलं प्रसिद्धम् । प्रश्न० ८ । षण्णवतिरङ्गुलं मुसलं-बोढस्कन्धकाष्ठम् । जं० प्र० ६४ । संख्याविशेषः । सम० ९८ ।
मुसलि-मुसली-घट्टना । ओघ० १०९ । कालमानविशेषः । भग० २७५ ।
मुसा-मूषा-स्वर्णादितापनभाजनम् । भग० ५४१ ।
मुसावाए-द्वितीयं पापस्थानकम् । ज्ञाता० ७५ ।
मुसावाय-सतोऽपलापोऽसतश्च प्ररूपणं मृषावादः । प्रज्ञा० ४३८ ।
मुसावायवत्तिए-मृषावादः-आत्मपरोभयार्थमलीकवचनं तदेव प्रत्ययः-कारणं यस्य दण्डस्य स मृषावादप्रत्ययः । सम० २५ ।
मुसुंढि-मुशुण्ढिः-प्रहरणविशेषः । जीवा० ११७ । मुशुण्ढिः प्रश्न० २१ । मुशुण्ढिः-शस्त्रविशेषः । जं० प्र० ७६ । साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ । कन्दविशेषः । उत्त० ६९१ । भग० २३१ ।
मुस्सा-मूलविशेषः । जीवा० १३६ ।
मुह-मुखः-समुद्रप्रवेशः । जं० प्र० २९४ । मुखं-अग्रभागः । सूर्य० ७१ । मुखं-आस्यम् । प्रश्न० ८ । मुखं-कारणम् । सूत्र० २८३ । मुखं-द्वादशाङ्गुलप्रमाणम् । अनु० १५६ । मुखं-समुद्रप्रवेशः । जं० प्र० ३४९ । मुखं-आभिमुख्यम् । ठाणा० ५२० । मुखं-प्रधानम् । उत्त० ५२४ । मुखं-उपायः । उत्त० ५२४ ।
मुहकाणुआ-लज्जा । नि० चू० द्वि० ६९ अ ।
मुहणंतए-मुहणंतकः-रजोहरणमुखवस्त्रिका । ओघ० ११७।
मुहणंतग-मुखानंतकं-मुखवस्त्रिका । आव० ७८१ । मुखानन्तकं-मुखवस्त्रिका । ओघ० २०८, २१४ ।
मुहणन्तकं मुखान्तकं-मुखवस्त्रिका । प्रज्ञा० ११६ ।
मुहफुल्लसंठिते- । सूर्य० १३० ।
मुहबंध-अश्वबन्धनविशेषः । ज्ञाता० २३० ।
मुहभंडग-मुखभाण्डकं-मुखाभरणम् । जं० प्र० २६५ ।
मुहमंगलिय-मुखमङ्गलिकः-चाटुकारिणः । जं० प्र० १४२ ।
मुहभंडग-मुखभाण्डकं-मुखाभरणम् । भग० ४८० ।
मुहमंडव-मुखे-अग्रद्वारे आयतनस्य मण्डपः मुखमण्डवः । ठाणा० २३१ । मुखे-अग्रद्वारे आयतनस्य मण्डपः मुखमण्डपः । ठाणा० २३० । मुखमण्डपः । जीवा० २२७ ।
मुहमक्कडिया-मुखमर्कटिका । आव० २०६,४३०, ६७७।
मुहमाख-मुखस्य परामर्षः-प्रमार्जनम् । ओघ० १९० ।
मुहरि-मुखरिः-नानाविधासम्बद्धाभिधायी । ओप० ९२ । मुखारिः-मुधारिः-मुखे नारिमावहति मुखमेव वा इहपरलोकापकारितयाऽरिरस्य सः । मुधैव वा कार्यं विनैव वारयो यस्यासौ । (?) । मुखमेव अरिः-शत्रुरनर्थकारित्वाद् यस्य सः मुखारिः । प्रश्न० ३६ । मुखेन-प्रभूतभाषणादिमुखदोषेण भाषमाणं अरि-वैरिणं आहवति-करोतीति मौखरिकः । बृ० तृ० २४८ अ ।
मुहवण्ण-मुखवर्णो-मुखच्छाया । उत्त० २८७ ।
मुहा-मुधा-प्रत्युपकारानपेक्षतया दीयमानम् । प्रश्न० ९८ ।
मुहाजीवी-मुधाजीवी-सर्वथा अनिदानजीवी । दश० १८१ ।
मुहाणंतगं-मुखानन्तकम् । आव० ७२३ ।
महादाइ-मुधादाता-अनिदानदाता । दश० १८१ ।
मुहालद्ध-मुधालब्धं-कोण्टलादिव्यतिरेकेण प्राप्तम् । दश० १८१ । जं कोंटलवेंटलादीणि मोत्तूणमितरहा लद्धं तं । दश० चू० ८३ आ ।
मुहिया-मुधिका-मुधा । दश० ५७ ।
मुहुत्तंतरं-मुहूर्त्तान्तरम् । आव० ३५३ ।
मुहुत्त-अन्तर्मुहूर्त्तम् । बृ० द्वि० ७४ आ । अन्तर्मुहूर्तं-सप्तसप्ततिसङ्ख्या लवाः । जीवा० ३४४ । मुहूर्त्तः-लव-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सप्तसप्ततिरूपः । ज्ञाता० १०४ । मुहुर्त्तः-सप्तसप्तति-लवप्रमाणः-कालविशेषः । आव० ५८३ । मुहूर्त्तं-मुहूर्त्तेन गच्छामि कृत्यसमाप्तौ । ठाणा० १४३ । सप्तसप्ततिलवप्रमाणः । ठाणा० ८६ । मुहूर्त्तः-लवसप्तसप्तति-प्रमाणः । भग० २११ । ज्ञाता० ३८ । मुहूर्त्तं-व्याख्यानतो विशेषप्रतिप्रत्तिरंतर्मुहूर्त्तमित्यर्थः । व्य० द्वि० २४५ आ । लवानी सप्तसप्तत्या मुहूर्त्तः । जं० प्र० ९० । मुहूर्त्तः-अभिषेकोक्तनक्षत्रसमानदैवतः । जं० प्र० २७४ ।

मुहुत्तग्ग-मुहुर्त्ताग्रं-मुहूर्त्तपरिमाणम् । सूर्य० १०१ ।

मुहुत्तमद्धं-अनन्तर्मुहूर्त्तम् । सूत्र० ३४४ । मुहूर्तार्धशब्देनाऽन्तर्मुहूर्तमेव मन्तव्यम् । विशे० १९८ ।

मुहूर्त्तान्त-भिन्नं मुहूर्त्तम् । आव० ३१ ।

मूआ-मूका-महाविदेहे नगरी । आव० १६७ ।

मूइंगा-पीपिलिया । नि० चू० प्र० ५७ आ ।

मूइअंगाई-मुइंगादयः-पिपीलिकाकुन्थ्वादयः । पिण्ड० १०६ ।

मूइआ-मूकीकृतं-निःशब्दीकृतम् । ज्ञाता० २३७ ।

मूओ-अरतो दुर्लभबोधिः । मर० ।

मूच्छनं-मुकुन्दहुडुक्काविचिक्कीकडवानां मूर्च्छनम् । राज० ५१ ।

मूच्छिए-मूर्च्छितो-मूढो-गतविवेकचैतन्यः । ज्ञाता० ८४ ।

मुट्ठिअ-चिलातदेशवासीम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ ।

मूडा- । व्य० द्वि० ३७ अ ।

मूढ-माष्टिकामूढः-अविनिश्चितः । ज्ञाता० २२७ । मूढः-हिताहितप्राप्तिपरिहाररहितः । आचा० १४१ । मूढः-अविभागस्थः । आव० २८५ । मूढः-स्वरूपात् चलितः । दश० १०२ । तत्त्वश्रद्धानं प्रति मूढः । भग० ३१२ । मूढो-गुणदोषानभिज्ञः । ठाणा० १६५ ।

मूढक-शरासनम् । भग० ५४७ ।

मूढा-अविभागस्थाः । विशे० ९२७ । मूढा-स्वभावाच्चलिताः । प्रज्ञा० ६१ ।

मूढाणिय-मूढं-नियतदिग्गमनाप्रत्ययं 'अणियं'ति अग्रं तुण्डं अनीकं वा-पर्वतकं जनसैन्यं यस्य स तथा । प्रश्न० ११५ ।

मूत-मुद्गादि । व्य० द्वि० ३३६ अ । मूतः-पुटश्च्वः । बृ० प्र० १३५ अ ।

मूय-मूकं-मम्मनभाषी । आचा० २३३ । मूकं-यद् आलापकाननुच्चारयन् वन्दते, कृतिकर्मणि त्रिंशत्तमो दोषः । आव० ५४४ ।

मूयइंगलिया-कीटिका । आव० ३७२ ।

मूयग-मूयकः-मेदपाटप्रसिद्धतृणविशेषः । प्रश्न० १२८ ।

मूरग-विध्वायकः । व्य० द्वि० ३८४ आ ।

मूरयति-चूर्णयति । प्रश्न० ७४ ।

मूर्च्छितः-गृद्धः-काङ्क्षावान् । आव० ५८७ ।

मूर्ति-जरा । विशे० ७७६ ।

मूर्त्ति-आकारः । जीवा० २७३ ।

मूल-समीपः । उत्त० ६२६ । मूलगुणप्रत्याख्यानम् । आव० ४७६ । मूलं-सट्टामूलादि । दश० ११८ । मूलं-मूलकर्म-अक्षतयोनिक्षतयोनिकरणरूपं । विवाहविषयम् । गर्भाधानपरिसाटरूपम् । पिण्ड० १४२ । मूलकः-शाकविशेषः । ठाणा० ४०६ । ठाणा० ११ (?) । मूलः-आश्रये अपरनाम । जं०प्र० ४१९ (?) । मूलं-कारणम् । आव० ३२५ । मूलं-निबन्धनम् । प्रश्न० ४२ । कारणम् । प्रश्न० १३२ । कारणम् । उत्त० २८० । महाव्रतारोपणम् । भग० ९२० । निरवशेषपर्यायोच्छेदमाधाय भूयो महाव्रतारोपणं तत् । व्य० प्र० १४ आ । संसारः । आचा० ९६ । प्रधानम् । आचा० ९६ । घातिकर्मचतुष्टयम् । मोहनीयं मिथ्यात्वम् । आचा० १६० । जीवा० १८७ । जटा । ठाणा० ५२१ । सकाशम् । ओघ० २० । जटा । प्रश्न० ९२ । अधः प्रसर्पि स्वावयवः । उत्त० २३ । कन्दस्याधो वर्ति । प्रश्न० १५२ । राशिः-नीवीः । उत्त० २७८ । कृताञ्जल्याद्योषधिमूलम् । प्रश्न० १०९ । मूल-कारणम् । आचा ९६ । मूलं-असंयमः कर्म वा । आचा० १६० । मोहनीयं-तद्भेदो वा कामस्तस्य स्थानं-शब्दादिको विषयगुणः । आचा० ९९ । प्रायश्चित्तविशेषः । ठाणा० २०० । मूलं-उशीरादि । आचा० ३० । मूलं-निकटम् । भग० २१७ । मूलं-कारणं-कषायाः । आचा० ९९ । मूलं-प्राणादिपातादौ पुनर्व्रतारोपणम् । आव० ७६४ । समीपम् । उत्त० ३०२ । आसन्नम् । जं० प्र० ४५९ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मूलनक्षत्रम् । सूर्य० १३० । सचित्तं-तरुशरीरम् । आव० ८२८ । समीपम् । ओप० ६ । मूलं-विदारिका-रूपम् । दश० १७६ । सव्वच्छेदो । नि० चू० प्र० १३ आ । समीपम् । ज्ञाता० २५ ।

मूलए-मूलकः-कन्दविशेषः । उत्त० ६९१ । मूलकः-अनन्तकायविशेषः । भग० ३०० ।

मूलओ-आदितः सर्वथैवेत्यर्थः । ठाणा० ५०२ ।

मूलक-अनन्तकायिकम् । प्रज्ञा० २५९ । वनस्पतिकाय-विशेषः । जीवा० २७ । मूलकं-मूलकर्ममूलकादिप्रयोगतो गर्भपातनादि । प्रश्न० ३८ ।

मूलकम्म-यदनुष्ठानाद्गर्भशातनादेर्मूलमवाप्यते तद्विधानादेवाप्तो मूलपिण्डः । आचा० ३५१ । मूलकर्म नाम पुरुष-द्वेषिण्याः सत्या पुरुषद्वेषीणीकरणमपुरुषद्वेषिण्याः सत्या द्वेषिणीकरणम् । व्य० प्र० १६३ आ । मूलकर्म-वशी-करणम् । पिण्ड० १२१ ।

मूलकरण-सामायिकादीनि प्रतिक्रमणावसानानि । विशुद्ध-कर्त्तव्यतायां मूलकरणम् । आव० ७७६ । यदवयववि-भागविरहितमौदारिकादिशरीराणां प्रथममभिनिर्वर्त्तनम् तत् मूलकरणम् । उत्त० १९७ ।

मूलग-मूलकं-शाकविशेषः । ज० प्र० १२४ । वनस्पति-विशेषः । भग० ८०२ । वनस्पतिविशेषः । भग० ८०४ । हरितविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । मूलकः-सपत्रजालकम् । दश० १८५ ।

मूलगत्तिया-मूलवर्त्तिका-मूलकन्दचक्कलिः । दश० १८५ ।

मूलगपत्त-पत्तविसेसं । नि० चू० द्वि० ६० अ ।

मूलगबीय-मूलकबीजं-शाकविशेषबीजम् । भग० २७४ ।

मूलगम-मूलगमः-मूलदोषभेदः । ओघ० १२४ ।

मूलगुण-मूलगुणः-मूलभूतो गुणः-उत्तरगुणाधारः-सम्यक्त्व-महाव्रताणुव्रतरूपः । आव० ७८ । मूलगुणत्वं-रात्रि-भोजनव्रतस्याऽस्यभावे सर्वव्रताभावादत्यन्तोपकारित्वाद् । विशे० ५४६ । मूलगुणः-प्राणातिपातनिवृत्त्यादिः । दश० १६१ । प्राणातिपातविरमणादयः । भग० ८९४ । मूलो-जीवः तस्य गुणः । बृ० तृ० ६७ अ । बृ० प्र० १४३ अ । मूलगुणः-चारित्रकल्पवृक्षस्य मूलकल्पाः गुणः-प्राणातिपातविरमणादिः । भग० २९६ । नि० चू० द्वि० १६६ अ । आद्यगुणः प्रधानगुण इत्यर्थः । नि० चू० प्र० २८ अ ।

मूलगुणघाइण-मूलगुणान् घातयितुं शीलं येषां ते मूल-गुणघातिनः-अनन्तानुबन्ध्यप्रत्याख्यानप्रत्याख्यानवरणाः द्वादशानां कषायाणामुदयः । आव० ७८ ।

मूलगुणनिम्मित:-पुरुषप्रायोग्याणि द्रव्याणि । आव० २७७।

मूलगुणविषय-आधाकर्मादि । आव० ३१५ ।

मूलगोत्ता-मूलभूतानि-आदिभूतानि गोत्राणि मूलगोत्राणि ठाणा० ३९० ।

मूलग्गाम-यत्र ग्रामे साधवः स्थिताः स मूलग्रामः । बृ० द्वि० ७९ अ ।

मूलचेतिय-आनन्दपुरे चैत्यम् । नि० चू० प्र० ३५५ अ ।

मूलचेलं- । बृ० प्र० ९२ अ ।

मूलच्छिज्जं-मूलं-अष्टमप्रायश्चित्तेन छिद्यते-विदार्यते यद्दो-षजातं तन्मूलच्छेद्यं अशेषचारित्रच्छेदकारि । आव० ७८ ।

मूलच्छेद्यं-सर्वनाशरूपम् । (?) ।

मूलजात- । आचा० ३४९ ।

मूलदत्ता-अन्तकृद्दशानां पञ्चमवर्गस्य दशममध्ययनम् । अन्त० १५ ।

मूलदलिय-मूलदलिकं-मूलदलं-आदिभूतद्रव्यम् । प्रश्न० १३४ ।

मूलदेव कलाशिक्षायामुदाहरणगतः । दश० १०९ । चोरः । नि० चू० तृ० १२० अ । मूलदेवः चौरिका-रकः । व्य० द्वि० ३३ आ । मूलदेवः । उत्त० ११८ । मूलदेवः-औत्पत्तिकीबुद्धिदृष्टान्ते मार्गविषये पान्थविशेषः । आव० ४२० । पुण्डरीकसार्थगामी । नंदी० १५४ । मूलदेवः-उज्जयिन्यां राजा । दश० ५७ ।

मूलनय मूलभूतो नयः । अनु० २६४ ।

मूलपलंब-यल्लोकस्योपभोगमायाति तदेतन्मूलपलम्बम् । बृ० प्र० १४३ आ ।

मूलपढमाणुओग मूलं-धर्मप्रणयनात्तीर्थंकरास्तेषां प्रथमः-सम्यक्त्वावाप्तिलक्षणपूर्वभवादिगोचरोऽनुयोगो मूलप्रथमा-नुयोगः । नंदी० २४२ । मूलप्रथमानुयोगः-स चैकस्तीर्थंकराणां प्रथमसम्यक्त्वावाप्तिपूर्वभवादिगोचरो यः स मूलप्रथमानुयोगः । ठाणा० २०० । मूलं तावत्तीर्थंकरा-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्तेषां प्रथमसम्यक्त्वावाप्तिलक्षणपूर्वभवादिगोचरोऽनुयोगो मूलप्रथमानुयोगः । सम० १३१ ।

मूलपत्ती-मूलपत्री । आव० ३५७ ।

मूलप्पओगकरण-मूलप्रयोगकरणं जीवप्रयोगकरणस्य प्रथमो भेदः । आव० ४५८ ।

मूलफल-मूलफलम् । सूत्र० २६३ । ठाणा० ११८ । मूलफलम् । भग० ३२६ ।

मूलबीय-मूलबीजः-आर्द्रकादिः । सूत्र० ३५० । मूलबीजः-जात्यादि । आचा० ३४९ । मूलमेव बीजं येषां ते मूलबीजः-उत्पलकन्दादिः । ठाणा० १८७ । दश० १३९ । मूलबीजः-कदल्यादि । आचा० ५७ ।

मूलभूत-द्वारभूतम् । आव० ८१९ । अङ्गप्रविष्टं-अङ्गभूतं वा । नंदी० २०३ ।

मूलभोयण-आहारदोषः । भग० ४६७ । मूलं-पुनर्नवादीनां तस्य भोजनं तदेव वा भोजनं भुज्यत इति भोजनमिति कृत्वा । ठाणा० ४६० । ज्ञाता० ४९ ।

मूलमंत-मूलानि प्रभूतानि दुरावगाढानि सन्तियेषामिति मूलवन्तः । जं० प्र० २९ ।

मूलयपत्तसरिसया-मूलं-आद्यं यत्पर्णं निःसारं परिपक्वप्रायं तत्तुल्या यदि वा मूलकपत्रतुल्याः शाकपत्रप्रायाः । ओघ० ६४ ।

मूलवंत-मूलवान्-मूलं प्रभूतं दूरावगाढं च अस्त्यस्येति । जीवा० १८७ ।

मूलवत्थु-द्वारभूतं वस्तु । आव० ८३९ ।

मूलसोरि-मूलश्रीः- शाम्बकुमारभार्या । अन्त० १८ । अन्तकृद्दशायां पञ्चमवर्गस्य नवममध्ययनम् । अन्त० १५ ।

मूला-धनवाहश्रेष्ठिपत्नी । आव० २२२ । मूलं-यत् कन्दस्याधस्तात् भूमेरन्तः प्रसरति । प्रज्ञा० ३१ । कन्दादधस्तिर्यग्निर्गतजटा समूहावयवरूपा । ज० प्र० २८४ ।

मूलाविय-मूलकबीजम् । ठाणा० ४०६ :

मूलाबीया मूलकः-शाकविशेषः तस्य बीजं मूलबीजकम् । ठाणा० ४०६ ।

मूलारिह-मूलार्हं-पुनर्व्रतोपस्थापनम् । ओप० ४२ । मूल-महाव्रतारोपणार्हं प्रायश्चितम् । भग० ९२० ।

मूलाहारा-तापसविशेषः । निरय० २५ ।

मूलिग-ओषधिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

मूलियं-मूले भवं मौलिकं-मौलधनम् । उत्त० २८१ ।

मूलुक्खयपडिवक्ख-मूलतो हतः शत्रुः । चउ० ।

मूषिकार-कलादिश्रेष्ठिविशेषः । विपा० ८८ ।

मूस-मूषः-धान्यम् । प्रज्ञा० २६६ ।

मूसए-मूषकः । आव० २१७ ।

मूसग-मूषकः-मूषकप्रधाना विद्या । आव० ३१८ ।

मूसगमड-मूषकमृतः-मृतमूषकदेहः । जीवा० १०६ ।

मूसा-भुजपरिसर्पविशेषः । प्रज्ञा० ४६ । मूषा-स्वर्णादितापनभाजनविशेषः । ज्ञाता० १६० ।

मूसियारदारए-मूषिकारदारक इति पितृव्यपदेशेन । ज्ञाता० १८४ ।

मृग-सत्त्वभेदोपलक्षितः, तनुत्वभीरुत्वादिना । ठाणा० १०६ । अगीतार्थः क्षुल्लकादिः । व्य० प्र० २०० अ ।

मृगदंश-शुनकः । प्रज्ञा० २५४ ।

मृगमद-कस्तूरी । नंदी० १७२ ।

मृगया-मृगव्या । । उत्त० ४३८ ।

मृगापति नाम शतानीकपट्टदेवी । विशे० ४९६ । आर्यादनया प्राप्तोपालम्भा । व्य० प्र० ११७ अ ।

मृगापुत्र-पूर्वकृताशुभकर्मोदयवान् । आचा० ३८ । दुःखविपाके दृष्टान्तः । सूत्र० १५६ ।

मृगावतिपुत्र- । नि० चू० द्वि० ४५ आ ।

मृगीपद-गुज्झंगं । नि० चू० प्र० २११ अ ।

मृणाल-शीतस्पर्शपरिणता । प्रज्ञा० १० ।

मृतकभक्त-पितृपिण्डः । आचा० ३२८ ।

मृतसूतकं-मृतेऽनंतरं दश दिवसान् यावत् । व्य० प्र० ७ आ ।

मृदङ्ग-आतोद्यविशेषः । प्रज्ञा० ८७ । वाद्यविशेषः । नंदी० ८८ ।

मृदु-सन्नतिलक्षणः । ठाणा० २६ । प्रज्ञा० ४७३ । कोमलं मनोज्ञं च । (?) ।

मृदुक-मधुरस्वरम् । ठाणा० ३९६ ।

मृद्वी-सललिता । आव० ५६६ ।

मृद्विका-अविनाशिद्रव्यम् । आचा० १३० ।

मृद्विकासार-खर्जूरसारः द्राक्षासारः निष्पन्न आसववि-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शेषः । जीवा० २६५ ।
मृषाक्रिया–आत्मज्ञात्याद्यर्थं यदलीकभाषणम् । ठाणा० ३१६ ।
मृषावाक्–उन्नम्यमानः केनचित् दुर्विग्धेनाहोऽयं महाकुलप्रसूत आकृतिमान् पटुप्रज्ञः । आचा० २१६ ।
मृष्टा–अमृता पथ्या वा । आव० ५६५ । मृष्ट इव मृष्टाः–सुकुमारशानया पाषाणप्रतिमेव शोधिना वा प्रमार्जनिकयेव । ठाणा० २३२ ।
मृष्टान्नार्थी–मृष्टान्नं अर्थते । ओघ० ४९ ।
मेंढ–मज्ञादनम् । बृ० तृ० ९६ आ ।
मेंढमुह–मेण्ढमुखः–अन्तरद्वीपविशेषः । जीवा० १४४ । मेण्ढमुखनामा अन्तरद्वीपः । प्रज्ञा० ५० ।
मेंढमुहदेव–अन्तरद्वीपविशेषः । ठाणा० २२६ ।
मेंढिय-मेंढिका । आव० २२२ ।
मेंढियगाम–शालकोष्ठकचैत्यस्थानम् । भग० ६८५ ।
मेंढविसाण–मेण्ढविषाणं–मेषशृङ्गम् । ठाणा० २१९ । मेंढविषाणा-मेषशृङ्गसमानफलावनस्पतिजातिः । ठाणा० १८५ ।
मे–माम् । उत्त० ३६७ ।
मेअन्न–मीयत इति मेयं-ज्ञेयं जीवादिवस्तु तज्जानातीति-मेयज्ञः । उत्त० ४४३ ।
मेई–मातङ्गी । आव० ३६७ ।
मेए–श्वपचः–चाण्डालः । दश० ३५ ।
मेएणं– । अन्त० १३ ।
मेखला–भूषणविधिविशेषः । जीवा० २६९ । मेखस्य माला । अनु० १५० ।
मेघंकरा–ऊर्द्ध्वलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ ।
मेघ–मेघः । उपा० २६ ।
मेघकुमार-श्रेणिकधारिण्योः पुत्रः महावीर भगवतः शिष्यः। ज्ञाता० (?) ११८ । मेघकुमारः । ज्ञाता० १५३ । मेघकुमारः ज्ञातायां प्रथमाध्ययनेऽभिहितः । ज्ञाता० १२९ । अन्त० २, १० ।
मेघकुमारतवो–उपासकदशाया आनन्दाध्ययने तपोवर्णने दृष्टान्तः । उपा० १८ ।
मेघघणसंनिवासं–घनमेघसदृशं-सान्द्रजलदसमानं कालकमित्यर्थः । भग० १२७ ।
मेघनाद–कालगते जागरणनिमित्तमध्ययनम् । व्य० द्वि० २५८ आ । पत्रशाकविशेषः । ज० प्र० २४४ ।
मेघमालिनी-ऊर्ध्वलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ ।
मेघवती-ऊर्ध्वलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ ।
मेघस्सरा–मेघस्वरा–धरणेन्द्रस्य घण्टा । ज० प्र० ४०७ ।
मेघोघरसियं–मेघौघरसितं-शब्दविशेषः । आव० २९२ ।
मेचकमणि–मणिविशेषः । विशे० १५६, ७६३ ।
मेज्झ-मेध्यम् । व्य० द्वि० ४१८ आ ।
मेढओ–मेषः–औत्पत्तिकी दृष्टान्ते मुख्यः । आव० ४१६ ।
मेढक–मेढकः–मुण्डकः । प्रश्न० ८ ।
मेढी–सकलफलकाधारभूतकाष्ठरूपा यस्याः सा तथा । ज्ञाता० १५७ । खलकमध्यवर्त्तिनी स्थूणा यस्यां नियमिता गोपंक्तिर्धान्यं गाहयति तद्वदमालम्ब्य सकलमन्त्रिमण्डलं मन्त्रणीयार्थान् धान्यमिव विवेचयति सा मेढी । ज्ञाता० ११ । खलकमध्यवर्त्तिनी स्थूणा । भग० ७३९ । मेढी–खलकस्तम्भः । ग० ।
मेढीपमाण– । उत्त० ३२३ ।
मेत–मेदः–चिलातदेशनिवासीम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ ।
मेतज्ज–मेतार्यः–नवपूर्व्यनगारः । आव० ३६९ ।
मेतार्यः–दुःखसम्बोध्ये दृष्टान्तः । आचा० ३५ ।
मेत्त–मात्रा–द्वात्रिंशत्तमांशरूपा । भग० २९२ । बुध्यादिपरिणामस्याभिनवत्वख्यापनपरः । औप० १०२ । क्रियायाः दशमभेदः । आव० ६४८ । मात्रशब्दः–तात्पर्यार्थविश्रान्तेस्तुल्यवाची । व्य० प्र० ७२ आ ।
मेत्ता– । नि० चू० द्वि० ११ अ ।
मेत्तायं–मात्रकम् । आव० ४०७ ।
मेदगधाउ–हरिद्वर्णाभो धातुः । दे० ।
मेदा–गृहीतचापा दिवा रात्रौ जीवहिंसापरम्लेच्छविशेषः । बृ० द्वि० ८२ आ ।
मेद्ध-अंगादानं । नि० चू० द्वि० ३० आ ।
मेधा–शीघ्रं ग्रन्थग्रहणम् । नि० चू० प्र० १७४ अ । अपूर्वश्रुतग्रहणशक्तिः । सम० १२८ ।
मेय–मेदः । ज्ञाता० १७३ । मेदः–देहे धातुविशेषः । प्रश्न०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

८ । मेदः । प्रज्ञा० ८० । मयः । उत्त० ४७५ ।

मेयज्जे-मेदार्यः-एतद्गोत्रोत्पन्नव्यक्तिविशेषः। सूत्र० ४०१। क्रौंचदयालुर्मुनिः । मरण० । मेतार्यः-दशमगणधरः । आव० २४० । मतार्यः । आव० ३६८ ।

मेयभ्रकऋषि- । नि० चू० द्वि० ३९ आ ।

मेया- । नि० चू० द्वि० ४३ आ ।

मेरए-मेरकं-मद्यविशेषः । प्रज्ञा० ३६४ ।

मेरओ-मेरकः-मद्यविशेषः । जीवा० २६५, ३५१ ।

मेरग-मेरकं तालफलनिष्पन्नम् । विपा० ४९ । पसन्नो सुरापायोगेहिं दव्वेहिं कारइ । दश० चू० ८८ आ । मेरकं-मद्यविशेषः । उपा० ४९ । मेरकः-मद्यविशेषः । ज० प्र० १०० । मेरकं-प्रसन्नाख्यां, सुराप्रायोग्यद्रव्यनिष्पन्नमन्यं वा । दश० १८८ ।

मेरय-मेरकः-स्वयम्भूवासुदेवशत्रुः । आव० १५९ । मैरेयं-सरकः । उत्त० ६५४ ।

मेरा- । सम० १५२ । मुख्सरिका । प्रश्न० १२८ । मर्यादा-चारित्ररूपा । आव० २६४ । हरिषेणमाता । आव० १६१ । मर्यादा-सीमा । आव० ६१९ । सामाचारी । आव० ७४४ । मर्यादा-विभागरूपा । ज० प्र० २१८ । मर्यादा । ओघ० १२१ । समाचारी । नि० चू० तृ० ७३ अ । मर्यादा । ठाणा० ३३१ । मर्यादा । ठाणा० ४१६ ।

मेरामेहावी-मर्यादामेधावी-चरणकरणप्रवणमतिमान् । बृ० प्र० १२५ आ ।

मेरु-पर्वतः । आचा० ४११ । मेरुदेव योगात् मेरुः । ज० प्र० ३७५ । ज्ञाता० ३१ । कैलासपर्वतो मेरुः । नि० चू० द्वि० ९८ अ ।

मेरुकं-व्यग्रम् । आचा० ३५४ ।

मेरुकान्त-महोरगभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

मेरुगिरितुंगसरिस मेरुगिरितुङ्गसदृश:-मेरुगिरेस्तुङ्गानि-उच्छ्रितानि तैः सदृशः कैलासपर्वतो मेरु-उच्छ्रित इत्यर्थः। आव० ५६६ ।

मेरुताल-वृक्षविशेषः । ज० प० ९७ ।

मेरुदेवीस्वामी-दशविरतेरसङ्ख्यभागेन न स्पृष्टे दृष्टान्तः। विशे० ११०६ ।

मेरुप्पभ-हस्तिविशेषः । ज्ञाता० ६४ ।

मेरुप्रभः-किंपुरुषभेदः । प्रज्ञा० ७० ।

मेरुमती-नदी । व्य० प्र० २८० आ ।

मेरुयालवण-एकोरुकद्वीपे वृक्षविशेषः । जीवा० १४५ ।

मेरू-सकलतिर्यग्लोकमध्यभागस्य मर्यादिकारित्वान्मेरुः । सूर्य० ७८ । मिन्दरः । ठाणा० ६८ ।

मेलक-समवायः । आचा० ३२८ ।

मेलणदोष-मीलनदोषः-संसर्गदोषः । आव० ५२१ ।

मेलणा-मिलना-संसर्गः । बृ० द्वि० ५ अ ।

मेलिमिंदा-दर्वीकराहिभेदविशेषः । प्रज्ञा० ४६ ।

मेल्हे-त्यजसि । आव० ३५१ ।

मेस-मेषः-यथा मेषोऽल्पेऽम्भसि अनुद्वालयन्नेवाम्भः पिबति, एवं साधुनाऽपि भिक्षाप्रविष्टेन बीजाक्रमणादिव्यनाकुलेन भिक्षा ग्राह्या, साधोरुपमानम् । दश० १८ ।

मेसर-लोमपक्षीविशेषः । प्रज्ञा० ४९ । लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ ।

मेहंकरा-मेघङ्करानाम्नी राजधानी ज० प्र० ३६८ । मेघङ्करा-प्रथमा दिक्कुमारीमहत्तरिका । ज० प्र० ३८८।

मेहंता-अणुभवंता । दश० चू० १३५ आ ।

मेह-सुमतिनाथजिनस्य पिता । सम० १५० । मेघः-अन्तकृद्दशानां षष्ठमवर्गस्य चतुर्दशममध्ययनम् । अन्त० १८ । मेघः-राजगृहे कुमारः । अन्त० २३ । मेघः-सुमतिपिता । आव० १६१ । मेघः-मेघकुमारः मातापितृसम्बोधकः । अन्त० १० । मेघः-मेघकुमारः । विपा० ९० । मेघः-कलम्बुकसन्निवेशवास्तव्यः । आव० २०६ । निरयावल्यां द्वितीयवर्गे उदाहरणम् । निरय० २० । मेघानगारः । ज्ञाता० ७३ । स्थावच्चापुत्रे दृष्टान्तः । ज्ञाता० १०१ । श्रेणिकपुत्रः । ज्ञाता० ५९ । आमलकल्पानगर्यां गाथापति । ज्ञाता० २५१ ।

मेहकुमार-श्रेणिकपुत्रः । ज्ञाता० ३७ ।

मेहणाओ-मेघनादः-विद्याधरविशेषः । आव० ३९३ ।

मेहमालिनी-मेघमालिनी चतुर्थी दिक्कुमारीमहत्तरिका । जीवा० ३८८ ।

मेहमुह-मेघमुखः । ज० प्र० २३९ । मेघमुखः-कुमारः । आव० १५० । मेघमुखः-अन्तरद्वीपविशेषः । जीवा०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

१४४ । मेघमुखनामान्तरद्वीपः । प्रज्ञा० ५० ।
मेहमुहदीव-अन्तरद्वीपविशेषः । ठाणा० २२६ ।
मेहरह-शान्तिनाथजिनस्य पूर्वभवनाम । सम० १५१ । मेघरथः-मध्यमिकनगर्याधिपतिः । विपा० ९५ ।
मेहराति-मेघरात्रिः कालमेघरेखातुल्यत्वात् । भग०२७१। कृष्णरात्रेर्द्वितीयं नाम । ठाणा० ४३२ ।
मेहला-मेखला-कट्याभरणम् । प्रश्न० १५९ । मेखला-रसना । ज्ञाता० १६५ ।
मेहवई-मेघवती-द्वितीयादिक्कुमारीमहत्तरिका । जं० प्र० ३८८ ।
मेहवन्न-मणिदत्तयक्षायतनस्यानोद्यानम् । निरय० ४० ।
मेहसिरि-मेघगाथापतिपत्नी । ज्ञाता० २५१ ।
मेहस्सर-मेघस्वरः-मेघस्येवातिदीर्घः स्वरो यस्य सः । जीवा० २०७ ।
मेहा-मेधा-पाठशक्तिः । विशे० ९३० । मेधा-अपूर्वापूर्वं-बृंहणोहात्मको ज्ञानविशेषः । व्य० प्र० १४४ आ । आमलकल्पानगर्यां मेघगाथापतिपुत्री । ज्ञाता० २५१ । मेधा-पटुत्वम् । आव० ७८७ । मेधा-हेयोपादेया धीः । जं० प्र० १८२ । चमेन्द्रस्य पञ्चम्याऽग्रमहिषी । भग० ५०३ । मेधा-इहावधारणस्वरूपा । विशे० ८५२ । धर्मकथायाः प्रथमवर्गे पञ्चममध्ययनं । ज्ञाता० २४७ । मेधा-वस्तुरूपावधारणशक्तिः । उत्त० २८७ । मेधा-प्रथमं विशेषसामान्यार्थावग्रहमतिरिच्योत्तरः सर्वोऽपि विशेष-सामान्यार्थावग्रहः । नंदी० १७५ । मेधा-श्रुतग्रहण-शक्तिः । ठाणा० ४१६ । मेघः-पयोदः । ठाणा० २७० ।
मेहावि-मेधावि-स्वामिपदसंज्ञादिप्राप्तार्थधारकम् । जं० प्र० २३७ । मेधावि । उपा० ४६ ।
मेहावी-मेधावी-कुशलः । आचा० ३९ । मेधावी-मर्यादाव्यवस्थितः । आचा० ४९ । मेधावी-प्लविनोत्प्ल-वनयोरुपायज्ञः । सूत्र० २७३ । सकृत्श्रुतदृष्टकर्मज्ञः । भग० ६३१ । मेधावी-सर्वभावज्ञः । आचा० ३०५ । मेधावी-सकृच्छ्रुतदृष्टकर्मज्ञः । अनु० १७७ । मेधावी-अपूर्वविज्ञानग्रहणशक्तिकः । औप० ९५ । मेधावी-परस्पराव्याहतपूर्वापरानुसन्धानदक्षः । जीवा० १२२ । मेधावी-सकृत्श्रुतदृष्टकर्मज्ञः । जं० प्र० ३८८ । मेधावी-अपूर्वश्रुतदृष्टग्रहणशक्तियुतः । प्रश्न० ११६ । मेधावी-मर्यादया धावतीत्येवशीलमिति निरुक्तिवशात् श्रुत-ग्रहणशक्तिस्तद्वत् । ठाणा० ३५३ । मेधावी-मर्यादावर्त्ति । ठाणा० ४१६ । मेधावी-विदितासारसंसारस्वभावः । आचा० १११ । मेधावी-बुद्धिमान् । आचा० १४७ । मेधावी-तत्त्वदर्शी । आचा० १६२ । मेधावी-अप्रमत्त-यतिः मर्यादाव्यवस्थितः श्रेण्यर्हो नापर इति । आचा० १७३ । मेधावी-न्यायावस्थितः । आव० ५१६ । मेधावी-मर्यादाव्यवस्थितः, सश्रुतिको हेयोपादेयपरिहार-प्रवृत्तिज्ञः । आचा० २०९ । मेधावी-अर्थावधारण-शक्तिमान्, मर्यादावर्त्ती वा । उत्त० ६५ । मेधावी-अवधारणशक्तिमान् । उत्त० १०४ । मेधावी-साधुः । दश० १७८ ।
मेहिल-स्थविरविशेषः भ०
मेहुण-मैथुनं-मिथुनस्य कर्म, द्वितीयमब्रह्मनाम । प्रश्न० ६६ । मैथुनः-मातुलपुत्रः । बृ० द्वि० ९० आ । मिथुनं-स्त्रीपुंसयुग्मं तत्कर्म मैथुनम् । ठाणा० १८६ । चतुर्थं पापस्थानकम् । ज्ञाता० ७५ । मैथुनं-अब्रह्म । आचा० ३३१ ।
मेहुणपच्चय-मैथुनप्रत्ययं-मैथुननिमित्तम् । जीवा० ३८५ ।
मेहुणपडिताते-मैथुनप्रतिज्ञया-मैथुनार्थमिति । ठाणा० ३१५ ।
मेहुणवत्तिए-मैथुनस्य वृत्तिः-प्रवृत्तिर्यस्मिन्नसौ मैथुन-वृत्तिको मैथुनं वा प्रत्ययो-हेतुर्यस्मिन्नसौ मैथुनप्रत्ययिकः । भग० १३४ ।
मेहुणसंसग्ग-मैथुनसंसर्गः-मैथुनसम्बन्धं योषिदालापादि । दश० १९८ ।
मेहुणसण्णा-मैथुनसञ्ज्ञा-मैथुनाभिलाषः, वेदमोहोदयजो जीवपरिणामः । आव० ५८० ।
मेहुणसन्ना-मैथुनसञ्ज्ञा-वेदोदयजनिता मैथुनाभिलाषः । जीवा० १५ । मैथुनसञ्ज्ञा-पुंवेदोदयान्मैथुनाय स्त्र्यालो-कनप्रसन्नवदनसंस्तम्भितोरुवेपनप्रभृतिलक्षणक्रिया मैथुन-संज्ञा । प्रज्ञा० २२२ । पुंवेदाद्युदयान्मैथुनाय स्त्र्याद्य-ङ्गालोकनप्रसन्नवदनसंस्तम्भितोरुवेपथुप्रभृतिलक्षणा क्रियैव सञ्ज्ञायतेऽनयेति मैथुनसञ्ज्ञा । भग० ३१४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मेहुणा-मैथुनिका-मैथुनाजीवया । व्य० प्र० २०९ अ ।

मेहुणी-मैथुनिका-मातुलदुहिता । बृ० तृ० ७२ अ ।

मेहे-मेहः सेचनम् । सूत्र० ११८ ।

मैत्री-क्षमाया ग्राहणं ग्रहणं हितचिंता वैराभावश्च । तत्त्वा० ७-६ ।

मैथुनकम्मी-मैथुनकर्म्म प्रारभन्ते । व्य० द्वि० १९३ आ ।

मैथुनमतिक्रमादिना- । (?) ।

मैथुनासेवना-अभिगमगमनम् । आव० ८२५ ।

मोंढ-म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

मोंढरि-वल्लीविशेषः । भग० ८०४ ।

मो-अवधारणार्थे । सूत्र० १५४ । स्मो-भवामो । भग० ६६८ । अस्माकम् । उत्त० ३१० । मो-अयं निपातो वाक्यालंकारार्थः । दश० ७८ ।

मोउद्देसए-तृतीयशतकस्य प्रथमोद्देशकः । भग० ५०६ ।

मोउयो-रागदोसविरहितो दोण्हवि मज्झे वट्टमाणो तुला स मोउयो भण्णति । नि० चू० द्वि० १३९ अ ।

मोएज्जए-वरुणस्य पुत्रस्थानीयो देवः । भग० १९९ ।

मोएति-मोचयति । आव० ३५१ ।

मोक्कलं- । नि० चू० प्र० १९१ अ ।

मोक्ख-बन्धस्य वियोगो मोक्षः । बद्धानि यानि कर्म्माणि, तेन कर्मणा सर्वाभावरूपतया यो विश्लेष एव मोक्षः । आचा० २६१ । अष्टप्रकारकर्मबन्धवियोगो मोक्षः । दश० ३९ । मोक्षः-कृत्स्नकर्मक्षयादात्मनः स्वात्मन्यवस्थानम् । ठाणा० ४४६ । मोक्षम् । ज्ञाता० ५५ ।

मोक्खपहोयारग-मोक्षपथावतारकः, सम्यग्दर्शनादिषु प्राणिनां प्रवर्त्तकाविस्यर्थः । सम० १११ ।

मोक्खमग्गगई-उत्तराध्ययनेषु अष्टाविंशतितममध्ययनम् । सम० ६४ ।

मोक्खलयं- । ओघ ९७ ।

मोक्खविणओ-इहलोकानपेक्षस्य श्रद्धानज्ञानशिक्षादिषु कर्मक्षयाय प्रवर्त्तनं मोक्षविनयः । उत्त० १७ ।

मोक्खहिकार-मोक्खकारणं । नि० चू० ६ अ ।

मोक्खा- । सूत्र० ३०७ ।

मोगरपाणी-मुद्गरपाणिः-यक्षविशेषः । अन्त० १९ । मुद्गरपाणिः-अन्तकृद्दशानां षष्ठमवर्गस्य तृतीयमध्ययनम् । अन्त० १८ ।

मोगरावड-मत्स्यविशेषः । जीवा० ३६ ।

मोगली-वल्लीविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

मोग्गर-गुल्मविशेषः । प्रज्ञा० ३२ । मुद्गरः-प्रयोधनः । प्रश्न० २१ । मुद्गरः-शस्त्रविशेषः । जीवा० ११७ । मुद्गरः । आव० ६६१ । मगदंति पुप्फा । नि० चू० द्वि० १४१ आ । भग० ३३१ ।

मोग्गरगुम्म-मुद्गरगुल्मम् । जं० प्र० ९८ ।

मोग्गल्लसेलसिहर-मोद्गलशैलशिखरं-पर्वतविशेषः । व्य० द्वि० ४३२ आ ।

मोग्गलायण-मौद्गलयायनं-अभिजिद्गोत्रम् । जं० प्र० ५०० । कुत्सगोत्रे भेदः । ठाणा० ३९० ।

मोग्गलायणसगोत्त-मोद्गलायनगोत्रं अभिचीनक्षत्रगोत्रम् । सूर्य० १५० ।

मोघ-शुभफलापेक्षया निष्फलो यो मोहः । सम० ११० ।

मोचक बाह्याभ्यन्तरग्रन्थिबन्धनात् । सम० ५ ।

मोचग-मोचयत्यन्यानिति मोचकः । जीवा० २५६ ।

मोचाकाण्ड-कदलीस्तम्भः । प्रश्न० ८३ ।

मोच्चं-मोच्यम् । मर० ।

मोच्छति-मोक्ष्यति-त्यक्ष्यति । भग० ३०६ ।

मोच्छिहिति-मोक्ष्यति-त्यक्ष्यति । जं० प्र० १६७ ।

मोटित-भग्नः । ज्ञाता० १५९ ।

मोट्ठिय-मौष्टिकः-मुष्टिप्रमाणः प्रोतचर्मरज्जुकः पाषाणगोलकः । उपा० ४७ । मौष्टिकः-मुष्टिप्रमाणपाषाणः । प्रश्न० ४८ ।

मोडण-नाशकम् । मर० ।

मोडणा-मोटना-गात्रभञ्जना । प्रश्न० ५६ ।

मोडिउण-आमोट्य । उत्त० १३९ ।

मोढेरकाहार-मोढेरकग्रामस्य समासन्नो देशः, परिभोग्यः । सूत्र० ३४३ ।

मोण-मौनं-वागनिरोधलक्षणम् । आव० ७८० । संयमानुष्ठानम् । आचा० २१२ । मौनः-संयमः, मुनेर्भावः मुनित्वं तदप्यसावेव मौनं वा वाचः संयमनम् । आचा० १४३ । मौनं-मुनेः इद सर्वज्ञोक्तं सम्यग्मौनम् । आचा० २०८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मोणचर-मौनं-मौनव्रतं तेन चरति मौनचरकः । ठाणा० २९८ ।

मोणपय-मौनंपदं-मौनीन्द्रं पद्यते-गम्यते मोक्षो येन तत् पदं-संयमः । सूत्र० ६१ ।

मोत्ति-मुक्तिः-निष्परिग्रहत्वमलोभत्वमित्यर्थः । ठाणा० ३७४ ।

मोत्तिया-द्वीन्द्रियजीवविशेषः । जीवा० ३१ ।

मोत्तूणं-मुक्त्वा । विशे० ९३५ ।

मोदकप्रिय-कुमारविशेषः । नंदी० १६६ ।

मोदली-गुलवञ्जणी । नि० चू० तृ० ६४ अ ।

मोमइया-ठाहेऊण बीयाणि पच्छा ताए ओहाडिज्जति । दश० चू० १११ अ ।

मोय-अब्भंतरो गिरो । नि० चू० तृ० २३ अ । मोकः-मूत्रम् । बृ० तृ० २०३ अ । मूत्रितम् । नि० चू० द्वि० १०० आ । मूत्रणम् । पिण्ड० १३१ । मोचः-प्रस्रवणं-कायिका । सूत्र० ११८ ।

मोयइ-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०३ । मोचकी-वृक्षविशेषः । प्रज्ञा० ३१ ।

मोयए-मोचकः- परेषां कर्मबन्धनमोचकः । भग० ७ ।

मोयण-मोचनं नाम न अन्यथा मोक्षः, एतद् दत्वा मुच्यते इति वंदनकं देयम् । कृतिकर्मणि षड्विंशतितमो दोषः । आव० ५४४ ।

मोयपडिमा-मोका-परित्यागप्रधाना प्रतिमा मोकप्रतिमा । व्य० द्वि० ३४९ आ । मोकः-कायिकी तदा उत्सर्गप्रधाना प्रतिमा मोकप्रतिमा । व्य० द्वि० ३४९ अ । मोकप्रतिमा-प्रस्रवणप्रतिमा । ठाणा० ६५ । मोकप्रतिमा प्रश्रवणाभिग्रहः । औप० ३२ । मोयप्रतिमा-प्रश्रवणप्रतिज्ञा । ठाणा० १६५ ।

मोयसमायार-'मोया' त्ति कायिका तत्समाचरणात्सभिक्षुस्तद्गन्धो भवति । आचा० ३६४ ।

मोया-कायिका । आचा० ३६४ । मोचा-चमरस्य विकुर्वणाविषयकोद्देशके नगरी । भग० १५३ । मोका-मोकानामनगरी, भगवतीसूत्रस्य तृतीयशतकस्य प्रथमोद्देशकः । भग० १६६ ।

मोयावइत्ता-मोचयित्वा साधुना तैलार्थंदासत्वप्राप्तिभगिनीवदिति । ठाणा० २७६ ।

मोरंगाइ- । नि० चू० द्वि० ४३ अ (?) ।

मोरंगादि- । नि० चू० प्र० १३८ अ ।

मोरग-मयूरपिच्छनिष्पन्नम् । आचा० ३७२ ।

मोरगगिरमिस्सा-मयूरपिच्छं । नि० चू० प्र० १७७ आ ।

मोरगीवा-मयूरग्रीवा । प्रज्ञा० ३६० ।

मोरपुत्तपाय-मयूरपुत्रपादः । आव० ८२२ ।

मोरपोसग-मयूरपोषकः । आव० ४३३ ।

मोरय-मुरियादि सुरियत्ति मोरयो सगवंसो । नि० चू० तृ० ४ अ ।

मोराग-मोराकं-सन्निवेषविशेषः । आव० १८९ ।

मोरिए-मौर्यः-सप्तमगणधरपिता । आव० २५५ ।

मोरियपुत्त-ताम्रलिप्तिनगर्यां गाथापति । भग० १६१ । मौर्यपुत्रः-सप्तमो गणधरः । आव० २४० ।

मोरिवंशपसुओ-मौर्यवंशप्रसुतः-बलभद्राभिधः श्रमणोपासको राजविशेषः । आव० ३१५ ।

मोरी-मयूरी-तत्प्रधाना विद्या । आव० ३१६ ।

मोलिकडे-अबद्धपरिधानकच्छ इत्यर्थः । सम० २० ।

मोलीण-जनपदविशेषः । भग० ६८० ।

मोल्ल-मूल्यम् । आव० ११६ ।

मोस-मोषः-स्तेयः । उत्त० ६३३ । मृषा-सत्याया विपरीतरूपा क्रोधाश्रितादिभेदा मृषा । आव० १६ । मृषावादम् । ठाणा० १३९ । मृषं-मृषावादम् । प्रश्न० ४ ।

मोसलि-मोसलिः-ग्रामविशेषः । आव० २१९ । मोशली-प्रत्युपेक्षणक्रियाविशेषः । ओघ० १०८ । तिर्यगूर्ध्वमधो वा घट्टना । उत्त० ५४१ । उड्ढमहो तिरियं वा कुड्डादिसु आमुसंतं पडिलेहेति मोसलो । नि० चू० प्र० १८१ आ ।

मोसली-प्रत्युपेक्षमाणवस्त्रभोगेन तिर्यगूर्ध्वमधो वा घट्टनरूपा । ठाणा० ३६१ ।

मोसा-मृषा विराधिनीत्वात् भाषाविशेषः । प्रज्ञा० २४८ । मृषा-अर्थानभिधायिनी अवक्तव्येत्यर्थः । भग० ५०० ।

मोसाणुबंधि-मृषा-असत्यं तदनुबध्नाति पिशुनाऽसत्यासद्भूतादिभिर्वचनभेदैस्तद् मृषानुबन्धिः । ठाणा० १८९ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मोसुवएस-मृषोपदेशः-मिथ्योपदेशकरणम् । आव० ८२० ।

मोहंभाणे-क्रोधादिरागादिव्यक्तिहीनः सामान्यो मोहः तद्ध्यानम् । आउ० ।

मोह-अज्ञानं, कामो वा । प्रश्न० ८५ । अज्ञानलक्षणश्च मोहः । आव० ५६७ । मोहः-गृहकर्त्तव्यताजनितवैचित्यात्मकः हेयोपादेयविवेकाभावात्मको वा । उत्त० १५१ । मोहः-अभिष्वङ्गः । उत्त० ४८५ । मोहः-अज्ञानम् । उत्त० ६२३ । मोघं-निष्फलं यथा भवति एवं सुब्व्यत्ययाद्वा मोघो-निष्फलः मोहः स्नेहः । उत्त० ३६२ । मोहः अज्ञानं मिथ्यात्वमोहनीयं वा । आचा० ११३ । मोहः-अज्ञानं मोहनीयभेदो वा । आ० १४१(?) । मोहः-पदार्थेष्वयथार्थावबोधः, श्रोतृमनोमूढता । सम० ११० मोहो मोहनं वेदरूपमोहनीयोदयसम्पाद्यत्वाद् अस्याज्ञानरूपत्वाद् मोहः अब्रह्मणम् । प्रश्न० ६६ । मोहः-ध्यामोंहो वेदादयो वा । सूत्र० ३१६ । मोहः-मोहनं अब्रह्मणो नवम नामा । प्रश्न० ६७ । मोहः-ज्ञानावरणदर्शनावरणमोहनीयात्मकः । उत्त० २१३ । मोहः-अज्ञानम् । दश० ११९ । मोहनं मोहः-वितथग्राहः । विशे० ११८६ ।

मोहकल-मोहकर्दमः । भक्त० ।

मोहगुणा-मोहगुणाः-मोहयति जानानमपि जन्तुमाकुलयति प्रवर्तयति चान्यथेहेति मोहः, तस्य गुणाः तदुपकारिणः शब्दादयः । उत्त० २२६ ।

मोहजाल-मिथ्यात्वादि । आव० ७८८ ।

मोहट्ठाण-मोहस्थानानि-वारिमध्यावमग्नत्रसप्रमाणमारणादीनि त्रिंशत् । उत्त० ६१७ ।

मोहण-मैथुनसेवा । ज० प्र० ४५ । जीवा० २०० ।

मोहणगिह-मोहनगृहम् । जीवा० २६९ ।

मोहणघर-मोहनगृहं-सुरतगृहम् । ज० प्र० १०६ । सम्मोहोत्पादकं गृहं रतिगृहं वा । ज्ञाता० १२६ ।

मोहणघरगा-मोहनगृहकं-मैथुनसेवावासभवनानि तत्प्रधानानि गृहकाणि । ज० प्र० ४५ । जीवा० २०० ।

मोहणसील-मोहनशीलः-निधुवनप्रियः । ज्ञाता० ६३ ।

मोहणिज्ज-मोहनीयं-त्रिंशत्स्थानकं मोहनीयस्थानं महामोहबन्धनहेतुः । (?) । मोहनीयं-मिथ्यात्वमोहनीयम् । भग० ६३५ । मोहणीयं-येनात्मा मुह्यति तच्च ज्ञानावरणीयं मोहनीयं वा । बृ० तृ० २३९ अ ।

मोहणीयं-सामान्येनैकप्रकृतिकर्ममोहनीयं मोहश्च, विशेषेण चतुर्थी प्रकृतिः । आव० ६६१ । सामान्येनाष्टप्रकारं कर्म, विशेषतः चतुर्थी प्रकृतिः । सम० ५२ ।

मोहनि-मैथुनसेवा करोति । जीवा० २०१ ।

मोहनीयं-येनात्मा मुह्यति तच्च ज्ञानावरणीयं मोहनीयं वा । व्य० प्र० १६५ । भा ।

मोहभावणा-मोहभावना । उत्त० ७०७ ।

मोहमहभयपयट्टओ-मोहमहाभयप्रकर्षकः, प्रवर्द्धकः मोहो-मूढता महाभयं अतिभीतिः, तयो प्रकर्षकः-प्रवर्त्तको प्रवर्द्धको वा यः स । प्रश्न० ५ ।

मोहर-मोखरं-मौखर्येण पूर्वसंस्तवपश्चात्संस्तवादिना बहुभाषितेन यल्लभ्यते तत् । प्र० १५४ । शिष्योपमा, मुखर एव मौखरो-मुखरतया चाटुकरणतो य आत्मानं पुत्रतया अभ्युपगमयति स मौखर इति भावः । ठाणा० ५१६ ।

मोहरिए-मुखं-अतिभाषणातिशयेन वदतीति मुखरः स एव मौखरिको-बहुभाषी, अथवा मुखेनारिमावहतीति निपातनात् मौखरिकः । ठाणा० ३७३ । मौखर्यं-धाष्टर्यं प्रायमसत्यासम्बद्धप्रलापित्वम् । आव० ८३० ।

मोहरिय-मौखर्यं धाष्टर्यं प्रायमसत्यासम्बद्धप्रलापित्वम् । उपा० १० । मुखरः-वाचालः-असम्बद्धप्रलापी । ज० प्र० २६४ ।

मोहामोह-अङ्गनाभिष्वङ्गः । आचा० १२८ ।

मोहियाणि-मोहितानि-निधुवनानि । ज्ञाता० १६५ ।

मोहोब्भवः-कामोद्भवः । ओघ० ७१ ।

मौज्ज-काष्ठपादुकः । सूत्र० ११८ ।

मौद्गलिः-बौद्धविशेषः । आचा० १३५ ।

मौर्य-चन्द्रगुप्तवंशः, पाटलीपुत्रराजा । विशे० ४१० ।

मौर्यवंश-अशोकश्रीवंशः । विशे० ४०६ ।

मौर्यवंशसंभूत-बलभद्रः । विशे० ६५३ ।

म्रक्षणं-नवनीतम् । जीवा० १६२ ।

म्लेच्छा-कर्मभूमिजभेदः । सम० १३५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

य

य-च: वाच्यान्तरद्योतनार्थः । जं० प्र० २४३ । यकारो-विकप्पदरिसणे । नि० चू० प्र० ६२ अ । यः-प्रति-समयमनुभूयमानायुषोऽपरायुर्दलिकोदयात् पूर्व्वपूर्व्वायुर्दलि-कविच्युतिलक्षणावस्था यस्मिंस्तदाऽऽवीचि । (?) ।

यक्षदिन्न-मालापहृतद्वारविवरणे जयन्तपुरे गृहपतिः । पिण्ड० १०८ ।

यक्षाः-श्वानः । बृ० प्र० ७४ आ ।

यक्षोत्तम-यक्षभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

यज्ञ-प्रतिदिवसं स्वस्वेष्टदेवतापूजा । जीवा० २८१ ।

यज्ञायुधि-स एष यज्ञ एव दुरितवारणक्षमत्वादायुधं-प्रहरणं यस्यासौ यजमानः । विशे० ७७९ ।

यज्ञोपवीतं- । आव० १५७ ।

यतना-जयणाइ-उपयुक्तस्य युगमात्रदृष्टित्वम् । आचा० ३७२ (?) ।

यतितव्यं-प्राप्तेषु तदवियोगार्थं यत्नः कार्यः । ठाणा० ४४१ ।

यत्कडिल्लं-अयो-लोहं तन्मयम् । ओघ० ५० ।

यदुः-यादवः । उत्त० ४९० ।

यादृका-अभिनवप्रसूतागौ । व्य प्र० २२५ अ ।

यदृच्छा-यथेच्छा । आव० ८१७ । सम० १११ । ठाणा० २६८ ।

यदृच्छावादिमत-मतविशेषः । भग० १०५ ।

यदृच्छावादी-मतविशेषः । भग० १०५ ।

यमति-बध्नति । व्य० प्र० १६० आ ।

यथाप्रवृत्तिकरण-इह गम्भीरभवोदधिमध्यविपरिवर्ती । जन्तुरनाभोगनिर्वर्तितः गिरिसरिदुपलघोलनाकल्पः यथाप्रवृ-त्तिकरणः । ठाणा० ३१ । यथैव प्रवृत्तं करणं-परिणाम-विशेषः । आव० ७५ ।

यथार्थ-आहोश्वित् पलाशाभिधानवत् । आव० ५१ ।

यथालन्द-उत्कृष्टलन्दं पंचरात्ररूपमेकस्यां वीथ्यां चरण-शीला यस्मात्ततोऽमी उत्कृष्टलन्दानतिक्रमः । बृ० प्र० २२९ अ ।

यथालन्दिक-पञ्चरात्रिद्विवालक्षणस्योत्कृष्टस्य लन्दस्यानति-क्रमेण चरन्तीति यथालन्दिकः । विशे० १४ ।

यथालन्दिककल्प- । विशे० १० ।

यथालघुस्वकं-एकान्तलघुकं-जघन्यं मध्यमं वा । व्य० द्वि० ३०७ आ ।

यथाश्रुतार्थव्याख्या- । विशे० १६६ ।

यथासङ्ख्यदोषः- । ठाणा० ४९६ ।

यथासंस्तृत-काष्ठं चासौ शिलेवायतिविस्तराभ्यां शिला चेति काष्ठशिला यथासंस्तृतम् । (?) ।

यन्त्र-अधिकरणविशेषः । भग० १८२ ।

यन्त्रक-तिलादिनिष्पीडनयन्त्रम् । शस्त्रविशेषः । भग० २१३ ।

यन्त्ररूपकपाट-यन्त्रसंयुक्तकपाटम् । पिण्ड० १०६ ।

यमक-विचित्रचित्रकूटपर्वतौ । ठाणा० ३२७ ।

यमदीय-सूत्रकृताङ्गस्य पञ्चदशमध्ययनम् । उत्त० ६१४ ।

यमनिका- । ठाणा० ४०२ ।

यमलपदं-वर्गद्वयस्य सामयिकी परिभाषा । अनु० २०६ । अष्टानामष्टानामङ्कस्थानानां सामयिकी संज्ञा । अनु० १०६ (?) ।

यमा- । ठाणा० २०२ ।

यमुनराजः- । भग० ४६१ ।

यव-उज्जयिनीनगरे गर्दभपिता । बृ० प्र० १९१ अ ।

यवधान्य-धान्यविशेषः । ओघ० १६३ ।

यवन-देशविशेषः । उत्त० ३३७ ।

यवनालक-कन्याचोलकः । विशे० ३५३ । कन्याचोलकः । आव० ४२ ।

यवनिका-वस्त्रम् । उत्त० ४२५ ।

यवमध्व-प्रकीर्णतपोविशेषः । उत्त० ६०१ ।

यवसः-आवसिका । बृ० प्र० २४७ आ । पौष्टिकाहारः । नंदी० १४७ ।

यवोराजा-अनिलनरेन्द्रसुतः । बृ० प्र० १६० आ ।

यशस्वन्तः-किंपुरुषभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

यशोजीवित-कीर्त्तिजीवितं यथा महावीरस्येति । ठाणा० ७ ।

यशोधर-दुर्गाद्युपयाचिते पिष्टमयकुक्कुटबलिदाता । आचा० २७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यशोधरा-स्तोकस्यापि प्रमादजनितवेदनीयादिकर्मणो बहुतीव्रफलत्वे स्त्री:। दश० ११३। आधाकर्मसम्भवे अन्तर्दृष्टान्ते आभीरी। पिण्ड० ६४।

यशोभद्रसूरि-आचार्यविशेषः। पिण्ड० ४४।

यशोमती-शुद्धाधाकर्मगवेषणायां श्राविका। पिण्ड० ७५।

यष्टा-याजकः। उत्त० ५२३।

यष्टचा- । सम० १२६।

याइ-आइं भाषायां अरिः-शत्रुः। ज्ञाता० ८६।

याकिनी-हरिभद्राचार्यस्य धर्ममाता महत्तरा। दश० २८६।

याग-यज्ञः। उत्त० ३१४।

याज्ञवल्क्य-स्मृतिविशेषः। आव० १५८।

यातना-प्राणेभ्यो जीवस्यातिपातना। प्रश्न० ६।

यातुधान- । आचा० २४३।

यात्रा-महिमा। आव० ५३७। यात्रा। ठाणा० २५।

यात्राभृतकः-यात्रा-देशान्तरगमनं तस्या सहाय इति भ्रियते यः स। ठाणा० २०३।

यादसां- । आचा० २२०।

यानपात्र- । आचा० ४१ (?)।

यापय-निर्वाहय। बृ० प्र० २८१ आ।

यापयति-निर्वाहयति। व्य० प्र० १०७ आ।

यापित्वस्य बोधपर्यायत्वात्। ठाणा० २४१।

यावंतिकमिश्रम्- । बृ० प्र० ८३ अ।

यावक-लाक्षारसः। अन्त० ९।

यावज्जीविकव्रत मध्यमविदेहतीर्थकरतीर्थेषु भवति इति तेषूपस्थापनाऽभावाद्। ठाणा० ३२३।

यावत्-परिमाणे, मर्यादायाम्, अवधारणे वा। आव० ४५५।

यावत्कथा-यावती-यत्परिमाणा कथा-मनुष्योऽयं देवदत्तादिर्वाऽयमिति व्यपदेशलक्षणा। ठाणा० २३६।

यावत्कथिक-आजन्मभावि। दश० २६।

यावत्कथितम्- । ठाणा० ३६४।

यावन्तिके- । आचा० ४१०।

यावपंगुणे उद्घाटयेत्। सूत्र० ६५।

यावयट्ठा-यावदर्थं-अपरिसमाप्तम्। दश० १८२।

युक्ति-अन्यान्यभक्तिभिस्तथाविधद्रव्ययोजनम्। ठाणा० ४२१।

युग-पञ्चाब्दिकः कालविशेषः। ठाणा० ७६। सुषमदुषमादिः। भग० ६३१। कालः। व्यव० प्र० ३१७ आ।

युगन्धर-कूबरम्। ज० प्र० २११।

युगमत्स्य-मत्स्यविशेषः। प्रश्न० ९।

युग्मप्रदेशं घनचतुरस्रं-अष्टपरमाण्वात्मकमष्टप्रदेशावगाढं च तच्चैवं-चतुष्प्रदेशात्मकस्य पूर्वोक्तस्य प्रतरस्योपरि चत्वारोऽन्ये परमाणवः स्थाप्यन्ते। प्रज्ञा० १२।

युग्मप्रदेशं घनत्र्यस्रं-चतुष्परमाण्वात्मकं चतुःप्रदेशावगाढं च प्रतरत्र्यस्रस्यैव त्रिप्रदेशात्मकस्य सम्बन्धिन एकस्याणोरुपर्येकोऽणुः स्थाप्यते ततो मिलिताश्चत्वारो भवन्ति। प्रज्ञा० १२।

युग्मप्रदेशं घनवृत्तं-द्वात्रिंशत्प्रदेशं द्वात्रिंशत्प्रदेशावगाढं च तच्चैवं-पूर्वोक्तद्वादशप्रदेशात्मकस्य प्रतरवृत्तस्योपरि द्वादश, तत उपरिष्टादधश्चान्ये चत्वारश्चत्वारः परमाणव इति। प्रज्ञा० ११।

युग्मप्रदेशं घनायतं-द्वादशपरमाण्वात्मकं द्वादशप्रदेशावगाढं च, तत्र प्रागुक्तस्य षट् प्रदेशस्य प्रतरायतस्योपरि तथैव तावन्तः परमाणवः स्थाप्यन्ते। प्रज्ञा० १२।

युग्मप्रदेशं प्रतरचतुरस्रं-चतुष्परमाण्वात्मकं चतुष्प्रदेशावगाढं च, तत्र तिर्यग् द्विप्रदेशे द्वे पङ्क्ती स्थाप्यन्ते। प्रज्ञा० १२।

युग्मप्रदेशं-प्रतरत्र्यस्रं-षट् परमाणुनिष्पन्नं षट् प्रदेशावगाढं च, तत्र तिर्यग् निरन्तरं त्रयः परमाणवः स्थाप्यन्ते, तत आद्यस्याध उपर्यधो भावेनाणुद्वयं द्वितीयस्याध एकोऽणुः। प्रज्ञा० ११।

युग्मप्रदेशं प्रतरायतं-षट् परमाण्वात्मकं षट् प्रदेशावगाढं च, तत्र त्रिप्रदेशं पङ्क्तिद्वयं स्थाप्यते। प्रज्ञा० १२।

युग्मप्रदेशं श्रेण्यायतं-द्विपरमाणु द्विप्रदेशावगाढं च, तत्र तिर्यग् निरन्तरं अणुद्वयं स्थाप्यते। प्रज्ञा० १२।

युग्मप्रदेशं प्रतरवृत्तं-द्वादशपरमाण्वात्मकं द्वादशप्रदेशावगाढं च, तत्र निरन्तरं चत्वारः परमाणवश्चतुर्ष्वाकाश-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रदेशेषु रुचकाकारेण व्यवस्थाप्यन्ते, ततस्तत् परिक्षेपेण शेषा अष्टौ । प्रज्ञा० १२ ।

युग्यम्-यानम् । दश० २१८ ।

युग्यकम्-गोल्लविषये जंपानं द्विहस्तप्रमाण चतुरस्रं सवेदिकमुपशोभितम् । ठाणा० २४० ।

युज्यते-व्यापार्यते । प्रज्ञा० ३१७ ।

युतायां-पृथग्भूतायाम् । व्य० (?) ।

युधिष्ठिरः-पाण्डुराजज्येष्ठपुत्रः । प्रश्न० ८७ ।

यूका-त्रीन्द्रियजीवविशेषः । प्रज्ञा० २३ । षट्पदिका । आव० ५७४ ।

यूथिका-'जूई' इति प्रसिद्धा । जीवा० १९१ ।

यूपक-संज्ञाच्छेयावरणो य जूयओ सुक्कदिणतिन्नि । (सन्ध्याच्छेदावरणश्च यूपकः शुक्ले दिनांस्त्रीनु) । अनु० १२१ । वेटकाख्यं जलमध्यवर्त्ति तटम् । बृ० द्वि० ३४ अ ।

यूव-यूपः-मेरोरपरस्यां पातालकलशः । जीवा० ३०६ ।

योग-योजनं योगो-व्यापारः । विशे० २०६ । यागः-देवपूजा । ज्ञाता० ४१ । बीजाधानोद्भेदपोषणकरणम् । राज० १०९ । ठाणा० २५ ।

योगनिरोध-एतदभिधानं शुक्लध्यानम् । भग० १८४ ।

योगराज-आधाकर्मसम्भवे अन्तर्दृष्टान्ते आभीरः । पिण्ड० ६४ ।

योगसंग्रहः- । बृ० तृ० ९१ अ (?) ।

योगसङ्ग्रहाः-यैर्योगाः-शुभमनोवाक्कायव्यापाराः सम्यग् गृह्यन्ते-स्वीक्रियन्ते ते आलोचनानिरपलापादयो द्वात्रिंशत् । उत्त० ६१८ ।

योगड-बलीवर्दः । नि० चू० तृ० ३७ आ ।

योत्कारः- । विशे० ६०६ ।

योत्रिन्यन्ते-वहनाय सज्जीक्रियन्ते । ओघ० ७५ ।

योधनो-आधाकर्मसम्भवे अन्तरदृष्टान्ते वत्सराजस्य स्त्री । पिण्ड० ६४ ।

योधाः-शौर्यवद्भ्यो विशिष्टतराः । राज० १११ ।

योनका-धात्रीविशेषः । ज्ञाता० ४१ ।

योवारि-धान्यविशेषः । बृ० द्वि० १९९ आ ।

यौवनिका-युवावस्था । नंदी० १६१ । नंदी० १६८ । प्रज्ञा० ४७५ ।

र

रंगंमि-षष्ठवासुदेवनिदानकारणम् । आव० १६३ टी० ।

रंग-रङ्गः । आव० ३४४, ३६० । मण्डपः । आव० ७०३ । रङ्गः । उत्त० १९३ । रंगं-नाट्यस्थानम् । बृ० द्वि० २५५ अ । रङ्गः-रक्तावयवच्छविविचित्ररूपः । दश० ८६ । रङ्गवत्, रक्तम् । ठाणा० ४४६ ।

रंगजण-रङ्गजनः-नृत्यप्रेक्षकजनः । आव० ५२८ ।

रंगट्ठाणं- । भग० ५२६ ।

रंगण-रङ्गणं-रागाद्युपरञ्जनम् । औप० ३५ । ठाणा० ४६४ ।

रंजण-रञ्जनं-जीवस्वरूपोपरञ्जनकारि रागादिकं वस्तु । प्रश्न० १५७ ।

रंटणिया-रुण्टनकादि-रुदितक्रिया । ज्ञाता० २०२ ।

रंडा-रण्डा-गतधवा स्त्री । ओघ० ७२ । रण्डा-विधवा स्त्री । आव० ६४० ।

रंति-कामक्रिडा । दे० ।

रंभा-बलेन्द्रस्याग्रमहिषी । भग० ५०३ । धर्मकथायां द्वितीयवर्गे तृतीयमध्ययनम् । ज्ञाता० २५१ ।

र-रः-पूरणार्थे निपातः । आव० ५२७ । रः-अयं निपातः किलशब्दार्थः । दश० ७९ ।

रइ-रतिः-आनन्दः । भग० ६१८ । धृतिः । उत्त० ३९८ । रतिः-विषयेषु मोहनीयादेयाच्चित्ताभि रतिः । भग० ८० । रति-दयिताङ्गसङ्गजनिता प्रीतिः । उत्त० ४२८ ।

रइकरा-रतिकराः-नन्दीश्वराभिधानाष्टमद्वीपचक्रवालविदिक्-चतुष्टयव्यवस्थिता झल्लरीसंस्थिताः पर्वतविशेषाः । प्रश्न० ९६ ।

रइत्ताण-रजस्त्राणं-पात्रवेष्टनकम् । बृ० द्वि० २३७ अ ।

रइपसत्त-रतिप्रसक्तः-रमणप्रसक्तः । सूर्य० २९४ ।

रइप्पिया-किन्नरेन्द्रस्याग्रमहिषी । भग० ५०४ ।

रइमोहणिज्ज-यदुदयात् बाह्याभ्यन्तरेषु वस्तुषु प्रमोदमाधत्ते तत् रतिमोहनीयम् । प्रज्ञा० ४६९ ।

रइयं-रचित-औद्देशिकभेदरूपम् । भग० २३१ । रचितं-औद्देशिको भेदो-यन्मोदकचूर्णादि पुनर्मोदकतया कूरदध्यादिक वा यत्करम्बकादितया विरचितं तत् । औप० १०१ । रचितः-स्वयमेव रचनां प्राप्तः । जीवा० १६० ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रचितः-स्वस्वनामकर्मोदयनिर्वर्त्तितः । जीवा० २७१ । रतिदः-रम्यः । जीवा० २७१ । रचितः-स्वकर्मणा निष्पादितः । जीवा० २७२ । रचितं-न्यस्तम् । ज्ञाता० २५ ।

रइयए- । ज्ञाता० ४९ ।

रइयग-रचितकं-कांस्यपात्रादि । व्य० प्र० १६४ अ ।

रइया-रचिता-विरचिता रतिदा वा । जीवा० २२६ । रचितः स्वयमेव रचनां प्राप्तः । प्रज्ञा० ८६ ।

रइल-रजोवद्, जलवृद्धिहानिमयं पङ्कबहुलम् । जीवा० ३०३, ३७० ।

रइल्लय-रचितम् । ओघ० १५६ ।

रइल्लिय-रजोयुक्तम् । भग० २५४ ।

रइवक्का-रतिवाक्या-रतिकर्तॄणि वाक्यानि यस्यां सा रतिवाक्या चूडा । दश० २७० ।

रई-पद्मप्रभोः प्रथमा शिष्या । सम० १५२ । रतिः-विषयरागः । प्रश्न० १३७ । रतिः-रमणं रतिः-संयमविषया धृतिः । उत्त० ८२ ।

रउग्घाओ-रज उद्धातः-विश्रसा परिणामतः समन्ताद्रेणुपतनम् । आव० ७३५ ।

रउग्घाय-रजोद्धातः-दिशां रजस्वलत्वम् । भग० १९६ ।

रउस्सला-रजस्वला-रजोयुक्ता । भग० ३०६ । रजस्वला-रजोयुक्ता । जं० प्र० १६७ ।

रए-रजः-स्पृष्टावस्थो रेणुः । औप० ५६ । रजः-श्लक्ष्णतरा रेणुपुद्गलः । जीवा० २४५ । रजः-श्लक्ष्णरेणुपुद्गलः । जं० प्र० ३८९ । रजः-कठिनं स्वेदार्द्रमलरूपम् । पांशु वा । उत्त० १२३ ।

रएइ-रञ्जयति । ज्ञाता० २०५ ।

रएउं-रङ्गयित्वा । ओघ० १४३ ।

रओ-पृथ्वीकाय आरण्यं वायूद्धूतमागतं रजः । आव० ७३३ ।

रक्ख-रक्षः-वैश्रमणस्य पुत्रस्थानीयो देवः । भग० २०० ।

रक्खतिया-धनगोपपत्नी । ज्ञाता० ११५ ।

रक्खमूलिया- । निरय० २५ ।

रक्खस-राक्षसः-त्रिंशत्तम मुहूर्त्तः । सूर्य० १४६ । जं० प्र० ४९१ । राक्षसः-व्यन्तरः । बृ० द्वि० २६४ आ । व्यन्तरभेदविशेषः । प्रज्ञा० ६९ ।

रक्खा-रक्षा जीवरक्षणस्वभावत्वात् । अहिंसायास्त्रयस्त्रिंशत्तमं नाम । प्रश्न० ९९ ।

रक्खिअज्ज-रक्षितार्यः । आव० २९६ ।

रक्खिज्जा-रक्षितार्या: । उत्त० १७३ ।

रक्खिए-रक्षोऽस्यास्तीति रक्षिकः, रक्षायां नियुक्तो राक्षिको वा । व्य० प्र० १९० अ ।

रक्खियज्ज-पितृप्राव्राजकः । नि० चू० द्वि० २९ आ । नि० चू० द्वि० १०९ आ ।

रक्खियस्सामिणो- । नि० चू० द्वि० १०९ आ ।

रक्खी-सप्तदशमतीर्थंकृत्प्रथमाशिष्या । सम० १५२ ।

रक्खोपगा- । जीवा० २६० ।

रक्खोवगय-रक्षोपगतः-रक्षामुपगतः, सततं प्रयुक्तरक्षः । भग० १९४ ।

रक्तं-गेयरागेण रक्तः-भावितः । अनु० १३२ ।

रक्तकणवीरं- । जीवा० १९१ ।

रक्तकम्बलम्- । जीवा० १९१ ।

रक्तचन्दन-चन्दनविशेषः । सम० १३८ ।

रक्तपटवेष-रक्तवस्त्रवेषः । नंदी० १५७ ।

रक्तपट्टलिङ्ग-तच्चणियः । आव० ६२८ ।

रक्तपाच-दीर्घग्रीवो जलचरः । नि० चू० तृ० ५६ आ ।

रक्तबन्धुजीवः- । जीवा० १९१ ।

रक्तरत्न-पद्मरागरक्तम् । अनु० २२४ ।

रक्तवती-नदीविशेषः । ठाणा० ७५ । प्रपातह्रदविशेषः । ठाणा० ७५ ।

रक्ता-शिखरिणिवर्षधरे पञ्चम कूटम् । ठाणा० ७२ । नदीविशेषः । ठाणा० ७५ । प्रपातह्रदविशेषः । ठाणा० ७५ ।

रक्तावती-वापीनाम । जं० प्र० ३७१ ।

रक्ताशोकं- । जीवा० १९१ ।

रक्तोत्पलम्- । जीवा० १९१ ।

रक्तोदा-शिखरिणिवर्षधरे अष्टमं कूटम् । ठाणा० ७२ ।

रङ्गमध्यं- । भग० ४८२ ।

रङ्गमध्यगतः- । आव० १६८ ।

Jain Education International　　For Private & Personal Use Only　　www.jainelibrary.org

रचियग–रचितकं–मोदकचूर्णादिसास्वाद्यं प्राप्य पुनर्मोदकादितया विरचितम् । प्रश्न० १५४ ।

रजउग्घात–रजस्वलादि शोयामुसस्सु समन्ततोऽन्धकार इव दृश्यते तत्र पांशुवृष्टौ रजउग्घातो । व्य० द्वि० २४०

रजकनोलिकोत्थ–द्रव्यक्रोध: । आव० ३६१ ।

रजोहरण–निषद्याद्वयोपेतम् । बृ० प्र० १५० आ । धर्मध्वजः । पिण्ड० ४ ।

रज्ज–राज्यं–प्रभुता । ठाणा० ३४३ । राजादिपदार्थसमुदायः । भग० ६९१ । राष्ट्राधिपत्यरूपम् । उत्त० ४४१ । राज्यम् । ज्ञाता० १३१ । राणयभोत्ती रज्जं । नि० चू० प्र० ८३ अ । एकनृपाज्ञावर्त्ति मण्डलम् । बृ० तृ० ८० अ । यावत्सु देशेषु एकभूपतेराज्ञा तावद्देशप्रमाणमेतेषु यत्र यस्य । बृ० तृ० ८० अ ।

रज्जआ–दोरकोत्ति । नि० चू० प्र० १२१ आ ।

रज्जणता–मणसा पोतिगमणं रज्जणता । नि० चू० द्वि० ७१ आ ।

रज्जवइ–स्वतन्त्रः । भग० ५४२ ।

रज्जसुंक–राज्यप्राप्तव्यम् । ज्ञाता० १३१ ।

रज्जसुक्कः–राज्यशुल्का । आव० ३४४ ।

रज्जह–रज्यत–रागं कुरुत । ज्ञाता० १४८ ।

रज्जियव्वं–रक्तव्यं–रागकार्यः । प्रश्न० १५६ ।

रज्जु–दशनालिकानिष्पन्ना । अनु० १५४ । रज्जुः–रज्जुगणितम् । सूत्र० २६९ । रज्जुः । आव० ५१५ । फलकसङ्घातनदवरिका । ज्ञाता० १५७ ।

रज्जुगणित–सङ्ख्यया भेदः । ठाणा० ९६३ ।

रज्जुच्छाया–छायाया भेदः । सूर्य० ९५ ।

रज्जुमती–दोरो । नि० चू० प्र० १२१ आ ।

रज्जू–रज्ज्वा यत्सङ्ख्यानं तद्रज्जुरभिधीयते । ठाणा० ४९६ । रज्जुः । आव० २७३ ।

रज्झइ–राध्यते । आव० २०६ ।

रट्ठ–राष्ट्रं–ग्रामनगरादिसमुदायम् । उत्त० ४४२ ।

रट्ठउड–रट्ठमहत्तरो । नि० चू० प्र० २०६ अ । राष्ट्रकूटः–राष्ट्रमहत्तरः । बृ० द्वि० २१२ आ ।

रट्ठिओ–राष्ट्रिकः । आव० २१६ ।

रट्ठकूड–राष्ट्रकूटः–मण्डलोपजीवी राजनियोगिकः । विपा० ३९ ।

रट्ठथेरा–राष्ट्रे व्यवस्थाकारिणो बुद्धिमन्त आदेयाः प्रभविष्णवस्ते राष्ट्रस्थविराः । ठाणा० ५१६ ।

रट्ठधम्म–राष्ट्रधर्म्मः–देशाचारः । ठाणा० ५१५ ।

रट्ठवद्धण–राष्ट्रवर्धनः–अज्ञातोदाहरणे प्रद्योतात्मजपालकलघुपुत्रः । आव० ६९९ ।

रट्ठिय–राष्ट्रिकः–राष्ट्रचिन्तानियुक्तकः । प्रश्न० ९६ ।

रडइ–रोदिति । आव० ४२० । रटति । आव० ४३२ ।

रडिय–रटितं आरट्टीरूपम् । प्रश्न० १६० ।

रणपट्टगो– । नि० चू० प्र० २४५ आ ।

रण्ण–अरण्यम् । आव० ६७१ ।

रण्णतणं–अरण्यतृणं । तृणपञ्चके पञ्चमो भेदः । आव० ६५२ ।

रण्णिगो–आरण्यकः । आव० ४४७ ।

रत–जीवस्वरूपोपरञ्जनाद्रज इव रजः–कर्म्म । ठाणा० ३१९ । मैथुनम् । सम० १६ । रजः–पापम् । रतं रतिः । रयः–औत्सुक्यम् । प्रश्न० १५७ । ठाणा० ४०६ । आरण्णो वा उद्धुओ आगओ । नि० चू० तृ० ६६ आ ।

रतणप्पभा–भीमराक्षसेन्द्रस्य चतुर्थी अग्रमहिषी । ठाणा० २०४ ।

रतणसंचया–जम्बुद्वीपप्रमाणा चतुर्थी राजधानी । ठाणा० २३१ ।

रतणसंचय–मानुषोत्तरपर्वते अपरोत्तरस्यां रत्नसंचयकूटम् । ठाणा० २२३ ।

रतणुच्चत–मानुषोत्तरपर्वते दक्षिणापरस्यां दिशि रत्नोच्चयकूटम् । ठाणा० २२३ ।

रतणुच्चता–जम्बूद्वीपप्रमाणा द्वितीया राजधानी । ठाणा० २३१ ।

रति–रतिः–रतं, निधुवनम् । अब्रह्मण एकोनविंशतितमं नाम । प्रश्न० ६६ । चित्तरमणम् । ज्ञाता० १६२ । रतिः–तदवस्थाऽऽसक्तिरूपा । जीवा० १२३ ।

रतिकरगपव्वत–नन्दीश्वरद्वीपे पर्वतः । ठाणा० २३१ ।

रतिकरपर्वत–नन्दीश्वरद्वीपे पर्वतः । ज्ञाता० १२८ ।

रतिकरा–रतिकराः–रतिकरणाद्रतिकराः । ठाणा० २३३ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नन्दीश्वरद्वीपे विदिग्व्यवस्थिता: चत्वारश्चतुःस्थानकाभिहितस्वरूपाः पर्वताः । ठाणा० ४८० ।

रतिकम्म-यदुदयेन सचित्ताचित्तेषु बाह्यद्रव्येषु जीवस्य रतिरुत्पद्यते तत् । ठाणा० ४६६ ।

रतिघर-रतिगृहं-क्रीडास्थानम् । आव० ५१ ।

रतिप्पभा-किन्नरेन्द्रस्य चतुर्थाऽग्रमहिषी: । ठाणा० २०४ ।

रतिप्रिय-किन्नरभेदः । प्रज्ञा० ७० ।

रतियभोती-ठविय पाहुडियं भुंजति णिक्खित्तभोती वा ठविय भोति घंटिक्करगपरलगादिसु जो य वट्टिय आणेउं भुंजति सो रतियभोती । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।

रतिरुद्ध-अंजलि । नि० चू० द्वि० १२० आ ।

रतिश्रेष्ठा-किन्नरभेदः । प्रज्ञा० ७० ।

रतिसेणा-किन्नरेन्द्रस्य तृतीयाऽग्रमहिषी: । ठाणा० २०४ । कन्नरस्याग्रमहिषी: । भग० ५०४ ।

रती-रतिः-इह विषयगता गृह्यते, सा पुनर्ललना अवगुहनादिका, तथाभूतोऽप्यवजुगुहिषुः स्त्रीभिरभिधीयते । आचा० १०६ । रतिः-रतिहेतुत्वात् । अहिंसायाः सप्तमं नाम । प्रश्न० ९९ । ठाणा० ४०६ । रतिः-कामरागः । प्रश्न० १३८ । रम्यते अस्यामिति रतिः-स्पर्शनादिसम्भोगजनिता चित्तप्रह्लृत्तिः । उत्त० २४३ ।

रत्तंसुअ-रक्तांशुकः-मशकदंशादिनिवारणार्थकमशकगृहाभिधानवस्त्रविशेषः । जं० प्र० २८५ ।

रत्तंसुय-रक्तांशुकं-अतिरमणीयं रक्तं वस्त्रम् । जीवा० २१० । रक्तांशुकं-मशकगृहाभिधानो वस्त्रविशेषः । सूर्य० २९३ । अतिरमणियं वस्त्रम् । जं० प्र० ५५ ।

रत्त-रक्तः-संमर्दितः । जं० प्र० २१२ । अहोरात्राः । उत्त० ५३७ । गेयरागानुरक्तेन यत् गीयते तत् । जं० प्र० ४० । लोहितम् । भग० १० । रक्तं-तिरोहितम् । सूर्य० २६४ । रक्तं-गेयरागानुरक्तेन यद्गीयते तत् । जीवा० १९४ । रक्तः । भग० ५७७ । रक्तः-तिरोहितः । सूर्य० २३४ । रक्तं-गेयरागेणानुरक्तः । ठाणा० ३९६ ।

रत्तकंबलसिला-रक्तकम्बलशिला-अभिषेकशिलाया नाम । जं० प्र० १७२ ।

रत्तकंबलसिलाओ- । ठाणा० ८० ।

रत्तकणवीर-रक्तकणवीरम् । आव० ६८१ ।

रत्तकणवीरए-रक्तकणवीरः । प्रज्ञा० ३६१ ।

रत्तगंड-रक्तौ-रञ्जितौ गण्डौ यैस्तानि रक्तगण्डानि । ज्ञाता० १५८ ।

रत्तचंदण-रक्तचन्दनम् । आव० ६८१ ।

रत्तच्छ-रक्ताक्षी-अशिवकारिण्या विशेषणम् । ओघ० १७ ।

रत्तणिक्खेत्त-रजनिक्षेत्रम् । सूर्य० ११, १२ ।

रत्तपड-रक्तपटः-परिव्राजकः । ज्ञाता० १९३ ।

रत्तपडवेस-रक्तपटवेषः । आव० ४२१ । नंदी० १५७ ।

रत्तपडा-पुव्वपच्छसंथुतो । नि० चू० प्र० १४७ अ । सक्का । नि० चू० द्वि० ९८ अ ।

रत्तपाओ-रक्तपादः-महापुरस्य रक्ताशोकोद्याने यक्षः । विपा० ९५ ।

रत्तबंधुजीव-रक्तबन्धुजीवः । प्रज्ञा० ३६१ ।

रत्तबंधुजीवय-रक्तबन्धुजीवकं-लोहितबन्धुकम् । अन्त० ६ ।

रत्तरयण-रक्तरत्नं पद्मरागादि । भग० १६३ । प्रश्न० १३४ । रक्तरत्नम् । आव० ५२ ।

रत्तवई-रक्तवती महापुरे बलराजस्य कन्या । विपा० ९५ । रक्तवती-महापुरे दत्तराज्ञी । विपा० ९५ । रक्तावती-नदीविशेषः । जं० प्र० ३८१ ।

रत्तवईकूड-रक्तावत्यावर्तनकूटम् । जं० प्र० ३८१ ।

रत्तवडोवासग-रक्तपटोपासकः । आव० ३०७ ।

रत्तसिला-रक्तशिला-अभिषेकशिला । जं० प्र० ३७२ ।

रत्ता-रक्ता-नदीविशेषः । जं० प्र० ३८१ ।

रत्तासोग-रक्ताशोकं-महापुरनगरे उद्यानम् । विपा० ९५ । रक्ताशोकः । प्रज्ञा० ३६१ ।

रत्ति-रात्रिः । उत्त० ५३६ ।

रत्तिया-रक्तिका-गुञ्जा । जं० प्र० ३४ ।

रत्तुप्पल-रक्तोत्पलवद्रकः । ज्ञाता० ६४ । रक्तोत्पलम् । प्रज्ञा० ३६१ ।

रत्था-रथ्या-राजमार्गः । जं० प्र० १८८ । रथ्या-वीथिः । ओघ० ९९, १९८ । सेरिका । ६०५ ।

रत्थामुह-रथ्यामुखं-रथ्याप्रवेशः । आव० १३६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रत्नकाण्ड-षोडशविधरत्नमयं षोडशसहस्रबाहल्यम् । सम० ८८ ।
रत्नचन्द्रः- । जं० प्र० ५४५ ।
रत्नपुर-अनिसृष्टद्वारविवरणे माणिभद्रादीनां नगरम् । पिण्ड० १६३ ।
रत्नशेखर-रत्नपुरनगरे राजा । सूत्र० ४१३ ।
रत्नसारकुमारः- । जं० प्र० ३२७ ।
रत्नाकराः-शुद्धाधाकर्मवर्ज्यगवेषणायां सूरयः । पिण्ड० ७५ ।
रत्नाधिकम्- । आव० २१६ ।
रत्नावलि-तपविशेषः । व्य० प्र० ११३ आ । रत्नावलिः-द्वीपः समुद्रोऽपि च । आभरणविशेषः । प्रज्ञा० ३०७ ।
रथमुशल-चेटककोणकयोर्युद्धे संग्रामः । व्य० द्वि० ४२६ अ ।
रथवीरपुर-शिवभूतिर्नाम राजसेवकवास्तव्यं नगरम् । विशे० १०२० ।
रथसंगिणेल्ली-रथमाला । ज्ञाता० ५९ ।
रथानीक-सप्तानीकेषु तृतीयम् । जीवा० २१७ ।
रथावर्त्तपर्वत-वज्रस्वामिनः पादयोपगमनस्थानम् । आचा० ४१९ ।
रथ्या-आपणवीथिः । जीवा० १४६ ।
रधंतिया-रन्धयन्तिका-ओदनस्य पाचिका । ज्ञाता० ११७ ।
रन्न-अरण्यतृणम् । ठाणा० २३४ । राजा, राजनाद् दीपनात् शोभावत्वाद् आराध्यत्वाद् वा राजा । ठाणा० ११८ । अरण्यम् । प्रज्ञा० १११ ।
रन्निग-अरण्यकः-अरण्यवासी । प्रज्ञा० ११२ ।
रप्फुक- । बृ० प्र० २६५ आ ।
रप्फुक-दुष्टव्रणः । बृ० तृ० ७२ अ ।
रप्फुग-दुट्ठुव्वणो । नि० चू० प्र० ११४ आ ।
रप्फो-तीतो । नि० चू० प्र० ४३ अ ।
रमइ-रमते-रतिमाबध्नाति । जीवा० २०१ ।
रमए-रमते-अभिरतिमान् भवति । उत्त० ६१ ।
रमण-भर्ता । ज्ञाता० १६५ । भर्ता, लावकादिखेड्डुम् । आव० ३४६ । कुकुंटादिक्रीडात्मकम् । उत्त० १५१ ।
रमणओ-रमणकः । आव० ९३ ।
रमणिज्ज-लान्तककल्पे विमानविशेषः । सम० १७ । रमणीयो विजयः । जं० प्र० ३५२ ।
रमणिज्जा- । ठाणा० ८० ।
रमति-रमते-धृतिं कुर्वंति । आचा० ७८ । रमति-रतिं कुर्वंति । ज्ञाता० २३२ ।
रमिज्जा-रमेत-वर्तेत । दश० २४५ ।
रम्म-रम्यो विजयः । जं० प्र० ३५२ । रम्यः । ज्ञाता० ७८ । लान्तककल्पे विमानविशेषः । सम० १७ ।
रम्मग-लान्तककल्पे विमानविशेषः । सम० १७ । रम्यकूटं-रम्यक्क्षेत्राधिपदेवकूटम् । जं० प्र० ३८० । रम्यको विजयः । जं० प्र० ३५२ ।
रम्मगकूड-रम्यक्कूटं-रम्यक्क्षेत्राधिपकूटम् । जं० प्र० ३७७ ।
रम्मगवासा-रम्यक्वर्षः, अकर्मभूमिविशेषः । प्रज्ञा० ५० ।
रम्मगा- । ठाणा० ८० ।
रम्मयवास-रम्यक्वर्ष-महाहिवन्निषधयोरन्तराले वर्षम् । ठाणा० ६८ ।
रम्मा- । ठाणा० ८० ।
रम्यक-नीलवर्षधरपर्वते अष्टमं कूटम् । ठाणा० ७२ । रुक्मिवर्षधरपर्वते तृतीयं कूटम् । ठाणा० ७२ ।
रय-रजः-बध्यमानकं कर्म । आव० ४०६ । रजः-निसर्गनिर्मलजीवानुरञ्जनाद् रजः-कर्म । आव० ४३८ । रयः-वेगः चेष्टाऽनुभवः फलं वा । आव० ४३९ । रजः-जीवस्वरूपोपरञ्जनात्कर्म ज्ञानावरणादि । प्रश्न० ९८ । रज्यते अनेन स्वच्छस्फटिकवच्छुद्धस्वभावोऽप्यात्माऽन्यथात्वमापाद्यत इति रजः-कर्मबध्यमानकं बद्धं च । उत्त० १८५ । वातोत्पाटितं व्योमवर्त्ति । भग० ६६५ । रजः-वातोत्खातम् । प्रश्न० ५९ । रजः-रेणुः । जीवा० २७७ । रजः-बध्यमानं बद्धं ईर्यापथं वा कर्म । आव० ५०७ । रजः-पृथिवीरजः । आव० ५७६ । वातोत्खातमाकाशवर्ति रजः । सम० ६१ । रतः-अनुद्वेगवान् । दश० ७३ । रजः-आरण्यपांशुः । दश० १५१ । रजोहरणम् । ओघ० १११ । श्लक्ष्णतरा रेणुपुद्गला रजः । राज० १८ । धूमागारो आपांडुरो । नि० चू० तृ० ७० अ । रजः-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कर्म । उत्त० ३३५ । रजः-सचित्तपृथिवीकायः । ओघ० २१५ । रजः-बध्यमानं कर्म्म । नंदी० ४१ । रतं-स्त्र्यादिभिः सह विषयानुभवनम् । उत्त० ४२६ । रयः-वेगः । उत्त० ५०८ । आव० ६०२ । रयः-संक्रमणोद्वर्त्तनापवर्तनादियोग्यम् । व्य० प्र० २५५ ।

रयउग्घाए-विश्रसापरिणामतः समन्ताद्रेणुपतनं रज उद्घातो भण्यते । ठाणा० ४७६ । रज उद्घातः-रजस्वलादिक् । जीवा० २८३ । (?) १८५ ।

रयए-रजतकूटं, इदं चान्यत्र रुचकमिति प्रसिद्धम् । जं० प्र० ३३७ ।

रयग-वत्थसोहगो । नि० चू० द्वि० ४३ आ ।

रयगहर-रजकगृहम् । आव० ६९२ ।

रयगसेणी-रजकश्रेणिः । आव० ६९२ ।

रयणं-रत्नं-कर्केतनादि । प्रज्ञा० ९७ । भग० १६३ । प्रश्न० ३८ । रत्नं-इन्द्रनीलादि । जीवा० १६४ । रत्नम् । सूर्य० २६१ । रत्नं-इन्द्रनीलादि, जलसमुद्भवं वा । आव० २३० । रत्नः-रत्नमयः । आव० २३१ । रत्नम् । आव० ४०७ । वज्रवैडूर्यादि । प्रज्ञा० ४३ । कर्केतनादिरत्नः । ज्ञाता० ३१ । रजतः । ज्ञाता० ३५ । जलजातं रत्नम् । जं० प्र० २४ । रमन्ते रज्यन्ते ग्राहका येभ्यः सल्लक्षणेभ्यस्तानि रत्नानि । जं०प्र० १४२ । रत्नम् । दश० १६३ । मानुषोत्तरपर्वते दक्षिणपूर्वस्यां दिशि रत्नकूटम् । ठाणा० २२३ । रत्नं-मनुष्यजातावुत्कृष्टत्वात् रजनो वा रञ्जकः । भग० ४६८ । रत्नम् । आव० ८२६ ।

रयणकंड-रत्नकाण्डं-प्रथमं काण्डं-रत्नानां विशिष्टो भूभागः । जीवा० ८९ ।

रयणकरंडए-रत्नकरण्डकः । जीवा० २३४ ।

रयणकरंडग-रत्नकरण्डकः । जं० प्र० ४१० ।

रयणदीव-रत्नद्वीपः-आहारैषणाविवरणे वणिग्दृष्टान्ते द्वीपः। दश० १९ ।

रयणदेवता- । नि० चू० तृ० ५ आ ।

रयणद्दीव-द्वीपविशेषः । ज्ञाता० १५७ ।

रयणद्दीवदेवया-रत्नद्वीपे देवी । ज्ञाता० १५७ ।

रयणपंजर-रत्नपञ्जरः-रत्नसमुदायः । जं० प्र० २९८ ।

रयणपुर-रत्नपुरं-धर्मनाथजन्मभूमिः । आव० १६० । रत्नपुरं-रत्नशेखरराजधानी । सूत्र० ४१३ ।

रयणप्पभा-रत्नानां प्रभा-दीप्तिर्यस्यां सा रत्नप्रभा-प्रथमा पृथिवी । भग० ६८ । रत्नानां प्रभा-ज्योत्स्ना यस्यां सा रत्नप्रभा । अनु० ८१ । रत्नप्रभा-रत्नबाहुल्या पृथिवी । जीवा० ८९ । रत्नानि प्रभा-स्वरूपं यस्याः सा रत्नप्रभा-रत्नबहुला, रत्नमयी । प्रज्ञा० ४३ । भीमराक्षसेन्द्रस्य चतुर्थी अग्रमहिषी । भग० ५०४ । रत्नप्रभा-रत्नैर्वा प्रभाति-शोभते या सा । ठाणा० ५२५ ।

रयणमाला-रत्नमाला-रत्नशेखरराजस्याऽग्रमहिषीः । सूत्र० ४१३ ।

रयणवई-रत्नवती-यक्षहरिलस्य तृतीया सुता-ब्रह्मदत्तराज्ञी । उत्त० ३९९ ।

रयणवडंसए- । भग० २०३ ।

रयणवाणियओ-गिरिणगरे रत्नवणिक् । आव० ५२ ।

रयणवासा-रत्नवर्षः-रत्नवर्षणम् । भग० १९९ ।

रयणविचित्त-रत्नविचित्रं-रत्नखचितम् । आव० ५०४, ५०५ ।

रयणवुट्ठी-रत्नवृष्टिः । भग० १९९ ।

रयणसंचया-रत्नसञ्चया-उत्तरपश्चिमरतिकरपर्वतस्योत्तरस्यामीशानदेवेन्द्रस्य वसुन्धरायाः अग्रमहिष्या राजधानी । जीवा० ३६५ । रत्नसञ्चया नगरी । जं० प्र० ३५२ ।

रयणसंचयाओ- । ठाणा० ८० ।

रयणसिरी-रत्नश्रीनामगाथापतेर्भार्या । ज्ञाता० २५१ ।

रयणा-रत्ना-उत्तरपश्चिमरतिकरपर्वतस्य पूर्वस्यामीशानदेवेन्द्रस्य वसुनामिकाया अग्रमहिष्या राजधानी । जीवा० ३६५ । ठाणा० २३१ । रचना-नामादिविन्यासलक्षणा । आव० ४७२ । नि० चू० प्र० ३४ अ ।

रयणाइं-रत्नानि-तत्तज्जातिप्रधानवस्तूनि । जं० प्र० १९७ ।

रयणागर-रत्नाकरः । ज्ञाता० २२८ । रत्नाकरः-रत्नानां खनिः । भग० १९९ ।

रयणाभ-रत्नानां-वैडूर्यादीनामाभानमाभास्वरूपतः प्रतिभासनमस्यामिति रत्नाभा । उत्त० ६९७ ।

रयणामए-रत्नमयः-अन्तर्बहिरपि रत्नखचितः । जं० प्र०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

१६३ ।

रयणामय-रत्नमयम् । प्रज्ञा० ६५ ।

रयणालंकार-रत्नालङ्कारं-मुकुटम् । ज० प्र० २१६ ।

रयणावलिभद्द-रत्नावलिभद्रः-रत्नावलिद्वीपे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

रयणावलिमहाभद्द-रत्नावलिमहाभद्र-रत्नावलिद्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

रयणावलिमहावर- रत्नावलिमहावरः-रत्नावलिसमुद्रेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

रयणावलिवर-रत्नावलिवरः-द्वीपविशेषः, समुद्रविशेषश्च । जीवा० ३६८ । रत्नावलिवरः-रत्नावलिसमुद्रे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ । रत्नावलिवरः-रत्नावलिवरे समुद्रे पूर्वार्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

रयणावलिवरभद्द-रत्नावलिवरभद्र-रत्नावलिवरे द्वीपे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

रयणावलिवरमहाभद्द-रत्नावलिवरमहाभद्रः-रत्नावलिवरे द्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

रयणावलिवरमहावर-रत्नावलिवरमहावरः- रत्नावलिवरे समुद्रेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

रयणावलिवरावभासभद्द-रत्नावलिवरावभासभद्रः-रत्नावलिवरावभासे द्वीपे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

रयणावलिवरावभासमहाभद्द-रत्नावलिवरावभासमहाभद्रः-रत्नावलिवरावभासे द्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

रयणावलिवरावभासमहावर-रत्नावलिवरावभासमहावरः- रत्नावलिवरावभासे समुद्रेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६९ ।

रयणावलिवरावभासवर-रत्नावलिवरावभासवरः-रत्नावलिवरावभासे समुद्रे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३६६ ।

रयणावली-रयणेहिं रयणावली । नि० चू० प्र० २५४ आ । नि० चू० प्र० ३०६ आ । रत्नावली-आभरणविशेषः । तपो विशेषः । अन्त० २५ । रत्नमयी । भग० ४७७ । रत्नावलिः-द्वीपविशेषः, समुद्रविशेषश्च । जीवा० ३६८ । रत्नावली-आभरणविशेषः, रत्नावलीव रत्नावली, यथा हि रत्नावली उभयत आदिसूक्ष्मस्थूलस्थूलतरविभागकाहलिकाख्यसौवर्णावयवद्वययुक्ता भवति, पुनर्मध्यदेशे स्थूलविशिष्टमण्यलङ्कृता च भवति, एवं यत्तपः पट्टादावुपदर्श्यमानमिममाकारं धारयति तद् रत्नावलीत्युच्यते । अन्त० २५ ।

रयणावलीवरावभास-रत्नावलिवरावभासः-द्वीपविशेषः समुद्रविशेषश्च । जीवा० ३६८ ।

रयणाहिय-रत्नाधिकः-प्रव्रज्यापर्यायाधिकः, श्रुताधिकः समवया वा । सूत्र० २४४ ।

रयणि-रत्निः-हस्तः । भग० ३०९ । रत्निः-द्विवितस्तिप्रमाणा, हस्तः । जीवा० ४० ।

रयणिखेत्त-रजन्या एव । सम० ८६ ।

रयणी-द्वे वितस्ती रत्निः-हस्तः । अनु० १५८ । हस्तः । ठाणा० ३६, २०४, २८६ । प्रज्ञा० ४८, ४२६ । भग० २७५ । ठाणा० ३६३ । चतुर्विंशत्यङ्गुलप्रमाणः । भग० २७५ । चमरेन्द्रस्य तृतीयाऽग्रमहिषी । भग० ५०३, ५०१ । चतुर्विंशतिरङ्गुलानि रत्निः । नामकोशादौ "बद्धमुष्टिर्हस्तो रत्निः ।" ज० प्र० ६४ । धर्मकथायां प्रथमवर्गे तृतीयमध्ययनम् । ज्ञाता० २४७ । आमलकल्पायां गाथापतिः । ज्ञाता० २५१ । रत्नीगाथापतेर्दारिका । ज्ञाता० २५१ । बद्धमुष्टिको हस्तः रत्निः । ज० प्र० १६६ । रजनी-पिण्डदारुहरिद्रा । उत्त० १४२ । रत्निः-विततागुलिर्हस्तः । सम० १३ ।

रयणीपमाणमित्त-रत्निप्रमाणमात्रं-यथा दण्डो हस्तप्रमाणो भवति तथा । ओघ० २१४ ।

रयणुच्चए-रत्नानां नानाविधानामुत्-प्राबल्येन चयः-उपचयो यत्र स रत्नोच्चयः । सूर्य० ७८ ।

रयणुच्चओ-रत्नोच्चयः-मेरुमहीधरः । बृ० द्वि० २६५आ ।

रयणुच्चय-त्रयोदशमं स्वप्नम् । ज्ञाता० २० ।

रयणोच्चय-रत्नानां-नानाविधानामुत्-प्राबल्येन चयः-उपचयो स रत्नोच्चयः, मेरुनाम । जं० प्र० ३७५ ।

रयणोच्चया-रत्नोच्चया-उत्तरपश्चिमरतिकरपर्वतस्य दक्षिणस्यामीशानदेवेन्द्रस्य वसुगुप्ताया अग्रमहिष्या राजधानी । जीवा० ३६५ ।

रयणोरुजाल-रत्नोरुजालं-भूषणविधिविशेषः । जीवा० २६९ । रत्नोरुजालं-रत्नमयं जङ्घायाः प्रलम्बमानं

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सङ्कुलकं सम्भाव्यते । जं० प्र० १०६ ।

रयत-रजतकाण्डं-द्वादशं, रजतानां विशिष्टो भूभागः । जीवा० ८६ ।

रयतणी- । ठाणा० ३९३ ।

रयत्ताणं-रजस्त्राणम् । ओघ० १९९ । रजस्त्राणं-पात्रवेष्टनचीवरम् । प्रश्न० १५६ । रजस्त्राणम् । आव० ६२३ । रजस्त्राणं-आच्छादनविशेषः । ज्ञाता० १३ । रजस्त्राणं-आच्छादनविशेषः । जं० प्र० २८५ ।

रययकूड-रजतकूटं-नन्दनवने पञ्चमं कूटनाम । जं० प्र० ३६७ ।

रययवडिसए-रजतावतंसकः-अपरस्यामवतंसकः । जीवा० ३९१ ।

रयरेणुविणासण-श्लक्ष्णतरा रेणुपुद्गला रजस्त एव स्थूला रेणवः रजांसि च रेणवश्च रजो-रेणवस्तेषां विनाशनं रजोरेणुविनाशनम् । जीव० २४५ ।

रयसंसट्ठहडा-रजःसंसृष्टाहृता-पृथिवीरजः सम्बद्धा नीता प्राभृतिका । आव० ५७६ ।

रयसुसंपउत्तं-श्रृङ्गमयो दारुमयो वंशमयो वाऽङ्गुलिकोशस्तेनाहतायास्तन्त्र्याः स्वरप्रकारो लयस्तमनुसरद् गेयं लयसुसंप्रयुक्तम् । जीवा० १९५ ।

रयहरणं-रजोहरणम् । आव० ३१९, ७९३ । रजोहरणं-धर्मध्वजः । पिण्ड० १३ । ज्ञाता० ५३ ।

रयहरणचाय-रजोहरणवर्जः, रजोहरणग्रहणम् । व्य० द्वि० २७ आ ।

रयहरणपडिग्गहमत्ता-रजोहरणप्रतिग्रहमात्रा । आव० ३५६ ।

रयहरणसीसगा- । नि० चू० प्र० २४६ अ ।

रयिप्पिया-धर्मकथायां पञ्चमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।

रयुग्घात-महास्कन्धावारगमनसमुद्धता इव विश्रसापरिणामतो समंता रेणुपतनं । नि० चू० तृ० ७० अ ।

रयुग्घाय-रजउद्घातः-रजस्वला दिशः । अनु० १२१ ।

रयोहरण-रजोहरणम् । प्रश्न० १५६ ।

रल्लग-रल्लकः-कम्बलविशेषः । जं० प्र० १०७ ।

रल्ला-दधिजन्तुविशेषः । आव० ६२४ ।

रव- । ज्ञाता० १५१ ।

रवइ-रवते-शब्दं करोति । जीवा० २४८ ।

रविउ-द्रावितः-खण्डशो नीतः । विशे० ६२७ ।

रविगत-जत्थ सूरो ट्ठितो तं रविगतं । नि० चू० तृ० ६९ अ ।

रविगय-रविगतं यत्र रविस्तिष्ठति । विशे० १२९४ ।

रवित-रुतम् । ज्ञाता० १६० ।

रस-रस्यते-आस्वाद्यत इति रसः । प्रज्ञा० ४७३ । अत्यन्तासक्तिरूपः । उत्त० २९६ । रस्यते-अन्तरात्मनाऽनुभूयत इति रसः । अनु० १३५ । रसं-रसग्राहकं रसनेन्द्रियम् । रस्यते-आस्वाद्यतेऽनेन तिक्तादिरूपम् । प्रज्ञा० ५९९ । श्रोतृणामाक्षेपकारी गुणविशेषः । बृ० प्र० १९२ आ । विपाकः । विशे० ५६५ । इक्षुरसः । नि० चू० द्वि० १८७ अ । धातुपाणिएण तंबगादि आसित्तं सुवण्णादि भवति सो रसो भण्णति । नि० चू० द्वि० ८६ आ । रसः लक्षणम् । दश० चू० ४८ । रसः-श्रृङ्गारादिः । प्रश्न० ११७ । रसः-मधुरादिकः, भोगो वा । उत्त० ४०६ । तीमनकाञ्जिकादिः । ठाणा० ३८६ । विकृतिः । आचा० ३०६ । फाणितादृसः । दश० ८४ । रसः-निष्यन्दः सारः । दश० ११० ।

रसकषाय-हरीतक्यादीनां रसः । आव० ३६० ।

रसगा-रसमनुगच्छन्तीति रसगाः-कटुतिक्तकषायादिरससंवेदिनः संज्ञिनः इत्यर्थः । आचा० २३७ ।

रसगारव-रसगौरवं रसेन गौरवं-इष्टरसप्राप्त्यभिमानाप्राप्तिप्रार्थनद्वारेणात्मनोऽशुभभावगौरवम् । आव० ५७९ ।

रसघातः- । उत्त० ५८० ।

रसट्ठाए-रसार्थं सरसमिदमहमास्वादयामीति धातुविशेषो वा रसः, स चाशेषधातूपलक्षणं ततस्तदुपचयः स्यादित्येतदर्थम् । उत्त० ६६७ ।

रस(सर)देवी-चतुर्थवर्गे नवममध्ययनम् । निरय० ३७ ।

रसना-जिव्हा । जीवा० २७३ ।

रसनिज्जूढ-रसनिर्यूढं-कदशनम् । दश० २३१ ।

रसनिज्जूहणया-घृतादिरसपरित्यागः । ठाणा० २३३ ।

रसपरिच्चाओ-रसत्यागः । भग० ९२१ ।

रसमाणप्पमाणे-रसमानप्रमाणं-सेतिकादेश्चतुर्भागादिकमभ्यन्तरशिखायुक्तं यद्रसमानं क्रियते तत् । अनु० १५२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रसमान-कर्षादि । ठाणा० १९८ । चतुःषष्टिकादि । ज० प्र० २२७ ।

रसमुच्छिए-तत्पिशितास्वादस्तत्र मूर्च्छितो-गृद्धो रस-मूर्च्छितः । उत्त० ४३८ ।

रसमेह-रसजनको मेघो रसमेघः । ज० प्र० १७४ ।

रसया-रसाजाता रसजाः-तक्रारनालदधितीमनादिषु पायु-कृम्याकृतयोऽति सूक्ष्मा जीवाः । दश० १४१ ।

रसवती-शालनकादि । व्य० प्र० ८१ अ ।

रसवाणिज्ज-रसवाणिज्यं-रसव्यापारः । आव० ८२९ ।

रसहरणो-रसो ह्रियते-आदीयते यया सा रसहरणी-नाभिनालम् । भग० ८८ ।

रसाः-पृथगेव शृङ्गारादयो वा । उत्त० २९६ ।

रसाञ्जनम्- । दश० ११८ ।

रसातण-रसः-अमृतरसस्तस्यायनं-प्राप्तिः रसायनम् । ठाणा० ४२७ ।

रसायण-रसः-अमृतरसस्तस्यायनं-प्राप्तिः रसायनम् । आयुर्वेदस्य सप्तमाङ्गम् । विपा० ७५ ।

रसालू-मज्जिका । प्रश्न० १६३ । रसालूः-मज्जिका । भग० ३२६ । रसालूः-मर्जिका । सूर्य० २९३ ।

रसावण-मज्जावणो । नि० चू० प्र० १५४ आ । मद्या-पणम् । बृ० द्वि० १८६ अ ।

रसिए-रसिकः-स्निग्धमधुरः । बृ० प्र० २१७ अ ।

रसणो-रसिनी-सौवीरिणी । बृ० प्र० २७३ आ ।

रसितं-रसिकं-माधुर्याद्युपेतम् । ठाणा० ३७५ ।

रसियं-रसितं-शूकरादिशब्दितमिव करुणोत्पादकम् । प्रश्न० १६० । रसितं-रसयुक्तं दाडिमाम्रादि । आव० ७२६ ।

रसुंठ- । भग० ८०२ ।

रसेसि-रसैसी पानार्थी । आचा० ३१४ ।

रसोतोए- । नि० चू० प्र० १९७ आ ।

रसोदए-पुष्करवरसमुद्रादिषु रसोदकम् । प्रज्ञा० २८ ।

रस्सी-रश्मिः-प्रग्रहः । उत्त० ५०७ ।

रस्सीमंडल-रश्मिमंडलः-सूर्यः । आव० १९२ ।

रह-क्रीडारथादयः । जं० प्र० ३० । रणरथः । जं० प्र० ३७ । विजनम् । ठाणा० ४६६ । रथः । प्रश्न० ८ । रथः-रथाङ्गः चक्रम् । प्रज्ञा० ६०० । यानरथः सङ्ग्राम-रथश्च । अनु० १५९ । रथः-क्रीडारथः सङ्ग्रामरथश्च । जीवा० १८९ । रथः-द्विप्रकारैः यानरथसङ्ग्रामरथभेद-भिन्नः । जीवा० २८१ । रथः-शकटः । बृ० प्र० ७४ आ । भग० २३७ ।

रहकार- । नि० चू० प्र० १२० अ ।

रहघणघणाइय-रथघणघणायितम् । जीवा० २४७ ।

रहचरियं- । भग० ६८९ ।

रहछाया-रथच्छाया । प्रज्ञा० ३२७ ।

रहजोही- । ज्ञाता० ३८ ।

रहट्ठाण-रहःस्थानं-गुह्यापवरकमन्त्रगृहादि । दश० १६६ ।

रहण- । ठाणा० ४६६ ।

रहणेमी-रथनेमिः । दश० ९६ ।

रहनेउर-रथनूपुरं-विद्याधरनगरविशेषः । आव० १४४ ।

रहनेउरचक्कवालपामोक्खा-रथनूपुरचक्रवालप्रमुखाः-विद्याधरनगरविशेषाः । ज० प्र० ७४ ।

रहनेमिज्जं-उत्तराध्ययने द्वाविंशतितममध्ययनम् । सम० ६४ ।

रहनेमियं-उत्तराध्ययनेषु द्वाविंशतितममध्ययनम् । उत्त० ६ ।

रहनेमी-रथनेमिः-समुद्रविजयस्य द्वितीयः सुतः । उत्त० ४९६ ।

रहपहकर-रथनिकरः । औप० ४ ।

रहमद्दणे- । ज्ञाता० २२४ ।

रहमुसल-रथमुशलः-सङ्ग्रामविशेषः । भग० ३१७ । रथमुशलः-यत्र रथो मुशलेन युक्तः परिधावन् महाजन-क्षयं कृतवान् असौ रथमुशलः सङ्ग्रामः । भग० ३२२ । रथमुशलम् । आव० ८१२ । रथमुशलः-सङ्ग्रामविशेषः । आव० ६८४ । रथमुशलम् । निरया० १८ ।

रहरेणू-रथगमनोत्खात-रथरेणुः । ठाणा० ४३५ । रथ-रेणुः-रथगमनोत्खात रेणुः । अनु० १६३ । रथगमनात् रेणू रथरेणुः । ज० प्र० ९४ । रथगमनोत्खात रेणु रथरेणुः । भग० २७५ ।

रहवीरपुर-रथवीरपुरं-बोटिकोत्पत्तिस्थानम् । आव० ३१२ । रथवीरपुरं-यत्र बोटिकानां दृष्टिरुत्पन्ना तन्नग-रम् । आव० ३२३ । रथवीरपुरं-यत्र बोटिकदृष्टिरुत्पन्ना

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत् कर्बटविशेषः । उत्त० १७८ । रथवीरपुरम् । अष्टमनिह्नवोत्पत्तिस्थानम् । विशे० ६३४ ।

रहसंगेल्ली-रथसङ्केलो-रथसमूहः । ज्ञाता० ५८ । भग० ४७४। रथसंगेल्लिः-रथसमुदायः । औप० ७२ । रथसङ्केल्ली रथसमुदयः, (देश्योऽयं शब्दः) । जं० प्र० २६५ ।

रहसाअब्भक्खाण-रहः-एकान्तस्तेन हेतुना अभ्याख्यानं रहोऽभ्याख्यानम् । उपा० ७ ।

रहसिर-रथशिरः-रथाग्रभागः, काकमुखः । जं० प्र० २४६ ।

रहसुत्तं-रहस्यसूत्रं-निशीथादिकम् । बृ० द्वि० १४५ अ ।

रहस्याभ्याख्यानं-स्त्रीपुंसयोः परस्परस्मरेणान्यस्य वा रागसंयुक्तं हास्यक्रीडासंगादिभिः रहस्येनाभिशंसनम् । तत्त्वा० ७-२५ ।

रहस्स-ह्रस्वं-अल्पम् । ठाणा० ४३ । रहस्यं-एकान्तम् । सूत्र० ११० । ह्रस्वस्वरं-लघुशब्दम् । अनु० १३२ । ठाणा० ३९६ । रहस्यं-ऐदम्पर्यम् । भग० ११४ । रहस्यं-एकान्तकृत्यत्वात् । अब्रह्मणस्त्रयोविंशतितमं नाम । प्रश्न० ६६ । एकान्तयोग्यः । भग० ७३६ । ह्रस्वः-ह्रस्ववर्णाश्रयो विवक्षया लघुर्वा वीणादिशब्दवत् । ठाणा० ४७१ । रहस्यः-अषडक्षीणः । राज० ११६ । अपवादपदानि । बृ० तृ० २६२ आ । अववातो । नि० चू० प्र० १०२ आ । रहस्यं-गुप्तत्वम् । ज्ञाता० १९१ । रहस्यं-एकान्तयोग्यम् । ज्ञाता० ११ ।

रहस्सकड-रहःकृतं-प्रच्छन्नकृतम् । भग० ११७ ।

रहस्सगुज्झ-सति रहस्से वि गुज्झंगं मृगीपदमित्यर्थः रहस्स अरुहं जं गुज्झं तं रहस्सगुज्झं । नि० चू० प्र० २९२ आ ।

रहस्सट्ठाणं-गुज्झावरगा जत्थ वा राहस्सियं मंतेति । दश० चू० ७६ ।

रहस्सब्भक्खाण-रहस्याभ्याख्यानं-एकान्तेऽभ्याख्यानं असदध्यारोपणम् । आव० ८२० ।

रहस्सिय-रहस्यिकम् । आव० ३६७ ।

रहस्सिया-रोहस्यिकी । बृ० प्र० ५९ आ ।

रहाणीयं-रहेहिं बलदरिसणा रहाणीय । नि० चू० द्वि० ७१ अ ।

रहावत्त-रथावर्त्तः-पर्वतविशेषः । आव० १७६, ३०४ ।

रहितं-अप्रपादाभ्यामीक्षणं एकपक्षदृष्टिसंबन्धो वा । बृ० द्वि० १४ आ ।

रहिय-रहितः-परित्यक्तः । उत्त० ४२८ ।

राअ-राजा-चक्रवर्त्ती । भग० ७०० । भरताधिपः । आव० १५६ । चक्रवर्ती-वसुदेवः-बलदेवः-महामण्डलिकश्च । अनु० २३ ।

राइंदिय-रात्रिन्दिवं-रात्रिदिवसप्रमाणम् । सूर्य० ६१ ।

राइ-धर्मकथायां प्रथमवर्गे द्वितीयमध्ययनम् । ज्ञाता० २४७ । राजा-महामण्डलिकः । ठाणा० ४६३ ।

राइए-रात्रिशब्दोऽप्यहोरात्रवाची । जं० प्र० १५० ।

राइणा-राज्ञा । ओघ० १९८ । आव० ३६७ ।

राइणिओ-रात्निकः-आचार्यः । आव० ६३८ । रात्निकः-आचार्यः, अन्यो वा यो जातिश्रुतपर्यायादिभिर्महान् । आव० ६५४ ।

राइणियपरिभासिय-रात्निकपरिभाषी-यो रात्निकस्य-आचार्यस्य जातिश्रुतपर्यायादिभिर्महतोऽन्यस्य वा पराभवकारी । पञ्चमसमाधिस्थानम् । आव० ६५३ ।

राइणिया-पुव्वदिक्खिया सब्भा उवदेसगा वा, जे वा अन्ने पूया । दश० चू० १२४ । आव० ७९३ ।

राइण्ण-राजन्यः-भगवद्वयस्य वंशजः । भग० ११५ । यस्तेनैव वयस्यतया व्यवस्थापितस्तद्वंशजश्च राजन्यः । औप० १७ ।

राइतओ-रागवान् । आव० २०६ ।

राइन्ना-आदिदेवेनैव-वयस्यतया व्यवहृताः । भग० ४८१ । कुलार्यभेदविशेषः । प्रज्ञा० ५६ । राजन्याः-वयस्यतया व्यवस्थापिताः । जं० प्र० १४५ । राजन्याः-सखिस्थानीयाः । आचा० ३२७ । ये तु वयस्यतयाऽऽचरितास्ते राजन्याः । ठाणा० ३५८ । राजन्याः-भगवद्वयस्यवंशजाः । राज० १२१ ।

राइभत्तो-रात्रिभक्तः-रात्रिभोजनम् । दश० ११६ ।

राइमई-राजीमतीः-उग्रसेनपुत्री । दश० ९६ ।

राइयं-रात्रिकं-रजनिनिर्वृत्तम् । प्रतिक्रमणविशेषः । आव० ५६३ ।

राइल्लेऊण-रालालिप्तं-सन्धितं कृत्वा । आव० ४२५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

राइस्सिउ-राजाश्रितः । नि० चू० द्वि० २५ अ ।
राई-राजः-चक्रवर्त्यादिः । ठाणा० १७२ । धान्यविशेषः । नि० चू० द्वि० १२० अ । आमलकल्पायां गाथापतिः । ज्ञाता० २५० । रातीगाथापतेर्दारिका । ज्ञाता० २५० । राजानो-मण्डलिकाः । राज० १२१ । राजी । राज० ११२ ।
राईण-राजानः-क्षत्रियेभ्योऽन्ये । आचा० ३३४ ।
राईणिया-राजानः-तत्कल्पा ईश्वरादयो वा । सूत्र० ७१ ।
राईतिहो-यस्तु पश्चार्द्धभागः स रात्रितिथिः । सूर्य० १४६ ।
राईसिरी-रातीगाथापतेर्भार्या । ज्ञाता० २५० ।
राईहितो-राजभ्यः । आव० ३४४ ।
राउल-राजकुलम् । आव० ६६ । ओघ० १५२ । आव० २९७ ।
राउलओ-राजकुलगः । आव० ८९ ।
राउलग-राजकीयः । बृ० प्र० २७ आ ।
राउला-राजकीया । ओघ० १४० ।
राउलिय-राजकुलिकम् । उत्त० ११६ । राजकुलीनः । आव० ५५८ । राजकुलीयः-राजकुलसम्बन्धो । दश० ४५ ।
राओ-सन्ध्या विकालवियुता रात्रिर्वा । बृ० द्वि० ६२ आ । संज्ञा । नि० चू० प्र० १६३ अ ।
राओलं- । नि० चू० द्वि० १६९ आ ।
राओवरयं-रात्र्युपरतम् । उत्त० ४१४ । रागः-अभिष्वङ्गः उपरतः-निवृत्तो यस्मिंस्तत् रागोपरतम् । उत्त० ४१४ । रात्रोपरात्रम्-अहर्निशम् । आचा० ३१३ ।
राक्षसराक्षसाः-राक्षसभेदविशेषः । प्रज्ञा० १७० ।
राग-रागः-रञ्जकरसः । ठाणा० २१६ । रक्तता । जीवा० १७३ । रूपाद्याक्षेपजनितः प्रीतिविशेषः । आव० २७२ । रागः-रागानुभूतिरूपत्वादस्य अब्रह्मणो विंशतितमं नाम । प्रश्न० ६६ । रागः-पित्रादिषु स्नेहरागः । प्रश्न० १३७ । रागः-स्नेहरागः । प्रश्न० १३८ । रागः-रक्तता । प्रज्ञा० ६६ । रागः-अभिष्वङ्गलक्षणः । आव० ८४८ । रागः-रूपादिगुणाकृष्टः चेतसः । विशे० ८४७ (?) । कम्मजणितो जीवभावो रागो । नि० चू० द्वि० ७ अ । अभिष्वङ्ग-लक्षणः । आव० ५९७ ।

रागझञ्झा-इष्टविषयावाप्तौ रागझञ्झा । आचा० १७० ।
रागद्दोसतुलग्ग-रागद्वेषयोस्तुलाग्रमिव तदनभिभाव्यत्वेन रागद्वेषतुलाग्रम् । उत्त० ११५ ।
रागद्दोसभयाईयो-रागश्च-प्रतिबन्धात्मको द्वेषश्च-अप्रीतिरूपो भयं च इहलोकभयादि रागद्वेषभयानि तान्यतीतो-निष्क्रान्तः रागद्वेषभयातीतो-रागादिरहितः । उत्त० ५२७ ।
रागभावितमूर्ति-अभिष्वङ्गलक्षणरागरक्तः । आव० ५८५ ।
रागरत्त-अभिष्वङ्गलक्षणो रागस्तेन रक्तः-तद्भावितमूर्तिः रागरक्तः । आव० ५८५ ।
राजगिह-राजगृह-जरासंधराजधानी । प्रश्न० ७५ ।
राजगृह-नगरविशेषः । भग० ५ । प्रसेनजितराजधानी । नंदी० १५१ । भगवत्समवसरणस्थानम् । विशे० ६११ । महावीरविहारभूमिः । बृ० प्र० १६६ अ ।
राजचम्पक वरचम्पकः । जं० प्र० १८३ ।
राजनियुक्त-राजाज्ञापालकः । नंदी० १५१ ।
राजपट्टः- । अनु० २५४ ।
राजभाग-राजाभाव्यद्रव्यापह्नवः । प्रश्न० ५८ ।
राजमन्द्रः- । उत्त० १२० ।
राजयक्ष्म-रोगविशेषः । ठाणा० ४४७ ।
राजवर्णवान्-राजभटः । विपा० ६३ ।
राजवेष्टिकल्पः- । दश० १०६ ।
राजहंसी-महोषधीविशेषः । जं० प्र० ४११ ।
राजाण-राजा । आव० १७२ ।
राजावग्रहः-अवग्रहस्य द्वितीयो भेदः । आचा० १३४ । भरताधिपावग्रहः । आव० ११६ ।
राजि-भृगुः । ओघ० १३७ ।
राडी-राटिः-कलहः । भग० ८० । राटी-कलहः । उत्त० १०० ।
राढा-अवज्ञा । व्य० द्वि० १७८ आ । विभूषा । दश० २०६ ।
राढामणी-काचमणिः । उत्त० ४७८ ।
राण-दानः । भग० ७७६ ।
रातिंदिवग्ग-रात्रिन्दिवाग्रं-रात्रिन्दिवपरिमाणम् । सूर्य० ११ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रातिणि-अपरिभाषी रात्निकपरिभाषी-आचार्यादिपूज्यपुरुषपराभवकारी, पञ्चममसमाधिस्थानम् । सम० ३७ ।

रातिणिय-रत्नैः-ज्ञानादिभिर्व्यवहरतीति रात्निकः-बृहत्पर्यायो ज्येष्ठो वा । ठाणा० ३०१ ।

राती राजिः-रेखा । ठाणा० २३५ । ईशानेन्द्रस्य द्वितीयाऽग्रमहिषी । ठाणा० २०४ । राजिः-पद्धतिः । प्रश्न० ८३ । संज्ञा । नि० चू० प्र० २६५ आ । रात्री-रज्जत इति रात्री, स च रामस्वभाव्या उभयोरपि विद्यते । नि० चू० तृ० १४० अ ।

रात्रीभोजनम्-तृतीयः शबलः । प्रश्न० १४४ ।

रात्री- । आचा० ३३१ ।

राद्धान्तोपन्यासः- । आचा० ४७ ।

रामसिया- । व्य० प्र० २२४ अ ।

राम-रामः-नवमबलदेवः । आव० १५६ । रामः-वसुदेवज्येष्ठसुतः । उत्त० ४८९ । रामः-तापसीपुत्रः परशुरामः । आव० ३९२ । ज्ञाता० २५३ । रामः- । नंदी० २१८ ।

रामकण्हा-अन्तकृद्दशानामष्टमवर्गस्याऽष्टममध्ययनम् । अन्त० २५, ३० । प्रथमवर्गेऽष्टममध्ययनम् । निरय० ३ ।

रामकेसीणं-रामकेशवाभ्याम् । पउ० २६ ।

रामकेसीहि-रामकेशवाभ्याम् । पउ० १०-२४ ।

रामगुत्त-रामगुप्तः-राजर्षिः, योऽशनादिकं भुञ्जान एव सिद्धिं प्राप्तः । सूत्र० ९५ ।

रामदेव-अयोध्याधिपतिदशरथराजपुत्रः पद्मापरनाम । प्रश्न० ८७ ।

रामपुत्त-अनुत्तरोपपातिकदशानां तृतीयवर्गस्य पञ्चममध्ययनम् । अनुत्त० २ ।

रामरक्खिया-धर्मकथायां दशमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५३ । ईशानदेवेन्द्रस्य चतुर्थाऽग्रमहिषी । भग० ५०५ ।

रामरक्खियात-जम्बुद्वीपप्रमाणा राजधानी । ठाणा० २३१ ।

रामरक्षिता-ईशानदेवेन्द्रस्य चतुर्थ्याऽग्रमहिषी । जीवा० ३६५ ।

रामा-धर्मकथायां दशमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५३ । ईशानदेवेन्द्रस्य तृतीयाऽग्रमहिषी । जीवा० ३६५ । भग० ५०५ । सुविधिनाथमाता । सम० १५१ । आव० १६० । जम्बुद्वीपप्रमाणा राजधानी । ठाणा० २३१ ।

रामावि- । नंदी० २१८ ।

रायंसी-राजांसो-राजयक्ष्मा सोऽस्यातीति राजांसी, क्षयी । आचा० २३३ ।

राय-रागः-विषयाभिष्वङ्गः । दश० ८६ ।

रायकरंडग-राजकरण्डकः-अमूल्यरत्नादिभाजनत्वात्सारतम इति । ठाणा० २७२ ।

रायकरण-न्यायालयम् । नि० चू० तृ० १०१ अ ।

रायकहा-राज्ञः-नृपस्य कथा राजकथा । ठाणा० २०१ । राज्ञः सम्बन्धी कथा राजकथा । आव० ५८१ । राज्ञः- अमुकशोभन इत्यादिका । दश० ११४ ।

रायकेर-राजकीयः । ओघ० ६७ ।

रायगिर- । व्य० द्वि० १६६ अ ।

रायगिहं-राजगृहं-जितशत्रुनगरम् । आचा० ७५ । राजगृहं-श्रेणिकराजधानी । सूत्र० ४०७ । आव० ६५, १६६ । राजगृहं-भगवत्यां द्वितीयशतके पञ्चमोद्देशकेऽप्रहृदप्रश्ने नगरम् । भग० १४१ । राजगृहं-विकुर्वणाऽधिकारे नगरम् । भग० १९३ । राजगृहं-श्रेणिकराजधानी । अनुत्त० ७,८, १८, २३ । भग० ३७९, ५०२ । राजगृहं-नगरविशेषः । अन्त० २३ । राजगृह-मगधजनपदे आर्यक्षेत्रविशेषः । प्रज्ञा० ५५ । राजगृहं-नगरविशेषः । भग० १०६ । राजगृहं-स्कन्दकचरित्रे नगरम् । भग० ११२, १२६ । राजगृहं-नगरम् । भग० १३९ । राजगृहं-ईशानेन्द्रस्य वैक्रियरूपकरणतेजोलेश्यासामर्थ्योपदर्शने नगरम् । भग० १६० । राजगृहं-असुरकुमाराणां गतिशक्तिप्ररूपणायां नगरम् । भग० १६६ । राजगृहं-चमरोत्पातक्रियानिरूपणे नगरम् । भग० १८१ । राजगृहं-योनिसङ्ग्रहवक्तव्यतायां नगरम् । भग० ३०३ । राजगृहं-आयुष्कादिनिरूपणे नगरम् । भग० ३०४ । राजगृहं-परमतनिरासे नगरम् । भग० ३२३ । राजगृहं-इन्द्राणां लोकपालनिरूपणे नगरम् । भग० १९४ । राजगृहं-असुरकुमाराणां देववक्तव्यतायां नगरम् । भग० २०० । राजगृहं-दिक्षु वातप्रतिपादने नगरम् । भग० २११ । राजगृह-संसारिणः शाश्वतादिस्वरूपनिरूपणे नगरम् । भग० ३०२, ७३१, ७३६,

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

७५० । राजगृहं-नगरविशेषः । विपा० ८९ । राजगृहं श्रेणिकराजधानी । दश० १०२ । राजगृहं । दश० १० । राजगृहं-जयराजधानी । आ० (?) । धन्यसार्थवाहवास्तव्या नगरी । ज्ञाता० ७९ । गौतमस्वामिवक्तव्यतायां नगरम् ज्ञाता० १७०, १७१ । यत्र गुणशीलचैत्यम् । श्रेणिकराजधानी । ज्ञाता० १७८ । नंदमणिकारवास्तव्यनगरम् । ज्ञाता० १७८ । राजगृहं-संवरोदाहरणे नगरम् । आव० ७१३ । राजगृहं-अप्रमादविषये जरासन्धराजधानी । आव० ७२१ । राजगृहं-साधुजुगुप्साविषये नगरम् । आव० ८१६ । राजगृहं-परलोकफलविषये नगरम् । आव० ८६३ । राजगृहं-नगरम् । उत्त० ८९, १०४ । राजगृहं-क्षितिप्रतिष्ठितस्य चतुर्थं नाम । उत्त० १०५ । राजगृहं-अर्जुनमालाकरवास्तव्यं नगरम् । उत्त० ११२ । राजगृहम् । उत्त० १५८ । राजगृहम्-अर्थसिद्धदृष्टान्ते नगरम् । आव० ४१३ । राजगृहं-पारिणामिकीबुद्धिविषये नगरविशेषः । आव० ४२८ । राजगृहं-द्रव्यव्युत्सर्गोदाहरणे नगरम् । आव० ४८७ । राजगृहं-शुद्धविषये वस्त्रदृष्टान्ते नगरम् । श्रेणिकराजधानी । आव० ५६२ । राजगृहं-संवेगोदाहरणे नगरम् । आव० ७०३ । राजगृहं-नगरविशेषः, श्रेणिकराजधानी । आव० ९५ । राजगृहं-मुनिसुव्रतस्वामिनः प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ । राजगृहं-नारायणपुरम् । आव० १६२ । राजगृहं-मुनिसुव्रतस्वामिजन्मभूमिः । आव० १६० । राजगृह-पुरुषसिंहवासुदेवनिदानभूमिः । आव० १६३ । विश्वनन्दीवास्तव्यं नगरम् । आव० १७२ । राजगृहं-नगरम् । आव० १९९, २११, २१२ । राजगृहं-नगरविशेषः । आव० ३१४ । राजगृहं-यत्र मौर्यवंशप्रसूतबलभद्रराजस्य नगरी । आव० ३१५ । उत्त० १६२ । राजगृहं-नगरम् । आव० ३५२, ३६७ । धनसार्थवाहवास्तव्यं स्थानम् । आव० ३७० । रायगृहं-समवसरणस्थानम् । ज्ञाता० ११३ । राजगृहं- । उत्त० २८८, ३७९, ३८० । राजगृहं-भावोपायोदाहरणे नगरम् । दश० ४१ । राजगृहं-मायापिण्डदृष्टान्ते नगरम् । पिण्ड० १३३, १३७ । राजगृहं-नगरम् । महावीरसमवसरणस्थानम् । भग० १३४ । राजगृहं-क्षत्रीयनगरम् । प्रज्ञा० ५५ । नगरं राजगृहाख्यं यत्र श्रेणिकराजा । निरय० १ । श्रेणिकराजधानी । उपा० ४८ । श्रेणिकराजधानी । ज्ञाता० ११ । द्रौपद्याः स्वयंवरे सप्तमदूतप्रेष्यस्थानम् । ज्ञाता० २०८ । ज्ञान० २५३ । धनसार्थवाहवास्तव्यं नगरम् । ज्ञाता० २३५ । यत्र चतुष्पुत्रको धन्नो श्रेष्ठिः । व्य० द्वि० ३६ आ । यत्र श्रेणिकराजा । व्य० प्र० १९ अ । सुलसावास्तव्यं नगरम् । व्य० प्र० १८ आ । राजगृहं-अपरनाम क्षितिप्रतिष्ठितं चणकपुरं वृषभपुरं कुशाग्रपुरं च । आव० ६७० । नगरीविशेषः । नि० चू० तृ० १५ अ । श्रेणिकराजनगरी । बृ० प्र० ३१ अ । वीरसमवसरणस्थानम् । बृ० प्र० ४६ आ । रोहिणिधन्यसार्थवाहनगरी । ज्ञाता० ११५ । राजगृहः-अपरनाम काम्पिल्यपुरनगरम् । विशे० ९६० ।

रायग्गल-अष्टाशीतौ महाग्रहे षडशीतितमः । ठाणा०

रायणा-राज्ञा । आव० ३४३ । उत्त० १४८, ३०२ ।

रायणिओ-रत्निकः-रत्नाधिकः । बृ० प्र० १०० अ । रत्नाधिकः-पर्यायज्येष्ठः । ओघ० १५० ।

रायणित-रत्नानि भावतो ज्ञानादीनि तैर्व्यवहरति इति रात्निकः पर्यायज्येष्ठ इत्यर्थः । ठाणा० ३४२ । रात्निकः-रत्नाधिकोऽनुभाषकः । व्य० द्वि० १७१ अ ।

रायण्ण-राजन्यः-वयस्यः । आव० १२८ । राजन्यः-वयस्यः । बृ० द्वि० १५२ अ ।

रायदारिए-राजामात्यमहत्तमादिभवनेषु मच्छद्भिर्यद् परिभुज्यते तद् राजद्वारिकम् । बृ० प्र० १०४ अ ।

रायदारिय-रायकुलं पविसंतो जं परिहेति तं रायदारियं । नि० चू० द्वि० १६२ अ ।

रायदुट्ठ-राजद्विष्टं-राजा द्विष्ट इति । आव० ६२६ ।

रायधम्म-राजधर्मो-निग्रहानुग्रहादिः । जं० प्र० १६७ । राजधर्मः-दुष्टेतरनिग्रहपरिपालनादिः । दश० २२ ।

रायन्न-राजन्यः-तत्रैव वयस्यः । ठाणा० ११४ ।

रायपसेणी-राजप्रश्नीयम् । भग० १९६ ।

रायपिंड-राजपिण्डः-राजसम्बन्धी पिण्डः । भग० २३१ ।

रायपिंडेइ-साधुनामकल्प्यम् । भग० ४६७ ।

रायपुर-राजपुरं-अरजिनस्य प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ । राजपुरं-परलोकफलविषये दामन्नकदृष्टान्ते

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नगरम् । आव० ८६३ ।

रायपेसिया-राजप्रेष्याः-दण्डपाशिकप्रभृतयः । आचा० ३३४ ।

रायमच्च-राजाऽमात्यः-मन्त्री । दश० १९१ ।

रायमास-राजमाषः-चपलकः । दश० १६३ । राजमाषाः-सामान्यतश्चपलः, श्वेतचवलिक वा । पिण्ड० १६८ । पंडरचवलगो । नि० चू० प्र० १४४ आ ।

रायरुक्ख-राजवृक्षः-एकोरुकद्वीपे वृक्षविशेषः । जीवा० १४५ ।

रायलक्खणसंजुए-राजेव राजा तस्य लक्षणानि चक्रस्वस्तिकाङ्कुशादीनि त्यागशौचशौर्यादीनि वा तैः संयुतोयुक्तो राजलक्षणसंयुतः । उत्त० ४८९ ।

रायललिए-नवमबलदेवस्य पूर्वभवनाम । सम० १५३ । राजललितः-रामबलदेवपूर्वभवः । आव० १६३ टी० ।

रायललिओ-राजललितः-वासुदेवपूर्वभवः । आव० ३५८।

रायवंसट्ठिया-राजवंशे स्थिता-राज्ञो मातुलभागिनेयादयः। आचा० ३३४ ।

रायवत्ती-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४।

रायवरसासण-राजवरशासनं-आज्ञा । ज्ञात० १३३ ।

रायवर-राजवरः-आबद्धमुकुटराजः । जं० प्र० २०० ।

रायवल्लि- । भग० ८०४ ।

रायविट्ठी-राजवेष्टिः-नृपतिहठप्रवर्त्तितकृत्यम् । उत्त० ५५३ ।

रायवुग्गह-राज्ञां सङ्ग्राम उपलक्षणत्वात् सेनापतिग्रामभोगिकमहत्तरपुरुषस्त्रीमल्लयुद्धान्यस्वाध्यायिकम् । ठाणा० ४७७ ।

रायसंमत-रायवल्लभो । नि० चू० प्र० १६ अ ।

रायसंमय-राजसंमतः मन्त्र्यादिः । दश० १०३ ।

रायसंसारिया-राजान्तरस्थापना । बृ० तृ० १५५ आ ।

रायसत्थाणि-सत्थमादियाणि । नि० चू० प्र० २७७ अ ।

रायसभा-राजसभा । आव० ३२० ।

रायसुयसेट्ठिमच्चासत्थवाहसुया-राजसुतश्रेष्ठ्यमात्यसार्थवाहसुताः-उत्तरकुरुसौधर्ममहाविदेहाधिपतिमहाबलसुतस्य वयस्याः । आव० ११५ ।

रायहंस-राजहंसः-मरालः । उत्त० ६९१ । राजहंसः-लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ । लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४९ । उत्त० ६९९ ।

रायहाणिरूव-राजधानीरूपम् । भग० १९३ ।

रायहाणी-राजधानी-राजाधिष्ठानं, राज्ञः पीठिकास्थानम् । आचा० २८५ । राजा धीयते-विधीयते अभिषिच्यते यस्यां सा राजधानी, जनपदानां मध्ये प्रधाननगरी । ठाणा० ४७९ । राजधानी-यत्र राजा अभिषिच्यते । ठाणा० ३१४ । राजधानी । सूत्र० ३०९ । यस्यां राजाऽभिषिच्यते राजधानी । ठाणा० ८६ । राजधानी-यत्र राजा स्वयं वसति । भग० ३६ । राजधानी-राजाधिष्ठानं नगरम् । जीवा० ४० राजधानी यत्र स्वयं राजा वसति सा । जीवा० २७९ । राजधानी-राजाधिष्ठानं नगरम् । प्रज्ञा० ४८ । जत्थ राया वसइ सा रायहाणि । नि० चू० द्वि० ७० आ । रायाधिट्ठिया रायहाणी । नि० चू० प्र० २२९ अ । राजाऽनया धीयत इति राजधानी, राज्ञः पीठिकास्थानम् । उत्त० ६०५ ।

राया-राजा-चक्रवर्त्तिबलदेववासुदेवप्रभृतिः । सूत्र० ५६ । राजा-चक्रवर्त्यादिः । सूत्र० ८७ । राजा-माण्डलिकः । ओप० ५८ । भग० ३१८ । राजा-मण्डलिकः । ओप० १४ । राजा चक्रवर्ती । जीवा० १२९ । राजा-चक्रवर्त्ती बलदेववासुदेवौ महामाण्डलिको वा । जीवा० २८० । राजा-अष्टाशितो महाग्रहे पञ्चाशीतितमः । जं० प्र० ५३५ । राजा-पृथिवीपतिः । प्रज्ञा० ३३० । राजा-उभययोनिशुद्धः-मातृपितृपक्षपडिशुद्धः । व्य० प्र० १६९ आ । राजा । आव० २४३ । मडबिओ । नि० चू० प्र० २७० आ । राजा-चक्रवर्तिमण्डलिकादिः । आव० २३८ । राजा-बद्धमुकुटः । आव० ५१६ । राजा । आव० ४२९ ।

रायाएण-राज्ञा । आव० ३४३ ।

रायाणो-बितिउरायराया समं पव्वाइया । नि० चू० द्वि० ४९ आ । चक्रवर्तिवासुदेवाः । ठाणा० १२६ ।

रायाणए-राज्ञा । आव० ३६० । राज्ञा । आव० ३५० ।

रायाणि-राजानम् । आव० ६७६ । राज्ञा । आव० ८१६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रायाणिए-रत्नाधिकः-चिरदीक्षितादिः । दश० २३५ । गीतार्थः । ओघ० १७ ।
रायाभिओग-राजाभियोगः । आव० ८११ ।
रायाभिसेय-राज्याभिषेकं-राज्याभिषेक-राज्याभिषेकसामग्रीम् । ज्ञाता० ५१ ।
रायारक्खिओ-सिरोरक्षः । नि० चू० प्र० १९५ अ ।
रायाराम-राजारामः-क्षत्रियपरिव्राजकविशेषः । औप० ९१ ।
रायाराया-राजराजः-क्षत्रियपरिव्राजकविशेषः । औप० ९१ ।
रायावगारा- । ज्ञाता० २३६ ।
रायासाहिए- । ज्ञाता० ४९ ।
रायाहिट्ठिय-राजाधिष्ठितः-स्वयमध्यासितः । ज्ञाता० १८९ ।
रायाहिणकज्जा-राजाधीनां कार्यां यस्य स राजाधीनकार्याः । ज्ञाता० १८६ ।
रायाहीण-राजाधीनः-राजवशवर्तिनः । ज्ञाता० १८६ ।
रायी-चमरेन्द्रस्य द्वितीयाऽग्रमहिषी । भग० ५०३, ५०५ ।
राल-रालकं-तृणविशेषः । सूत्र० ३०९ ।
रालउ-कंगुभेया । दश० चू० ९२ । कङ्गुलपलालम् । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।
रालग-ओषधिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । रालकः-धान्यविशेषः । तृणपञ्चके चतुर्थो भेदः । आव०६५२ । रालकः-धान्यविशेषः । दश० १९३ । रालगः । आव० ८५५ । रालकः-कङ्गुविशेषः । ठाणा० ४०६, २३४ । रालकः-कङ्गुविशेषः । भग० २७४, ८०२ । रालकः-कङ्गुविशेष एव स चायं विशेषः बृहच्छिराः कङ्गुरल्पशिरा रालकः । जं० प्र० १२४ । अल्पतरशिरा रालकः । नि० चू० प्र० १४४ आ ।
रालियं-रालिकं अतिशयेन स्कारप्रभूतवेला मिति यावत् । व्य० द्वि० ४८ आ ।
राव-प्रशिवप्रादुर्भावः । नंदी० ६२ ।
रावग-राजा । नि० चू० द्वि० १०७ अ ।
रावण-सीतापहारी राक्षसः । प्रश्न० ८७ । रावणः-नारायणवासुदेवशत्रुः । आव० १५६ ।
रावेंता-रायवन्तः शब्दान् कारयन्तः स्वजल्पिकाण्यनु वादयन्तः । जं० प्र० २६४ ।
रावेइ-घृतजलाभ्यामार्द्रयति । ज्ञाता० २०६ ।
राशि-सजातीयवस्तुसमुदायः । विशे० ३२८ । राशिः-स्कन्धेकार्थिकनाम । वि० ४१६ ।
राशित्रयव्यापकः-त्रैराशिकः । आव० ३११ ।
राष्ट्र-जनपदैकदेशः । भग० ६९१ ।
राष्ट्रपाल-मायापिण्डोदाहरणे नाटकविशेषः । पिण्ड० १३८ ।
रासी-राशिः-त्रैराशिकपञ्चराशिकादि । ठाणा० २६३ । धान्यादेरुत्करस्तद्विषयं सङ्ख्यानं राशिः, स च पाट्यां राशिव्यवहारः इति प्रसिद्धः, । ठाणा० ४९७ । बहुल्ले दश० चू० ७४ । राशिः-स्कन्धेकार्थिकनाम । विशे० ४२६ ।
राह-राधः । उत्त० ९९ ।
राहक्खमणा-राधक्षमणा-आर्याविशेषः । उत्त० ९९ ।
राहग-आराधकः । आ० उ० ।
राहस्सिए-राहस्यिकाः-पुरुषेण भोगे स्त्रियाः स्तनिताद्या । बृ० द्वि० ५६ अ ।
राहु-भगवत्यां द्वादशशतके षष्ठ उद्देशकः । भग० ५५२ ।
राहुकम्मं-राहुकर्म रहूक्रिया । सूर्य० २८८ ।
राहुहत-जत्थ रविससीण गहणं आसी तं राहुहतं । नि० चू० तृ० ६६ अ ।
राहुहय-राहुहतं-यत्र सूर्यस्य वा ग्रहणम् । व्य० प्र० ६२ अ ।
राहू-अष्टाशीतौ महाग्रहे चतुश्चत्वारिंशत्तमः । ठाणा० ७९ । भगवत्यां द्वादशशते षष्ठोद्देशकः । भग० ५८५ । राहुः । जं० प्र० ५३५ । सूर्य० २८७ ।
रिखा-रेखा । बृ० प्र० ८८ अ ।
रिंगणं-प्रग्रतः किंचिच्चलनं । बृ० तृ० ११ ।
रिछो-अच्छभल्लो । नि० चू० द्वि० १२६ अ ।
रिंछोली-पङ्क्तिः । विशे० ६२० ।
रिउगइ-ऋजुगतिः-गतिभेदः । भग० २८७ ।
रिउजड्ड-ऋजुजडः-शिष्यभेदः । भग० ६१ ।
रिउण्हाता-ऋतुस्नाता । आव० ३४३ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रिउपडिसतु-रितुप्रतिशत्रुः-प्रजापतेः पूर्वभवः । आव० १७४ ।

रिउव्वेद-ऋग्वेदः-चतुर्णा वेदानां प्रथमः । भग० ११२ । ऋग्वेदः । ज्ञाता० १०५ ।

रिए-रीयेत-अनुष्ठानविषयतया प्राप्नुयात् । उत्त० ५१५ ।

रिक्क-मुधा । नि० चू० प्र० १८७ अ । विभक्तः । आव० १११ ।

रिक्कासि त्यक्तवान् । आचा० ३०२ ।

रिक्ख-ऋक्षं-नक्षत्रम् । आव० १२०, १८२ ।

रिक्खा-वर्त्मनि-अनभिप्रेते तिरश्चीनं रेखाद्वयं पात्यते । ओघ० ७७ ।

रिक्थं-द्रव्यम् । प्रश्न० ५३ ।

रिगसिका-वादित्रविशेषः । जीवा० २६६ ।

रिगिसिगिआ-रिगिसिगिका-वक्ष्यमाणवादित्रविशेषः । जं० प्र० १०१ ।

रिङ्खी-भार्यादेशकरः अन्यार्थः पुरुषविशेषः । पिण्ड० १३५ ।

रिङ्गन्त-यत्राक्षरेषु घोलनया संचरन् स्वरो रङ्गतीव तत् घोलनाबहुलम् । अनु० १३२ ।

रिच्छ-ऋक्षः । जीवा० २८२ ।

रिट्ठ-रिष्टरत्नकाण्डं-षोडशं, रिष्टरत्नानां विशिष्टो भूभागः । जीवा० ८९ । ठाणा० १९८, ४०६ । रिष्टः-कालः फलविशेषो रत्नविशेषो वा । ओघ० ११ । रिष्ठः-कंसराजसत्को मल्लः । प्रश्न० ७४ । रिष्ठः-लोकान्तिकदेवस्य जातिविशेषः । आव० १३५ । रिष्ठरत्नः । ज्ञाता० ३१ । ब्रह्मलोककल्पे विमानप्रस्तटः । ज्ञाता० १५० । रिष्ठः-द्रोणकाकः । उत्त० ६५२ । अष्टादशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० ३५ । रिष्टः-रिष्टविमानवासी नवमो लोकान्तिकदेवः । भग० २७१ ।

रिट्ठग-रिष्टकः-फलविशेषः । उत्त० ६५२ ।

रिट्ठपुर-रिष्टपुरं-शीतलजिनस्य प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ ।

रिट्ठपुरा-अरिष्ठपुरा-राजधानीनाम । जं० प्र० ३४७ ।

रिट्ठपुरी- । ठाणा० ८० ।

रिट्ठरयणं-अरिष्टरत्नम् । आव० ५०६ ।

रिट्ठवण्ण-रिष्ठा-मदिरा तद्वद्वर्णो यस्य स रिष्ठावर्णः । ज्ञाता० २३० ।

रिट्ठवसभघाति-रिष्टवृषभघाती-कंसराजसत्करिष्टाभिधानदृप्तदुष्टमहावृषभमारकः । प्रश्न० ७४ ।

रिट्ठा-रिष्ठाख्यविमानप्रस्तटवासिनः । ज्ञाता० १५१ । रिष्टा-जम्बूफलकलिका । जीवा० २६५ । अरिष्टा, राजधानीनाम । जं० प्र० ३४७ । ठाणा० ८० ।

रिट्ठाभ-ब्रह्मलोककल्पे विमानविशेषः । सम० १४ । रिष्टाभ-नवमं लोकान्तिकविमानम् । भग० २७१ । रिष्टाभा-रिष्टरत्नवर्णाभा या शास्त्रान्तरे जम्बूफलकलिकेति प्रसिद्धा । जं० प्र० १०० ।

रिण-ऋणम् । मर० ।

रिणकंठ- । नि० चू० प्र० १६१ अ ।

रित्त-रिक्तं-गुणविशेषः । जीवा० १९४ ।

रित्तओ-रिक्तः । आव० ३५७ ।

रित्तय-रिक्तं-तुच्छम् । आव० ६४३ ।

रिद्ध-ऋद्धः-भवनैः पौरजनैश्चातीव वृद्धिमुपगतः । सूर्य० १ । ऋद्धं-पुरभवनादिभिर्वृद्धम् । भग० ७ ।

रिद्धि-ऋद्धिः-परिवारादिका । भग० १३२ । ऋद्धिः-ऋद्धिहेतुत्वेन । अहिंसाया विंशतितमं नाम । प्रश्न० ९९ । ऋद्धिः-विभूतिः । आव० ५८५ ।

रिद्धी-ऋद्धिः-परिवारादिका । प्रश्न० १२० । ऋद्धिः-विमानपरिवारादिका । प्रज्ञा० ६०० ।

रिपुमर्द्दन-आनन्दपुरस्य राजा । पिण्ड० ३१ ।

रिभित-यत्राक्षरेषु घोलनया संचरन् स्वरो रङ्गतीव घोलनाबहुलम् । ठाणा० ३९६ । स्वरघोलनावत्तम् । ज्ञाता० २५ । स्वरघोलनावद् मधुरः । ज्ञाता० १७९ । षड्विंशतितमो नाट्यविधिः । जीवा० २४७ ।

रिभिय-चउव्विहे नट्टे बीओ भेओ । नि० चू० तृ० १ अ । रिभितः-स्वरघोलननाप्रकारवान् । ज्ञाता० २३२ । स्वरघोलनाप्रकारोपेतम् । ज्ञाता० २११ । यत्र स्वरोऽक्षरेषु-घोलनास्वरविशेषेषु संचरन् रागेऽतीव प्रतिभासते स पदसञ्चारो रिभितम् । जीवा० १९५ । जं० प्र० ४० । रिभितं स्वरघोलनावत् । प्रश्न० १५९ ।

रिम्भित-षड्विंशतितमो नाट्यविशेषः । जं० प्र० ४१७ । मृदुपदसञ्चाररूपम् । जं० प्र० ४१७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रिय-रीतं-रीतिः, स्वभावः । भग० २ २ । रीतं-आचाराङ्गस्य द्वादशममध्ययनम् । उत्त० ६१६ ।
रिइयजिव्ह-तृतीयं महाकुष्ठम् । प्रश्न० १६१ ।
रिष्ठं- । ठाणा० २१७ ।
रिसओ-ऋषयः-मुनयः । उत्त० ४१३ ।
रिसभ-वृषभस्तद्वद् यो वर्त्तते स ऋषभः । ठाणा० ३९३ ।
रिसभा-मणिपिठिकानाम । ठाणा० २३० ।
रिसह्-ऋषभः-मर्कटबन्धोपरिवेष्टनपट्टः । सूर्यं० ४ । जं० प्र० १५ । ऋषभः-लोहादिमयपट्टबद्धकाष्ठसम्पुटः । भग० १२ । वृषभः-अष्टाविंशतितममुहूर्त्तः । सूर्यं० १४६ । वृषभः-वृषभस्तद्वद् यो वर्त्तते सः । स्वरविशेषः । अनु० १२७ । ऋषभस्तदुपरिवेष्टनपट्टः । राज ५७ । ऋषभः-वृषभस्तद्वत् यो वर्त्तते सः, सप्तस्वरे द्वितीयः । अनु० १२७ ।
रिसहनाराय-ऋषभनाराचं-यत् कीलिका रहितं संहननं तत्, द्वितीयं संहननम् । जीवा० १५, ४२ ।
रिसिभासिय-ऋषिभाषितं-उत्तराध्ययनादि । दश० ४ ।
रीइज्जति-दूविज्जति । नि० चू० प्र० १४६ अ ।
रीइया-रीतिका-पीतला । ओप० ९३ ।
रीढा-यदृच्छिता । यदृच्छा । बृ० द्वि० ५ अ ।
रीणा-खिन्ना । भक्त०
रीतिज्जति-दूइज्जति । नि० चू० प्र० ३३४ आ ।
रीयंत-रीयमाणं-निस्सरन्तमप्रशस्तेभ्योऽसंयमस्थानेभ्यः प्रशस्तेष्वपि गुणोत्कर्षादुपर्युपरिवर्त्तमानम् । आचा० २४७ । रीयमाणः-संयमानुष्ठाने गच्छन् । आचा० २४२ । रीयमाणः-विहरन् । उत्त० ४९८ । रीयन्ते-गच्छन्ति, वर्त्तन्ते । दश० ७२ ।
रीय-रीतं-गमनम् । भग० ३८१, ७५४ ।
रीयओ-रीयमाणः-सम्यगनुष्ठानवान् । आचा० २१७ । कुर्वन् । भग० ७५४ ।
रीयते-विजहार । आचा० ३०१ ।
रीयमाण-रीयमाणः-संयमानुष्ठाने पराक्रममाणः सन् । आचा० २५१ ।
रुंचण-रुञ्चनम्-पिञ्जनम् । पिण्ड० १६१ ।
रुंचती-रुञ्चती-कर्पासं लोठिन्या लोठयती । पिण्ड० १५७ ।
रुंचिज्जमाण-श्लक्ष्णखण्डीक्रियमाणः । जं० प्र० ३६ ।
रुंजग-रुञ्जकः वृक्षविशेषः । दश० १७ ।
रुंटण-रुदनं-रुदितप्रायः । ज्ञाता० २३५ ।
रुंद-रुन्दः-विस्तीर्णः । प्रश्न० १६ । सम० ११५ । औप० ६७ । नंदी० ४५ । रुद्रं-विस्तीर्णम् । प्रश्न० ७५ । निर्देशः । विस्तारः । जं० प्र० ४५६ ।
रुंदा-दीहा । नि० चू० प्र० १२१ आ । विस्तीर्णा घंघलादिः । बृ० द्वि० २९० आ । रुन्दा-विस्तीर्णा । उत्त० ४१९ ।
रुंदाइ-दीर्घा दृष्टिर्दिक्षु । भग० ६७९ ।
रुंदाए-यस्सो वसतिर्विस्तीर्णा भवति । ओघ० ८९ ।
रुंपण-रोपणं-वपनम् । पिण्ड० ६३ ।
रुंभंत-रुन्धानः-सञ्चरिष्णूनां मार्गं स्खलयन् । प्रश्न० ५१ ।
रुंभणं-रोधनम् प्रश्न० २४ ।
रुंभह्-रुन्द्ध । आव० ६९९ ।
रु-त्ति-पुहवी । दश० चू० ५ ।
रुअग-रुचकं-ग्रीवाभरणभेदः । जं० प्र० ७३ । रुचकः-रुचिः । जं० प्र० १११ । रुचकः । जं० प्र० २०९ ।
रुअगकूड-रुचकः-चक्रवालगिरिविशेषस्तदधिपतिकूटम् । जं० प्र० ३०८ । रुचककूटं-नन्दनवने षष्ठं कूटनाम । जं० प्र० ३६७ ।
रुअगवर-त्रयोदशे रुचकवराख्ये द्वीपे कुण्डलाकृती रुचकः । ठाणा० १९६ ।
रुअंगिदे- । सम० ३३ ।
रुइ-रुचिः-रुचिः-प्रतिभासः, -अभिलाषः, उत्त० ६९ ।
रुइयजोणी-रुदितं योनिः समानरूपतया जातिर्यस्य तद् रुदितयोनिकम् । अनु० १३१ ।
रुइयसद्द-रुदितशब्दं-मानिनीकृतं रतिकलहादिकं । उत्त० ४२५ ।
रुइल-रुचिः-दीप्तिस्तां लाति-आददाति रुचिलं सद्दीप्तिमत् । सूत्र० २७२ । आरणकल्पे विमानविशेषः । सम० ३८ । रुचिरं-संस्थानविशेषभावतो रमणीयम् । जीवा० २७३ । रुचिलः-स्निग्धतया देदीप्यमानच्छविमानम् । जीवा०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

१८७ ।

रुइल्ल– । सम० १५ ।

रुइल्लकंत– । सम० १५ ।

रुइल्लकूड– । सम० १५ ।

रुइल्लज्झय– । सम० १५ ।

रुइल्लप्पभ– । सम० १५ ।

रुइल्ललेस– । सम० १५ ।

रुइल्लवण्णं– । सम० १५ ।

रुइल्लसिंग– । सम० १५ ।

रुइल्लसिट्ठ– । सम० १५ ।

रुइल्लावत्त– । सम० १५ ।

रुइल्लुत्तरवडिंसगं– । सम० १५ ।

रुई–रुचिः–चेतोऽभिप्रायः । सूत्र० २९० । रुचिः–जिनप्रणीततत्त्वाभिलाषरूपा । प्रज्ञा० ५८ । रुचिः–प्रतिभासः । उत्त० ६६ । रुचिः–परमश्रद्धानुगतोऽभिप्रायः । राज० १३३ ।

रुक्–पृथवी । नि० चू० प्र० २२२ अ ।

रुक्क–वृषभादिशब्दकरणम् । अनु० २९ ।

रुक्ख–वृक्षः । आचा० ३८२ । वृक्षः–चूतादिः । आचा० ३० । वृक्षः–तरुः । भग० २७८ । सङ्ख्यातजीवादिवृक्षविषयः । भगवत्याः अष्टमशतके तृतीय उद्देशकः । भग० ३२८ । वृक्षाः–रूक्षा वा सहकारादयः । जं० प्र० ६५ । वृक्षः–चिञ्चिणिकादिः । दश० १८५ । वृक्षः–कदम्बादिः । दश० २२९ । वृक्षः–चूतादिकः । जीवा० २६ । रुक्षः प्रसिद्धः । ठाणा० ३९७ । वृक्षः–सहकारादयः । ज्ञाता० ७८ । वृक्षः । ज्ञाता० ३३, ६५ । पृथ्व्याकाशयोर्यथास्थितः, रु–पृथिवीं खायतीति वा । दश० चू० ६ । रुक्–पृथवी त खातीति रुक्खो । नि० चू० प्र० २२२ । अ । रुक्षा–सम्बन्धः । बृ० (?) ८ ब ।

रुक्खखेड्ड-वृक्षक्रीडः । आव० १८१ ।

रुक्खगिह–रुक्खोच्चिय गिहागारो रुक्खगिहं, रुक्खो वा घरं कड । नि० चू० द्वि० ६९ आ ।

रुक्खमह–वृक्षमहः—वृक्षसत्क उत्सवः । जीवा० २८१ । ज्ञाता० ३९ । आचा० ३२८ ।

रुक्खमूल-वृक्षमूल-वृश्च्यत इति वृक्षस्तस्य मूलं–अधोभूभागः । उत्त० १०९ । वृक्षमूलम् । आचा० ३०७ ।

रुक्खा–वृक्षाः–प्रत्येकबादरवनस्पतिकायिकः चूतादयः । प्रज्ञा० ३० । भग० ३०६ ।

रुप्पि–पर्वतविशेषः । ठाणा० ६८ । रुक्मिवर्षधरे द्वितीयकूटम् । ठाणा० ७२ ।

रुप्पिणी–भीष्मराजपुत्री । प्रश्न० ८८ । इष्टमधिकृत्य कामकथायां वासुदेवपत्नी । दश० ११० । आधाकर्मणऽभोज्यतायां उग्रतेजःस्त्री । पिण्ड० ७१ । आच्छेद्यद्वारविवरणे जिनदासपत्नी । पिण्ड० १११ ।

रुक्मी–पर्वतविशेषः । ठाणा० ७० । कुण्डिन्यधिपतिभीष्मराजपुत्रः । प्रश्न० ८८ ।

रुग्ग–रुग्णः–जीर्णतां गतः । ज्ञाता० १९१ ।

रुचक–बहुसमभूमिभागे रत्नप्रभाभागे मेरुमध्ये अष्टप्रदेशो रुचकः । ठाणा० १२७ । कुण्डलवरावभाससमुद्रानन्तरं द्वीपः, तदनन्तरं समुद्रोऽपि । प्रज्ञा० ३०७ । दश० ८५ । त्रयोदशमद्वीपः । ज्ञाता० १२७ । द्वीपविशेषः । सम० ३४ । निषधवर्षधरपर्वते नवमकूटम् । ठाणा० ७२ ।

रुचकवर–रुचकसमुद्रानन्तरं द्वीपः, तदनन्तरं समुद्रोऽपि । प्रज्ञा० ३०७ । द्वीपविशेषः । आव० ४७ । द्वीपविशेषः । अनु० ९० ।

रुचकवरावभास–रुचकवरसमुद्रानन्तरं द्वीपः, तदनन्तरं समुद्रोऽपि । प्रज्ञा० ३०७ ।

रुचकसंस्थित–यद्यपि ग्रामः स्वयं न समस्तथापि यदि रुचकवलयशैलवद्वृत्ताकारव्यवस्थितैर्वृक्षैर्वेष्टितः । बृ० प्र० १८३ आ ।

रुचिसु–पिष्टवन्तः पिंषन्ति पेक्ष्यन्ति वा । आचा० ३४३ ।

रुचिय–रुचितं–पिष्टम् । बृ० प्र० २०८ आ ।

रुचे–रुचेस्तु–करणेच्छार्थता । ठाणा० ३८१ ।

रुच्चंतिय– । ज्ञाता० ११७ ।

रुच्चति–रोचते । आव० ८२२ ।

रुज्झइ–रुह्यति–रुध्यते रोहति । आव० ७६४ ।

रुट्ठ–रुष्टः–उदितक्रोधः । ज्ञाता० ६४ । रुष्टम्–क्रोधाध्मातं वन्दते क्रोधाध्मातो वा । कृतिकर्मणि अष्टादशमदोषः । आव० ५४४ । रुष्टः–रोषवान् । विपा० ५३ । रुष्टः–उदितक्रोधः । भग० ३२२ । ज्ञाता० १९०, १९२, २१७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रुडित–उपचारकः । व्य० द्वि० ३६१ ।

रुढ–रूढं–स्फुटितबीजम् । दश० १५५ ।

रुण्टणा–अवज्ञा-अनादरः । पिण्ड० ७४ ।

रुण्टन्– । आचा० १२६ ।

रुती–रुचिस्तु तदुदयसम्पाद्यं तत्त्वानां श्रद्धानम् । ठाणा० १५१ ।

रुत्त–रुष्टः–कोपोदयाद् विमूढः । भग० ३२२ । रुष्टः–क्रोधोदयाद्विमूढः, स्फुरितकोपलिङ्गः । जं० प्र० २०२ ।

रुदिय–रुदितं–आराटीमोचनम् । प्रश्न० २० ।

रुद्द–रुद्रं–विस्तीर्णम् । ओघ० २१३ । प्रश्न० ६३ । सम० १५२ । रुद्रः–स्वयम्भूवासुदेवपिता । आव० १६३ । विद्याचक्रवर्ती, अपरनाम सत्यकिः । आव० ६८६ । रुद्रः–पञ्चदशसु परमाधार्मिकेषु पञ्चमः । उत्त० ६१४ । रुद्दघरं, गृहिअ महादेवायतमित्यर्थः । नि० चू० प्र० ९१ आ । रौद्रं–रौद्रध्यानम्, उत्सन्नवधादिलक्षणं ध्यानम् । आव० ५८२ । प्रथम मुहूर्तनाम । जं० प्र० ४९१ । पञ्चमः परमाधार्मिकः । शक्तिकुन्तादिषु नारकान् प्रोतयति स रौद्रत्वाद् रौद्रः । सम० २८ । रुद्रः–महादेवः । भग० १६४ । रुद्रः–नरके पञ्चमः परमाधार्मिकः । आव० ६५० । रौद्रो निस्तृंशत्वात् । ज्ञाता० २३८ । रोदयत्यपरानिति रुद्रः–प्राणिवधादिपरिणत आत्मैव । उत्त० ६०९ । हरः । अनु० २५ ।

रुद्दए–रुद्रकः–आर्जवोदाहरणे ग्रन्थिच्छेदकः कौशिकार्यलघुशिष्यः । आव० ७०४ ।

रुद्दपुर–रुद्रपुरम् । आव० ३८० ।

रुद्दमह–रुद्रमहः–रुद्रस्य प्रतिनियतदिवसभावी उत्सवः । जीवा० २८१ । आचा० ३२८ । ज्ञाता० ३९ ।

रुद्दसोमा–रुद्रसोमा–आर्यरक्षितमाता । उत्त० ९६ । रुद्रसोमा–आर्यरक्षितमाता । आव० २९६ ।

रुद्धं– । ज्ञाता० १४६ ।

रुद्धा–रज्वादिभिः संयमिताः–चारकादिनिरुद्धाश्च । प्रश्न० ५६ ।

रुद्र–यस्य मायाशल्ये दृष्टान्तः । आव० १७९ । ठाणा० २५५ ।

रुद्रसोमा–सोमदेवब्राह्मणस्य भार्या । विशे० १००३ ।

रुधिर–अरिष्टपुराधिपतिः । प्रश्न० ९० । रुधिरः । प्रज्ञा० ८० ।

रुधिरबिंदुसंठिए–रुधिरबिन्दुसंस्थितम् । सूर्य० १३० ।

रुधिरवरिस– । नि० चू० तृ० ७० अ ।

रुन्न–अश्रुविमोचनम् । प्रश्न० २० । रुदित–प्रलपितम् प्रश्न० ६२ । रुदितं–अश्रुविमोचनयुक्तं शब्दितम् । प्रश्न० १६० ।

रुप्प–रूपम् । आव० ५२६ । रूप्यः । प्रज्ञा० २७ । रूप्य–पृथिवीभेदः । आचा० २९ ।

रुप्पकूला–रूप्यकूलानदी, सूरीकूटम् । जं० प्र० ३८० ।

रुप्पगा–छेदनोपकरणं । नि० चू० प्र० ३२५ अ ।

रुप्पच्छए–रुप्यच्छदः–रूप्याच्छादनं छत्रम् । जीवा० २१४ ।

रुप्पच्छद–रजतमयाच्छादनं छत्रम् । जं० प्र० ५९ ।

रुप्पवालुगा–रुप्यवालुका–नदीविशेषः । आव० १९५ ।

रुप्पागर–रूप्याकरः–यस्मिन्निरन्तरं महामूषास्त्रयोदलं प्रक्षिप्य रूप्यमुत्पाद्यते सः । जीवा० १२३ ।

रुप्पिणी रुक्मिणी–कृष्णवासुदेवदेवीमुख्या । अन्त० २ । रुक्मिणी–अन्तकृद्दशानां पञ्चमवर्गस्याऽष्टममध्ययनम् । अन्त० १५ । रुक्मिणी । अन्त० १८ । कृष्णवासुदेवराज्ञी । ज्ञाता० १०० ।

रुप्पी–अष्टाशीतौ महाग्रहे सप्तविंशतितमः । जं० प्र० ५३५ । ठाणा० ७९ । कुन्थुनाथजिनस्य पूर्वभवनाम । सम० १५१ । पञ्चमवर्षधरपर्वतः । जं० प्र० ३७९ । रुक्मिकूटं, पञ्चमवर्षधरपतिकूटम् । जं० प्र० ३८० । कुणालाधिपती । ज्ञाता० १२४ । रुक्मी–कुणालजनपदाधिपतिः श्रावस्तीवास्तव्यः । ठाणा० ४०१ । कुणालाधिपती । ज्ञाता० १४० ।

रुप्पोभास–अष्टाशीतौ महाग्रहे अष्टाविंशतितमः । जं० प्र० ५३५ । ठाणा० ७९ ।

रुप्फए–रुष्कं(रुम्फ)का । रुम्फका । आव० ७६४ ।

रुब्भंतो–रुध्यमानः । आव० १७५ ।

रुमक– । आचा० ३४३ ।

रुय–रुतं–रवः । ज्ञाता० २५ । स्वण–रुतं–शब्दकरणम् । दश० १४१ । रुतं–कर्पासपक्ष्म । जीवा० २१० । रुतं–कर्पासविकारः । भग० १३४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रुयए-रुचकः-रुचकाभिधानस्त्रयोदशद्वीपान्तर्गतः प्रकाराकृती रुचकद्वीपविभागकारितया स्थितः। सम० ६२। रुचकः-मणिविशेषः। जीवा० २३। रुचकः-रत्नविशेषः। प्रज्ञा० २७।

रुयकंता-भूतानन्दस्य पञ्चमी अग्रमहिषी। भग० ५०४।

रुयग-रुचकः। आचा० १३। रुचकः-रुचिः। औप० १९। रुचकः-कुण्डलाकृतीकः पर्वतः। ठाणा० १६७। रुचकः-मणिविशेषः। औप० ४६। रुचकः-वर्णः। औप० ५४। रुचकः-रुचिः। जीवा० २७१। रुचकः-कुण्डलवरावभाससमुद्रपरिक्षेपी द्वीपः। रुचकद्वीपपरिक्षेपी समुद्रश्च। जीवा० ३६८। सूर्य० ७८। रुचकः-पृथिवीभेदः। आचा० २९। रुचकः-मणिभेदः। उत्त० ६८९। अष्टानामपि प्रदेशानां रुचकः इति समयः परिभाषा। विशे० १०७३। रुचकं-कान्तिः। प्रश्न० ८१। रुचकः-कृष्णमणिविशेषः। आव० १८६।

रुयगवर-रुचकसमुद्रपरिक्षेपी द्वीपः। रुचकवरद्वीपपरिक्षेपी समुद्रश्च। जीवा० ३६८। रुचकः-रुचकवरे समुद्रे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः। जीवा० ३६८। रुचकः-जम्बूद्वीपात्त्रयोदशमरुचकवराभिधानद्वीपान्तर्वर्ती मण्डलाकारपर्वतः। प्रश्न० ९६। रुचकवरः-त्रयोदशमद्वीपवर्ती पर्वतविशेषः। प्रश्न० १३५।

रुयगवरभद्द-रुचकवरभद्रा-रुचकवरे द्वीपे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः। जीवा० ३६८।

रुयगवरमहाभद्द-रुचकवरमहाभद्रः-रुचकवरे द्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः। जीवा० ३६८।

रुयगवरमहावर-रुचकवरमहावरः-रुचकवरे समुद्रेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः। जीवा० ३६८।

रुयगवरावभास-रुचकवरावभासः-रुचकवरसमुद्रपरिक्षेपी द्वीपः। रुचकवरावभासद्वीपपरिक्षेपी समुद्रश्च। जीवा० ३६८।

रुयगवरावभासभद्द-रुचकवरावभासभद्रः-रुचकवरावभासे द्वीपे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः। जीवा० ३६८।

रुयगवरावभासमहाभद्द-रुचकवरावभासमहाभद्रः-रुचकवरावभासे द्वीपेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः। जीवा० ३६८।

रुयगवरावभासमहावर-रुचकवरावभासमहावरः-रुचकवरावभासे समुद्रेऽपरार्द्धाधिपतिर्देवः। जीवा० ३६८।

रुयगवरावभासवर-रुचकवरावभासवरः-रुचकवरावभासे समुद्रे पूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः। जीवा० ३६८।

रुयगावती-भूतानन्दस्य चतुर्थी अग्रमहिषी। भग० ५०४।

रुयगिंदे- । भग० ७१८। ठाणा० ४८२।

रुयजोणीत-रुदितं योनिः-जातिः समानरूपतया यस्य तद् रुदितयोनिकम्। ठाणा० ३९३।

रुयप्पभा-भूतानन्दस्य षष्ठी अग्रमहिषी। भग० ५०४।

रुरु-रुरुः-मृगविशेषः। प्रश्न० ७। जं० प्र० ४३। भग० ४७८। रुरु-चिलातदेशनिवासी म्लेच्छः। प्रश्न० १४। साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः। प्रज्ञा० ३४। रुरुः-द्विखुरविशेषः। प्रज्ञा० ४५। आचा० ७३।

रुरुयज्झया-रुरुध्वजा। जीवा० २१५।

रुरू-रुरु-द्विखुरश्चतुष्पदो मृगविशेषः। जीवा० ३८।

रुलित-रुलति-भूमौ लुठति। प्रश्न० ४६।

रुवसहगय-रूपसहगतं-सजीवं भूषणसहितं वा। दशा० १४८।

रुविज्जमाण-श्लक्ष्णखण्डीक्रियमाणः। जीवा० १९२।

रुहिर-रुधिरशब्दो रक्तार्थः। जं० प्र० २०६।

रुहिरमाविकण्ण-विक्षिप्तरुधिरः। अनु० १३७।

रुहिरवरिस-रुधिरवर्षः। आव० ७३४।

रुहिरोग्गलंतमुद्धाण-गलद्रुधिरमूर्धा। उत्त० ५०।

रूअग-रूचकः-चक्रवालगिरिविशेषः। जं० प्र० ३१०।

रूअगावई- । जं० प्र० ३९१।

रूआ- । जं० प्र० ३९१।

रूआसिआ- । जं० प्र० ३९१।

रूए- । ठाणा० १६७।

रूएडु-रूतं-कर्पासपक्ष्म। जं० प्र० ३६।

रूक्ष-स्नेहोपदर्शनरहितम्। ध्य० प्र० ५६ आ। स्पर्शभेदः। प्रज्ञा० ४७३।

रूढ-चिरप्ररूढम्। नंदी० ४६।

रूढा प्रादुर्भूता। दशा० २१९।

रूतंसा- । ठाणा० ३६१।

रूत-लोढितो बीजरहितः कर्पासः। बृ० द्वि० ११६ अ।

रूतप्पभा- । ठाणा० ३६१।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रुता- । ठाणा० ३६१ ।
रुद्दकंते- । ठाणा० १६७ ।
रुद्दप्पभ- । ठाणा० १६७ ।
रुद्धारो-रुद्धारः-अपवादः । व्य० द्वि० ३०३ आ ।
रूप-शरीरसौन्दर्यम् । ज्ञाता० २११ । आकारः । सम० १३६ ।
रूपकंता- । ठाणा० ३६१ ।
रूपक-रूप्यम् । नंदी० १५६ । आचा० १६७ ।
रूपकथा-रूपस्य प्रशंसनं द्वेषणं वा स्त्रीकथायास्तृतीयः भेदः । आव० ५८१ ।
रूपकदोष-स्वरूपभूतानामवयवानां व्यत्ययः । अनु० २६२ ।
रूपकार-आकारमात्रम् । विशे० ६१५ ।
रूपयक्षाः-यक्षभेदः । प्रज्ञा ७० ।
रूपवती- । ठाणा० ३६१ ।
रूपशालिनः-किन्नरभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
रूपसप्तैकक-आचाराङ्गद्वितीयश्रुतस्कन्धे पञ्चममध्ययनम् । ठाणा० ३८७ ।
रूपसहगत-सजीवं भूषणविकलं वा रूपं भूषणसहितं । रूपसहगतम् । ठाणा० ३६१ ।
रूपिय-भेशकसुतः । ज्ञाता० २०६ ।
रूप्पकूला-नदीविशेषः । ठाणा० ७४ । प्रपातह्रदविशेषः । ठाणा० ७५ ।
रूयंसा-धर्मकथायां चतुर्थवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ । ठाणा० १९८ । भूतानन्दस्य द्वितीयाऽग्रमहिषी । भग० ५०४ । ठाणा० १६७ ।
रूय-रूतं-कर्पासपक्ष्म । सूर्य० २६१ । रोगो । नि० चू० प्र० ७७ आ ।
रूयकंता-धर्मकथायां चतुर्थवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।
रूयग-रूतादेव्याः सिंहासनम् । ज्ञाता० २५२ ।
रूयगगाहावई-चम्पायां गाथापती । ज्ञाता० २५२ ।
रूयगसिरी-रूचकगाथापतेर्भार्या । ज्ञाता० २५२ ।
रूयगावती-धर्मकथायां चतुर्थवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ । रुचकावती-मध्यरुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२३ ।
रूयप्पभा-धर्मकथायां चतुर्थवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।
रूययंसा-रुचकांशा-मध्यरुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२३ ।
रूयया-रुचका-मध्यरुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२३ ।
रूयवडिंसए-रूतादेव्या भवनम् । ज्ञाता० २५२ ।
रूया-रुचकगाथापतेर्दारिका । ज्ञाता० २५२ । धर्मकथायां चतुर्थवर्गे प्रथममध्ययने देवी । ज्ञाता० २५२ । भूतानन्दस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । भग० ५०४ । ठाणा० १९८ ।
रूयाणंदा-रूतादेव्या-राजधानी । ज्ञाता० २५२ ।
रूयावती- । ठाणा० १९८ ।
रूवंधर-रूपं-रजोहरणादिकं-वेषं धारयती रूपधरः । उत्त० ४३६ ।
रूव-रूपं-आकृतिः । उत्त० ४४९ । रूपं-आकारः । उत्त० ४५२, ४७३ । सुसंस्थानता । उत्त० ६२६ । रूप्यत इति रूपं-वर्णः संस्थानं वा । उत० ६ । रूप्यते-अवलोक्यत इति रूपं आकारश्चक्षुविषयः । ठाणा० २५ । रूपं-स्वभावः नेपथ्यादि । ठाणा० १०८ । रूपं-मूर्तिवर्णादिमत्त्वम् । ठाणा० ११६ । रूपकः-रूप्यम् । नंदी० १६५ । रूपापेक्षया सत्यं रूपसत्यम् । ठाणा० ४८६ । रुदन्ति । पिण्ड० ११० । रूतम् । ओघ० १४० । रूपः-तिर्यग्मनुष्यदेवस्त्रीपण्डकादिलक्षणः मूर्तवस्तुः । विशे० १०५१ । रूपं । रूवं णाम जं कट्ठचित्तलेप्पकम्मे वा पुरिसरूवं कयं अहवा जीवविप्पमुक्कं पुरिससरीरं तं । नि० चू० तृ० १ अ । रूपं-अनुत्तरसुररूपादनंतगुणम् । ज्ञाता० ६ । बलाविशेषः । द्वासप्ततिकलासु तृतीया । ज्ञाता० ३८ । सुविभत्तगोवंगअहीणपंचेंदियत्तणं । नि० चू० प्र० २९० अ । उद्वर्त्तनस्नानप्रपास्वेदकरणहृदन्तवालसंठावणादियं आभरणवत्थाणि वा णाणादेसियाणि विविहाणि । नि० चू० तृ० ८ आ । णिज्जीवं, भूषणवज्जियं वा । द० चू० ६६ । रूपं-भूषणरहितं जीवविमुक्तं वा । बृ० द्वि० ४१ अ । रूपः-तिर्यग् मनुष्यदेवस्त्रीपण्डकादिलक्षणः । विशे० १०५१ । रूपं-मूर्तिः । व्य० प्र० १७१ अ । रूप नाम-स्पर्शरूपादिसम्मूर्च्छनात्मिका मूर्तिः । प्रज्ञा० ८ । रूपं नाम-संकटविकटादिरूपम् । आचा० २४ । रूपं-सुविहित-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नेपथ्यं शरीरसुन्दरता वा । भग० १३६ । रूपं-अनवबद्धास्थीनि कोमलफलरूपम् । आचा० ३९१ । रूपं-निर्जीवं प्रतिमारूपम् । ठाणा० २९१ । रूपं-मूर्तिवर्णादिमत्त्वम् । ठाणा० ३३३ । रूपं-सुसंस्थानता । उत्त० २६७ । रूपं-आकारसौन्दर्यम् । उत्त० ४९५ । रूपं-लेप्यशिलासुवर्णमणिवस्त्रचित्रादिषु रूपनिर्म्माणम् । सम० ८४ । रूपं-आकृतिः । प्रश्न० ३६ । रूपं-आकारः । अनुत्त० ४ । रूपं-रूपकम् । जीवा० १८० । रूपं-आकारविशेषः । प्रश्न० ८५ । रूपं-आकृतिः । प्रश्न० ११७ । रूपं-शरीरसुन्दरता, सुविहितसाधुनेपथ्यं च । प्रश्न० १२५ । रूपं-सौन्दर्यवती आकृतिः । प्रज्ञा० ५५१ । रूपं-मूर्तिः । ठाणा० ३९ । नरयुग्मादि । सूर्य० २६४ । रूपं-अङ्गप्रत्यङ्गावयवसन्निवेशविशेषः । सूर्य० २९२ । रूपं-काष्ठकर्मादि । आव० १२८ । रूपं-अन्यूनाङ्गता । उत्त० १४५ । आव० ३४१ । रूपं-आकृतिः । आव० ५६९ । रूपं-रूपमदः-यद् रूपस्य मानम् । आव० ६४६ । रूपं-लेप्यशिलासुवर्णमणिवस्त्रचित्रादिषु रूपनिर्माणम् । जं० प्र० १३७ । रूपं-स्वभावः । प्रज्ञा० ३५९, ३७१ । रूपं-महाराष्ट्रिकादि । उत्त० ४२४ । रूपं-कटाक्षनिरीक्षणादि चित्रादिगतं वा । उत्त० ४२७ । रूपं-पिशितादिपुष्टस्य शरीरशोभात्मकम् । उत्त० ४४० । रूपं-रूपस्पर्शाद्याश्रया मूर्तिः । उत्त० ६७२ । रूपं-निर्जीवं, प्रतिमारूपम्, भूषणविकलं वा रूपम् । दश० १४८ । रूपं-सदाकारसंस्थानम् । जं० प्र० २३६ ।

रूवओ-रूपकः-भङ्गत्रयान्तर्गतः । आव० ५२७ ।

रूवकम्म-रूपकर्म-पुत्तलिकादिकम् । विशे० १२७४ ।

रूवकहा-अन्ध्रीप्रभृतीनामन्यतमाया रूपस्य यत्प्रशंसा सा रूपकहा । ठाणा० २०९ । रूपकथा-रूपसम्बन्धेन स्त्रीणां कथा । प्रश्न० १३९ ।

रूवखंधे-रूपस्कन्धः-पृथिवीधात्वादयो रूपादयश्च । भग० २५ । रूपस्कन्धः-पृथिवीधात्वादिको रूपादयश्च । प्रश्न० ३१ ।

रूवग-रूपकः । उत्त० २७६ । आव० ४१७ ।

रूवगदोस-रूपकदोषः-स्वरूपावयवव्यत्ययः, सूत्रदोषविशेषः । आव० ३७४ ।

रूवजक्खा-रूपयक्षाः-धर्म्मपातकाः । व्य० प्र० १६९ अ । रूपयक्षाः-रूपेण मूर्त्या यक्षा इव रूपयक्षाः मूर्तिमंतो धर्मिकनिष्ठा देवाः । व्य० प्र० १७१ अ ।

रूवतेण-रूपवन्तमुपलभ्य स एवं रूपवानित्यादि भावनया रूपस्तेनः । प्रश्न० १२५ । रूपस्तेनः-राजपुत्रादितुल्यरूपः । दश० १९० ।

रूवपरियारगा- । ठाणा० १०० ।

रूववती-धर्मकथायां पञ्चमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ । भूतेन्द्रस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । भग० ५०४ । ठाणा० २०४ ।

रूवसंघाट-रूपसङ्घाटः-रूपयुग्मम् । जीवा० १८० ।

रूवसच्च-अतद्गुणस्य तथारूपधारणं रूपसत्यम्, यथा प्रपञ्चयतेः प्रव्रजितरूपधारणम् । दश० २०८ ।

रूवसच्चा-रूपसत्या-पर्याप्तिकसत्याभाषायाः पञ्चमो भेदः । प्रज्ञा० २५६ ।

रूवसहगय-रूपसहगतः स्तन-नयन-जघनादि । विशे० १०५१ । रूपसहगतम् । प्रज्ञा० ४३८ ।

रूवसहिय-तदेवाभरणसहितं । नि० चू० प्र० ७७ अ ।

रूवहेउ- । ज्ञाता० ९० ।

रूवा-रूपं-राजहंसचक्रवाकसारसादीणि, गजमहिषमृगयूथादीणि वा, जलान्तर्गतं करिमकरादीणि वा । सूत्र० २७२ ।

रूवाणुवाए-अभिगृहीतदेशाद् बहिः प्रयोजनभावे शब्दमनुच्चारयत एव परेषां समीपानयनार्थं स्वशरीररूपदर्शनं रूपानुपातः । आव० ८३५ । रूपानुपातः-रूपदर्शनम् । आव० ८३४ ।

रूविग्गं-सुरूपम् । आव० ७१५ ।

रुवियलिंग-रोदनचिह्नम् । मर० ।

रूवी-गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३२ । बाहिरब्भतरकरणवज्जितो सा रूवी, मुडो सुविकल्लवासधारी कच्छं ण बधत, अबंभचारी, अभज्जगो भिक्खं हिंडइ । नि० चू० तृ० ३१ आ ।

रूह-रूक्षः-निःस्नेहः । ज्ञाता० १११ ।

रे-लघोरामन्त्रणं साक्षेपवचनः । उत्त० ३५८ ।

रेक्का-रेखा । आव० ४३२ ।

रेगा-रेको विविक्तः । व्य० द्वि० १५७ आ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रेचक-भ्रमरिका । जं० प्र० ४१८ ।
रेचितं-निष्पन्नम् । जं० प्र० ४१८ ।
रेणा-कल्पकवंशप्रसूतशकटालस्य सप्तमा पुत्री । आव० ६९३ ।
रेणुगा-रेणुका-अनन्तवर्यभार्या । आव० ३९२ ।
रेणुगुंडिय-रेणुगुण्डितं-रेणुधूरितम् । ओघ० ११० ।
रेणुय-रेणुः- भूवर्त्ती तु रेणुः । सम० ६१ ।
रेणुया-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० १६ । भग० ८०४ ।
रेणू-रेणुः-स्थूला रेणु पुद्गलाः । जीवा० २४५ । रेणुः-स्थूलतमरजः पुद्गलः । जं० प्र० ३८६ । रेणुः-रजः । ओघ० २१५ । रेणुः-स्वपतः शरीरे लगति । ओघ० २१७ । रेणुः-वालुका । भग० ३०७ । जं० प्र० १६९ । धूलिः । ओघ० २१३ । रजः त एव स्थूला रेणवः । राज० १८ । भग० ६६५ ।
रेभित-कलस्वरेण गीतोद्गातृत्वम् । जं० प्र० ४१७ ।
रेरिज्जमाण-हरिततया देदीप्यमानः । राज० १४१ । रेरिज्यमाणः-देदीप्यमानः । भग० ३०० ।
रेल्लग-रेल्लकः-पूरः । आव० ५८१ ।
रेल्लण-प्लावनम् । पिण्ड० १२ ।
रेल्लुका- । प्रज्ञा० ४६४ ।
रेवई-बलदेवस्य राज्ञी । निरय० ३९ । महाशतकगाथापतेर्भार्या । उपा० ४८ । सम० १५४ ।
रेवए-उद्यानविशेषः । बृ० प्र० ३० अ । द्वारवत्यां पर्वतविशेषः । निरय० ३९ ।
रेवलए-यत्र नन्दनवनोद्यानम् । अन्त० १८ ।
रेवतग-रैवतकः-उज्जयन्तः । ज्ञाता० ९९, १०० ।
रेवतत-रैवतकः-द्वारवत्यां पर्वतविशेषः । अन्त० १ । द्वारवत्यामुत्तरपश्चिमे पर्वतः । अन्त० १८ ।
रेवतय-रैवतकं-द्वारवत्यामुद्यानविशेषः । अन्त० १८ ।
रेवताः-गान्धर्वभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
रेवति-परग्रामदूतीत्वदोषविवरणे सुन्दरदुहिता । पिण्ड० १२७ । नक्षत्रविशेषः । ठाणा० ७१ ।
रेवतिया-रेवतिका-श्रेष्ठिकुले कन्याविशेषः । उत्त० १०८ ।
रेवती-मेण्ढिकग्रामे गाथापतिपत्नी । भग० ६८५ ।
रेवतीणक्खत्त-रेवतीनक्षत्रम् । सूर्य० ११० ।
रेवययं-रैवतकं-उज्जयन्तम् । उत्त० ४९२ ।
रेहंत-शोभमानम् । ज्ञाता० १८ ।
रेहा-रेखाः-पादपर्यन्तवर्तिनी सीमा । जं० प्र० ५१७ ।
रोअए-रोचयेत्-विनिश्चयं कुर्यात् । दश० १७७ ।
रोअणागिरि-रोचनागिरिः-रोहणागिरिः, हस्तिकूटनाम । जं० प्र० ३६० ।
रोइअ-रोचयित्वा-प्रियं कृत्वा । दश० २६५ ।
रोइआवसाणं-रोचितावसानं-गेयविशेषः । जं० प्र० ४१२ ।
रोइए-चिकीर्षितः । भग० १०१ ।
रोइज्जंत-रोच्यमानं-प्रशस्यमानं-दीयमानं वा । आचा० ३९६ ।
रोइत-रोचितः-चिकीर्षितः । ठाणा० ३५६ ।
रोइयं-रोचितं-सम्यग्भावितम् । जीवा० १९४ ।
रोइयावसाण-रोचितं-यथोचितलक्षणोपेततया भावितं सत्यापितमवसानं यस्य तत् रोचितावसानम् । जीवा० २४७ । रोचितावसानं-रोचितं अवसानं यस्य तत् । शनैः शनैः प्रक्षिप्यमाणस्वरं यस्य गेयस्यावसानं तत् । जं० प्र० ३९ ।
रोएइ-रोचितं-अभिलाषातिरेकेणासेवनाभिमुखतयेति । ठाणा० २४७ । श्रद्धत्ते चिकीर्षति वा । भग० १३३ ।
रोएज्जा-रोचयेत्-चिकीर्षामीत्येवमध्यवस्येत् । प्रज्ञा० ३९९ ।
रोएति-रोचयति चिकीर्षाविषयीकरोति । ठाणा० १७६ ।
रोएमाण-रोचयन्-सात्मीभावेनानुभवन् । आव० ४ (?) ।
रोएमि-चिकीर्षामि । भग० १२१ । चिकीर्षामि । भग० ४६७ । रोचयामि-अभिलाषातिरेकेणासेवनाभिमुखतया । आव० ७६१ । रोचयामि-करणरुचिविषयीकरोमि चिकीर्षामीत्यर्थः । ज्ञाता० ४७ ।
रोग-रोगः-सद्योघाती ज्वरशूलादिः । प्रश्न० १६ । रोगः-ज्वरादिः । प्रश्न० २५ । रोगः-व्याधिः । विपा० ४० । रोग कालमहाव्याधिः । ओघ० ९६ । रोगः-शीघ्रतरघाती ज्वरादिः । प्रश्न० ११७ । रोगः-रुजा, सद्योघातिगदो वा । प्रश्न० १६२ । रोगः । आव० ५८५ । रोगः-चिरकालिको रोगः । आव० ७५९ । रोगः-अन्तः

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भङ्गः विनाशः । विशे० १३०७ । रोगः-कुष्ठादिकः । आचा० ३३० । ज्वरादिः । उत्त० ४५४ । आचा० ३६३ । कालसहः कुष्ठादिः । ठाणा० ११९ । कुष्ठादिः । भग० ४७१ । ठाणा० १५० । पीडाकारी । भग० ६९० । रोगः-कालसहो व्याधिः । भग० १२२ । रोगः-सद्योघाती शूलादिः । भग० ३०६ । रोगः-चिरस्थायी कुष्ठादिः । जं० प्र० १२५ । गलत् कुष्ठादि । उत्त० ३४५ । रोगः-ज्वरातिसारकासश्वासादिः । षोडशम परीषहः । आव० ६५७ ।

रोगमक्कडं- । नि० चू० प्र० ११२ अ ।

रोगविहि-रोगविधिः-वैद्यशास्त्रपुस्तकम् । बृ० प्र० २६५ आ । रोगविधिः-चिकित्सा । बृ० प्र० २६५ आ ।

रोगावत्था-रोगप्रकारा । नि० चू० तृ० १२ आ ।

रोगिणिया-रोगः-आलम्बनतया विद्यते यस्यां सा रोगिणी सैव रोगिणिका, सनतकुमारस्येव । ठाणा० ४७४ ।

रोगणीता-रोगिणिका । ठाणा० ४७३ ।

रोगिया-सञ्जातज्वरकुष्ठादिरोगः-आशुघातिरोगः । ज्ञाता० १७९ ।

रोचनागिरि-रोहणागिरिः । जं० प्र० ३६५ ।

रोज्झ-पशुविशेषः । उत्त०४६० । द्विखुरविशेषः । प्रज्ञा०४५ ।

रोज्झ-रोज्झः-विशिष्टपुच्छः प्राणि विशेषः । आचा० ७३ ।

रोट्ट-लोट्टः-घरट्टादिचूर्णः । पिण्ड० १६ । चाउललोट्टो । ओघ० १३७ । लोट्टो । ओघ० १३४ । लोट्टो । नि० चू० प्र० ३८ अ ।

रोड- । नि० चू० प्र० १०२ अ ।

रोडति-लुठति । आव० ७०३ । बोलं कुर्वन्ति । उत्त० १४६ । आव० ७०४ । तिरस्करोति । आव० ३४३ । स्खलनां करोति । आव० ३४४ ।

रोडेंतो-स्खलन् । नि० चू० द्वि० १०१ अ ।

रोद्द-रोदयतीति रौद्र'-रिपुजनमहारण्यान्धकारादि, तद्दर्शनाद्युद्भवो विकृताध्यवसायरूपो रसोऽपि रौद्रः । अनु० १३५ । रोदयति-अतिदारुणतया अश्रूणि मोचयतीति रौद्रम् । अनु० १३५ । रुद्रः-यमः परमाधार्मिकः । सूत्र० १२४ । रौद्र'-अतिक्रूराध्यवसायः । द० चू० २४ । भीषणाकारतया रौद्रः । ज्ञाता० ९७ । ध्यानस्य द्वितीयो भेदः । भग० ६२३ । रुद्रः-दिवसस्य प्रथमो मुहूर्त्तः । सूर्य० १४६ ।

रोद्दी-रुद्रः-शिवस्तेन रोद्रो-आर्द्रा देवता, कालिनीस्थपत्रनाम । जं० प्र० ४९९ ।

रोधग-युद्धकालो । नि० चू० प्र० २६१ अ ।

रोपणयोग्य-लाजायोग्यः । आचा० ३९१ ।

रोप्पिओ-रौप्यकः । आव० ३५६ ।

रोमंथंतो-रोमन्थायमानः । आव० १८८ ।

रोम-रोमः-चिलातदेशनिवासीम्लेच्छविशेषः । प्रश्न० १४ । कक्षादिकेशाः । भग० ८८ । रोमः-म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ । रोमं-कक्षादिलोमम् । प्रश्न० १०७ ।

रोमक-रोमकदेशोद्भवः । म्लेच्छविशेषः । जं० प्र० २२० ।

रोमकूव-रोमकूपः । आव० ११७ ।

रोमग-रोमकः-चिलातदेशवासी म्लेच्छः । प्रश्न० १४ ।

रोमन्था- । विशे० ६ ।

रोमपक्खी-रोमपक्षिणः-राजहंसादयः । उत्त० ६९९ ।

रोमपक्षा-रोमप्रधानपक्षः । उत्त० ६९९ ।

रोमपक्षि-रोमप्रधानः पक्षो रोमपक्षस्तद्वान् । राजहंसादयः । उत्त० ६९९ ।

रोमराई-रोमराजिः-तनूरुहपङ्क्तिः । जीवा० २७१ ।

रोमालोण-रुमालवणं-लवणभेदः । दश० ११८ ।

रोय-रोगः । ज्ञाता० १११, ११३ ।

रोयइत्ता-रोचयित्वा-तदभिहितार्थानुष्ठानविषयं तदध्ययनादिविषयं वाऽभिलाषमात्मन उत्पाद्य । उत्त० ५७१ । रोचयित्वा-अभिलाषमुत्पाद्य । उत्त० ५७२ ।

रोयमाण-सशब्दमश्रूणि विमुञ्चत् । ज्ञाता० १५७ ।

रोयायंक-रोगाश्वासावातकुष्ठ कृच्छ्रजीवितकारी रोगातङ्कः । ज्ञाता० १११ ।

रोरुए-रोरवः-तमतमापृथिव्यां तृतीयो महानिरयः । प्रज्ञा० ८३ ।

रोरुत-रोरुकः- । ठाणा० ३६५ ।

रोरुद्यते- । आचा० १०६ (?) ।

रोरे- । ठाणा० ३६५ ।

रोल-बोलकरणम् । ओघ० १०३ । बोलम् । नि० चू० द्वि० १०१ अ । बोलम् । नि० चू० प्र० २१० अ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रोलितेण-विलोडयता । नि० चू० द्वि० ७६ अ ।
रोलिति-लुठति । उत्त० १४८ ।
रोवइ-रोदिति-आरटति । पिण्ड० १२१ ।
रोवग-रोपकः-वृक्षः । दश० १७, १६ ।
रोवणिया-रोदिनी-बालकरुदनकारिण्यन्तरीविशेषः। आव० ५३६ ।
रोविहिइ (देशी०) आद्रतां नेष्यति । नंदी० १८० ।
रोवे-रुदन्ति । पिण्ड० १११ ।
रोषण:-दीप्तः । आव० ७१९ ।
रोस-रोषः-क्रोधस्यैवानुबन्धः । भग० ५७२ ।
रोसा-रोषात् शिवभूतेरिव या सा रोषा । ठाणा० ४७३ ।
रोह-रोधः-गमनस्य व्याघातः । ओघ० ४७ । रोहकः-एतन्नामा मुनिपुङ्गवः । भग० ८०, ५०१ ।
रोहउत्त-रोहगुप्तः-श्रीगुप्तस्थविरशिष्योऽतिश्राद्धः । आव० ३१८ ।
रोहओ-रोहकः-भरतदारकः । नंदी० १४५ । आव० ४१६ ।
रोहक-एतन्नामा मुनिपुंगवः । भग० ८० ।
रोहग-रोधकः । ओघ० २१० । रोधनं रोधकः-परचक्रेण नगरादिवेष्टनम् । बृ० प्र० १०९ आ ।
रोहगअसज्झा-रोधकासाध्या । आव० ६४ ।
रोहगसज्ज-रोधकसज्जः । आव० ६८४ ।
रोहगुत्त-रोहगुप्तः-श्रीगुप्ताचार्यशिष्यः । उत्त० १६८ । रोहगुप्तमन्त्रिः । आचा० १८७ । रोहगुप्तः-श्रीगुप्ताचार्यशिष्यः । विशे० ९८१ । त्रिराशिप्ररूपकः । बृ० प्र० १२४ आ । रोहगुप्तः-षडुलुकः । ठाणा० ४१३ ।
रोहणागिरि-रोचनागिरिः । जं० प्र० ३६५ ।
रोहणिकः-लौकिकपरिनिर्वृत्यां दृष्टान्तः । व्य० प्र० २०९ आ ।
रोहति-रोहति-अतिशयेन प्ररूढं भवति । पिण्ड० ३२ ।
रोहसज्जे- । ज्ञाता० १४७ ।
रोहसोस- । नि० चू० तृ० ६२ अ ।
रोहस्स- । भग० ६७४ ।
रोहिअंसकूड-रोहितांशादेवीकूटम् । जं० प्र० २६६ ।
रोहिअंसा- । जं० प्र० २६५ ।
रोहिअदीव-द्वीपविशेषः । जं० प्र० ३०२ ।
रोहिअप्पवायकुंड-रोहिताप्रपातकुण्डः । जं० प्र० ३०२ ।
रोहिआ-रोहिता-नदीविशेषः । जं० प्र० ३०२ ।
रोहिडय-रोहिडकं-उदयो मारणान्तिक इतिविषये नगरम् । आव० ७२३ ।
रोहिणि-नक्षत्रविशेषः । ठाणा० ७७ । सम० १५४ । रोहिणी-मौर्यपुत्रजन्मनक्षत्रम् । आव० २५५ ।
रोहिणिया-रोहिणिका-त्रीन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ । प्रज्ञा० ४२ । रोहिणिका-रोहिणीपर्यन्तानि । सूर्य० ११४ । धनरक्षितभार्या । ज्ञाता० ११५ ।
रोहिणी-ज्ञाताधर्मकथायां सप्तममध्ययनम् । सम० ३६ । नवमबलदेवस्य माता । सम० १५२ । ठाणा० २०४ । ठाणा० २०४ । भग० ५०४ । शक्रेन्द्रस्याष्टमी अग्रमहिषी । भग० ५०५ । सोमस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । भग० ५०५ । कटुद्रव्यमिवोपभुज्यमानमतिशयेनाप्रीतिजनिका । जीवा० १२० । दक्षिणपश्चिमरतिकरपर्वतस्योत्तरस्यां सुदर्शनाराजधान्यधिष्ठात्री शक्रदेवेन्द्रस्य चतुर्थ्यग्रमहिषी । जीवा० ३६५ । राममाता । प्रश्न० ७३ । अरिष्ठपुराधिपतिरुधिरसुता वसुदेवपत्नी च । प्रश्न० ९० । देवदाली । प्रज्ञा० ३६५ । जं० प्र० १५६ । जं० प्र० १६६ । वापीनाम । जं० प्र० ३७० । नक्षत्रनाम । सूर्य० १३० । महाविद्यानाम । आव० १४४ । रामबलदेवमाता । आव० १६२ । रोहिणी-ज्ञातायां सप्तममध्ययनम् । आव० ६५३ । रोहिणी-उदयो मारणान्तिक इति विषये जीर्णगणिका । ललितागोष्ठ्याः पाचिका । आव० ७२३ । वसुदेवस्य प्रथमा राज्ञी । उत्त० ४८९ । रोहिणी-षष्ठाङ्गे सप्तमं ज्ञातम् । उत्त० ६१४ । स्त्रीविशेषः । उत्त० ६५३ । धर्मकथायां पञ्चमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ । धर्मकथायां नवमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५३ । ज्ञातायां सप्तममध्ययनम् । श्रेष्ठिवधूः । ज्ञाता० ६ ।
रोहिणीते- । ठाणा० २३१ ।
रोहिणीप्रभृति-विद्यासाधनाभिधायिकानि शास्त्राणि । सम० ४६ ।
रोहितांशा-हिमवद्वर्षधरपर्वते सप्तमं कूटम् । ठाणा०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

७१ । नदीविशेषः । ठाणा० ७५ ।
रोहिता-महाहिमवति चतुर्थं कूटम् । ठाणा० ७२ ।
रोहितप्रपातकुण्ड- । ठाणा० ७३ ।
रोहिदभिधानकुण्ड- । ठाणा० ७३ ।
रोहिन्नदी- । ठाणा० (?) ।
रोहियंस-तृणविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । भग० ८०२ ।
रोहियंसप्पवायद्दह-रोहिद्० । ठाणा० ७५ ।
रोहिय-रोहितः-चतुष्पदविशेषः । प्रश्न० ७ ।
रोहियप्पवायद्दहे- । ठाणा० ७५ ।
रोहियमच्छ-मत्स्यविशेषः । प्रज्ञा० ४४ । जीवा० ३६ ।
रोहिया-रोहिता-रोहितजातीया । उत्त० ४०७ ।
रोहीडए-रोहेटकं वैश्रमणदत्तराजधानी । विपा० ८२ । नगरविशेषः । महाबलस्य राजधानी । निरय० ४० ।
रौद्र-भल्लिगृहोपाख्यानाद्रौद्रः । आचा० १४६ । रौद्रं-हिंसाद्यतिक्रौर्यानुगतं रौद्रम् । ठाणा० १८८ ।
रौप्यकूला-रुक्मिवर्षधरे षष्ठं कूटम् । ठाणा० ७२ ।

ल

लंख-लङ्खः-महावंशाग्रखेलकः । प्रश्न० १४१ । औप० ३ । लङ्खः-यो महावंशाग्रमारुह्य नृत्यति । जीवा० २८१ । लङ्खः-महावंशाग्रखेलकः । राज० १ । लङ्खः-वंशाग्रखेलकः । जं० प्र० १४२ । लङ्खः-यो महावंशाग्रमारोहति सः । अनु० ४६ ।
लंखगकुलं-लङ्खककुलम् । आव० ३५९ ।
लंखा-वंशवरत्तारोहगा । नि० चू० द्वि० ४३ आ ।
लंखिका-परिधानं । नि० चू० प्र० १७९ आ ।
लंखिया- । ओघ० २०९ ।
लंगणी- । ओघ० १७७ ।
लंगती-शनैः शनैः स्खलति । उत्त० ५३ ।
लंगलिय-लाङ्गलिकः-कार्पटिकविशेषः । ज्ञाता० ५८ ।
लंघण-लङ्घन-अतिक्रमणम् । जं० प्र० २३७ । जीवा० १२२ । लङ्घनं-गर्तादेरतिक्रमम् । जं० प्र० २६५, ५३० । लङ्घनं-उत्प्लुत्य गमनम् । उत्त० १३५ । आचा० १०६ ।
लंचा-लञ्चा-उत्कोटा । प्रश्न० ५८ ।
लंछ-लञ्छः-चौरविशेषः । विपा० ३९ ।
लंछण-लाञ्छन-कर्णादिकल्पनाऽङ्कनादिभिः । प्रश्न० ३८ । लञ्छनं-चिह्नविशेषः । अनु० २१२ ।
लंछिज्जइ-लञ्छयते-खण्ड्यते । दश० २२६ ।
लंछिते-क्षते । नि० चू० द्वि० १२१ आ । अवलिप्य-कृताक्षरम् । बृ० द्वि० १६८ आ ।
लंछिय-लाञ्छितं-रेखादिकृतलाञ्छनम् । भग० २७४ । लाञ्छितं-रेखादिना । ज्ञाता० ११६, ११९ ।
लंछिया-रेखादिभिः कृतलाञ्छना । ठाणा० १२४ ।
लछेऊण-लाञ्छयित्वा । आव० ४२१ ।
लंतगवडिंसए-लन्तकदेवलोकस्य मध्येऽवतंसकः लन्तकावतंसकः । जीवा० ३९२ ।
लंतगा-लान्तकं-तृतीयवासुदेवागमनदेवलोकः । आव० १६३ टी० ।
लंतय-महाशुक्रे देवविमानविशेषः । सम० २७ । लान्तकः-कल्पोपगवैमानिकभेदविशेषः । प्रज्ञा० ६९ ।
लंद-अच्छिगं च पोरिसीं लन्दम् । नि० चू० तृ० १८ आ ।
लंब-लम्बः-भवनपतिषु नवम इन्द्रः । जीवा० १७० ।
लंबण-लम्बनम् । दश० ३८ । मेण्ढूम् । नि० चू० प्र० ११६ आ । लम्बननं-कवलः । ओघ० १०४ । पिण्ड० १७२ । आव० ७२६ । लम्बनकं-हस्तः । ओघ० १८७ ।
लंबणभिक्खा-लम्बनैः कवलैर्भिक्षा । ओघ० १०४ ।
लंबणया-दवरकेन लम्ब्यन्ते-कीलिकादौ क्रियन्ते । ओघ० ९२ ।
लंबणा-लम्बनाः-नङ्गराः । ज्ञाता० १५७ ।
लंबिओ-कारिता । आव० ४१९ ।
लंबियगा-लम्बितकाः-तरुशाखायां बाहो बद्धाः । औप० ८७ ।
लंबुत्तर-लम्बोत्तरं-कायोत्सर्गे दोषविशेषः । आव० ७९८ ।
लंबूसग-लम्बूसकः-दाम्नामग्रिमभागे मण्डनविशेषः । जीवा० १८१ । जं० प्र० २४ । लम्बूसगः-दाम्नामग्रिमभागे प्राङ्गणे लम्बमानो मण्डनविशेषो गोलकाकृतिः । जं० प्र० ५० । जीवा० २०६ । लम्बूसगः-दाम्नामग्रिमभागे गोलकाकृतिमण्डनविशेषः । जीवा० ३६१ । आभरणविशेषरूपः । राज० ३९ । दाम्नामग्रिमभागे मण्डनविशेषः । राज० ६४ ।
लंभ-लम्भः- । ओघ० १०१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लंभणमच्छ-मत्स्यविशेषः । प्रज्ञा० ४४ । लम्भनमत्स्यः-मत्स्यविशेषः । जीवा० ३६ ।

लइय-लगितः-नियोजितः । ज्ञाता० १३३ ।

लउए-लवकः-वृक्षविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

लउड-लकुटं-वक्रकाष्ठम् । औप० ४० । जीवा० ११७ । लकुटः । ज्ञाता० ५९ । लकुटः । प्रश्न० ८, ५८, २१ । सम० १२६ । जं० प्र० २६६ ।

लउय-वृक्षविशेषः । भग० ८०३ ।

लउल-लगुडः । विपा० ७१ । लकुटः । औप० ७१ ।

लउलग्गं-लकुटाग्रम् । जीवा० १०६ ।

लउसिया-म्लेच्छविशेषः । भग० ४६० । लकुसिका-धात्रीविशेषः । ज्ञाता० ३७ ।

लएइ-लाति । आव० ४१६, ४२२ ।

लएज्जह-आददीध्वम् । आव० ४२२ ।

लकुशदेशजा-लकुशिकी । जं० प्र० १९१ ।

लक्कदगापरलिय- । भग० ८०२ ।

लक्ख-छद्म् । नि० चू० प्र० ८० अ, ३६ आ ।

लक्खणं-लक्षणं-यवमत्स्यादिकम् । सूत्र० ३१८ । लक्षणं-वस्तुस्वरूपम् । प्रश्न० ३१ । लक्षणं-स्वस्तिकादि । जीवा० २७४ । लक्षणं-तदन्यव्यावृत्तिस्वरूपम् । प्रज्ञा० ११० । लक्षणं-शब्दप्रमाणस्त्रीपुरुषवास्त्वादिलक्षणम् । प्रश्न० १०९ । लक्ष्यते-तदन्यव्यपोहेनावधार्यते वस्त्वनेनेति लक्षणम् । ठाणा० ४९३ । लक्षण-लक्ष्यते तदन्यव्यवच्छेदेन ज्ञायते येन तत् लक्षणं-असाधारणं स्वरूपम् । सूर्य० २५६ । लक्ष्यतेऽनेनेतिलक्षणं पदार्थस्वरूपम् । आव० २८१ । लक्षणं-लिङ्गम् । आचा० ६६ । लक्षणं-मानोन्मानादि । स्वरूपम्, नियमः । भग० ११४ । लक्षणं-सहजं लक्ष्म । भग० ११६ । लक्षणं-स्वस्तिकादि । जं० प्र० ११३ । सत्त्वादि । जं० प्र० २२६ । लक्ष्यतेऽनेनेति लक्षणं-दृष्टान्तः । ठाणा० ४६३ । सहजायं । नि० चू० तृ० ६१ अ । माणादियं लक्खण, अहवा जं सरीरेण सह उप्पण्णं तं लक्खणं । नि० चू० द्वि० ८५ आ । लक्षणं-शुभाशुभसूचकं पुरुषलक्षणादि । उत्त० २४५ । रूपम् । उत्त० ५६१ । असाधारण स्वरूपम् । उत्त० ५५६ । लक्षणं-शङ्खस्वस्तिकादि । अनु० १५७ । लक्षणं-स्वस्तिकचक्रादि । ज्ञाता० ११ । लक्षणं-स्वरूपम् । सम० १२१ । अन्त० १५, १८

लक्खणकार-लक्षणकारः-लक्षणवित् । बृ० प्र० ५२ अ ।

लक्खणदोस-लक्ष्यतेऽनेनेति लक्षणं-दृष्टान्तस्तद्दोषः-साध्यविकलत्वादिः । ठाणा० ४९३ । अव्याप्तिरतिव्याप्तिर्वा । ठाणा० ४९३ ।

लक्खणवंजण-लक्षणं-पुरुषलक्षणं शास्त्राभिहितं, मानोन्मानादिकं वा व्यञ्जनं-मषतिलकादि । ठाणा० ४६१ ।

लक्खणवंजणगुणोववेआ-लक्षणानि-मानादीनि वज्रस्वस्तिकचक्रादीनि वा व्यञ्जनानि तिलकमषादीनि तेषां गुणाः-महर्द्धिप्राप्त्यादयस्तैरुपेताः शकन्ध्वादिदर्शनादुपपेता-युक्ता लक्षणव्यञ्जनगुणोपपेताः । सम० १५७ ।

लक्खणसंवच्छरे-प्रमाणसंवत्सर एव लक्षणानां वक्ष्यमाणस्वरूपाणां प्रधानतया लक्षणसंवत्सरः । ठाणा० ३४४ । लक्षणेन यथावस्थितेनोपेतः संवत्सरो लक्षणसंवत्सरः । सूर्य० १५३ ।

लक्खणा-लक्ष्मणा-अन्तकृद्दशानां पञ्चमवर्गस्य चतुर्थमध्ययनम् । अन्त० १५ । लक्ष्मणा-कृष्णवासुदेवस्य राज्ञी । अन्त० १८ । चन्द्रप्रभजिनस्य माता । सम० १५१ । आव० १६० ।

लक्खवाणिज्ज-लाक्षावाणिज्यं-लाक्षाव्यापारः । आव० ८२९ ।

लक्खारस-लाक्षारसः-रक्तत्वेन प्रतीतः । प्रज्ञा० ३६२ ।

लक्खिज्जई-लक्ष्यतेऽनुभूयते । विशे० १७६ ।

लक्षण-लक्ष्यतेऽनेनेतिलक्षणं स्वरूपम् । विशे० ८६७ । स्वस्तिकादि । विशे० ४० । लाञ्छनाद्यनेकविधलक्षणव्युत्पादकः । सम० ४९ । स्वरूपम् । सम० १२१ । स्वरूपं-मानादि वज्रस्वस्तिकचक्रादि वा । सम० १५७ ।

लक्षणज्ञ-सलक्षणः-कविः । दश० ८७ ।

लक्षणा-व्याख्याङ्ग पञ्चमम् । आचा० ५५ ।

लक्ष्मण-वासुदेवजेष्ठभ्राता । प्रश्न० ८७ ।

लक्ष्मी-शिखरिणी वर्षधरे षष्ठं कूटम् । ठाणा० ७२ । लक्ष्मीः-पौण्डरीकह्रदवासिनी । ठाणा० ७३ । लक्ष्मी-आधाया परावर्तितद्वारे निलयश्रेष्ठीपुत्री । पिण्ड० १०० ।

लक्ष्यते-चिन्ह्यते, अबोटोऽयं प्रवेश इति कथ्यते । ओघ०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

९२ ।
लगंड-दुःसंस्थितं काष्ठम् । प्रश्न० १०७ । दुःसंस्थितं-काष्ठम् । बृ० तृ० २०० अ । लगण्डं-वक्रकाष्ठम् । औप० ४० ।
लगंडसाई-वक्रकाष्ठशायी । आव० ६४८ ।
लगंडसाती-लगण्डशायी-भूम्यलग्नपृष्ठः । ठाणा० ३९७ ।
लगणादोवट्टगं- । नि० चू० प्र० ३५७ आ ।
लगण्ड-किलदुःसंस्थितं काष्ठं तद्वन्मस्तकपार्ष्णिकानां भुविलगनेन पृष्ठस्य चालगनेनेत्यर्थः । ठाणा० २९९ ।
लगेहिती-लगिष्यति । आव० ६८५ ।
लग्ग-लग्नः । आव० ३४३ ।
लग्गइ-भवति । आव० ७०२ ।
लग्गाराई- । ओघ० १३७ ।
लग्गिया-लग्ना । आव० ५५५ ।
लघु-प्रायस्तिर्यगूर्ध्वगमनहेतुः । ठाणा० २६ । स्पर्शभेदः । प्रज्ञा० ४७३ ।
लघुपराक्रमः- । भग० ७०० ।
लघुभूत अनुपधित्वेन गौरवत्यागेन । ठाणा० ४६५ ।
लघुलाघवोपेत-शीघ्रतरः । जं० प्र० ५२९ ।
लघुशाटिका-गन्धकाषायिकी । जं० प्र० ४२० ।
लघुस्सग-लघुस्वकः । उत्त० ३३० ।
लच्छिघर-मिथिलानगर्यां लक्ष्मीगृहनामचैत्यः । विशे० ९६० ।
लच्छिमई-जयचक्रिणः स्त्रीरत्नम् । सम० १५२ । षष्ठवासुदेवस्य माता । सम० १५२ । लक्ष्मीवती-दक्षिणरुचकवास्तव्या पञ्चमी दिक्कुमारी महत्तरिका । जं० प्र० ३९१ । लक्ष्मीमती-षष्ठवासुदेवस्य माता पुरुषपुण्डरीकमाता । आव० १६२ ।
लच्छिमती-लक्ष्मीवती-दक्षिणरुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ ।
लच्छिहर-लक्ष्मीगृहं-मिथिलायां चैत्यविशेषः । आव० ३१६ ।
लच्छी-चतुर्थवर्गे षष्ठमध्ययनम् । निरय० ३७ ।
लच्छीकूड-लक्ष्मीकूटं-पुण्डरीकद्रहसूरीकूटम् । जं० प्र० ३८१ ।
लच्छीगिह-लक्ष्मीगृहं-मिथिलायां चैत्यविशेषः । उत्त० १६३ ।
लज्जणिज्जाए-लज्यते यस्याः सा लज्जनीया । ज्ञाता० १४३ ।
लज्जनास-असंप्राप्तकामभेदः लज्जानाशः-गुर्वादिसमक्षमपि तद्गुणोत्कीर्तनम् । दश० १९४ ।
लज्जमाण-लज्जमानः-संयमानुष्ठानपरः । आचा० ३६ । लज्जमानः-लज्जां कुर्वाणः । आचा० ४५ । लज्जमानः-स्वागमोक्तानुष्ठानं कुर्वाणः, सावद्यानुष्ठानेन वा लज्जां कुर्वाणः । आचा० ४५ ।
लज्जा-लज्जा-व्रीडा संयमो वा प्रसिद्धा । भग० १३६ । लज्जा-अपवादभीरुता संयमो वा । औप० ३२ । शिरसोऽवोऽवनमनं गात्रसंङ्कोचादिका । अनु० १३८ । लज्जा-संयमः । दश० १९९ । मनोवाक्कायसंयमः । राज० ११८ ।
लज्जाते-दशविधदाने पञ्चमप्रकारः । ह्रियादानं यत्तल्लज्जादानम् । ठाणा० ४९६ ।
लज्जायित-लज्जापितः-प्रापितलज्जः । प्रश्न० ६० ।
लज्जावण-लज्जामापयति-प्रापयतीति लज्जापनः । प्रश्न० ६० ।
लज्जासंजए-लज्जया सम्यग् यतते-कृत्यं प्रत्याहृतो भवतीति लज्जासंयतः । उत्त० ८६ ।
लज्जासमा-लज्जासमा-लज्जा-संयमः तेन समा-सदृशी तुल्या संयमाविरोधिनी । दश० १९९ ।
लज्जिए-लज्जितः व्रीडितः । ज्ञाता० १४३ । ज्ञाता० २०२ । भग० ६८१ ।
लज्जू-संयमवान् रज्जुरिव वा रज्जुः-अवक्रव्यवहारः । भग० १२२ । रज्जुरिव रज्जुः-सरलत्वात् । प्रश्न० १५७ । लज्जा-संयमः । उत्त० २६९ । रज्जुरिवावक्रव्यवहारात् । ज्ञाता० ७२ ।
लटहा-सलवणिमा । जीवा० २७५ ।
लट्टाशाक-शाकविशेषः । कौसुभशालनकम् । बृ० प्र० २१४ आ ।
लट्ठ-लष्टः-मनोज्ञः । ज्ञाता० १ । लष्टः-मनोज्ञः । जीवा० २२९ । लष्टः । आव० ४१५ । लष्टः-सौभाग्यवान् । प्रश्न० ११६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लट्ठग–लष्ठः　　। (?) ।

लट्ठतर–लष्टतरः । आव० ३१८ ।

लट्ठदंत–अनुत्तरोपपातिकदशानां प्रथमवर्गस्य सप्तममध्ययनम् । अनुत्त० १ । अनुत्तरोपपातिकदशानां द्वितीयवर्गस्य तृतीयमध्ययनम् । अनुत्त० २ । लष्टदन्तः–अन्तरद्वीपविशेषः । जीवा० १४४ । लट्ठदन्तनामा अन्तरद्वीपः । प्रज्ञा० ५० ।

लट्ठदंतदीवे–अन्तरद्वीपविशेषः । ठाणा० २२६ ।

लट्ठबाहू–शीतलनाथजिनस्य पूर्वभवनाम । सम० १५१ ।

लट्ठि–यष्टिः–दण्डः । औप० ६९ । यष्टिः । ओघ० १७५ ।

लट्ठिग्गाहा–यष्टिग्राहा–काष्ठिका । औप० ६६ ।

लट्ठिया–यष्टिः आत्मप्रमाणा । ओघ० २१७ ।

लट्ठी–यष्टिः–आत्मप्रमाणाः । ओघ० २१८ । द्वीपयष्टिः । भग० ३७७ । आयप्पमाणा । नि० चू० प्र० १२४ अ ।

लडह–ललितम् । प्रश्न० ८३ । लडहशब्देन गन्त्र्याः पश्चाद्भागवर्ति (गृह्यते) । उपा० २२ ।

लडहा–सलवणिमा । जीवा० २७१ । जं० प्र० १११ ।

लड्डुक–मोदकः । ओघ० ४८ ।

लड्डुग–मोदकः । आव० ३०७ । नि० चू० प्र० ११ आ ।

लड्डुगपिय–लड्डुकप्रियः–मोदकप्रियः । पिण्ड० ३३ ।

लड्डुय–लड्डुकः–मोदकः । आव० ८१४ ।

लण्हं–मसृणम् । जीवा० १६० । प्रज्ञा० ८७ । श्लक्ष्णं–मसृणम् । सम० १३८ ।

लण्हा–श्लक्ष्णा–मसृणा । ठाणा० २३२ । मसिणा । नि० चू० प्र० १२४ अ । मसृणा घुंटितपटवत् । जं० प्र० २० ।

लता–कम्बा । ठाणा० २१६ । लताः–चम्पकलतादयः, येषां स्कन्धप्रदेशे विवक्षितोर्ध्वगतैकशाखाव्यतिरेकेणान्यच्छाखान्तरं परिस्थूरं न निर्गच्छति ते लता विज्ञेयाः । प्रज्ञा० ३० । पंक्तिः । नि० चू० द्वि० १२८ आ ।

लताप्रविभक्तिक–एकविंशतितमो नाट्यविशेषः । जं० प्र० ४१७ ।

लतावलयं–नालिकेरकदल्यादि । उत्त० ६९२ ।

लत्त–अलत्तोऽलक्तकः । ओघ० २९ । अलक्तः–अलक्तकः, अलक्तवान् मार्गः । ओघ० २९ ।

लत्तगपह–लत्तकपथः–अलक्तकस्थानं यावत् पदोः कर्दमो यत्राध्वनि । बृ० तृ० १६२ आ । यावन्मात्र लक्तकेन पदो रज्जन्ते तावन्मात्रो यत्र पथि कर्दमः । बृ० तृ० १६२ आ ।

लत्तिका–कंशिका । आचा० ४१२ ।

लत्तिया–कंसिका । ठाणा० ६३ ।

लत्तियासद्द–पार्ष्णिप्रहारशब्दः । ठाणा० ६३ ।

लद्ध–लब्धः–प्राप्तः, उपनतः । दश० ९२ । लब्धः–लब्धिविशेषाद् ग्रहणविषयतां गतम् । भग० २२४ । लब्धः–उपलब्धः । ज्ञाता० ११ । लब्धं प्राप्तं–जन्मान्तरे तदुपार्जनापेक्षया । भग० १५९ ।

लद्धट्ठ लब्धः–उपलब्धोऽर्थः–परमार्थरूपो येन स लब्धार्थो ज्ञाततत्त्व इति । सूत्र० ४०८ । ज्ञाता० १०६ ।

लद्धट्ठा–लब्धः–प्राप्तः पुष्करिणीशब्दान्वर्थतयाऽर्थो यया सा लब्धार्था । सूत्र० २७० । आस्थानमास्था–प्रतिष्ठा सा लब्धा यया सा लब्धास्था । सूत्र० २७२ । लब्धार्थ अर्थश्रवणात् । भग० १३५ । स्वतः । भग० ५४२ ।

लद्धलक्ख–लब्धलक्षः–अवसरज्ञः । प्रश्न० ४६ । लब्धलक्षः–अमोघहस्तः । जं० प्र० २३२ ।

लद्धसद्ध–लब्धशब्दः–प्राप्तख्यातिः । प्रश्न० ७१ ।

लद्धा–लब्धानि सन्मानादिना । ठाणा० ४६६ । लब्धा॰ उपार्जिता जन्मान्तरे । ठाणा० २४५ । भवान्तरे उपार्जिता । ज्ञाता० २४८ । ज्ञाता० १०७ । लब्धा उपार्जनतः । ज्ञाता० १३४ ।

लद्धावलद्धी–लब्धं–लाभोऽलब्धिश्च – अलाभोऽपरिपूर्णलाभो वा लब्धापलब्धिः । भग० १०१ ।

लद्धि–लब्धयः–दानलाभभोगोपभोगवीर्यश्रोत्रचक्षुर्घ्राणरसनस्पर्शनाख्याः दश । आचा० ६८ । लब्धिः–तदावरणकर्मक्षयोपशमलक्षणा । आव० ३७७ ।

लद्धिपुलाओ–लब्धिपुलाकः–यस्य देवेन्द्रर्द्धिसदृशा ऋद्धिः, य श्रृङ्गनादितकार्ये समुत्पन्ने चक्रवर्तिनमपि सबलवाहनं चूर्णयितुं समर्थः । उत्त० २५६ ।

लद्धिल्लिय–लब्धा–प्राप्ता । आव० ५०६ ।

लद्धिवीरिए–वीर्यान्तरायक्षयक्षयोपशमतो या वीर्यस्य लब्धिः सैव तद्धेतुत्वाद्वीर्यं लब्धिवीर्यम् । भग० ९५ ।

Jain Education International　For Private & Personal Use Only　www.jainelibrary.org

लद्धिवीरियं-जो पुण संसारी जीवो अपज्जत्तगो ठाणातिसत्तिसंजुत्तो तस्स तं । नि० चू० प्र० १९ अ ।

लद्धी-लब्धिः-शक्तिमात्रम् । आचा० ६७ । प्राप्तिः । भग० ८१३ । केवलज्ञानादिलब्धिनिमित्तत्वाल्लब्धिः । अहिंसायाः सप्तविंशतितमं नाम । प्रश्न० ९९ । लब्धिः-तत्तदावरणकर्मक्षयोपशमरूपा । प्रज्ञा० ३०९ ।

लद्धीअक्खर-योऽक्षरस्योपलम्भो लाभः सा लम्भनं लब्धिः-तल्लब्ध्यक्षरमित्यर्थः । यः श्रुतज्ञानोपयोगः यश्च तदावरणकर्मक्षयोपशमः एतौ द्वावपि लब्ध्यक्षरम् । विशे० २५७ ।

लद्धुं-लब्ध्वा । उत्त० १८५ । आचा० १२९ ।

लद्धेल्लिआ-लब्धपूर्वा । आव० १७३ ।

लन्द-उदकार्द्रः करो यावता शुष्यति, तत मारभ्योत्कृष्टतः पञ्च रात्रिन्दिवानि यावत्कालोऽत्र समयपरिभाषया लन्दमित्युच्यते । विशे० १४ । लन्दः-कालः । बृ० प्र० २२९ अ ।

लपण-लपनं-बहुसकृदालपनम् । दश० ११६ ।

लपनश्री-घृतशर्कराप्रचुरं पक्वान्नम् । पिण्ड० १३९ ।

लब्धप्रतिभ-परवाद्युत्तरदानसमर्थः । आचा० २ ।

लब्धि-ज्ञानदर्शनावरणीयक्षयोपशमरूपा यत्सन्निधानादात्मा द्रव्येन्द्रियनिर्वृत्तिं प्रति व्याप्रियते । आचा० १०४ । भावेन्द्रियभेदः । भग० ८७ । आत्मनो ज्ञानादिगुणानां तत्तत्कर्मक्षयादितो लाभः । भग० ३५० । श्रोत्रेन्द्रियादिविषयस्तदावरणक्षयोपशमः । जीवा० १६ ।

लब्धिपर्याप्त- । प्रज्ञा० २६ ।

लब्ध्यक्षरं-योऽक्षरोपलम्भस्तत् । आव० २४ ।

लब्ध्यपर्याप्तकाः-येऽपर्याप्तका एव सन्तो म्रियन्ते ते लब्ध्यपर्याप्तकाः । प्रज्ञा० २६ । येऽपर्याप्तका एव म्रियन्ते ते । जीवा० १० ।

लब्भा-कल्पते । आव० ५३० । उपलभ्येत । ओघ० २२६ ।

लभई-लभते-भवत्याभाव्यम् । ओघ० १५५ ।

लभियाणवि-लब्ध्वाऽपि । उत्त० ४७७ ।

लम्बक- । प्रज्ञा० ४७३ ।

लम्बनोत्क्षेप ईर्यापथप्रतिक्रमणायुत्तरकालम् । आव० ५७७ ।

लयंत-पुल्लन् । आव० ७२० । आददानः । उत्त० ३०४ ।

लय लयः-लीनता, तिरोभावः । विशे० १०६२ । लत-अशोकलतादिः । जं० प्र० १६८ । लता-कम्बा । जं० प्र० २३५ । लयः-तन्त्रीस्वनविशेषः । दश० ८८ ।

लयण-लयनं-गुहादिकमाश्रयः । सूत्र० ३०१ । लयनं-शिलामयगृहम् । प्रश्न० ५२ । लयनं-स्थान वसतिरूपम् । दश० २३६ । लयनं-गृहम् । जं० प्र० ३२१ । लयनं-उत्कीर्णपर्वतगृह गिरिगुहा वा, कार्पटिकाद्यावासस्थानं वा । अनु० १५९ ।

लयन-गुहा । उत्त० ४९३ । जीवा० २६९ ।

लयसम-शृङ्गदार्वाद्यन्यतरमयेनाङ्गुलिकोशकेनाहतायास्तन्त्र्याः स्वरप्रकारो लयस्तमनुसरतो गातुर्यद्गेयं तत् । ठाणा० ३९६ । तन्त्रीस्वरप्रकारो लयस्तमनुसरता स्वरेण यद् गीयते तत् । अनु० १३२ । चउत्थं नट्टं । नि० चू० तृ० १ अ ।

लयसुसंप्रयुक्त-शृङ्गदारुदन्तादिमयो योऽङ्गुलिकोशकस्तेनाहतायास्तन्त्र्याः स्वरप्रकारो लयस्तमनुसरद् गेयम् । जं० प्र० ४० ।

लया-येषां स्कन्धप्रदेशे विवक्षितोर्ध्वशाखा व्यतिरेकेणान्यत् शाखान्तरं तथाविधं परिस्थूरं न निर्गच्छति सा लता । जीवा० २६ । लता-तिर्यक्शाखा । जीवा० १८२ । लता-पद्मादिका । जं० प्र० ४१७ । लता-वल्ली । कायोत्सर्गे दोषविशेषः । आव० ७९८ । लता तिर्यक्शाखाप्रसाराभावात् । जं० प्र० २५ । लता । सम० १२६ । सूत्र० ३१२ । लता-अशोकलतादिः । भग० ३०६ । लता-कम्बा । प्रश्न० ५७, १६४ । जं० १४७ । लता-तनुका । ओघ० ९ । लता-चम्पकलतादिः । जीवा० २६ । लता-अशोकलतादिः । ज्ञाता० ७८ । लता-कम्बा । ज्ञाता० ८६ । सहकारलतादिः । ज्ञाता० ३३ । ज्ञाता० ६५ ।

लयाजुद्ध एकोनषष्ठीका । ज्ञाता० ३८ ।

लयायुद्ध-योधयो यथा लता वृक्षमारोहन्ती आमूलमाशिरस्त ववेष्टि तथा यत्र योधः प्रतियोध श(री)रं गाढं निपीड्य भूमौ पतति तत् लतायुद्धम् । जं० प्र० १३९ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ललइ-ललति-मनईप्सितं यथाभवति तथा वर्त्तते । जीवा० २०१ ।

ललति-मनईप्सितं यथाभवति तथा वर्त्तते । जं० प्र० ४६ ।

ललाट-भालम् । आचा० ३८ ।

ललिअ-ललितम् । आव० १७२ । तलिनः मनोज्ञचेष्टाकलितः । जं० प्र० १२५ । ललित-प्रसन्नता । जं० प्र० २५४ । ललितं-पाशकादिक्रीडा । संप्राप्तकामस्य पञ्चमो भेदः । दश० १६४ ।

ललिअमित्त-ललितमित्रः-दत्तवासुदेवपूर्वभवः । आव० १६३ ।

ललिइंदिय-ललितेन्द्रियः-गर्भेश्वरः, राजपुत्रादिः । दश० २४९ ।

ललिइंदिया-आगभाउ ललियाणि जेसिं ते, अच्चंतसुहितत्ति । दश० चू० १३६ ।

ललिए-ललितः-सुदर्शनबलदेवपूर्वभवः । आव० १६३ ।

ललित-इट्ठं । नि० चू० प्र० १५८ आ ।

ललियंग-ललिताङ्गः-ईशानदेवलोके इन्द्रः । आव० ११५ ।

ललियंगअ-ललिताङ्गकः-ईशाने श्रीप्रभे विमाने ऋषभदेवपूर्वभवः । आव० १४६ ।

ललिय-ललितं-प्रसन्नता । ओप० १३ । ललितं-सलीलगतिः । जं० प्र० ४१६ । ललितं-श्रुतिसुखम् । जं० ५२८ । ललितं-प्रसन्नता । ज्ञाता० २५ । ललित-ईप्सितम् । १६८ ।

ललियघडा-जलबूडिता मुनयः । सं० ।

ललियमित्त-सप्तमवासुदेवस्य पूर्वभवनाम । सम० १५३ ।

ललिया-क्रीडाप्रधाना । ज्ञाता० २०५ । अन्त० १९ । अकुटिलत्वम् । व्य० प्र० २६० आ । ललिता-दुर्ललितगोष्ठी । भुजङ्गसमुदायः । अन्त० १९ ।

ललियागोट्ठी-ललितागोष्ठी-उदयो मारणान्तिक इति विषये गणिका । आव० ७२३ ।

ललियासणिओ-इष्टासनभोजनपरिवेषिकः द्विभागश्च घटायां बृ० द्वि० १९० आ । अविधिपुरः कर्मवारकः । अविधिना पुरः कर्मकारिणीं वारयति तदा ललितासनिकः । बृ० प्र० २८५ अ ।

लल्ल-लल्लः-अव्यक्तः । प्रश्न० ४१ ।

लल्लक्क-नरकावासविशेषः । भक्त० । सीतपडंतं ण सहंति । नि० चू० तृ० ३५० (?) ।

लल्लिव्याकरण-बलरक्षनम् । दश० १८६ ।

लवंग-तंबोलपत्तसहिया खायइ तं । नि० चू० द्वि० ६० अ । लवङ्गं-फलविशेषः । जीवा० १३६ । प्रश्न० १६२ ।

लवंगरुक्ख- । भग० ८०३ ।

लवंगविट्ठ-दाणफल अप्पणा कहेति कहावेता जो पादं उप्पादेति एयं । नि० चू० प्र० १४१ आ ।

लवंगुरुक्ख-वलयविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

लव-एकोनपञ्चाशदुच्छ्वासप्रमाणः । ३४५ । सप्तप्राणनिष्पन्न एकः स्तोकस्तैः सप्तभिः । अनु० १७९ । कर्म । सूत्र० ६६ । सप्त स्तोका यः स लवः । जं० प्र० ९० । अलापीः-उक्तवती । उत्त० १३७ । लपतीति लपः-वाचालः, घोषितानेकतर्कविचित्रदण्डकः । सूत्र० ३९३ । लवः-सप्तस्तोकाः । जीवा० ३४४ । लवः-सप्तस्तोक(सप्तप्रमाण)रूपः । भग० २११ । लवः-सप्तस्तोकप्रमाणः । भग० २७६ । सप्तस्तोकरूपः । ज्ञाता० १०४ । लवः-बिन्दुः । आव० २३६ ।

लवइय-लवकितं-सञ्जातपल्लवलवमङ्कुरवदित्यर्थः । भग० ३७ । पल्लवितः । ज्ञाता० ५ । पल्लवितः । ओप० ७ । लवकितः-सञ्जातपल्लवलवः । जं० प्र० २५ । पल्लवितः । जीवा० १८२ ।

लवक्षणम्- । आचा० १६५ ।

लवङ्ग-ओषधिविशेषः । आव० ८११ ।

लवङ्गदलम्- । जीवा० १९१ ।

लवण-सान्निपातिकरसोपेतत्वात् लवणम् । जीवा० ३०३ । जीवा० ३७० । ऊषभेदः । मृत्तिकाभेदः । आचा० ३४२ । प्रकृतिक्षारं, तथाविधि शाकादि लवणोत्कटं वा अन्यत् । दश० १८० ।

लवणपंचय-लवणपञ्चकं-सैन्धवसौवर्चलबिडरौमसामुद्रलक्षणम् । सूत्र० १५९ ।

लवणसमुद्द-असङ्ख्यातद्वीपसद्रेषु प्रथमः समुद्रः । ज्ञाता० १२१, १३२ ।

लवणसमुद्दंत-लवणसमुद्रान्तः-लवणसमुद्रदिक् । जीवा०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

३१५ ।

लवणसमुद्र-जम्बूद्वीपपरिक्षेपी समुद्रः । प्रज्ञा० ३०७ । लवणरसास्वादनीरपूरितः समुद्रः । अनु० ९० ।

लवणोदए-लवणोदक लवणसमुद्रे । प्रज्ञा० २८ ।

लवमात्रीकृतः-विदारितः । उत्त० ५०७ ।

लवय-लवकः-एकोरुकद्वीपे वृक्षविशेषः । जीवा० १४५ ।

लवल्लि-लवित्रीम् । महाप्र० ।

लवसत्तम-लवसप्तमः-पञ्चानुत्तरविमानवासीदेवः, सर्वोत्कृष्टस्थितिवर्त्ती प्रधानः देवः । सूत्र० १५१ ।

लवसत्तमा-लवसप्तमा-अनुत्तरसुरभवस्थितिः । प्रश्न० १३५ । लवसप्तमा-अनुत्तरसुरभवस्थितिः । एकोनपञ्चाशतउच्छ्वासानां लवो भवति, व्रीह्यादिस्तम्बलवनं वा लवस्तत्प्रमाणः कालोऽपि लवः, ततो लवैः सप्तमैः-सप्तप्रमाणैः सप्तसङ्ख्यैर्विवक्षिताध्यवसायविशेषस्य मुक्तिसम्पादकस्यापूर्यमाणैर्या स्थितिर्बध्यते सा । प्रश्न० १३५ । मानं माः संपदादेराकृतिगणत्वात् क्विप् सप्तभिरपूर्यमाणैर्मा परिच्छेदः प्राप्यतया मोक्षगमनयोग्यानामायुष्कस्य येषां तानि सप्तमानि, लवैः कालविशेषैः सप्तमानि लवसप्तमानि । उप० मा० पृ० १६ । मानं माः परिच्छेदः सम्पदादेराकृतिगणत्वात् क्विप् सप्त च ते माश्च सप्तमाः, एकपदव्यभिचारेऽपि समासः, लवः कालविशेषः, लवानां सप्तमाः लवसप्तमाः, अविद्यमाना लवसप्तमाः सप्तमोलवः सेत्स्यतां । उप० मा० पृ० १७ । लवसप्तमा-सप्तलवाः कालविशेषा आयु प्रभनु स्यात् सप्तलवप्रमाणं यद्यायुः प्राप्येत्यर्थः ततः सिद्धयेयुः परं न आयुस्तावन्मात्रं नहु-नैव भवति ततस्ते लवसप्तमा देवा जाता लवे सप्तमे सिद्धिरभविष्यत् यदि तावदायुर्भवेद्येषां ते लवसप्तमा नाम्नेकार्थे समासो बहुलमिति समासः लवसप्तमा । व्य० द्वि० १३२ आ । लवाः-शालादिकवलिकालवनक्रियाप्रमिताः कालविभागाः सप्त-सप्तसङ्ख्या मानं-प्रमाण यस्य कामस्यासौ लवसप्तमस्तं लवसप्तमं कालं यावदायुष्यप्रभवति सति ये शुभाध्यवसायवृत्तयः सन्तः सिद्धि न, गता अपि तु देवेषूत्पन्नास्ते लवसप्तमाः, ते च सर्वार्थसिद्धाभिधानानुत्तरसुरविमाननिवासिनः । भग० ६५१ ।

लवसप्तमः-अल्पतरदेवविशेषः । उत्त० ६७ ।

लवा-शाल्यादिकवलिकालवनक्रिया प्रमिताः कालविभागाः । भग० ६५१ ।

लवाति-सप्तस्तोकप्रमाणा लवाः । ठाणा० ८६ ।

लवलाव-कालोपलक्षण तेन क्षणे क्षणे सामाचार्य्यनुष्ठानं कार्यम् । सम० ५८ । क्षणे क्षणे सामाचार्यनुष्ठानम् । प्रश्न० १४६ । लवालवं-कालोपलक्षणं क्षणे क्षणे सामाचार्यनुष्ठानं कार्यं । योगसङ्ग्रहे सप्तविंशतितमो योगः । आव० ६६४ ।

लवावसंकी-लव-कर्म तस्मादपशङ्कितुं अपसर्तुं शीलं यस्य स लवापशङ्की । लोकायतिकः शाक्यादिश्च । सूत्र० २१४ ।

लवेवि- । भग० ८८८ ।

लसण-लशुनं-कन्दविशेषः । उत्त० ६९१

लसि-रसिका । बृ० द्वि० २५४ अ ।

लसुण-लशुनं- कन्दविशेषः । आव० १०१ ।

लसुन-दुरभिगन्धपरिणता । प्रज्ञा० १० ।

लहु-प्रायस्तिर्यग्गूर्ध्वाधोगमनहेतुरर्कतूलादिनिश्रितो लघुः । अनु० ११० । वायुः । उत्त० ४१० ।

लहुअ-स्तोकता । आव० ४४१ ।

लहुई-लघ्वी-क्षुल्लिका । जं० प्र० ४१ ।

लहुईकओ-लघुकृतः-विगोपितः । आव० ७०४ ।

लहुओ-लघुकः । बृ० प्र० ४६ अ ।

लहुकरण-लहुकरण गमनादिका शीघ्रक्रियादक्षत्वमित्यर्थः । ज्ञाता० ९२ । लघुकरणं-दक्षत्वम् । उपा० ४४ ।

लहुपरक्कमे-लघुपराक्रमः-ईशानेन्द्रस्य पादत्राणिकाधिपतिः । जं० प्र० ४०५ । ठाणा० ३०३ ।

लहुब्भूओ-लघुभूतः-वायुः । उत्त० ५०५ ।

लहुभूय-लघुभूतः-अल्पोपधितया गौरवत्यागाच्च, लघुभूतो वायुस्तद्वद् यः सततविहारः सः । ओप० ३७ । मोक्षः संयमो वा । आचा० १६४ । लघुभूतः-वायुः । दश० ११८ । लघुभूतः-संयमः । उत्त० ४१० । लघुः-वायुस्तद्वद्भूतं-भवनमेषां लघुभूताः वायूपमाः । उत्त० ४१० ।

लहुभूयगामी-लघुभूतो-मोक्षः, संयमो वा, तं गंतु शीलमस्येति लघुभूतगामी, लघुभूतं वा कामयितुं शीलमस्येति

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लगुभूतकामी । आचा० १६४ ।

लहुभूयविहारी-लघुभूतविहारी-अप्रतिबद्धविहारी । उत्त० ४१० ।

लहुय-लघुकं-सत्त्वसारवर्जितत्वेन तुच्छ शीघ्रं वा । प्रश्न० १२० । लघुकः-त्रिंशद्दिवसपरिमाणः । व्य० प्र० १८७ अ ।

लहुयतराग-लघुतरकः-पंचविंशतिदिनमानः । व्य० प्र० १८७ ।

लहुयत्तं- । ज्ञाता० ११४ ।

लहुया-त्रीन्द्रियजीवविशेषः । प्रज्ञा० ४२ ।

लहुलियादी- । नि० चू० प्र० ३ आ ।

लहुवित्तीपरिक्खेव-वर्त्तनं वृत्तिः-द्वात्रिंशत्कवलपरिमाण-लक्षणा तस्याः परिक्षेपः-संक्षेपो वृत्तिपरिक्षेपः लघुर्वृत्ति-परिक्षेपोऽस्येति लगुवृत्तिपरिक्षेपः । आचा० २६४ ।

लहुस-अल्पम् । नि० चू० प्र० १३३ आ ।

लहुसग-लघुः-गुणगौरवरहितः स्वः-आत्मा विद्यते यस्य स लघुस्वकः । प्रश्न० २७ ।

लहुसतरग-लघुस्वतरकः दशदिवसमानः । व्य० प्र० १८७ अ ।

लहुसयंसि-लघुः स्व-आत्मा स्वरूपं अस्य स लघुस्वकः-अल्पस्वरूपः । ज्ञाता० ८६ ।

लहुसोय-लघुस्वकः-पंचदशदिवसः । व्य० प्र० १८७ अ ।

लहुस्सग-स्तोकः । व्य० प्र० १८५ अ । लघुस्वभावः । भग० ४७० । तुच्छाशयत्वादिना लघवः । उत्त० १०४ ।

लहुहत्थ-क्रियासु दक्षहस्तः । ज्ञाता० ७९ । लघुहस्तः-दक्षहस्तः । विपा० ७५ । लघुहस्तः-हस्तलाघवः । प्रश्न० ४६ ।

लहू-लघुः-परिणामलघुः । जीवा० ३५५ ।

लाइअ-छगणादिना भूमेरुपलेपनम् । जं० प्र० ७६ ।

लाइउं-आनेतुम् । आव० ४३६ ।

लाइओ-दत्तः । ओघ० १४२ ।

लाइताओ-लग्नः । आव० ३५४ ।

लाइम-लवनवती-लवनयोग्यः । दश० २१९ ।

लाइमाः-लजनायोग्याः रोपणयोग्या वा । आचा० ३९१ ।

लाइयं-यद्भूमेश्छगणादिनोपलेपनम् । सम० १३८ । छगणादिना भूमिकायाः संमृष्टीकरणम् । भग० ५८२ । यद्भूमेर्गोमयादिनोपलेपनम् । राज० ३६ । यद्भूमेश्छ-गणादिनोपलेपनम । ओप० ५ । यद्भूमेर्गोमयादिना उपलेपनम् । जीवा० १६०, २२७ । प्रज्ञा० ८६ ।

लाउए-तुम्बकत्रेपणभुवम् । ओघ० ६४ ।

लाउडिय-डंगरपेच्छणयं । नि० चू० प्र० ३५८ अ ।

लाउताल- । नि० चू० १०६ अ ।

लाउपण्णी- । नि० चू० द्वि० ७७ आ ।

लाउय-अलाबुकम् । ओघ० १५९ । तुम्बिका । भग० ५७६ ।

लाउयवणे- । भग० ३६ ।

लाउयवण्णाभ-आर्द्रतुम्बवर्णाभं-राहुविमानम् । सूर्य० २८७ ।

लाउलिया-डंगराः-दस्यवः । बृ० द्वि० २७३ आ ।

लाउल्लोइय-लाइयं-छगणादिना भूमौ लेपनं उल्लोइयं-सटिकादिना कुड्यादिषु धवलनम् । ज्ञाता० ३९ ।

लाएइ-ददाति-अर्पयति । दश० १०४ ।

लाएत्तु-लापयित्वा-लागयित्वा । बृ० द्वि० ४४ अ ।

लाक्षा-जतु, दारुमृत्तिके प्रसिद्धे इति । ठाणा० २७२ ।

लाक्षारसः- । जीवा० १९१ ।

लाघव-द्रव्यतोऽल्पोपधिता भावतो गौरवत्रयत्यागः । ओप० ३२ । अल्पोपधित्वम् । प्रश्न० १३७ । लाघवं-अप्रतिबद्धता । आव० ६४६ । लाघवं-द्रव्यतोऽल्पोपधित्वं भावतो गौरवत्यागः । क्रियासु दक्षत्वम् । भग० १३६ । लाघवं-क्रियासु दक्षत्वम् । ज्ञाता० ७ । द्रव्यतोऽल्पो-पधित्वम् । ज्ञाता० ६ । क्रियासु दक्षत्वम् । राज० ११६ ।

लाघवपहार-लाघवप्रहारः-दक्षताप्रयुक्तघातः । प्रश्न० ४९ ।

लाघविय-लाघविकं-अल्पोपधिकम् । भग० ६७ ।

लाङ्गलं- । प्रज्ञा० ४७३ ।

लाजा-शालिव्रीह्यादेरग्निना यो लाजः क्रियते स इति । आचा० ३२३ ।

लाञ्छनम्-अङ्कनम् । आव० १८८ ।

लाञ्छना-अपभ्राजना । आव० ५३७ ।

लाटदेश-ईषल्लवणस्वभावजल देशः । प्रज्ञा० २९ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लाटा-जनपदविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।
लाटाचार्य-आचार्यविशेषः । नि० चू० प्र० १५३ आ ।
लाड- । नि० चू० तृ० ६७ आ ।
लाढ-सदनुष्ठानतया प्रधानः । उत्त० ४१४ । जनपदविशेषः । भग० ६८० । जनपदविशेषः । आचा० ३७८ । येन केनचित् प्रासुकाहारोपकरणादिगतेन विधिनाऽऽत्मानं यापयति-पालयतीति लाढः । सूत्र० १८६ । लाढः-यापकः, लाढयति प्रासुकैषणीयाहारेण साधुगुणैर्वाऽऽत्मानं यापयतीति लाढः, प्रशंसाभिधायि वा देशीपदम् । उत्त० १०७ । साधु जम्हा उग्गमुप्पादणेसणासुद्धेण आहारोवधिणा संजमभरवहणट्ठयाए अप्पणो सरीरगं लाढेतीति लाढो । नि० चू० तृ० ३५ आ ।
लाढावज्जभूमी-लाढावज्रभूमिः-म्लेच्छभूमिः । शुद्धभूमिः । आव० २१२ ।
लाढाविसय-लाढाविषयं-जनपदविशेषः । आव० २०६ ।
लाढाहि-यापय । उत्त० २७३ ।
लाढेति-स्थापयति, । बृ० द्वि० २५८ आ ।
लिप्पासण-लिप्यासनं-मषीभाजनम् । राज० ९७ ।
लाबु-तुम्बकम् । अनु० १४२ ।
लाभंतर-लाभान्तरं-लाभविच्छेदः । उत्त० २१८ ।
लाभंतराय-यदुदयवशाद्दानगुणेन प्रसिद्धादपि दातुर्गृहे विद्यमानपि देयमर्थजातं याञ्चाकुशलोऽपि गुणवानपि याचको न लभते तल्लाभान्तरायः । प्रज्ञा० ४७५ ।
लाभ-अर्थावाप्तिः । उत्त० २९७ । लम्भनं लाभः अपूर्वार्थप्राप्तिः । उत्त० २१७ । लाभः । व्य० द्वि० ३४१ आ ।
लाभत्थि-लाभार्थी-भोजनमात्रादि प्राप्त्यर्थी । जं० प्र० २६७ । लाभार्थीः-सामान्येन लाभेप्सुः । ज्ञाता० ५८ ।
लाभविजयः- । जं० प्र० ५४५ ।
लामंति-रम्याणि । औप० ७० ।
लाम-रम्याणि । जं० प्र० २६५, ५३० ।
लायंत-आददानः । आव० ६६७ । लाता । आव० ।४२५ ।
लायप्पहार- । ज्ञाता० २३० ।
लाया-विहिया । नि० चू० प्र० १०० आ । राज० । आव० ४३७, ६८५ । णाम वीहिया तिमिउं भट्टे भुंजिता तोण तंदुलेसु पेज्जाकज्जति तं । नि० चू० प्र० १०० आ ।
लायातरणं-लाया-विहिया-तिमिउं भट्ठेसु भुज्जिता ताण तंदुलेसु पेज्जा कज्जति तं । नि० चू० १०० आ ।
लालप्पणपत्थणा-लालपनस्य-गर्हितलापस्य प्रार्थनेव प्रार्थना लालपनप्रार्थना । तृतीयाधर्मद्वारस्य पञ्चविंशतितमं नाम । प्रश्न० ४३ ।
लालप्पमाण-लालप्यमानः-भोगार्थमत्यर्थं लपन् वाग्दण्डं करोति । आचा० १२१ ।
लाला-ललतीति लाला अनुत्थ्यन्मुखश्लेष्मसन्ततिः । आचा० १३८ । मुखाद् यो स्रावः । जीवा० ३९ । जीवा० २०७ । लाला, मुखात् स्रावः । प्रश्न० ४७ । वट्टा । वर्त्तिः । नि० चू० तृ० २१ अ । वर्तिः । बृ० द्वि० १७७ अ ।
लालाओ-वज्रमय्यः । जं० प्र० ५३ ।
लालाविस-लालाविषः-उरःपरिसर्पविशेषः । जीवा० ३९ ।
लालाविसा-लाला-मुखात् स्रावः तत्र विषं येषां ते लालाविषाः । प्रज्ञा० ४६ ।
लालियं-ललितं-अश्वकलाविशेषः । उत्त० २२३ ।
लालेमाणे-उपलालयन्-लीलया उपभुञ्जानः । राज० ४३ ।
लावक-लावकः-पक्षिविशेषः । प्रश्न० ८ । सिखिधूमवर्णलावकः । नि० चू० द्वि० ७१ अ ।
लावकादिखेड्ड-रमणम् । आव० ३४६ ।
लावग-लावकः-पक्षिविशेषः । आचा० ९६ । लावकः-पारापतः । आव ८१९ । लावकः-लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ ।
लावगा-लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४९ । अल्पतरा । नि० चू० प्र० २७७ अ ।
लावण-लवणसंस्कृतः । विपा० ४९ ।
लावणिया-लावणिका लवणसमुद्रभवा । सूर्य० २८० ।
लावण्ण-लावण्यं-स्पृहणीयता । प्रश्न० ८५ । लावण्यं-सौन्दर्यम् । आव० ५६९ । लावण्यं-आकारस्य स्पृहणीयता । जं० प्र० ११६ । लावण्यं-शरीराकृतिविशेषः । भग० ६४३ । नयनमनसामाल्हादको गुणः । उत्त० ६२६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लावन्नं-लावण्यं-आकारस्य स्पृहणीयता । ओप० १३ । लावण्यं-अतिशायी मनोभवविकारहेतुः परिणतिविशेषः । प्रज्ञा० ५५१ । लावण्यं-स्पृहणीयता । ज्ञाता० २११ । लावण्य-स्पृहणीयत्वम् । ज्ञाता० १६५ ।

लावयंति-उपनिमन्त्रयेयुः-उपलोभयेयुः । सूत्र० ५६ ।

लावल्लविय-लौल्योपेतम् । आव० ५३७ ।

लावलव्वता द्रुतत्वेन । नि० चू० द्वि० १५ अ ।

लावालुंकी- । भग० ८०३ ।

लाविया-उपनिमन्त्रणा । सूत्र० ५९ ।

लासक-लासकोः-य रासकान् गायति, जयशब्दप्रयोक्ता वा भाण्डः । राज० २ ।

लासकदेशज-लासिकिः । जं० प्र० १९९ ।

लासग-लासकः-यो रासकान् ददति तेषां प्रेक्षा । जं० प्र० १२३ । लासकः-यो रासकान् गायति, जयशब्द-प्रयोक्ता वा भाण्ड इति । जीवा० २८१ । प्रश्न० १४१ । ओप० ३ । अनु० ४६ ।

लासगा-जयसद्दपयोत्तारो लासगा-भडा इत्यर्थः । नि० चू० प्र० २७७ अ ।

लासति-लास्ययति-लास्यरूपं नृत्यं करोति । जीवा० २४७ ।

लासिया-लासिका-धात्रीविशेषः । ज्ञाता० ३७ ।

लाह-लाभमदः-लाभस्य मानम् । आव० ६४६ ।

लाहनक-प्रहेणकम् । पिण्ड० १०३ ।

लाहुक्कं-लाघवम् । बृ० तृ० २११ आ ।

लिंग-रजोहरणमुखवस्त्रिकारूपम् । व्य० प्र० १८४ अ । प्रव्रज्या । बृ० तृ० ७८ अ । लिङ्गं-साधुवेषः । भग० ६१ । लिङ्ग्यते साधुरनेनेति लिङ्गं-रजोहरणादिधरण-लक्षणम् । लिङ्ग्यते-गम्यतेऽनेनायं व्रतीति । आव० ५२५ । रजोहरणम् । व्य० प्र० १६७ अ । ठाणा० २३४ ।

लिंगकसायकुसील-कषायकुशीलविशेषः । भग० ८९० ।

लिंगपुलाए-लिङ्गमाश्रित्य पुलाकस्तस्यासारताकारी-विराधको लिङ्गपुलाकः । भग० ८९० ।

लिंगपुलात-यथोक्तलिङ्गाधिकग्रहणात् निष्कारणेऽन्यलिङ्ग-करणाद्वा लिङ्गपुलाकः । ठाणा० ३३७ । लिङ्गपुलाकः-पुलाकस्य चतुर्थो भेदः । उत्त० २५६ ।

लिंगभिन्न-लिङ्गभिन्न-लिङ्गव्यत्ययः, सूत्रदोषविशेषः । आव० ३७५ ।

लिंगावधो- । व्य० द्वि० ३३० अ ।

लिंगी-लिंगिनः-असंजता गिही लिंगी वा । लिंगमेषां विद्यत इति लिंगिनः-अन्य पाखण्डिनः इत्यर्थः । नि० चू० द्वि० १३० अ ।

लिछा-चुल्लीस्थानम् । ठाणा० ४१९ ।

लिंड-लिण्डं अश्ववलपुराणजलवत् । प्रश्न० १६३ । ज्ञाता० ६३ ।

लिंद- । जीवा० ३७० ।

लिंपण-लिम्पनं-छगणादिना भूमेः प्रथमतो लेपनम् । प्रश्न० १२७ ।

लिंपेति-छगणादिना पुनर्मसृणी कुर्वंति । ज्ञाता० ११६ ।

लिंब-लिम्बः-बालोरभ्रस्योर्णायुक्ता कृतिः । ज्ञाता० १३ ।

लिंबो- । नि० चू० प्र० २२४ आ ।

लिक्ख-गणना । उ० मा० गा० ४३७ ।

लिक्खइ-रेखादीयते । उ० मा० गा० ४३७ ।

लिक्खा- । भग० २७५ ।

लिङ्ग-वर्षाकल्पादिरूपो वेषः । उत्त० ५०३ । लिङ्गः-रजोहरणमुखपोतिकादिः । व्यव० ३ ।

लिङ्गतः-कषायैर्लिङ्गान्तरं कुर्वन् । ठाणा० ३३७ ।

लिङ्गभिन्न-यत्र लिङ्गव्यत्ययः । अनु० २६२।

लिच्च-कोमलानि नम्रशीलं च । जं० प्र० ५५ ।

लिच्छारिए-लिप्तम् । नि० ० तृ० ७२ आ ।

लिच्छारियं-लिप्तम् । आव० ७४२

लित्त-नम्रशीलम् । नमनशीलम् । जीव० २१० । दिग्धम् । सम० १३६ । सर्वतो गोमयादिनैव लिप्तम् । भग० २७४ । लित्तं-उपदिग्धम् । प्रज्ञा० ८० । लिप्तं-नवम एषणादोषः । पिण्ड० १४७ ।

लित्ताणं सर्वतः । ठाणा० १२४ ।

लिन्द्र गोवराक्ष(द्य)रसविशेषकलितत्वात् । जीवा० ३०३ ।

लिपि-अष्टादशस्थानीया । जं० प्र० १३७ ।

लिप्तं- । आचा० ३४५ ।

लिप्पत्- । ओघ० १३९ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लिप्पासण-लिप्पासनं-मषीभाजनम् । जीवा० २३७ ।
लिप्सा-लब्धुमिच्छा । आव० ८२५ ।
लिम्ब-लिम्बं कोमलं नमनशीलं च । राज० ३७ ।
लिवी-लिपिः-पुस्तकादावक्षरविन्यासः । भग० ५ । दोहिं मिलिउ उप्पाइया अथवा दुमिडमाइ । नि० चू० प्र० २५२ अ ।
लिसति-दर्शनीयत्वातिशयतः श्लिष्यति । जीवा० १९९ ।
लिसिस्सामो-श्लेषयिष्यामः । सूत्र० ४१३ ।
लिसी-ऋषयः । बृ० द्वि० २८३ अ ।
लिहइ-लेढि । विशे० ६३५ ।
लीनता-तिरोभावः । विशे० १०६२ ।
लीलट्ठियसालभंजिया-लीलास्थितशालभञ्जिका – लीला-स्थितपुत्रिका । जीवा० २०४, ३०६ ।
लीला-ललिताङ्गनिवेशरूपा । जं० प्र० ५१ । ललिता-ङ्गनिवेशरूपा । जीवा० २०६ ।
लीलाकट्ठय-लीलाकाष्ठम् । आव० २२४ ।
लीलाकम्बिका-लीलावेतः । लीलायष्टिः । नंदी० १४८ ।
लुंक- । नि० चू० द्वि० १५७ आ ।
लुंग-मेजकम् । भग० ८८ ।
लुग्गंसि-रुग्ने जीर्णतां गतः । ज्ञाता० ११५ ।
लुग्ग-लुग्नः जलसेचना करणतः । व्य० द्वि० ११५ अ ।
लुंचिसु-अलुञ्चिषुः । आचा० ३१२ ।
लुटग-विलओलगा । नि० चू० द्वि० २१ अ ।
लुंपणा-लोपना-छेदनं प्राणानाम् । प्राणवधस्यैकोनत्रिंश-त्तमः पर्यायः । प्रश्न० ६ ।
लुपणा धणाणं-धनानां लोपनां-परद्रव्याणां अवच्छेदनं अधर्मद्वारस्य षोडशमं नाम । प्रश्न० ४३ ।
लुक्क-छन्नः, स्थिरः । नि० चू० द्वि० ७३ आ । लुञ्चितः । पिण्ड० ७६ ।
लुक्ख-रूक्ष-स्नेहवर्जितम् । आव० ७२६ । रूक्षः-काका-दिशब्दवत् । ठाणा० ४७१ । रूक्ष-धूसरवर्णम् । बुभु-क्षावशेन रूक्षीभूतत्वम् । भग० १२५ । रुक्खो-वृक्षः । उत्त० १३८ । रूक्षः-पुद्गलद्रव्याणामेवाबन्धनिबन्धनं अस्माद्याधारो रूक्षः । अनु० ११० । रूक्षः स्नेहकार्या-करणात् । ज्ञाता० १६५ ।
लुक्खकच्छू-रूक्षकच्छुः-खर्जूविशेषः । उत्त० ३०१ ।
लुक्खबंधणपरिणाम-रूक्षस्य सतो बन्धनपरिणामः-रूक्ष-बन्धनपरिणामः । प्रज्ञा० २८८ ।
लुक्खया-रूक्षता । भग० ३०६ ।
लुट्टंतो-लुठन्-गच्छन् । आव० ३५१ ।
लुद्ध-लुब्धः । ओघ० १५० । लोध्रं-गन्धद्रव्यम् । दश० २०६ । आचा० ३६३ ।
लुद्धविट्ठंता- । नि० चू० प्र० २०२ अ ।
लुद्धणंद-लुब्धनन्दः वणिग्विशेषः । लोभे उदाहरणम् । आव० ३९७ । लुब्धनन्दः-लोभवशात् शूलायां भिन्नः । आव० ३६७ ।
लुद्धणंदी-लोभे इमं उदाहरणम् । नि० चू० प्र० ३५२ आ ।
लुद्धनंद-लुब्धनन्दः-पञ्चमाणुव्रते उदाहरणम् । आव० ८२६ ।
लुद्धय-लुब्धकः-व्याधः । प्रश्न० १३ ।
लुप्ततेजा-अर्द्धीभूततेजाः । भग० ६८४ ।
लुप्पंत-लुप्यमानः-छिद्यमानः । उत्त० २६४ ।
लुप्पई-लुप्यत-कर्मणा क्लेशमनुभवति । आचा० ३०१ ।
लुप्पति-लुप्यते-दारिद्र्यादिभिर्बाध्यते । उत्त० १६२ ।
लुब्धक-वागुरिकः । सूत्र० ३२१ ।
लुब्धकदृष्टान्तभावितः-श्रमणोपासकभेदः । भग० २२७ ।
लुभ्यति-प्राणिनि स्निह्यति संश्लिष्यतीति वा । प्रश्न० ७ ।
लुलिय-लुलितं-तीरभुवि लुठितम् । प्रश्न० ५० ।
लुलिया-लुलिता-मदवशेन चूर्णिता, स्खलत्पदेत्यर्थः । उपा० ५० । लुलिता-अतिक्रान्तप्राया । ज्ञाता० ९७ ।
लुस्सेल्लय-शाकम् । नि० चू० द्वि० ४० आ ।
लूडित-लुण्ठितः । आव० ३६५ ।
लूणावेइ-लावयति । आव० २१२ ।
लूणेंति- । ज्ञाता० ११६ ।
लूता-कुष्ठभेदः । आचा० ७५ । अवरद्धिगा । ओघ० १३० । विसकुम्भो । नि० चू० प्र० ४८ अ ।
लूया-लूता-कोलिकपुटम् । बृ० प्र० २७८ अ । लूता-कोलि-यकः । ओघ० १२६ ।
लूयातंतुपुडग-लूतातन्तुपुटकम् । उत्त० ३२५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लूषयन्–शनैः प्रमार्जयन् । ३२९ ।
लूषयेत् दशेत् । व्य० द्वि० १३३ अ ।
लूसए–लूषयति–मुष्णाति व्यंसकापादितमनिष्टमिति लूषकः। ठाणा० २६२ । लूषयति–मुष्णाति । ठाणा० २६२ । लूषयेत् स्वकं स्वत एव खण्डयेत् । दश० १७६ ।
लूसग–लूषकः–विकल्पभेदः । दश० ५७ । लूषकः–व्रतानां विध्वंसकः । आचा० २५३ ।
लूसण–लूषणं–हस्तादिना पनकादेः सम्मार्जनम् । औप० ५३ ।
लूसिए–लूषितः [illegible] । दश० १९७ ।
लूसिमो–रूष्यामः–रोषं कर्तुमर्हामः । बृ० द्वि० २८७ अ ।
लूसेज्ज–विराधयेत् । आचा० ३४४।
लूसेमाणो–मुष्णन्ति । जीवा० ३६२ ।
लूहे–रूक्षः–शरीरे मनसि च द्रव्यभावस्नेहवर्जितत्वेन परुषः, लूषयति वा कर्म्ममलमपनयतीति लूषः । ठाणा० १८१ । रूक्षः–संयमः । सूत्र० ८८ । रूक्षः । भग० ४८४ । रूक्षः–अन्तप्रान्ताहारत्वेन रूक्षः । सूत्र० १९८ । रूक्षः–स्नेहपरित्यागात् । साधोरूपमानम् । दश० ८४ । आगन्तुकस्नेहादिरहितं, रागरहितमपगताङ्गारम् । आचा० १४४ । स्वजनादिषु स्नेहविरहाद्रूक्षः साधुः । दश०२६२ । रूक्षः–निःस्नेहम् । ठाणा० २९८ । तैलादिवर्जितम् । ठाणा० २९८ । रूक्षः–निःस्नेहः । ज्ञाता० १११ । रूक्ष–आगन्तुकस्नेहादिरहितं द्रव्यतो भावतोऽपि, रागरहितमपगताङ्गारम् । आचा० १४४ । रूक्षं–अप्रीणितम् । भग० १८६ । रूक्षं–निःस्नेहम् । प्रश्न० १०६ । रूक्षः–संयमाग्निःसङ्गात्मकः । आचा० २५८ ।
लूहदेसिए–रूक्ष्यदेश्यं–रूक्षकल्पमन्तप्रान्तम् । आचा० ३१० ।
लूहवित्ती–रूक्षवृत्तिः–संयमवृत्तिः । दश० १८७ ।
लूहि–तिष्ठे चिट्ठति । नि० चू० तृ० १७ आ ।
लूहेति–रूक्षयति । आव० १२३ ।
लेंडिया–लिण्डिका । आव० ४१७ ।
लेख द्विधा लिपिविषयभेदात् । सम० ८३ ।
लेखनी–लेखिनी–ययाऽक्षराणि लिख्यन्ते । जीवा० २३७ । अनु० १२३ ।
लेच्छइ–लिप्सुकः वणिगादिः । सूत्र० २७८ । लेच्छकिः–एतन्नामानो राजविशेषः । भग० ३१७ । क्षत्रियविशेष एव । सूत्र० २३६ । लिप्सुः वणिग्विशेषः । ठाणा० ५०८ । लेच्छकी–राजविशेषः । औप० ५८ । भग० ११५, ४६३ ।
लेच्छकिनः–राजविशेषाः । राज० १२१ ।
लेच्छारिय–खरण्टितः । व्य० द्वि० २४६ आ । खरण्टितम् । पिण्ड० ७४ । लिप्तम् । नि० चू० प्र० २२० अ ।
लेज्झ–लेह्यं–मधुशिखरिणीप्रभृति । ज्ञाता० २३२ ।
लेट्ठु–लेष्टुः । प्रश्न० ५८ । लेष्टुः, विजातिरत्नम् । जं० प्र० २१२ ।
लेट्ठुअ–लेष्टुकम् । आव० २१८ ।
लेण–लयनं–आश्रयः सत्त्वानाम् । ठाणा० ४३० । लयनं–गृहम् । ठाणा० ४५१ । लयनं–पर्वतनिकुट्टितगृहम् । प्रश्न० ८ । लयनं–शैलगृहम् । प्रश्न० १२७ । लयनं–गुहा । उत्त० ६४ । लयनं–उत्कीर्णपर्वतगृहः । भग० २३८ । लयनं–पर्वतनिकुटितगृहम् । जं० प्र० १०७ । लयनम् । दे० । यस्स उवरिजं देवकुलं तं । नि० चू० प्र० १६२ आ । लयनं–गिरिपर्वपाषाणगृहः । ज्ञाता० ८० ।
लेणसुहुम–लयनसूक्ष्मम् । ठाणा० ४३० ।
लेत्थारिय–लिप्तम् । ओघ० १४४ ।
लेप–नाभिप्रमाणे उदकसंस्पर्शे लेपः । व्य० प्र० २५ आ ।
लेपकलिपक–सूत्रोक्तप्रकारेण लेपं परिहरति–परिभोगयति स लेपकल्पिकः । बृ० प्र० ८२ आ । लेपकृतम् । बृ० प्र० २३८ ।
लेपगमहे– । नि० चू० प्र० ३४८ अ ।
लेपनं– । बृ० ९२ ।
लेप्प–लेप्यं–मृत्तिकाविशेषः । प्रश्न० १६० । लेप्यं वज्रलेपादिश्लेषद्रव्यः । उत्त० ४६१ ।
लेप्पकम्म–लेप्यकर्म्म–लेप्यरूपकम् । अनु० १२ । लेप्यपुत्तलिकादि । अनु० १२ ।
लेप्पकार–लेप्यकारः–शिल्पभेदः । अनु० १४९ ।
लेप्पणट्ठाण–लेप्यस्थानम् । आव० ४१२ ।
लेप्पार–तुन्नाकविशेषः । प्रज्ञा० ५६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लेप्यकर्म-लेप्यरूपकम् । अनु० १३ । लेप्यकर्म-पुस्तकर्मम् । आचा० ४१४ ।

लेलु-लोष्ठः । सूत्र० २६८ । लोष्टः । दश० १५२ । लेष्टुः-इट्टालखण्डः । दश० २२८ । लेष्टुः । पिण्ड० १०६।

लेलू-लेष्टुः । आव० ६५६ । पृथिवीशकलम् । आचा० ३३७ ।

लेव-लेपः-नालन्दाबाहिरिकायां गाथापतिः। सूत्र० ४०७ । लेपः-उदकमेव नाभिप्रमाणम् । ओघ० ३२ । लेपः-नाभिप्रमाणजलम् । ओघ० ३२ । लेपकः पात्रकाणाम् । ओघ० १३० । लेपः-नाभिप्रमाणमुदकम् । आव० ६५६ । लेपः-भोगपुरपाषाणादिनिष्पन्नः । पिण्ड० ६ । लेपः-तक्रादिः । पिण्ड० ११७ । लेपः-शकटाक्षादिनिष्पादितः पात्रगतः परिगृह्यते । उत्त० २६९ । उपचयः । उत्त० २६६ । लेपः- । नि० चू० प्र० ७३ अ । लेपः-अवश्रावणादि । बृ० द्वि० २२० । लेपः-नाभिमानं जलम् । बृ० तृ० १६१ । लेपः-वत्थमालो । नि० चू० तृ० १२६ आ । लेपः-सुक्कजंघद्धाओ आरभेऊण उवरिं जावणाभि बुड्डति एस लेवो भन्नति । नि० चू० द्वि० ७८ आ ।

लेवकडा-लेपकृता-अनायुक्ता । ओघ० १८६ ।

लेवण-लेपनः । आचा० ३६८ । लेपनः-मलः । व्य० प्र० १०४ अ । कुड्डाणंलिंपणं । नि० चू० प्र० २३० आ ।

लेवदाणं-लेपदानं-पात्रकस्य कर्तव्यं लेपेन लेपनम् । ओघ० १३६ ।

लेवनिका- । आचा० ३६१ ।

लेवमाया-लेपमर्यादा-अलेपं संलिह्य । दश० १८२।

लेवाड-लेपकृत् । आव० ८५७ ।

लेवाडयं- । दश० चू० ५० ।

लेवालेव-लेपालेपः । आव० ८५४ ।

लेवि-सउणो पक्खी । नि० चू० द्वि० ५१ ।

लेवुवरि-लेपोपरि-परेण नाभेर्जलं यत् । ओघ० ३२ । लेपोपरि-जङ्घार्धं संघट्टो नाभिर्लेपः परतो लेपोपरीति । आव० ६५६ ।

लेवोवरि-णाभीतो आरभेऊण उवरिं सव्वं लेवोवरि भन्नति । नि० चू० द्वि० ७८ आ ।

लेश्या-अन्तःपरिणामरूपाया शुक्लादिका । ठाणा० ४२१ ।

लेश्यापदं- । प्रज्ञा० १३६ ।

लेश्योद्देशकः- । प्रज्ञा० ३३७ ।

लेस-लेश्या-भास्वरता । नंदी० ४५ । लेशः-संश्लेषः । जीवा० २०७ । श्लेषः-श्लेषद्रव्यम् । प्रश्न० १५३ ।

लेसज्झयणं-उत्तराध्ययने चतुस्त्रिंशत्तममध्ययनम् । सम० ६४ ।

लेसणं-श्लेषणं-ऊर्वादीनां जानुप्रभृतिभिः सम्बन्धः । प्रज्ञा० ३२६ ।

लेसणता-आत्मसञ्चेतनीयोपसर्गे चतुर्थो भेदः । ठाणा० २८० ।

लेसणया-श्लेषणता-वङ्कगतेःतृतीयो भेदः । प्रज्ञा० ३२८ । श्लेषणता-पादमाकुञ्च्य स्थितो यावत्तत्र वा तत्र वातेन लग्नः, नृत्यं शिक्ष इति अतिनामितं किञ्चिदङ्गं तत्रैव लग्नं वा. आत्मसंवेदनीया वातिकाः पैत्तिकाः श्लेष्मिकाः सान्निपातिका वा । आव० ४०५ ।

लेसणाबंध-श्लेषणा-श्लथद्रव्येण द्रव्ययोः सम्बन्धनं तद्रूपो यो बन्धः स । भग० ३६८ ।

लेसा-लेश्या-अध्यवसायविशेषरूपा । आचा० ३१ । अध्यवसायः । आचा० २५८ । अन्तःकरणरूपा । चित्तविप्लुती । आचा० ३३२ । लिश्यन्ते प्राणी कर्मणा यया । ठाणा० ३१ । लेश्याम् इति लेश्या, दीप्तिः मण्डलम् । सम० ३० । कृष्णादिद्रव्यसाचिव्यादात्मनः शुभाशुभपरिणामः । जीवा० १५ । लेश्याः-अन्तःकरणवृत्तयः तैजसी प्रभृतयो वा । आचा० २८२ । श्लेषयन्त्यात्मानमष्टविधेन कर्मणेति लेश्याः-कायाद्यन्यतमयोगवतः कृष्णादिद्रव्यसम्बन्धादात्मनः परिणामः । आव० २० । लेश्या-अन्तःकरणवृत्तिः । सूत्र० १२० । लेश्या-देहवर्णः । ओप० ५० । भग० १३२ । तेजोलेश्यादिका । ओप० ६६ । लेश्या-कृष्णादिद्रव्यसाचिव्यजनित आत्मपरिणामः । विपा० ५३ । लेश्या-देहवर्णसुन्दरता । जीवा० १६२ । लेश्या-रश्मिसङ्घातः । ज० प्र० ४६४ । लेश्या-अन्तःकरणवृत्तिः । प्रश्न० १५७ । लेश्या-तेजः । भग० ६५५ । ज० प्र० १०३ । सूर्यं० ७७ । लेश्या-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

उत्तराध्ययनेषु चतुस्त्रिंशत्तममध्ययनम् । उत्त० ९ । दश० ५८ । लेशयति-श्लेषयतीवात्मनि जननयनानीति लेश्या । अतीव चक्षुरोक्षेपिका स्निग्धदीप्तरूपा छाया । उत्त० ६५० । इत्थीमादि तदंगपरिभोगजझवसाओ लेसा । नि० चू० तृ० १ अ । लेश्या-शुक्लादिद्रव्योपहितजीवपरिणतिरूपा । जं० प्र० २७१ । लेश्या-आत्मपरिणामः । उपा० २६ ।

लेसागई-यत्तिर्यङ्मनुष्याणां कृष्णादिलेश्याद्रव्याणि नीलादिलेश्याद्रव्याणि सम्प्राप्य तद्रूपादितया परिणमन्ति सा लेश्यागतिः । विहायोगतेरेकादशम भेदः । प्रज्ञा० ३२७ ।

लेसाणुवातगती-लेश्याया अनुपातः-अनुसरणं तेन गतिः लेश्यानुपातगतिः । विहायोगतेर्द्वादशम भेदः । प्रज्ञा० ३२७ ।

लेसिओ-श्लेषितः-पिष्टः, भूम्यादिषु वा लगितः । आव० ५७३ ।

लेसिज्ज-लेषयेत्-संश्लेषं कुर्यात् । आचा० ३४४ ।

लेसुद्देसओ- । भग० ७६१ ।

लेसेइ-श्लेषयति-आत्मनि श्लिष्टान् करोति । भग० २३० ।

लेसेति-लेशयति-मनाक् स्पृशति । प्रज्ञा० ५९२ ।

लेसेह-श्लेषयथ । भग० ३८१ ।

लेस्सा-लेश्याः-कृष्णदिभेदा अशुभाः शुभाश्च कषाययोगपरिणामविशेषसमुत्थाः । आचा० ६८ । लेश्या-लेशनात् संश्लेषणात् लेश्या । भग० ४६ । लेश्या-आत्मपरिणामविशेषः । भग० ८९ । लेश्या-मनोवृत्तिः । भग० १२३ । लेश्या किरणरूपा । ज्ञाता० १७० । लेश्या-प्रज्ञापनायाः सप्तदश पदम् । प्रज्ञा० ६ । लेश्या-देहवर्णसुन्दरता । प्रज्ञा० ८८ । लेश्या-लिष्यते-श्लिष्यते आत्मा कर्मणा सहानयेति लेश्या-कृष्णादिद्रव्यसाचिव्यादात्मनः परिणामविशेषः । प्रज्ञा० ३३० । जीवपरिणतिः । भग० ६३१ । लेश्या-योगपरिणामः । प्रज्ञा० ६०७ । लेश्या-पौरुषाच्छाया । सूर्य० ९६ । लेश्या-प्रकाश्यं वस्तु । सूर्य० ९६ । लेश्या । सूर्य० ७३ ।

लेस्सापए-लेश्यापदं-प्रज्ञापनायाः सप्तदशमं पदम् । भग० २०४ ।

लेस्सापद-लेश्यापदं-प्रज्ञापनायाः सप्तदशमं पदम् । भग० २०५ ।

लेस्साय-प्रज्ञापनायां लेश्यापदस्य द्वितीयोद्देशकः । भग० ४६ ।

लेह-लेखनं लेखः-अक्षरविन्यासस्तद्विषया कला-विज्ञानं लेखः । जं० प्र० १३७ । लेखः-लिपिविषयभेदात् द्विधा । सम० ८३ । रेखास्थं परिपूर्णम् । व्य० द्वि० ४५३ आ ।

लेहचेड-लेखदारकः । आव० ३५४ ।

लेहण-लम्पटः । उ० मा० २५४ ।

लेहत्थ-रेखा-पादपर्यन्तवर्त्तिनी सीमा तत्स्थम् । रेखास्थं । सूर्य० १३३ ।

लेहसाला-लेखशाला-शिशुशिक्षणशाला । आव० ४२९ ।

लेहा-प्रथमाकला । ज्ञाता० ३८ ।

लेहाइया-द्वासप्ततिकलायां आदिमा । ज्ञाता० ३८ ।

लेहायरिओ-लेखाचार्यः-उपाध्यायः । आव० १८२ ।

लेहारिय-लेखहारकः । आव० ७१० ।

लोआययमय-लोकायतमतं-नास्तिकाभिप्रायः । दश० १२५ ।

लोइय-असंजयमिच्छादिट्ठिलोगो चेप्पति । नि० चू० प्र० ६३ अ । असारम् । नि० चू० प्र० २७३ आ । लौकिकी-असंविग्नलोकसम्बन्धिनी । प्रश्न० ११९ ।

लोइया-लौकिकाः-इतिहासादिकर्त्तारः । दश० १२७ ।

लोउत्तर-लोकोत्तरः-जैनः । जं० प्र० ४९१ ।

लोए-लोकः-पाखण्डिलोकः । दश० १०६ । लोकः-जनः । दश० १०६ । लोकः-रामायणादिकम् । दश० ११४ । लोकः-मनुष्यलोकः । दश० १९८ । लोकः-प्राणिसङ्घातः । दश० २२२ । लोक्यते-दृश्यते केवलालोकेनेति लोकः-धर्मास्तिकायादिद्रव्याधारभूत आकाशविशेषः । ठाणा० १४ । लोकः-लौकिकशास्त्रम् । प्रथमः कुडङ्गः । आव० ८५६ । लोकः-अर्द्धतृतीयद्वीपसमुद्रपरिमाणः । दश० ६८ । जीवलोकः । भग० ६७३ । लोकः-रूपरसगन्धस्पर्शशब्दविषयाख्यः । आचा० ६४ । रूक्षः । आचा० ३५५ । लोकः-पञ्चास्तिकायमयः । औप० ७९ । लोकः-जीवलोकः । ज्ञाता० ६१ ।

लोओ-लोकः-क्षितिजलानलानिलवनतरनरकनाकितिर्यग्रूपः । प्रश्न० ३३ । लोकः-प्रवचनबाह्यो जनः । जं०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्र० ४६१ ।

लोकधर्म्म-"आपुच्छिऊण गम्मइ कुलं च सीलं च मणिअं होइ । अभिजाओत्ति अ भण्णइ सो वि जणो माणिओ होइ ।" बृ० प्र० २४० आ ।

लोकनिष्कुटं- । प्रश्ना० ५०३ ।

लोकपङ्क्तिः- । उत्त० ५९१ ।

लोकपडिपूरणा-इसत्प्रागभारस्यैकादशमनाम । सम० २२ ।

लोकपाला-सोमादयः दिग्नियुक्तकाः । ठाणा० ११७ । आरक्षिकाऽर्थचरस्थानीयाः । तत्त्वा० ४, ४ ।

लोकबिंदुसार-लोके-जगति श्रुतलोके च अक्षरस्योपरि-बिन्दुरिव सारं-सर्वोत्तमं सर्वाक्षरसन्निपातलब्धिहेतुत्वात् लोकबिन्दुसारम् । नंदी० २४१ ।

लोकमेलापक-लोकसङ्घट्टः । नंदी० १५१ ।

लोकविजओ-भावलोकस्य रागद्वेषलक्षणस्य विजयो नि-राकरणं यत्राभिधीयते स लोकविजयः । ठाणा० ४४४ ।

लोकसञ्ञा-शब्दाद्यर्थगोचरा विशेषावबोधक्रियैव सञ्ज्ञायते अनयेति लोकसञ्ज्ञा-ज्ञानोपयोगः, अन्ये पुनः लोकदृष्टि-र्लोकसञ्ज्ञेत्याहुः । भग० ३१४ ।

लोकसार-अज्ञानाद्यसारत्यागेन लोकसाररत्नत्रयोद्युक्तेन भाव्यमित्येवमर्थं लोकसारः । ठाणा० ४४४ ।

लोकहेरी- । दश० २८३ ।

लोकाग्र-मुक्तिपदम् । उत्त० ५८९ ।

लोकान्तिकदेव-सारस्वता१दित्य२वह्न्य३रुण४गर्द्दतोय५तु-षिता६ऽव्याबाध७मरुता८ऽरिष्टाः ६ । ठाणा० ६२ ।

लोकानुभाव- । ठाणा० ११६ ।

लोकायतिक-नास्तिकवादी । प्रश्न० ३१ ।

लोकालोकः-लोके चतुर्द्दशरज्ज्वात्मके अलोको लोका-लोकः । आचा० १७० ।

लोकोत्तराः- । आचा० १६७ ।

लोक्कइ लोक्यते-निश्चीयते । भग० २४६ ।

लोगंतिवविमाणा- । ठाणा० ४३२ ।

लोगंतिता-लोकान्ते-लोकाग्रलक्षणे सिद्धस्थाने भवा लो-कान्तिकाः । ठाणा० ४६३ ।

लोगंतिय-लोकस्य-ब्रह्मलोकस्य अन्ते-समीपे भवं लोका-न्तिकं, लोकान्तिको व देवः । भग० २७२ ।

लोगंतिया-लोकान्तिकाः । आचा० ४२२ । लोकस्य-ब्रह्मलोकस्यान्तः-समीपं कृष्णराजीलक्षणं क्षेत्रं निवासो येषां ते लोकान्ते वा-औदयिकभावलोकावसाने भवा अनन्तरभवे मुक्तिगमनादिति लोकान्तिकाः-सारस्वतादयो ऽष्टधा । ठाणा० ११७ । ब्रह्मलोककल्पे रिष्ठविमान-प्रस्तरे वासिनो देवाः । ज्ञाता० १५० ।

लोगंधकार-लोकान्धकारं । अन्धकारमेव । भग० २७० ।

लोगंधगारेति-लोके अयमेवान्धकारो नान्योऽस्तीदृश इति लोकान्धकारः । ठाणा० २१७ ।

लोग-लोकयतीति लोकः-प्राणिगणः । चतुर्दशरज्ज्वात्मकः प्राणिगणो वा । आचा० २२ । लोकः-प्राणिसङ्घातः । आचा० २३ । लोकः-अप्कायलोकः । आचा० ४४ । लोकः-अग्निकायलोकः । आचा ५१ । लोकः-लोक्यत इति लोकः-लोकालोकस्वरूपः । लोक्यत इति लोकः । लोकः-विशिष्टतिर्यङ्नरामररूपः । भग० ७ । लोकः-एकेन्द्रियादिप्राणिगणः । विशिष्टतिर्यग्नरामररूपः । सम० ३ । लोकस्य लोक्यते इति लोकः । सम० ३ । लोक्यते-दृश्यते केवलालोकेनेति लोकः-लोकालोक-स्वरूपं वस्तु । सम० १८ । सञ्ज्ञिभव्यलोकः । भग० ८ । लोक्यते-केवलिना दृश्यत इति लोकः । अनु० २१६ । त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० २५ । लोकं-पञ्चास्तिकायात्मकम् । आव० ५०० । लोकः-लोकात् लभ्यं भिक्षामात्रादिकम् । पिण्ड० ९३ । लोक-शब्देन लोकान्तः । विशे० ३७७ । लोक्यत इति लोक-श्चतुर्दशरज्ज्वात्मकः । विशे० २१८ । लोकः-उत्कृष्टमतिः । राज० १०९ । प्राणिलोकः पञ्चास्तिकायात्मको वा । राज० १०९ । लोकः-मनुष्यलोकः । दश० चू० ३० । लोकः-तिर्यग्नरनारकनाकिलक्षणजीवलोकः । सम० ३ । लोकः-सञ्ज्ञिभव्यलोकः । सम० ३ । लोकः-आत्मव्यति-रिक्तः धनपुत्रशरीरादिः । आचा० १७२ । लोकः-षड्जीवनिकायात्मकं कषायलोको वा । आचा० १७३ । लोकः-शरीरपुत्रदुहितृस्नुषाज्ञात्यादिः । आचा० १२६ । लोक्यत इति लोकः । दश० ७० । लोकः-रामायणादिः । दश० १११ । असंयतलोकः । आचा० २०७ । भगवत्याः

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

एकादशशतके दशम उद्देशकः । भग० ५११ । लोकः–लोक्यतेऽनेनेति लोकः–ज्ञानम् । आव० ७८६ । लोकः–लोकशास्त्रं तत्कृतत्वात् तदध्येयत्वाद्वार्थशास्त्रादिः । ठाणा० १७४ । भगवत्या द्वादशशतके सप्तम उद्देशकः । भग० ५५२ । लोकः–भव्यसत्त्वलोकः, प्राणिलोकः, देशनायोग्यो विशिष्टः, उत्कृष्टमतिर्भवतिर्भव्यसत्त्वलोकः पञ्चास्तिकायात्मको वा । जीवा० २५५ । लोकः–जन्म । प्रश्न० ८६ । लोकः–मनुष्यलोकः । आव० ५३८ । लोकः–श्रेण्या गुणितं प्रतरम् । अनु० १७३ । लोकः–उत्पत्तिस्थानं, देवगत्यादिपुण्यप्रकृत्युदयविषयतया लोक्यत इति । उत्त० १८२ ।

लोगकंत–देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगकूड–देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगग्गचूलिआइ–सम० २२ ।

लोगट्ठिई–लोकस्थितिः–लोकानुभावः । जीवा० ३२६ ।

लोगट्ठिती–लोकस्य–पंचास्तिकायात्मकस्य स्थितिः–स्वभावो लोकस्थितिः । ठाणा० ४७१ ।

लोगठिती–लोकस्थितिः- लोकव्यवस्था । ठाणा० १३२ ।

लोगतमस– । ठाणा० २१७ ।

लोगतमिस्स-लोकतमिश्रं–अन्धकारम् । भग० २७० ।

लोगदव्व–लोकस्यांशभूत द्रव्यं लोकद्रव्यम् । ठाणा० ३३३ ।

लोगनाह–लोकस्य–सञ्ज्ञिभव्यलोकस्य नाथः-प्रभुर्लोकनाथः । भग० ८ । सम० ३ । लोकनाथः–संज्ञिभव्यलोकस्य योगक्षेमकारकः । भग० ७ । लोकस्य–भव्यलोकस्य नाथः–योगक्षेमकृत् लोकनाथः । जीवा० २५५ ।

लोगनिक्कुड–लोकनिष्कुटम् । प्रज्ञा० २३१ ।

लोगनिक्खुड–लोकनिष्कुटः । प्रज्ञा० ७७ ।

लोगपईव-लोकस्य–देशनायोग्यस्य विशिष्टस्य प्रदीपः–देशनांशुभिर्यथाऽवस्थितवस्तुप्रकाशको लोकप्रदीपः । जीवा० २५५ । लोकस्य–विशिष्टतिर्यग्नरामररूपस्यान्तरतिमिरनिकरनिराकरणेन प्रकृष्टपदार्थप्रकाशकारित्वात्प्रदीप इव प्रदीपो लोकप्रदीपः । सम० ३ । भग० ८ ।

लोगपज्जोअगर–लोक्यते इति लोक इति व्युत्पत्त्या लोकालोकस्वरूपस्य समस्तवस्तुस्तोमस्वभावस्याखण्डमार्तण्डलमिव निखिलभावस्वभावावभासनसमर्थकेवलालोकपूर्वकप्रवचनप्रभापटलप्रवर्त्तनेन प्रद्योत–प्रकाशं करोतीत्येवंशीलो लोकप्रद्योतकरः । भग० ८ । सम० ३ ।

लोगपज्जोयगर–लोकस्य–उत्कृष्टमतेर्भव्यसत्त्वलोकस्य प्रद्योतनं प्रद्योतः प्रद्योतकत्वं–विशिष्टज्ञानशक्तिकरः । जीवा० २५५ ।

लोगप्पदीव–लोकप्रदीपः–विशिष्टतिर्यङ्नरामराणामन्तरातमिरनिराकरणेन प्रकृष्टप्रकाशकारकः । भग० ७ ।

लोगप्पभ–देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगबज्झ–लोकबाह्यः–जनवर्जनीयः । प्रश्न० ६१ ।

लोगमज्झावसाणिअ–लोकमध्यावसानिकम् चतुर्थोऽभिनयविधिः । जं० प्र० ४१२ ।

लोगमज्झावसाणिय–चतुर्थोऽभिनयविधिः । जीवा० २४७ ।

लोगमत्थयत्थ–लोकमस्तकस्थः–त्रैलोक्योपरिवर्त्ती । दश० १५८ ।

लोगय–लोकं–स्थानम् । सूत्र० ७४ ।

लोगरूव–देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगलेस–देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगवण्ण–देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगवत्ती–लोकतप्तिः । आव० २६२ ।

लोगवाओ–लोकानां–पाखण्डिनां पौराणिकानां वा वादो लोकवादः–यथास्वमभिप्रायेणान्यथा वाऽभ्युपगमः । सूत्र० ४६ ।

लोगविजओ–लोकविजयः–आचारप्रकल्पे प्रथमश्रुतस्कन्धस्य द्वितीयमध्ययनम् । प्रज्ञा० १४५ । लोकविजयः–आचाराङ्गस्य द्वितीयमध्ययनम् । सम० ४४ । उत्त० ६१६ ।

लोगविजय–लोकविजयः–आचाराङ्गस्य प्रथमश्रुतस्कन्धे द्वितीयमध्ययनम् । आचा० ८३ । ठाणा० ४४४ ।

लोगवित्त–लोकवृत्त – आहारभयमैथुनपरिग्रहोत्कटसंज्ञात्मकम् । आचा० २०७ । लोकस्य–असंयतलोकस्य वित्तं–द्रव्यम् । आचा० २०७ ।

लोगसण्णा–मतिज्ञानाद्यावरणक्षयोपशमाच्छब्दार्थगोचरा विशेषावबोधक्रियैव संज्ञायतेऽनयेति लोकसंज्ञा । ठाणा० ५०५ । लोकसंज्ञा–स्वच्छन्दघटितविकल्परूपा लौकिका-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चरिता । आचा० १२ ।

लोगसन्ना-लोकसञ्ज्ञा-ओघसञ्ज्ञाविशेषावबोधक्रिया । ज्ञानोपयोग इति । लोकस्य हेया प्रवृत्तिर्वा । प्रज्ञा० २२२ । लोकसंज्ञा-विषयपिपासा संज्ञिता धनायाग्रहग्ररूपा वा । आचा० १५८ ।

लोगसार-लोकस्य-चतुर्दशरज्ज्वात्मकस्य सारः-परमार्थो लोकसारः । आचाराङ्गप्रथमश्रुतस्कन्धे पञ्चममध्ययनम् । आचा० १९६ । ठाणा० ४४४ ।

लोगसिग-देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगसिट्ठ-देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगहिए-लोकस्य-एकेन्द्रियादिप्राणिगणस्य हितः-आत्यन्तिकतद्रक्षाप्रकर्षप्ररूपणेनानुकूलवर्त्ती लोकहितः । सम०३ ।

लोगहिओ-लोकस्य-प्राणिलोकस्य पञ्चास्तिकायात्मकस्य वा हितोपदेशेन सम्यक् प्ररूपणाया वा हितः लोकहितः । जीवा० २५५ ।

लोगहिय-देवविमानविशेषः । सम० २ ।

लोगा-लोकौ-जन्मनि । प्रश्न० ८६ ।

लोगागासछिद्द-लोकाकाशछिद्रः । प्रज्ञा० ७७ ।

लोगाणुभाव-लोकानुभावः-लोकमर्यादा । ठाणा० २५३ ।

लोगातिता-तिणा । दश० चू० ९३ आ ।

लोगावत्त-देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगुत्तम-लोकस्य-तिर्यङ्नरनारकनाकिलक्षणजीवलोकस्योत्तमः-चतुस्त्रिंशद्बुद्धातिशयाद्यसाधारणगुणगणोपेततया सकलसुरासुरखचरनरनिकरनमस्यतया च प्रधानो लोकोत्तमः। सम० ३ । लोकस्य-भव्यसत्वलोकस्य सकलकल्याणैकनिबन्धनतया भव्यत्वभावेनोत्तमो लोकोत्तमः । जीवा० २५५ । लोकोत्तमः-भावलोकादेः प्रधानः । आव० ५७० ।

लोगुत्तर-लोकस्योत्तराः-साधवः, लोकस्य वोत्तरं-प्रधानं लोकोत्तरं-जिनशासनम् । अनु० २६ । लोकोत्तरः-लोकप्रधानः । दश० २३ ।

लोगुत्तरवडिसग-देवविमानविशेषः । सम० २५ ।

लोगोवयारविणओ-लोकोपचारविनयः-लोकपङ्क्तिफलः, अर्थनिर्मित्त विनयश्च । उत्त० १७ । लोकोपचारविनयः-लोकप्रतिपत्तिफलः । दश० २४० । लोकानामुपचारो-व्यवहारस्तेन स एव वा विनयो लोकोपचारविनयः । ठाणा० ४०९ ।

लोगोविजओ-लोकविजयः-आचारप्रकल्पस्य द्वितीयो भेदः। आव० ६६० ।

लोग्गजत्ता- । नि० चू० प्र० १४७ अ ।

लोचकम-कूर्चमुण्डनादि । बृ० प्र० २९५ आ ।

लोचना-गुरुपुरतः प्रकाशना । भग० ७२७ ।

लोट-सिलापुत्तओ । दश० चू० ७९ ।

लोट्ट-रोट्टः-कुट्टिताः तद्नुलाः । ओघ० १३४ । रोट्टः-पिष्टः । दश० १८५ । नि० चू० १९६ अ । लोट्टः-कक्कुटुकः । आव० ६२२ ।

लोट्टिय-कुमारकावस्थः हस्ती । ज्ञाता० ६३ । लोट्टितम् । विशे० ६३३ ।

लोढ-शिलापुत्रकम् । दश० १७२ । यन्त्रयं । ओघ० १९६ ।

लोढणी-यन्त्रविशेषः । ओघ० १९६ ।

लोण-लवणम् । आव० ६२० । ओघ० १३० । पृथिवीभेदः । आचा० २९ । लवणं-साम्भरिलवणम् । दश० ११८ । लवणं-सामुद्रादि । प्रज्ञा० २७ ।

लोणभाव-लवणभावः-क्षारभावः । आव० ५२२ ।

लोणित-सलवणम् । आव० ९० ।

लोट्टणक-उदकाश्रितजीवः । आचा० ४६ ।

लोद्ध-लोद्रः(ध्रः)-वृक्षविशेषः । प्रज्ञा० ३२ । भग०८०३ । लोध्रः-वृक्षविशेषः । ज्ञाता० ६५ ।

लोद्धयदिट्ठंतभाविया-लुब्धकदृष्टान्तभाविताः-श्रमणोपासके द्वितीयो भेदः । ठाणा० ११० ।

लोद्धया- । नि० चू० द्वि० ११ अ ।

लोभ-लोभे निश्रितं वणिक्प्रभृतीनामन्यथाक्रीतमेवेत्थंक्रीतमित्यादि । दशविधमृषाभेदे चतुर्थः । ठाणा० ४८९ । लोभः-पिण्डदोषविशेषः । पिण्ड० १२१ । लोभः-गार्द्ध्यलक्षणः । जीवा० १५ । लोभः-मूर्च्छा । प्रश्न० ४२ । लोभः-चित्तविमोहनम् । प्रश्न० ९७ । तृष्णापरिग्रहपरिणामः । आचा० १७० । लोभनं-अभिकाङ्क्षणं लुभ्यते वाऽनेनेति लोभः । ठाणा० १९३ । द्रव्याद्यभिकाङ्क्षा । उत्त० २६१ । गार्द्ध्यमभिकाङ्क्षा । उत्त०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

२९७ । नवमपापस्थानकम् । ज्ञाता० ७५ । लोभः-अभिष्वङ्गः । दश० १८७ ।

लोभक्रिया-यल्लोभाभिभूतस्य सावद्यारम्भपरिग्रहेषु महत्सु प्रवर्त्तनम् । ठाणा० ३१६ ।

लोभणिज्जा-लोभनीयाः-गृद्धिजनकाः । उत्त० २२७ ।

लोभनन्दी- । भक्त० ।

लोभनिस्सिय-लोभनिसृता-मृषाभाषाभेदः । दश० २०१ ।

लोभवत्तिए-लोभप्रत्ययः । द्वादशं क्रियास्थानम् । सम० २५ ।

लोभसन्ना-लोभोदयाल्लोभसमन्विता सचित्तेतरद्रव्यप्रार्थनैव सञ्ज्ञायतेऽनयेति लोभसञ्ज्ञा । भग० ३१४ ।

लोभहतः- । भक्त० ।

लोभहेतोः वधाद्विरतः । आचा० १६४ ।

लोभातिरेग-लोभातिरेकः-लोभाभिप्रायः । ओघ० १९३ ।

लोभिल्ल-लोभवान् । ओघ० ६८ ।

लोमंथिय-मल्लः । नटः । आव० ४२६ ।

लोम-आहारभेदभिन्नः । ठाणा० ९३ । लुनं लीयते वा तेषु यूका इति लोमानि । उत्त० २५४ ।

लोमठिक-कोकन्तिकः । आरण्यजीवविशेषः । जीवा० ३८ ।

लोमपक्खी-लोमात्मकौ पक्षौ विद्येते यस्य सः लोमपक्षी । जीवा० ४१ । लोमपक्षी-लोमात्मको पक्षौ लोमपक्षी तद्वन्तः । प्रज्ञा० ४९ । लोमपक्षी-हंसादिः । ठाणा० २७३ । लोमपक्षी । सम० १३५ ।

लोमपक्षः-लोमात्मकः पक्षः लोमपक्षः । प्रज्ञा० ४६ ।

लोमसिया-चिर्भटिका । आव० ४१७ ।

लोमसियाओ-त्रपुष्यः । नि० चू० द्वि० १५१ अ ।

लोमसी-त्रपया । नि० चू० प्र० ३ अ ।

लोमहत्थ-लोमहस्तकः- मयूरपिच्छपुञ्जनिकः । जं० प्र० ८२ । लोमहस्तकं-मयूरपुच्छपुञ्जनिकः । राज० ६६ ।

लोमहत्थग-लोमहस्तकः-मयूरपिच्छपुञ्जनिकः । जीवा० २३४ ।

लोमहत्थचंगेरी-लोमहस्तचङ्गेरो-मयूरपिच्छपुञ्जनिका चंङ्गेरी । जीवा० २३४ ।

लोमहत्थय-लोमहस्तकम् । जीवा० २५६ ।

लोमहरिस-रोमहर्षः-रोमोद्धर्षः । जीवा० १०७ । लोमहर्षः-लोमोद्धर्षः । प्रज्ञा० ८१ । भयविकारः । ठाणा० ४६१ ।

लोमहार-प्राणहारः । उत्त० ३१२ । लोमं-रोमं हरति-अपनयति प्राणिनां यः स । उत्त० ३१२ ।

लोमावहार-लोमान्यवहरति यः स लोमावहारः । निःशूकतया भयेन परप्राणान् विनाश्यैव मुष्णाति यः सः लोमावहारः । प्रश्न० ४६ ।

लोमाहार-लोमाहारः-खल्वोघतो वर्षादिषु यः पुद्गलप्रवेशः स मूत्राद् गम्यत इति । भग० २७ । लोमभिराहारः लोमाहारः । प्रज्ञा० ५०७ ।

लोय-लोकः-बाह्य अभ्यन्तरश्च, तत्र बाह्यो धनहिरण्यमातृपित्रादिः, आन्तरस्तु रागद्वेषादिस्तत्कार्यं वा अष्टप्रकारं कर्म्म । आचा० १४५ । असंयतलोकः । आचा० १४४ । इन्द्रियानुकूलं रसाद्युपेतमुच्यते । आचा० ३३६ । लोकः-गृहस्थलोकः । आचा० १४८ । लोकः-भूतग्रामः । आचा० १६५ । लोकः-यथावस्थितजन्तुलोकः, तदाधारं वा क्षेत्रम् । आचा० १५४ । ज्ञाता० ६० । लोकः-षड्जीवनिकायः । आचा० १५३ । लोकः-पञ्चास्तिकायात्मकः-लोक्यते-प्रमीयत इति लोक इति व्युत्पत्त्या लोकालोकरूपः । ठाणा० ३६ ।

लोयइ-रोचते । बृ० द्वि० २८३ अ ।

लोयग-लोवगं-निर्गुणामशनादि । बृ० द्वि० १७८ अ ।

लोयग्गं-लोकाग्रं लोकाग्रे वर्त्तमानत्वात् । प्रज्ञा० १०७ । लोकाग्रं-ईषत्प्राग्भारत्यम् । आव० ७८९ ।

लोयग्गथूभिया-लोकाग्रस्तूपिका-लोकाग्रस्य स्तूपिकेव । ईषत्प्राग्भाराया नवमं नाम । प्रज्ञा० १०७ ।

लोयग्गपइट्ठाण- । ज्ञाता० १५ ।

लोयग्गपडिवाहिणी-लोकाग्रप्रतिवाहिनी लोकाग्रेण प्रत्यूह्यत इति । ईषत् प्राग्भाराया दशमं नाम । प्रज्ञा० १०७ ।

लोयट्ठिई-लोकस्थितिः लोकव्यवस्था । भग० १८६ ।

लोयणा-लोचना-सर्वकामविरक्तताविषये देवलासुतराज्ञी । आव० ७१४ ।

लोयनाभी-लोकस्य-तिर्यग्लोकस्य स्थालप्रख्यस्य नाभि-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रिव-स्थालमध्यगतसमुन्नवृत्तचन्द्रक इव लोकनाभिः । सूर्य० ७८ ।

लोयफूड-लोकेन-लोकाकाशेन सकलस्वप्रदेशैः स्पृष्टो लोकस्पृष्टः । भग० १५१ ।

लोयमज्झ-लोकस्य-तिर्यग्लोकस्य समस्तस्यापि मध्ये वर्त्तते इति लोकमध्यः । सूर्य० ७८ ।

लोयमेत्त-लोकमात्र-लोकपरिमाणम् । भग० १५१ ।

लोयसंजोग-लोकसयोग-लोकेनासंयतलोकेन संयोगः-सम्बन्धः ममत्वकृतः । आचा० १४४ ।

लोयाणी-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

लोयाणुभाव-लोकानुभावः-लोकप्रभावः । भग० १८६ ।

लोयायय-लोकायतः-नास्तिकवादी । दश० ५१ ।

लोयावादी-लोकः-प्राणिगणस्तं वदितुं शीलमस्येति लोकवादी । आचा० २२ । लोकः-चतुर्दशरज्ज्वात्मकः प्राणिगणो वा तत्रापतितुं शीलमस्येति लोकापाती । आचा० २२ ।

लोल-रत्नप्रभानरके नरकावासः । ठाणा० ३६५ । लोलः-व्रते चञ्चलः । प्रश्न० १२० । लोलः-चञ्चलः । ठाणा० ३७३ । लोलः-यद् भूमौ करे वा प्रत्युपेक्षमाणवस्त्रस्य लोलनम् । उत्त० ५४१ । लोलः-अप्राप्तप्रार्थनपरः (भिक्षुः) । दश० २६८ ।

लोलइ-लोलयति-लोटते । पिण्ड० १२४ ।

लोलग-लुलितो । नि० द्वि० १४ आ ।

लोलति-लुठति । आव० ३५८ ।

लोलयति-कलुषयति । बृ० ५५ अ ।

लोलया-लोलता । आव० ४२१ ।

लोलयासढे-लोलता-पिशितादिलाम्पट्यं तद्योगाज्जन्तुरपि तन्मयत्वख्यापनार्थं लोलतेत्युक्तः शाठ्ययोगाच्छठः-विश्वस्तजनवञ्चकः । उत्त० २८० ।

लोला-भूमौ लोलते हस्ते वा पुनः पुनर्लोलयति प्रत्युपेक्षयन् । ओघ० ११० । लोलयति प्रत्युपेक्षमाणः । ओघ० ११० । लोलत इति, चञ्चला (प्रत्युपेक्षणा) । ओघ० ११० । लोलाः-लम्पटाः । उत्त० ५६० ।

लोलिक्कं-लौल्यं-अधर्मद्वारस्याष्टमं नाम । प्रश्न० ४३ ।

लोलियं-लोठितम् । आव० १०२ ।

लोलिया-लौल्यम्-लोलुप्यम् । आव० ८३१ ।

लोलुए-रत्नप्रभानरके नरकावासः । ठाणा० ३६५ ।

लोलुप्पमान-लालप्यमानम् । उत्त० ४०० ।

लोलेति-लोलयति । आव० ६५१ ।

लोट्ट- । ठाणा० ५०७ ।

लोष्टक-मृतपिण्डः । नंदी० १५० ।

लोष्टकप्रधान-वर्त्तकवरः । भग० ७६७ ।

लोह-लोभक्रिया-लोभाय यत्करणं, क्रियाया द्वादशमो भेदः । आव० ६४८ । लब्धवस्तुविषयगृद्ध्यात्मकम् । उत्त० ६६४ । भग० ८०४ ।

लोहकंटिया-संडासओ । नि० चू० द्वि० १८ आ ।

लोहकडाह-लोहकटाहं-कवेल्ली । भग० २३८ ।

लोहकडाहि-लोहमयं बृहत्कडिल्लम् । अनु० १५६ ।

लोहकर्तृ- । आचा० १७४ ।

लोहकारा- । नि० चू० द्वि० ४३ आ ।

लोहकाराम्बरीषः-लोहकारकोष्ठकः । जीवा० १२४ ।

लोहग्गल-राजधानी यत्र जितशत्रू राजा । आव० २१० । लोहार्गलः-नगरविशेषः, वज्रजङ्घराजधानी । आव० १४६ ।

लोहग्गलणगरसामी-लोहार्गलनगरस्वामी वज्रजङ्घनामराजा । आव० ११६ ।

लोहजंघ-द्वितीयः प्रतिवासुदेवः । सम० १५४ । लोहजङ्घः-प्रद्योतस्य लेखहारकः । प्रथमं रत्नम् । आव० ६७३ ।

लोहदंड-लोहदण्डम् । आव० ६८३ ।

लोहनिस्सिया-लोभनिसृता-यल्लोभाभिभूतः कूटतुलादिकृत्वा यथोक्तप्रमाणमिदं तुलादीति वदतो भाषा । प्रज्ञा० २५६ ।

लोहप्पा-लोभात्मा-लोभस्वभावः । परिग्रहस्य त्रयोदशम नाम । प्रश्न० ९२ ।

लोहबद्ध-लोहवर्ध्रः, अयश्चर्मरज्जुकः । ज० प्र० २११ ।

लोहसंकला-लोहसङ्कला । प्रश्न० ५६ ।

लोहसंघाडय-लोहशृङ्गाटकम् । आव० ६७१ ।

लोहसन्ना-लोभवेदनीयोदयतो लालसत्वेन सचित्तेतरद्रव्यप्रार्थना लोभसञ्ज्ञा । प्रज्ञा० २२२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लोहा-लोभा-लोभानुगता । आव० ५४८ ।

लोहारओ-लेखहारकः-दूतः । आव० ६७३ ।

लोहारकुट्टी-आसेवेसणं । नि० चू० द्वि० ६६ आ ।

लोहारघर-लोहकारगृहम् । आव० २२४ ।

लोहारबरिसा-लोहाकारस्याम्बरीषा-भ्राष्ट्रा आकरणानीति लोहाकाराम्बरीषा । ठाणा० ४१९ ।

लोहार्यगोतम-अन्येनापि भक्तिकर्तव्ये दृष्टान्तः । व्य० द्वि० १७२ आ ।

लोहि-कन्दविशेषः । उत्त० ६९१ । लोही-मण्डनकादिपचनिका कविल्ली । अनु० १५९ ।

लोहिअक्ख-पद्मरागः । जं० प्र० ४८, २० ।

लोहिअक्खमणी-लोहिताक्षमणिर्नाम रत्नविशेषः । जं० प्र० ३४ ।

लोहिच्च-लोहित्यं-लोहित्यायनम् । आर्द्रागोत्रम् । जं० प्र० ५०० ।

लोहिच्चायणसगोत्त-लोहित्यायनसगोत्रम् । सूर्य० १५० ।

लोहिणी-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।

लोहितंक-लोहिताङ्कः- त्यकः । सूर्य० २९४ ।

लोहितक्ख-चमरेन्द्रस्य महिषानीकस्याधिपतिदेवविशेषः । ठाणा० ३०२ । लोहिताक्षकाण्ड-चतुर्थं लोहिताक्षानां विशिष्टो भूभागः । जीवा० ८९ ।

लोहितक्खमणी-लोहितक्षमणिः-रत्नविशेषः । जीवा० १९१ । लोहिताक्षमणिः-लोहिताक्षनामारत्नविशेषः । प्रज्ञा० ३६१ ।

लोहितक्खरयणपडिसेओ-लोहिताक्षरत्नप्रतिषेकः। जीवा० २३४ ।

लोहितपाणी-लोहितौ पाणी-अग्रिमौ पादौ लोहितपाणी। ज्ञाता० ६७ ।

लोहितपूयपाई-लोहितं-रुधिरं पूयं - रुधिरमेव पक्वं ते द्वे अपि पक्तुं शीलं यस्या सा लोहितपूयपाचिनी कुम्भीविशेषः । सूत्र० १३३ ।

लोहितशालि- । उत्त० ३१७ ।

लोहिताक्ष-रत्नविशेषः । जीवा० २३ ।

लोहियंक-लोहिताङ्कः-अष्टाशीतौ महाग्रहे तृतीयः । जं० प्र० ५३४ ।

लोहियक्ख-लोहिताक्षं-रत्नविशेषः । प्रज्ञा० ६१ । लोहिताक्षः-पृथिवीभेदः । मणिभेदः । आचा० २९ । अष्टाशीतौ महाग्रहे तृतीयः । ठाणा० ७८ । लोहिताक्षो मणिभेदः । प्रज्ञा० २७ । लोहिताक्षो-मणिभेदः । उत्त० ६८९ । लोहिताक्षरत्नः । ज्ञाता० ३१ ।

लोहियक्खकूड-लोहिताक्षकूटं लोहितरत्नवर्णत्वात् । गन्धमादनवक्षस्कारपर्वते षष्ठः कूटः । जं० प्र० ३१३

लोहियगंगा- । भग० ६७४ ।

लोहियपत्ता-चतुरिन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ । प्रज्ञा० ४२ ।

लोहियपाणि-लोहितौ रक्तौ रक्ततया पाणि-हस्तौ यस्य स तथा । ज्ञाता० २३८ ।

लोहिया-गोत्रविशेषः-कौशिकगोत्रस्य एकशाखा । ठाणा० ३९० ।

लोही-वनस्पतिजीवविशेषः । आचा० ५७ । लोहीमण्डकादिपचनिका । भग० २३४ । लोही-अनन्तकायभेदः । भग० ३०० । भग० ८०४ । लोही-लोढोतिप्रसिद्धः । आव० ६५१ ।

लोहीलो-कवल्ली । नि० चू० प्र० ३१७ अ ।

लोहीसंठितो-लोहीसंस्थितः-आवलिकाबाह्यस्य चतुर्थं संस्थानम् । जीवा० १०४ ।

लौही-वनस्पतिकायिकभेदः । जीवा० २७ ।

ल्हसति- । नि० चू० प्र० १२१ अ ।

ल्हसना- । व्य० द्वि० १० आ ।

ल्हसिय-म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

ल्हसुण-लसुनकन्दः-वनस्पतिविशेषः । प्रज्ञा० ३७ ।

ल्हादि-ल्हादनं-औणादिक 'इ' प्रत्ययः प्रल्हत्ति । व्य० प्र० ६३ अ ।

ल्हासिव-ल्हासिकः-चिलातदेशनिवासीम्लेच्छविशेषः। प्रश्न० १४ ।

ल्हासिया- । भग० ४६० ।

व

वंक-वक्रः-असंयमः कुटिलः । आचा० ६४ । वङ्कं-वक्रम् । भग० ३०८ । वङ्कः-वक्रः, फलादौ विपरीतः,

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कुटिलः । ठाणा० १८३ । वक्रः-असंयतः । व्य० प्र० ८ आ । वङ्कं-वक्रम् । आव० ६४२ । वङ्को-वक्रः । ज्ञाता० १५७ । वक्रः वचसा । उत्त० ६५६ ।

वंकगती-वङ्का-वक्रा सा चासौ गतिश्च वङ्कगतिः (?)

वंकड-वक्रम् । उत्त० ५४८ ।

वंकणया-वङ्कनता-वक्रीकरणं, वञ्चनता । ठाणा० ४२ ।

वंकति-वक्तव्यति बाधयतीत्यर्थः। व्य० द्वि० १२५ आ ।

वंकसमायार-क्रियया वक्रसमाचारः । उत्त० ६२६ । वक्रसमाचारः-असंयमानुष्ठायी । आचा० ६४ ।

वंका-वक्रा । प्रज्ञा० ३२९ ।

वंकानिकेया-वङ्कस्य-असंयमस्य आ-मर्यादया संयमावधिभूतया निकेतभूता, आश्रया, वङ्को वा निकेतो येषां ते वङ्कानिकेता । आचा० १८४ ।

वंकुड- । आव० ७२१ ।

वंग-त्रपुकम् । प्रश्न० १५२ । व्यङ्ग-सलाञ्छनम् । भग० ३०८ । देशविशेषः । भग० ६८० । वङ्गाः-जनपदविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

वंगुड-कर्पूरः । नि० चू० द्वि० १२४ अ ।

वंगुरिते-उद्घाट्यताम् । बृ० द्वि० २५ आ ।

वंचण-वञ्चनं वत्सस्यान्यमातरि योजनम् । प्रश्न० ३८ । वञ्चनं-प्रतारणम् । ज्ञाता० ७९ । वञ्चनं-प्रतारणम् । ज्ञाता० २३८ । वञ्चनं-प्रतारणम् । सूर्य० ३२९ ।

वंचणया-वञ्चनता-प्रतारणम् । औप० ८१ ।

वंचणा-वञ्चना । अधर्मद्वारस्यैकादशमं नाम । प्रश्न० २६ ।

वंचना-तनुमाया । उ० मा० गा० ४५६ ।

वंचेइ-वञ्चति-प्रत्युञ्चति । आव० ६६२ ।

वंजण-व्यज्यतेऽर्थोऽनेनेति व्यञ्जनम् । विशे० ९१८ । व्यञ्जनाः-शत्रुपुद्गलसंघातः । विशे० १३६ । व्यञ्जनं-मषतिलकादिकम्, पश्चाद् भवं व्यञ्जनम् । भग० ११९ । व्यञ्जनं-मषीतिलकादि । जं० प्र० ११३ । व्यञ्जन-अक्षरम् । भग० ६ । व्यञ्जनं-तीमनादिपत्रशाकं । पिण्ड० १७ । व्यञ्जनं-शालनकम् । तक्रं तक्रादि वा । भग० ३२६ । व्यञ्जनं-उपकरणेन्द्रियम् । नंदी० १६६ । व्यंजनं-उपस्थरोमम् । व्य० द्वि० ४५३ आ । व्यञ्जनं-मषतिलकादि । ज्ञाता० ११ । व्यञ्जनं-व्यज्यतेऽनेनार्थः प्रदीपेनेव घट इति व्यञ्जनं-तच्चोपकरणेन्द्रियं शब्दादित्वपरिणतद्रव्यसङ्घातो वा । ठाणा० ५१ । व्यञ्जनं-इन्द्रियशब्दादिद्रव्यसम्बन्धः । ठाणा० ५१ । व्यञ्जनं-मषादि । ठाणा० ४२८ । व्यञ्जनं-अर्थज्ञापकः, सम्बन्धः । नंदी० १६८ । व्यञ्जनं-उपकरणेन्द्रियम् । नंदी० १६९ । व्यञ्जनं-भाष्यमाणाकारादिवर्णजातम् । नंदी० २८८ । व्यञ्जनं-मषतिलकादिः । अनु० १५७ । व्यञ्जनं-तिम्मणं । ओघ० १३३ । व्यञ्जनं-तक्रशाकादिकम् । पिण्ड० १७१ । व्यञ्जनं-मषतिलकादिः । ठाणा० ४६१ । व्यंजयतीति व्यंजणं तं च अक्खरं । नि० चू० प्र० ९ आ । पच्छाजायं । नि० चू० तृ० ६१ अ । अर्थाभिव्यञ्जकत्वादत्र पदम् । बृ० तृ० १३० अ । मसादिकं वंजणं, अहवा पच्छा समुप्पण्णं-वंजणं । नि० चू० द्वि० ८५ आ । परस्परं सम्बन्ध उपकरणेन्द्रियशब्दादिपरिणतद्रव्यसम्बन्धः एष तावद् व्यञ्जनमुच्यते । विशे० ११७ । शब्दादिपरिणतद्रव्यनिकुरम्बमपि व्यज्यमानत्वाद् व्यञ्जनम् । विशे० ११७ । व्यञ्जनं-शब्दम् । विशे० ११५६ । व्यञ्जनं-मषादि । आव० ६६० । व्यञ्जनं-प्रसस्ततिलकादि । उत्त० ४८९ । व्यञ्जनं-तिलकमषकादि । सम० १५७ । व्यज्यतेऽनेनार्थः प्रदीपेनेव घट इति व्यञ्जनं, तच्चोपकरणेन्द्रियं शब्दादिपरिणतद्रव्यसङ्घातो वा । भग० ३४४ । इन्द्रियेणाऽर्थस्य व्यज्यमानत्वाद् व्यञ्जनम् । विशे० ११७ । व्यञ्जनं व्यज्यते-आविष्क्रियतेऽर्थोऽनेनेति व्यंजनं-शब्दः । आचा० २०२ । व्यञ्जन-शब्दः । सूत्र ५ । व्यञ्जनं-तिलकमषादिकम् । सूत्र० ३१८ । व्यञ्जनं-मषतिलकादि । जीवा० २७४ । व्यञ्जनं-तक्रादि शालनक वा । प्रश्न० १५३ । व्यञ्जनं-द्रव्य । (?) । व्यञ्जनं शब्दः । आव० ६०७ । व्यञ्जन-शब्दः । आव० २८४ । व्यज्यतेऽनेनार्थ इति व्यञ्जनं तच्च उपकरणेन्द्रियस्य शब्दादिपरिणतद्रव्याणां च यः परस्परं सम्बन्धः । प्रज्ञा० ३११ । व्यञ्जनं-त्रिविधप्रत्याख्यानचिन्तायां चतुर्विध [illegible] । आव० ८५ । व्यञ्जनं-पुद्गलः । आव० ४६२ । व्यञ्जनं-द्रव्यम् । आव० ४६३ । व्यञ्जनं-मषादिव्यञ्जनफलोपदर्शक शास्त्रम् । सम० ४९ । व्यञ्जनं शालनकं तक्रादि । सूय० २९३ । व्यजनं-तिलकमषादि ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रश्न० ७४ । व्यञ्जनं-शब्दरूपम् । आव० २६५ ।

वंजणपरिआवन्न-व्यंजनं-शब्दस्तस्य पर्यायः अन्यथा भवनं व्यञ्जनपर्यायः तमापन्नं-प्राप्तं व्यञ्जनपर्यायापन्नम् । उत्त० २०२ ।

वंजणपरियावन्न-व्यञ्जनपर्यायापन्न-कथञ्चित् प्रागवस्थापरित्यागेनावस्थान्तरापत्तिरित्यर्थः । आव० ४६२ ।

वंजणलद्धि-व्यञ्जनं-अक्षरं तस्य लब्धिः व्यञ्जनलब्धिः तथाविधकर्मक्षयोपमः । उत्त० ५८४ ।

वंजणवग्गह-इन्द्रियलक्षणेन व्यञ्जनेन शब्दादिपरिणतद्रव्यसम्बन्धस्वरूपस्य व्यञ्जनस्याऽवग्रहो व्यञ्जनावग्रहः, अथवा तेनैव व्यञ्जनेन शब्दादिपरिणतद्रव्यात्मकानां व्यञ्जनानामवग्रहो व्यञ्जनावग्रहः । विशे० ११८ ।

वंजणाक्खर-व्यञ्जनाक्षरं-व्यज्यतेऽनेनार्थः प्रदीपेनेव घटा इति, अतस्तद् व्यञ्जनं भण्यते, व्यञ्जनं च तदक्षरं च व्यंजनाक्षरं,तच्चेह सर्वमेव भाष्यमाणमकारादिहकारान्तम्। तस्या भाषायाः कालो यत्र तत् तत्कालं वेदितव्यं, भाष्यमाणः शब्दो व्यञ्जनाक्षरमिति हृदयम् । विशे० २५६ ।

वंजणुग्गह-व्यञ्जनावग्रहः-सम्बन्धावग्रहः। नंदी० १६८ । व्यञ्जनावग्रहः-शब्दादिरूपतया परिणतद्रव्याणामव्यक्तरूपः परिच्छेदः । नंदी० १६८ । व्यञ्जनावग्रहः-अवग्रहे प्रथमो भेदः । नंदी० १७४ ।

वंजणोग्गह-व्यंजनावग्रहः- व्यंजनेन-उपकरणेन्द्रियेण शब्दादित्वपरिणतद्रव्याणां व्यञ्जनानामवग्रहो व्यञ्जनावग्रहः । ठाणा० ५१ । व्यजनेन सम्बन्धेनावग्रहण सम्ब[illegible]स्य शब्दादिरूपस्यार्थस्याव्यक्तरूपः परिच्छेदः व्यञ्जनावग्रहः । व्यज्यन्ते इति व्यञ्जनानि, व्यञ्जनानामुपकरणेन्द्रियसम्प्राप्तानामवग्रहः-अव्यक्तरूपः परिच्छेदो वा प्रज्ञा० ३११ ।

वंजियाओ-णामेहि । नि० चू० प्र० २७६ अ ।

वंजुल-सप्तमभवनवासी चैत्यवृक्षम् । ठाणा० ४८७ । वञ्जुलः-खदिरजन्तुः । प्रश्न० [illegible] । [illegible]-वैतसः । दश० ८४ ।

वंजुलग-लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४९ लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ ।

वंझा-अपत्यफलापेक्षया निष्फला । ज्ञाता० ७९ ।

वंट-भागः । बृ० तृ० १३७ आ ।

वंठा-वण्ठा,-अकृतविवाहा भीतिजीविणो य वंठा । ओघ० ८९ ।

वंडुरापाल-मन्दुरा अश्वपालः । आव० ९७ ।

वंत-वान्तं-वमनम् । ज्ञाता० १४७ । वान्तं-उद्गीर्णम् । उत्त० ३३९ । वान्तः-परित्यक्तः । भग० ५७६ । वंतं-संमुच्छिममनुष्योत्पत्तिस्थानम् । प्रज्ञा० ५०, ३७ ।

वंता-वान्त्वा-त्यक्त्वा । आचा० १७२ ।

वंती-णाम पडिया । नि० चू० प्र० १० अ ।

वंद-वृन्द-समूहः विस्तारवत्समूहः । जं० प्र० २०० ।

वंदइ-वन्दते-वाचा स्तौति । जं० प्र० ७१ । वन्दते-स्तुतिं करोति । जं० प्र० १५९ । वन्दते स्तौति । सूर्य० ६ । वन्दते कायेन । सूत्र० २७४ । वन्दते-प्रसिद्धेन चैत्यवन्दनविधिना । जीवा० २५६ ।

वंदओ-वन्दितुम् । आव० ४८७ ।

वंदण-वन्दनं-अभिवादनम् । जं० प्र० ३९८ । वन्दनं-परिशुद्धं वन्दनम् । आव० ५१४ । वन्दनं-अभिवादनं प्रशस्तकायवाङ्मनःप्रवृत्तिः । आव० ७८७ । वन्दनं-अभिवादनम् । आव० ८११ । वन्दनं-स्तुतिः । भग० ११५ । वन्दनं शिरसा । आव० ४०६ । ज्ञाता० ४४ । वन्दनं-अभिवादनम् । राज० २७ । सिरं बारसावत्तं । नि० चू० प्र० २३७ आ । सिरप्पणामादि । दश० चू० १६३ । वन्दनः-माङ्गल्यः । ज्ञाता० १२ । वन्दनं-नमस्तुभ्यमित्यादिवाचाऽभिष्टवनम् । उत्त० ६६८ ।

वंदणकलश-वन्दनकलशः-मङ्गलकलशः । जीवा० २२७ । वन्दनकलशः-माङ्गल्यघटः । जं० प्र० ७६ ।

वंदणकलसहत्थगय- वन्दनकलशहस्तगतः – वन्दनकलसो हस्ते गतः यस्य स । जीवा० २४८ ।

वंदणवत्तिया-वन्दनप्रत्ययं-अभिवादननिमित्तम् । आव० ७८६ ।

वंदणिज्जं-वन्दनीयं स्तुतिभिः । औप० ५ । वन्दनीयम् । सूर्य० २६७ ।

वंदणिज्जाओ [illegible] । भग० ५०५ ।

वंदति-वन्दते-स्तौति । राज० ४८ । वन्दते-वाचा

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्तौति । ज्ञाता० ८ ।
वंदते- । अन्त० २२ ।
वंदामि-वन्दे मस्तकेन । आव० ७६३ ।
वंदित्ता-वन्दित्वा-स्तुत्वा । ठाणा० १११ ।
वंदिमो-वन्द्यः । दश० २७४ ।
वंदिय-वन्दितः-त्रिविधयोगेन सम्यकस्तुतः । आव० ५०७ । वन्दितः स्तुत्या । भग० ५८२ । वन्दित्वा-वाग्भिः स्तुत्वा-प्रशस्य । आचा० ३४१ ।
वंध-वन्ध्यः-षड्विंशत्तममहाग्रहः । जं० प्र० ५३५ ।
वंफेज्ज-अभिलषेत् । सूत्र० १८३ ।
वंमिए-वल्मीकः । आव० ६१६ ।
वंमी-रप्फो । नि० चू० प्र० ४३ अ ।
वंश-प्रवाहः-आवलिका । जं० प्र० २५८ ।
वंशकरीलम्- । बृ० प्र० ३७ अ ।
वंस-वंशः-महान् पृष्ठवंशः । जीवा० १८० । वंशः प्रतीतः । जीवा० २६६ । वंशः-प्रतरभेदः । प्रज्ञा० २६६ । वंशः-वेणुः । प्रश्न० १५६ । वंशः-कवेलुकम् । जं० प्र० २३ । आचा० ३७८ । वंशः-पुत्रपौत्रादिपरम्परा । ठाणा० ५२४ । वंशः-वेणुः । ज्ञाता० २३२ । वंशः-क्रमभाविपुरुषपर्वप्रवाहः । नंदी० ५० । वंशः-प्रवाहः । प्रज्ञा० ५ । पर्वगविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । वनस्पतिविशेषः । भग० ८०२ । वंशः । ज० प्र० १०१ । वंशः-वेणुः यो मुखेन वाद्यते । दश० ४५ । वंशः-प्रवाहः । ठाणा० ७६ । वंशः-प्रवाहः । आव० ६१ । वंशः-क्रमभाविपुरुषपर्वप्रवाहः । नंदी० ५० । वंशः-प्रवाहः-आवलिका । ज० प्र० १६६ । दंडगाकरणं । नि० चू० प्र० २३२ अ । वंशं-हरिवंशादिकम् । ज्ञाता० २११ । ज्ञाता० ३९ ।
वंसकडिल्ल-वंशसमुदायः । ठाणा० ३३१ ।
वंसकप्परी- । नि० चू० प्र० २२० अ ।
वंसकवेल्लुया-महतां पृष्ठवंशानामुभयतस्तिर्यक् स्थाप्यमाना-वंशाः कवेल्लुकानि-प्रतितानि । जीवा० १८० । महतां पृष्ठवंशानामुभयतस्तिर्यक्स्थाप्यमाना वंशाः वंशकवेल्लुकानि । जीवा० ३६० ।
वंसकुडंग-वंशकुडङ्ग-वंशजाली । उत्त० ३०१ ।
वंसकुडंगी-वंशकुडङ्गी । आव० ३८४ ।
वंसग-वंशकायः । बृ० प्र० ९२ अ । व्यंसकः-विकल्पभेदः । दश० ५७ ।
वंसत-व्यंसकः-व्यंसयति-परं व्यामोहयति शकटतित्तरीग्राहकधूर्तवद् यः स । ठाणा० २६१ । व्यंसयति-परं व्यामोहयति शकटतित्तरीग्राहकधूर्तवद् यः स व्यंसकः । ठाणा० २५४ ।
वंसदंड-वनस्पतिकायविशेषः । भग० ८०२ ।
वंसवाल-वनस्पतिकायविशेषः । भग० ८०२ ।
वंसविदल-वंशविदलम् । आव० २०१ ।
वंससिहर-वंशशिखरम् । आव० ३६० ।
वंसा-वंशः महान्तः । जं० प्र० २३ । वंशः-प्रवाहः । जं० प्र० १६६ । वंशाच्छिन्त्वराधारभूताः । भग० ३७६ ।
वंसी-वंशी-वंशजाली । ठाणा० १२२ । वंशकरीलगर्भं भवं वस्त्रम् । बृ० द्वि० २०१ आ ।
वंसीकलंका-वंशीकलङ्का-वंशजालीमयी । ज्ञात० २१६ । वंशीकलङ्का-वंशीजालीमयी वृत्तिः । विपा० ५५ ।
वंसीकुडंग-वंशीकुडङ्गः । आव० २११ । वंशकुडङ्गं-वंशवनम् । आव० ७१७ ।
वंसीण-कुहणविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।
वंसीपत्ता-संयुक्तवंशीपत्रद्वयाकारत्वात् वंशीपत्रा । प्रज्ञा० २२७ ।
वंसीपत्तिया-वंशीपत्रिका-वंश्या-वंशजाल्याः पत्रकमिव या सा वंशीपत्रिका । ठाणा० १२२ ।
वंसीपासायं-वंशीति-वंशगहनं, तदुपलक्षितं प्रासादं वंशीप्रासादम् । उत्त० ३७६ ।
वंसीमुहा-वंशीमुखा । जीवा० ३१ । द्वीन्द्रियविशेषः । प्रज्ञा० ४१ ।
वंसीमूल-वंशीमूलं-अलन्दकादि । बृ० द्वि० १८२ आ । वंशीमूल-गृहबहिः स्थितमलन्दकादि । बृ० द्वि० १७६ अ । वंशीमूलम् । प्रज्ञा० ३४ ।
वंसीसिए-वैश्वासिको-विश्वासस्थानम् । ज्ञाता० ४८ ।
व-वाशब्दश्चशब्दार्थे । विशे० २४१ । वकारः-पादपूरणः । ओघ० ६६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वइ-वाक्-वचनं वाक्-औदारिकवैक्रियाहारकशरीरव्यापाराहृतवाग्द्रव्यसमूहसाचिव्याज्जीवव्यापारो वाक्-वाग्योगः। ठाणा० २० । गोवलं । नि० चू० प्र० ३५८ अ । वाग्-तीर्थकरराज्ञा आगमरूपा । आचा० २०९ ।

वइउला-मुकुलीअहिभेदः । प्रज्ञा० ४६ ।

वइक्कम-व्यतिक्रमः-अपराधः । आव० ५४७ । व्यतिक्रमः-कृते उपयोगे पदभेदादिः यावदुत्क्षिप्तं भोजनं दात्रा। आव० ५७६ । व्यतिक्रमः-विशेषेण पदभेदकरणतोऽतिक्रमः । व्य० प्र० ६० अ । व्यतिक्रमः-स्थितिलङ्घनम् । अनु० १३८ ।

वइगुन्न-वैगुण्यं-वैधर्म्यं-विपरीतभावः । आव० ७५८ ।

वइजोग-वाग्योगस्तनुसंरम्भः कायव्यापारः ततः कायिकेन निसृजति इत्येवमेव वक्तव्यं स्यात् । विशे० २१० । वाग्द्रव्यसमूहस्तेन सहकारिकारणभूतेन तन्निसर्गार्थं जीवस्य व्यापारः सो वाग्योगो भण्यते, वाचा सहकारिकारणभूतया जीवस्य योगो वाग्योग इति । विशे० २१२ ।

वइण्ण-वितीर्णो-राज्ञाऽनुज्ञातः । ज्ञाता० ११ ।

वइतेण-परसम्बन्धिनीं वाचमात्मनि तथैव सम्पादयन् वाकस्तेनः । प्रश्न० १२५ ।

वइदिस-वैदेशम् । आव० ३०७ । विदेशः-योगसंग्रहेऽनिश्रितोपधानदृष्टान्ते पाटलिपुत्रादन्यदेशः । आव० ६६८ ।

वइदुप्पणिहाण- वाग्दुष्प्रणिधानं- कृतसामायिकस्यासभ्यनिष्ठुरसावद्यवाक्प्रयोगः । आव० ८३४ ।

वइदेही-विदेहा नाम जनपदः सोऽस्याऽस्तीति विदेही । विदेहजनपदाधिपः । उत्त० ३२० ।

वइबल-वाग्बल-मन्त्रादिसामर्थ्यम् । आचा० ४१७ ।

वइय-व्रजः-गोकुलम् । आव० ४७ ।

वइया-व्रजिका । आव ५३७ । व्रजिका-लघुगोकुलम् । पिण्ड० ९६ ।

वइर-वज्रं-शक्रायुधम् । जीवा० १६१ । वज्रं-कीलिका । प्रज्ञा० ४७२ । वज्रः-पृथिवीभेदः । आचा० २९ । वज्रकाण्डं द्वितीयं, वज्राणां विशिष्टो भूभागः । जीवा० ८९ । वैरं-परस्परमसहमानतया हिंस्यहिंसकताध्यवसायः । जं० प्र० १२५ । वज्रस्वामी-बालभावेऽपि वर्तमानस्य मातरमवगणय्य सङ्घबहुमानकारकः । नंदी० १६७ । वज्रः । हीरकः । उत्त० ६८९ । रत्नविशेषः । नि० चू० प्र० २२९ आ । वज्रः-हीरकः । प्रज्ञा० २७ । त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २५ । वज्रं-हीरकमणिः । जं० प्र० ८२ । वज्रं-शक्रायुधम् । प्रज्ञा० ८७ । वज्रं-कीलिका । सम० १४९ । वैरं-रत्नविशेषः । ज्ञाता० ३१ ।

वइरकंत-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २५ ।

वइरकूड-वज्रकूटं-नन्दनवने अष्टमकूटम् । जं० प्र० ३६७ । त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २५ ।

वइरजंघ-वज्रजङ्घः-लोहार्गलनगरस्वामी । आव० ११६ । पुष्कलावतीविजये लोहार्गलनगरे ऋषभपूर्वभवे वज्रजङ्घः । आव० १४६ । वैरजङ्घः-महाविदेहेऽधिपतिः । आव० ११५ । तृतीयवासुदेवप्रतिशत्रुः । सम० १५४ ।

वइरणाभ-वज्रनाभः-वज्रसेनधारिण्योः पुत्रः चक्रवर्ती । आव० ११७ ।

वइरणाम-प्रथमतीर्थकृत्पूर्वभवनाम । सम० १५१ ।

वइरदंडा-वज्रो- वज्ररत्नमयो दण्डो रूप्यपट्टमध्यवर्ती येषां ते वज्रदण्डाः । राज० ८ ।

वइरनाभ-वज्रमयो नाभिः-मध्यभागो ययोस्ते वज्रनाभः । जं० प्र० ५१ ।

वइरप्पभ-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २५ ।

वइरभूती-आयरियो महाकविः । व्य० प्र० १८० आ ।

वइरमज्झ-वज्रमध्यः । ओप० ३२ । नि० चू० प्र० ३०६ आ ।

वइरमज्झा-वज्रस्येव मध्यं यस्यां सा वज्रमध्या; तन्वित्यर्थः । ठाणा० ६५ । वज्रमध्या-याऽग्रन्तवृद्धा मध्ये हीना च । ठाणा० १९५ ।

वइरमय-दिव्यो वज्रमयः स्थालः । आव० २७७ ।

वइररूव-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २५ ।

वइरलेस-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २५ ।

वइरवण्णं-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

२५ ।

वइरवालुए-वज्रवालुका नदीसम्बन्धिपुलिनमपि वज्रवालुका, यद्वा वज्रवद्वालुका यस्मिंस्तथा तस्मिन्नरकप्रदेश इति । उत्त० ४५९ ।

वइरवासा- । भग० १६९ ।

वइरवुड्डी- । भग० १६६ ।

वइरवेइआ-वज्रवेदिका-द्वारशुण्डिकोपरि वज्ररत्नमयी वेदिका । जं० प्र० ७६ ।

वइरसामि-यस्य माउलो समियआयरिओ । नि० चू० द्वि० १०३ ।

वइरसामिउप्पत्ति-वज्रसाम्युत्पत्तिः । दश० ५१ ।

वइरसामी-दुर्भिक्षनिवारकः । नि० चू० प्र० १६ अ ।

वइरसिंग-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २५ ।

वइरसिट्ठ-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २५ ।

वइरसेण-वैरसेनः । आव० ११८ ।

वइरसेणा-धर्मकथायाः पञ्चमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।

वइरागर-वैराकरः । ज्ञाता० २२८ ।

वइराड-वैराटपुरं-वत्सजनपदे पुरं, आर्यक्षेत्रम् । प्रज्ञा० ५५ ।

वइरामइए-वज्रमया-वज्ररत्नात्मिका । जं० प्र० २० ।

वइरुत्तरवडिंसग-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं विमानम् । सम० २५ ।

वइरेग-वैरासः-व्यतिरेकः-पिण्डितं विशेषप्रतिपादकपरमतनिराकरणम् । विशे० ६०२ ।

वइरोअण-'वि' इति विशिष्ट रोचनं-दीपनं दीप्तिरिति-यावत् येषामस्ति ते वैरोचना, ओदीच्यासुराः । जं० प्र० १६२ ।

वइरोयण-विविधैः प्रकारै रोच्यन्ते-दीप्यन्त इति विरोचस्त एव वैरोचनाः-उत्तरदिग्वासिनोऽसुराः तेषामिन्द्रः । ठाणा० २०५ । वैरोचनम् । तृतीयं लोकान्तिकविमानम् । भग० २७१ । अष्टसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १४ ।

वइरोयणराया-वैरोचनराजः-वैरोचनेन्द्रः । जीवा० १६६ ।

वइरोयणिंद-बलीन्द्रः । भग० १५६ । जीवा० १६६ ।

वइरोसभ-वज्रऋषभ-वज्रऋषभनाराचं संहननम् । उत्त० ४५२ ।

वइरोसभनाराय-वज्रं-कीलिका ऋषभः-परिवेष्टनपट्टः नाराचं-उभयतो मर्कटबन्धः वज्रर्षभनाराचम् । प्रज्ञा० ४७२ ।

वइल्लाण- । नि० चू० प्र० २८२ आ ।

वइसस-वैशसं-दुःखम् । बृ० तृ० ६३ अ ।

वइसाह-अंतो पण्हितातो काउं अग्गतले वाहिजरहठितो सोरिट्ठिओ वा जुज्झइ तं । नि० चू० तृ० ९० अ । विशाखस्थानम् । निरय० ८ । वैशाखम् । आव० ६६६ । वैशाखं-पार्ष्णीअभ्यन्तरे समश्रेण्या करोत्ति, अग्रतलौ बाह्यतः, लोकप्रवाहे तृतीयं स्थानम् । आव० ४६५ । वैशाख-वैशाखनामकम् । जं० प्र० २०१ । वैशाखं-पार्ष्णी अभ्यन्तरे समश्रेण्या करोति, अग्रतलौ बाह्यतः (?) ।

वइसाहठाण-वैशाखस्थानकम्, चैवं- "पादौ सविस्तरौ कार्यौ, समहस्तप्रमाणतः । वैशाखस्थानके वत्सः कूटलक्ष्यस्य वेधने ॥१॥" जं० प्र० २०१ ।

वइस्स-द्वेष्यः-तत्तद्दोषदुष्टत्वात्सर्वस्याप्रीतिभाजनमिति । उत्त० ६२५ ।

वए-व्रजं-गोकुलम् । आव० ५३८ । व्रजः-गोकुलम् । बृ० द्वि० १८८ आ ।

वक्कंत-व्युत्क्रान्तः-उत्पन्नः । ठाणा० ३०७ । व्युत्क्रान्तः-अपगतः । ओघ० १३० । व्युत्क्रान्तः-उत्पन्नः । ज्ञाता० १२५ ।

वक्कंतिए-व्युत्क्रान्त-उत्पन्नः । ज्ञाता० ६४ ।

वक्कंतिय-व्युत्क्रान्तिः-उत्पत्तिः निष्क्रमणं च । जीवा० ३५ ।

वक्कंतिया-व्युत्क्रान्तिशब्दोऽत्रोत्पत्तिवाची । प्रज्ञा० ४४ ।

वक्कंती-व्युत्क्रान्ति-उत्पत्तिस्थानप्राप्तस्योत्पादः । ठाणा० ३५६ । व्युत्क्रान्तिलक्षणार्थाधिकारयुक्तत्वात् व्युत्क्रान्तिः । प्रज्ञापनायाः षष्ठ पदम् । प्रज्ञा० ६ । व्युत्क्रान्तिः-जीवानामुत्पादः । भग० १०७ । व्युत्क्रान्तिः-प्रज्ञापनायां पदम् । जीवा० २१ । भग० ७६२, ९५१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वक्कंतीपयं-व्युत्क्रान्तिः-जीवानामुत्पादस्तदर्थं पदं-प्रकरण व्युत्क्रान्तिपद तच्च प्रज्ञापनायां षष्ठम् । भग० १०७ ।

वक्कंतीय-प्रज्ञापनायाः षष्ठं पदम् । भग० ५१२, ५१३ ५८३ ।

वक्क-मञ्जुलवचनम् । वाक्यम् । ज्ञाता० १३३ । वाक्यं-वचनम् । उत्त० २६७ । वल्कलः-वर्ध्रः । सूत्र० १२५ ।

वक्कइय-वक्रयेण कियत्कालं भाटकप्रदानेन निर्वृत्ता वा क्रयिकी । व्य० द्वि० २७२ आ ।

वक्कजडा-वक्राश्च-वक्रबोधतया जडाश्च तत एव स्वकानेककुविकल्पतो विवक्षितार्थप्रतिपत्त्यक्षमतया वक्रजडाः । उत्त० ५०२ । वक्रजडा-चरमतीर्थंकरतीर्थसाधुः । ठाणा० २०२ ।

वक्कबंध-वल्कबन्धनं सूत्रबन्धनं बालबन्धनञ्च । विपा० ८१ ।

वक्कमइ-व्युत्क्रामति-उत्पद्यते । आचा० ५९ । व्युत्क्रामति-उत्पद्यते । प्रज्ञा० ३८ ।

वक्कमण-व्युत्क्रमणं-उत्पत्तिः । भग० ८७ ।

वक्कमति-व्यतिक्रामति-मुञ्चति । सूर्य० २७८ । उत्पद्यते । ठाणा० १२२ । अवक्कमते-आगच्छति । प्रज्ञा० २२८ ।

वक्कममाणंसि-व्युत्क्रामति-उत्पद्यमाने । ज्ञाता० २० ।

वक्कय-वल्कजः-तृणविशेषः । प्रज्ञा० १२८ । वल्कजः । आचा० ३६६ ।

वक्कलनियत्था-वल्कलवस्त्रा । आव० २०६ ।

वक्कलवासी-वल्कलवासा । भग० ५१९ । वल्कवासा । निरय० २५ ।

वक्कसुद्धि-वाक्यशुद्धिः दशवैकालिकस्य सप्तममध्ययनम् । दश० २०७ ।

वक्ख-वक्षः । जीवा० २७५ । वक्षः-मध्यः । जं० प्र० ३१४ ।

वक्खाण-व्याख्यानं-सूत्राभिप्रायः । सूत्र० २३१ ।

वक्खार-वक्षसि-मध्ये, स्वगोप्यं क्षेत्रं द्वौ संभूय कुर्वन्तीति वक्षस्कारः । जं० प्र० ३१४ । वक्षस्कारः-पर्वतविशेषः । प्रज्ञा० ७१ । वक्षारपर्वतः-प्रमाणाङ्गुलप्रमेयः । अनु० १७१ । वक्षस्कारः-चित्रकूटादिका विजयविभागकारी-पर्वतः । प्रश्न० ९६ ।

वक्खारपव्वत-वक्षस्कारपर्वतः । ज्ञाता० १२१ ।

वक्खारपव्वय-वक्षारपर्वतः-वक्षस्कारक्षेत्रकारीपर्वतः । ठाणा० ७१ ।

वक्खित्त-व्याक्षिप्तम् । आव० ५४९ । व्याक्षिप्तः-हलकुलिशवृक्षच्छेदादिव्यग्रः । ओघ० २१ ।

वक्खित्तचित्ता-व्याक्षिप्तचित्तता । उत्त० २१६ ।

वक्खित्ता-वस्त्रं प्रत्युपेक्ष्य ततोऽन्यत्र यमनिकादौ प्रक्षिपति यद् अथवा वस्त्राञ्चलादीनां यदूर्ध्वक्षेपणं सा विक्षिप्ता । ठाणा० ३६१ ।

वक्खेव-व्याक्षेपः । आव० ५४२ । विक्षेपः-विलम्बः । आव० ७०६ । व्याक्षेपः-प्रतीघातः । आव० ७२१ । व्याक्षेपः-बहुकृत्यव्याकुलतात्मकः । उत्त० १५१ ।

वक्षस्कारः- । जं० प्र० ८८ ।

वक्तव्य-एककः । सम० (?) ।

वक्तव्यता-शास्त्रोयोपक्रमे चतुर्थो भेदः । आचा० ३ । स्वसमयेतरोभयवक्तव्यताभेदात् त्रिधा । ठाणा० ४ । पदार्थविचारः । आव० ५६ ।

वक्रजड-चरमजिनसाधुः । भग० ६१ ।

वक्रपुर-पुरं आधाकर्मण अभोज्यतायां दृष्टान्तरे उग्रतेजसः पदातेः पुरम् । पिण्ड० ७१ ।

वग-वृकः । भग० १९१ ।

वगडा-ग्रामादेः परिक्षेपः । बृ० द्वि० १ अ । परिक्षेपः । व्य० द्वि० १७८ अ । पाटकः । बृ० तृ० ११८ आ । वृत्तिपरिक्षेपः । बृ० द्वि० १५७ अ । वृत्तिः । व्य० प्र० १३४ आ ।

वग्ग-वर्गः-समानजातीयवृन्दम् । ओघ० १९ । व्याघ्रः-शार्दूलः । जीवा० २८२ । वर्गः-तेनैव राशिना तस्य राशेर्गुणने भवति । प्रज्ञा० २७४ । वर्गः-अध्ययनादिसमूहः । ठाणा० ५१३ । वर्गः-समूहः । सम० ११८ । वर्गः-घन एव घनेन गुणितः । उत्त० ६०१ । वर्गः-अध्ययनसमुदायः । निरय० ३ । वर्गः । विशे० ४२६ । वर्गः-अध्ययनसमुदायात्मकः । सम० ६५ । वल्कः-पलाशादित्वग्रूपः । विशे० ६४ । वर्गः-आवश्यकस्य सप्तमपर्यायः । विशे० ४१२ । वर्गः-संख्यानं यथा-द्वयो वर्गश्चत्वारः सदृशद्विराशिघातः । ठाणा० ४९६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वग्गइ-वल्गति । जीवा० २४७ ।

वग्गचूलिया-वर्गः-अध्ययनादिसमूहः तस्य चूलिका वर्गचूलिका । ठाणा० ५१३ । वर्गचूलिका-व्याख्याचूलिका । व्य० द्वि० ४५४ आ । वर्गचूलिका-वर्गः-अध्ययनानां समूहो तेषां चूलिका । नंदी० २०६ ।

वग्गण-वल्गनं-कूर्दनम् । ज्ञाता० २३२ । वल्गनं-उल्लङ्घनम् । औप० ६५ । वल्गनं-उत्कूर्दनम् । जं० प्र० ५३० । वलगनं-उल्लङ्घनम् । भग० ५४२ । वल्गनं-उत्कूर्दनम् । जं० प्र० २६५ ।

वग्गणा-वर्गणा-समुदायः । प्रज्ञा० २६५ । वर्गणा-वर्गः-समुदायः । ठाणा० २८ । वर्गणा-समुदायः । आव० ३४ । वर्गणा-तासामवगाहनानामनन्तभाषाद्रव्यस्कन्धाश्रयभूतक्षेत्रविशेषरूपाणां वर्गणासमुदायः । विशे० २२० । वर्गणा-सजातीयवस्तुसमुदायः । विशे० ३२८ ।

वग्गतव-षण्णवत्यधिकचतुःसहस्रपदात्मकं ४०९६ तपः एतदुपलक्षितं तपः वर्गतपः । उत्त० ६०१ ।

वग्गली-वाहीविससो । नि० चू० प्र० ३१५ आ ।

वग्गवग्ग-वर्गस्य वर्गो वर्गवर्गः, स च यथा द्वयोर्वर्गश्चत्वारश्चतुर्णां वर्गः षोडशेति । ठाणा० ४९६ । वर्गवर्गः-खण्डखण्डः । औप० ११८ । वर्ग एव वर्गेण गुण्यते तदा वर्गवर्गः । उत्त० ६०१ ।

वग्गवग्गतवो-वर्गवर्गतपः-षोडशाधिकद्विशतसप्तसप्ततिसहस्रसप्तषष्टिलक्षैककोटिपदात्मकम् । १६७७७२१६ तपः । उत्त० ६०१ ।

वग्गसीह-सप्तदशतीर्थंकृत्प्रथमभिक्षादाता । सम० १५१ ।

वग्गा-वल्का-वंशादिबन्धनभूता वटादित्वचः । भग० ३७६ ।

वग्गियं-वल्गनं-अश्वकलाविशेषः । उत्त० २२३ ।

वग्गु-वल्गुः-विमानविशेषः । उत्त० ३२१ ।

वग्गुमई-वल्गुमती-सचित्तद्रव्यशय्योदाहरणम् । आचा० ३५९ ।

वग्गुर-वग्गुरो श्रेष्ठी । आव० २१० ।

वग्गुरपडिओ-वागुरापतितः । आव० ३४६ ।

वग्गुरा-वागुरा-मृगबन्धनम् । ज्ञाता० १०१ । वागुरा-मृगबन्धनविशेषः । प्रश्न० १३ । नि० चू० द्वि० ११ अ । वागुरेव वागुरापरिकरः । राज० १२२ ।

वग्गुरि-　　। नि० चू० प्र० १३६ आ ।

वग्गुरिय-वागुरिकः-पाशप्रयोगेण मृगघातकः । बृ० द्वि० ८२ आ ।

वग्गुरी-वक्कपादिगा । नि० चू० प्र० १३६ आ ।

वग्गुलि-वल्गुली-पक्षिविशेषः । प्रश्न० ८ । वल्गुलिः-माक्षिकाभक्षणजनितो व्याधिविशेषः । ओघ० १८२ । वल्गुलि-पक्षिविशेषः । आव० ७४१ ।

वग्गुली-चर्मपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ । वल्गुली-चर्मपक्षीविशेषः । प्रज्ञा० ४९ । वान्तिरोगः । बृ० तृ० १८५ आ ।

वग्गू-वल्गुः-चतुर्थस्य इन्द्रलोकपालवैश्रमणस्य विमानम् । भग० १९४ । वल्गुः-ईशानेन्द्रलोकपालवैश्रमणस्य विमानम् । भग० २०३ । वल्गुविजयः । जं० प्र० ३५७ । वल्गुः-वाग् । आव० १६७ । वाग्-वाणिः । उत्त० ३१८ । ठाणा० ८० ।

वग्गूहिं-वाग्भिर्याभिरानन्द उत्पद्यत इति भावः । ठाणा० ४६३ ।

वग्घ-विरुवो । नि० चू० द्वि० १२९ अ । व्याघ्रः-सनखचतुष्पदविशेषः । जीवा० ३८ । व्याघ्रः । आव० ३८४ । व्याघ्रः-पुण्डरीकः । उत्त० १३५ । व्याघ्रः । नि० १३३ । व्याघ्रः । जं० प्र० १२४ । व्याघ्रचर्म । आचा० ३९४ । व्याघ्रः । नि० चू० प्र० १३८ आ । व्याघ्रः । भग० १९० ।

वग्घमड-व्याघ्रमृतः-मृतव्याघ्रदेहः । जीवा० १०६ ।

वग्घमुह-व्याघ्रमुखनामान्तरद्वीपः । व्याघ्रमुखः-अन्तरद्वीपविशेषः । जीवा० १४४ ।

वग्घमुहदीव-षट्योजनशतावगाहाकद्वीपः । ठाणा० २२६ ।

वग्घरणसाला-व्याघरणशाला-तोसलिविषये ग्राममध्ये शाला । बृ० द्वि० १७५ अ ।

वग्घसीह-व्याघ्रसिंहः-कुन्थुजिनप्रथमभिक्षादाता । आव० १४७ ।

वग्घा-सनखचतुष्पदविशेषः । प्रज्ञा० ४५ ।

वग्घाडीओ-उपहासार्थं कृतविशेषः । ज्ञाता० १४४ ।

वग्घारिअ-अवलम्बितः । जं० प्र० ५० । प्रलम्बितः ।

Jain Education International　For Private & Personal Use Only　www.jainelibrary.org

जं० प्र० ७७ । प्रलम्बमानः । औप० ५ ।

वग्घारित्ता-उण्णीकृत्य । दश० ८७ ।

वग्घारिय-प्रलम्बितः । जीवा० १६० । अवलम्बितः । जीवा० २०६ । प्रलम्बितः । जीवा० २२७ । अवलम्बितः । जीवा० ३६१ । प्रलम्बमानः । ज्ञाता० ४ । व्याघारितं-आर्द्रम् । आव० ६५६ । प्रलम्बितः । राज० ३६ । प्रलम्बितः । प्रज्ञा० ८६ । ज तिण्णि वा सपडत्ति जत्थ वा णेव्वं वासकप्पो गलति जत्थ वा वासकप्पं भेत्तूणं अंतो काउ य उल्लेति । नि० चू० प्र० ३५३ आ ।

वग्घारियपाणि-प्रलम्बितभुजः । भग० १७४ । प्रलम्बभुजः । आव० ६४८ ।

वग्घारियपाणी-प्रलम्बितभुजः । ज्ञाता० १५४ ।

वग्घावच्च-व्याघ्रापत्यं-उत्तराषाढागोत्रम् । जं० प्र० ५०० । वाशिष्ठगोत्रे चतुर्थो भेदः । ठाणा० ३९० ।

वग्घावच्चसगोत्त-व्याघ्रापत्यसगोत्र उत्तराषाढानक्षत्रगोत्रम् । सूर्य० १५० ।

वग्घी-व्याघ्री, तत्प्रधाना विद्या, पठितसिद्धा विद्या । आव० ३१६ ।

वग्गो- । नि० चू० द्वि० १८ अ ।

वचनपरुषताव्यसन-परुषवचनैः सर्वानपि जनान्निर्विशेषमाक्रोषति । बृ० प्र० १५७ अ ।

वचनसम्पत्-आदेयवचनतादिचतुर्भेदभिन्ना सम्पत् । उत्त० ३६ ।

वच्चंत-व्रजन्तः । ज्ञाता० १८६ ।

वच्चंसी-वचो-वचनं सौभाग्याद्युपेतं यस्यास्ति स वचस्वी, अथवा वर्चः-तेजः प्रभाव इत्यर्थस्तद्वान् वर्चस्वी । ज्ञाता० ६ । वर्चः-तेजः प्रभाव इत्यर्थस्तद्वान् वर्चस्वी । राज० ११८ । वर्चस्वी-विशिष्टप्रभावोपेतः, वचस्वी-विशिष्टवचनयुक्तः । भग० १३६ । 'वचो' वचनं सौभाग्याद्युपेत यस्यास्ति स वचस्वी । राज० ११८ । वर्चस्वीः-शरीरबलोपेतः । सम० १५६ ।

वच्च-वचः-वचनं सौभाग्याद्युपेतम् । वर्चः वा तेजः प्रभाव इति । औप० ३३ । पुरीषम् । ओघ० १२२ । वर्चः-विष्ठा । दश० १६७ । वच्चं विहस्स समततो । नि० चू० प्र० १६२ अ । तणविसेसो । नि० चू० प्र० १२६ आ । व्युतं-विशिष्टवानम् । राज० ६३ । वर्चः-तेजः । राज० ११८ ।

वच्चक-दर्भाकारम् । बृ० द्वि० २०३ अ । तृणरूपवाद्यविशेषः । जं० प्र० १०१ । जीवा० २६६ ।

वच्चगं- । आव० ८४४ ।

वच्चसि-वर्चस्वी रूपवान् । आचा० ३६४ ।

वच्चामेलिय-व्यत्याम्रेडितं कोलिकापायसवत् । आव० ७३१ । व्यत्याम्रेडितः । आव० १०३ । एकस्मिन्नेव शास्त्रेऽन्यान्यस्थाननिबद्धान्येकार्थानि सूत्राण्येकत्र स्थाने समानीय पाठतो व्यत्याम्रेडितम् । आचारादिसूत्रमध्ये स्वमतिर्चचितानि तत्सदृशानि सूत्राणि कृत्वा प्रक्षिपतो व्यत्याम्रेडितम् । अस्थानविरतिकं वा व्यत्याम्रेडितम् । अनु० १५ । व्यत्याम्रेडितः-वितथसूत्राऽऽर्थः । विशे० ६३७ ।

वच्चायाहिति-प्रत्यायास्यति । आव० २१२ ।

वच्छ-वत्सो नाम विजयः । जं० प्र० ३५२ । वत्सः-गोसुतः । ओघ० १४१ । वृक्षः । उत्त० ३०६ । वत्सः-आर्यजनपदविशेषः । प्रज्ञा० ५५ । वच्छः-उरुः । दश० १७ । वात्स्यं-वत्स्यस्यापत्य वात्स्यः । नंदी० ४६ । वक्षः-उरुः । ज्ञाता० १६ ।

वच्छग-वत्सकः-तर्णकः । पिण्ड० १३० ।

वच्छगविप्पक-तृणविशेषः । स्वगमेवं रजोहरणम् । व्य० प्र० २०३ अ ।

वच्छगा-वत्सका-कौशाम्ब्युज्जयिन्योरन्तराले नदी । आव० ६६६ ।

वच्छगावती- । ठाणा० ८० ।

वच्छभूमी-वत्सभूमिः-कौशाम्बीविषयः, मेतार्यगणधरजन्मभूमिः । आव० २५५ ।

वच्छमित्ता-वत्समित्रा-काञ्चनकूटे देवी । जं० प्र० ३५३ वत्समित्रा-षष्ठी दिक्कुमारीमहत्तरिका । जं० प्र० ३८८ । वत्समित्रा-अधोलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२१ ।

वच्छल्ल-वात्सल्यं-साधर्मिकजनस्य भक्तपानादिनोचितप्रतिपत्तिकरणम् । उत्त० ५६७ । वात्सल्यं-समानधार्मिकाणां प्रीत्योपकारकरणम् । प्रज्ञा० ५६ । वात्सल्यं-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

समानधार्मिकप्रीत्युपकारकरणम् । दश० १०३ । आदरं । नि० चू० प्र० १४ अ । वात्सल्यं-समानधार्मिकस्याहारादिभिः प्रत्युपकरणम् । व्य० प्र० १६ अ ।

वच्छल्लया-वत्सलता-वत्सलभावः-अनुरागः यथावस्थितगुणोत्कीर्त्तना यथानुरूपोपचारलक्षणा । आव० ११९ । वत्सलता-वात्सल्यः-अनुरागः यथावस्थितगुणोत्कीर्तनानुरूपोपचारलक्षणः । ज्ञाता० १२२ ।

वच्छवाली-वत्सपाली । आव० ३५३ ।

वच्छसुत्त-वक्षःसूत्रं-हृदयाभरणभूतसुवर्णसङ्कलकम् । भग० ४७७ ।

वच्छा-मूलगोत्रे तृतीयो भेदः । ठाणा० ३९० । ठाणा० ८० ।

वच्छाणुबंधिता-वत्सः-पुत्रस्तदनुबन्धो यस्यामस्ति सा वत्सानुबन्धिका वैरस्वामिमातुरिव प्रव्रज्यायां दशमो भेदः। ठाणा० ४७४ ।

वच्छाभूमी-वत्सभूमीः-अषाढाचार्यस्थानम् । उत्त० १२३ ।

वच्छाय-तृणविशेषः । बृ० द्वि० २०३ अ ।

वच्छावई-वत्सावतीविजयः । ज० प्र० ३५२ ।

वच्छी-चारुदत्तसुता-ब्रह्मदत्तराज्ञी । उत्त० ३७९ ।

वज्ज-वज्रं-कीलिकाकीलितकाष्ठसम्पुटोपम् । भग० १२ । वर्ज्यं-अवद्यं पापम् । उत्त० ६५६ । वर्ज्यं-पापं वर्ज्यत इति, वज्रं वज्रवद्गुरुत्वात् पापम् । प्रश्न० १३८ । वज्रवद्वज्रं-गुरुत्वात्कर्म । आचा० २९३ । वज्रं-वज्रवद्वज्रं-गुरुत्वात्कर्म । सूत्र० ३३१ । त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० २५ । वर्ज्यं पापम् । प्रश्न० ६२ । जनपदविशेषः । भग० ६८० । वज्रं-गुरुत्वात्कर्म, अवद्यं वा पापम् । आचा० २९३ । वज्रं-वज्रवत् गुरुत्वाद्धिसाऽनृतादिपापं कर्म्म । ठाणा० १९७ । वज्रं-वज्रमिव वज्रं गुरुत्वात्तत्कारिमाणिनामतिगुरुत्वेनाधोगतिगमनात् । वर्ज्यते वा विवेकिभिरिति वर्ज्जः । प्राणवधस्य पञ्चविंशतितमः पर्यायः । प्रश्न० ६ । वाद्यम् । ठाणा० २८६ । साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ । वज्रं-हीरकः । जं० प्र० ४१४ । वर्ज्ज:-अवद्यः, वज्रः । भग० ६८४ । वर्ज्यत इति वर्ज्यं अवद्यं वा । ठाणा० १९७ । पावं । नि० चू० तृ० ७४ आ ।

वर्ज्यं-पापम् । विशे० १११७ ।

वज्जए-विशोध्यते । बृ० प्र० १६७ आ ।

वज्जकंत-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० २५ ।

वज्जकंद-वज्रकन्दः-अनन्तकायभेदः । भग० ३०० । वज्रकन्दः-अनन्तकायविशेषः । प्रज्ञा० ३६४ । वज्रकन्दः-कन्दविशेषः । उत्त० ६९१ ।

वज्जकूड-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० २५ ।

वज्जणपरिहारो- । नि० चू० तृ० ८९ आ ।

वज्जणा-वर्जना-लौकिकलोकोत्तरभेदभिन्नपरिहरणायाः षष्ठो भेदः । आव० ५५२ ।

वज्जणाभ-चतुर्थतीर्थकृतप्रथमशिष्यः । सम० १५२ ।

वज्जतुंडा-वज्रतुण्डिका । आव० २१६ ।

वज्जपरिवज्जी-वर्जनीयं वर्ज्यं-अकृत्यं तत्परिवर्जी-अप्रमत्तः वर्ज्यपरिवर्जी । आव० ५९८ ।

वज्जपाणी-वज्रं पाणावस्येति वज्रपाणिः इन्द्रः । प्रज्ञा० १०१ ।

वज्जप्पभ त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० २५ ।

वज्जभीरु-वर्ज्यत इति वर्ज्यं पापं वज्रभीरुर्वा वज्रं वा-वज्रवद् गुरुत्वात् पापमेवेति । प्रश्न० १३८ । संसारभयउव्विग्गा थोवमवि पावं णेच्छति । दश० चू० ४१ ।

वज्जमाण-वाद्यमानः-तुर्यः । ज्ञाता० २३७ ।

वज्जरिसह-वज्रर्षभः-सहननविशेषः । आव० १११ ।

वज्जरिसहनाराय-वज्रर्षभनाराचं-द्वयोरस्थ्नोरुभयतो मर्कटबन्धेन बद्धयोः पट्टाकृति गच्छता तृतीयेनास्थ्ना परिवेष्टितयोरुपरितदस्थित्रयभेदि कीलिकाख्यं वज्रनामकमस्थि यत्र भवति तत् । प्रथमं संहननम् । जीवा० १५, ४२ ।

वज्जरिसहनारायसंघयण-वज्रर्षभनाराचसंहननं इह, संहननं-अस्थिसञ्चयविशेषः । इह वज्रादिनां लक्षणमिदम् "रिसहो य होइ पट्टो वज्जं पुण कीलियं वियाणाहि । उभओ मक्कडबंधो नारायं तं वियाणाहि ॥१॥" त्ति, तत्र वज्रं च तत् कीलिकाकीलितकाष्ठसंपुटोपमसामर्थ्ययुक्तत्वात्, ऋषभश्च लोहादिमयपट्टबद्धकाष्ठसम्पुटोपम-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सामर्थ्यान्वितत्वात् वज्रर्षभः स चासौ नाराचं च उभयतो मर्कटबन्धनिबद्धकाष्ठसंपुटोपमसामर्थ्योपेतत्वाद् वज्रर्षभनाराचं, अन्ये तु कीलिकादिमस्वमस्थ्नामेव वर्णयन्ति। भग० १२ । वज्रर्षभनाराचसंहननम्। सूत्र० ४ ।

वज्जरूव-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम्। सम० २५ ।

वज्जलाढ-वज्रलाढः- म्लेच्छजातिविशेषः। आव० २११ ।

वज्जलेस-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम्। सम० २५ ।

वज्जवण्ण-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० २५ ।

वज्जवित्ती-वर्यवृत्तिः-प्रधानजीविकः । अनु० १३० ।

वज्जविराइय-वज्रस्येव विराजितं वज्रविराजितम् । जीवा० २७५ ।

वज्जसिट्ठ-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम्। सम० २५ ।

वज्जा-विद्यते-ज्ञायते-आभिस्तत्त्वमिति विद्या आरण्यकब्रह्माण्डपुराणात्मिका । उत्त० ५२६ । वर्ज्या-नवविधशय्याप्रकारे पञ्चमः । बृ० प्र० ९३ अ। वज्रा-पारिणामिकीबुद्धिदृष्टान्ते काष्ठश्रेष्ठिपत्नी । आव० ४२८ ।

वज्जावत्त-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम्। सम० २५ ।

वज्जी-वज्री-इन्द्रः । भग० ३१७ ।

वज्जुत्तरवडिंसग-त्रयोदशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० २५ ।

वज्झं-वध्यः । आव० ३६९ । वध्यः । आव० ६४ । ज्ञाता० १४३ । वर्ध्रः-चर्मपञ्चके तृतीयो भेदः । आव० ६५२ ।

वज्झकत्तण-वर्द्धकर्तनं-त्वगुत्रोटनम् । सम० १२६ ।

वज्झकार-वध्यकारः शिल्पविशेषः । अनु० १४९ ।

वज्झपाणपीय-वध्याप्राणप्रीतः-वध्यप्राणपीतो वा, वध्यश्च हन्तव्याः प्राणपीताश्च-उच्छ्वासादिप्राणप्रियाः प्राणपीतो वा-भक्षितप्राणा यः स तथा । प्रश्न० ५६ ।

वज्झपाणभीय-वधकेभ्यो भीतः । प्रश्न० ५६ ।

वज्झा-हत्या । नि० चू० प्र० ३५१ आ । नि० चू० प्र० १३१ अ ।

वज्झार-शिल्पार्यविशेषः । प्रज्ञा० ५६ ।

वज्झिआयण-वाभ्रव्यायनं-पूर्वाषाढागोत्रम् । जं० प्र० ५०० ।

वज्झियायणसगोत्त-पूर्वाषाढनक्षत्रगोत्रम्। सूर्य० १५० ।

वज्झुवका-बाह्यक्रीडा । आव० ८१६ ।

वज्र-रत्नविशेषः । आव० २५६ । कीलिका । जीवा० १५ । आयुधविशेषः । ज्ञाता० १२८ । गुरुकस्पर्शपरिणतः । प्रज्ञा० १० ।

वज्रकन्दः-वनस्पतिकायिकभेदः । जीवा० २७ ।

वज्रतन्दुल-अत्यन्तदुर्भेदतन्दुलम् । उत्त० ३६२ ।

वज्रतन्दुलकल्प-यो न वासयितुं शक्यः । ठाणा० ४८१ ।

वज्रपाणि-वज्राभिधानमायुधं पाणावस्येति । उत्त० ३५० । वज्रमपि लक्षणं पाणौ सम्भवतीति वज्रपाणिः । उत्त० ३५१ ।

वज्रमध्य-प्रकीर्णतपोविशेषः । उत्त० ६०१ ।

वज्रमध्या-वज्रमध्योपमितमध्यभागा वज्रमध्या । व्य० द्वि० ३५६ अ ।

वज्रस्वामी-वचनप्रभावे दृष्टान्तः । व्य० प्र० १९ अ । बालस्य सूत्रार्थनिष्पन्नतायां दृष्टान्तः । व्य० प्र० १४३ अ । बालत्वे निष्पन्नः । बृ० द्वि० २२ अ । बालोऽपि निष्पन्नः । बृ० द्वि० २८४ अ ।

वज्रान्त-श्रूयते च वज्रान्तं गणितम्। ठाणा० ४७८ ।

वटभा-मडहकोष्ठः । निरय० ७ । महत्कोष्ठा । ज्ञाता० ४१ ।

वटिका-गुटिका । उत्त० १४३ ।

वट्टंत-वर्त्तमानाः-ये तपोऽर्हप्रायश्चित्ते वर्त्तन्ते। व्य० प्र० ९७ आ । जे तवे चेव वट्टंति । नि० चू० तृ० १२२ अ ।

वट्ट-वर्त्म । ओघ० ६४ । वृत्तम्। ओघ० २१० । वृत्तंवर्तुलम् । जीवा० २२९ । वृत्तं-सूत्रावलनकम् । जीवा० २७० । वृत्त-सूत्रावलनकम् । प्रश्न० ८० । घनतोमनम्। प्रश्न० १५३ । वृत्तं-वर्त्तुलम् । ओघ० २११ । वेष्टनकः श्रीदेवताध्यासितः पट्टः । बृ० तृ० २५५ अ । नि० चू० द्वि० ७१ अ । समचउरंस । नि० चू० तृ० ५४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आ । द्वितीयं संस्थानम् । भग० ८५८ । वृत्तः-चक्रवालतया परिवर्त्तुलः । जीवा० ६७ । वृत्तः-द्वितीयं संस्थानम् । प्रज्ञा० २४२ । छात्रः । आव० ५६१ । वृत्त-समचतुरस्रम् । बृ० द्वि० २४६ अ । वृत्तं वर्त्तुलम् । जीवा० २७० ।

वट्टइ-वर्त्तते । ओघ० १५६ । वर्त्तते-युज्यते । आव० ७०८ । वर्त्तते । आव० ४१५ ।

वट्टए-वर्त्तकान्-जत्वादिमयगोलकान् । ज्ञाता० २३५ ।

वट्टक-वर्त्तकः-पक्षिविशेषः । प्रश्न० ८ । वट्टकः-रक्तपादपः । नि० चू० द्वि० ७१ अ ।

वट्टकन्दुका-क्रीडाविशेषः । सूत्र० १८४ ।

वट्टक्खुर-वृत्तखुरः-प्रधानाश्वः । ओघ० १५६ ।

वट्टखुर-घोडओ । नि० चू० प्र० २०८ अ ।

वट्टखेड-कलाविशेषः । ज्ञाता० ३८ ।

वट्टग-वृत्तक-भोजनक्षणोपयोगी घृतादिपात्रम् । जं० प्र० १०१ । लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ । वर्त्तकगोलकम् । जं० प्र० ३६२ । लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४९ ।

वट्टण-दोत्तंत्त एक्कतो वलेति, सवकारवलणं, पण्हाए वा मगो वट्टणं । नि० चू० प्र० १९१ अ । त्वग्वर्त्तनं-सयनम् । नि० चू० प्र० २४७ अ । नि० चू० प्र० २४० अ (?) ।

वट्टत-परिवेषयत् । ठाणा० १४८ ।

वट्टति-वर्त्तते-प्रादुर्भवति । आचा० ६० । वर्त्तते-युज्यते । आव० ८२० । वर्त्तते । आव० ८२२ । वर्त्स्यंति । उत्त० १०२ ।

वट्टपव्वया-वत्तपर्वताः-शब्दापातिविकटापादिकाः वर्त्तुलविजयार्द्धपर्वतविशेषाः । प्रश्न० ९५ ।

वट्टमाणी-वर्त्तमानां साराम् । व्य० द्वि० ७८ अ । काचिद् वार्ता वर्तनी वा । विशे० ६८७ । अवस्था । नि० चू० प्र० ३२५ आ ।

वट्टय-वर्त्तुलम् । आव० १९४ । वर्त्तकः-जत्वादिमया बालरमणकविशेषः । अन्त० ५ ।

वट्टवेयड्ढपव्वय-वृत्तः पलयाकारत्वात् वैताढ्यः नामतः स च सो पर्वतः चेति विग्रहः वृत्तवैताढ्यपर्वतः । ठाणा० ७६ ।

वट्टसण्ठाणपरिणय-वृत्तसंस्थानपरिणतःकुलालचक्रादिवत् । प्रज्ञा० ११ ।

वट्टा-बृहत्तरा रक्तपादा । नि० चू० प्र० २७७ अ । वर्त्तका-पक्षिविशेषः । भग० ७५४ । वत्ता-वृत्तार्द्धवलयाकारा । सूर्यं० ७१ । वृत्ता-वृत्तार्द्धवलयाकारा । सूर्यं० ७३ । वृत्ता-अर्द्धवलयाकारा । जं० प्र० ४५४ । वर्त्तनी । आव० ८०१ ।

वट्टावेह- । ओघ० १०१ ।

वट्टि-वर्तिः । आचा० ५७ । वर्त्तिः-दशा । जं० प्र० १०२ ।

वट्टिअ-उपचितकठिनभावः । जं० प्र० ५२ ।

वट्टिआ-वर्त्तिता. वृत्ता । जं० प्र० ११० ।

वट्टिज्जमाणचरए-परिवेष्यमाणचरकः । ओप० ३९ ।

वट्टिय-वर्त्तितः-वृत्ति कारितः, तत्र क्षिप्त इति । ओप० ८७ । वर्त्तितः-बद्धस्वभावः, उपचितकठिनभावः । जीवा० २०७ । वर्त्तितः-बद्धस्वभावः, उपचितकठिनभाव इति । जीवा० ३६१ ।

वट्टिया-वर्त्तिता-वृत्तिः । जीवा० २७० । श्लेषद्रव्यविमिश्रितानां वलिता । प्रज्ञा० ३३ । परिवेषिता । आव० ४३४ ।

वट्टी-वत्ती । जीवा० २६६ । वर्त्तिः-श्लेषद्रव्यमिश्रितानां वलिता एकरूपा । प्रज्ञा० ३४ ।

वट्टावरए-वर्त्तकवरः-लोष्टकप्रधानः । भग० ७६६ ।

वड-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०३ । जक्षवानव्यन्तरस्य चैत्यवृक्षः । ठाणा० ४४२ । वटः-खाद्ये वृक्षविशेषः । आव० ८२८ । बहुबीजकवृक्षविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

वडउरं-जलोदरम् । बृ० द्वि० २७२ आ ।

वडग-त्रसरीमयम् । भग० ५४७ । वटकः-खाद्यविशेषः । पिण्ड० १७२ ।

वडगर-मत्स्यविशेषः । जीवा० ३६ । मत्स्यविशेषः । प्रज्ञा० ४४ ।

वडथलग-वटस्थलकं विश्रामविषयः । उत्त० ३७६ ।

वडपुरग-वटपुरकं-नगरम् । उत्त० ३७६ ।

वडप्फडंत-अभीक्ष्णमितस्ततो भ्रमणः । बृ० तृ० २४७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अ ।

वडभ-सर्वमङ्गपार्श्वहीनम् । नि० चू० द्वि० ४३ आ । नि० चू० प्र० २७७ आ । वडभः-वामनः । ओघ० ७४ । वटभः-वक्षोपरिकायः । प्रश्न० २५ । वामनः । बृ० प्र० २४२ आ ।

वडभत्त-वडभत्वं-विनिर्गतपृष्ठीवडभलक्षणम् । आचा० १२० ।

वडभि-वादित्रविशेषः । ज्ञाता० ३७ ।

वडभिया-वटभिका-वक्राधःकाया । ओप० ७७ ।

वडभीया-वडभिका-महृत्कोष्ठा वक्राधःकाया । जं० प्र० १९१ ।

वडवामुह-वडवामुखः-मेरोः पूर्वस्यां दिशि महापातालकलशः । जीवा० ३०६ ।

वडा-मत्स्यविशेषः । प्रज्ञा० ४४ ।

वडार-वण्टकः । ओघ० २०४ । भाग० । व्य० द्वि० २५४ अ ।

वडिंस-अवतंसः-दिग्हस्तिकूटनाम । जं० प्र० ३६० ।

वडिंसग-अवतंसः-शेखरः । जीवा० १६३ ।

वडिय-पतितः । ज्ञाता० २०५ ।

वडेंस-अवतंसः-शेखरः-गिरीणां श्रेष्ठः मेरुनाम । जं० प्र० ३७५ ।

वडेंसए-अवतंसकः । सूर्य० ७८ ।

वडेंसग-अवतंसकं-शेखरकम् । ओप० ७१ ।

वडेंसा-किंनरस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । ठाणा० २०४ । किंनरस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । भग० ५०४ । धर्मकथायाः पञ्चमवर्गे अध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।

वड्ड-बृहत् । आव० २०५ । वृद्धः । ओघ० १७५, १८२ ।

वड्डुक-अष्टकमयं भाजनम् । बृ० प्र० २४१ अ (?) ।

वड्डुकरअ-बृहत्करः-व्यन्तरविशेषः । आव० ४११ ।

वड्डुकुमारी-दरिद्रश्रेष्ठीधूया । व्य० प्र० १७ अ । वृद्धकुमारी । ओघ० ७४ ।

वड्डुखेड्डु-बृहती क्रीडा । आव० ३९५ ।

वड्डुग-वड्डुकं-कमढकम् । बृ० प्र० २११ अ ।

वड्डुगबंधो- । भग० ७७२ ।

वड्डुतर-बृहत् । नि० चू० द्वि० १०८ अ ।

वड्डुत्थरग- । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।

वड्डुयर-वृद्धतरः । ओघ० १७५ ।

वड्डुवड्डुणं-बृहताबृहता । आव० ३६७ ।

वड्डा-बृहती वयसा । ज्ञाता० २४८ ।

वड्डुगा-सुसंतरं संभुंजति । नि० चू० तृ० ४७ आ ।

वड्डेणं-बृहता । आव० ९० ।

वड्डेति-कलहयति । उत्त० १७९ ।

वड्ढ-बृहत् । आव० २३७ । वृद्धः । दश० ४० ।

वड्ढइ-वर्द्धकिः-स च स्वविज्ञानप्रकर्षप्राप्तोऽमिस्वापि देवकुलरथादीनां प्रमाणं जानाति । नंदी० १६२ । वर्द्धते-वर्द्धमानः । जीवा० १३१ । वर्धकिः । आव० ४२७ । वर्द्धकिः । दश० ४१ ।

वड्ढइमाई-वर्धक्यादिः । आव० ५५ ।

वड्ढइरयण-वर्द्धकिरत्नं सूत्राधारमुख्यम् । जं० प्र० १९७ ।

वड्ढकुमारी-दरिद्रश्रेष्ठिकुले रूपवती पुत्री । नि० चू० प्र० ७ आ ।

वड्ढणी-वर्द्धनी बहुकरिका । भग० ५३० ।

वड्ढति-वर्द्धकी-सूत्रधारः । ठाणा० ३६१ ।

वड्ढतिरियण-चक्रीणां तृतीयं पञ्चेन्द्रियरत्नम् सूत्रधारः । ठाणा० ३९८ ।

वड्ढमाणगिह-वर्द्धमानगृहं अनेकधा वस्तुविद्याऽभिहितम् । उत्त० ३१२ ।

वड्ढमाणते-अवधिज्ञानस्य तृतीयो भेदः, सर्वरूपिद्रव्याणि विषयीकरोति तत् । ठाणा० ३७० ।

वड्ढमाणी-वर्धमाना । आव० ७८६ ।

वड्ढवास-वृद्धस्य-जरसा परिक्षीणजंघाबलस्य वा सतो वासो वृद्धवासः । अथवा वृद्धः-कारणवशेन रोगेण वृद्धिं गतो वासो वृद्धावासः । व्य० द्वि० १०१ अ ।

वड्ढिप्पउत्त-वृद्धिप्रयुक्तम् । आव० ४२२ ।

वड्ढियाइय-वर्धितम् । आव० ५०७ ।

वड्ढेइ-कलहयति । आव० ३२३ । कलहयति । आव० ६६२ ।

वण-वनः-तरुविशेषः । जीवा० १८१ । व्रणः-क्षतलक्षणः । आव० ७६४ । व्रणः-छिद्रम् । दश० ६५ । वनः-वनस्पतिकायः । ओघ० ३५ । वनम् । सूत्र० ३०७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वनं-एकजातीयवृक्षसमुदायः । भग० ६२ । वनं-वनखण्डः । प्रश्न० ३९ । वनं-वनस्पतिकायः । ओघ० ३५ । एकजातीयवृक्षैर्वनम् । जीवा० १८६ । वनं-नगरविप्रकृष्टम् । जीवा० २५८ । वनं-एकजातीयवृक्षसमुदायः । जीवा० ३०० । बहूनां समानजातीयानामुत्तमानां महीरूहाणां समुदायो वनम् । प्रज्ञा० ५१ । वनं-नगरविप्रकृष्टम् । प्रश्न० १२८ । वनं-कायजालम् । आव० ५६७ । वनं-अरण्यम् । उत्त० ११६ । वनं-नगरविप्रकृष्टम् । भग० २३८ । वनः-तरुविशेषः । जं० प्र० २५ । व्रणः-अरक्तद्विष्टेन व्रणलेपदानवद् भोक्तव्यम्, साधोरुपमानम् । दश० १८ । नगरविप्रकृष्टं वनम् । राज० ११२ । वनं-एकजातीयवृक्षकीर्णम् । अनु० १५९ । वनं-द्रुमविशेषः । राज० ८ । नगरविप्रकृष्टं वनम् । ज्ञाता० ३३ । एकजातीयवृक्षः । ज्ञाता० ६३ ।

वणकप्प-वनकल्पः-पार्श्वस्थादिविहारः । बृ० प्र० ११२ आ ।

वणकम्म-वनकर्म-वनं क्रिणाति विक्रयक्रियया । आव० ८२९ ।

वणकुट्टगा- । नि० चू० प्र० ३४६ आ ।

वणकुला-अतिशयकुला । नि० चू० प्र० ५५ अ ।

वणकुसुम-वणवृक्षकुसुमं । प्रज्ञा० ३६२ ।

वणखंड-वनखण्डः-अनेकजातीयैरुत्तमैर्वृक्षैरुपशोभितम् । सम० ११७ । अनेकजातीयानामुत्तमानां महीरूहाणां समूहो वनखण्डः । प्रज्ञा० ५१ ।

वणगहर-वनगह्वरम् । ओघ० ५३ ।

वणचर-वनचरः-पुलीन्द्रः । प्रश्न० ३८ । पुलीन्द्रः । नि० चू० तृ० अ ।

वणचरग-वनचर शबरः । प्रश्न० १३ ।

वणचारिज-वनेषु विचित्रोपवनादिषूपलक्षणत्वादन्येषु च विविधास्पपदेषु क्रीडैकरसतया चरितुं शीलमेषामिति वनचारिणः-व्यन्तराः । उत्त

वणणं । नि० चू० द्वि० १६६ अ ।

वणसाला-वयनशाला । दश० ५२

वणणिगुंज-वननिकुञ्जम् । आव० ६२२ ।

वणतिल्ल व्रणतैलं-व्रणसंरोहकं तैलम् । व्य० द्वि० १२९ अ ।

वणथोव-व्रणस्तोकम् । विशे० ५६९ ।

वणदव-वनदवो-वनाग्निः । ज्ञाता० ६३ ।

वणनिउंज-वननिकुञ्जम् । आव० ४२० ।

वणनिगुंज-वननिकुञ्जः । ओघ० ३४ ।

वणमाल-द्वाविंशतिसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० ४१ । आभरणविशेषः । उपा० २६ । वनमाला-आभरणविशेषः । औप० ५० । वनमाला-रत्नादिमय आपदीन आभरणविशेषः । औप० ५१ । वनमाला-वनस्पतिस्रक् । औप० ५१ । वनमाला । जीवा० १७२ । वनमाला-चन्दनमाला । जीवा० २६८ । वनमाला-मालाविशेषः । प्रश्न० ७७ । वनमाला-अनेकसुरकुसुमग्रथिता अन्या वा माला । आव० १८४ । वनमाला-चन्दनमाला । जं० प्र० १०४ ।

वणयर-वनचरकः-शबरादि । ज्ञाता० ६२ ।

वणराइ-वनराजिः-वृक्षाणां पङ्क्तिः । जं० प्र० ६८ ।

वणराई-वनराजिः-वृक्षपङ्क्तिः । भग० २३८ । वनराजी-प्रतीता । प्रज्ञा० ३६० । वनराजी-सिन्धुदत्तज्येष्ठसुता ब्रह्मदत्तराज्ञी । उत्त० ३७९ । अनेकजातीयवृक्षाणां पङ्क्तिः । ज्ञाता० ६३ । वनराजिः-एकानेकजातीयानां वृक्षाणां पङ्क्तिः । जीवा० २६५ । एकजातीयानामितरेषां वा तरूणां पङ्क्तिः वनराजिः । अनु० १५६ ।

वणराजी-वनराजी-एकजातीयोत्तमवृक्षसमूहः । जीवा० २५८ ।

वणलया-वनलता-चम्पकलतादि । भग० ४७८ । लताविशेषः । प्रज्ञा० ३२ । वनलता । आव० ६४६ ।

वणवासिण-गेरुआ । नि० चू० द्वि० ६८ अ ।

वणवासीणगरी-यत्र वासुदेवस्स जेट्ठभाओ जराकुमारस्स पुत्तो जियसत्तू राया । नि० चू० प्र० २५८ ।

वणविदुग्ग-वनविदुर्गः-नानाविधवृक्षसमूहः । भग० ९२ । सूत्र० ३०७ ।

वणविरोह-वनविरोधः-द्वादशममासनाम । जं० प्र० ४९० ।

वणविरोही-वनविरोधी-द्वादशममासनाम । सूर्य० १५३ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वणसंड-एकजातीयवृक्षसमूहात्मको वनखण्डः । भग० २३८। वनषण्डः-पाटलषण्डे नगरे उद्यानम् । विपा०७४। वनषण्डः-अनेकजातीयानामुत्तमानां महीरुहाणां समूहः । जीवा० १८६ । अनेकजातीयवृक्षः । ज्ञाता० ६३ । अनेकजातीयानामुत्तमानां महीरुहाणां समूहो वनखण्डः । राज० ७३. । एकजातीयवृक्षसमूहः-वनखण्डः । ज्ञाता० ३३ । एकाऽनेकजातीयोत्तमवृक्षसमूहो वनखण्डः । राज० ११२ । वनखण्डं-अनेकजातीयैरुत्तमैश्च पादपैराकीर्णम् । अनु० १५९ । वनषण्डः-एकानेकजातीयोत्तमवृक्षसमूहः । जीवा० २५८। वनषण्डः-अनेकजातीयवृक्षसमूहः । जीवा० ३०० । वनखण्डम् । आव० १८५ । । ठाणा० ८६ ।

वणसुक-वणे सुको । वणचरेण यो सुगो गहितो वणसुको । नि० चू० द्वि० १६१ अ ।

वणहत्थी-वनहस्ती । उत्त० ३८० ।

वणा- । ठाणा० ८६ ।

वणाणुलेवण-व्रणानुलेपनं-क्षतस्यौषधेन विलेपनम् । भग० १९४ ।

वणि-जे णिवट्टिता ववहरंति । नि० चू० तृ० ४५ अ ।

वणिउ-वणिक्-संयात्रिकः । उत्त० ४.५ ।

वणिए-वणिक्-पण्याजीवः । जं० प्र० १२२ ।

वणिओ-व्रणितो-जर्जरीकृतः । वृ० द्वि० २५६ ब । लुहुओ रार्याचिघसहियो । नि० चू० प्र० ३५८ अ । वनुतो-प्रायो दायकसम्मतेहु श्रमणादिष्वात्मानं भक्तं दर्शयित्वा पिण्डं याचते इति वनीपकः । पिंड० १३० ।

वणिग-मम्मणवणिक् । विशे० ८६४ ।

वणिग्वत्सकदृष्टान्तः- । दश० १८ ।

वणिज-वणिज्यः । दश० ५८ ।

वणिज्ज-बनति-दर्शयति । पिण्ड० १३० । वणिज्यं-करणम् । जं० प्र० ४९३ ।

वणिमट्ठ-वनीपकः-कृपणः । दश० १७३ ।

वणियंतरावणुट्ठाण-वणिजोऽन्तरापणे उत्थानम् । ठाणा० ३३० ।

वणी-वनी । ठाणा० ३४२ ।

वणीमओ-दरिद्रः । ओघ० १५६ ।

वणीमग-वनीपकः-इह तु यो यस्यातिथ्यादिभक्तो भवति तं तत्प्रशंसनेन यो दानाभिमुखं करोति स वनीपक इति । ठाणा० ३४२ । वनीपकः-भिक्षाचरः । पिण्ड० १२१ । वनीपकः-याचकः । जं० प्र० ६६ । वनीपकः-भिक्षुः । आव० ६४० । दातुर्यस्मिन्-भक्तिस्तत्प्रसंशयाऽऽत्मनो वणिमगः-वणीमगपिण्डः । उत्पादनादोषे चतुर्थः । आचा० ३५१ । ४२१ ।

वणीमगपिंड-जो जायणवित्तिणो दाणादिफलं लवित्ता लभंति तेसिं जं कडं तं । नि० चू० प्र० २७० अ ।

वणीमग्ग-वनीपकः-तर्कुकः । प्रश्न० १५४ ।

वणीमया-वणीमकः-बन्दिप्रायः । आचा० ३२५ । वनीपकता-रङ्कवल्लल्लिव्याकरणम् । प्रश्न० १०९ ।

वण्ण-वर्णः-श्लाघा । भग० ९० । वर्णः-चन्दनम् । भग० २०० । वर्णः-शरीरच्छविः । जं० प्र० १८२ । वर्णः-निषादपञ्चमादिः । दश० ८८ । वर्णः-अर्द्धदिग्व्यापी । दश० २५७ । वर्णकालः । आव० ३५७ । वर्णः-वर्णमाधिकृत्य । जीवा० १०७ । वर्णग्राहकं चक्षुरिन्द्रियम्, वर्ण्यते-यथाऽवस्थितं वस्तुस्वरूपं निर्णीयतेऽनेनेति वर्णं कृष्णादिरूपं वा प्रज्ञा० ५९९ । वर्णं-गौरादि । आव० ५६९ । वर्ण्यं-स्निग्धवर्णोपेतम् । ओघ० २११ । वर्ण्यते-अङ्क्र्यते वस्त्वनेनेति वर्णः । अनु० ११० । वर्णः-यशः । ओघ० ५३ । वर्णः-वर्णतया यथास्म्यम् । औप० १०९ । वर्णः-श्लाघा, यथावस्थितस्वरूपकीर्त्तनम् । जीवा० १८० । वर्णः-वर्णकनिवेशः । जीवा० २०४ । वर्णः-वर्णकनिवेशः । जीवा० ३५९ । वर्णः-यशः । ओघ० ५३ । वर्णनं वर्णः-श्लाघनम् उत्त० १७ । वर्णः-श्लाघा उत्त० ५७९ । वर्णकः-कम्पिल्लकादिः । आच० ३६३ । नि० चू० द्वि० ११९ अ । वर्ण्यते-पशस्यते येन स वर्णः-साधुधारः । आचा० २१२ । वर्णः-सर्वदिग्गामी यशः । ठाणा० १३७ । जसो पभावितो भवति । नि० चू० प्र० ११९ आ । वर्णः-सुस्निग्धगौरत्वादिकः । उत्त० २६७ ।

वण्णओ-वर्णकः । सूत्र० २ । वर्णकग्रन्थः । जं० प्र० ४८ । जा सुगंधा चंदाणादि चुर्णानि । नि० चू० प्र० ११६ आ ।

वण्णकाल-वर्णेन च्छाया कृष्ण एव वर्णः स वर्णकालः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वर्णनं वर्ण्यते-प्ररूप्यते स वर्णनं वर्णस्तत्प्रधानकालः वर्णकालः । शुक्लादिवर्णप्ररूपणस्य कालः वर्णकालः । विशे० ८५६ । वर्णकालः-वर्णश्चासौ कालश्चेति । दश०६ ।

वण्णग-वर्णकं-वर्णविशेषपादकं लाक्षादिकम् । सूत्र० ३३० ।

वण्णगविलेवण-वर्णकविलेपनं-मण्डनकारिकुङ्कुमादिविलेमनम् । औप० ६६ ।

वण्णदरा- । नि० चू० प्र० १२६ (?) ।

वण्णफासजुत्त- वर्णस्य स्पर्शयुक्तं-अतिशायिवर्णस्पर्शाभ्यां युक्तम् । जीवा० २५३ ।

वण्णवज्झ-वर्णवध्यं-वर्णबाह्यम् । श्लाघावध्यं अशुभं वा । मर० ९० ।

वण्णवासा-वर्णवर्षः-चन्दनवर्षणम् । भग० २०० ।

वण्णवुट्ठी-वर्णवृष्टिः-चन्दनवृष्टिः । भग० १९९ ।

वण्णा-वर्णाः-ककारादिव्यञ्जनानि । प्रश्न० ११७ ।

वण्णाएस-वर्णभेदविवक्षा-वर्णदेशः । जीवा० २३ ।

वण्णाएसी-वर्णादेशी-वर्णाभिलाषी । आचा० २१२ ।

वण्णावास-वर्णकव्यासः-वर्णकविस्तरः । भग० १४५ । वर्णः-श्लाघा यथावस्थितस्वरूपकीर्तनं तस्यावासो-निवासो ग्रंथपद्धतिरूपो वर्णकनिवेशः वर्णावासो । वर्णव्यासो-वर्णकग्रन्थविस्तरः । जं० प्र० २२ । वर्णकव्यासो-वर्णकविस्तारः । उपा० २० । वर्णावासः-वर्णकनिवेशः । जीवा० २८९ । वर्णावासः-वर्णस्य-श्लाघा यथावस्थितस्वरूपकीर्त्तनस्य निवासः, वर्णकनिवेशः । जीवा० १८० ।

वण्णिज्जइ-वर्ण्यते-प्रकाश्यतेऽर्थोऽनेनेति वर्णोऽकारककारादिः, जेणत्थो चित्तं वण्णेण वाऽहवा दव्वं दाइज्जइ भण्णइ तेणक्खरं वण्णो । यथा द्रव्यं गवादिकं वर्णेन-श्वेतादिगुणेन दृश्यते । येन द्रव्यं वर्ण्यते दृश्यतेऽभिलप्यतेऽसौ वर्णोऽक्षरम् । विशे० २५४ ।

वण्हि-अन्धकवृष्णिः । द्वारिकाधिपतिः यादवविशेषः । अन्त० ३ ।

वण्हिदसा-निरयावलिकायां पञ्चमवर्गः । निरय० ३ ।

वण्हिपुंगव-वृष्णिपुङ्गवः-यादवप्रधानः । उत्त० ४९० ।

वण्ही-तृतीयलोकान्तिकः । ठाणा० ४३२ । वह्निः-वैरोचनविमानवासी तृतीयो लोकान्तिकदेवः । भग० २७१ । वह्निः । आव० १३५ । वह्निः-तृतीयो लोकान्तिकदेवः । ज्ञाता० १५१ ।

वण्हीदसा-अन्धकवृष्णिदशा-अन्धकवृष्णिनराधिपकुले ये जातास्तेऽपि अन्धकवृष्णयः तेषां दशाः-अवस्थाश्चरितगतिसिद्धिगमनलक्षणा यासु ग्रन्थपद्धतिषु वर्ण्यंते ता अन्धकवृष्णिदशाः । अन्धकवृष्णिवक्तव्यताप्रतिपादिका दश अध्ययनानि । नंदी० २०८ ।

वत-स्थूलप्राणातिपातविरमणादि । ठाणा० २३६ । व्रतानि-सप्तशिक्षाव्रतानि । ठाणा० २३६ ।

वतिओ-सविसतातो गतो । नि० चू० प्र० ८१ आ ।

वतिकर-सुद्धासुद्धाणं मेलओ । नि० चू० प्र० ९९ अ ।

वतिकलिओ-कोणेसु भिण्णो । नि० चू० प्र० १२५ अ ।

वतिकार-संसग्गी । नि० चू० द्वि० १६१ अ ।

वतिक्कमो-मर्यादातिक्रमः । बृ० द्वि० १९४ अ ।

वतिभाणं- । नि० चू० द्वि० ४१ आ ।

वतिता-गोउलं । नि० चू० प्र० ९६ आ ।

वतिर-वज्रं-कीलिका । ठाणा० ३५७ ।

वतिरोअण-तृतीयं लोकान्तीकविमानम् । ठाणा० ४३२ ।

वतिसंकिलेस-संक्लेषविशेषः । ठाणा० ४८९ ।

वतिस्ससि-वदिस्यति-उपदेक्षस्यति । ज्ञाता० १५८ ।

वतोदिसं- । नि० चू० द्वि० २४३ आ ।

वत्त-जं अतीते काले इयाणि । दश० चू० २८ । वृत्तं-अतिक्रान्तम् । दश० ६२ । वृत्तः-जातः । प्रश्न० ८६ । वत्र-सूत्रवलनकम् । औप० २० । व्यक्तं-अक्षरस्वरस्फुटकरणतो यद् गीयते । जीवा० १९४ । व्यक्त अक्षरस्वरस्फुटकरणात् । जं० प्र० ४० । वृत्तः-एकवारं प्रवृत्तः । व्य० द्वि० ४४१ अ । वर्त्तं सूत्रवलनकम् । जं० प्र० ११० । व्यक्तः-संजातश्मश्रुः । बृ० तृ० ८८ आ । व्यक्तं-अक्षरस्वरस्फुटकरम् । अनु० १३२ ।

वत्तणा-पूर्वगृहीतस्य पुनरुद्वलनं वर्त्तना । व्य० द्वि० ३७६ अ । वर्त्तन्ते-भवन्ति भावास्तेन तेन रूपेण तान्प्रति प्रयोजकत्वं वर्त्तना । उत्त० ५६१ । वर्त्तना-प्राग्गृहीतस्यैवास्थिरस्य सूत्रादेर्गुणनम् । आव० २६७ । वर्त्तना-भवन्ति भावास्तेन तेन रूपेण तान् प्रतिप्रयोजकत्वं

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वत्तंना । उत्त० ५६१ । वत्तंना–शश्वद्भवनम् । विशे० ८३६ ।

वत्तमाणप्पयं–सूत्रे भेदविशेषः । सम० १२८ ।

वत्तया– । सूर्य० १३६ ।

वत्तव्व–वक्तव्यः । आव० २२० ।

वत्तव्वया–वक्तव्यता–यथासम्भवं प्रतिनियतार्थकथनम् । अनु० २४३ । वक्तव्यता–पदार्थविचारः । उत्त० १४ ।

वत्ता–वृत्तो समाप्ता । बृ० द्वि० १३५ आ ।

वत्ताणि–वर्तनो मार्गः । विशे० ५३७ ।

वत्तावत–चरः । नि० चू० प्र० १७३ अ ।

वत्ति–वृत्तिः–प्रवृत्तिः । भग० १६४ । दशा । भग० ३७७ ।

वत्तित–वर्त्तितः–पुञ्जीकृतः, धूल्या वा स्थगितः । आव० ५७३ ।

वत्तिज्जा–वर्त्तयेत्–अन्यत्र पातयेत् । आचा० ४२८ ।

वत्तिय–वार्त्तिकं–भाष्यं, उत्कृष्टश्रुतवतो गणधरादेर्भगवतः सर्वपर्यायैर्यद् व्याख्यानं तद्, सूत्रार्थानुकथनरूपं तद्, सूत्रस्यैवोपरि गुरुपारम्पर्येणायातं व्याख्यानं वार्तिकम् । विशे० ६१४ । वर्त्तितं–वर्त्तुलीभूतम् । आव० ६६५ । वार्त्तिकम् । विशे० ५९३ । वार्त्तिकं–अशेषपर्यायकथनम् । आव० ८६ ।

वत्तिया–वर्त्तिता–वलिता । आचा० ५७ । वर्त्तिता–शाखादीनां वा समतया वृत्तीभूताः सन्तो वत्तिता अभिधीयन्ते । ज्ञाता० ११६ ।

वत्ती–संदेशः । नि० चू० प्र० ३४६ आ । वर्त्तिः । आव० ६२१ । वर्तीः । विशे० ५९७ ।

वत्तीकरण–व्यक्तीकरणशीलः–व्यक्तिकरः । आव० ९६ ।

वत्तेइ–वर्तुलीकरोति । भग० २३० ।

वत्तेज्जासि–निर्वर्त्तयसि । उपा० ४२ ।

वत्तेति–वर्त्तयति–आवर्त्तपतितं कुर्वंति । प्रज्ञा० ५९२ ।

वत्तेज्ज–वर्तते । आव० ३०६ ।

वत्तेह– वर्त्तयथ–श्लक्षणतां नयथ । भग० ३८१ ।

वत्थंतकम्म–दसातो तुणति । नि० चू० प्र० १२१ आ ।

वत्थ–वस्त्रम् । प्रश्न० ८ । वस्त्रम् । आव० ११५ । वस्त्रम् । आव० ३१४, ७९३ । वस्त्रं–आचारप्रकल्पस्य चतुर्दशो भेदः । आव० ६६० । रुक्खो । नि० चू० द्वि० १२६ अ । जनपदविशेषः । भग० ६८० । वस्त्रं सामायिकलाभे दृष्टान्तः । आव० ७५ । आचाराङ्गे चतुर्दशममध्ययनम् । सम० ४४ । वस्त्रं–पटलकरूपम् । उत्त० ५४० । अन्या विद्या वस्त्रविद्या भवति तया परिजपितेन वस्त्रेण वा प्रमृज्यमानः आतुरः प्रगुणो भवति । व्य० द्वि० १३३ आ । वस्त्रं–क्षौमिकः कल्पः । आचा० २४० । वस्त्रं–प्रावरणम् । आचा० ३९३ । वस्त्रं–चीनांशुकादि । आव० १२९ ।

वत्थकुंडगा–वणादीणं कुलेसु जे वत्थकुंडगा । नि० चू० तृ० ५२ अ ।

वत्थपलिआम–वत्थपलिआमं णाम वत्थो रुक्खो भण्णइ, तम्मि रुक्खे जं फलपत्तो विकाले अण्णेसुवि पक्केसु ण पव्वति आमं सरडी भूतं तं वत्थपलिआमं भण्णति । नि० चू० द्वि० १२५ आ ।

वत्थपाएसा–वस्त्रपात्रे–आचारप्रकल्प्ये द्वितीयश्रुतस्कन्धस्य पञ्चमषष्ठाध्ययने । प्रश्न० १४५ ।

वत्थपुस्समित्त–वस्त्रपुष्पमित्रः–आर्यरक्षगच्छे मुनिः । आव० ३०७ ।

वत्थमित्ता–णत्तियं कारति रुक्खो । नि० चु० प्र० ३३२ आ ।

वत्थल–गुच्छविशेषः । प्रज्ञा० ३२ । हरितविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

वत्थवासा–वस्त्रवर्षः–वस्त्रवर्षणम् । भग० १९९ ।

वत्थविहि–कलाविशेषः । ज्ञाता० ३८ ।

वत्थवुट्ठी–वस्त्रवृष्टिः । भग० १९९ ।

वत्थव्वग–वास्तव्यः । आव० ८५८ ।

वत्थि–वस्तिः–शलाकानिवेशनस्थानम् । प्रश्न० ७६ । बस्तिः । आव० ६२१ । बस्तिः–हृतिः । भग० ८२ । बस्तिः–गुह्यदेशः । प्रश्न० ५७ । वस्तिः–शलाकानिवेशनस्थानम् । औप० ६७ । वस्तिः–हृतिः । भग० ७५७ ।

वत्थिकम्म–कडिवायअरिसविणासणत्थं च अपाणद्दारेण वत्थिणा तेल्लादिप्पदाणं वत्थिकम्मं । नि० चू० द्वि० ८१ आ । वस्तिकर्म–चर्मवेष्टनप्रयोगेण शिरःप्रभृतीनां स्नेहपुरणं गुदे वा वर्त्यादिक्षेपणम् । विपा० ४१ । बस्तिकर्म–चर्मवेष्टनप्रयोगेन शरिःप्रभृतोनां स्नेहपुरणं, गुदे वा

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वस्त्यादिक्षेपणम् । ज्ञाता० १८१ ।

वत्थिनिग्गह-बस्तिनिग्रहः-उपस्थनिरोधमात्रम् । उत्त० ४२१ ।

वत्थिपएस-बस्तिप्रदेशो नाम छत्रमध्यभागवर्तीदण्डप्रक्षेप स्थानरूपः । जं० प्र० २४२ ।

वत्थिपदेस-बस्तिप्रदेशः-गुह्यदेशः । प्रश्न० ८४ ।

वत्थिसंजम-बस्तिनिरोधः, भावब्रह्म तु साधूनां बस्तिसंयमः । आचा० ६ । मैथुनोपरमः । नि० चू० प्र० १ अ ।

वत्थी-बस्तिः-चर्ममयी खल्ला । ओघ० ३४ । बस्तिः-अपरचर्ममयस्थिगलकस्थगितग्रीवान्तविवरोऽतिविवृतमुखीकृतपाश्चात्यप्रदेशः । पिण्ड० १८ । चम्मनमयी सोयब्वेज्झसालासु भवति । नि० चू० प्र० ६० आ ।

वत्थीकम्म-वत्थीदइओ भण्णइ, तेण दइएण घयाइणि अधिट्ठाणे दिज्जति । दश० चू० ५१ । बस्तीकर्म-पुटकेनाधिष्ठाने स्नेहदानम् । दश० ११८ ।

वत्थु-पक्षविशेषे प्रथमः । ठाणा० ४९२ । वस्तु-सचेतनमचेतनं वा शरीरम् । प्रज्ञा० २९१ । वस्तु-दोषावासः । प्रश्न० १२० । वास्तुः-गृहभूमे विद्या वास्तुशास्त्रप्रसिद्धम् । जं० प्र० १३८ । वस्तुः-चेतनादि । आव० ५८३ । वसन्त्यस्मिन्निति वास्तुः खातोच्छ्रितोभयात्मकम् । उत्त० १८८ । वास्तुः-गृहभूमिः । जं० प्र० २०७ । अत्थाधिकारो । नि० चू० तृ० ११७ आ । वास्तुविद्या । आव० ६६० । पहाणपुरिसो आयरियादी वत्थु परिणामगा वा । नि० चू० द्वि० १३८ आ । वास्तुः गृहम् । बृ० तृ० ५० अ । वस्तु-आचार्यादिः प्रधानपुरुषो यद्वा गीतार्थः । बृ० प्र० १५६ आ । आचार्यादिकम् । उ० मा० गा० ४०३ । वास्तु-धवलगृहादि । आचा० १२१ । वास्तु गृहं शरीरं दुःसस्थितं विरूपं वा उपधिर्मचस्यो पकरणम् (?) । ठाणा० १६४ । वास्तु-आगारम् । आव० ८२६ । वस्तु-प्रकरणात् पक्षः । ठाणा० ४९३ । गृहम् बृ० तृ० १० (?) ।

वत्थुदोस-पक्षदोषः । ठाणा० ४०२ ।

वत्थुपरिच्छा-वास्तुपरीक्षाया, अथवा वास्तूनां परिच्छेदः-आच्छादनं-कटकम्बादिभिरावणम् । जं० प्र० २०६ ।

वत्थुपाढए-वास्तुपाठकः । आव० ६७० ।

वत्थुपाढगरोइत-भूमिविशेषः । ज्ञाता० १७८ ।

वत्थुप्पएस-वास्तुप्रदेशः-गृहक्षेत्रैकदेशः । जं० प्र० २०९ ।

वत्थुल-वत्थुलादिहरितं भण्णति । नि० चू० द्वि० १४२ आ । गुल्मविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

वत्थुलगुम्मा-वस्तुलगुल्मा । जं० प्र० ९८ ।

वत्थुविज्जा-वास्तुविद्या-प्रासादादिलक्षणाभिधायिशास्त्रात्मिका । उत्त० ४१७ । कलाविशेषः । ज्ञाता० ३८ ।

वत्थुसंखा-वस्तुसङ्ख्या-दृष्टिवादे श्रुतपरिकर्मसङ्ख्या । अनु० २३४ ।

वत्थू-वस्तु-नियतार्थाधिकारप्रतिबद्धो ग्रन्थविशेषोऽध्ययनवदिति । सम० १३१ । वस्तु-परिच्छेद विशेषाः अध्ययनवच्चूलावस्तु । ठाणा० २८८ । वस्तु-मूलवस्तु । ठाणा० ४३४ । वस्तु-अध्यायविशेषः । ठाणा० ४८४ । वस्तु-अध्ययनवद् विभागविशेषः । सम० २६ । वस्तु-अर्थाधिकारविशेषः । व्य० प्र० ९० आ । वस्तु-विषयाधारभूत रासभादि । आव० ५८४ । वस्तु-ग्रन्थविच्छेदविशेषः । नंदी० २४१ ।

वत्थेणं-वक्भेण गंतुकामा देसीभासा पत्ते । नि० चू० प्र० ३१६ अ ।

वत्थेसणा-वस्त्रैषणा-आचाराङ्गस्य चतुर्दशममध्ययनम् । उत्त० ६१६ ।

वत्सराज-आधाकर्मसम्भवे अन्तर्दृष्टान्ते योगराजस्यानुजः । पिण्ड० ६४ । आच्छेद्यद्वारविवरणे गोपालः । पिण्ड० १११ ।

वत्सवणिग्जायादृष्टान्तः-अव्याक्षिप्तचित्ते दृष्टान्तः । दश० १६३ ।

वदनोपपत्ति-द्वारघटना । जं० प्र० २५६ ।

वदासि-अवादीत्-उक्तवान् । सूर्य० ६ ।

वद्दलए-बार्दलकं-मेघः । राज० २३ ।

वद्दलग-वद्दलकं-दुर्दिनम् । ठाणा० १४२ ।

वद्दलिताभत्तेइ-वर्द्दलिका-मेघाडम्बरं तत्र हि वृष्ट्या । भिक्षाभ्रमणाक्षमो भिक्षुकलोको भवतीति गृही तदर्थं विशेतो भक्तं दानाय निरूपयतीति । ठाणा० ४६० ।

वद्दलिया-वार्दलिका-मेघदुर्दिनम् । भग० २३१ । वर्द्दलिका-वृष्टिः । ज्ञाता० ४६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वद्दलियाभत्त-बार्दलिका भक्तं-दुर्दिने भिक्षुकाणां निर्वाहार्थं विहितं भक्तम्। भग० २३१। भग० ४६७।

वद्देणं-महत्ता। बृ० प्र० २८ अ।

वद्धकम्मंत-वर्द्धकमन्तिम्। आचा० ३६६।

वद्धणि-वर्द्धनी, गलंतिका। जं० प्र० १०१।

वद्धमाण-उत्पत्तेरारम्य ज्ञानादिभिर्वर्द्धत इति वर्द्धमानः, चतुर्विशतितमोजिनः, येन गर्भगतेन ज्ञातकुलं विशेषेण धनेन वर्धितं तेन। आव० ५०६। वर्द्धमानकं-शरावसपुटम्। जीवा० १६१। वर्द्धमानपुर-अनन्तजिनस्य प्रथमपारणकस्थानम्। आव० १४६। वर्द्धमानः-वृद्धिभाक्। उत्त० ४९२। तीर्थंकरः। नि० चू० प्र० ३५२ आ। वर्द्धमानक-पुरुषारुढं पुरुषरूपं वा। ओप० ५१। वर्द्धमानकं शरावसंपुटम्। भग० ४७९। वर्द्धमानः। ज० प्र० २०९। वर्द्धमानः। जं० प्र० ४१९।

वद्धमाणग-वर्द्धमानकं शरावम्। ओप० १०। वर्द्धमानकं-शरावसंपुटम्। जं० प्र० ३१। द्राषष्ठितममहाग्रहः। ठाणा० ७९। वर्द्धमानकः-स्कन्धारोपितनरः। जं० प्र० १४२ वर्द्धमानकं-शरावं पुरुषारूढः पुरुषो वा। प्रश्न० ७०। वर्द्धमानकं-अस्थिकग्रामस्य प्रथमं नाम। आव० १८९। वर्द्धमानकं-शरावसम्पुटम्। राज० ८। वर्द्धमानकः-स्कन्धारिपितपुरुषः। ज्ञाता० ५८। वर्द्धमानकः। ज० प्र० ५३५।

वद्धमाणपुर-वर्द्धमानपुरं-नगरं विजयमित्रराजधानी। विपा० ८८।

वद्धमाणय-वर्द्धमानकं-शरावसंपुटम्। जीवा० १८९। वर्द्धमानक शरावसंपुटम्। प्रज्ञा० ८७।

वद्धमाणसंठिए-वर्द्धमानसंस्थितम्। सूर्य० १३०।

वद्धमाणसामि-रायगृहनगरे चतुर्विशतितीर्थंकरः। बृ० प्र० ३१ अ। सीहपरिभवे दृष्टान्तः। व्य० द्वि० १६६ आ। वर्द्धमानस्वामी यस्य पुरतः सूर्याभदेवेन द्वात्रिंशत् नाट्यविधयो भाविताः। जीवा० २४६। वर्द्धमानस्वामी-भावप्रतिक्रमणोदाहरणे भगवान्, यस्य पार्श्वे कोशाम्ब्यां चन्द्रसूर्यो सविमानेन वन्दितुमागतौ। आव० ४८५।

वद्धमाणा-शाश्वतप्रतिमानाम। ठाणा० २३०। वर्द्धमाना-शाश्वतप्रतिमा। जीवा० २२८।

वद्धमानक-नाट्यविशेषः। जं० प्र० ४१४।

वद्धा-वर्धाः-चर्म्मपरिच्छेदनकम्। व्य० द्वि० २९९ अ।

वद्धिओ-जस्स बालस्स वा छेज्जं दाउं वसणा गालिया। नि० चू० द्वि० ३४ अ। बृ० तृ० १०० आ।

वद्धीसग-वद्धीसकः-वाद्यविशेषः। अनुत्त० ६।

वद्धीसक-वाद्यविशेषः। प्रश्न० १५९।

वद्धेउं-वर्धयितुं-षण्डयितुम्। आव० ८२४ (?)।

वद्धेहिति-वर्द्धितकं करिष्यतः। विपा० ५४।

वध-वधः-यष्टयादिताडनम्। प्रश्न० ३७।

वधग-वधकः-स्वयं हन्ता। जीवा० २८०।

वधू-स्नुषा। उत्त० २६४।

वन-एकजातीयद्रुमसन्घातः। व्य० द्वि० ३४९ आ।

वनखण्डसमवगूढा- । नंदी० १०३।

वनचरसुरा-भगवत्यामेकोनविशतितमशतके दशमोद्देशकः। भग० ७६१।

वनपिशाचः-पिशाचे षोडशमभेदः। प्रज्ञा० ७०।

वनमाला-आभरणविशेषः। ठाणा० ४२१। वनस्पतिपल्लवस्रजः। सम० १३८।

वनराजी-एनजातीयोत्तमवृक्षसमुहो वनराजी। राज० ११२।

वनविदुर्ग-ननाजातीद्रुमसंघातः। व्य द्वि० ३४६ आ।

वनाधिपति-यक्षभेदविशेषः। प्रज्ञा० ७०।

वनाहारा-यक्षभेदविशेषः। प्रज्ञा० ७०।

वनीपक-वनीपकः-वनति भक्तमात्मानं दर्शयतीति। पिण्ड० १३०। उत्त० ४१८।

वन्दते-वाचा स्तौति। निरय० ३।

वन्दनमाला-मङ्गलमिति नामरूढं वन्दनमाला। विशे० २४।

वस्त्र-वर्णः-एकदिग्व्यापीसाधुवादः। ठाणा० ५०३। वर्णः-एकदिग्व्यापीसाधुवादः। भग० ६७३। वर्णः-गाम्भीर्यादिगुणैः श्लाघा गौरादिर्वा। उत्त० २८४। वर्णः-सुस्निग्धो गौरवादिः। उत्त० ४७३। वर्णः वर्णमधिकृत्य। प्रज्ञा० ८१। वर्ण-संयमः मोक्षो वा। आचा० २९५। वर्णः-देहछाया। बृ० प्र० १९७ आ। वर्णः-गौरवम्।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ओघ० १८३ ।
वन्नइस्सामि-वर्त्त(र्ण)यिष्यामि-रचयिष्यामि । प्रज्ञा० १६३ ।
वन्नओ-वर्णकः-वर्णनम् । भग० ६ ।
वन्नकाल-वर्णकालः । विशे० ८३७ ।
वन्नग-वर्णकं चन्दनम् । ज्ञाता० ३० ।
वन्नगपेसिया-चन्दनपेषिका । भग० ७६६ ।
वन्नड्ढ-वर्णाढ्यः । ओघ० २११ ।
वन्नय-वर्णकः-चन्दनम् । पिण्ड० ९६ । वर्णकम् । आव० ४२७ ।
वन्नसंजलण-सद्भूतगुणवर्णनम् । भग० ९२५ ।
वन्नसंजलणा-वर्णसञ्ज्वलना-सद्भूतगुणोत्कीर्त्तना । दश० २४२ ।
वन्निआ-वर्णिका-पीतमृत्तिका । दश० १७० ।
वन्नित-वर्णितं फलतः । ठाणा० २९७ ।
वन्निया-वर्णिका-पीतमृत्तिका । आचा० ३४२ ।
वन्हिबाण-तादृशवन्हिप्रकारेण परिणतः प्रतिवैरिवाहिनीषु विघ्नोत्पादको भवति । जं० प्र० १२५ ।
वन्ही-उष्णस्पर्शपरिणामः । प्रज्ञा० १० ।
वपु-तेयो । नि० चू० तृ० ६१ अ ।
वपुमंतो-वपुणाम तेयो सो जस्स अत्थि देहो सो वपुमंतो । नि० चू० तृ० ६१ अ ।
वप्प-वप्रः-केदारः । जं० प्र० ४२ । वप्रः-केदारो जलस्थानम् । जं० प्र० २६१ । वप्रः । आव० ५८१ । वप्रः केदारो जलस्थानम् । जीवा० ११८ । वप्रः-केदारः । आचा० ४१३ । वप्रः-केदारः-जलस्थानम् । जीवा० १२३ । नवमभवणवासीचैत्यवृक्षम् । ठाणा० ४८७ । वप्रो-विजयः । जं० प्र० ३५७ । वप्पो केदारो । नि० चू० द्वि० ६९ आ ।
वप्पगा-वप्रका । आव० १३७ । वप्रका-जयचक्रीमाता । आव० १६१ ।
वप्पगावती- । ठाणा० ८० ।
वप्पण- । प्रज्ञा० ७२ ।
वप्पडव्व-सन्दिग्धः । नि० चू० प्र० २८९ आ ।
वप्पा- । ठाणा० ८० । नमिनाथमाता । सम० १५१ ।
एकादशमचक्रीमाता । सम० १५२ । वप्रा-नमिमाता । आव० १६० । वप्रा-समुन्नतो भूभागो ग्रामान्तरे वा केदाराः । आचा० ३३७ । वप्राः-प्रकारा यावद्गृहम् । आचा० ३६० ।
वप्पावई-वप्रावती विजयः । जं० प्र० ३५७ ।
वप्पिणा-केदारवान् तटवान् वा देशः केदार एव । भग० २३८ ।
वप्पिणि-केदारः । प्रश्न ८ । केदारः । औप० ३ । केदारः । प्रश्न० १६१ ।
वप्पु-वपुः-शिखरम् । भग० ६७२ ।
वप्रः-वर्जितत्वं बहुफलं च एभिर्गुणैरुपेतो वप्रः । नि० चू० तृ० १४६ अ ।
वमढण-उद्वेगम् । बृ० प्र० २४६ अ ।
वमढेति-खरंटेति । नि० चू० प्र० २११ आ ।
वमण-वमनं उद्गीरणम् । उत्त० ४१७ । वमनं-छर्दनम् । ओघ० १६४ । वमनम् । ज्ञाता० १८१ । छड्डणं । दश० चू० १४६ । उड्ढविरेयो वमणं, अहो सावणं विरेयो वमणं । नि० चू० द्वि० ८६ आ ।
वमणि-पोंडयं । नि० चू० प्र० १२६ अ ।
वमणी- । नि० चू० प्र० १६१ आ ।
वमति-त्यजति । उत्त० ३४६ । त्यजति-क्षपयति । ठाणा० ३२० ।
वमनि- । उत्त० ५७१ ।
वमपी-वमनं-स्वतः सम्भूतम् । विपा० ८१ ।
वमालीभूत-विप्रकीर्णम् । नि० चू० प्र० १७४ अ ।
वमित्तए-वमयितुम् । ज्ञाता० ११० ।
वमी-वान्तिः । आव० ६२५ ।
वम्म-वृणोति-आच्छादयति शरीरकमिति वर्म्म-अश्वत-नुत्राणम् । उत्त० २२३ । वर्म्म-सन्नाहविशेषः । जं० प्र० २०५ । वर्म्म-लोहकुत्तलादिरूपम् । जं० प्र० २१६ । वर्म्म-लोहमयकुतूलकादिरूपम् । जीवा० २५६ । वर्म-त्वक्त्राणविशेषः । विपा० ४६ ।
वम्महतोहु-मन्मथयोधः । पउ० ।
वम्मा-वामा-पार्श्वमाता । आव० १६० । वाम्या । आव० १०१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वम्मिय-वर्मितं-सन्नद्धम् । जीवा० २१९ । वर्मितः-वर्मीकृतः । भग० १९३ । वर्मितः-वर्मतया कृतोऽङ्गे निवेशनात् । भग० ३१८ । नि० चू० प्र० ३ आ ।

वम्मियसन्नद्ध-वर्म्मणि नियुक्ताः वार्मिकास्तैः सन्नद्धः-कृतसन्नाहो यः स वार्मिकसन्नद्धः । ज्ञाता० २२१ ।

वम्मीय-वल्मीकः । आव० १५३ ।

वयंस-वयंस्यः-स्निग्धकः । आव० १९१ । वयस्यः-समानवयः-गाढ़तरस्नेहास्पदः । ज० प्र० १२३ ।

वयंसग-अवतंसः-शिरस्त्राणम् । ज० प्र० १३७ । वयस्यकः । आव० ११६ । वयस्यः । आव० २७२ ।

वयंसिदा-वयस्या । आव० २२२ ।

वयंसिया-वयस्या । आव० ३६७ ।

वय-व्रजं-प्रापकम् । ज० प्र० २३५ । व्रतं-चित्रं द्रव्यादिविषयनियमरूपम् । प्रज्ञा० ३६९ । व्रतं-निर्ग्रन्थप्रव्रज्यालक्षणम् । प्रश्न० १३६ । व्रतं-अवद्यहेतुत्यागः । उत्त० १०४ । वयः-यौवनम् । पिण्ड० १४५ । दशावस्था । नंदी० १६५ । व्रतम् । आचा० १४१ । व्ययः । अनु० १५४ । व्रतं-सति असति वा वस्तुनि तदिच्छापरित्यागतस्तन्निवृत्तिः । व्य० प्र० ४१ आ । व्रजः-गोकुलम् । उपा० २ । व्रतं-नियमः । प्रश्न० ३२ । वेदः-आगमो लोकिकलोकोत्तरकुप्रावचनिकभेदः । ज्ञाता० ७ । व्रतं-नियमः निरय० २४ । व्रतप्रतिमा श्रावकस्य द्वितीया प्रतिमा । आव० ६४६ । प्राणिनां कालकृतावस्था । ठाणा० १२८ । वयति पर्यटति । आचा० १४१ । व्ययः । उत्त० ६३२ । व्रतं-अहिंसादि । भग० ३२३ । व्रज-गोकुलम् । भग० ५४७ । व्रतं मूलगुणः । सम० १०७ । व्ययः-क्षयः । प्रश्न० १०२ । व्रतः-नियमः-महाव्रतः । ठाणा० २९० । वयः-संसारः, अवस्थाविशेषः । आचा० १४२ ।

वयगाम-वज्रग्रामः । आव० २२० ।

वयगुत्त-वाचि वाचा वा गुप्तः वाग्गुप्तः मौनव्रती सुपर्यालोचितधर्मसम्बन्धभाषी वा । सूत्र० १९२ ।

वयगुत्तया-वाग्गुप्तता-कुशलवागुदीरणरूपया । उत्त० ५९१ ।

वयग्गाम-व्रजग्रामं-गोकुलप्रायग्रामं प्रत्यन्तग्राममित्यर्थः । उत्त० ३६४ ।

वयछक्क-व्रतषट्कं-प्राणातिपातादिविरतिलक्षणं रात्रिभोजन विरतिपर्यवसानम् । आव० ६६० ।

वयछिद्दाइं-व्रतानां-प्राणातिपातनिवृत्त्यादीनां छिद्राणि-अतिचाररूपाणि-विवराणि व्रतच्छिद्राणि । उत्त० ५८० ।

वयजोग-वाग्योगः-औदारिकवैक्रियाहारकशरीरव्यापाराहृतवाग्द्रव्यसमूहसाचिव्याजीवव्यापारः । आव० ६०६ ।

वयजोगसुय-वाग्योगश्रुतं-द्रव्यश्रुतमेव । आव० ५० ।

वयणं-वचनं-प्रज्ञापनम् । भग० १४७ । वचनम् । प्रश्न० ११८ । वचनं-आज्ञा । प्रश्न० १५१ । वचनं-वाक्यम् । उत्त० ३०७ । वचनं वस्तुवाचि । अनु० १३४ । वदनं-मुखम् । ज्ञाता० ३१ । वचनं-आदेशः । ज्ञाता० १५८ । वचनः-श्रुतस्य पर्यायः । विशे० ४२३ । उच्यत इति वचनं-अर्थः । दश० ७५ । वचनं, चतुर्थी-परिज्ञा । व्य० द्वि० ३९१ अ । वचनं-अभियोगपूर्वक आदेशः । भग० १६८ ।

वयणपज्जाया-ये शब्दाः किल सर्वं वस्तु संपूर्णं प्रतिपादयन्ति ते वचनरूपाः वस्तुनः पर्याया वचनपर्याया उच्यन्ते । विशे० २२७ । सर्वेषामपि वस्तूनामभिलापवाचकाः शब्दा वचनरूपापन्ना वचनपर्यायाः । विशे० २२८ ।

वयणप्पभूय-वचनेन अप्रभूता अल्पभूता वा अल्पत्वं प्राप्ता वचनाल्पभूता वचनात्प्रभूता वा स्तोकाक्षरेति । उत्त० ३८५ ।

वयणभिण्ण-वचनभिन्नं-वचनव्यत्ययः । सूत्रदोषविशेषः । आव० ३७५ ।

वयणभिन्न-वचनभिन्नं यत्र वचनव्यत्ययः । अनु० २६२ ।

वयणमित्त-वचनमात्रं-निर्हेतुकं, सूत्रदोषविशेषः । आव० ३७४ । वचनमात्रं-निर्हेतुकम् । अनु० २६२ ।

वयणविभत्ती-एकत्वद्वित्वबहुत्वलक्षणोऽर्थो यैस्तानि वचनानि विभज्यते कर्तृत्वकर्मत्वादिलक्षणोऽर्थो यया सा विभक्तिः वचनात्मिका विभक्तिः वचनविभक्तिः । ठाणा० ४२८ । वचनविभक्तिः-वचनानां विभक्तिः । अनु० १३४ ।

वयणसमर्क-वचनसमम् । उत्त० ३०४ ।

वयणातिक्कम-वचनातिक्रमः । आव० १७३ ।

वयणाम-अणुमयत्थे । नि० चू० द्वि० १२६ अ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वयणिज्ज-वचनीयः गर्ह्यः । आचा० २५१ ।
वयति-वपति-रोपयति । उत्त० ३६१ ।
वयतेण-वाक्स्तेनः-धर्मकथकादितुल्यरूपः । दश० १८९ ।
वयदुक्कडा-वाग्दुष्कृता-असाधुवचननिमित्ता । आव० ५४८ ।
वयवलिय-वाग्बलिकः- प्रतिज्ञातार्थनिर्वाहकः-परपक्षक्षोभकारिवचना । औप० २८ ।
वयर-वज्रं-रत्नम् । ओघ० ६ ।
वयरक्खमण-वज्रक्षमणः । उत्त० ६६ ।
वयरणी-वैतरणिः-त्रयोदशमपरमाधार्मिकः। सूत्र० १२४।
वयरागर-वज्राकारः-वज्राख्यमणीनामाकरः । भग० १६६ ।
वयवंता-व्रतवन्तः-रात्रिभोजनविरमणषष्ठपञ्चमहाव्रतधारिणः । आचा० ३५० ।
वयव- । नि० चू० प्र० २६० अ ।
वयवलिय-वाग्बलिकः-दृढप्रतिज्ञः । प्रश्न० १०५ ।
वयसमाहारणया-वाक्यसमाधारणया-स्वाध्याय एव वाग्निवेशनात्मिकया वाचा साधारणा वाक्साधारणा । उत्त० ५९२ ।
वयसा-वचसा । ठाणा० ४३ ।
वयसाहारणदंसणपज्जव-वाक्साधारणदर्शनपर्यवा-वाक्साधारणाश्च दर्शनपर्यवाश्च सम्यग्भेदरूपाः। उत्त० ५९२।
वयसुहया-वाचि सुखं यस्यासौ वाक्सुखस्तस्य भावो वाक्सुखता । प्रज्ञा० ४६२ ।
वयस्स-वयस्यः-समानवया गाढतरस्नेहविषयः । जीवा० २८१ । वयस्यः । आव० ८२२ ।
वयायार-वागाचारः वाग्व्यापारः । आचा० ३८६ ।
वरंकुर-वराङ्कुरः-प्रथममुद्भिद्यमानः । जं० प्र० ३२४ ।
वरंग-वराङ्गः-गण्डः । जीवा० २१३ ।
वरंति-वारयति व्याप्तुमिच्छति । सूर्य० ८३ ।
वर-ऐरावते तीर्थकृत् । सम० १५३ । वरं-अत्यन्तमुत्कृष्टम् । जं० प्र० १६७ । वरः-परिणेतरः । ज्ञाता० २४८ । नि० चू० प्र० १४१ आ ।
वरइ-वृणोति-आच्छादयति । जोवा० ३३९ ।
वरकणगसिहस-वर-प्रधानं यत्कनकं तस्य निकषः-कषपट्टके रेखारूपः वरकनकनिकषः । प्रज्ञा० ६६१ ।
वरकणगपूर-वरकर्णपूरः प्रधानकर्णाभरणविशेषः । भग० ३१७ ।
वरकनक-सार्द्धषोडशवर्णिकारूपं स्वर्णम् । (?) ।
वरकमलगब्भगोरी-वरकमलगर्भः-कस्तूरिका तद्वद् गौरी-अवदाता वरकमलगर्भगौरी, श्यामवर्णत्वात्, कस्तूरिकाया इव श्यामेत्यर्थः । ज्ञाता० १२६ ।
वरकलस-वरकलशः । जं० प्र० ४१९ ।
वरका-पारसा कंबला । नि० चू० प्र० २५५ अ । वरितुमिति वरका । सूत्र० ३८८ ।
वरक्क-कोयवगो । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।
वरक्कोलो- । नि० चू० प्र० १२६ अ ।
वरगंध-वररन्धः-वासः । जीवा० १६० । वरगन्धः-प्रवरवासः । औप० २२ ।
वरगंधिय-वरगन्धिकम् । सूर्य० २९३ ।
वरगंधिया-वरगन्धाः वासाः । प्रज्ञा० ८७ ।
वरग-वरः । आव० २९३ । वरकः । वरकः । आव० ५५८ । वरट्टः-धान्यविशेषः । भग० १७४ । मण्यादिमहार्घमूल्यम् । आचा० ३५७ ।
वरघरए-सम्बन्धः वासभवनः । ज्ञाता० १४ ।
वरचंपग-वरचम्पकः-राजचम्पकः । जं० प्र० १८३ ।
वरचीण-वरचीनं-दुकूलवृक्षवल्कस्यैव यत् आभ्यन्तरहीरैर्निष्पाद्यते सूक्ष्मतरं च भवति तत् चीनदेशोत्पन्नं वा । प्रश्न० ७१ ।
वरण-वरणः-सेतुबन्धः । ओघ० ३१ । जलोपरि सकपाटपालीबन्धः । बृ० तृ० १६१ अ । वरणः-वनस्पतिविशेषः । जं० प्र० २४४ ।
वरणसंवरणम्- । आव० ८२५ ।
वरणा-आर्यजनपदविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।
वरण्डक-वरण्डकम् । ओघ० १७४ । विशे० ९८७ ।
वरतरुणी-वरतरुणी-सुभगा स्त्री: । जं० प्र० २२२ ।
वरति-वृणोति-आच्छादयति । सूर्य० २७८ ।
वरतूर-वरतूर्यम् । प्रश्न० ४८ ।
वरत्ता-वरत्रा-चर्ममयीमहारज्जुः । प्रश्न० ५६ । ओघ० १३६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वरदत्त–वरदत्तः–विपाकदशानां द्वितीयश्रुतस्कंधे दशममध्ययनम् । विपा० ८९ । वरदत्तः–मित्रनन्दिराजकुमारः । विपा० ९५ । अरिष्टनेमिशिष्यः । निरय० ४० । नेमिनाथस्य प्रथमशिष्यः । सम० १५२ । नेमिनाथस्य प्रथमभिक्षादाता । सम० १५१ ।

वरदाम–द्रव्यतीर्थविशेषः । आव० ४९८ । जम्बूभरते द्वितीयं तीर्थम् । ठाणा० १२२ ।

वरदिण्ण–नेमिजिनप्रथमभिक्षादाता । आव० १४७ ।

वरधणु–वरधनुः–धनुपुत्रः । व्य० प्र० १९८ आ । वरधनुः-ब्रह्मराजस्य धनुसेनापतेः सुतः । उत्त० ३७७ ।

वरधणुपिया–वरधनुपिता–पारिणामिकिबुद्धया येन जतुगृहान्निष्काशितः कुमारः । आव० ४३० ।

वरधणू–वरधनुः–पारिणामिकीबुद्धौ अमात्यपुत्रः । आव० ४३२ ।

वरधनु–अमात्यः, पारिणामिकीबुद्धौ दृष्टान्तः । नंदी० १६६ । अमात्यपुत्रः । नंदी० १६७ । गुटिकाप्रयोगकारकः । व्य० प्र० २०० आ ।

वरनयरपट्टणुग्गयं– । आचा० ४२३ ।

वरपट्टण–वरपट्टनं–प्रधानाच्छादनकोशकम् । औप० ६८ । वरपत्तनं–वराच्छादनकोशकम् । प्रश्न० ७७ ।

वरपट्टणुग्गय–वरपट्टनोद्गतः-प्रसिद्धतत्तत्पत्तनविनिर्गतः । जीवा० २६९ ।

वरपट्टन–प्रधानवेष्टनकः । भग० ५४२ ।

वरपवरभवण–वरप्रवरभवनं–वराणां प्रवरगेहम् । प्रश्न० ८४ ।

वरपुंडग–वरपुण्ड्रगं-विशिष्टं पुंड्रदेशोद्भवं हरितम् । जीवा० ३५५ ।

वरपुंडरीए–धवलं सहस्रपत्रं पुण्डरीकं, वरं च तत्पुण्डरीकं वरपुण्डरीकम् । सम० ३ ।

वरपुरिस–वरपुरुषो–वासुदेवः । राज० ३३ । वरपुरुषः–वासुदेवः । जीवा० १९१ ।

वरपुरिसवसण–वरपुरुषः-वासुदेवस्तस्य वसनं-वस्त्रं वरपुरुषवसनम् । प्रज्ञा० ३६१ ।

वरप्पसन्ना–वरा चासौ प्रसन्ना च मद्यविशेषे वरप्रसन्ना । प्रज्ञा० ३६४ ।

वरफलहू–वरफलकं–प्रधानफरकः । प्रश्न० ४७ ।

वरफलिहा–वरपरिघा–प्रबलार्गला । प्रश्न० ४८ ।

वरबोन्दिधर–प्रधानसजीवः सुव्यक्तावयवशरीरोपेतः । सूर्य० २८६ ।

वरभ–हस्तिबन्धनम् । उत्त० ४११ ।

वरभवण–वरभवनं–प्रासादः । औप० ४ । वरभवनं–सामान्यतो विशिष्टं गृहम् । जीवा० २७९ ।

वरभूती–वइरभूती वज्रभूतिः–महाकई आयरिओ । व्य० प्र० २२७ आ ।

वरमउड–वरमुकुट–प्रवरशेखरः । प्रश्न० ७० ।

वरमल्लिहायणा–वरं माल्याधानं–पुष्पबन्धनस्थानं शिरः–केशकलापो येषां ते वरमाल्याधाना । भग० ४८० ।

वरमुरय–वरमुरजः–महामर्दलः । प्रश्न० १५९ ।

वरयते–वरयति–सूर्यलेश्यासंस्पृष्टो भवति । सूर्य० ७ ।

वरया–वराकाः । दश० ४७ ।

वररयणरुवचियइयं– । आचा० ४२३ ।

वररुइ–वररुचिः–नन्दस्याष्टाधिकशतश्लोकपाठकः कश्चिद्द्विजजातीयः । आव ६९३ । वररुचिः । उत्त० १०४ ।

वररुची–वररुचिः ब्राह्मणविशेषः, योगसंग्रहे शिक्षादृष्टान्तः, नन्दराजानमष्टशतेन श्लोकानां सेवते । आव० ६७० ।

वरवइरविग्गहिए–वरवज्रस्येव विग्रहः–आकृतिर्यस्य स वरवज्रविग्रहिकः, मध्ये क्षामः । भग० १४५ ।

वरवइरसिंग–वरवज्रश्रृङ्गः । आव० ४१३ ।

वरवण्ण–वरवर्णः–प्रधानचन्दनम् । औप० ६८ ।

वरवम्म–वरवर्म–प्रधानतनुत्राणविशेषः । प्रश्न० ४७ ।

वरवरिया–वरस्य–इष्टार्थस्य वरणं–ग्रहणं वरवरिका । ज्ञाता० १५३ । वरवरिका–समयपरिभाषया घोषणा । आव० १३६ ।

वरवारुणि–वरा चासौ वारुणी च वरवारुणी । जं० प्र० १०० ।

वरवारुणी–वरा चासौ वारुणी च वरवारुणी–सुराविशेषः । जीवा० ३५१ । वरा च वारुणी च । जीवा० २६५ । मदिरा । प्रश्न० १६३ । वरा चासौ वारुणी च । प्रज्ञा० ३६४ । प्रधानसुरा । उत्त० ६५४ ।

वरसुषभा–सुसाधवः । (?)

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वरसत्ति-वरशक्तिः-त्रिशूलम् । जं० प्र० २१२ ।
वरसधर- । भग० ५४० ।
वरसरक-चूर्णकोशकं रूढिगम्यम् । प्रश्न० १५३ ।
वरसिट्ठ-इन्द्रलोकपालस्य यमस्य विमानम् । भग० १९४ ।
वरसीधु-वर च तत्सीधु च । जीवा० २६५ । वरसिन्धु-एकोरुकद्वीपे द्रुमविशेषः । जीवा० १४६ । वरं च तत्सीधु च । जं० प्र० १०० ।
वरसीधू-वरं च तत्सीधु च वरसीधु । प्रज्ञा० ३६४ ।
वरसेणा-वरसेना । विपा० ६५ ।
वरहओ-दवरकः । आव० ४१६ ।
वरहिग-लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ ।
वरांकुर-वराङ्कुरोपेतम् । जीवा० १८८ । वराङ्कुरः-प्रथमोद्भिद्यमानोऽङ्कुरः । जीवा० २२९ ।
वरा-अर्वाग्भागवर्तिनः-आयुष्कापेक्षयाऽल्पायुष्काः । भग० ७४६ ।
वराड-वराटः-कपर्दः । जीवा० ३१ ।
वराडए-वराटकः-कपर्दकः । अनु० १२ । वराटकः-कपर्दकः । ओघ० १२९ ।
वराडग-वराटकः-कपर्दकः । उत्त० ६६५ ।
वराडय-वराटकः- कपर्दकः । आव० ७६७ ।
वराडा-वराटाः-कपर्दकाः । प्रज्ञा० ४१ ।
वरायंस-वरादर्शः-वरदर्पणः । प्रश्न० ८४ ।
वराह-शूकरः । जं० प्र० ३४ । वराहः-वनशूकरः । जं० प्र० ११२ । वराहः-शूकरः । ओप० १८ । द्विखुरश्चतुष्पदः । जीवा० ३८ । वराहः-शूकरः । जीवा० २७२ । सूकरो । नि० चू० द्वि० १२९ आ । शूकरः-वराहः । प्रश्न० ८१ । सुविधिनाथस्य प्रथमशिष्यः । सम० १५२ ।
वराहरुहिर-वराहरुधिरम् । प्रज्ञा० ३६१ ।
वराहा-द्विखुरविशेषाः । प्रज्ञा० ४५ ।
वराहि-वराहिः-दृष्टिविषाहिः, फणाकरणदक्षः । प्रश्न० ७ ।
वराही-वाराही-विद्याविशेषः । आव० ३१८ ।
वरिट्ठ-आगामिन्यामुत्सर्पिण्यां द्वादशमचक्री । सम० १५४ ।
वरिता-वृता । आव० ३५६ ।
वरिया-दरिका । आव० ५५५ । नि० चू० प्र० २६५ अ ।
वरिल्लग-लोमपक्षीविशेषः । प्रज्ञा० ४१ ।
वरिस-वर्षं पानीयम् । जीवा० ३२२ ।
वरिसकण्हा-काश्यपगोत्रभेदः । ठाणा० ३९० ।
वरिसचडकरक-वर्षचटकरकः-वृष्टिविस्तारः । प्रश्न० ४८।
वरिसधर-वृषणः । नि० चू० प्र० २७१ अ । वर्षधरः-वर्द्धितकप्रयोगेण नपुंसकीकृतः । राज० १४८ । वर्धितककरणः । भग० ४६० । वर्षधरः-वर्द्धितकः-कञ्चुकी तदितरश्च । ओप० ९९१ ।
वरिससओवमा-वर्षशतेनोपमा यस्याः सा वर्षशतोपमा, वर्षशतैः केशोद्धारहेतुभिरुपमा अर्थात्पल्यविषया यस्यां सा वर्षशतोपमा । उत्त० ४४५ ।
वरिसारत्त-अतिमेघवृष्टिः । बृ० तृ० २५९ आ । वर्षारात्रः-शरद् । सूर्य० २०९ । वर्षारात्रः । आव० ६२ । वर्षारात्रो-भाद्रपदाश्वयुजौ । ज्ञाता० ६३ ।
वरिसियव्वं-वर्षणम् । ओघ० १३२ ।
वरुट्टा-वरुट्टाः-शिल्पार्याः । प्रज्ञा० ५६ ।
वरुड- । नि० चू० तृ० १८ अ ।
वरुडा- । नि० चू० द्वि० ४३ आ ।
वरुडादि-जातिजुङ्गिकादिः । व्य० द्वि० २६९ आ ।
वरुण-चतुर्थो लोकान्तिकदेवः । ज्ञाता० १५१ । वरुणः-प्रभङ्करविमानवासी चतुर्थो लोकान्तिकदेवः । भग० २७१ । वरुणः-पश्चिमदिक्पालः । जं० प्र० ७५ । वरुणः-वैशाल्यां नागनप्ता । भग० ३३० । वरुणः-पञ्चदशममुहूर्त्तनाम । सूर्य० १४६ । वरुणः-वरुणावरे द्वीपे देवविशेषः । जीवा० ३५१ । चमरेन्द्रस्य तृतीयो लोकपालः । ठाणा० १९७ । वरुणः-गणाभियोगविषये कश्चिद्व्यक्तिः । आव० ८१२ ।
वरुणकाइय-वरुणकायिकः-वरुणस्य कायो-निकायो यस्य स वरुणकायिकः-वरुणपरिवारभूतो देवः । भग० १९९ ।
वरुणदेवयकाइय-वरुणदेवताकायिकः-वरुणसामानिकादिपरिवारभूतः । भग० १९९ ।
वरुणदेवा-मेतार्यमाता । आव० २५५ ।
वरुणप्पभ-वरुणप्रभः-वरुणवरद्वीपे देवः । जीवा० ३५१ ।
वरुणवर-पुष्करवरसमुद्रानन्तरं द्वीपः, तदनन्तरं समुद्रोऽपि । प्रज्ञा० ३०७ । द्वीपविशेषः । अनु० ९० ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वरुणा–लोकान्तिकदेवविशेषः । ठाणा० ४३२ ।
वरुणोद–वरुणोदः–समुद्रविशेषः । जीवा० ३५१ ।
वरुणोदए–वारुणोदकं–वारुणसमुद्रस्य जलम् । जीवा० २५ ।
वरुणोपपात– ठाणा० ५१३ ।
वरेल्लिया–वृत्ता । आव० ९४ ।
वर्ग–राशिः । विशे० ३२८ । स्कन्धपर्यायः विशे० ४१६ ।
वर्चस्वरः–दुन्दुभिस्वरः । सम० १५८ ।
वर्ण–निकषः । सूर्य० ४ ।
वर्तनक–वार्ताकरणम् । विशे० १२५९ ।
वर्त्तल्या– । ओघ० १०२ ।
वर्त्तमानयोग– । भग० ५०० ।
वर्त्तापक–प्रतिजागरकः । व्य० प्र० ५३ अ ।
वर्तिका–चित्रकरणपिच्छिका । आव० ९६ । वर्तिका । विशे० ६१५ ।
वर्तित–सामान्यनिष्पन्नम् । ठाणा० ३८४ ।
वर्त्तुल– । नंदी० १४८ ।
वर्त्तुलविजयार्द्ध–पर्वतविशेषः । ज्ञाता० १२८ ।
वर्द्धकिरत्न–चक्रवर्त्तेरत्नम् । व्य० द्व० ४०१ आ ।
वर्द्धक्यादि–दारुकर्मकरः । दश० २६० ।
वर्द्धित–नपुंसके भेदः । उत्त० ६८३ ।
वर्द्धितकत्व–पुरुषः सन् यो नपुंसकवेदकः । भग० ८९३ ।
वर्द्धमानक–आणंदं अपडिहयं करेति । नि० चू० प्र० २८५ अ ।
वर्द्धमानस्वामी– । आव० २१ । महावीरः । प्रज्ञा० ६ । अखिलश्रुतज्ञानार्थप्रदर्शकः । आव० ६० । वर्द्धमानस्वामी । व्य० प्र० २ ६ आ । वर्धमानस्वामी । व्य० प्र० १७४ अ ।
वर्द्ध–कषः । प्रश्न० १६४ ।
वर्धनी–बहुकारिका । निरय० २६ ।
वर्धितककरण–निर्लाञ्छनकर्म । उपा० ९ ।
वर्ध्र–बन्धनविशेषः । उत्त० ५३ ।
वर्षधर–वर्ष–क्षेत्र–विशेषयः धारयतः । ठाणा० ४०२ ।
वर्षाकल्प–धर्मोपकरणविशेषः । उत्त० ५०३ । कम्बलः । दश० १९९ ।
वर्षारात्र–भाद्रपदाश्वयुग्मासद्वयलक्षणः । व्य० द्वि० ५० अ ।
वर्षावग्रह–अवग्रहविशेषः । सम० २३ ।
वल–वालंजुअवणिओ । नि० चू० प्र० १४८ अ २४७ आ । वलणम् । ओघ० १७७ ।
वलइ–साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४ ।
वलए–वलयः–संसारवलयः कर्मबन्धनं वा । सूत्र० १९५ । वलयः–मध्यशुषिरो वृत्तविशेषः । जीवा० ९७ ।
वलक्ख–वलक्षः–शृङ्खलादिरूपमवलम्बनम् । जीवा० २१३ । वलाक्षं–रूढिगम्यम् । औप० ५५ । वलक्षं–भूषणविधि-विशेषः । जीवा० २६९ । वलक्षम् । जं० प्र० १०६ । शृङ्खलादिरूपमवलम्बनम्, वलक्षो नानामणिमयः । जं० प्र० ५७ ।
वलता– । ठाणा० ८६ ।
वलतामुह–प्रथममहापातालकलशः । ठाणा० २२६ ।
वलभी–गृहाणामाच्छादनम् । जीवा० २७९ । वलभी–छदिराधारस्तत्प्रधानं गृहम् । जं० प्र० १०६ । मध्यमद्वारे नगरम् । बृ० द्वि० ६२ अ ।
वलभीगिह–वलभ गृहम् । जीवा० २६९ ।
वलभीसंठिओ–गृहाच्छादनसंस्थितः । जीवा० २७९ । वलभी–गृहसंस्थानसंस्थितः । जीवा० ३२५ ।
वलभीसंठिया–वलभीसंस्थितः–वलभ्या इव–गृहाणामाच्छादनस्येव संस्थितं–संस्थानं यस्याः सा । सूर्य० ९९ ।
वलय–वलयम् । भग० ३०६ । वलनु–संयमाद् भ्रंशयन् । बुभूक्षादिना वेल्लन् । औप ८७ । वलयं–केतकीकदल्यादि । तथाहि–त्वचा वलयाकारेण व्यवस्थितः, प्रत्येकबादरवनस्पतिकायिकः । प्रज्ञा० ३० । पातालकलशविशेषः । प्रज्ञा० ७३ । वलयं–कङ्कणम् । जं० प्र० १०६ । यत्रोदकं वलयाकारेण व्यवस्थितम्, उदकरहितो वा गर्त्तो दुःखनिर्गमप्रवेशः । सूर्य० ८९ । सूत्र० ३०७ । कटकम् । ठाणा० १७७ । वलयं–वृत्ताकारनद्याद्युदककुटिलगतियुक्तप्रदेशः । भग० ९२ । वलयमिव वलयं–वक्रत्वात्, अधर्मद्वारस्यैकोनविंशतितमं नाम । प्रश्न० २६ । कटकः । औप० ५५ । केतकीकदल्यादि । जीवा० २६ । भूषणविधिविशेषः । जीवा० २६९ । वलयं घनोदधिघनवाततनुवातात्मकं धर्मादिसप्तपृथिवीपरिक्षेपि । आव० ६०० । वलत्–वलवलायमानम् । भग० १२० । वलयं–नद्यादि-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेष्टितभूमिभागः । आचा० ३८२ ।

वलयमरण-वलतो-बुभूक्षापरिगतत्वेन वलवलायमानस्य संयमाद्वा भ्रश्यतो मरण तद्वलन्मरणम् । भग० १२० । संजमजोगेसु वलतो हीणसत्तपाए जो अकामतो मरइ एयं वलयमरणं गलं वा अप्पणो वलेइ । नि० चू० द्वि० ५२ आ ।

वलयबाहा-दीर्घकाष्ठलक्षणबाहा-आवल्लका ।ज्ञाता० १३३।

वलया-कटपल्यानि तृणपल्यानि वा । बृ० द्वि० १५७ अ । प्रमाणाङ्गुलप्रमेयः । अनु० १७१ ।

वलयामरणं-वलन्मरणं मरणस्य चतुर्थो भेदः । उत्त० २३० ।

वलयामुख-पातालकलशः । प्रज्ञा० ७४ । कटाहमक आवर्त्तः । ओघ० १८१ । पातालकलशविशेषः । ठाणा० ४८० । पातलकलशः । प्रज्ञा० ४२८ ।

वलयामुह-वलयामुखम् । ओघ० १८० । वलयामुखम् । आव० २९७ । वेलामुखं-भ्राष्ट्ररूपम् । पिण्ड० १७१ । वडवामुखः पातालकलशः । महाप० । वडवामुखाभिधानः पूर्वदिग्व्यवस्थितः पातालकलशः । सम० ८७ ।

वलयावलिप्रविभक्तिः-पञ्चम नाट्यभेदः । ज० प्र० ४१६।

वलवा- । नि० चू० प्र० २८६ अ ।

वलहरणं- । नि० चू० प्र० १०६ आ ।

वलाणगं- । नि० चू० प्र० २६५ अ ।

वलायमरण-वलतां-संयमान्निवर्त्तमानानां परीषहादिबाधितत्वात् मरणं वलन्मरणम् । ठाणा० ९३ ।

वलाया-वलता-भग्नव्रतपरिणती । सम० ३४ ।

वलि-वलिः शैथिल्यसमुद्भवश्चर्मविकारः । ज० प्र० ११६ ।

वलिअ-वालितो-वलयः सजाता अस्येति वलितो-वलित्रयोपेतः । ज० प्र० १११ । वलितं-सञ्जातवलम् । ज० प्र० ११४ । वलितं-वलनस्वभावम् । ज० प्र० २३५ । वलितम् । ओघ० १०८ । वलितः-क्षामः । प्रश्न० ८० ।

वलिट्ठए-वरिष्ठम् । बृ० द्वि० २८३ ।

वलिता-प्रपन्नः । सम० ११८ ।

वलिय-वलियम् । उत्त० ३०३ । वलितः-वृत्तः । जीवा० १२१ । वलयः संयाता अस्येति वलित्रयोपेतः । जीवा० २७० । उवचियमंसो । नि० चू० प्र० २१२ आ ।

वली-वलिः-मध्यवर्तिरेखारूपा । ज० प्र० २५३ । वलिः-निर्मांसत्वग्विकाराः । ज० प्र० १७० । वली-उदरः । आव० ६७८ ।

वलुसुट्ट- । नि० चू० प्र० ६१ अ ।

वलोवलि- । नि० चू० प्र० २१ आ ।

वल्क-त्वग् । ठाणा० ५२१ ।

वल्कल-छल्ली । प्रज्ञा० ३६ ।

वक्कलचीरि-बाह्यनिमित्तमुद्दिश्य जातिस्मरणे दृष्टान्तः । बृ० प्र० १८७ आ ।

वल्कलचीरी-जातिस्मरणे दृष्टान्तः । आचा० २१ । येनानुभूते क्रियाकलापे पित्रुपकरणं प्रत्युपेक्षमाणेनावाप्तं सामायिकम् । आव० ३४७ ।

वल्गितं-अहिणउपरस्स सिक्खावणा नृत्यविकार एव । नि० चू० तृ० ६१ आ ।

वल्गुलि-पोतजः । भग० ३०३ ।

वल्गुली-पोतजपक्षीविशेषः । दश० १४१ ।

वल्ल-वल्लः-निष्पावः । पिण्ड० १६८ । वल्लः-निष्पावः । ज० प्र० १२४ ।

वल्लकी-वाद्यविशेषः । ज्ञाता० २२९ ।

वल्लभी गृहाणामाच्छादनम् । सूर्य०

वल्लयि-वल्लकी-वीणा-विपञ्ची च । प्रश्न० १५९ ।

वल्लर-क्षेत्रम् । प्रश्न० १४ । क्षेत्रविशेषः । प्रश्न० ३९ । तृणादि । आव० ५७७ । गहनम् । उत्त० ४६२ । वल्लभो जनस्य । सूर्य० २९२ ।

वल्लरी-वल्ली । भक्त० । वल्लरी-वल्ली । तं० ।

वल्लि-वल्ल्यः-वालुङ्क्षीप्रभृतयः । भग० ३०६ । वल्ली:-वालुङ्क्यादिकाः । ज० प्र० १६८ ।

वल्लिकर-मडलिविहाण । नि० चू० प्र० १२ आ ।

वल्ली कूष्माण्डीत्रपुषीप्रभृतिः । जीवा० २६ । वल्लीविशेषः । प्रज्ञा० ३१ । वल्ल्यः-कूष्माण्डीत्रपुषीप्रभृतयः । प्रज्ञा० ३० । अनन्तरा-षड्जनाः-माता पिता भ्राता भगिनी पुत्रो दुहिता च । व्य० द्वि० ८४ आ । गुडूचीप्रभृतिः । ज्ञाता० १८१ । नागवल्ल्यादि । ज्ञाता० ३३ । वल्ली:-त्रपुषीप्रभृतिः । ज्ञाता० ७८, ६५ ।

वल्लीकरणम्- । प्रज्ञा० ४४७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ववगय-व्यपगतं-स्वयं पृथग्भूतम् । भग० २६३ । व्यपगतं-ओघतश्चेतनापर्यायादपेत: । भग० २६३ । व्यपगत:-परिभ्रष्ट: । जीवा० १०३ । व्यपगत:-परिभ्रष्ट: । प्रज्ञा० ८० । व्यपगत:-स्वयं पृथग्भूत: देयवस्तुसंभव: आगन्तुको वा । प्रश्न० १०८ । व्यपगतं- ओघतया चेतनापर्यायादचेतनत्वं प्राप्तम् । प्रश्न० १५५ ।

ववगयसंजोग-व्यपगत: संयोग:-संयोजनादोषरहित: । प्र० ११२ ।

ववत्था-व्यवस्था । आव० ६२ ।

ववदेश-व्यपदेश:-व्याज: । प्रश्न० १२५ ।

ववरोविअ-व्यपरोपित:-व्यापादित: । आव० ५७४ ।

ववरोविओ-व्यपरोपित: । आव० ६८ ।

ववरोविज्ज-व्यपरोपयेत्-प्रच्यावयेत् । आचा० ३६२ ।

ववरोविज्जसि-व्यपरोपयिष्यसि-अपेतो भविष्यसि । ज्ञाता० १३४ ।

ववसइ-व्यपसति-कर्त्तुमभिलषति । जीवा० २५४ ।

ववसाइ-व्यवस्यति । आव० ६८८ ।

ववसाओ-विशिष्टोऽवसयो-निश्चयो व्यवसाय:, अहिंसा० याश्चतुश्चत्वारिंशत्तमं नाम । प्रश्न० ९९ । व्यवसाय:-व्यापार: । उत्त० १४४ । व्यवसाय: । जीवा० २५४ ।

ववसात-व्यवसायं-तत्त्वनिश्चयम् । ठाणा० ३५३ । व्यवसाय:-वस्तुनिर्णय:-पुरुषार्थसिद्ध्यर्थमनुष्ठानं वा । ठाणा० १५१ ।

ववसातसभा-व्यवसायसभा यत्र पुस्तकवाचनतो व्यवसायं-तत्त्वनिश्चयं करोति । ठाणा० ३५२ ।

ववसाय-व्यवसाय:-अनुष्ठानोत्साह: । सम० ११७ ।

ववसायसभा-व्यवसायसभा-व्यवसायनिबन्धनभूता सभा । राज० १०८ ।

ववसिय-त्यक्तम् । उ० मा० ।

ववहरति-व्यवहरति: । आव० ११० ।

ववहरमाण-व्यवहरन् । उत्त० २७६ ।

ववहार-व्यवहारं-प्रायश्चित्तदानादिकम् । भग० ३८५ । व्यवहार:-अन्योऽन्यं दानग्रहणादिविवाद: । ठाणा० १८३ । व्यवहार:-कथञ्चिदापन्नदोषव्यपोहाय प्रायश्चित्तलक्षण: । ठाणा० २११ । व्यवहार:-भिन्नकव्यवहारादिरनेकधा । ठाणा० २६३ । व्यवहार:-मुमुक्षुप्रवृत्तिनिवृत्तिरूप: । ठाणा० ३१७ । व्यवहार:-क्रयविक्रयरूपो वणिग्धर्म: । उत्त० २७२ । व्यवहारो-नारकतिर्यग्नरामरपर्याप्तकापर्याप्तकबालकुमारादिसंसारिव्यपदेश: । आचा० १५६ । कथञ्चिदापन्नदोषव्यपोहाय प्रायश्चित्तलक्षण: । ठाणा० । २११ । व्यवहरणं-व्यवहरतीति वा व्यवह्रियते वा अपलेप्यते सामान्यमनेन विशेषान् वाऽऽश्रित्य व्यवहारपरो व्यवहार: । ठाणा० ३९० । व्यवहरणं व्यवहार:, व्यवहरति स एव वा व्यवहार: विशेषतो अवह्रियते-निराक्रियते सामान्यं तेन व्यवहार: । विशे० ९०४ । व्यवहारं-विवादच्छेदनम् । प्रश्न० ९७ । व्यवहार: । आव० ६१ । व्यवहार:-व्यवहारसत्यम् । ठाणा० ४८६ । व्यवहार:-व्यवहारविषय: । उत्त० २७६ । व्यवहारो-मुमुक्षुप्रवृत्तिनिवृत्तिरूप: । भग० ३८४ । व्यवहरणं व्यवहार:-लोकस्यैहिकामुष्मिकयो: कार्ययो: प्रवृत्तिनिवृत्तिलक्षण: । सूत्र० ३७२ । श्रेणिव्यवहारादिर्व्यवहार: । ठाणा० ४९६ । विविधं विधिवद्वाऽपवहरणं आचरणं व्यवहार: यतिकर्त्तव्यतारूप: । उत्त० ६४ । प्रमादास्खलितादौ प्रायश्चित्तदानरूपमाचरन् व्यवहारम् । उत्त० ६४ । व्यवहार: । दश० १०८ । व्यवहार:-विवाद: । विपा० ४० । व्यवहार:-लोकविवक्षा । प्रज्ञा० २५८ । व्यवहार:-नयविशेष: । प्रज्ञा० ३२७ । व्यवहार:-विवाद: । आव० ५०२, ६२७ । व्यवहार:-प्रक्षेप: । आव० ८२३ । राजकुलकरणभाषाप्रदानादिलक्षणो व्यवहार: । आव० १२९ । व्यवहार:-कथञ्चिदापन्नदोषव्यपोहाय प्रायश्चित्तलक्षण: । दश० ११० । येन मुनिर्व्यवहरति स आगमादिव्यवहारो व्यवह्रियतेऽनेनेति व्यवहार:, यदपि च व्यवहर्तव्यं मुनिर्व्यवहरति सोऽपि व्यवहार: । व्य० द्वि० ३६४ अ । व्यवहार:-विचित्रं विधिना वा-सर्वज्ञोक्तेन प्रकारेण वपनं-तप:प्रभृत्यनुष्ठानविशेषस्य दानं इति वचनात् हरणमतीचारदोषजातस्य, अथवा संभूय द्वित्रादिसाधूनां क्वचित्प्रयोजने प्रवृत्तौ यद् यस्मिन्नाभवति तस्य तस्मिन् वपनमितरस्माद्धरणम् । व्य० प्र० ३ आ । व्यवहरण व्यवह्रियते वा स । व्यवह्रियते वा तेन विशेषेण वा सामान्यमवह्रियते निराक्रियतेऽनेनेति

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लोकव्यवहारपरो वा । व्यवहारः विशेषमात्राभ्युपगमपरः । ठाणा० १५२ । व्यवहारः-भण्डनम् । व्य० द्वि० ३१ अ ।

ववहारअक्खेवणी-आक्षेपिणीकथायाः तृतीयो भेदः । ठाणा० २१० ।

ववहारग-व्यवहारक चौर्यसाधनम् । आव० ८२३ ।

ववहारच्छेद-व्यवहारच्छेदः । आव० २६० ।

ववहारनय-लोकव्यवहारप्रधानो नयो व्यवहारनयः । अनु० २६५ ।

ववहारव-आगमश्रुतादिपञ्चप्रकारव्यवहाराणामन्यतमयुक्तः । भग० ९२० । पंचविह आगमादिववहारं जो मुणइ सम्मं सो ववहारवं । नि० चू० तृ० १२८ आ । आगमश्रुताज्ञाधारणाजीतलक्षणानां पञ्चानां उक्तरूपाणां व्यवहाराणां ज्ञाता । ठाणा० ४२४ ।

ववहारसच्च-व्यवहारसत्य-यथा दह्यते गिरिः, गलति भाजनं, अनुदरा कन्या, अलोमा एडका इत्यादि । दश० २०६ ।

ववहारसच्चा-व्यवहारो-लोकविवक्षा, व्यवहारतः सत्या व्यवहारसत्या, पर्याप्तिकसत्यभाषायाः सप्तमो भेदः । प्रज्ञा० २५६ ।

ववहारिए-प्ररूपणामात्रव्यवहारोपयोगित्वाद् व्यावहारिकम् । अनु० १८१ । व्यवहारिकः-यो निगोदावस्थादुद्धृत्य पृथिवीकायिकादिभेदेषु वर्त्तते स लोकेषु दृष्टिपथमागतः सन् पृथिवीकायिकादिव्यवहारमनुपततीति । प्रज्ञा० ३८० । प्ररूपणामात्रव्यवहारोपयोगित्वाद् व्यावहारिकः । अनु० १८० ।

ववहारी-उपयोगः । ओघ० १३६ । व्यवहारी-सांयात्रिकः । सूत्र० १९९ । व्यवहारी-व्यवहरतीत्येवंशीलो व्यवहारी व्यवहारक्रियाप्रवर्त्तकः प्रायश्चित्तदायी । व्य० प्र० ३ अ ।

ववहिय-व्यवहितं-अन्तर्हितम्, सूत्रदोषविशेषः । आव० ३७४ । प्रकृतमुक्त्वाऽप्रकृत व्यासतोऽभिधाय पुनः-प्रकृतमुच्यते तत् व्यवहितम् । अनु० २६२ ।

वशीकरण-वशीकरणादियोगाभिधायकानि हरमेखलादिशास्त्राणि । सम० ४९ ।

वशीकरणचूर्ण-अभियोगस्य प्रथमो भेदः । ओघ० १९३ ।

वसंत-वसन्तो-निवसमानः । आव० ६४४ । वसन्तः-चैत्रादिः । भग० ४६२ । वसन्तः-फाल्गुनचैत्रौ । ज्ञाता० ६३ । १६० । वसन्तः-नवममासः । सूर्य० १५३ । वसन्तः पञ्चम ऋतुः । सूर्य० २०६ ।

वसंतपुर-वसन्तपुरं-इह लोके कायोत्सर्गफलमिति दृष्टान्ते जितशत्रुराजधानी । आव० ७८६ । नगरं यत्र जितशत्रु राजा । आव० ३७२ । नगरं यत्र जितशत्रुराजा । आव० ३७८ । वसन्तपुरं-नगरं यत्र धनाभिधः सार्थवाहः । आव० ३८४ । क्रोधदृष्टान्ते नगरम् । आव० ३९१ । यत्र जितशत्रुराजा । आव० ३९३ । श्रोत्रेन्द्रियोदाहरणे नगरम् । आव० ३९८ । वसन्तपुरं-चक्षुरिन्द्रियान्तर्दृष्टान्ते नगरम् । आव० ३९९ । वसन्तपुरं-स्पर्शेन्द्रियदृष्टान्ते जितशत्रुराजधानी । आव० ४०२ । वसन्तपुरं-औत्पत्तिकीबुद्धिदृष्टान्ते गजविषये नगरम् । आव० ४१९ । वसन्तपुरं-परलोके नमस्कारफलविषये नगरम् । आव० ४५३ । वसंतपुरं-यत्र अगीतार्थसंविज्ञविहारिगच्छः । आव० ५२ । यत्र जीर्णश्रेष्ठिदुहिता । आव० ९८ । नगरविशेषः । आव० ११५ । एकपिण्डिकेन्द्रनागस्य जन्मभूमिः । आव० ३५२ ।

वसंतपुरए-वसन्तपुरकः-ग्रामविशेषः यत्र सामायिकः-कुटुम्बी । सूत्र० ३८६ ।

वसंतमास-वसन्तमासः-नवममासः । ज० प्र० ४९० । वसन्तमासः । आव० १७३ ।

वसंतमेंठ-वसन्तमेण्ठः-शिक्षायोगदृष्टान्ते प्रद्योतराज्ञः हस्तिपकः । आव० ६७४ ।

वस-इन्द्रियपारतन्त्र्यं विषयपारतन्त्र्यम् । ज्ञाता० २३३ । वशः-आत्मायत्तः । उत्त० ३१३ । वशः-पारतन्त्र्यम् । ज्ञाता० १३४ ।

वसइ-वसतिः-उपाश्रयः । जीवा० २७९ ।

वसट्ट-वशार्त्तः-इन्द्रियवशेन पीडितः । विपा० ४१ । वश-विषयपारतन्त्र्यम् । प्रश्न० ५७ । वशेन-इन्द्रियपारतन्त्र्येण-ऋतः-पीडितो वशार्त्तः वशं वा-विषयपारतन्त्र्यं ऋतः-प्राप्तः वशार्त्तः । ज्ञाता० २३४ । वशार्त्तः-वशः-इन्द्रियविषयकषायाणां तत आर्त्तः वशार्त्तः । आचा० २५३ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वसट्टमरण-इंदियविसएसु रागदोसकसायवसट्टो स मरंतो वसट्टमरणं । नि० चू० द्वि० ५२ आ । वशेन-इन्द्रियवशेन ऋतस्य-पीडितस्य दीपकलिकारूपा क्षिप्तचक्षुषः शलभस्येव यन्मरणं तद् वशार्त्तमरणम् । भग० १२० । वशार्त्तमरणं, मरणस्य पञ्चमो भेदः । उत्त० २३० । वशेन-इन्द्रियविषयपारतन्त्रेण ऋता-बाधिता वशार्त्ताः स्निग्धदीपकलिकावलोकनात् शलभवत् म्रियते । सम० ३३ ।

वसण-वसे वट्टतीति-सुअभत्थो वा अब्भसो । नि० चू० प्र० १०२ अ । व्यसनं-राजादिकृताऽऽपत् । प्रश्न० ४३ । वृषणः-अण्डः । विपा० ४६ । व्यसनं-शोककारणम् । बृ० द्वि० १६८ अ । व्यसनं-दुखं द्यूतादि वा । आव० ६०१ । व्यसनं-चौर्यद्यूतादिः । भग० ४६६ । वृषणः-पोत्रकः । उपा० २२ । व्यसनं-राज्याद्युपप्लवः । ज्ञाता० ७६ ।

वसणविणास-वृषणविनाशः-वर्धितककरणम् । सम० १२६ ।

वसति-शय्या । प्रश्न० १२० । वसतिः-आलयः सुप्रमार्जितः स्त्रीपशुपण्डकविवर्जितश्च । आव० ५२६ । ब्रह्मचर्यगुप्तेर्भेदः । आव० ५७२ ।

वसनं-वस्त्रम् । जीवा २०६ । आव ८२८ ।

वसन्तपुर-यत्र हस्तीतोलनाय प्रयोगोऽभूत् । नंदी० १५३ । वसन्तपुरं-इभ्यवधूदाहरणे पुरम् । दश० ९७ । नगरविशेषः, आवासंवासदृष्टान्तेऽरिमर्दनराजधानी । पिण्ड० ४८ । आधायाः परावर्तितद्वारे नगरम् । पिण्ड० १०० । आच्छेद्यद्वारविवरणे जिनदासवास्तव्यं नगरम् । पिण्ड० १११ । सहसम्मत्यादिदृष्टान्ते जितशत्रुराजधानी । आचा० २१ । वसन्तपुरनगरं-जितशत्रुराजधानी । ओघ० १५८ । चेटीदृष्टान्ते पुरम् । विशे० ६२२ ।

वसभ-वृषभः । भग० ५८२ । वृषभः-गीतार्थः । ओघ० २०६ । वृषभः-गीतार्थः । व्य० द्वि० १६८ अ । वृषभः-प्रतिपन्नगच्छभारः । व्य० (?) । वृषभः-उपाध्यायः । बृ० द्वि० ३ अ । वृषभः-वैयावृत्यकरणसमर्थः । ओघ० ६१ । गीतार्थः । ओघ० २३ । वृषभः-साण्डगौ । विपा० ४८ । गीतार्थः । ओघ० २३ । गच्छस्स सुभासुभकारणेसु भारूव्वहणसमत्थो । नि० चू० प्र० ३२८ अ । वृषभः-गच्छशुभाशुभभारोद्वहनसमर्थः । बृ० प्र० २६८ अ । गिहियचक्को भवति एरिसो वसभो । नि० चू० प्र० ३०१ आ । वृषभः-गीतार्थसाधुः । बृ० प्र० २४२ आ । वृषभः-गच्छशुभकार्यचिन्तकः । बृ० प्र० ३१३ आ ।

वसभगाम-वृषभग्रामः-मूलक्षेत्रम् । बृ० प्र० ३०५ आ ।

वसभपरिसा-वृषभपर्षद् । बृ० द्वि० १०२ आ । नि० चू० तृ० ३८ आ । गीयावलंबतो वसभपरिसा । नि० चू० द्वि० १९ अ ।

वसभाणुजाए-वृषभानुजातः-वृषभस्यानुजातः-सदृशः वृषभाकारेण चन्द्रसूर्यनक्षत्राणि यस्मिन् योगेऽवतिष्ठन्ते सः । सूर्य० २३३ ।

वसभानुग-वृषभानुगः यः पुनरेकस्मिन् कस्मिन् कल्पे स्थितः सन् वाचयति तिष्ठति वा स वृषभानुगः । व्य० प्र० १२१ आ ।

वसमाण-वैश्रमणः-नवकल्पविहारी । आव० ७१३ । वसन्तः-वास्तव्यः । आव० ३५५ । तत्थ जं तं वसंते । नि० चू० द्वि० १२७ अ । वसमानः-मासकल्पविहारी । आचा० ३३६ । विहरंतो । नि० चू० प्र० १४६ अ ।

वसलग-वृषलः-अधमः शुद्रजातिस्त्रीवर्गप्रविचारकः । सूत्र० ३२५ ।

वसह-वृषभः-अहोरात्रे मुहूर्तेऽष्टविंशतितमः । जं० प्र० ४९१ । वृषभः-प्रधानः । जं० प्र० ५२६ । वृषभः समग्रसंयमभारोद्वहनात् । आव० ५०२ । वृषभं-वैयावृत्यकरम् । ओघ० ६४ ।

वसहवोही-शुक्रस्य चतुर्थी वीथिः । ठाणा० ४६८ ।

वसहाणुगत-जो एक्कसिम कप्पे ठितो वाएइ चिट्ठइ वा । नि० चू० तृ० १३६ अ ।

वसहि-वसति-निवासः । अनु० २२५ । वसति-उपाश्रयः । दश० २१८ । वसतिः-वासकः । ओघ० ७६ । वसति-उपाश्रयः जं० प्र० १२१ । वसतिः । आव० २२५ ।

वसहिपायरास-वसतिप्रातराशः-आवासस्थानः प्रातर्भोजनकलश्च । ज्ञाता० १९३ ।

वसहिसंबद्धा-वसहिए संबद्धा । नि० चू० प्र० १९१ आ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वसही-वसतिः । आव० १८६, ६३६ ।

वसा-अस्थिमध्यरसः-स्नेहविकृतिः । ठाणा० २०५ । शरीरः-स्नेहविशेषः । प्रश्न० ८ । शारीरः-स्नेहः । प्रश्न० १६ । वसा । प्रज्ञा० ८०, २६३ । आव० ८१३ ।

वसाणुग वशं-आयत्ततामनुगच्छतः । उत्त० ३८३ ।

वसामि-प्रभवामि । आव० ५१५ ।

वसिट्ठ-वशिष्ठः-उत्तरनिकाये षष्ठ इन्द्रः । भग० १५७ ।

वसिट्ठकूड-वशिष्ठकूटं-शौमनसवक्षस्कारपर्वते कूटम् । ज० प्र० ३५३ ।

वसिम-कमढकम् । ओघ० ८२ । वसिमम् । आचा० २६६ ।

वसिया-वशिका-आयत्ता । बृ० प्र० ६० अ ।

वसीकरण-वश्यताहेतुः । ज्ञाता० १८७ । वशीकरणं-वश्यताकारकम् । विपा० ५४ । आधर्मिकयोगे वशीकरणम् । आव० ६६२ ।

वसीय-अवसाव उषितः । उत्त० ३८७ ।

वसुंधरा-वसुन्धरा-दक्षिणरुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ । उत्कृष्टमालापहृते सुरदत्तगृहणो । पिण्ड० १०१ । इशानेन्द्रस्याग्रमहिष्याः राजधानी । ठाणा० २३१ । चमरेन्द्रस्य चतुर्थाऽग्रमहिषी । ठाणा० २०४ । नवमचक्रेः स्त्रीरत्नम् । सम० १५२ । असुरेन्द्रस्य चतुर्थाऽग्रमहिषी । भग० ५०३ । इशानेन्द्रस्याष्टमाऽग्रमहिषी । भग० ५०५ । उत्तरपश्चिमरतिकरपर्वतस्य दक्षिणस्यामीशानदेवेन्द्रस्य सर्वरत्नाराजधान्यां तुरीयाग्रमहिषी । जीवा० ३६५ । दक्षिणरुचकवास्तव्याऽष्टमीदिक्कुमारीमहत्तरिका । ज० प्र० ३६१ । धर्मकथाया दशमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० ज्ञाता० २५३ ।

वसु-द्रव्यं-तद्भूतः कषाकालिकादिमलापगमाद्योतरात इत्यर्थः । वसुः साधुः । आचा० २४० । वसुः-उपरिचरो राजा, सत्यवादो । जीवा० १२१ । द्रव्यम् । आव० १४५ । वसुः-चतुर्दशपूर्व्याचार्यः । आव० ३१५ । वसुः-धनुवसुः-योगसग्रहे आपत्सु दृढधर्मदृष्टान्ते उज्जयिन्यां वणिग्विशेषः । आव० ६६७ । वसुः-अचलभ्रातृपिता । आव० २५५ । महाबलराज्ञो चतुर्थो मित्रः । ज्ञाता० १२१ । धर्मकथाया दशमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५३ । वसुः-साधु । आचा० २४० । वसुः-देवः । आव० ५०४ । असख्यान्तरकगामी । भक्त० । वसुः-देवः । प्रश्न० ५० ।

वसुगुत्ता-इशानेन्द्रस्याग्रमहिष्याः राजधानी । ठाणा० २३१ । धर्मकथायाः दशमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५३ । इशानेन्द्रस्याग्रमहिषी । भग० ५०५ ।

वसुदत्ता-सोमदत्तपुरोहितभार्या । विपा० ६८ ।

वसुदेव-नवमवासुदेवबलदेवपिता । सम० १५३ । वसुदेवः-द्वारवत्यधिपतिः । अन्त० ५ । दशार्हकुलनंदनः, वैयावृत्य उदाहरणम् । ओघ० १७९ । वासुदेवपिता । आव० २०२ । वसुदेवः-सौर्यपुरनृपतिः । उत्त० ४८१ । कामकथायां-रूपवर्णनदृष्टान्ते वसुदेवः । दश० १०९ । वासुदेवपिता । आव० ३५८ । वसुदेवः-समुद्रविजयानुजः । प्रश्न० ९० । वसुदेवः-वासूदेवपिता । आव० ४५५ । वसुदेवः-कृष्णवासुदेवपिता । आव० १६३ । जराकुमारपिता । नि० चू० प्र० १९४ ।

वसुनामिया-वसुनामिका उत्तरपश्चिमरतिकरपर्वतस्य पूर्वस्यामीशानदेवेन्द्रस्य रत्नराजधान्यां प्रथमाग्रमहीषी । जीवा० ३६५ ।

वसुपत्ता-वसुप्राप्ता-उत्तरपश्चिमरतिकरपर्वतस्य दक्षिणस्यामीशानदेवेन्द्रस्य रत्नोच्चयाराजधान्यां द्वितीयाग्रमहीषी । जीवा० ३६५ ।

वसुपुज्ज-वसूनां पूज्यो वसुपूज्यः, द्वादशमतीर्थंकृत् । आव० ५०४ । वासुपूज्यपीता । सम० १५१ ।

वसुपूज्य-वसुपूज्यः-वासुपूज्यपिता । आव० १६१ ।

वसुबन्धु-सर्वतोऽग्निप्रदीपनकामात्यः । व्य० द्वि० ४३२ अ ।

वसुभूई-वसुभूतिः-इन्द्राग्निवायुभूतिगणधराणां पीता । आव० २५५ । वसुभूतिः । पउ० ३९, ४१ ।

वसुभूती-वसुभूतिः-योगसंग्रहेऽविश्रितोपधानविषये पाटलिपुत्रनगरे श्रेष्ठी । आव० ६६८ ।

वसुमंति-भाववसूहि ताणि जस्स अत्थि सो वसुमंति, इंदियाणि जस्स वसे वट्टंति सो, णाणदसणचरित्तेसु जो वसति णिच्चकाल सो, व्युत्सृति पापं-अन्यपदार्थाख्यानं

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

चारित्रं वा । नि० चू० तृ० २३ आ ।

वसुमती-मालापहृतद्वारविवरणे यक्षदिन्नगृहिणी । पिण्ड० १०८ । भीमराक्षसेन्द्रस्य द्वितीयाग्रमहिषी । ठाणा० २०४ । दधिवाहनधारिणीसुता । आव० २२३ । धर्म० धर्मकथायाः पञ्चमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।

वसुमित्त-वसुमित्रः उत्त० ३७६ ।

वसुमित्ता-इशानेन्द्रस्य सप्तमाऽग्रमहिषी । भग० ५०५ । वसुमित्रा-उत्तरपश्चिमरतिकरपर्वतस्य दक्षिणस्यामीशानदेवेन्द्रस्य सर्वरत्नाराजधान्यां तृतीया महिषी । जीवा० ३६५ । धर्मकथाया दशमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५३ । इशानेन्द्रस्याग्रमहिष्या राजधानि । ठाणा० २३१ ।

वसुल-वृषलः । आचा० ३८८ । भूतत्थो । दश० चू० १०६ । ज्ञाता० १६५ ।

वसुलि-वसुलः-दुर्भगः नैष्ठूर्य्यवाचको नादः । दश० २१५ ।

वसुहं- । ज्ञाता० २१३ ।

वसुहर-वसुधरः-द्रव्यधरः षट्खण्डवर्त्ति द्रव्यपतिः । ज० प्र० १४७ ।

वसुहारा-वसुधारा-तीर्थंकरजन्मादिष्वाकाशाद् द्रव्यवृष्टिः । भग० २०० ।

वसू-इशानेन्द्रस्य पञ्चमाऽग्रमहिषी । भग० ५०५ । वसुः-चतुर्दशपूर्वी आचार्यः । आव० ३१४ । वसूः-चतुर्दशपूर्विण आचार्याः, तिष्यगुप्तगुरवः । उत्त० १५८ ।

वसूते-इशानेन्द्रस्याग्रमहिष्या राजधानि । ठाणा० २३१ ।

वस्तु-वादकाले राजामत्यादि । ठाणा० ४२३ ।

वस्तुविज्ञान-किमिदं राजाऽमत्यादि सभासदादि वा वस्तु दारुणमदारुणं भद्रकमभद्रकं वेति निरूपणम् । उत्त० ३६ ।

वस्तुल-शाकविशेषः । सूर्य० २९३ । हरितविशेषः । जीवा० २६ ।

वस्तुसमूह-कार्यकारणात्मकः । ठाणा० ४९४ ।

वस्तू-स्थानम् । भग० ३४२ ।

वस्त्रकल्पिक- । बृ० प्र० ६४ आ ।

वस्त्रपुष्यमित्र-आर्यरक्षितशिष्यः । विशे० १००२ ।

वस्त्वन्तरन्यास-यथा गोरपि सन्नश्वोऽयमिति । ठाणा० २६ ।

वस्सासणा-परिणामणा । नि० चू० प्र० २८८ अ ।

वहंत-योगवाहिनम् । बृ० प्र० २३२ अ ।

वह-वधः-यष्ट्यादिताडनम् । सम० १२६ । वधः-घातस्ताडनं वा । उत्त० ४१५ । वधः-लकुटादिप्रहारः । उत्त० ४५६ । निरयावल्यां पञ्चमवर्गस्य तृतीयमध्ययनम् । निरय० ३९ । निरयावल्यां पञ्चमवर्गस्य चतुर्थमध्ययनम् । निरय० ३९ । वधः-ताडनम् । आव० ५८८ । वधः-शिरच्छेदादिसमुद्भूतपीडास्वरूपः । विशे० १३६ । वधो-हिंसा । ज्ञाता० २३९ । वहः-स्कन्धः । विपा० ४६ । वधः-हननं कशादिभिस्ताडनम् । आव० ८१८ । वध-पीडा । दश० ७६ । त्रयोदशमपरीषहः । आव० ६५६ ।

वहई-वहति-आसेवते । उत्त० ६०९ ।

वहए-वधकः-स्वयं हन्ता व्यथको, चपेटादिना ताडकः । ज० प्र० १२३ ।

वहगत्ता-व्यधकता-ताडकता । भग० ५८१ ।

वहण-वहनं-यानपात्रम् । प्रश्न० ८ । वहनं-उह्यतेऽनेनेति वोढव्यमिति वहनं शकटादिः । उत्त० ५५० । हननं प्राणवधस्याष्टमः पर्यायः । प्रश्न० ५ । वहनम् । आव० ७१ ।

वहणी-वहनी-आयतं वृत्तं काष्ठं वणीति लोके । आव० ६३२ ।

वहती-परिभोगं करेति । नि० चू० प्र० २५३ अ ।

वहमाणं-वहमानं-नद्यादिश्रोतोऽर्धति व्याप्रियमाणं वा । औप० ९४ ।

वहमूलिया-वधः-प्राणिघातः उपलक्षणान्महारम्भमहापरिग्रहानृतभाषणमायादयश्च मूलं-कारणं यस्याः सा वधमूलिका । वधो वा विनाशस्ताडनं वा मूलं-आदिर्यस्याः सा वधमूलिका । उत्त० २८० ।

वहलपरण-मूर्खः । नि० चू० प्र० २८९ आ ।

वहस्सइ-बृहस्पतिर्दत्तनामा पुरोहितपुत्रः, दुःखविपाके पञ्चममध्ययनम् । विपा० ३५ ।

वहस्सतिदत्त-सोमदत्तपुरोहितसुतः । विपा० ६८ ।

वहा-देवाद्युपसर्गजनितं भयं चलनं वा व्यथा । भग० ९२६ ।

वहाए-वधाय । भग० ६८४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वहिए-व्यथितः कम्पमानसकलाङ्गोपाङ्गतया चलितः । उत्त० ४६१ ।

वहित- । नि० चू० द्वि० १४७ अ ।

वहितव्वग-वहनीयम् । आव० ८२२ ।

वहिनो-प्रवाहः । दश० २४७ ।

वहिय-पन्था-मार्गः । भग० १०६ । विनाशितम् । आव० ७१२ । अवलोत: । उपा० ४० । विगलद्वह-लानन्दाश्रुदृष्टिभिः सहर्षं निरीक्षिता यथावस्थितानन्यसा-धारणगुणोत्कीर्तनलक्षणः । अनु० ३७ । व्यथितः-प्रहा-रादितः । ज० प्र० २३९ ।

वहिलगा-उट्टबलिद्दादी । नि० चू० तृ० ३७ अ ।

वहिही- । ओघ० १५९ ।

वहु-वधूः । आव० ७८९ ।

वहुकार- । नि० चू० प्र० २३२ अ ।

वहुगा-लघुकुलवधूः । व्य प्र० २४८ ।

वहेइ-व्यथति हति वा । (?) ।

वहेमि-हन्मि । ज्ञाता० १६५ ।

वा-समुच्चये । सूर्य० ६ । प्रकारान्तसूचने । सूर्य० १६ । वाशब्दो विकल्पार्थो अवधारणार्थो वा । ठाणा० ४३ । चकारार्थो द्रष्टव्यः । ठाणा० ३८४ । समुच्चये । भग० २० । समुच्चये । ज० प्र० ५११ । समुच्चये । सूर्य० २६ । समुच्चये । विकल्पे वा । सूर्य० २८६ । उपमार्थो भिन्नक्रमश्च । उत्त० ३३६ । इवार्थो भिन्नक्रमश्च । उत्त० ३३६ । पूरणे यद्वा वा शब्दोऽयं विकल्पार्थे । उत्त० ३८८ । औपम्ये-भिन्नक्रमश्च । उत्त० ४०६ । अनुक्तप्रकारान्तरद्योतकः । बृ० द्वि० १६६ अ । इवार्थे । विशे० ३०७ । चशब्दार्थे । विशे० १२२७ । यथार्थे । विशे० ६७५ । पूरणे । उत्त० ५२६ । विकल्पार्थः । ज्ञाता० ७६ ।

वाइंगण-इगुपक्कुणगो । नि० चू० द्वि० १५७ अ ।

वाइगणि-गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३२ । कुसुमं-वृन्ताकी-कुसुमम् । प्रज्ञा० ३६० ।

वाइए-वातिकः-उत्सूनत्वभाजनः । विशे० १०३० । वातिकः-उच्छूनत्वभाजनः । ठाणा० १३८ ।

वाइओ-वाचिकः-वाचा निर्वृत्तः-वाक्कृतः । आव० ५७१, ७७८ ।

वाइगं णाम मज्जतं । नि० चू० प्र० १०२ अ ।

वाइज्जंताण- । ज्ञात० (?) ५२ ।

वाइत-पीडितः । उत्त० २६२ ।

वाइद्ध-व्याविद्धं विपर्यस्तरत्नमालावद् । आव० ७३१ । व्याविद्धां-विशिष्टद्रव्योपदिग्धां वक्राम् । भग० ७०५ ।

वाइद्धक्खर-यद् व्यत्यासितवर्णविन्यासं विपर्ययोपन्यस्त-वर्णसन्तानमित्यर्थः, तद् व्याविद्धाक्षरम् । विशे० ४०६ ।

वाइम-वातव्यं-कुविन्दैर्वस्त्रविनिर्मितिमश्वादिः । दश०८७ ।

वाइय-कलाविशेषः । ज्ञाता० ३८ । वातिकं-अनि-यन्त्रितः । प्रश्न० ५६ । वाद्यकला । सम० ८४ ।

वाइया वातिका । आव० ४८५ ।

वाइल-वातबलो वणिग्विशेषः । आव० २२५ ।

वाई-वादी-वादिलब्धिमन्तः । परप्रवादुकनिग्रहसमर्थः । ज० प्र० १५४ । वादी । आव० २६३ । वादी-वादलब्धि-सम्पन्नः । ओघ० १६ ।

वाईए-वातीनं-वातोपहतं । वातेन पातितम् । राज० ६ ।

वाउ-वातः-उच्छ्वासादिलक्षणः । प्रश्न० ३२ । वायुः ज० प्र० ४९१ ।

वाउए-व्यावृतः-महामात्रः । ओप० ६२ ।

वाउकुमार-वायुकुमाराः-सोमस्याज्ञोपपातवचननिर्देशवर्त्ती देवः । भग० १९५ । वायुकुमारः भुवनपतिभेदविशेषः । प्रज्ञा० ६६ ।

वाउकुमारि-वायुकुमारीः-सोमस्याज्ञोपपातवचननिर्देशवर्ती देवी । भग० १९५ ।

वाउक्कलिए-वातोत्कलिका समुद्रस्येव वातोत्कलिका । (?)

वाउक्कलिया-समुद्रोत्कलिकावद् वातोत्कलिका । भग० १९६ । समुद्रस्येव वातोत्कलिका । प्रज्ञा० ३० । वातोत्कलिका-स्थित्वा २ यो वातो वाति सा वातोत्क-लिका । भग० ६८३ ।

वाउक्काएइ-वातमुद्गरति-शब्दं करोति-रटति । आव० ११४ ।

वाउडत्तणं-प्रावृतत्वम् । आव० ८५४ ।

वाउत्तरवडिंसग-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वाउद्धयविजयवेजयंतीपडागच्छत्तातिच्छत्तकलियं-वातोद्धतविजयवैजयन्तीपताकाछत्रातिछत्रकलितं-वातोद्धता वायुकम्पिता विजयः-अभ्युदयस्तत्संसूचिका वैजयन्त्यभिधाना याः-पताकाः, अथवा विजयः इति वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका उच्यन्ते तत्प्रधाना वैजयन्त्यो विजयवैजयन्त्यः पताकास्ता एव विजयवर्जिता वैजयन्तः छत्रातिछत्राणि-उपर्युपरि स्थितानि छत्राणि तैः कलितम् । जीवा० १७५ । वाणारसी नगरविशेषः काशी । भग० १९३ ।

वाउपवेस-वायुप्रवेशः-गवाक्षः । ओघ० ५२ ।

वाउप्पवेस-वायुप्रवेशः-गवाक्षः । ओघ० ५२ ।

वाउप्पिया-वातोत्पत्तिका रूढ्यावसेया । प्रश्न० ८ ।

वाउब्भाम-अनवस्थितवातः-वातोद्भ्रामः । भग० १९६ । वातोद्भ्रमः-अनवस्थितोवातः । जीवा० २९ ।

वाउभूई-वायुभूतिः तृतीयगणधरः । आव० २४० ।

वाउरिय-मृगबन्धनविशेषेण चरतीति वागुरिकः । प्रश्न० १३ ।

वाउल-व्याकुलं असमञ्जसम् । भग० ३०६ । व्याकुलः । आव० ५४२ । व्यावृतः-व्यग्रः । आव० ७२२ । व्याकुलः । आव० ८२२ ।

वाउलण-व्याकुलता । व्य० द्वि० ३ अ ।

वाउला-व्याकुला-व्यावृता । आव० ३५३ ।

वाउलेंति-व्यामोहमुत्पादयति । नि० चू० प्र १८४ आ ।

वाउल्लग-पुरिसपुत्तलगो । नि० चू० प्र० ३९ आ ।

वाउल्लेंति-व्याकुलयति । आव० ३४३ ।

वाउवेग-वायुवेगः-शरीरान्तर्वर्त्तीवातजवः । जीवा० २७६। वायुवेगः-शरीरान्तर्वर्त्तीवातजवः । ज० प्र० ११७ ।

वाऊ-वातः-वायुः । उत्त० ६९३ । वातीति वायुः-वातः । उत्त० ६९३ । ठाणा० ३०२ ।

वाऊलिअ-वातूलिकः-नास्तिकः । दश० ४६ ।

वाओली-वातोली-वातमण्डलिकाः । भग० १९६ ।

वाकरण-व्याकरणं-परेण प्रश्ने कृते उत्तरम् । ज्ञाता० ६१। व्याकरण-उत्तरसूत्रम् । सूर्य० ९५ ।

वाकवासी-वल्कलवासी । औप० ९१ ।

वाकुट्टी- । नि० चू० प्र० १०८ आ ।

वाक्कोक्कुच्य-यत्तु तज्जल्पति येनान्यो हसति, तथा नानाविधजीवविरुतानि मुखातोद्यवादितां च विधत्ते तत् । उत्त० ७०९ ।

वाक्यं- । आव० ६८ ।

वाक्यभेदः- । आचा० ५५ ।

वागतकणडए-वल्कतृणकठाः । मर० ।

वागय-वाकजं-सनातस्यादिवाकेभ्यो यज्जायते, यथा सनसूत्रम् । उत्त० ५७१ ।

वागरण-व्याक्रियमाणत्वाद्वयाकरणम् । भग० ११६ । शब्दलक्षणशास्त्रम् । औप० ९३ । शब्दलक्षणशास्त्र-अपृष्टोत्तररूपम् । ज० प्र० ५४२ । व्याकरणम् । आव० ७९३ । व्याक्रियत इति व्याकरणः-प्रश्नार्थः । भग० २२१ । व्याकरणः-शब्दलक्षणः । ज्ञाता० ११० । व्याकरण-शब्दशास्त्रम् । भग० ११४ । व्याकरण-पदार्थधर्मनिरूपणम् । बृ० तृ० २६ अ । व्याकरण-यथावस्थितार्थप्रज्ञापनम् । आचा० २२८ । व्याकरणः-संस्कृतशब्दप्राकृतशब्दव्याकरणः । नंदी० ५० । वागरणं-व्याक्रियते-अभिधीयते इति व्याकरणं प्रश्ने सति निर्वचनतयोच्यमानः पदार्थः । सम० ७२ ।

वागरति- । ज्ञाता० १०६ ।

वागरिज्ज-व्यागृणीयात्-विविधमभिव्याप्त्याऽभिदध्यात् व्याकुर्याद्वा प्रकटयेत् । उत्त० ५६ ।

वागरित्तए-व्याकर्तुं-उत्तरं दातुम् । भग० ७०७ ।

वागल-वल्कल-तरुत्वक् । ज्ञाता० २१३ ।

वागलवत्थनियत्थ-वल्कल-वल्कस्तस्येद वाल्कलं तद्वस्त्रं निवसितं येन स वाल्कलवस्त्रनिवसितः । भग० ५१६ । वल्कल-वल्कः तस्येद वाल्कल तद्वस्त्र निवसितं येन स वाल्कलवस्त्रनिवसितः । निरय० २६ ।

वागली वल्लीविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

वागलोलोइया- । नि० चू० प्र० २५४ आ ।

वागा- । नि० चू० प्र० १२१ अ ।

वागुत्ती-वावल्लफरुसपिसुणसावज्जप्पवत्तणणिग्गहकरणमाणेण वासगोवणेण वयणगुत्ति । नि० चू० प्र० १७ अ ।

वागुरा-अङ्गुलीच्छादयित्वा पादावप्पपरिच्छादयति सा वागुरा । बृ० द्वि० २२२ आ । मृगबन्धनम् । अनु०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

११० ।

वागुरिक-व्याधः । ओव० २२३ ।

वागुरिय-वागुरिकः-लब्धकः । सूत्र० ३२१ ।

वागुरुया-मिए वागुराहिं वहुत्ता । नि० चू० द्वि० ४३ आ ।

वाग्गुप्तिः-याचनापृच्छनपृष्टव्याकरणेषु वाङ्नियमो मौनमेव वा । तत्त्वा० ९-४ ।

वाग्मी-कृतमुखः । नि० चू प्र० २७७ आ । धृष्टतरः । नि० चू० द्वि० १६४ आ । वाग्मी-प्रभुः । जीवा० १२२ ।

वाग्योग-औदारिकवैक्रियाहारकशरीरव्यापाराहृतवाग्द्रव्यसमूहसाचिव्याजीवव्यापार वाग्योगः । आव० ५८३ ।

वाघाइम-व्याघातः-पर्वतादिस्खलनं तेन निर्वृत्तं व्याघातिमम् । सूर्य० २६६ । व्याघातवत् अभिभूतः । ओप० ३८ ।

वाघाइमपाहुडिया-व्याघातिमप्राभृतिका-या सूत्रार्थपौरुषीवेलायां क्रियते । व्य० प्र० २६२ आ ।

वाघाइय-विशेषेणाघातो व्याघातः-सिंहादिकृतः शरीरविनाशः तेन निर्वृत्तं तत्र वा भवं व्याघातिमम् । आव० २६२ ।

वाघाए-व्याघातः-पर्वतादिस्खलनम् । सूर्य० २६६ ।

वाघाओ-व्याघातो-अलोकाकाशेन प्रतिस्खलनम् । प्रज्ञा० ५०५ । व्याघातो-दीर्घदुःखोपनिपातरूपः । पिण्ड० १७२ । व्याघातः-अलोकाकाशेन प्रतिस्खलनम् । जीवा० २० । व्याघातः-पर्वतादिस्खलनम् । जीवा० ३८४ । व्याघातः-गमनप्रतिबन्धः । ओघ० ४७ । व्याघातः-न ग्राह्यः कालः । ओघ० २०१ ।

वाघाडिया-वग्घाडिका-उद्घट्टकारिणी । बृ० तृ० २४७ आ ।

वाघाय-व्याघातः-यथा अच्छभल्लेन काला वोष्टौ च खादितः । व्य० द्वि० ४०७ अ । व्याघातः-सिंहव्याघ्रादिकृतः । आचा० २६२ ।

वाघुण्णित-व्याघूर्णितं-दोलायमानम् । ज्ञाता० ३१ ।

वाघुन्निय-व्याघूर्णितम् । ज्ञाता० ३५ ।

वाघ्रापत्य-गोत्रविशेषः । नंदी० ४९ ।

वाचक-विनेयानां पूर्वगतसूत्रवाचकः । (?)।

वाचनाचार्य-आचार्यविशेषः । ठाणा० २१९ । गुरुभूतः । ठाणा० ३२४ । कल्पस्थितः । प्रज्ञा० ६४ ।

वाचनासम्पत्-विदित्वोद्देशनादिचतुर्भेदभिन्ना सम्पत् । उत्त० ३९ ।

वाचालता-वाग्वीर्यम् । उत्त० २६७ ।

वाचाला-सन्निवेशविशेषः दक्षिणोत्तरलक्षणः । आव० १९५ ।

वाचिक-मयेदृशी निरवद्या भाषा भाषितव्या, नेदृशी सावद्येति । बृ० प्र० २१६ अ । वाचिकः-अभिनयविशेषः । जं० प्र० ४१४ ।

वाचोयुक्ति- । आचा० १३७ ।

वाजिकरण-कामशास्त्रविहितप्रयोगः । उपा० ८ ।

वाजीकरण-वाजीकरणं-शुक्रवर्द्धनेनाश्वस्येव करणं, आयुर्वेदस्याष्टमाङ्गम् । विपा० ७५ ।

वाटकः- । नंदी० १६३ । वाटकः । उत्त० ६०६ ।

वाटिका- । उत्त० ३८३ ।

वाड-वाटकः । आव० ४२६ । वाटः-वाटकः । उत्त० ४९० । वाटः-पाटः । उत्त० ६०५ । गोस्थानम् । उपा० ४६ । पलायनम् । बृ० प्र० २१७ आ ।

वाडग-वाटः-वाटकः-वृत्तिः । प्रश्न० २२ । वाटकम् । आव० ७४४ । वाटकः-परिच्छिन्नः-प्रतिनियतः सन्निवेशः । पिण्ड० १०३ । पाडगेति संज्ञा घरपंती । नि० चू० प्र० १८७ अ । नि० चू० द्वि० १२७ आ । गाविओ जत्थ दुज्झंति । नि० चू० प्र० १५९ अ ।

वाडगपति-वाटकपतिः-वसत्यनुगतवाटकैकस्वामी । व्य० द्वि० २४३ आ ।

वाडहाणग-वाटहानकः । आव० ७१८ । वाटधानाकः-वाटधानकवास्तव्यः । उत्त० ३०२ ।

वाडाण-हरितविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

वाडो-वाडो । ओघ० १३७ । वाटिः-वृत्तिः । बृ० प्र० १८२ अ ।

वाण-पूरणार्थो निपातः । आव० २५९ ।

वाणवकत-वेत्रवम् । जीवा० २१० ।

वाणपत्था-वने भवा वानी प्रस्थानं प्रस्था-अवस्थितिर्वानी प्रस्था यषां ते वानप्रस्थाः । भग० ५१९ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वाणप्पत्थ-वने-अटव्यां प्रस्था-प्रस्थानं गमनमवस्थानं वा सा अस्ति यस्य स वानप्रस्थः-ब्रह्मचारी । औप० ९० ।

वाणमंतर-वैश्रमणस्याज्ञोपपातवचननिर्देशवर्ती देवः । भग० १९९ । वनानामन्तरेषु भवाः । जं० प्र० ४६ । व्यन्तरः अन्तरं नामावकाशः तच्चेहाश्रयरूपं द्रष्टव्य, विविधं भवननगरावासरूपमन्तरं यस्य स व्यन्तरः अथवा विगतमन्तरं मनुष्येभ्यो यस्य स व्यन्तरः, यदि वा विविधमन्तरं-शैलान्तरं कन्दरान्तरं वनान्तरं वा आश्रयरूपं यस्य स व्यन्तरः, यदि वा वानमन्तर इति पदसंस्कारः, तत्रेयं व्युत्पत्तिः-वनानामन्तराणि वनान्तराणि तेषु भवा वानमन्तराः । प्रज्ञा० ६९ । वनान्तरेषु वनविशेषेषु भवो अवर्णागमकरणात् वानमन्तरः, वने भवः वानः स चासौ व्यन्तरः वानमन्तरः वानव्यन्तरः । भग० ३७ । व्यन्तराः-विविधान्यन्तराणि उत्कर्षापकर्षात्मकविशेषरूपाणि निवासभूतानि वा गिरिकन्दरविवरादीनि येषां तेऽमी व्यन्तराः । उत्त० ७०१ । वनानामन्तरेषु भवाः पृषोदरादित्वादागमे वानमन्तराः । जं० प्र० ४६ । व्यन्तरायतनम् । आव० २९५ ।

वाणमंतरीओ-वैश्रमणस्याज्ञोपपातवचननिर्देशवर्तिन्या देव्यः । भग० १९९ ।

वाणारसि-वाणारणी-श्रीपार्श्वजन्मभूमिः । आव० १६० । वाणारसी-महापद्मचक्रीराजधानी । आव० १६१ । वाणारसी-दत्तवासुदेवपुरम् । आव० १६२ । वाणारसी-नारायणवासुदेवनिदानभूमिः । आव० १६३ टी० । वाणारसी-नगरविशेषः काशी । भग० १६३ ।

वाणारसी-वाराणसी-संवरोदाहरणे पुरी । आव० ७१३ । वाराणसी-संवरोदाहरणे पुरी, भद्रसेनजोर्णश्रेष्ठीवास्तव्या पुरी । आव० ७१३ । वाराणसी उत्तरगुणप्रत्याख्याने नगरी । आव० ७१६ । वाराणसी इहलोके कायोत्सर्गफलमिति दृष्टान्ते पुरी, यत्र सुभद्रया कायोत्सर्गकृतः । आव० ८०० । यत्र मेरुण्डको दिव्यकः । उत्त० ३५६ । वाराणसी । उत्त० ३७९ । वाराणसी-ब्रह्मगुणनिरूपणे जयघोषविजयघोषवास्तव्यानगरी । उत्त० ५२१ । वानारसी-श्रीपार्श्वजन्मभूमिः । आव० १६० । आव० २२१ । वानारसी-पारिणामिक्यां धर्मरुचिराजधानी आव ४३० । वाराणसी-पुरीविशेषः । आव० ३८९ । काशीजनपदे राजधानी, आर्यक्षेत्रम् । प्रज्ञा० ५५ । यत्र काममहावनम् । भग० ६७५ । भद्रसार्थवाहवास्तव्या नगरी । निरय० २९ । पारिणामिकीबुद्धौ नगरी । नंदी० १६६ । नगरी । ज्ञाता० २५३ । चुलणीपितावास्तव्या नगरी । उपा० ३१ । सुरादेवगाथापतिवास्तव्या नगरी । उपा० ३४ । शङ्खनृपतिराजधानि । ज्ञाता० १४१ । मृदङ्गतीरद्रहस्थानम् । ज्ञाता० ६६ । काममहावनचैत्यस्थानम् । ज्ञाता० २५१ । सोमिलवास्तव्या नगरी । निरय० २३ ।

वाणिए-वाणिजः-वणिग्जातिः । उत्त० ४८२ ।

वाणिघडकूटं- । बृ० प्र० १५१ आ ।

वाणिज्ज-वाणिज्यः-वाणिज्यकलोपजीवी । जीवा० २७९ । वाणिज्यं-वणिग्व्यवहारम् । प्रश्न० ९७ । वाणिज्यं-व्यापारः । उत्त० २७९ ।

वाणिज्जेइ-वाणिज्यं-सत्यानृतमर्पणग्रहणादिषु न्यूनाधिकार्पणम् । जं० प्र० १२२ ।

वाणिणी-वणिग्भार्या । आव० ८२६ ।

वाणिय-वाणिजा वालिञ्जुकाः । बृ० द्वि० २७३ आ ।

वाणियग-वाणिजकः-वणिक् । प्रश्न० ३० ।

वाणियगाम-यत्र दूतिपलासचैत्यम् । भग० ४३९, ५०१, ५३२, ७५८ । वणिग्ग्रामः-नगरविशेषः । अन्त० २३ । वणिग्ग्रामः-मित्रराजधानी । विपा० ४५ । वणिग्ग्रामः-विजयमित्रसार्थवाहवास्तव्यनगरम् । विपा० ५१ । आनन्दगाथापतिवास्तव्या नगरी । उपा० १ ।

वाणियग्गाम-वाणिज्यग्रामम् । आव० २१५ । वाणिजग्रामः । आव० २१४ । वणिग्ग्रामः-ग्रामविशेषः । अनुत्त० ८ ।

वाणीरा-वानीरा-सिन्धुसेनसुता ब्रह्मदत्तराज्ञी । उत्त० ३७९ ।

वात-मतमभ्युपगम्य पंचवयवेन त्र्यवयवेन वा पक्षप्रतिपक्षपरिग्रहात् छलजातिविरहितो भूतार्थान्वेषणपरो वादः । नि० चू० प्र० २४८ अ । वातः-सम्मार्ति जीवविशेषः । आचा० ५५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वातकरग-वातकरकः । जीवा० २३४ ।

वातकोण-क्षुरप्रः । आव० ३६६ ।

वातखंधा- । ठाणा० ८६ ।

वातजोगजुत्त-वातयोगयुक्त प्राणवायुना सर्वक्रियासु प्रवर्त्तितम् । प्रश्न० ३१ ।

वातपलिक्खोभ- । ठाणा० ४३२ ।

वातफलिह-वातस्य परिहननात् परिघः-अर्गला परिघ इव परिघः, वातस्य परिघः वातपरिघः । ठाणा० २१७ । ठाणा० ४३२ ।

वातफलिहखोभ-वातं परिघवत् क्षोभयति-हतमार्गं करोतीति वातपरिघक्षोभः । ठाणा० २१७ ।

वातमंडलिया-वातण्डलिका-मण्डलेनोर्ध्वंप्रवृत्तो वायुः । ठाणा० २१६ ।

वाताइद्धं-सेप्पडयं । नि० चू० प्र० १२५ आ । तोप्पडुयं अनिष्पन्नमित्यर्थः । नि० चू० प्र० १२३ आ ।

वातायन- । आचा० ३०९ ।

वाताहड-मज्जणा । नि० चू० तृ० २७ आ ।

वाति-दुरादागच्छति । भग० ७१३ । वादिः-तीर्थिकः । ठाणा० २६८ ।

वातिए-वातेन तत्प्रजनं मूर्च्छनम् । ओघ० २१६ ।

वातिक-धूर्तः । सूत्र० ११३ ।

वातिग-विकटम् । बृ० तृ० २०९ आ ।

वातित्त-वातिकः-वातो निदानमस्येति । ठाणा० २६५ ।

वातीण-वातीनं-वातोपहतं वातेन पातितम् । जीवा० १८७ ।

वातोली-वातः । आचा० । वातमण्डली । प्रज्ञा० ३० । मण्डलीकवातः । उत्त० ६९४ ।

वात्तमानिक-अभूतपूर्वं इत्यर्थः । ठाणा० ४९४ ।

वात्स्य-वत्सापत्यम् । (?) ।

वाद-जल्पः : ठाणा० ३६५ । वादः-तत्र मतमभ्युपगम्य पञ्चावयवेन त्र्यवयवेन वा वाक्येन यत्तत्समर्थनं स छलजातिविरहितो भूतार्थोऽन्वेषणपरो वादः । सम० २४ । वादः-प्रमाणतर्कसाधनोपालम्भः सिद्धान्ताविरुद्धः पञ्चावयवोपपन्नः पक्षप्रतिपक्षपरिग्रहः वादः । सूत्र० २२६ ।

वादं-विकल्पन-वातो वा । ठाणा० ३७२ ।

वादत्ति-वातपूरिओ । नि० चू० द्वि० ७७ आ ।

वादन-करयडिडिमकिणिककंडयानां वादनम् । राज० ५२ ।

वादी-वादलब्धिसम्पन्नः । ओघ० १९ ।

वादु-धावनम् । नि० चू० द्वि० ७० अ ।

वाधिउं-वर्धितुम् आव० ५३८ ।

वानमन्तर-भवनपतिविशेषः । ज० प्र० ३८५ ।

वानरअ-वानरकः । आव० २६२ ।

वानरजूहवइ-साध्वनुकम्पा लब्धसम्यक्त्वः । मर० ।

वानरर्षिः- । ज० प्र० ५४५ ।

वानरविद्या-विद्याविशेषः । प्रश्न० ८९ ।

वान्ता-पतिता । दश० १०६ ।

वापी-समवृता । नि० चू० द्वि० ७० आ । जीवा० २७६ ।

वाबाहा-व्याबाधा । ज्ञाता० ९७ । व्याबाधा । ज०प्र० १२४ ।

वाम-कामस्तत्प्रवृत्तिः । नि० चू० प्र० २५२ अ । वामः-वामपर्श्वव्यवस्थितत्वात् प्रतिकूलगुणत्वाद्वा । ठाणा० २१६ । प्रतीपम् । प्रश्न० ३१ ।

वामण-वामनं-यल्लक्षणयुक्त कोष्ठं चतुरश्रलक्षणोपेतं ग्रीवाद्यवयवहस्तपादं च तद्वामनम् । सम० १५० । वामनः-कालानौचित्येनातिह्रस्वदेहः प्रश्न० २५ । मडहकोष्ठं यत्र हि पाणिपादाशिरोग्रीवं यथोक्तं प्रमाणोपेतं यत्पुनः शेष कोष्ठं तन्मडभं-न्यूनाधिकप्रमाणं तद्वामनम् । ठाणा० ३५८ । वामनं-लक्षणयुक्तमध्यं ग्रीवादौ हस्तपादयोरप्यादिलक्षणन्यूनं संस्थानम् । भग० ६५० । वामनं-चतुर्थं संस्थानम् । जीवा० ४२ । वामनः-खर्वशरीरः । प्रश्न० १६० । यत्र पुनरुरुउदरादिप्रमाणलक्षणोपेतं हस्तपादादिकं हीनं तद्वामनसंस्थानम् । प्रज्ञा० ४१२ । वामनं-मडभकोष्ठं संस्थानम् । आव० ३३७ । यत्र हृदयोदरपृष्ठ सर्वलक्षणोपेतं शेषं तु हीनलक्षणं तत् वामनम् । अनु० १०२ ।

वामणग-वामनकः हीनहस्तपादाद्यवयवः । व्य० प्र० २३१ आ ।

वामणसंठाण-वामनसंस्थानम् । प्रज्ञा० ४७२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वामणि-वामनिका-अत्यन्तह्रस्वदेहाः ह्रस्वोन्नतहृदयकोष्ठा। जं० प्र० १६१ । धात्रिविशेषा । ज्ञाता० ३७ ।

वामणी-वामनी-अत्यन्तह्रस्वदेहा ह्रस्वोन्नतहृदयकोष्ठा वा । औप० ७७ ।

वामद्दण-वाममर्द्दनं-परस्परस्याङ्गमोटनम् । औप० ६५ । व्यामर्द्दनं-परस्परेणाङ्गमोटनम् । भग० ५४२ ।

वामन-सर्वगात्रहीनम् । नि० द्वि० ४३ आ :

वामवक्का-हीनहस्तपादावयवा । व्यव० प्र० २८५ अ ।

वामना-ह्रस्वशरीरा धात्री । ज्ञाता० ४१ ।

वामभुयंत-वामभुजान्तः-वामपार्श्वः । सूर्य० २८७ ।

वामलोकवादी-वामं-प्रतीपं लोकं वदति यः सतां लोकवस्तूनामसत्वस्य प्रतिपादनात्स वामलोकवादी । प्रश्न० ३१ ।

वामा-पार्श्वनाथस्य माता । सम० १५१ ।

वामावट्टे-वामं चीवट्टतिसि विवरीयकारी । नि० चू० तृ० ८० आ ।

वामावर्त-यथा भण्यते तथा अकुर्वाणः । बृ०(?)१२८ अ ।

वामीरा-मराकडणं । नि० चू० प्र० १६८ आ ।

वामुत्तग-वामोत्तकः । जं० प्र० १०५ ।

वामेइ- । भग० ८१ ।

वामेति-वमति-वमनं करोति । भग० १८६ ।

वामोत्तओ-वामोत्तकः-भूषणविधिविशेषः । जीवा० २६८।

वायंतिउ-वाचा अन्तःपरिच्छेदो वागन्तस्तेन निर्वृत्तो वागन्तिकः-आभवनव्यवहारः । व्य० द्वि० ९४ अ ।

वायंतियवहारं-स्वस्वकुलममत्वेन वागन्तिकव्यवहारं वागोवान्तः परिसमाप्ति वागंत सूत्रभवो वागन्तिकः स चासौ व्यवहारश्च तं कुरुत । व्य० द्वि ३० आ ।

वाय-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० । पाकः-स्विन्नतारूपः । अनु० १४३ ।

वायए-वाचकः-पूर्वगतश्रुतधारी । बृ० तृ० २१७ अ ।

वायकंडग-वातकण्डयः-जङ्घायां वातकण्टकः । बृ० द्वि० १२३ आ ।

वायकंत-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

वायकम्म वातकर्म । ओघ० १९८ ।

वायकरए-वातकरकः-जलशून्यः करकः । जीवा० २१४ ।

वायकरग-वातकरकः-जलशून्यः करकः । राज० ७१ । जलशून्यः करकः । जं० प्र० ५८ । वातकरकः-जलशून्यः करकः । जीवा० २१४ । वातकरकः । जं०प्र० ४१० ।

वायकुंठ-परवादिमहणो । नि० चू० प्र० २८८ आ ।

वायकूड-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

वायग-वाचकः-पूर्वविद् । प्रज्ञा० ५ । विनेयान् वाचयतीति वाचकः । नंदी० ५० । वाचकः-आचार्यः । बृ० प्र० २७६ आ । वाचकः-उपाध्यायः । आव० ६१ । वाचकः-पूर्वधरः । आव० ५३२ ।

वायज्झय-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

वायगत्त-वाचकत्वं-आचार्यत्वम् । आव० २९३ ।

वायडा-व्याकृता-स्पष्टा प्रकटार्था, असत्यामृषाभाषाभेदः । दश० २१० ।

वायण-वचनं-प्रतिपादनम् । ठाणा० ४२८ ।

वायणपडिसुणणा-वाचना-सूत्रप्रदानलक्षणा तस्याः प्रतिश्रवण-प्रतिश्रवणा वाचनाप्रतिश्रवणा । आव० २६४ ।

वायणा-वाचनं वाचना विनेयाय निर्जरायै सूत्रदानादि । ठाणा० १९० । वाचना-सूत्रार्थप्रदानलक्षणा । सम० १०८ । वाचना-सूत्रार्थप्रदानम् । नदी २१० । वाचना-शिष्याध्यापनलक्षणा । अनु० १६ । शिष्यं प्रतिगुरोः प्रयोजकभावो वाचना-पठनम् । उत्त० ५८४ । वाचना-पञ्चमा परिज्ञा । व्य० द्वि० ३६१ अ । वाचना-सूत्रग्रहणम् । प्रश्न० १२६ । वाचना-सूत्रप्रदानलक्षणा । आव० २६४ । वाचनं वाचना परतः श्रवणम्, अधिगमः उपदेशश्च । आव० ३७७ । वाचना-शिष्यस्याध्यापनम् । दश० ३२ । पातना-जीवस्य भ्रंसना । प्रश्न० ६ ।

वायणाए-वाचनायै-वाचनार्थम् । ज्ञाता० ६१ ।

वायणायरिए- । ठाणा० २४० ।

वायणायरिय-वाचनाचार्यः-आचार्यविशेषः । दश० ३१ ।

वायनिसग्ग-अपानेन पवननिर्गमः-वातनिसर्गः । आव० ७७९ ।

वायपलिक्खोभ-वातोऽत्रापि वात्या तद्वद्वातमियत्वात् परिक्षोभश्च परिक्षोभहेतुत्वात् सा वातपरिक्षोभः, कृष्णराजेर्नाम । २७१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वायप्पभ-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

वायफलिहा-वातोऽत्रापि वात्या तद्वद्वातमिश्रत्वात् परिघश्च दुर्लङ्घत्वात् सा वातपरिघः, कृष्णराजिनाम । भग० २७१ ।

वायमंडलिया-वातमण्डलिका-वातोली । भग० १९६ । वातमण्डली-वातोली । प्रज्ञा० ३० ।

वायर-विहारः । नि० चू० प्र० १४६ आ ।

वायालिय-व्यालैश्चरतीति वैयालिकः । प्रश्न० ३७ ।

वायलेस-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

वायवण्ण-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

वायविक्खलिअं-वाग्विस्खलितं-लिङ्गभेदादिस्खलितम् । दश० २३६ ।

वायव्व-वायुर्देवता वायव्या दिग् । भग० ४९३ । वायव्यः-वायुरस्यास्तीति वायवो वातिकः । विपा० ३५ ।

वायव्वा-षष्ठी दिशा । ठाणा० १३३ । वायवी । आव० २१५ ।

वायस-वायसः-काकः-लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ । वायसः-चलचित्तः, काकः । आव० ७९८ । लोमपक्षिविशेषः । प्रज्ञा० ४९ ।

वायसपरिमंडल-वायसादीनां पक्षिणां यत्र स्थानदिक्स्वराश्रयणात् शुभाशुभफलं चिन्त्यते तत् वायसपरिमण्डलम् । सूत्र० ३१९ ।

वायसयविहंग-वायसविहंगः-काकविहङ्गः । प्रश्न० ८ ।

वायसिंग-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

वायसिट्ठ-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

वायस्सिओ-वागाश्रितः । आव० ६७९ ।

वाया-वाचा-अभिलापः । आव० ५२४ ।

वायाइद्धं-अकालेनैव शुष्कं सङ्कुचितम् वलीभूतम् । ओघ० २११ ।

वायाम-लगुडिभमाडणं, उवलयकट्टणं । नि० चू० प्र० ९८ अ । व्यायामः-तिर्यक्प्रसारितोभयबाहुप्रमाणो मानविशेषः । ज० प्र० २४२ । व्यायामः-व्यापारः । ठाणा० २० ।

वायामण-वायामनं-व्यायामकरणम् । जीवा० १२२ ।

वायायण- । बृ० प्र० १६५ अ ।

वायावत्तं-पञ्चसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १० ।

वायाविद्ध-वाताद्विद्धं अर्वाक् शुष्कम् । बृ० द्वि० २४४ आ ।

वायाविरिय-वाग्वीर्यं-वाचिवीर्यं-वाचालता । उत्त० २६७ ।

वायाहड-वाताहृतः-आकस्मिकः । बृ० तृ० १३३ अ । वाताहृतः-आगन्तुकशैक्षः । बृ० तृ० ३६ आ ।

वायाहयग-वाताहतं वायुनेषच्छोषमानीतम् । उपा० ४२ ।

वायु-वायु-पञ्चममुहूर्त्तनाम । सूर्य० १४६ ।

वायुभक्खिणो- । निरय० २५ ।

वायुभूति-वायुभूतिः-चमरस्य विकुर्वणाविषयकोद्देशके अनगारः । भग० १५६ ।

वायूपक- । व्य० द्वि० २४१ आ ।

वारंवारेण- । ज्ञाता० २१३ ।

वार-पङ्कप्रभायां महानारकः । ठाणा० ३६५ । वारः । आव० ५५९ । वेला । आव० ५१४ । वारः-हस्तच्युतः । निरय० १८ । वारकः । बृ० प्र० २१९ आ ।

वारए-वारकः-अशुद्धपाठनिषेधकः । भग० ११२ । वारकोऽशुद्धपाठनिषेधकः । ज्ञाता० ११० । वाराकः-गडुकः । उपा० ४० ।

वारओ-वारकः । आव० ६३ । वारको-प्रश्रवणव्युत्सर्जनान्तरमुदकस्पर्शनार्थं भाजनम् । बृ० द्वि० २५३ आ ।

वारक-लघुघटः । नंदी० ६२ । अनु० १५२ । गण्डः । ज० प्र० ५७ । वारकः । आव० १०३ । वारकः-लघुघटः । पिण्ड० ९० । वारकः । बृ० द्वि० ६१ अ ।

वारग-परिवाडी । नि० चू० प्र० ७२ आ । वनस्पतिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । वारकः-मरुदेशप्रसिद्धनामा माङ्गल्यघटः । ज० प्र० १०१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वारडिय रंगयुक्तानाम् । ग० ।

वारण-दोषेभ्यो निवारणम् । ओघ० १५८ ।

वारणा-वारण-निषेधः, प्रतिक्रमणस्य चतुर्थं नाम । षड्भेदभिन्नं प्रतिक्रमणमेव । आव० ५५२ । वारणा-अनाचारस्य प्रतिषेधनम् । व्या० द्वि० ७२ अ ।

वारत्त-सवेग उदाहरणम् । आव० ७०९ । वारत्रः-अन्तकृद्दशानां षष्ठवर्गस्य नवममध्ययनम् । अन्त० १८ । वारत्रकः-संवेगोदाहरणेऽभयसेनामात्यः । आव० ७०९ ।

वारत्तक-महर्षिविशेषः । बृ० प्र० ३०६ आ । छर्दितदोषदृष्टान्तेऽमात्यः । पिण्ड० १६९ ।

वारत्तग-वारत्तपुरं नगरं, तत्थ य अभयसेणो राया तस्स अमच्चगो । नि० चू० तृ० ५४ अ ।

वारत्तथलीए- । नि० चू० द्वि० १०९ आ ।

वारत्तपुरं-वारत्रकपुरं-संवेगोदाहरणे नगरम् । आव० ७०९ । छर्दितदोषदृष्टान्ते नगरम् । पिण्ड० १६९ । अभयसेणरायनगरं । नि० चू० तृ० ५४ आ ।

वारधोअण-वारकधावनं-गुडघटधावनम् । दश० १७७ ।

वारन्नक-रजोहरणमुखपोतिकादिलिङ्गधारी । बृ० प्र० २७६ आ ।

वारवार-वारःवारः । आव० १४३ ।

वारबाण-कञ्चूकः । भग० ४६० ।

वाराणसो-पुरीविशेषः । उत्त० ३७६ ।

वाराह-पञ्चमबलदेवपूर्वभवनाम । सम० १५३ । वाराहः-आनन्दबलदेवपूर्वभवः । आव० १६३ टी० ।

वारि-पानीयम् । उत्त० ५०६ ।

वारिओ-वारितः । आव० ४२० । वारितः-अहितान्निवर्तितः । आव० ७९३ ।

वारिप्पवेसण-वारिप्रवेशन-जले क्षेपः । प्रश्न० २२

वारिबंध-हत्थिग्गहणो । नि० चू० प्र० २७५ अ ।

वारिभद्दगा-वारिभद्रकाः-अब्भक्षाः सैवलाशिनो नित्य स्नानपादादिधावनाभिरता वा । सूत्र० १५४ ।

वारिमज्भच्छूढ-वारिमध्यक्षिप्तः । आव० ३४६ ।

वारिसेण- । ठाणा० ४७९ । ऐरवते तीर्थकृत् । सम० १५३ । वारिषेणः-अन्तकृद्दशानां चतुर्थवर्गस्य पञ्चममध्ययनम् । अन्त० १४ । वारिषेणः-अनुत्तरोपपातिकदशानां प्रथमवर्गस्य पञ्चममध्ययनम् । अनुत्त० १ ।

वारिसेणा-वारिषेणा-वापीनाम । ज० प्र० ३७० । चतुर्थी शाश्वतजिनप्रतिमा । ठाणा० २३० । वारिषेणा-वारिषेणप्रतिमा । जीवा० २३८ । सप्तमी दिक्कुमारी महत्तरिका । ज० प्र० ३८८ । वारिषेणा-दिक्कुमारीनाम । ज० प्र० ३५६ । वारिषेणा-उर्ध्वलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आ० (?) ।

वारी-गजबन्धनम् । मर० । हस्तिपाशविशेषः । ओघ० १५९ ।

वारीवसभ-वारीवृषभो-प्रवहणम् । आव० ७०८ ।

वारुण-वारुणः-वारुणसमुद्रः । जीवा० १९८ । आर्द्रामूलादिनक्षत्रप्रभवम् । अनु० २१६ । वारुणः । ज० प्र० ४९१ ।

वारुणि-सुविधिनाथस्य प्रथमशिष्या । सम० १५२ । सुरा । ठाणा० २८८ ।

वारुणिवर-वरवारुणी । जीवा० ३५० ।

वारुणी-पश्चमी दिशा । ठाणा० १३३ । वरुणो-देवता, वारुणीदिग् । भग० ४९३ । वापीनाम । ज० प्र० २७१ । उत्तररुचकवास्तव्या चतुर्थी दिक्कुमारी महत्तरिका । ज० प्र० ३९१ । पश्चिमदिक् । आव० २१५ । व्यक्तमाता । आव० २५५ । वारुणी-उत्तररुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ । सुरा । आव० ७९८ ।

वारुणोद-वारुणीरसास्वादसमुद्रविशेषः । अनु० ९० ।

वारुणोदय-वारुणसमुद्रः । प्रज्ञा० २८ ।

वारेज्ज-विवाहः । अनु० १३८ ।

वार्तिक-यदेकस्मिन् पदे यदर्थापन्नं तस्य सर्वस्यापि भाषणम् । बृ० प्र० ३२ आ ।

वार्द्धकि- । आचा० १०६ ।

वार्द्धानी-गलन्तिका । जीवा० २६६ ।

वालंभा-वागलोलइया । नि० चु० प्र० २५४ आ ।

वाल-व्यालः । नि० चू० प्र० ३२ अ । पालः-श्वापदभुजगः । भग० १२१ । वालः-केशः । नंदी० १६५ । वालः-चमर्यादिनाम । दश० १९३ । व्यालः-श्वापदः । ज्ञाता० ७८ । व्यालः-श्वप्रभृतिका । व्य० द्वि० १५९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अ । दुष्टसर्पः । बृ० द्वि० ५ अ । व्यालः । आव० २७३ । व्यालः-सर्पः । विशे० ८४३ । व्यालः-श्वापदभुजङ्गः । राज० २८ । व्यालः-श्वापदभुजङ्गः । ज्ञाता० १४ । वालः-केशः । प्रश्न० ८ । व्यालः-श्वापदभुजङ्गलक्षणः । भग० ४७१ । व्यालः-शिरोजः । जीवा० २७४ । उण्णियवासाकप्पेण पाउतो अडति । नि० चू० प्र० ३५४ अ ।

वालगंड-वालगण्डं-चामरम् । ज० प्र० ५२९ ।

वालग-व्यालः-श्वापदभुजगः । जीवा० १६६ । गवादिवालधिवालनिष्पन्नचालनकः । सुघरिकागृहको वा । आव० ३४७ (?) ।

वालग्ग-वालाग्रम् । भग० २७५ । वालाग्र-कुरुनररोमम् । ज० प्र० ९५ ।

वालग्गकोडी-वालाग्रकोटी-वालेषु विदेहनरवालाद्यपेक्षया सूक्ष्मत्वादिलक्षणोपेततयाऽग्राणि-श्रेष्ठानि वालाग्राणि कुरुनररोमाणि तेषां कोट्यः-अनेकाः कोटाकोटीप्रमुखाः सङ्ख्याः । ज० प्र० ९५ ।

वालग्गपोइया-वालाग्रपोतिका-जलस्योपरिप्रासादः । ज० प्र० १२१ । (देशीपदं) वलभीवाचकम् । उत्त० ३१२ ।

वालग्गपोतिआसंठिओ-वालाग्रपोतिकासंस्थितः तडागोपरिप्रासादसंस्थितः । जीवा० २७९ ।

वालग्गपोतिया-वालाग्रपोतिका(देशीशब्दः) । सूत्र० ७० । वालाग्रपोतिका-तडागादिजलस्योपरि प्रासादः । जीवा० २७६ ।

वालग्गपोतियासंठिय-वालाग्रपोतिकाशब्दः आकाशतडागमध्ये व्यवस्थितं क्रीडास्थानं, लघुप्रासादः तस्या इव संस्थितं-संस्थानम् । सूत्र० ७० ।

वालचिय-वालचितः लोमशः । पिण्ड० १२० ।

वालञ्जुकवणिजकः- । सम० ५ ।

वालञ्जुकाविभातवणिजः- । ओघ० ७५ ।

वालधि-पुच्छम् । उत्त० ५५१ ।

वालपुच्छभ-चामरम् । ज० प्र० ५३० ।

वालबंध- । ज्ञाता० २३० ।

वालय-वल्कजं शणप्रभृतिः । अनु० ३५ ।

वालरज्जुय-वालरज्जूकः-गवादिवालमयीरज्जुः । प्रश्न० ५६ ।

वालवरिस-केसवरिसं । नि० चू० तृ० ७० अ ।

वालवायज-वैडूर्यम् । ज० प्र० १९३ ।

वालवी-व्यालपो-व्यालान्-भुजङ्गान् पान्तीति व्यालपास्ते विद्यन्ते यस्य सः । प्रश्न० ३७ ।

वालवीअणी-वालव्यजनी-चामरम् । ठाणा० ३०४ ।

वाला-कश्यपगोत्रे भेदः । ठाणा० ३९० ।

वालि-किष्किन्धपुराधिपतिः । प्रश्न० ८९ ।

वालिय-पलोट्टितिं । नि० चू० प्र० १२५ आ ।

वालिहा-वालधानो-शकपुच्छम् । ज्ञाता० ९२ ।

वालिहाण-वालिधानं-पुच्छम् । ज० प्र० ५२९ । वालिधान-पुच्छम् । उपा० ४४ । वालधानं-पुच्छम् । भग० ४५९ ।

वालुं-चिर्भटम् । अनुत्त० ६,९ ।

वालुंक-वालुङ्क-खाद्यविशेषः । पिण्ड० १७२ ।

वालुंकि-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०४ ।

वालुंकी-गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

वालुंडयचम्मकोस-अन्त्यजचर्मकोत्थलः । तं० ।

वालु-वालुः-द्वादशमपरमाधार्मिकः । सूत्र० १२४ ।

वालुअजल-वालुकाजलं-यद्वालुकाया उपरि वहति । ओघ० ३२ ।

वालुअप्पभा-वालुकाया वालिकाया वा-परुषांशुत्करूपाया प्रभा स्वरूपावस्थितिर्यस्यां सा वालुकाप्रभा वालिकाप्रभा । अनु० ८९ ।

वालुए-यः कदम्बपुष्पाकारासु वज्राकारासु वैक्रियवालूकासु तप्तासु चणकानिव तान् पचति सा वालुका । सम० २९ ।

वालुक-मूलविशेषः । जीवा० १३६ । वालुकं-चिर्भटम् । प्रज्ञा० ३७ । वालुकं-पालकं गजलक्षणप्रतिपादकं शास्त्रम् । उत्त० ४१७ ।

वालुकाजलं-यद्वालुकायाः उपरि वहति । ओघ० ३२ ।

वालुगा-वालुका-पृथिवीभेदः । आचा० २९ । वालुका-ग्रामः । आव० २१८ ।

वालुगावरहओ-वालुकादवरकः-औत्पत्तिकीदृष्टान्ते मुख्यवस्तुः । आव० ४१६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वालुङ्को-वल्लीविशेषः । आचा० ३० । वल्लीविशेषः । भग० ३ ६ ।

वालुङ्कप्राय-वाणिज्यकः । ओघ० ८६ ।

वालुयप्पभा-वालुकाप्रभा, तृतीयनारकः । प्रज्ञा० ४३ ।

वालुया-वालुका-सिकता । जीवा० २३ । वालुका-सिकता । जीवा० १४० । वालुका-सिकता । प्रज्ञा० २७, ६६ । वालुका-सिकता । जीवा० १७५ ।

वालुयाकवल-वालुकाकवलः । उत्त० ३२७ ।

वालुयाजल- । नि० चू० द्वि० ७६ अ ।

वालू-वालुकः-नरके द्वादशमपरमाधार्मिकः । आव०६५० । द्वादशमपरमाधार्मिकः । उत्त० ६१४ ।

वाल्हीका-देशविशेषः । आचा० (?) ५ ।

वाव इत्ययं निपातः । विशे० ८३२ ।

वावट्ट- । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।

वावण्ण-व्यापन्न-शकुन्यादिभक्षणाद्बिभत्सतां गतम्। ज्ञाता० १७३ । व्यापन्नं-विशरारुभूतम् । जीवा० १०७ ।

वावत्त-व्यावृत्तं-अवगतम् । जीवा० २५६ ।

वावत्ति-व्यापत्तिः-गुणानां भ्रंशः । अब्रह्मणः सप्तविंशतितमं नाम । प्रश्न० ६६ ।

वावत्ती-व्यावर्त्तनं व्यावृत्तिः-कुतोऽपि हिंसाद्यवद्येर्निवृत्तिरित्यर्थः । ठाणा० १७४ । ज्ञाता० १५६ ।

वावदूको-महाविद्वान्-क्रीकारः उपहासपूर्वकः । बृ० प्र० ५६ अ ।

वावन्न-व्यापन्नं-विनष्टम् । भग० ८८ ।

वावन्नकुदंसणवज्जणा-दर्शनशब्दः प्रत्येकमभिसंबध्यते व्यापन्नं-विनष्टं दर्शनं येषां ते व्यापन्नदर्शनाः-निह्नवादयः, तथा कुत्सितं दर्शनं येषां ते कुदर्शनाः-शाक्यादयस्तेषां वर्जनं व्यापन्नकुदर्शनवर्जनम् । प्रज्ञा० ५६ ।

वावन्नदंसणा-व्यापन्नदर्शनः-विनष्टसम्यग्दर्शनः । आव० ५३० । व्यापन्न-विनष्ट-दर्शनं येषां ते व्यापन्नदर्शनाः-निह्नवादयः । प्रज्ञा० ६० । व्यापन्नदर्शनः-व्यापन्नं-विनष्टं-दर्शनं येषां ते व्यापन्नदर्शनाः-यैरवाप्यापि सम्यक्त्वं तथाविधकर्मोदयाद्वान्तरम् । उत्त० ५६६ ।

वावन्नसोया-व्यापन्नं-विनष्टं रोगतः श्रोतो-गर्भाशयच्छिद्रलक्षणं यस्याः सा व्यापन्नश्रोता । ठाणा० ३१३ ।

वावाड-व्यावृतः-आक्षणिकः । नि० चू० प्र० ३३३ आ ।

वावार-व्यापारः-इन्द्रियव्यापारः । आव० ६५२ । व्यापारं-किंचिदिति कर्मयोगम । ओघ० १९९ ।

वावारित-व्यापारितो-नियुक्तः । उत्त० २८६ ।

वावि-वापिः-चतुरस्रोजलाशयविशेषः । भग० २३८ । वापी-निष्पुष्करा वृत्ता वा । प्रश्न० ८ । वापी-चतुरस्राकारा । जीवा० १८८ । चतुरस्राकारा । ज० प्र० ३० । वापी-चतुरस्रो जलाशयः । अनु० १५९ ।

वाविद्धसोया-व्यादिग्धं व्याविद्धं वा वातादिव्याप्तं विद्यमानमप्युपहतशक्तिकं श्रोतः उक्तरूपं यस्याः सा व्याविद्धश्रोता व्यादिग्धश्रोता । ठाणा० ३१३ ।

वाविया-सकृद्धान्यवपनवती । ठाणा० २७६ ।

वावी-वापी-चतुष्कोणा । प्रश्न० १६० । वापी-चतुरस्रा । औप० ८ । वापी-चतुरस्रजलाशयः । औप० ६३ । वापी-चतुरस्राकारा । प्रज्ञा० २६७ । वापी । प्रज्ञा० ७२ । वापी-चतुरस्राकारा । ज० प्र० ४१ । वापी-चतुरस्रा । ज्ञाता० ६३ ।

वावीर- । ठाणा० ८६ ।

वासंति-वर्षति । उत्त० ४९३ ।

वासंतिआगुम्मा-वासन्तिकगुल्मा । ज० प्र० ९८ ।

वासंतियमउल-वासन्तिकामुकुलं-वासन्तिकाकलिका । जीवा० २७६ ।

वासंतिया-वासन्तिका-वनस्पतिविशेषः । प्रश्न० ८४ ।

वासंतियापुड-पुटविशेषः । ज्ञाता० २३२ ।

वासंतिलया-लताविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

वासंती-गुल्मविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

वासंविदावो- । नि० चू० प्र० ६७ आ ।

वास-वर्षाकालः । नि० चू० प्र० ३३४ आ । वासः-अवस्थानम् । उत्त० ४३ । वर्ष-भरतादिः । अनु० १२१ । वासः-रात्रौ शयनम् । भग० ३७ । वर्षः-अल्पतरं वर्षणम् । भग० २०० । वर्षा-प्रावृट्कालः । ज० प्र० १५० । वर्षः-क्षेत्रम् । ज्ञाता० ११ । वर्षा-जलसमूहः । ज्ञाता० २५ । वासः-शरीरादिवासनम् । प्रश्न० १३७ । वर्षं-भरतादिः । प्रज्ञा० ७१ । वासं-वर्षाकल्पम् । ओघ० ६५ । वर्षं-पानीयम् । सूर्य० १७२ । वर्ष-वर्षारूप-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अप्कायः । ओघ० ३१ । वर्षः-क्षेत्रः । निरय० ४ ।
वासए-आवासगदारं । नि० चू० प्र० ४८ आ ।
वासकर्पूरम्- । जीवा० १९१ ।
वासग-आवासः-नीडः । व्य० प्र० १४७ अ ।
वासगणिया-स्त्रीविशेषः । भग० ४६० ।
वासगा-वासन्तीति-वासकाः भाषालब्धिसम्पन्ना द्वीन्द्रियादयः । आचा० २३७ ।
वासग्ग-वर्षाग्रः-वर्षलक्षणं कालपरिमाणम् । उत्त० ७८ ।
वासघर-वासगृहम् । आव० ११६, ३५० । वासगृहम् । दश० ९८ ।
वासण-रयणप्पदीवादिणा उज्जोवितं । नि० चू० प्र० २३२ अ । वासनं प्रति कवेलुकाद्याधारवत् सुखेन पाटलाकुसुमादिभिर्वास्यमानत्वात् । दश० १०० ।
वासत्ताण-वर्षात्राणं-वर्षाकल्पम् । ओघ० ३१ । वर्षात्राणं-वर्षाकल्पम् । ओघ० १ ।
वासत्ताणपणग-वर्षात्राणानां पञ्चकं-वाल-सूत्र-सूचीमय-कुटशीर्षक-छत्रकरूपम् । बृ० द्वि० २५३ अ । नि० चू० प्र० १८० आ ।
वासधर-वर्षधरः हिमवदादिः । अनु० १७१ ।
वासना-भावना । आव० ५९५ । अविच्युत्याऽऽहितः संस्कारः । नंदी० १६८ । धारणाभेदः । दश० १२५ ।
वासन्तिकलिता-लताविशेषः । जीवा० १८२ ।
वासन्तीलता-नाट्यविशेषः । ज० प्र० ४१४ ।
वासपडागा-मुकुली-अहिभेदविशेषः । प्रज्ञा० ४६ ।
वासभवन-मैथुनसेवा तत्प्रधानं गृहकम् । ज० प्र० ४५ ।
वासव-वासवः-देवराजः । आव० ५०४ ।
वासवदत्त-वासवदत्तः-विजयपुरनगरनृपतिः । विपा० ९५ ।
वासवदत्ता-शिक्षायोगदृष्टान्ते प्रद्योतराज्ञः पुत्री । आव० ६७३ । चण्डप्रद्योतदुहिता । उत्त० १४२ ।
वासवद्दल-वर्षुद्वर्दलकम् । आव० ७१६ ।
वासवद्दलग-वर्षप्रधान वार्दलकं वर्षवार्दलकम् । राज० ५९ ।
वाससए-वर्षशतम् । भग० २१० । भग० ८८८ ।
वाससयसहस्स-वर्षशतसहस्रम् । भग० २१० ।
वाससहस्स-वर्षसहस्रम् । भग० २१० ।
वाससो-आरसति । उत्त० १३८ ।
वासहर-वर्षधरः-वर्षे उभयपार्श्वस्थिते द्वे क्षेत्रे धरतीति वर्षधरः, क्षेत्रद्वयसीमाकारी गिरिः । ज० प्र० २८२ । वर्षधरः-हिमवदादिपर्वतः । प्रश्न० ९५ । वर्ष-क्षेत्रविशेषं धारयतो-व्यवस्थापयत इति वर्षधरः । ठाणा० ७० । वर्षधरः । ज्ञाता० १२१ ।
वासहरपव्वए-वर्षधरः हिमवदादिपर्वतः । प्रज्ञा० ७१ ।
वासहरपव्वया-वर्षधरपर्वता प्रमाणाङ्गुलप्रमेयाः । अनु० १७१ ।
वासहरा-वर्षधराः-प्रमाणाङ्गुलप्रमेयाः । अनु० १७१ ।
वासा-वर्षा ऋतुविशेषः । ओघ० २१२ । वर्षा-वर्षाकालः । सूर्य० १३३ । वर्षपर्वताः । पिण्ड० १२ । नि० चू० प्र० २३९ अ । वर्षाकालः । नि० चू० प्र० ५८ अ । वर्षाकालः । ओघ० ११८ । वर्ष-क्षेत्रम् । ठाणा० ६८ ।
वासाकप्प-वर्षाकल्पः-कम्बलः । आव० ७३४ ।
वासारती-विसारयति-विस्तारयति । उत्त० ४९३ ।
वासारत्त-अस्सोओकत्तियओ, भद्दवओअस्सोओ वा । बृ० द्वि० ७७ आ । वर्षारात्रः आव० ५१३ । वर्षारात्रः । आव० १८९ । वर्षारात्रः-भाद्रपदाश्वयुजौ । ज्ञाता० १६० ।
वासावास-वर्षावासम् । आव० ११५ । वर्षाकल्पम् । आव० ६३० । वर्षावासम् । आव० ७२१ । पढमसमोसरणं । नि० चू० प्र० ३३६ आ । वर्षासु वासः-चातुर्मासिकमवस्थानं, वर्षावासम् । भग० ६६३ । वर्षायां वासो वर्षावासः तस्मिन् वा यो वासकल्पः । ओघ० ६२ । वर्षमाने-वर्षाकालनिवसनम् । नि० चू० प्र० ३३४ आ । वर्षावर्षः-वर्षासु-वर्षाकाले वर्षो-वृष्टिः वर्षासु वा आवासः-अवस्थानं वर्षावासस्तं, स च जघन्यतः आकार्त्तिक्याः दिनसप्ततिप्रमाणो मध्यवृत्त्या चतुर्मासप्रमाणः उत्कृष्टतः षण्मासमानः । ठाणा० ३१० ।
वासि-वासिः । आचा० ६१ ।
वासिकी-वार्षिकी-वर्षाकालभावी । सूर्य० २१९ ।
वासिग-वार्षिकं-वर्षाकालः पानीयरक्षणार्थं यत् कृतम् । ज० प्र० २६ ।
वासिगभत्तं-पर्युषितभक्तम् । आव० १९५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वासिट्ठ–वाशिष्ठं-पुनर्वसुगोत्रम् । ज० प्र० ५०० । मूलगोत्रभेदः । ठाणा० ३९० ।

वासिट्ठसगुत्ताए– । आचा० ४२१ ।

वासिट्ठसगोत्त–वाशिष्ठसगोत्रं पुनर्वसुनक्षत्रगोत्रम् । सूर्य० १५० ।

वासित–भृतम् । विशे० १५० ।

वासित्ता–वर्षिता-प्रवर्षणकारी,वर्षकोऽभ्युपगतसम्पादकः । ठाणा० २७० ।

वासिय–वासितम् । दश० १०९ ।

वासियभत्त–वासिकभक्तं दोषान्नम् । ओघ० २३ ।

वासी–अपकारिका । प्रश्न० १५७ । वासी–सूत्रधारशस्त्रविशेषः । ज० प्र० १५० । वासी–शस्त्रविशेषः । आव० ८३१ ।

वासीचंदणकप्प–छेदविलेपनसमविचारः । (मर०) । वासीचन्दनकल्पः–उपकार्यपकारिणोर्मध्यस्थः । आव० ७९९ । वास्यां चन्दनकल्पो यः स तथा । ज्ञाता० १०४ । वासीचन्दनकल्पः–अनेन समत्वमेव विशेषत आह–वासीचन्दनशब्दाभ्यां च तद्व्यापारकपुरुषावुपलक्षितौ, ततश्च यदि कश्चित् वास्या तक्ष्णोति अन्यश्च गोशीर्षादिना चन्दनेनालिम्पति तथापि रागद्वेषाभावतो द्वयोरपि तुल्यः । उत्त० ४६५ ।

वासीमुखा–वासीकारमुखा । उत्त० ६९५ ।

वासुदेवो-वासुदेवः-द्वारिकायाः राजा । आव० २७२ । वासुदेवः–पूर्वभवे राजललितजीवः । आव० ३५८ । वासुदेवः-वैनयिकीबुद्धिमान् । आव० ४२४ । वासुदेवः–कृतिकर्मदृष्टान्ते कृष्णः भावकृतिकर्म । आव० ५१३ । वासुदेवः–यो अश्वापहृतः । उत्त० ११८ । वैनयकीबुद्धौ दृष्टान्तः । नंदी० १६१ । दुष्टमधिकृत्य कामकथावर्णने रुक्मिणीपतिः । दश० ११० । भग० ३६ । आगामीचतुर्दशतीर्थकृन्नाम । सम० १५४ । वासुदेवः–सप्तरत्नाधिपः अर्धभरतप्रभुः । आव० ४८ । त्रिखण्डस्वामी । ज्ञाता० २० । द्वारवत्यां राजा । विशे० ६१९ । बलदेवानुजः–प्रव्रज्यां न निवारयामीत्यभिग्रहग्राहकः । पि० ६९ ।

वासुदेवघर–वासुदेवग्रहम् । आव० २०५, २०९ ।

वासुदेवता–ऋद्धिविशेषः । ठाणा० ३३२ ।

वासुदेवा–ऋद्धिप्राप्तार्या । प्रज्ञा० ५५ ।

वासुपूज्ज–षट्शतपुरुषसहदीक्षाग्राहको तीर्थकृत् । सम० १०३ । वसूनां-देवानां पूज्यः वासुपूज्यः, द्वादशो जिनः, यस्मिन् गर्भगते वैश्रमणोऽभीक्ष्णं २ तद्राजकुलं रत्नैः पूरयतीति, देवराजाऽभीक्ष्णं २ जनन्याः पूजां करोति वा । आव० ५०४ ।

वासुपुज्जसामी–वासुपूज्यस्वामी, यस्य पादमूले मिथिलायास्तरुणधर्मपद्मरथो राजा चम्पायां प्रव्रजितुमागतः । आव० ३९१ ।

वासेणा– । नि० चू० प्र० ६ अ ।

वासोग्गह–उउबद्धोग्गहो । नि० चू० प्र० २३९ अ ।

वास्तव्यः– । आव० २७० ।

वास्तुल–हरितविशेषः । प्रज्ञा० ३१ ।

वास्तुलक–पत्रशाकविशेषः । ज० प्र० २४४ ।

वाह–वाहः–वाहयतीति शाकटिकः । सूत्र० ७२ । व्याधः–लुब्धकः । प्रश्न० १४ । व्याधः–लुब्धकः । व्य० प्र० २८५ अ । वाहः–अष्टाशताढकनिष्पन्नमाणः । अनु० १५१ ।

वाहए–वाहकः अश्वन्दमः । उत्त० ६२ ।

वाहडा–भ्राता । बृ० तृ० ७६ अ ।

वाहणं–णावण्णतरणप्पगारेण नयणं वाहणं भण्णति । नि० चू० तृ० ६३ आ । वाहनं–शकटादि । प्रश्न० ८ । वाहनं–शकटाद्याकर्षकर्षणम् । प्रश्न० ३८ । वाहनं–यानपात्रम् । प्रश्न० ९२ । वाहनं–वेगसरादिकम् । औप० २७ । वाहनं–गजादि । औप० ५४ । वाहनं–गवादि । औप० ६० । वाहनं–शिबिकादिः । जं० प्र० ३९७ । प्रवहणम् । आव० ३०४ । वाहनम् । आव० ३५४ । वाहनं–वेगसरादि । ठाणा० १७३ । यानपात्रम् । उपा० ४ । वाहनं–गिल्लिथिल्यादिरूपम्, गजाश्वादि । उत्त० ४३८ । वाहनं–अश्वादि । भग० १३५, ११३ ।

वाहणगमण–वाहनगमनं–शकटाद्यारोहणम् । ज्ञाता० १९१ ।

वाहन–यानम् । नंदी० १५४ ।

वाहमोक्ख–अश्रुविमोचनम् । ज्ञाता० २४० ।

वाहय–व्याहतं–यत्र पूर्वेण परं विहन्यते । अनु० २६५ । व्याहतं यत्र पूर्वेण परं विहन्यते तत्, सूत्रदोषविशेषः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आव० ३७४ ।

वाहयति-सुखशीलतयाऽऽरोहति । उत्त० ४३६ ।

वाहरइ-व्याहरति । आव० २११ ।

वाहरह-व्याहर-कथय । ओघ० १०६ ।

वाहा-तंसतरुन्नारोहणा । नि० चू० द्वि० ४३ आ । व्याधाः-लुब्धकाः । व्य० प्र० २३१ आ ।

वाहाड-प्रभूतम् । बृ० तृ० ७५ अ ।

वाहाडा-वाहाडिता-न्यूनभाजनाः । बृ० तृ० ५८ अ ।

वाहाडिया-गर्भिणी । बृ० द्वि० २०८ अ ।

वाहित-व्याहृतः-शब्दितः । उत्त० ५५ ।

वाहि-व्याधिः-स्थिरकुष्ठादिः । भग० ३०६ । विशिष्टा आधिर्यस्मात् स व्याधिः-स्थिररोगः कुष्ठादिः । ज्ञाता० १८० ।

वाहिअ-व्याधिमान्-अत्यन्तमशक्तः । दश० २०५ ।

वाहिओ-अप्रसूता धेनवः । बृ० प्र० ३१७ अ । वाहितः-विप्रलब्धः । उत्त० ४६८ ।

वाहिग्घत्थ-व्याधिग्रस्तः । भक्त० ।

वाहिज्जंतु-व्याह्रियताम् । आव० ६६ ।

वाहिम-वाह्यः-सामान्येन रथयोग्यः । दश० २१७ ।

वाहिय-व्याधितः । ज्ञाता० १७८ । व्याधितो रोगी । ठाणा० १६४ । वाधितः-हतः । ज्ञाता० १६६ । वाहितः-आहूतः । जीवा० १६६ ।

वाहियकुल-वाहिककुलम् । आव० ६७७ ।

वाहियालि-वाह्याली । आव० २६१ ।

वाहिरत्त-व्याहृतः । आव० ३१० ।

वाही-व्याधिः-कुष्ठादिः । प्रश्न० १६ । व्याधिः-कुष्ठादिः । प्रश्न० १६ । विशिष्टा वा आधिः-मनःपीडा । प्रश्न० २५। व्याधिः-चिरस्थाता कुष्ठादिः । प्रश्न० ११७ । व्याधिः-विशिष्टचित्तपीडा चिरस्थायी गदो वा । प्रश्न० १६२ । व्याधिः-चिरस्थायी कुष्ठादिरूपः । विपा० ७६ । व्याधिः। जीवा० २७६ । व्याधिः । दश० २३४ । व्याधिः-अतीव बाधाहेतुः कुष्ठादिः । उत्त० ४५४ ।

वाहीक-भारवहः । उत्त० ५८१ ।

वाहेसिअ-वाहितवान्, व्यथितवान् । उत्त० ३८० ।

वाहुय-व्याहृतम् । ओघ० ७७ ।

विंचुयकटए-वृश्चिककण्टकः-वृश्चिकदंशः । जीवा० १०७ ।

विंछुया-चतुरिन्द्रियविशेषः । प्रज्ञा० ४२ ।

विंझ- । नि० चू० तृ० ७१ अ ।

विंझ-विन्ध्यः-गच्छप्रधानः श्रावकः । आव० ३०८ । विन्ध्यः-अष्टमे कर्मप्रवादपूर्वे कर्मप्ररूपणम् । आव० ३२१ । विन्ध्यः-पर्वतविशेषः । आव० १४८ । विन्ध्यः । उत्त० १७४ ।

विंझगिरि-विन्ध्यगिरिः । भग० १७१ । यत्र विभेलक-सन्निवेशः । भग० ६८८, ६६४ ।

विंटट्ठाई-वृन्तस्थायी । आव० १२२ ।

विंटलिया-कार्मणादीनि । व०

विंटिया-विण्टिका । ओघ० ११८ । विण्टिका । उत्त० ८७ ।

वित-वृन्तं-अधोभागवर्तिः । ज० प्र० ३६० ।

विद्ध-णातो । नि० चू० द्वि० ६६ अ ।

विंधति-विध्यति । आव० २१७ ।

विंधेज्जा-विन्ध्येत्-ताडयेत् । आचा० १५ ।

विंशतिः- । आव० ११८ ।

विंहणिज्ज-बृंहणीयम् । औप० ६५ ।

वि-कुत्सायाम् । ओघ० १८ । विट-विष्टा । प्रश्न० १०५ ।

विअंति-व्यन्तिः-अन्तिक्रिया । आचा० २७९ ।

विअंतिकारए-विशेषेणान्तिर्व्यन्तिः-अन्तिक्रिया तस्याः कारको व्यन्तिकारकः । आचा० २७६ । व्यन्तिकारकः-कर्मक्षयविधायी । आचा० २८२ ।

विअक्का-वितर्का । दश० ५० ।

विअड-विकटं-शुद्धोदकम् । दश० १८५ । विकृतं-प्रासुकोदकम् । दश० २०६ ।

विअडा-विकटा-विशाला । ज० प्र० १११ ।

विअडावई-विकटापाति । ज० प्र० ३०२, ३०५ ।

विअणुसय-अनुशयवर्जितः । ग० ।

विअत्त-व्यक्तः-द्रव्यभाववृद्धः । दश० १९५ ।

विअरग-विदरकं-गर्त्ता । ज० प्र० ३९१ ।

विअल-विजलं-सकर्दमम् । व्य० प्र० ४७ आ ।

विआ-व्यक्ता-अलज्जा । दश० २३५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विआलए-विकालकः । ज० प्र० ५३४ ।
विआवत्त- । सम० ३२ ।
विआह-व्याख्या, विवाहः, विवाधः विविधा-जीवाजीवादिप्रचुरतरपदार्थविषयाः आ-अभिविधिना कथञ्चिन्निखिलज्ञेयव्याप्त्या मर्यादया वा-परस्परासंकीर्णलक्षणाभिधानरूपया ख्यानं-प्रभितपदार्थप्रतिपादनं, विविधतया विशेषेण वा आख्यायन्ते व्याख्या-अभिलाप्यपदार्थवृत्तिः, अर्थकथनं वा विवाहः-विविधः अर्थप्रवाहः नयप्रवाहः, विशिष्टवाहः-नयप्रवाहः, विवाहः विशिष्टः सन्तानो वा प्रमाणाबाधितः। व्याख्या-अभिलाप्यपदार्थवृत्तिः । व्याख्या-अर्थकथनम् । व्याख्या-अर्थप्रतिपादनम् । भग० २ । विवाहः-विशिष्टसन्तानः । भग० २ । विविधः । भग० २ ।
विआहपन्नत्ति-व्याख्याप्रज्ञप्तिः-विविधा जीवाजीवादिप्रचुरतरपदार्थविषयाः आ-अभिविधिना कथञ्चिन्निखिलज्ञेयव्याप्त्या मर्यादया वा ख्यानानि-प्रभितपदार्थप्रतिपादनानि व्याख्यास्ताः प्रज्ञाप्यन्ते-प्ररूप्यन्ते भगवता सुधर्मस्वामिना जम्बूनामानमभियस्यां सा । भग० २ । व्याख्याप्रज्ञप्तिः-व्याख्याप्रज्ञाप्तिर्वा, व्याख्यानां-अर्थप्रतिपादनानां प्रकृष्टा प्रज्ञाप्तयः-ज्ञानानि यस्यां सा । भग० २ । व्याख्याप्रज्ञप्तिः- व्याख्याप्रज्ञातिर्वा, व्याख्यायाः-अर्थकथनस्य प्रज्ञायाश्च तद्धेतुभूतबोधस्य व्याख्यासु वा प्रज्ञाया आप्तिः-प्राप्तिः आत्तिर्वा-आदानं यस्याः सकाशादसौ व्याख्याप्रज्ञाप्तिः व्याख्याप्रज्ञातिर्वा । भग० २ । व्याख्याप्रज्ञाप्तिः व्याख्याप्रज्ञात्तिर्वा, व्याख्याप्रज्ञात्-भगवतः सकाशादाप्तिरात्तिर्वा-गणधरस्य यस्याः सा । भग० २ । विवाहप्रज्ञप्तिः-विविधा अर्थप्रवाहाः प्रज्ञाप्यन्ते-प्ररूप्यन्ते प्रतिबोध्यन्ते यस्यां सा । भग० २ । विवाहप्रज्ञाप्तिः-विवाहाः विशिष्टसन्तानाः प्रज्ञाः आप्यन्ते यस्याः सा । भग० २ । विवाहप्रज्ञाप्तिः । विवाधाः-प्रमाणाऽबाधिताः प्रज्ञाः आप्यन्ते यस्याः सा । भग० २ ।
विइंतेति-विकृतन्तति-छिनत्ती । ज्ञाता० १८७ ।
विइगिच्छा-विद्वज्जुगुप्सा-विद्वांसः-साधवो विदितसंसारस्वभावाः परित्यक्तसमस्तसङ्गास्तेषां जुगुप्सा-निन्दा । आचा० २२१ ।
विइण्ण-अनुज्ञातः । व्य० प्र० २५७ ।
विइण्णवियार-वितीर्णो-राज्ञाऽनुज्ञातो विचारः-अवकाशः यस्य विश्वसनीयत्वात् असौ वितीर्णविचारः सर्वकार्येष्विति प्रकृतम् । ज्ञाता० १२ ।
विइन्न-विकीर्णं-व्याप्तम् । भग० ३७ ।
विइय-विदितः-प्रतीतः । उत्त० ५०८ ।
विउंजति-विविधं व्यापारयति । आव० ३८६ ।
विउ-विद्वान्-संयमकरणैकनिपुणः । सूत्र० ४६ । विद्वान्-सद्विद्योपेतः । सूत्र २६८ । अनन्तकृद्दशानां तृतीयवर्गस्य चतुर्थमध्ययनम् । अन्त० ३ । विद्वान्-गीतार्थः । प्रश्न० १२८ ।
विउकम्म-व्युत्क्रम्य-विशेषेणोल्लङ्घ्य । उत्त० २४७ ।
विउक्कंति व्युत्क्रान्ति-उत्पत्तिः । भग० ८६ । व्यवक्रान्तिः-मरणम् । भग० ८६ ।
विउक्कमइ-व्युत्क्रामति-उत्पद्यते । जीवा० ३०६ ।
विउक्कमति-च्यवते । ठाणा० १२२ । व्युत्क्रमति-विनश्यति । भग० १४२ । व्युत्क्रामति गर्भतयोत्पद्यते । प्रज्ञा० २२८ । व्युत्क्रामति-उत्पद्यते । जीवा० ११० । व्यवक्रामति-विनश्यति । ठाणा० १२२ ।
विउक्कस-व्युत्कर्षयेयुः-श्लाघां कुर्वते । आचा० २५२ ।
विउक्कस्स-विविधमुत्कर्षो-गर्वः व्युत्कर्षः मानः । सूत्र० ३४ ।
विउब्भाएमाण-व्युद्भ्राजमानः-शोभमानः । विजृम्भमाणो वा व्युद्भ्राजयन् वा । भग० १७५ ।
विउट्टण-सल्लुधरणम् । ओघ० २२५ ।
विउट्टति-व्यावर्त्तयति-व्यपरोपयति विकुट्टति वा छिन्दति वा । आचा० ४८ । वर्त्तते-समुत्पद्यते । सूत्र० ३५४ ।
विउट्टाहि-वित्रोटनं-अनुबन्धच्छेदनम् । ज्ञाता० १०६ ।
विउट्टित्तए-व्यतिवर्त्तयितुं-वित्रोटयितुं विकुट्टायतु वा अचिरानुबन्धं विच्छेदयितुम् । ठाणा० ५७ ।
विउट्टणा-वित्रोटनं-तदध्यवसायविच्छेदनम् । ठाणा० १३७ ।
विउट्ट-विवृतं-प्रसारितम् । ज० प्र० २६१ ।
विउट्ठित-व्युत्थितः परतीर्थको गृहस्थो वा । मिथ्यादृष्टिः । संयमाद्भ्रष्टो वा । सूत्र० २४५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विउत्थाणं-उद्दुमरं । नि० चू० प्र० १६४ आ ।
विउरूव्विऊण-विकृत्य । उत्त० ३१८ ।
विउल-पुष्कलम् । भग० १२७ । शरीरव्यापकम् । भग० २३१ । विपुलं-सिद्धिगमनतीर्थम् । अनुत्त० १ । विपुलम् । अनुत्त० ७ । विपुलं-विपुलकालवेद्यम् । प्रश्न० १५६ । विपुलं-प्रचुरम् । भग० १३५ । विपुलं-विपुलाभिधानम् । भग० १२७ । विपुलं-विस्तीर्णम् । भग० १२५ । रोगविशेषः । भग० ४८४ । विस्तीर्णं । ज्ञाता० ७४ । निरय० २० । विपुलं-बहु । ठाणा० ४२१ ।
विउलट्ठाण-विपुलस्थानं-संयमस्थानम् । दश० १९५ ।
विउलमई-विपुलमति-मनोविशेषग्राहिमनःपर्यायज्ञानो । प्रश्न० १०५ । विशेषग्राहिणी मतिः विपुलमतिः । नंदी० १०८ । विपुला-बहुविधविशेषणोपेतमन्यमानवस्तुग्राहित्वेन विस्तीर्णामतिः-मनःपर्यायज्ञानम् । औप० २८ । विशेषग्राहिमतिमान् । नंदी० १०८ ।
विउलमति-विपुला-विशेषग्राहिणी मतिः विपुलमतिः । ठाणा० ५० ।
विउला-विपुला बहुदिनत्वात् । ठाणा० २४७ । विपुला शरीरव्यापकत्वात् । ज्ञाता० ६४ । विपुला-विशेषग्राहिणी मतिः । नंदी० १०८ । विपुला-सर्वशरीरावयवव्यापिनी । प्रश्न० १७ । विपुला-विस्तारवती एकपदेनानेकपदानुसारिणी मतिः । आव० ४१४ । विपुला-विशेषग्राहिणी । ठाणा० ५० ।
विउल्लेति-व्याकुलयति । उत्त० १४८ ।
विउवाय-व्यतिपातः-प्राणव्यपरोपणम् । सूत्र० ३६४ ।
विउव्व-विकुर्व-इत्ययं धातुः सामायिकोऽस्ति विकुर्वणेत्यादिप्रयोगदर्शनात् । भग० १५५ ।
विउव्वण-विकुर्वणं-मंडनम् । बृ० तृ० ७३ आ ।
विउव्वणय-विक्रिया नानारूपा । भग० ६०४ ।
विउव्वा-गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।
विउव्वि-विक्रियामापन्नः । ओघ० १२१ ।
विउव्विय-विविधं-विशिष्टं वा कुर्वन्ति तदिति वैकुर्विकम् । ठाणा० २९५ ।
विउव्विया-वैक्रिया-उद्भूतरूपा । आव० ९२ । नि० चू० प्र० ८० आ ।

विउसग्ग-अभ्यन्तरप्रायश्चित्ते षष्ठो भेदः । भग० ६२२ । व्युत्सर्गो-निस्सङ्गतया देहोपधित्यागः । भग० ९२६ ।
विउसग्गपडिमा-व्युत्सर्गप्रतिमा-कार्योत्सर्गकरणम् । ठाणा० ६५ ।
विउसग्गारिह-व्युत्सर्गार्हः-कायोत्सर्गः । औप० ४२ ।
विउसमण-व्यवशमनं-पुंवेदविकारोपशमः । भग० ५७६ ।
विउसमणय-व्यवशमनता-परस्मिन् क्रोधान्निवर्त्तयति सति क्रोधोज्झनम् । भग० ७२७ ।
विउसवित्ता-अवशमय्य । बृ० द्वि० ६७ अ ।
विउसविय-व्यसृष्टम् । नि० चू० प्र० २१६ अ ।
विउसवेउं- । बृ० द्वि० २०९ आ ।
विउसिज्जा- । आचा० ३८० ।
विउस्सगपडिमा-व्युत्सर्गप्रतिमा-कायोत्सर्गकरणम् । औप० ३२ ।
विउस्सग्ग-कायोत्सर्गः । ठाणा० १९५ । व्युत्सर्गः । ठाणा० २०० । व्युत्सर्गः-निःसङ्गतया देहोपधित्यागः । औप० ४५ । कायादीनां व्युत्सर्गः । अभिष्वङ्गता । भग० १०० । व्युत्सर्गः-निःसङ्गतया देहोपधित्यागः । ठाणा० १६२ । व्युत्सर्गः-द्रव्यभावभेदभिन्नो विविध उत्सर्गः, योगसंग्रहे पञ्चविंशतितमो योगः । आव० ६६४ ।
विउस्सग्गारिह-दशधा प्रायश्चित्ते पञ्चमम् । भग० ९२० ।
विउस्सति-विद्वस्यते-विद्वानिवाचरति । सूत्र० ३७ ।
विउस्सिय-विविधं-अनेकप्रकारं उत् प्राबल्येन श्रितः-सम्बद्धः । व्युसितो वा । संसारे वा उसितः संसारान्तर्वर्त्तीति । सूत्र० ३७ ।
विउहित्ताण-व्यूह्य-प्रेर्य । दश० १६७ ।
विओ-विदो विद्वांसः । बृ० प्र० ४२ अ ।
विओगपणिहाण-वियोगप्रणिधानं-वियोगे दृढाध्यवसायः । आव० ५८५ ।
विओसवित्तए-वितोषयितुं-उपशमयितुम् । व्य० द्वि० २२२ आ ।
विओसियं-विविधमवसितं पर्यवसितमुपशान्तम् । सूत्र० २३४ ।
विकंथइज्जा-विकत्थयेत्-अत्यन्तं चमढयेत् । सूत्र० २५० ।
विकंपई-विकम्प्य-विमुच्य । सूर्य० ८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विकंपण-विकम्पनं-स्वस्वमण्डलाद्बहिरवष्कणमभ्यन्तरप्रवेशनं वा । सूर्य० ३३ ।

विकट-विकृत-प्राशुकीकृतम् । बृ० द्वि० १७२ अ । व्य० प्र० १६६ अ ।

विकटति-विकर्षयति । आव० ७०३ ।

विकटापातो वर्त्तुलविजयार्द्धपर्वतः । प्रश्न० ९६ ।

विकटु-विशेषेण कटुकं विकटुकं औषधम् । बृ० प्र० १६८ अ ।

विकटुभ-परिमन्थः-अनाचीर्णम् । बृ० प्र० १६४ अ । शालनकम् । बृ० प्र० १६५ आ । वीडको सालणं वा । नि० चू० द्वि० १४४ अ ।

विकड्डणा-बाह्वौ गृहीत्वाऽऽकर्षणम् । बृ० तृ० ११३ (?) ।

विकत्ता-विकर्त्तिता-विक्षेपकः । उत्त० ४७७ ।

विकत्थइ-विकत्थते-श्लाघीकरोति । दश० २५३ ।

विकत्थणा-विकत्थना-प्रशंसा । पिण्ड० ५० ।

विकत्थते-जनसमक्षमुत्कीर्तयति । उ०मा०गा० ७१ ।

विकत्थन-परपरिवादः । ठाणा० २६ ।

विकत्था-स्लाघा । दश० चू० १३६ ।

विकद्द-असंगुप्तद्वारम् । व्य० द्वि० ४२० अ ।

विकप्प-विकल्पः-सस्यनिष्पत्तिः । वप्रकूपादिदेवकुलभवनादिविशेषः । ठाणा० २१० । विकल्पः-प्रासादभेदः । प्रश्न० ८ । थेरकप्पिया जति तिण्णि अत्थुरंति णिक्कारणतो वा तणभोगं करेंति तो । नि० चू० प्र० १६१ आ । यानि पुनस्त्रिप्रभृतीनि संसारके प्रस्तारयति एस विकल्पः, यच्च अकारणे-कारणमन्तरेण तृणाभांभोगं क्रियते एषोऽपि विकल्पः, यत्पुनः कार्ये झुषिराणि अझुषिराणि वा गृह्णाति एष भवति विकल्पः । व्य० द्वि० २८७ अ ।

विकप्पणा-कल्पना-विकल्पाः वर्तूलिभेदाः । ज्ञाता० २१८ । विशेषेण छेदनं विकल्पना । उत्त० ६३८ ।

विकप्पखित्तकट्ठा-विकम्पक्षेत्रकाष्ठा । सूर्य० १४० ।

विकया-विकृता-कृतव्रणा । ज० प्र० १७० ।

विकरण-कलकस्य पार्श्वतः स्थापनं । ऊर्द्ध्वंकरणं वा तृणेषु सहरणं एकत्रमीलन, कम्बिकासु बन्धनछोटनम् । बृ० तृ० ३१ आ ।

विकरणकरण-विक्षेपणकरणम् । ज्ञाता० १५२ । विकरणकरित-अणेगखडकरेता । नि० चू० द्वि० १४९ अ ।

विकराल-भयानकः । उत्त० ३५८ ।

विकल-विकलं-असम्पूर्णम् । भग० ३०८ ।

विकहा-विरुद्धा-संयमबाधकत्वे कथा-वचनपद्धतिः विकथा। ठाणा० २१० । विकथा-विरूपा कथा, अथवा स्त्रीभक्तचौरजनपदकथा । ओघ० ५५ । कहाविवक्खभूता विकहा । नि० चू० तृ० १ आ । विकथा परिवादरूपा । प्रश्न० १२० । विरुद्धा विनष्टा वा कथा विकथा । आव० ५८० । विकथा-स्त्रीकथाभक्तकथेत्यादिका । दश० ११४ । विकथा-अनाराधना वाग्वृत्तिः । बृ० द्वि० ४० अ ।

विकहाणुओग-विकथानुयोगो- अर्थकामोपायप्रतिपादनपरं कामन्दकवात्स्यायनादि । सम० ४९ ।

विकासियधार-विकोशितस्य । (?)

विकिंचणयाए-विवेचना निर्जरा । ठाणा० ४४१ ।

विकिंचणिया-पारिष्ठापनिकी । आव० ८५३ ।

विकिञ्चिका- । नि० चू० प्र० १८८ आ ।

विकिण्ण-विकीर्णः-व्याप्तः । जीवा० २२७ ।

विकिरिज्जमाण-इतस्ततो विप्रकीर्यमाणः । ज० प्र० ३६ ।

विकुज्जिय-विकुजानि कृत्वा । आचा० ३८१ ।

विकुरुड-कुणालायां स्थितः द्वितीयो मुनिः । उत्त० २०४ ।

विकुर्व-सिद्धान्तप्रसिद्धो धातुः । सूर्य० २६७ । विकुर्व-विक्रिया । जीवा० ११९ ।

विकुर्वितं-वेष्टकाद्याभरणैरलङ्कृतम् । बृ० प्र० १७५ अ ।

विकुव्वणा-विकुर्वणा-भूषाकरणम् । ठाणा० १०४ ।

विकुस-विकुशः-बल्वजादयस्तृणविशेषः । ज० प्र० ९८ । विकुशः-बल्व(ल)जादिकः । ओप० ९ । विकुशः बल्वजादिःतृणविशेषः । भग० २७८ । जीवा० १४५ ।

विकूइए-विकिरतः । आव० २०५ ।

विकूड-विकूटयेद्-प्रतिहन्यात् । विशे० ४३९ ।

विकृतत्वक्-स्फुटितच्छविः । प्रश्न० ४१ ।

विकृतपिशाच-वेतालः । प्रश्न० ५२ ।

विकृत्य- । नंदी० १६७ ।

विकोए-विकोचः । भग० २३६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विकोपण-विकोपनं-प्रकोपनं झटिति तत्तदर्थव्यापकतया प्रसरीभवनम् । पिण्ड० २७ । विकोपनं-विपाकः । ठाणा० ४४७ ।

विकोविद-जो वा भणिओ अज्जो जइ भुंजो २ सेविहिसि तो ते छेदं मूलं वा दाहामो, एसो विकोविदो भण्णति । नि० चू० तृ० १२१ अ ।

विकोसंत-विक्रोशन्-परानाक्रोशन् विगतकोशान्तो वा । प्रश्न० ८० ।

विकोसायंतं-विगतकोशम् । प्रश्न० ८० ।

विकोसियधारासि-विकोशितस्य-अपवीतकोशकस्य निरावरणस्य धारः-धाराप्रधनखड्गः । ज्ञाता० १३३ ।

विक्कंतजोणि-व्युत्क्रान्ता-अपगता योनिः स्वयमेव यः पृथिवीकायो वा । ओघ० १३० ।

विक्कंति-विक्रान्ति-विक्रमं कान्ति-प्रभाम् । ज्ञाता० ११।

विक्क-वृकः । जीवा० २८२ ।

विक्कम-विक्रमः-चङ्क्रमणम् । जं० प्र० ११० । विक्रमः । जीवा० १३७ । विक्रमः-पराक्रमः । जीवा० २७० । विक्रमः-पादविक्षेपः । जं० प्र० ५२६ । विक्रमः-चङ्क्रमणम् । प्रश्न० ७७ । विक्रमं पुरुषकारविशेषः । प्रश्न० ४६ । विक्रमः-सञ्चरणम् । सम० १५८ । विक्रमः-विशिष्टं क्रमणं-क्षेत्रलङ्घनम् । भग० ४८० ।

विक्कय-विक्रियः । आचा० ३२ ।

विक्कवया-विक्लवता-तच्छोकातिरेकेणाहारादिष्वपि निरपेक्षता, असम्प्राप्तकामभेदः । दश० १६४ ।

विक्काम-विक्रामः-पराक्रमः । औप० २० ।

विक्खंभ-विष्कम्भः-विस्तरः । भग० ११९ । विष्कम्भः । अनु० १८० । विष्कम्भः-विस्तरः । प्रज्ञा० ५६१ । विष्कम्भः-विस्तारः । ठाणा० ६९ । विष्कम्भः-द्वारशाखयोरन्तरं । ठाणा० २२७ । विष्कम्भम् । नंदी० ९१ । विष्कम्भः-विस्तरः । ठाणा० ४५० । विष्कम्भः-पृथुत्वम् । ठाणा० ४७६ । विष्कम्भः-पृथुत्वम् । ठाणा० ६८ । विष्कम्भो-विस्तारः । सम० ११४ । विष्कम्भो-विस्तारः । जं० प्र० २७ । विष्कम्भः-विस्तारः शरापरपर्यायः । जं० प्र० ६७ । व्यासः । जं० प्र० १६ । विष्कम्भः-विस्तारः । प्रज्ञा० ४८ । विष्कम्भः-बाहल्यम् । सूर्य० ८ । विष्कम्भः-विस्तारः । जीवा० ४० । विष्कम्भः-उदरादिविस्तारः । प्रज्ञा० ४२७ । विष्कम्भं-प्रमाणाङ्गुलप्रमेयः । अनु० १७१ । विष्कम्भः-आक्रमणम् । बृ० प्र० २५७ आ ।

विक्खंभइत्ता-विष्कम्भ्य । आव० २२२ ।

विक्खंभओ-विष्कम्भतः-विस्तारमधिकृत्य । प्रज्ञा० २७५ ।

विक्खंभवुड्ढी-विष्कम्भवृद्धिः । सूर्य० ३८ ।

विक्खणं-विसूरणं । नि० चू० द्वि० १२२ आ ।

विक्खत्तं- । नि० चू० प्र० १८२ अ ।

विक्खय-विकृतं-कृतव्रणम् । भग० ३०८ ।

विक्खरिज्जमाणं-विकीर्यमाणं-इतस्ततो विप्रकीर्यमाणम् । जीवा० १९२ ।

विक्खिणं- । ओघ० १६६ ।

विक्खित्त-धर्मकथनादिना वा व्याक्षिप्तः । ओघ० १७६ । विकीर्णं गोखुरक्षुण्णतया विक्षिप्तं धान्यम् । ठाणा० २७७ । विक्षिप्तम् । आव० २६२ ।

विक्खित्ता-विक्षिप्ता-विक्षेपणम् । उत्त० ५४१ । विक्षिप्ता । ओघ० १०६ ।

विक्खिन्न-विकीर्णं-प्रसारितम् । भग० ६३१ ।

विक्खिरिज्जइ-विकीर्यते । आव० ६२५ ।

विक्खिरेज्ज-विकीरेत्-प्रसारयेत् । भग० ६३१ ।

विक्खिरेज्जा-विकिरेद्-इतस्ततो विक्षिपेत् । उत्त० ४२ ।

विक्खुण-अक्षाणकः । नि० चू० द्वि० १२२ आ ।

विक्खेव-विक्षेपः-अप्रयत्नेन रचितो इत्यादि सपादश्लोकचतुष्टयोक्तलक्षणः । प्रश्न० १४० । विक्षेपः-अधर्मद्वारस्यैकविंशतितमं नाम । प्रश्न० ४३ । विक्षेपः-यत्र वस्त्रस्यान्यत्र क्षेपणं वस्त्राञ्चलानां वा यत्रोर्द्ध्वं क्षेपणम् । ओघ० ११० ।

विक्खेवणि-विक्षेपणी-विक्षिप्यतेऽनया सन्मार्गात् कुमार्गे कुमार्गाद्वा सन्मार्गे श्रोतेति विक्षेपणी, धर्मकथाया द्वितीयो भेदः । दश० ११० ।

विक्खेवणी-विक्षिप्यते-कुमार्गविमुखो विधीयते श्रोता या कथया सा विक्षेपणी । औप० ४६ । विक्षिप्यते-सन्मार्गात् कुमार्गे कुमार्गाद्वा सन्मार्गे श्रोताऽनयेति विक्षेपणी । ठाणा० २१० ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विक्रान्तभाट-शूरः । दश० २३८ ।
विक्रिया-विकारो-विकृतिः विकरणम् । (?) ।
विक्रमः-विहारेण प्रभूतक्षेत्रव्याप्तिः । (?) ।
विक्षेप-तस्यैवाभिधेयार्थं प्रत्यनासक्तता । सम० ६४ ।
विखुड्डती-क्रडति । आव० ७१० ।
विगंचण-विकिंचणं-त्यागः । ओघ० १४२ ।
विग-वृकम् । आचा० ३३८ । वृकः-ईहामृगः नाखरविशेषः । प्रश्न० ७ । वृकः-नाखरविशेषः । प्रश्न० ५३ । वृकः-इहामृगः । ज० प्र० १२४ । वृकः-ईहामृगः । प्रश्न० १६२ ।
विगइ-विकृतिमं । दश० २८ । विकृतिः-विकारः । भग० ८७ ।
विगइगय-विकृतिगतम् । दश० २८ ।
विगइपडिवद्ध-विकृतिप्रतिबद्धो अनुपधानकारी । बृ० तृ० १०४ आ ।
विगइसहावा-विकृतस्वभावा । दश० २८ ।
विगई-विकृतिः । आव० ८५२ ।
विगईगओ-विगतिगतः-विगतिजातः । आव० ५३८ ।
विगईविवज्जियाहार-विगतिभिर्वर्जित आहारो यस्य सः । आव० ५६८ ।
विगड-मृतः, देहः । जीवा० १०६ । विकटं स्थूरम् । व्य० प्र० १६७ आ ।
विगडणा-आलोयणाणुपव्वो । नि० चू० तृ० १३५ आ ।
विगत-विकृतः-उत्कृत्तः-पृथक्कृतः । प्रश्न० २१ ।
विगतमोसता-सत्यामृषायां द्वितीयो भेदः । ठाणा० ४९० ।
विगतरस-विरसं-पुराणधान्यौदनादि । ठाणा० २९८ ।
विगति-विकृतिः-विकारः । बृ० द्वि० ११६ आ ।
विगतिकय-वाति विगतीए कतं । नि० चू० प्र० १९९ अ ।
विगातगत-विगती वा जमि दव्वे गता तं । नि० चू० प्र० ३४२ अ ।
विगतो-विगारो । नि० चू० प्र० २१२ अ । खीरातियं वीभच्छा विकृता वा गती, विविधा गती संसारे, असजमो । नि० चू० प्र० ३४२ अ ।
विगत्तग-विकर्त्तकः-प्राणीनामजिनापनेता । सूत्र० ३२९ ।
विगत्ता-विकर्त्ता-विकर्त्तयिता । भग० ७७७ ।

विगदूमिय-वृकैः-शृगालैर्वा ईषद् भक्षितम् । आचा० ३४९ ।
विगद्धया-ध्वजा । जीवा० २१५ ।
विगप्प-विकल्पो-व्याहृतिः । विशे० ८८६ । विकल्पः-देशविकल्पः, देशसम्बन्धी शस्यनिष्पत्त्यादिविचारः, देशकथायाः तृतीयो भेदः । आव० ५८१ (?) ।
विगप्पनियम विकल्पो-व्याहृतिः, नियमो-निश्चयः, ततश्च पूर्वपदविकल्पोपलक्षित उत्तरपदनियमो यत्रासौ विकल्पनियमः । विशे० ८८६ ।
विगप्पविगप्प-विकल्पविकल्पः-विकल्पयुक्तो विकल्पो यत्रासौ । विशे० ८८७ ।
विगम-विगमः-विनाशः । आव० २८२ ।
विगय-विगमः-वस्तुनोऽवस्थान्तरापेक्षया विनाशः । भग० १८ । विकृतं-बीभत्सम् । भग० ३०८ । विगत-ओघतश्चेतनापर्यायादचेतनत्व प्राप्तः । प्रश्न० १०८ । विकृतं-बीभत्सम् । अनुत्त० ६ । विगतं-प्रनष्टम् । जीवा० १०७ । विकृतः । उपा० २० । वृकः-वरूक्षः । ज्ञाता० ६५ ।
विगयकप्पयनिभ-विकृतो योऽलङ्कारादीनां कल्प एव कल्पकः-छेदः खण्डं कर्परमिति तात्पर्यं तन्निभं-तत्सदृशमिति । उपा० २० ।
विगयगिद्ध-विगता गृद्धिर्विषयेषु यस्य सः विगतगृद्धिः-आशंसादोषरहितः । सूत्र० ११५ ।
विगयजोवकलेवर-समुच्छन्नमनुष्योत्पत्तिस्थानम् । प्रज्ञा० ५० ।
विगयधूम-विगतधूम-द्वेषरहितम् । प्रश्न० ११२ ।
विगयभया-विगतभया अज्ञातोदाहरणे विनयमतिमहत्तरिकाशिष्या । आव० ६९९ ।
विगयभुग्गभुमय-विकृते-विकारवत्यौ भुग्ने-भग्ने इत्यर्थः । ज्ञाता० १३३ ।
विगयमिस्सिया-कस्मिंश्चिद् ग्रामादिकं ऊनेष्वधिकेषु वा मृतेषु मनुष्येषु दशमृता अस्मिन्नद्येत्यादिकथन विगतमिश्रिता । प्रज्ञा० २५६ ।
विगयमोहु-विगतमोहः-विगतवैचित्त्यः । उत्त० ४८१ ।
विगयविसया-विगतविषया-सत्यामृषाभाषाभेदः । दश०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

२०९ ।

विगयसत्थ-विगतस्वास्थ्यम् । ज्ञाता० १६६ ।

विगयसोगाओ- । ठाणा० ८० ।

विगरण-विकरणं-खण्डशः कृत्वा परिष्ठापनम् । बृ० तृ० १५० आ ।

विगरणरूव-विकरणरूपः-लिङ्गविवेकः । बृ० तृ० ९० अ ।

विगल-विकलः-निरुद्धेन्द्रियवृत्तिः । प्रश्न० ४९ ।

विगलणा-आलोयणा । नि० चू० तृ० २२ अ ।

विगलिंदिए-एकद्वित्रिचतुरिन्द्रियः । ठाणा० ३१६ । विकलान्यसम्पूर्णानि इन्द्रियाणि येषां ते विकलेन्द्रियाः-एकद्वित्रिचतुरेन्द्रियाः । व्य० प्र० ५ आ ।

विगलिंदियता-विकलानि रोगादिभिरुपहतानीन्द्रियाणि येषां तद्भावो विकलेन्द्रियता । उत्त० ३३७ ।

विगलिंदिया-विकलेन्द्रिया-अपञ्चेन्द्रिया । ठाणा० १०७ । हत्थपायाईहिं छिण्णा उद्धिय ण णयणाय । दश० चू० १३५ ।

विगलि-अरण्यम् । मर० ।

विगलितेंदिअ-विगलितेन्द्रियः-अपनीतनासिकादीन्द्रियः, पारदारिकादिः । दश० २४८ ।

विगहा-विकथाः परविस्मापकविविधोल्लापरूपा । उत्त० ७१० । विकथा । आव० १०२ ।

विगिंच-वेविक्ख-पृथक्कुरु त्यज । आचा० १२७ । त्यजापनय पृथक्कुरु । आव० १६० । विगिंच-वेविंधि पृथक्कुरु । उत्त० १८६ ।

विगिंचइ-त्यजति । ओघ० ५३ ।

विगिंचए-परित्यज्यते । ओघ० १९६ ।

विगिंचण-विगिञ्चनं-परित्यागः । ओघ० ४८ । परिष्ठापनम् । ओघ० १८५ । परिष्ठापनम् । बृ० द्वि० ९४ आ । त्यागः । आव० ६२८ ।

विगिंचणया-विवेचनिका-परिष्ठापनिका । बृ० प्र० ८० आ ।

विगिंचणा-विवेकः । आव० ६४१ ।

विगिंचतु-विवेचयतु । आव० ८५७ ।

विगिंचन-सर्वपरिष्ठापनं परिष्ठापनस्पर्शनभावनानां सङ्कस्करणं वा । बृ० तृ० १८३ अ ।

विगिंचमाण-विवेचयन्-सर्वं परिष्ठापयतु । ठाणा० ३२९ ।

विगिंचिअव्व-विकिञ्चितव्यं-परित्याज्यम् । दश० ३९ ।

विगिंचिउं-परिष्ठापनार्थम् । ओघ० १९७ ।

विगिंचिउणं-परिष्ठाप्य । पिण्ड० ९५ ।

विगिंचिज्जइ-त्यज्यते । आव० ६४० ।

विगिंचिय-परित्यक्तः । व्य० प्र० २१० अ ।

विगिंचेज्जा-विभागेन विभजेत-निरूपयेत् । ओघ० १९९ ।

विगिट्ठ-अष्टवर्षपर्यायः । व्य० प्र० २४० । विंशतिवर्षाणि । व्य० प्र० २४१ । पश्चानां वर्षाणामुपरिपर्यायः विकृष्टः । व्य० द्वि० ४५४ अ । विकृष्टम् । ओघ० ८८ ।

विगिट्ठतव-विकृष्टतपः-यदष्टमादारभ्य जायते तत् । ओघ० १९१ ।

विगिट्ठा-विकृष्टा-नगर्या दूरवर्त्तिनी बहिर्वर्तिनी । राज० २ ।

विगिन्न-विकीर्णः-व्याप्तम् । प्रज्ञा० ८७ ।

विगीतगोत्र-अनगारः । सूर्य० ४ ।

विगुत्ता-निर्लज्जः । नि० चू० प्र० ११० आ ।

विगुव्विया-विकुर्विता-वस्त्राद्यलङ्कृता । बृ० द्वि० ९ आ ।

विगुव्वणा-विकुर्वणा-वैक्रियकरम् । ठाणा० ३५९ ।

विगोविओ-विगोपितः-लघूकृतः । आव० ७०३ ।

विगोवित-विकोविदो-विशेषेण साधुसामाचारीकुशलः । बृ० द्वि० १९४ आ ।

विग्गह-विग्रहः-वक्रम् । भग० ८५ । विग्रहः आकृतिः । भग० १४५ । विग्रहः-शरीरं, आकारः । भग० २४९ । विग्रहः-वक्रं लघु सङ्क्षिप्तम् । भग० ६१६ । विग्रहः । आव० १०२ । विग्रहं-कलहम् । विशे० ६३३ । विग्रहः वक्रगमनः । ठाणा० १७७ । विग्रहे-वक्रगतौ च तस्य सम्भवाद् गतिरेव विग्रहः, विशिष्टो वा ग्रहो-विशिष्टस्थानप्राप्तिहेतुभूता गतिर्विग्रहः । भग० ९५६ । विग्रहः-क्रमरिव गन्तव्यक्षेत्रातिक्रमरूपः । ज० प्र० ४०२ ।

विग्गहकंडए-विग्रहो-वक्रं कण्डकं-अवयवो विग्रहरूपं विग्रहकण्डकं ब्रह्मलोककूर्परः । भग० ६१६ ।

विग्गहगइ-विग्रहगतिः वक्रगतिर्यदा विश्रेणि व्यवस्थितमुत्पत्तिस्थानं गन्तव्यं भवति तदा । ठाणा० ५६ । वक्रा तत् प्रधाना गतिः विग्रहगतिः । भग० ८५ : विग्रहगतिः-गतिभेदः । भग० २८७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विग्गहगय-विग्रहगतः । विशे० २४४ ।
विग्गहाति- । ठाणा० ८६ ।
विग्गहिय-वैग्रहिकः शरीरानुरूपः । प्रश्न० ८३ ।
विग्गहिया-विग्रहिता-मुष्टिग्राह्या । जीवा० २७७ ।
विग्घ-व्याघ्रः नाखरविशेषः । प्रश्न० ७ ।
विग्घमडे-व्याघ्रमृतः । जीवा० १०६ ।
विग्घय-वैयाघ्रः-व्याघ्रापत्यम् । प्रश्न० २१ ।
विग्घिय बृहितः । बृ० तृ० ६५ अ ।
विग्रह-अवग्रहः । तत्वा० २,२८ । विशेषेण गृह्यतेऽनेनाष्टप्रकारं कर्म । (?) । विग्रहः । नंदी० १०४ । विग्रहः-शरीरम् । आव० २४० ।
विघाओ-विघातः गुणानां, अब्रह्मणस्त्रयोदशमं नाम । प्रश्न० ६६ ।
विघाटयति-विघात्य । जीवा० २५४ ।
विघरा-विगृहा । आव० २६२ ।
विघुट्टं-विघष्टं-विरूपघोषकरणं । प्रश्न० ४६ ।
विघुट्ठपणिज्जणं-विघुष्टानां एते पापाः प्राप्नुवन्ति स्वकृतं पापफलमित्यादि वाग्भिः संशब्दितानां, प्रणयनं वध्यभूमिप्रापणं विघुष्टप्रणयनम् । प्रश्न० १७ ।
विघ्नविद्रावण-मङ्गलं-शान्तिः । विशे० २२ ।
विघ्नविनायकः- । विशे० २ ।
विघ्नाः-राक्षसभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।
विचकिल-माल्ययोगविशेषः । आचा० ६१ ।
विचमी-विचर्चिका-विपादिका । बृ० द्वि० १०१ अ ।
विचय-निर्णयः । ठाणा० ४९१ ।
विचरण-अर्थाद् व्यञ्जने व्यञ्जनादर्थे तथा मनःप्रभृतीनां योगानामन्यतरस्मादन्यतरस्मिन्निति विचारः । ठाणा० १६१ ।
विचरित-इतस्ततः स्वेच्छया प्रवृत्तः । जीवा० १२३ ।
विर्चाचका-क्षुद्रकुष्ठम् । आचा० २३५ । क्षुद्रकुष्ठम् । प्रश्न० ४१ । सप्तमं क्षुद्रकुष्ठम् । प्रश्न० १६१ ।
विचार-विचारः अवकाशः । राज० ११६ ।
विचारभूमि-विहारभूमी-पुरीषोत्सर्गभूमिः । व्य० द्वि० ६ अ । विचारभूमिः-स्थण्डिलभूमिः । आव० ७६५ ।
विचारभूमीं- । विशे० १३६ ।
विचारित-परिभावितः । नंदी० १५९ ।
विचाल-अन्तरालः । ज० प्र० १८२ ।
विचितिय-विचिन्तितं कृतम् । उत्त० ३८४ ।
विचिकित्सा-चित्तविप्लुतिः । आचा० २२१ । विचिकित्सा-शङ्का । आचा० २२३ । विचिकित्सा-मिथ्यादुष्कृतम् । आव० ७६५ ।
विचिकिच्छित-फलं प्रति शङ्कोपेतः । ठाणा० १७६ । फलं प्रति शङ्कमान् । ठाणा० २४७ ।
विचिकिल-मल्लिका । ज० प्र० २६५ । मल्लिका । ज० प्र० ५२८ ।
विचित्त-वेणुदालेर्द्वितीयो लोकपालः । ठाणा० १९७ । चतुरिन्द्रियजीवविशेषः । उत्त० ६९६ । विचित्रः-विचित्रवर्णोपेतः । जीवा० २६७ । विचित्रः-विचित्रकूटः पर्वतविशेषः । प्रश्न० ९६ । विचित्रं आलेख्यः । जीवा० १९९ । विचित्रकूटः । भग० ६५४ । उस्सुत्तं पन्नवेंतो वि एस बुज्झमाणं । नि० चू० द्वि० २५ अ । नानावर्णः । नि० चू० प्र० २२६ अ । विदीप्तं-विचित्रम् । उपा० २९ । दोहिं तिहिं वासव्वेहिं । नि० चू० प्र० २५३ अ ।
विचित्तकूड-विचित्रकूटपर्वतः । ज० प्र० (?) ।
विचित्तणेवत्थ-विचित्रनेपथ्यः । आव० ३५८ ।
विचित्तपक्ख-वेनुदेवस्य चतुर्थो लोकपालः । ठाणा० १९७ । विचित्तपक्खो-विचित्रपक्षःचतुरिन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ । विचित्रपक्षः चतुरिन्द्रियविशेषः । प्रज्ञा० ४२ ।
विचित्रपट्टक-भाजनविधिविशेषः । जीवा० २६६ ।
विचित्तमाला-विचित्रमाला-कुसुमस्रक् । भग० १३२ ।
विचित्तवत्थाभरण-विचित्राणि वस्त्राणि आभरणानि च यस्य वस्त्राण्येव वाऽऽभरणानि-भूषणानि अवस्थाभरणानि-अवस्थोचितानीत्यर्थो यस्य स तथा । ठाणा० ४१८ ।
विचित्तवीणा-वाद्यविशेषः । ज्ञाता० २२९ ।
विचित्ता-विचित्रा-षष्ठी दिक्कुमारी । ज० प्र० ३८३ । विचित्रा-विविवा विविक्ता । प्रश्न० १३९ । विचित्रा-उर्द्धलोकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ । कप्पडिया । नि० चू० तृ० ४० अ ।
विचित्ताउसण्णकिण्ण-विचित्रा एकान्तसंविग्ना किन्तु

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अवसन्तकोर्णोऽवसन्नव्यापृ: । व्य० द्वि १९ आ ।

विचित्रकूट- । ठाणा० ७४ । ठाणा० ३२६ ।

विचित्रसूत्रता-स्वपरसमयविविधोत्सर्गापवादादिवेदिता । उत्त० ३९ ।

विच्च-मध्यम् । बृ० तृ० १४८ अ । ओघ० १८२ ।

विच्चा- । नि० चू० प्र० १९२ अ ।

विच्चामेलणा-(देसीभाषा) मरहट्टविसये चोटि । नि० चू० प्र० २९४ आ ।

विच्चामेलिय-पदवाक्यावयवरूपा बहवः पल्लवास्तैर्विमिश्रं व्यत्याम्रेडितम्, अथवा अस्थानच्छिन्नग्रथितं व्यत्याम्रेडितम् विशे० ४०६ । व्यत्याम्रेडितं-यदस्थानेन पट्टघटनम् । बृ० प्र० ४६ अ ।

विच्छड्ड-विक्षितः विविध-अनेकप्रकारेण कूटपाशादिना क्षतः-परवशीकृतः, भ्रमं वा ग्राहितः । सूत्र० ७२ ।

विच्छड्डइत्ता-विच्छर्दयित्वा-भावतः परित्यज्य । राज० १२२ ।

विच्छड्डिय-विच्छर्द्दितः-त्यक्तः । राज० १४६ । विछर्दितः-त्यक्तः । ज० प्र० २३२ । विच्छर्दितं-विविधमुज्झितं बहुलोकभोजनत उच्छिष्टावशेषसम्भवात् विच्छर्दितं वा विविधविच्छित्तिमत् । भग० १३५ ।

विच्छर्दित-परिशाटितम् । प्रश्न० १५४ ।

विच्छवि-विच्छविः-विगतच्छायः । जीवा० ११४ ।

विच्छाणी-वल्लीविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

विच्छिदणं-बहुबार सुट्ठु वा छिदणं । नि० चू० प्र० १८९ अ ।

विच्छिदेज्जा-विच्छिन्द्याद्-विविधप्रकारैश्छेदं कुर्याद् । उपा० ४२ ।

विच्छिए-वृश्चिकः-चतुरिन्द्रियभेदः । उत्त० ६९६ ।

विच्छित्ति-भक्तिः । जीवा० ३७९ ।

विच्छिनत्ति-विच्छिन्न करोति दूरे व्यवस्थापतीत्यर्थः । ठाणा० ३०५ ।

विच्छिन्न-विस्तीर्णं उद्धर्वाधोपेक्षया । जीवा० २७१ ।

विच्छिन्नतरा-वहस्मत । भग० ६०५ ।

विच्छिन्नससारवेयणिज्ज-व्युच्छिन्नचतुर्गतिगमनवेद्यकर्म व्युच्छिन्नसंसारवेदनीयः । भग० १११ ।

विच्छिन्नावधिः- । प्रज्ञा० ५४२ ।

विच्छिप्पमाण-विशेषेण स्पृश्यमानः । भग० ४८३ ।

विच्छुओ--वृश्चिकः । आव० ४१७ ।

विच्छुभ-विक्षिप निष्काशय । प्रश्न० २० ।

विच्छुय-वृश्चिकः-चतुरिन्द्रियजन्तुविशेषः । जीवा० ३२ । वृश्चिकः-वृश्चिकप्रधाना विद्या । आव० ३१८ ।

विच्छुयडङ्क-वृश्चिकडङ्कः-तत्पुच्छकण्टकः । प्रश्न० १६ । वृश्चिककण्टकः । ज्ञाता० २०४ ।

विच्छुयलंगोलसंठिए-वृश्चिकलाङ्गूलसंस्थितं-मूलनक्षत्रसंस्थानम् । सूर्य० १३० ।

विच्छुरित-कनकखचितम् । जीवा० २५३ । खचितम् । ज० प्र० २७१ ।

विच्छेद-विविधप्रकारो वा च्छेदः । नि०चू०प्र० २५६आ ।

विजए-नमिनाथपिता । सम० १५१ । तृतीयचक्रीपिता । सम० १५१ । एकादशमचक्रीपिता । सम० १५२ । आगामीन्यामुत्सर्पिण्यां तीर्थंकृत् । सम० १५४ । बलदेववासुदेवपूर्वभवनाम । सम० १५४ । विजयः-मृगग्रामनगरे क्षत्रियो राजा । विपा० ३५ । विजयः-शालाऽटव्यां चौरपल्यां चौरसेनापतिः । विपा० ५६ । विजयः-जय एव विशिष्टतरः प्रचण्डप्रतिपन्थ्यादिविषयः । ओप० २४ । विजयः-परेषामसहमानानामभिभवोत्पादः । जीवा० २४३ । विजयः-अभ्युदयः । प्रज्ञा० ९९ । विजयः-सप्तदशममुहूर्तनाम । सूर्य० १४६ । विजयः-समृद्धिः । ठाणा० ४९१ । विजयः-अभ्युदयः । सूर्य० २६३ । जम्बूपूर्वस्यां द्वारम् । ज० प्र० ४७ । विजयः-लोकोत्तरीयतृतीयमासनाम । ज० प्र० ४९० । विजयः-मुहूर्तनाम । जं० प्र० ४९ । उर्द्धलोके बादरपुढवीकायस्थानम् । प्रज्ञा० ७१ । विजयः-द्वितीयो बलदेवः । आव० १५९ । विजयः-अनन्तजिनप्रथमभिक्षादाता । आव० १४७ । विजयः-नमिपिता । आव० १६१ । विजयः-जयचक्रिपिता । आव० १६२ । राजगृहे तस्करः । ज्ञाता० ७९ । विजयः-अभिभवोत्पादः । राज० २३ । सिंहगुफायां चोरसेनापती । ज्ञाता० २३६ । विचीयते-निर्णीयते । ठाणा० १९० । विजयः-द्वितीयो बलदेवः । सम० ८४ । विजयः-पृथिवीसाधनव्यापारः । सम० ९५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विजओ-विजयः-चन्द्रसूर्ययोगादिविषयो निर्णयः । सूर्य० ९ । विजयः-अभ्युदयः । वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका । जीवा० १७५ । विजयः-अभ्युदयः । जीवा० ३७९ । विजयः-लवालवोदाहरणे आचार्यशिष्यः । आव० ७२१ । विजयो-त्रिंशतो मुहूर्त्तानां मध्ये मुहूर्त्तः । ज्ञाता० १३३ ।

विजढ-परित्यक्तः । जीवा० ९७ । रहितः । व्य० प्र० ९७ अ । परित्यक्तः । बृ० तृ० ४७ अ । परित्यक्तः । ओघ० १०३ ।

विजणा-जनसम्पातरहितः । बृ० तृ० १६९ अ ।

विजत-विजय-समृद्धिः । ठाणा० ४९१ ।

विजयंता-वैजयन्ती-अष्टमा रात्री । सूर्य० १४७ ।

विजय-अभ्युदयस्तत्संसूचिका वैजयन्त्यभिधाना या पताका । वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका । जीवा० १९५ । शास्त्रोयतृतीयमासनाम । सूर्य० १५३ । गाथापतिविशेषः । भग० ६६२ । विजयः-पोलाशपुराधिपतिः । अन्त० २१ । जम्बूद्वीपविजयद्वाराधिपदेवः । ज० प्र० २७३ । जम्बूद्विपे प्रथमं द्वारम् । सम० ८८ । विजयः- अभ्युदयः । जीवा० २०९ । अभ्युदयः । ज० प्र० ५४ । विजयो नाम सर्वकार्यप्रसाधको योगः । ज० प्र० २७४ । अभ्युदयः । राज० ६९ । जम्बूद्वीपस्य प्रथमं द्वारम् । ठाणा० २२५ । अनन्तनाथप्रथमभिक्षादाता । सम० १५१ । विचयः-निर्णयः । भग० ९२६ । विचीयते मृग्यते विचयः । सूत्र० ३१८ । चक्रवर्तिविजेतव्यः क्षेत्रखण्डः । ज्ञाता० १२१ । गन्धहस्तिविशेषः । ज्ञाता० १०१ । तालोद्घाटिन्यवस्वापिन्यादिभिरूपेतः चोरः । व्य० प्र० २४० अ । चोरविशेषः । व्य० प्र० २४० विजयः-चोरः । व्य० प्र० २९५ आ ।

विजयघोस-विजयघोषः-ब्रह्मगुणनिरूपेण जयघोषविप्रभ्राता । उत्त० ५२० ।

विजयचोर-माकन्दीज्ञातौ चोरः । ज्ञाता० १५९ ।

विजयढक्का-यस्याः शब्दः समस्तनगरव्यापी समस्तकन्धावारव्यापी च स । प्रज्ञा० ३०० ।

विजयते-विजयकः-पुण्डरीकिण्यां कोऽपि राजकुमारः । विपा ९४ ।

विजयदशमी-ज्ञाताधर्मकथाटीकायाः पूर्णता दर्शका तीथिः । ज्ञाता० २५४ ।

विजयदानगुरु-आनन्दविमलसूरिपट्टभूषणः । ज० प्र० ५४३ ।

विजयदूस-विजयदूष्यं-वितानकरूपं वस्त्रम् । ठाणा० २३२ । विजयदूष्यं-वस्त्रविशेषः । जीवा० २१० । विजयदूष्यं वितानकरूपो वस्त्रविशेषः । ज० प्र० ५५ । विजयदूष्यं-वस्त्रविशेषः । राज० ३८ ।

विजयदेवसूरि-विजयसेनसूरिपट्टयुवराजः । ज० प्र० ५४५ ।

विजयदेवा-मण्डिकमौर्यपुत्रमाता । आव० २५५ ।

विजयद्वार-जम्बूद्वीपसम्बन्धिनः । पूर्वदिग्व्यवस्थितः द्वारः । सम० १६ । ठाणा० ७४ ।

विजयपुर-कनकरथराजधानी । विपा० ७५ । नगरं वासवदत्तराजधानी । विपा० ९५ । सुमतेः प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ । पद्मावतीविजये राजधानी । ज० प्र० ३५७ । ठाणा० ८० ।

विजयमित्त-विजयमित्रः-वणिग्ग्रामे सार्थवाहः । विपा० ४६ । विजयमित्रः-वर्द्धमानपुरे नृपतिः । विपा० ८८ । विजयमित्रः-वणिग्ग्रामे सार्थवाहः । विपा० ५१ ।

विजयवद्धमाण-विजयवर्द्धमानः-शतद्वारनगरे खेटविशेषः । विपा० ३९ । विजयवर्द्धमानः-वर्द्धमानपुरे उद्यानम् । विपा० ८८ ।

विजयविजइय-विजयवैजयिको-अतिशयेन विजयो विजयविजयः सप्रयोजनं यस्यां सा । ज० प्र० १९४ ।

विजयवेजइय-अतिशयेन विजयो विजयविजयः स प्रयोजनं यस्याः सा विजयवैजयिकी । भग० ५४५ ।

विजयवेजयंति-विजयवैजयन्तीः-पताकाविशेषः । सूर्य० २९३ ।

विजयवेजयंती-विजयः-अभ्युदयस्तत्संसूचका वैजयन्त्यभिधाना या पताकाः, अथवा विजय इति वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका उच्यन्ते तत्प्रधाना वैजयन्त्यो विजयवैजयन्ती पताका । जीवा० १७५ । विजयवैजयन्ती-विजयः अभ्युदयस्तत्संसूचिका वैजयन्त्यभिधाना पताका विजयः-वैजयन्ती विजया वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका पताका एव प्रधाना वैजयन्ती विजयवैजयन्ती । जीवा० ३७९ । पताका । ज० प्र० ५४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विजयसेनसूरि-हीरविजयसूरिपट्टधरः । ज० प्र० ५४४ ।

विजया-इङ्गालमहाग्रहस्य प्रथमाऽग्रमहिषी ।ठाणा० २०४ । अञ्जनकपर्वते पुष्करणी । ठाणा० २३१ । पद्मप्रभोदीक्षा-सिबिका । सम० १५१ । पञ्चमचक्रीणो स्त्रीरत्नम् । सम० १५२ । खाद्यविशेषः । जीवा० २७८ । उत्तर-दिग्भागाञ्जनपर्वतस्य पूर्वस्यां पुष्करिणी । जीवा० ३६४ । वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका । जीवा० ३७६ । अनुत्तरो-पपातिके एकभेदः । प्रज्ञा० ६६ । वैजयन्तीनां पार्श्व-कर्णिका । ज० प्र० ३४ । वप्रविजये राजधानी । ज० प्र० ३५७ । पौरस्त्यरुचकवास्तव्या पञ्चमा दिक्कु-मारी । जं० प्र० ३९२ । रात्रेर्नाम । ज० प्र० ४९१ । गाथापतिनामग्रमहिषी । ज० प्र० ५३२ । सप्तमी रात्री । सूर्य० १४७ । वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका । सूर्य० २६३ । पूर्वादिग्रुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ । पार्श्वान्तेवासिनी प्रव्राजिका । आव० २०७ । औषधिविशेषः उत्त० ४९० । विजयपर्वता प्रमाणाङ्गुलप्रमेया । अनु० १७१ । पञ्चमबलदेवमाता । सम० १५२ । इङ्गालस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । भग० ५०५ । वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका । जीवा० २०६ । विजया-अजितमाता । आव० १६० । विजया-सुदर्शनबलदेवमाता । आव० १६२ । विजयः आश्रयः । दश० २०४ । औषधि-विशेषः । उत्त० ४६० । वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका । राज० ६६ ।

विजयाइ-खाद्यविशेषः । ज० प्र० ११८ ।

विजयातो- । ठाणा० ८० ।

विजयेण-विजयेनः-परेषामसहमानानामभिभावकत्वरूपेण । ज० प्र० १८७ ।

विजल-विगयं जलं जत्थ चिक्खल्लो । दश० चू० ७४ ।

विजहणा-विहानं-परित्यागः । ठाणा० १४० ।

विजिओ-विजितः-पराजितः । आचा० ८४ ।

विजितसमर-आधाप्रतिश्रवणदृष्टान्ते गुणसमृद्धनगरे महा-बलराज्ञो जेष्ठकुमारः । पिण्ड० ४७ ।

विजीयते-अधिगमद्वारेण परिचता क्रियते । ठाणा० १६० ।

विज्जंपिल-बीजमिव । पउ० ११-३६ ।

विज्ज वैद्यः-वैद्यशास्त्रे चिकित्सायां च कुशलः । विपा० ४० । वेदः-आगमो-लौकिकलोकोत्तरिककुप्रावचनिकभेद-भिन्नः । राज० ११८, ११९ ।

विज्जुई-विद्यते घटते । दश० ४० ।

विज्जुए-विद्यते । दश० १२५ ।

विज्जुकुमारा-विद्युत्कुमाराः, सोमस्याज्ञोपपातवचननिर्देश-वर्तिना देवाः । भग० १९५ ।

विज्जुगुवायं-दशमं पूर्वम् । ठाणा० १९९ ।

विज्जुपुत्त-वैद्यपुत्रः-वैद्यशास्त्रचिकित्साकुशलस्य पुत्रः । विपा० ४० ।

विज्जय-वैद्यकम् । ओघ० १९८ ।

विज्जल कर्दमः । आचा० ३३८ । पिच्छलम् । आचा० ४११ । कर्दमः । आव० २७४ । विजलः-विगतजलः-कर्दमः । दश० १६४ । सिढिलकर्द्दमो । नि० चू० प्र० ११२ अ । उदगविलिप्पिलं । नि० चू० द्वि० १२६ अ । विजलं-स्निग्धकर्दमाविलस्थानम् । ज० प्र० १२४ । विगतं जलं । नि० चू० प्र० ११४ अ । कर्दमाकुलम् । बृ० तृ० ७१ अ । पंकिलम् । बृ० प्र० १४८ अ ।

विज्जा-विद्या-तत्त्वपरिच्छेत्री । आचा० १५९ । विद्या-श्रुतम् । भग० ७९४ । विदन्त्यनया तत्त्वमिति विद्या विचित्रमन्त्रात्मिका । उत्त० २६७ । वेदनं विद्या-तत्त्वज्ञानात्मिका । उत्त० २६२ । विद्या-सच्छास्त्रात्मिका । उत्त० २६२ । विद्यतेऽनया तत्त्वमिति विद्या-श्रुतज्ञानम् । उत्त० ४४२ । विद्या-प्रज्ञप्त्यादिदेवताधिष्ठिता वर्णानु-पूर्वी । ज्ञाता० ७ । विद्या-प्रज्ञप्त्यादिका । प्रश्न० ११६ । विद्या-प्रज्ञप्त्यादिका । औप० ३३ । विद्या, यत्र मन्त्रे देवता स्त्री सा विद्या ससाधना । आव० ४११ । विद्या-ज्ञानं अत्यन्तापकारिभावतमोभेदकम् । दश० ११० । विद्या-स्त्रीरूपदेवताधिष्ठिता, ससाधनावाऽक्षरविशेषपद्धतिः । पिण्ड० १२१ । लेहादियासउणरूयपज्झवसाणा बावत्तरिकला तो विज्जा, इत्थिपुरिसाभिहाणा विज्जामंता, ससाहणा विज्जा । नि० चू० द्वि० ४४ अ । विद्या-सम्यक्शास्त्रावगम-रूपा । उत्त० ३४४ । ससाधना स्त्रीरूपदेवताधिष्ठिता वाऽक्षरपद्धतिर्वा विद्या । पिण्ड० १४१ । विदित्वा । उत्त० ३३७ । विद्वान्-जानन् । उत्त० ४४६ ।

विज्जाअणुप्पवाय-यत्रानेकविधा विद्यातिशया वर्ण्यन्ते

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तद्विद्यानुप्रवादम् । सम० २६ ।
विज्जाइसय-विद्यातिशयः । दश० १०५ ।
विज्जाचारण-विद्याचारणः विशिष्टाकाशगमनलब्धियुक्तः । प्रश्न० १०६ । अतिशयचरणसमर्थः । प्रज्ञा० ४२५ ।
विज्जाचारणविणिच्छओ-विद्याचरणविनिश्चयः-ज्ञानचरित्रफलविनिश्चयप्रतिपादको ग्रन्थः । नंदी० २०५ :
विज्जाचारणा-विद्या-श्रुतं तच्च पूर्वगतं तत्कृतोपकाराश्चारणा विद्याचारणाः । भग० ७९३ ।
विज्जाणुओग- । सम० ४६ ।
विज्जाणुप्पवाय-विद्या-अनेकातिशयसम्पन्ना अनुप्रवदति-साधनानुकूल्येन सिद्धिप्रकर्षेण वदतीति विद्यानुप्रवादम् । नंदी० २४१ ।
विज्जापुरिसा-विद्यापुरुषाः-विद्याप्रधानाः पुरुषाः । उत्त० २६३ ।
विज्जामंतचिगिच्छगा-विद्यामन्त्रचिकित्सकाः-विद्यामन्त्राभ्यां उक्तरूपाभ्यां व्याधिप्रतिकर्त्तारः । उत्त० ४७५ ।
विज्जावलिओ-विद्याबली । आव० ३१८ ।
विज्जासिद्ध-विद्यासिद्धः । आव० ४०१ । विद्यासिद्धः-आर्यखपुटवत् । दश० १०३ । विज्जापभावेण सावाणुग्गहसमत्थो । नि० चू० द्वि १०० अ ।
विज्जाहर-विद्याधरः-प्रज्ञप्त्यादिविविधविद्या विशेषधारी । औप० २९ ।
विज्जाहरजमलजुयल-विद्याधरयमलजुगलम् । जीवा० १९९ ।
विज्जाहरसेढीओ-विद्याधरश्रेणी-विद्याधराणां आश्रयभूतः । जं० प्र० ७४ ।
विज्जाहरा-विद्याधरा-वैताढ्यादिवासिनः । ठाणा० ३५७ । ऋद्धिप्राप्तविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।
विज्जु-असुरेन्द्रस्य चतुर्थी अग्रमहिषी । भग० ५०३ । विशेषेण द्योतते दीप्यते इति विद्युत् । उत्त० ४९० ।
विज्जुक-विद्युत् । ओघ० २०१ ।
विज्जुकुमारा-विद्युत्कुमाराः-भुवनपतेर्भेदविशेषः । प्रज्ञा० ४६ ।
विज्जुकुमारिओ-विद्युत्कुमार्यः-इशानस्याञ्जोपपातवचननिर्देशवर्तिन्यो देव्यः । भग० १९५ ।
विज्जुगाहावती-आमलकल्पायां गाथापतिविशेषः । ज्ञाता० २५१ ।
विज्जुत्ता-वयरोयणेन्द्रस्य तृतीयाऽग्रमहिषी । ठाणा० २०४ ।
विज्जुदंतदीव-अन्तरद्वीपः । ठाणा० २२६ ।
विज्जुदंता-विद्युदन्तनामा अन्तरद्वीपः । प्रज्ञा० ५० ।
विज्जुदारिया-विज्जुगाथापतिदारिका । ज्ञाता० २५१ ।
विज्जुदेव-विद्युद्देवः । आचा० ३८६ ।
विज्जुपभ-विद्युत्प्रभः वक्षस्कारः । जं० प्र० ३५५ । विद्युत्प्रभः-पर्वतविशेषः । प्रज्ञा० १५६ । विद्युत्प्रभः-द्रहनाम । जं० प्र० ३०२ । विद्युत्प्रभः द्रहनाम । जं० प्र० ३५५ । ठाणा० ७१, २२६, ३२६ । विद्युत्प्रभं-वक्षस्कारपर्वतः । जं० प्र० ३०८ ।
विज्जुपभकूड-विद्युत्प्रभवक्षस्कारनामकूटः । जं० प्र० ३५५ ।
विज्जुप्पभदह- । ठाणा० ३२६ ।
विज्जुप्पभा- । ठाणा० ८० ।
विज्जुभवण-विद्युद्भवनम् । आव० ७३५ ।
विज्जुमई-विद्युन्मती-गोष्ठीदासी । आव० २०१ । विद्युन्मती चित्रस्य लघुदुहिता ब्रह्मदत्तपत्नी । उत्त० ३७९ ।
विज्जुमाला-विद्युन्माला-चित्रस्य ज्येष्ठा दुहिता ब्रह्मदत्तपत्नी । उत्त० ३७९ ।
विज्जुमाली-विद्युन्माली-पञ्चशैलाधिपतिर्व्यन्तरः । आव० २९६ । अक्खो । नि० चू० प्र० ३४५ अ ।
विज्जुमुह-विद्युन्मुखनामाऽन्तरद्वीपः । प्रज्ञा० ५० ।
विज्जुमुहदीवे-ठाणा० २२६ ।
विज्जुमेह-विद्युत्प्रधान एव जलवर्जित इत्यर्थः, विद्युन्निपातवान् वा विद्युन्निपातकार्यकारी जलनिपातवान् वा मेघः भग० ३०६ ।
विज्जुय-विद्युत् प्रसिद्धः । भग० १९५ ।
विज्जुया-धर्मकथायाः तृतीयवर्गे अध्ययनम् । ज्ञाता० २५१ ।
विज्जुयाइत्ता-विद्युत्कर्त्ता । ठाणा० २७० ।
विज्जुल-कामिकतीर्थवृक्षविशेषः । विशे० ४१० ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विज्जुलयाचञ्चल-विद्युल्लताचञ्चलः । उत्त० ३२६ ।
विज्जुलयाचञ्चलग्गजीहाल-विद्युल्लतेवे चञ्चलाऽग्रजीह्वा यस्य सः विद्युल्लताचञ्चलाग्रजीह्वाकः । आव० ५६६ ।
विज्जुयारति-विद्युतं करोति । जीवा० २४८ ।
विज्जुसिरिभरिया-विज्जुगाथापतेर्भार्या । ज्ञाता० २५१ ।
विज्जू-ईशानेन्द्रस्य चतुर्थी अग्रमहिषी । ठाणा० २०४ । सोमदेवेन्द्रस्य चतुर्थाऽग्रमहिषा । भग० ५०५ । विद्युत् जीवा० २९ । विद्युत् । प्रज्ञा० २६ ।
विज्जूखाय-अण्डो भण्णइ । नि० चू० द्वि० ५२ अ ।
विज्झाडिय-मिश्रितं-व्याप्तम् । जं० प्र० १७० । मिश्रितं-व्याप्तम् । भग० ३०८ ।
विज्झडियमच्छा-मत्स्यविशेषः । प्रज्ञा० ४४ ।
विज्झल-विह्वलं-अर्दवितर्द्दम् । भग० ३०८ ।
विज्झविज्जा-विध्यापयेत् उपशमयेत् । उत्त० ६३ ।
विज्झहिति-विद्रास्यति विनंक्ष्यति । बृ० तृ० ४४ अ ।
विज्झातिसया-विद्यातिशयानाम विशेषा य आकाशगमादीनि भमन्ति ते वा । व्य० द्वि० ४ अ ।
विज्झाय-विध्यासः-अग्ने प्रथमो भेदः । पिण्ड० १५२ ।
विज्झायइ-विध्यायति-ज्ञानदर्शनप्रकाशभावरूपं विध्यानमवाप्नोति । उत्त० ५९३ ।
विज्झायते-विध्यायति । आव० ३६६ ।
विज्झाविओ-विध्यातः । आव० २०५ ।
विज्झासिद्ध-विद्याग्रहणात् विद्यासिद्धः । व्य० प्र० १९ अ ।
विज्झोहामि- । ओघ० १८० ।
विज्ञान-कौशलम् । नंदी० १६४ ।
विटप-विस्तारः । जीवा० १८७ ।
विट्टिदाल-सुह दिवसं कहंति, आवाहो । नि० चू० ६२ आ ।
विट्टी-विण्टिका । ओघ० १२७ । वर्तिः-एकरूपा । प्रज्ञा० ३३ ।
विट्टया-प्रतिष्ठिता । नि० चू० प्र० ३४६ आ । बेंठका । बृ० प्र० ३०२ आ ।
विट्टालित-भ्रंशितः । वि० चू० प्र० ३४३ आ ।
विट्ठिय-विस्थितं-विशिष्टा स्थितिः । भग० ४६९ ।
विट्ठी-विष्टिः, करणविशेषः । जं० प्र० ४९३ ।
विडंग-विटङ्कः-कपोतपाली । प्रश्न० ८ । विटङ्कः-कपोतपाली । जीवा० २६९ । विटङ्कः-कपोतपाली । जं० प्र० १०७ ।
विडंबग-विडम्बकः विदूषकः-नानावेषकारी । जीवा० २८१ । विडम्बकः-विदूषकः । औप० ३ ।
विडंबिय-विडम्बितं-विवृतं शोभितम् । जं० प्र० ५२७ ।
विडबेइ-विडम्बयति-विवृतं करोति । भग० १७५ ।
विड- । नि० चू० प्र० २६६ आ ।
विडओलग-घाडिः । ओघ० ४४ ।
विडक-विटङ्कः-कपोतपाली वरण्डिकाधोवर्ती अस्तरविशेषः । ज्ञाता० १२ ।
विडपुत्त-बृ० प्र० १६५ अ ।
विडरुव-विटरूपम् । आव० २१८ ।
विडस-विडस णाम आसादेंतो थोवाथोवं खायति । नि० चू० द्वि० १४२ आ ।
विडसइ-विविधेहिं पगारेहिं डसति विडसइ । नि० चू० द्वि० १२३ आ ।
विडसण-विदशनं-विविधं दर्शनं-भक्षणं लीला इत्यर्थः । बृ० प्र० १६३ आ ।
विडसणा-नखपदानि ददतीत्यर्थः, एसा वा विडसणा । नि० चू० द्वि० १२४ अ । आसादेंतो थोव थोवं खायइ । बृ० प्र० १६३ आ । नि० चू० तृ० २३ अ ।
विडसाविया-विटश्राविका । आव० ६८५ ।
विडिभ-विटपः-विस्तारः । जं० प्र० २९ । विटपः-विस्तरः । औप० ५३ । विटपी-प्रशाखावान् वृक्षः । दश० २१८ । विटपः-वृक्षमध्यभागो वृक्षविस्तारो वा । औप० ७ ।
विडिमा-शाखा । जीवा० २७८ । शाखा । जीवा० ३६३ । बहुमध्यदेशभागे ऊर्द्धवंविनिर्गता शाखा राज० ६१। बहुमध्यदेशभागे उर्द्धवं विनिर्गता शाखा । जीवा० २९८ । जे सालाहिंतो निग्गया । दश० चू० १११ ।
विडु-व्रीडाऽस्यास्तीति व्रीडः-लज्जाप्रकर्षवान् । भग० ६८१ । ज्ञाता० २०२ ।
विडुरी-स्फटाटोपः । उ० मा० गा० ४३६ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विड्डेर-विड्डेरम् । विशे० १२६४ । अपद्वारं नक्षत्रम् । गणि० ।

विड्डर-गृहस्थप्रयोजनेषु कुण्टलविण्टलादिषु वा प्रवर्त्तनम् । व्य० प्र० २४६ आ ।

विढत्तं-उपार्जितम् । उत्त० २१० ।

विढपिते-अर्जिते । उत्त० ४४१ ।

विढवावेमि-उपार्जयामि । आव० ८२२ ।

विढविओ-अर्जितः । दश० ३५ ।

विढविज्ज-उपार्जयामि । आव० ३४२ ।

विढवेउण- । ओघ० १८८ ।

विणअ-विनतं विनमनं वा । उत्त० १९ । विनयो-वन्दनादिलक्षणः । विशे० ६२६ ।

विणए-विनयः-कर्म्मापनयनोपायः । भग० ६२५ । विनयः-पदधावनानुरागादिः । आव० ४६६ ।

विणओ-विनयः-अञ्जलिप्रग्रहादिः । आव० ३६१ । विनयनं विनयः-कर्मापनयनं, विनीयते वाऽनेनाष्टप्रकारं कर्मेति विनयः । आव० ५११ । विशिष्टो विविधो वा नयः-नीतिः विनयः, साधुजनासेवितः समाचारः विनयः । उत्त० १६ । भग० ६२२ । विनयः-कर्मविनयनहेतुर्व्यापारविशेषः । औप० ४१ । विरुद्धो नयः विनयः-असमाचार इति । उत्त० २० । विनयः-अभ्युत्थानाद्युपचारः । प्रश्न० १३२ । विनयः-अभिवन्दनादिलक्षणः । आव० १०० ।

विणओवए-विनयोपगः-विनयवान् न मानकारी । योगसंग्रहे पञ्चदशो योगः । आव० ६६४ ।

विणओसंपदा- । नि० चू० प्र० २४१ अ ।

विणट्ठ-विनष्टं उच्छ्वनस्वादिविकारवत् । ज्ञाता० १७३ । विनष्टः-उच्छूनावस्थां प्राप्य स्फुटितः । जीवा० १०७ ।

विणट्ठतेय-विनष्टतेजः-निःसत्ताकीभूततेजः । भग० ६८४ ।

विणतं-एकोनविंशतिसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० ३७ । विनयनं विनयः प्रवर्त्तनम् । ठाणा० ४०६ ।

विणमि-श्रीऋषभस्वामिमहासामन्तमहाकच्छसुतः । जं० प्र० २५२ । विनमिः-महाकच्छपुत्रः । आव० १५१ ।

विणमिय-विशेषेण पुष्पफलभरेण नमितमितिकृत्वा विनमितम् । भग० ३७ ।

विणय-विनयः । भग० १२२ । विनयः-ओमित्यादिरूपः । जं० प्र० १६९ । विनयः-अभ्युत्थानादि । आव० ६०४ । अभ्युत्थानपदधवनादिः । दश० १०४ । विनयः-आचारः । सूर्य० २९७ । विणयणं । नि० चू० प्र० १४ अ । विशिष्टो नयः विनयः-प्रतिपत्तिविशेषः । ठाणा० १५४ । विनयः-भक्त्यादिकरणम् । ठाणा० ४०८ । विनयः-ज्ञानादिविषयः । दशमं स्थानकम् । ज्ञाता० १२२ । विनयः । आव० ७६३ । विनयोऽभिमुखगमनाऽऽसनप्रदानपर्युपास्त्यञ्जलिबद्धानुव्रजनादिलक्षणः । विशे० ४३६ । विणयणं विणयो । नि० चू० प्र० १४ अ । विनयः-विनयशुद्धिः । प्रत्याख्यानशुद्धयास्तृतीयो भेदः । आव० ८४७ । विनयः-शुद्धोयोगः । दश० २१३ । विनयः-अभ्युत्थानादिरूपः । दश० २३५ । विनयः-आसेवनाशिक्षाभेदभिन्नः । दश० २४२ । विनयः-शिक्षा । व्य० प्र० १३३ आ ।

विणयन्न-विनयो-ज्ञानदर्शनचारित्रौपचारिकरूपस्तं जानातीति । आचा० १३२ ।

विणयपडिवत्ति-विनयप्रतिपत्तिः-उचितकर्त्तव्यकरणाङ्गीकाररूपाः । उत्त० ५७८ ।

विणयभंसी-विनयभ्रंशी । आव० १०२ ।

विणयया-विनयता-अर्हदादीनां नमस्कारार्हत्वे हेतुविशेषः । आव० ३८३ । विनयता-उपध्यायानां नमस्कारार्हत्वे विनयहेतुः । आव० ३८३ ।

विणयवई-विनयमतिः । अज्ञातोदाहरणे महत्तरिका । आव० ६६९ ।

विणयसमाहो-विनये विनयाद्वा समाधिः विनयसमाधिः परमार्थतः आत्मनो हितं सुख-स्वास्थ्यम् । प्रथमं विनयसमाधिस्थानम् । दश० २५५ ।

विणयसुद्ध-विनयशुद्धं-कृतिकर्मणो विशुद्धिं योऽहीनातिरिक्तं प्रयुञ्जीत मनोवचनकायगुप्तस्तत् विनयशुद्धम् । ठाणा० ३४९ ।

विणयसुय-उत्तराध्ययने प्रथममध्ययनम् । सम० ६४ । विनयश्रुतं-उत्तराध्ययनेषु प्रथममध्ययनम् । उत्त० ६ ।

विणस्सई-विनश्यति-इतस्ततः पर्यटनेन मुक्तिमार्गाद्विशेषेण दूरीभवति । उत्त० ५६२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विणस्सउ-विनश्यतु क्वथितत्वादिना स्वरूपहानिमाप्नोतु। उत्त० ३६३ ।

विणाडिका- । नि० चू० प्र० २१६ आ।

विणास-विनाशः-अन्तः । विशे० १३०७ । विनाशः- प्राणानां विनाशः । प्राणवधस्य सप्तविंशतितमः पर्यायः । प्रश्न० ७ ।

विणासण-विनाशनं-शैलेश्यवस्थायां सामस्त्येन कर्माभावापादनम् । आचा० २६८ । विनाशनम् । दश० ५३ ।

विणासियं-विनाशितं-भस्मीभूतपवनविकीर्णदाविव निस्सत्ताकतीं गतम् । प्रश्न० १३४ । जिज्ञासितम् । आव० ४१९ । परीक्षितम् । आव० ७२३ ।

विणिंति-विनयन्ति-अपनयन्तीत्यर्थः । ज्ञाता० २८ ।

विणिआ-विनीता-अभिनन्दनस्वामिजन्मभूमिः । आव० १६० ।

विणिउत्त-विनियुक्तः-कर्णयोर्निवेशितः । ज्ञाता० ३५ । व्यापारितम् । व्य० प्र० ६६ आ ।

विणिउत्तग-विनियुक्तकः-कट्यां निवेशितः। ज्ञाता० ३१ ।

विणिउत्तभंडि-सेसभंडोवकरणो । नि० चू० तृ० १०३ अ ।

विणिओग-विनिओगः- क्रियाकरणम् । आव० ६०२ ।

विणिओगांतर-विनियोगान्तरः-उपयोगान्तरः । विशे० ९७६ ।

विणिगूहई-विनिगूहते-आच्छादयति । दश० १८७ ।

विणिग्गयजीह-विनिर्गतजिह्वः । उत्त० २७४ ।

विणिघात-विनिघातं-धर्मभ्रंशम् । ठाणा० २४७ ।

विणिघाय-विनिघातं-मरणं मृगादिवत् । ठाणा० २९२ । विनिघातः-स्रोतसि प्रतिस्खलनम् । अनु० १६२ ।

विणिच्छओ विनिश्चयः । आव० ५०२ ।

विणिच्छय-सारग्रहणम् । उ०मा० गा०४३७ । विनिश्चयः- निर्वाहः । बृ० द्वि० २४८ अ । विगतसामान्यानां विशेषाणां निश्चयो विनिश्चयः । अधिकश्चयः निश्चयः । विशे० ९०६ ।

विणिच्छिअ-विगतो निश्चयः विनिश्चयः विशेषेण निश्चयो वा । अनु० २६५ ।

विणिच्छिय-निः-आधिक्येन चयनं चयः अधिकोश्चयो निश्चयः-सामान्यं, विगतो निश्चयो विनिश्चयः-निःसामान्यभावः । आव० २८३ ।

विणिच्छियट्ठे ऐदम्पर्योपलम्भात् । ज्ञाता० १०९ ।

विणिच्छियट्ठा-प्रश्नानन्तरं अत एवाभिगतार्थः । भग० ५४३ । ऐदम्पर्यार्थस्योपलम्भात् । भग० १३५ ।

विणिज्ज-उच्चिनुयात् । आव० ३४२ ।

विणिट्ठ-विनष्टं उच्छूनत्वाभिविकारैः । ज्ञाता० १२९ ।

विणियति-विनयति-अपनयतीत्यर्थः । ज्ञाता० २५ ।

विणिवट्टणा-विनिवर्तना-विषयेभ्यः-मनःपराङ्मुखीकरणम् । उत्त० ५८७ ।

विणिवाय-विनिपात दुःखः । ओघ० ४७ ।

विणिविट्ठ-विनष्टः-विगतस्वभावः । ज्ञाता० ६३ ।

विणिविट्ठचित्त-विनिविष्टं चित्तं यस्याऽसौ विनिविष्टचितः-गार्द्धयमुपगतः । आचा० २३४ । विविधं-अनेकधा विविष्टं स्थितमवगाढमर्थोपार्जनोपाये मातापित्राद्यभिस्वङ्गे वा शब्दादिविषयोपभोगे वा चित्तं-अन्तःकरणं यस्य स तथा । आचा० १०२ ।

विणिहय-विनिहतः-विनिहतचक्षुः । प्रश्न० १६२ ।

विणीअभूमी-विनीताभूमिः । आव० ११४ ।

विणिअविणओ-अनेकधाप्रापितविनयः विनीतविनयः । आव० २६१ ।

विणीआ-विनीता-ऋषभप्रभृतिर्गमनपुरी । आव० १३७ । विनीता-बृहत्पुरुषविनयकरणशीला, विजितेन्द्रिया वा । ज० प्र० ११८ । विनीता-अयोध्या । ज० प्र० १७९ ।

विणीए-गुरुसेवागुणात् विनीतः, रोहनामाणगारपुंगवः, गुणः । भग० ८१ । विनीतः-विशेषेण नीतः-प्रापितः मेरकचित्तानुवर्त्तनादिभिः श्लाघादिति विनीतः । उत्त० ४६ । विनीतः-यथेष्टकटकादिप्रकारसम्पादनेन विनीतः दश० २६३ ।

विणीय-विनीतः-अवाप्तः विनयो येन स । ज्ञाता० २३२ । विनीतः-विनयवान् । उत्त ४४२ । विनीतः-आत्मनि प्रापितः । प्रश्न० १०७ । विनीतः-अभ्युत्थानादिबाह्यविनयवान् । बृ० प्र० २४६ आ । विनीतः-विशेषतः प्रापितः । जीवा० २७५ । विनीतः-बृहत्पुरुषविनयकरणशीला । जीवा० २७८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विणीयनयरी-विनीतनगरी । आव० १२८ ।

विणीयभाषा-कालगमनभाषा । उ भा० गा० ४८५ ।

विणीयविणए-विनीतविनय :-स्वभ्यस्तगुर्वाद्युचितप्रतिपत्तिः । उत्त० ६५६ ।

विणीया-विनीता-भरतराजधानी । आव० १६१ । विनीता-आराधनाविषये भरतराजधानी । आव०७२४ ।

विणेउण-(देशीवचनमेतत्) साम्प्रतकालीनपुरुषयोग्यं विनयित्वेत्यर्थः । प्रज्ञा० ५ ।

विणेति-विनयति-प्रेरयति-अतिवाहयति । प्रश्न० ६४ ।

विण्णए-विनयितः-शिक्षां ग्राहितः । ठाणा० ५१६ ।

विण्णते-विनयितः-शिक्षां ग्राहितः । ठाणा० ५१६ ।

विण्णत्ति-विशेषेण ज्ञपनं विज्ञप्तिः, विज्ञानं वा विज्ञप्तिः-परिच्छित्तिः । आव० ४६ ।

विण्णवणा-पडिसेवणा-पच्छणा वा । नि० चू० तृ० ३ अ ।

विण्णवयति-विज्ञपयति । बृ० द्वि० १४३ अ ।

विण्णवियार-विज्ञापिता-राज्ञो लोकप्रयोजनानां निवेदयिता । ज्ञाता० १२ ।

विण्णाण-विज्ञानं-अर्थादीनां हेयोपादेयत्वविनिश्चयः । ठाणा० १५६ । विशिष्टं ज्ञानं विज्ञानं क्षयोपशमविशेषादेवावधारितार्थविषये एव तीव्रतरधारणाहेतुबोधविशेषः । नंदी० १७६ । चित्तं मनश्च । अनु० ३६ । विज्ञानं-चैतन्यम् । विशे० ८११ । विज्ञानं-ज्ञानदर्शनोपयोगः । विशे० ६८२ । विविधं ज्ञानं विज्ञानम् । दश० १२५ । गुरुवंदसेण जामतीतं, मति चेव । नि० चू० तृ० ८१ आ । विज्ञानम् । दश० ५३ ।

विण्णाणघण-विशिष्टं ज्ञानं विज्ञानं-ज्ञानदर्शनोपयोग इत्यर्थः, तेन विज्ञानेन सहानन्यभूतत्वादेकतया घनत्वं निबिडत्वं यस्यासौ विज्ञानघनः जीवः । विशे० ६८२ ।

विण्णाय-विविधप्रकारैः-देशकालादिविभागरूपैर्ज्ञातं विज्ञातम् । भग० ६५ । विशेषतः ज्ञातं विज्ञातम् । भग० ३१६ । विज्ञात तत्त्वभेदपर्यायैरस्माभिरस्मात्तीर्थकरेण वा । आचा० १८६ ।

विण्णास-विन्यासः-जिज्ञासा । दश० ९३ ।

विण्णासउ जिज्ञासतु-परीक्षताम् । आव० ७०४ ।

विण्णासण-विन्यासनम् । आव० २६३ ।

विण्णासणत्थ-परिक्षा । नि० चू० प्र० ३४८ अ ।

विण्णासिउं-परीक्ष्य । आव० ८०० ।

विण्णासिओ-विन्यासितः । आव० २१४ । जिज्ञासितः-परिक्षितः । आव० ३६४ ।

विण्हावणय-विविधैर्मन्त्रमूलादिभिः संस्कृतजलैः स्नापकं विस्नापनकम् । प्रश्न० ३९ ।

विण्हुअणगारो- । नि० चू० प्र० १०० आ ।

विण्हुपुंगव-वृष्णिपुङ्गवः-यदुपुङ्गवः-यदुप्रधानः । ज्ञाता० २११ ।

विण्हू-श्रेयांसनाथपिता । सम० १५१ । विष्णुः-श्रेयांसमाता । आव० १६०। सम०१५१ । विष्णुः-श्रेयांसपिता । आव० १६१ । अन्तकृद्दशानां प्रथमवर्गस्य दशममध्ययनम् । अन्त० १ । विष्णुकुमारः । व्य० द्वि० २८२ आ । विष्णुः । नि० चू० प्र० २७६ अ ।

वितंजित-व्यञ्जितः-व्यक्तिकृतः । ठाणा० ३०८ ।

वितक्क-वितर्कः-विकल्पः पूर्वगतश्रुतालम्बनो नानानयानुसारलक्षणः । ठाणा० १६१ ।

वितक्का-एगमत्थं अणेगेहिं पगारेहिं तक्कयति-संभावयति । दश० चू० ५४ ।

वितण्डा-जल्प एव प्रतिपक्षस्थापनाहीनः । सूत्र० २२६ । यत्रैकस्य पक्षपरिग्रहोऽस्ति नापरस्य सा दूषणमात्रप्रवृत्ता वितण्डा । सम० २४ ।

विततं-मृदङ्गनन्दीझल्लर्यादि । आचा० ४१२ । ततविलक्षणं-तन्त्र्यादिरहितम् । ठाणा० ६३ । विततं-पटहादि । प्रश्न० ८ । विततीकृतम् । जीवा० १८६ । विततं-वादित्रविशेषः । ज० प्र० ४१२ । विततीकृतं-ताडितम् ज० प्र० ३१ । विततं-वीणादिकम् । जीवा० २४७ । विततं-पटहादिकम् । जीवा० २६६ । विततः-महाग्रहः । ज० प्र० ५३५ । विततं-पटहादिकम् । ज० प्र० १०२ । आउज्झविसेसं । नि० चू०तृ० १ अ । विस्तारितम् । ज्ञाता० १३४ ।

विततपक्खी-विततपक्षी-मनुष्यक्षेत्रबहिर्वर्त्ती पक्षिविशेषः । प्रश्न० ८ । विततौ-नित्यमनाकुञ्चितौ पक्षौ यस्य सः विततपक्षो । जीवा० ४१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विततपक्षी-खचरे चतुर्थो भेदः । सम० १३५ ।
विततबंधण-विततबन्धनं-प्रमर्दितबाहुजङ्घाशिरसः संयन्त्रणम् । प्रश्न० ५६ ।
वितत्थ-अष्टसप्ततितममहाग्रहः । ठाणा० ७९ ।
वितथ-अनृतम् । ठाणा० ५०० । वितथः-वेदः । उत्त० ५२५ ।
वितथमुणी-द्रव्यमुनिः भावश्रावकः । मर० ।
वितप्प-विकल्पम् । आव० ६६२ ।
वितय-विततं-पटहादिकम् । भग० २१६ ।
वितरण-दानम् । आव० ८४६ ।
वितरति-अनुजानाति । बृ० तृ० ५२ आ ।
वितरेयुः-अनुजानीयुः । व्य० प्र० १२८ अ ।
वितक्क-संदेहः । व्य० २४ अ ।
वितह-वितथ-अन्यथा । आव० २६३ । वितथं-अतथ्यम् । दश० २१४ । वितथं-आगन्तुकतदुत्थजन्तुरहितम् । आचा० २६३ ।
वितहापडिवत्ती-वितथाप्रतिपत्तः-परस्याभाव्यमपि शैक्षादिकमनाभाव्यतया प्रतिपद्यते । बृ० द्वि० ७० आ ।
वितहायरण-वितथाचरणं अन्यसामाचार्या आचरणं । ओघ० १२० ।
वितानं- । विशे० ८६६ ।
वितारयति-प्रतारयति-वञ्चयति । ठाणा० ४३ ।
विताल-तालाभावः । जीवा० १६३ ।
वितिकिण्ण-व्यतिकीर्णम् । भग० १५३ । विप्रकीर्णम् । नि० चू० तृ० १३ अ ।
वितिगिच्छइ-विचिकित्सति-विमर्षति मिमांसते । सूत्र० ३२४
वितिगिछा-विचिकित्सा-जुगुप्सा । आचा० ३३२ ।
वितिगिच्छा-विमर्शः । नि० चू० प्र० ३०८ आ ।
वितिगिच्छा-विचिकित्सा-मतिविभ्रमः-फलं प्रति संशयः । प्रज्ञा० ६७ । विचिकित्सा-विद्वज्जुप्सा साधुनिन्दा । आव० ८११ । साधुनिन्दा । आव० ८१५ । विचिकित्सा-मतिविभ्रमः । दश० १०२ । विचिकित्सा-फलं प्रति सदेहः । उत्त० ५६७ । विचिकित्सा आशङ्का परस्परतो भयं लज्जा वा । आचा० १६५ । विचिकित्सा-संशयात् सा निमित्तनिमित्तिनोरभेदाद्विचिकित्सा । ठाणा० १७४ । विचिकित्सा-मतिविभ्रमः । व्य० प्र० १८ आ । विचिकित्सा फलं प्रति शङ्का । ज्ञाता० ९४ । विचिकित्सा-चित्तविप्लुतिर्विद्वजुगुप्सा वा । सूत्र० १८६ । विचिकित्सा-मतिविभ्रमः-फलं प्रति सम्मोहः । आव० ८१५ ।
वितिगिच्छामित्तगा-वीति-विशेषेण विविधप्रकारैर्वा चिकित्सामि-प्रतिकरोमि निराकरोमि गर्हणीयान् दोषानितीत्येवंविकल्पात्मिका एकाऽन्या गर्हा । ठाणा० २१५ ।
वितिगिच्छासण्णा-विचिकित्सासंज्ञा-चित्तविप्लुतिरूपा । आचा० १२ ।
वितिगिच्छिए-विचिकित्सितः । भग० ११२ ।
वितित्थं-सारणी सेधी । नि० चू० तृ० १३३ आ ।
वितिपरिक्खित्त-वृत्तिपरिक्षिप्तः-परेषामनालोकवत इत्यर्थः । ज्ञाता० २०४ ।
वितिमिर-ब्रह्मलोके विमानप्रस्तटः । ठाणा० ३६७ । वितिमिरं-आहार्यान्धकाररहितम् । सम० १४० । वितिमिरं-अपगताज्ञानतिमिरपटलम् । ज्ञाता० ५५ । वितिमिरः कर्मतिमिरवासनापगमात् । प्रज्ञा० ६१० । वितिमिरः - तीर्थकरगर्भाधानानुभावेन गतान्धकारः । ज्ञाता० १२४ ।
वितिमिरकर-वितिमिरकरः-निरन्धकारकिरणः । ज० प्र० १०२ ।
वितिमिरतर-विगतं तिमिरं-तिमिरसम्पाद्यो भ्रमो यत्र तत् वितिमिरं । इदं वितिमिरमिदं वितिमिरमनयोरतिशयेन वितिमिरं वितिमिरतरम् । प्रज्ञा० ३५६ ।
वितिरिच्छमुहं - । भग० १७३ ।
वितुट्टयेत्-प्रतिषेधयेत् । बृ० प्र० ४३ अ ।
वितोयपोत-वितोयपोतः-विगतजलयानपात्रः, वियोगपोतः विगतसम्बन्धनबोधिस्थः । प्रश्न० ५० ।
वित्त-वृत्तम् । आव० ९२ । विनीतविनयतयैव सकलगुणाश्रयतया प्रतीतः-प्रसिद्धः । उत्त० ६४ वृत्तं-काव्यं चरित्रं वा । ज० प्र० ४२१ । वेत्रः जलजवंशात्मकः । उत्त० ३६४ । वृत्तं शीलम् । विशे० ९५५ । वेत्रः-जलवंशः । ज० प्र० २३५ । ठाणा० ३९४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वित्तल-वित्रलं विचित्ररेखोपेतम् । व्य० द्वि० २३४ अ ।

वित्तस-वित्तसति । ओघ० १४२ ।

वित्तासण-वित्रासणं-विकरालरूपादिदर्शनम् । आव० ६३४ ।

वित्ति-वृत्तिः-जीविका । ज्ञाता० ३७ । वृत्तिः-निर्वाहः । ज्ञाता० १७ । वृत्तिः-भक्तग्रहणयात्रामात्रा वृत्तिः । ओप० ३७ ।

वित्तिए-वित्तिकं-वित्तं द्रव्यं तदस्ति यस्य तत् वृत्तिकं, वृत्तं वाऽऽश्रितलोकानां ददाति यत्तत् वृत्तिदम् । ओप०५ ।

वित्तिकंतार-वृत्तिः-जिविका तस्याः कान्तारं-अरण्यं तदिव कान्तारं-क्षेत्रं कालो वा वृत्तिकान्तारम् । उपा० १३ ।

वित्ती-वृत्तिः-भिक्षावृत्तिः । व्य० (?) । वृत्तिः-सूत्रविवरणः-व्याख्यानम् । विशे० ६१४ । द्वात्रिंशत्कवलपरिमाणलक्षणा वृत्तिः । आचा० २६४ । वृत्तिः-जीवनम् । अनु० १३० ।

वित्तीकंतार-वृत्तिकान्तारः । आव० ८११ ।

वित्तीकप्प-पूर्णप्रायः । तं० ।

वित्तीसंखेव-वृत्तिसङ्क्षेपः-गोचर्याभिग्रहरूपः । दश०२८० ।

वित्थडबहुल-विस्तारबहुलम् । आव० ३३७ ।

वित्थार-विस्तारः-व्यासः सकलद्वादशाङ्गस्य नयैः पर्यालोचनम् । प्रज्ञा० ५८ । विस्तारः-पृथुत्वम् । ठाणा० १८७ ।

वित्थाररुई-विस्ताररुचिः-विस्तारो-व्यासस्तेन रुचिर्यस्य स । उत्त० ५६३ । द्रव्याणां पर्याया यथायोगं प्रत्यक्षादिभिः सर्वैश्च नैगमादिप्रकारैः उपलब्धा स विस्तार रुचिः । प्रज्ञा० ५६ ।

वित्थाररुती-विस्तारो-व्यासस्ततो रुचिर्यस्य स तथेति, येन हि धर्मास्तिकायादिद्रव्याणां सर्वपर्यायाः सर्वैनयप्रमाणैर्ज्ञाता भवन्ति स विस्ताररुचिः । ठाणा० ५०३ ।

वित्थिण्ण-विस्तीर्णम् । ओघ० १२३ ।

वित्थिया-विस्तृता-प्रमूढा । जं० प्र० २०९ ।

विदंडओ-विदण्डकः-कक्षाप्रभृतिः । ओघ० २१८ ।

विदंसग-विदंशकः-विशेषेण दशतीति श्येनादिः । उत्त० ४६० । विदंशतीति विदंशकः श्येनादिः । प्रश्न० १३ ।

विदब्भ-सुपार्श्वनाथप्रथमशिष्यः । सम० १५२ । विदर्भः । भग० ६२१ ।

विदरिसण-विदर्शनं-विरूपाकारम् । उपा० ३४ । विदर्शनं विकृतं रूपं दर्शयति विदर्शनं-अलग्नमेव लोको लग्नं पश्यति । बृ० द्वि० ४४ अ ।

विदब्भनगर-सिन्धुसौवीरजनपदे उदायनराजधानी । प्रश्न० ८९ ।

विदलकड-वंशशकलकृतः । ठाणा० २७३ । विदलकटः । आव० २८६ ।

विदारिका-मूलविशेषः । दश० १७६ ।

विदालणं-विदारण-विविधप्रकारैर्दारणम् । प्रश्न० १७ ।

विदित-प्रतीतः । ज्ञाता० २३६ ।

विदितत्थकाया-विदितोऽर्थकायः-अर्थराशिः श्रुताभिधेयो यया सा विदितार्थकाया । प्रश्न० १०७ ।

विदित्वासमुद्देशन-ज्ञात्वा परिणामिकत्वादिगुणोपेतं शिष्यं यद् यस्य योग्यं तस्य तदेव समुद्दिशति । उत्त० ३९ ।

विदित्वोद्देशनं-विदित्वा-ज्ञात्वा परिणामिकत्वादिगुणोपेतं शिष्यं यद् यस्य योग्यं तस्य तदेवोद्दिशति इति विदित्वोद्देशनम् । उत्त ३९ ।

विदिन्न-वितीर्णम् । भग० ६२१ ।

विदिसप्पइन्न-विदिक्प्रतीर्णः मोक्षसंयमाभिमुखा दिक् ततोऽन्या विदिक्, तां प्रकर्षेण तीर्णो विदिक्प्रतीर्णः । आचा० २१२ ।

विदिसिवाए-विदिग्वातः-यो विदिग्भ्यो वाति । जीवा० २९ ।

विदिसीवाए-विदिग्वातो-यो विदिग्भ्यो वाति । प्रज्ञा० ३० ।

विदु-विदित्वा । बृ० द्वि० २८० आ ।

विदुग्ग-बहुएहिं पव्वतेहिं विदुग्गं । नि० चू० द्वि० ७० आ । विदुर्गं-समुदायः । भग० ६२ ।

विदुपक्ख-साहुपक्खो, साहुणोपक्खो । नि० चू० प्र० ४७ आ ।

विदुर-जं जत्थ गमणकम्मसमारंभादिसु अणभिहियं तं विदुरं-विगदद्वारम् । नि० चू० तृ० ९९ अ । ज्ञाता० २०८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विदू-विदुः-ज्ञायकः । आव० ८४६ । साहू । नि० चू० प्र० १२ आ ।

विदूले- । नि० चू० प्र० २२० आ ।

विदूषक-विडम्बकः । ओप० ३ । विदूषकः । ठाणा० २०३ ।

विदेशः स्वकीयदेशापेक्षया । ज्ञाता० ४१ ।

विदेसत्थ-विदेशस्थः-विदेशं गत्वा तत्रैव स्थितः । ज्ञाता० ११५ ।

विदेसपरिमंडिय-धात्रिविशेषः । ज्ञाता० ३७ ।

विदेह-महावीरप्रभोरपरनाम । आचा० ४२२ । विदेहः-क्षत्रियपरिव्राजके भेदः । ओप० ६१ । विदेहः-ब्राह्मणी-वैश्याभ्यां जातः । आचा० ८ । मिथिलानगरीजनपदः । ज्ञाता० १२६ । विदेहः-द्रव्युपसर्गे देशविशेषः । आव० ७१६ । जनपदविशेषः । प्रज्ञा० ५५ । विदेहः-जनपदविशेषः । उत्त० २९६, ३०३ ।

विदेहजंबू-जम्ब्वाः-सुदर्शनायाः नवमं नाम । जीवा० २९६ । विदेहेषु जम्बूः विदेहजम्बूः विदेहान्तरवर्तोत्तरकुरुकृतनिवासत्वात् । जं० प्र० ३३६ ।

विदेहजच्च-महावीरप्रभोरपरनाम । आचा० ४२२ ।

विदेहदिन्ना-त्रिशलाया अपरनाम । आचा० ४२२ ।

विदेहपुत्त-विदेहपुत्रः-कोणिकः, चम्पानगर्यां राजा । भग० ३१५ ।

विदेहरायवरकन्ना-विदेहजनपदराजस्य वरकन्या विदेहराजवरकन्या । ठाणा० ४०१ ।

विदेहसुमाले-महावीरप्रभोरपरनाम । आचा० ४२२ ।

विदेहा-पिशाचभेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

विदेहो-वैदेही-विदेहो नाम जनपदस्तत्र भवा वैदेहाः तन्निवासिनो लोकास्तेऽस्य सन्तीति नमीराजा । सूत्र० ९५ ।

विद्दव-विद्रव-विलयम् । ज्ञाता० १५७ ।

विद्दाया-विद्रुता । आव० ६६ ।

विद्देस-विद्वेषः-मत्सरः । प्रश्न० २७ ।

विद्देसगरहणिज्ज-विद्वेषो-मत्सरः तस्मात् गर्हते-निन्दति विद्वेषाद् गर्ह्यते साधुभिर्वा यत्तत् विद्वेषगर्हणीयम् । अधर्मद्वारे मृषावादस्याष्टमं नाम । प्रश्न० २६ ।

विद्धंसंति अधःपातात् । भग० २५४ ।

विद्धंसण-विध्वंसनं सर्वगर्भपरिशाटनम् । निरय० २१ । विध्वंसनं-क्षयः । भग० ४६९ । विध्वंसनम् । आव० ७८८ ।

विद्धंसमो-उत्क्रमिष्यामः । व्य० प्र० २०४ अ ।

विद्ध-वृद्धः-श्रुतपर्यायादिवृद्धः । उत्त० ६२२ ।

विद्धत्थ-विध्वस्ता-अप्ररोहसमर्था योनिः । दश० १४० ।

विद्धी-वृद्धिः-कुटुम्बोनां वितीर्णस्य धान्यस्य द्विगुणादेर्ग्रहणम् । विपा० ३९ । वृद्धिः-वृद्धिहेतुत्वात् । अहिंसाया एकविंशतितम नाम । प्रश्न० ९९ ।

विद्या-विवक्षितः कोऽप्यागमः । विशे० ३८० । ठाणा० २५ ।

विद्याचारण-विद्या विवक्षितः कोऽप्यागमस्तत्प्रधानश्चारणः । विशे० ३८० ।

विद्याधर-कुलविशेषः । आव० ५१० ।

विद्याराजः- । आव० ४११ ।

विद्युज्जीह्वः-अन्तरद्वीपविशेषः । जीवा० १४४ ।

विद्युत्प्रभ-वक्षस्कारपर्वतः । ठाणा० ६८,७४ । विद्युत्प्रभः-वक्षस्कारपर्वतनाम । प्रज्ञा० ७३ । विद्युत्प्रभः-कर्दमाभिधानवेलन्धरनागराजस्यावासपर्वतः । जीवा० ३१३ ।

विद्युद्दन्त-अन्तरद्वीपविशेषः । जीवा० १४४ ।

विद्रुम-शिलारूपं प्रवालम् । जीवा० २७२ । विद्रुमः-प्रवालः । प्रज्ञा० २७ ।

विद्वान्-साधुर्विदितसंसारस्वभावः-परित्यक्तसमस्तसङ्गः । आव० ८१५ ।

विधइ-विध्यति-प्राजनकारया तुदति । उत्त० ५५१ ।

विधम्मणा-विधर्मणा कदर्थना । प्रश्न० ५६ ।

विधाए-विधातः-औदीच्यपणपन्निकव्यन्तराणामिन्द्रः । प्रज्ञा० ९८ ।

विधारए-विधारयेत्-प्रतिस्खलयेत् । आचा० २४७ ।

विधारेउं-विधारयितुं-निवारयितुम् । पिण्ड० ४१ ।

विधिः-प्रतिविधानम् । आव० ७४ । विधानं-प्रकारः । आव० ६०१ । विधिः-मर्यादा सीमा, आचरणा । आव० ६३ । विधिः-भेदः । व्य० द्वि० १३६ अ ।

विधसुत्त-बंभचेरा । नि० चू० द्वि ५ अ । नि० चू० तृ० ३५ अ । नि० चू० प्र० १३४ अ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विधुवण-वीतणगो । नि० चू० प्र० १०५ आ ।
विधूम-विधूमः-अग्निः । सूत्र० १३७ ।
विध्यापन-निर्वापणम् । दश० १५४ ।
विध्वंसन-क्षयः । ज्ञाता० १४६ ।
विनमि-महाकच्छसुतः । आव० १४३ ।
विनय-गुरुसुश्रूषा । आव० ४१५ ।
विनयति-प्रव्राजयति । व्य० द्वि० ३९७ अ ।
विनायक-राक्षसभेदः । प्रज्ञा० ७० ।
विनिज्झाए-विनिध्यायेत् विशेषेण पश्येत् । दश० १६६ ।
विनियोगः- । नंदी० ७२ ।
विनिश्चयः- । नंदी० २०५ ।
विनीतसंसार-नष्टसंसारः । आव० ५४६ ।
विनेय-शिष्यः । नंदी० ६३ । गुरोर्निवेदितात्मा यो, गुरुभावानुवर्त्तकः मुक्त्यर्थं चेष्टते सो विनेयः । प्रज्ञा० १६३ ।
विनेयजन- । प्रज्ञा० ११८ ।
विन्ध्य-पर्वतविशेषः । विशे० ९१६ । आर्यरक्षितशिष्ये प्रधानसाधुः । विशे० १००३ । विन्ध्यम् । पिण्ड० ३२ ।
विन्ध्यादि-परिषदुत्थितः । विशे० ६३४ ।
विन्नवण-विज्ञापनम् । आव० ११० ।
विन्नवणा-विज्ञापना । सूत्र० ७० । प्रार्थना प्रतिसेवना वा । बृ० द्वि० ४५ अ । विज्ञापना-विज्ञप्तिका सप्रणयनप्रार्थना । ज्ञाता० ४९ । ज्ञाता० १०१ ।
विन्नाए-विज्ञातम् । भग० ७७५ ।
विन्नाण-विज्ञानं-हिताहितप्राप्तिपरिहराध्यवसायो विज्ञानम् । आचा० १८३ ।
विन्नाणखंध-विज्ञानस्कन्धः-रूपादिविज्ञानलक्षणः । प्रश्न० ३१ । रूपविज्ञानं रसविज्ञानमित्यादिविज्ञानं विज्ञानस्कन्धः । सूत्र० २५ ।
विन्नाणेमो-परीक्षामहे । दश० १०७ ।
विन्नाय-विज्ञातः । दश० १४१ ।
विन्नासणा-विविदिषा । आव० २२५ ।
विन्नासिय-जिज्ञासितं-परीक्षितम् । आव० ६६५ । परीक्षतम् । उत्त० १९२ ।
विन्नु-विद्वान्-जिनागमगृहीतसारः । आचा० ४२६ । विद्वान् । आव० ४२९ । विद्वान् विज्ञो वा तुल्यबोधत्वादेकः । ठाणा० २१ ।
विपंचि-विपञ्ची-वाद्यविशेषः । प्रश्न० ७० ।
विपंची-विपञ्ची । प्रश्न० १५९ । विपञ्ची-तन्त्री । जीवा० २६६ ।
विपक्क-सुपरिनिष्ठितं-प्रकर्षपर्यन्तमुपगतमित्यर्थः । उदयागतम् । ठाणा० ३२१ ।
विपच्चत-विप्रत्ययः-अप्रतीतिः । उत्त० ११५ ।
विपज्जहसेणियापरिकम्म-परिकर्म्मे षष्ठो भेदः । सम० १२८ ।
विपट्ठिकुव्वई-विपृष्ठतः करोति-परित्यजति । दश० ९२ ।
विपाण रथेन गच्छत्याम् । व्य० प्र० १३१ आ ।
विपरामुसाइ-विपरामृशसि-पृथिवीकायादिसमारम्भं करोति । आचा० १४१ ।
विपरिणामः- । आचा० ५५ ।
विपरिणामइत्ता-विपरिणामयित्वा-विनाशयित्वा । प्रज्ञा० ५०३ ।
विपरिणामिय-विपरिणामं नीतं स्थितिघातरसघातादिभिः विपरिणामितम् । भग० २५१ ।
विपरिणामेति विगतपरिणामं करोति, विविधैः प्रकारैरात्मानं परिणामयति । नि० चू० प्र० २८७ आ ।
विपरिणामेत्तए-विपरीताध्यवसायोत्पादनतः विपरिणामयितुम् । ज्ञाता० १३४ ।
विपरीयपरूवणा-विपरीतप्ररूपणा-अन्यथा पदार्थकथना । आव० ५७३ ।
विपरियसावेमाण-विपर्यासाभिमानः । ज्ञाता० १७५ ।
विपर्ययः- । आचा० १५० ।
विपलिउंचिय-विपलिकुञ्चितं-यद् अर्द्धवन्दित एव देशादिकथां करोति । कृतिकर्मणि द्वाविंशतितमो दोषः । आव० ५४४ ।
विपाक-विपचनं विपाकः-आयुषो परिहाणीत्यर्थः । नि० चू० द्वि० २८ आ । अनुभावः । विशे० ५६५ ।
विपादिका-स्फुटितच्छविः । प्रश्न० ४१ ।
विपुल-विसालं, मोक्खो । दश० चू० ८९ । विशालः । उत्त० २७३ । अनेकभेदतया विस्तीर्णः । उत्त० ५९० ।
विपुलमनःपर्यायज्ञानो-मनोज्ञानी । आव० ४८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विपुललोहदण्डक–विपुललोहदण्डकः–वरवज्रम् । जं०प्र० २३८ ।

विपुलवाहण–आगामिन्यामुत्सर्पिण्यां एकादशमः चक्री । सम० १५४ ।

विप्प–विड्–उच्चारः । आव० ४७ । विप्रुट्–प्रश्रवणादिबिन्दुः, 'वि' इति विष्ठा 'प्र' इति प्रश्रवणमिति वा । ओप० २८ ।

विप्पइरमाण–विप्रकिरन्तः–क्षरन्तः । ज्ञाता० १५७ ।

विप्पओग–विप्रयोगः–वियोगः । ओप० ४३ ।

विप्पओगस्सतिसमन्नागए–विप्रयोगस्मृतिसमन्वागतः-वियोगचिन्तानुगतः । ओप० ४३ ।

विप्पक–विप्पकः–कुट्टितस्त्वक्रूपः । बृ० द्वि० २०३ अ ।

विप्पकिट्ठ–विप्रकृष्टं–बृहदन्तरालम् । जीवा० २६८ ।

विप्पजइय–सूत्रे चतुर्थो भेदः । सम० १२८ ।

विप्पजहणा–विप्रहानम् । आव० ६४१ । विशेषेण-विविधं वा प्रकर्षतो हानि-त्यागः विप्रहाणिः । उत्त० ५९७ ।

विप्पजहणा–विप्रहानः । प्रज्ञा० ६०९ ।

विप्पजहे–विप्रजह्यात्–परित्यज्येत् । उत्त० २९१ ।

विप्पडिवण्णा–विप्रतिपन्ना । आव० ३१३ ।

विप्पडिवन्न–अनार्यकर्मकारित्वादार्यन्मार्गाद्विरुद्धं मार्गं प्रतिपन्नः विप्रतिपन्नः । सूत्र० २८३ ।

विप्पडिवेएइ–विप्रतिवेदयति–पर्यालोचयति । आचा० २१८ ।

विप्पमुक्क–विविधैः परीषहासहनगुरुनियोगासहिष्णुत्वालस्यादिभिः प्रकारैः प्रकर्षेण मुक्तः विप्रमुक्तः । उत्त० २० ।

विप्परिकम्माइ–विपरिक्रमिष्यामि–परिस्पन्दं करिष्यामि । आचा० ४०८ ।

विप्परिणामणा–गिरिसरिदुपलन्यायेन द्रव्यक्षेत्रादिभिर्वा करणविशेषेण वावस्थान्तरापादनं विपरिणामना । ठाणा० २२१ ।

विप्परिणामधम्म–विविधः परिणामः–अन्यथाभावात्मको धर्मः–स्वभावो यस्य तत् विपरिणामधर्मम् । आचा २०६ ।

विप्परिणामाणुप्पेहा–विविधेन प्रकारेण परिणमनं विपरिणामो वस्तुनामनुप्रेक्षा । ठाणा० १८८ ।

विप्परियास–विपर्यासं–पर्यायान्तरम् । भग० ६४४ ।

विप्परियासियभूए–विपर्यासीभूतः–अभ्युपपन्नः । आचा० ३३१ ।

विप्पलाइत्थ–विपलायितवन्तः । विपा० ५० ।

विप्पलाव–प्रलापो–निरर्थकं वचनं, विविधो प्रलापः विप्रलापः । ठाणा० ४०८ ।

विप्पवसिय–विप्रोषितः–देशान्तरं गन्तुं प्रवृत्तः । ज्ञाता० ७९ । विप्रोषितः–स्वस्थानविनिर्गतः । ज्ञाता० ११५ ।

विप्पवास–विशेषेण प्रवासोऽन्यत्रगमनं विप्रवासः । व्य० प्र० ५३ अ ।

विप्पसण्ण–विशेषेण विविधैर्वा भावनादिभिः–प्रकारैः प्रसन्ना, मरणेऽप्यहतमोहरेणुतयाऽनाकुलचेतसः विप्रसन्नः । उत्त० २४४ ।

विप्पसरित्था–विप्रासरत् । ज्ञाता० १०१ ।

विप्पसायए–विप्रसादयेद्–विविधैरुपायैरिन्द्रियप्रणिधानाप्रमोदादिभिः प्रसन्नं विदध्याद् । आचा० १६६ ।

विप्पह–विपथः–विरूपमार्गः । उत्त० ५४८ ।

विप्पहूणे– । ज्ञाता० ६३ ।

विप्पारद्ध–विविधं खरपरुषवचनैर्निवारितः विप्रारद्धः । बृ० तृ० ११४ अ ।

विप्पास–विप्रुषः मूत्रपुरीषावयवा अथवा वित्ति विट्–विष्ठा पत्ति–प्रश्रवणं-मूत्रम् । प्रश्न० १०५ ।

विप्पित नाम जस्स जायमेत्तस्सेव अंगुट्ठपादसेणी मज्झिमाहिं च मडिज्जंति । नि० चू० द्वि० ३४ अ ।

विप्पुस–विप्रुड्–लवः । पिण्ड० ७२ ।

विप्पेक्खित–विप्रेक्षितं–निरीक्षितम् । प्रश्न० १३९ ।

विप्पोसहि–विपुडोषधिः–मूत्रपुरीषयोरवयवो' विप्रुडुच्यते, अन्येत्वाहुः–विड्–उच्चारः प्रेति प्रस्रवणम् । विशे० ३७९ ।

विप्पोसिय–विप्रोषितः देशान्तरे प्रवासं कृतवान् । सूर्य० २९२ ।

विप्फालणा–वियडणा । नि० चू० प्र० २९३ अ ।

विप्फालिय–विस्फारितं–रविकिरणैर्विकाशितम् । जीवा० २७३ ।

विप्फालेइ–(देशीवचनम्) पृच्छति । व्य० प्र० ५१ अ ।

विप्फुलिंग–विस्फुलिङ्गः–उल्का । आव० ७५२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विप्रतारण-प्रपञ्चनम् । प्रश्न० १७ ।
विप्रयोग-विविधव्यापारः । उत्त० ५८२ ।
विप्रुडोषधि-ऋद्धिविशेषः । ठाणा० ३३२ ।
विप्लुत-मूढः । दश० २६६ ।
विफालिय-पाटयित्वा । आचा० ३८१ ।
विफालेति-पृच्छति । नि० चू० तृ० ६२ आ ।
विबाहा-विशिष्टबाधा । भग० २१८ ।
विबुद्ध-विबुद्धः-विकस्वरः । जं० प्र० १८३ ।
विबुद्धपंकओ-विबुद्धपङ्कजम् । आव० १६२ ।
विब्बोअण-उपधानकं-उच्छीर्षकम् । जं० प्र० २८५ ।
विब्बोय-स्त्रीचेष्टाविशेषः । ज्ञाता० १६५ ।
विब्बोयण-उपधानकः । भग० ५४० ।
विब्भम-विभ्रमो-भ्रूसमुद्भवो विकारः । ज्ञाता० १४४ । भ्रूयुगान्तयोर्विभ्रमः । प्रश्न० १४० । विभ्रमः-धातूपचयेन मोहोदयान्मनसा धर्मे प्रत्यस्थिरत्वम् । प्रश्न० १४१ । विभ्रमः-भ्रान्तत्वं विभ्रमाणं वा मदनविकाराणां आश्रयत्वात् । अब्रह्मणः पञ्चदशमं नाम । प्रश्न० ६६ ।
विब्भल-विह्वलो-जडप्रकृतिः । आव० ५०९ । विह्वलः-अर्दवितर्दः । जं० प्र० १७० ।
विब्भला- । नि० चू० द्वि० २२ आ ।
विभंग-विरुद्धा भङ्गाः-वस्तुविकल्पा यस्मिंस्तद्विभङ्गं तच्च तज्ज्ञानं च, अथवा विरूपो भङ्गः अवधिभेदो विभङ्गः । भग० ३४४ । विभङ्गः-गुणानां विराधना । अब्रह्मणश्चतुर्दशं नाम । प्रश्न० ६६ । विविधो भङ्गो विभङ्गः विभागो-विचारः । सूत्र० ३०६ । विभङ्गः-ज्ञानविशेषः । सूत्र० ३१८ । विभङ्गः-विभागः स्वरूपम् । सूत्र० ३२७ । वस्तुभङ्गो वस्तुविकल्पो यस्मिंस्तद् विभङ्गः । ठाणा० ३८३ । विभङ्गः-मिथ्यादृष्टेरवधिः । ठाणा० १५४ । विभङ्गः-विपरीतो भङ्गो-परिच्छित्ति प्रकारो यस्य तत् । प्रज्ञा० ५२७ ।
विभगन्नाण-विभङ्गो मिथ्यादृष्टेरवधिः स एव ज्ञानं विभङ्गज्ञानम् । ठाणा० १५४ ।
विभंगु-वनस्पतिविशेषः । भग० ८०२ ।
विभंगू-तृणविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।
विभज्जवाओ-विभज्यवादः-पृथगर्थनिर्णयवादः स्याद्वादो वा । सूत्र० २५० ।
विभत्त-विभक्तं-दृश्यमानान्तरालम् । भग० ३०८ । विभक्तः-भोजनविशेषरहितः । जं०प्र० १७० । विभक्तः-विभागः । उत्त० ३०५ । विभक्तः-भोजनविशेषरहितः । भग० ३०८ । विभक्तं-पृथग्भूतम् । आचा० २६५ ।
विभत्ति-विभक्तिः-विजनं विविक्तता । ज्ञाता० १२ । विभजनं-पार्थक्येन स्वरूपप्रकटनम् । नंदी० २०५ । विभक्तिः-तत्तद्भेदादिदर्शनतोऽपि विभागेनावस्थापनं जीवाजीवविभक्तिः । उत्त० ६७१ ।
विभत्तिभाव-विभक्तिभावं-विभागरूपं भावं नारकतिर्यग्मनुष्यामरभवेषु नानारूपं परिणाममित्यर्थः । भग० ५७४ ।
विभत्तिभिन्न-विभक्तिभिन्नं-यत्र विभक्तिव्यत्ययः । अनु० २६२ । विभत्तिभिन्नं-विभक्तिव्यत्ययः । सूत्रदोषविशेषः । आव० ३७५ ।
विभत्ती-विभज्यते प्रकटीक्रियतेऽर्थोऽनयेति विभक्तिः । अनु० १३४ । विभजनं विभक्तिः-एवंभूतमनवद्यमित्थंभूतं च सावद्यमित्यर्थः । दश० १४ । विभजनं-विभक्तिः-विषयविभागकथनम् । दश० ७५ ।
विभयति-विभजते-विलुम्पति । आचा० १२३ ।
विभयनं-दानम् । नि० चू० प्र० १३० आ ।
विभवविप्रमुक्तठक्कुर- । विशे० ६०६ ।
विभाग-विभागः-विभजनं उचितस्थाने तदवयवनिवेशनम् । जं० प्र० २०७ । विभागः-विशेषः । दश० १६२ । विभागः-भेदः । ओघ० १२० । विशेषो भिन्नत्वम् । विशे० ६४ । व्यक्ततापादानरूपः । विशे० ९३० । अणुवादी अत्थो । नि० चू० तृ० १४६ अ । विच्छेदः । विशे० १३३९ । वित्थरो । नि० चू० तृ० १४६ अ । विभागः-प्रकारः । व्य० प्र० २११ आ । विभागः-पर्यायः । विशे० ८३७ ।
विभागनिष्पन्न-द्रव्यप्रमाणे द्वितीयो भेदः । ठाणा० १९८ ।
विभागरइय-विभागरचितः-विभक्तिपूर्वकं क्लृप्तः । जं० प्र० १०४ ।
विभागोद्देशिक-विभागाख्यो औद्देशिकद्वितीयभेदः । पिण्ड० ७७ ।
विमातिया जामेहिं । नि० चू० प्र० २८३ आ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विभाव-विजाओ । आव० ३८६ ।
विभावए-विभाव्य-निरुप्य । ओघ० १६५ ।
विभावणा-विभावना-विस्तरतः प्रकाशना । प्रज्ञा० ५०० । सविभागः पदच्छेदः । बृ० तृ० २५ अ ।
विभाषकः- । बृ० प्र० ३४ अ ।
विभासए-विभासकः-सामायिकस्य अनेकधाऽर्थमभिधत्ते । आव० ९६ ।
विभासा-महानदीविशेषः । ठाणा० ४७७ । विविधा भाषा विभाषा पर्यायशब्दैः तत्स्वरूपकथनम् । आव० ८६ । विविधा भाषा विभाषा-विषयविभागव्यवस्थापनेन व्याख्या । आव० ५०८ । विभाषा-व्याख्या । पिण्ड० १७२ । विभाषा-विकल्पः । दश० १३० । विभाषा-भावना । पिण्ड० ९८ । विभाषा-विविधं भाषणम् । पिण्ड० १२९ । विभाषा-आदेशानादेशादिभेदादनेकभेदा भाषा । उत्त० ४३ । विभाषा-व्याख्या-विविधैर्वा प्रकारैर्भाषणं विभाषा-भेदाभिधानम् । उत्त० २३७ । विभाषा-विकल्पना । ओघ० ४२, ५३ । विविधा भाषाऽनेकपर्यायैः श्रुतस्य व्यक्तीकरणं विभाषा, विशेषतो वा भाषा विभाषा । विशे० ६१३ । वक्खाण । नि० चू० द्वि० ९७ आ । विभाषा । विशे० ५९३ ।
विभासिउं-विविधं भाषितुं विभाषितुम् । आव० ६७ ।
विभासियव्वा-विभाषितव्या-विशेषेण व्यक्तं वक्तव्याः । उत्त० ६७७ ।
विभिन्न-विविधप्रकारैरूर्ध्वं तिर्यक्च अवतीर्णः । उत्त० ४६० ।
विभिन्नमीस-ईषद्विभिन्नम् । विशे० ६१७ ।
विभुल्ल-भ्रष्टः । आव० १०८ ।
विभूई-विभूती-परसम्पत् । आव ५८७ । विभूती-विच्छर्द्दं एवंविधविस्तारः । ज० प्र० १९२ ।
विभूती-विभूतिः सर्वविभूतिनिबन्धनत्वात्, अहिंसायाः द्वाविंशत्तमं नाम । प्रश्न० ९९ ।
विभूसा-विभूषा-उपकरणगता उत्कृष्टवस्त्राद्यात्मिका । उत्त० ४२९ । विभूषा-करचरणपायूपस्थमुखप्रक्षालनादिका वस्त्रभाण्डकादिप्रक्षालनात्मिका वा । आचा० ४७ । विभूषा-राढि: । दश० २०६ । विभूषा-वस्त्रादिराढा । दश० २३७ । ण्हाणुव्वलणउज्जलवेसादी । दश० चू० १२७ ।
विभूसावत्तिए-विभूषां वर्त्तयितुं-विधातुं शीलमस्येति विभूषावर्ती । उत्त० ४२६ ।
विभूसावत्तिय-विभूषाप्रत्ययं-विभूषानिमित्तम् । दश० २०६ ।
विभूसिय-आभरणालङ्कारेण विभूषितम् । ज०प्र० ४२० ।
विभ्रमविक्षेपकिलिकिञ्चितादिविमुक्तत्वं-विभ्रमो-वक्तृमनसो भ्रान्तता विक्षेपः-तस्यैवाभिधेयार्थं प्रयत्नासक्तता किलिकिञ्चित्वं रोषभयाभिलाषादिभावानां युगपद्वा सकृत्करणमादिशब्दान्मनोदोषान्तरपरिग्रहस्तैर्विमुक्तं यत्तत्तथा तद्भावस्तत्त्वम् । एकोनत्रिंशत्तमवाग्गुणः । सम० ६३ ।
विमंस-विमर्शः-शिक्षकादिपरीक्षणम् । भग० ६१६ । चित्तोर्द्ध्वं क्षयोपशमविशेषात्स्पष्टतरं सद्भूतार्थविशेषाभिमुखमेव व्यतिरेकधर्मपरित्यागतोऽन्वयधर्मापरित्यागतोऽन्वयधर्मविमर्शनं विमर्शः । नंदी० १७६
विमण-विमना-विगतं-भोगकषायादिष्वरतौ वा मनो यस्य स । आचा० १९३ । विमनस्कः-अन्यचित्तः । दश० १७७ । अणुवउत्तो । दश० चू० ८१ । विमनः-शोकाकुलमनः । ज० प्र० १६० । विमनः-विगतं मनः-चित्तमस्येति विमनः । उत्त० ३६७ ।
विमणोववन्नग-ग्रैवेयकानुत्तरलक्षणविमानोत्पन्नः-कल्पातीतः । ठाणा० ५७ ।
विमत्तग-मत्तगपमाणाओ हीणो । नि० चू० द्वि० १११ आ ।
विमत्तीय-विमात्रको-मात्रकान्मनाक् समधिक उनतरो वा । व्य० द्वि० ३२४ आ ।
विमल-गोशालकभवः । भग० ६८९ । षट्सप्ततितममहाग्रहः । ठाणा० ७९ । अजीतनाथपूर्वभवनाम । सम० १५१ । ऐरवते भावीतीर्थकृत् । सम० १५४ । त्रयोदशम तीर्थकृत् । भग० ६८९ । विमलः प्रभा सा तन्निबन्धनत्वात् । अहिंसायाः अष्टपञ्चाशत्तमं नाम । प्रश्न० ९९ । विमलः-देवविशेषः । ज० प्र० ४०५ । विमलः-विमानविशेषः । ओप० ५२ । विमलः-स्वाभाविकागन्तुकमलरहितः । जीवा० २६७ । विमलः-क्षीरोदसमुद्रस्य पूर्वा-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३५३ । विमलः–आगन्तुकमलरहितः । जीवा० २७२ । सप्तसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १३ । विंशतिसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० ४१ । विगतागन्तुकमलम् । भग० ६७२ । आगन्तुकमलरहितम् । जीवा० १२३ । विमलं–रजसा रहितं कलङ्कविकलं वा । जीवा० १६४ । विमलं–आगन्तुकमलरहितम् । जीवा० १९८ । विगतमलो विमलः विमलं वा ज्ञानादीनि यस्य स, यस्मिन् गर्भगते मातुः शरीरं बुद्धिश्चातीव विमला जाता तेन विमलः, त्रयोदशमजिनः । आव० ५०४ । रजसा रहितं, कलङ्कविकलं वा । प्रज्ञा० ९१ । आगामिन्यामुत्सर्पिण्यां तीर्थकृत् । सम० १५४ । विमलः–स्वाभाविकागन्तुकमलरहितः । ज० प्र० १०२ । विमलकूटं–सौमनसवक्षस्काशकूटनाम । ज० प्र० ३५३ । विमलः–सम्यग्दृष्टी महाबलस्य राज्ञश्चित्रकारः । आव० ७०६ । विन्ध्यगिरिपादमूले सन्निवेसः । निरय० ३३ । विमलः–चतुःसप्ततितममहाग्रहः । ज० प्र० ५३५ । क्षीरोदसमुद्रपूर्वार्द्धाधिपतिर्देवः । जीवा० ३५३ ।

विमलघोस–जम्बौ अतीतयामुत्सर्पिण्यां पञ्चमकुलकरः । ठाणा० ३९८ । भरते भूतकाले पञ्चमकुलकरः । सम० १५० ।

विमलप्पभ–विमलप्रभः–क्षीरोदसमुद्रस्यापरार्द्धाधिपतिर्देवः। जीवा० ३५३ ।

विमलवरचिन्हपट्ट–वीरातिवीरतासूचकवस्त्रविशेषः। ज० प्र० २१९ ।

विमलवाहण–अस्यामवसर्पिण्यां प्रथमकुलकरः । ठाणा० ३९८ । प्रथमकुलकरः । सम० १५० । विमलवाहनः–प्रथमकुलकरः । आव० १११ । विमलवाहनः–सप्तमकुलकरः । ज० प्र० १३२ । देवशेनराज्ञोः हस्तिरत्नम्। ठाणा० ४५९ । भरते आगामिन्यामुत्सर्पिण्यां पञ्चमकुलकरः । सम० १०४ । ठाणा० ५१२ । तृतीयतीर्थकृत्पूर्वभवनाम । सम० १५१ । ऐरवते भावी प्रथमकुलकरः । सम० १५३ । भरत भावी दशमचक्री । सम० १५४ । गोशालकभवः । भग० ६८८ । विमलवाहनः–शतद्वारनगरे नृपतिः । विपा० ९५ । विमलवाहनः–नामविशेषः । आव० ११० ।

विमलवाहन–कुलकरः । भग० ८४८ । कुलकरविशेषः । नंदी० २४२ ।

विमलहर्षवाचकः– । ज० प्र० ५४५ ।

विमला–नवमी दिशा । ठाणा० १३३ । धरणेन्द्रस्य द्वितीयाग्रमहिषी । ठाणा० २०४ । नवमी दिशा । ठाणा० ४७८ । सम० १५१ । नवमी दिशा । भग० ४९३ । कालवाललोकपालस्य प्रथमाऽग्रमहिषी । भग० ५०४ । गीतरतिस्य द्वितीयाऽग्रमहिषी । भग० ५०५ । उद्र्ध्वदिक् । आव० २१५ । संशयविपर्ययानध्यवसायमलरहिता मतिः । आव० ४१४ । धर्मकथायाः पञ्चमवर्गेऽध्ययनम् । ज्ञाता० २५२ ।

विमाण–प्रस्तरैकदेशः । भग० २२१ । विमानं–वैमानिकनिवासः । प्रश्न० ७० । एकादशमं स्वप्नम् । ज्ञाता० २० । विमानं–ज्योतिष्कवैमानिकदेवसम्बन्धिगृहम् । प्रश्न० ९५ । विमानम् । ज० प्र० ३९६ । विमानं–प्रमाणाङ्गुलप्रमेयः । अनु० १७१ ।

विमाणछिद्द–विमानछिद्रः । प्रज्ञा० ७७ ।

विमाणण–विमाननं–कदर्थनम् । प्रश्न० ५७ ।

विमाणणा–विमानना–कदर्थना । प्रश्न० ९७ ।

विमाणनिक्खुड–विमाननिष्कुटः । प्रज्ञा० ७७ ।

विमाणपत्थड–विमानप्रस्तरः । सम० ७७ । विमानप्रस्तटः उत्तराधर्व्यवस्थितः । सम० २६ । विमानप्रस्तटः । ठाणा० ३६७ । विमानप्रस्तरः विमानभूमिरूपः । प्रज्ञा० ७१ । विमानप्रस्तटः प्रमाणाङ्गुलप्रमेयः । अनु० १७१ ।

विमाणपविभत्ती–आवलिकाप्रविष्टानामितरेषां वा विमानानां वा प्रविभक्तिः–प्रविभजनं यस्यां ग्रन्थपद्धतौ सा विमानप्रविभक्तिः । नंदी० ५५ ।

विमाणभवण–एकमेव यत्र विमानाकारं भवनं विमानभवनम् । अथवा देवलोकाद्योऽवरति तन्माता विमानं पश्यति यस्तु नरकात् तन्माता भवनमिति । भग० ५४३ । विमानभवनं–वैमानं–देवनिवासः । आव० १७८ ।

विमाणवरपुंडरीय–विमानानां मध्ये उत्तमत्वात् विमानवरपुण्डरीकम् । ज्ञाता० ३१ ।

विमाणवास–विमानवासः–सुरलोकः । आव० ५४३ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विमाणा-विमानानि-ज्योतिष्कादिसम्बन्धीन्यनुत्तरविमानान्तानि । आव० ६०० ।

विमाणावलिया-विमानावलिका-आवलिकाप्रविष्टः-प्रैवेयकादिविमानानि । प्रज्ञा० ७१ ।

विमाणावली-विमानावलिः-विमानपंङ्क्तिः । अनु० १७१।

विमाणोववण्णगा-विमानेषु-सामान्येषूपपन्ना विमानोपपन्नाः । सूर्य० २८१ ।

विमाणोववन्ना-विमानोपपन्नः-विमानेषु सामान्यरूपेषु उपपन्नः । जीवा० ३४६ । विमानेषु-सामान्येषूपपन्ना विमानोपपन्नाः । सूर्य० २८१ ।

विमान-विविधं मान्यते-उपभुज्यते पुण्यवद्भिर्जीवैरिति विमानम् । प्रज्ञा० ७० । विशेषेण-मानयति उपभुङ्क्ते सुकृतिन एनमिति । उत्त० ७०१ ।

विमाया-विमात्रा-विविधामात्रा-विचित्रपरिमाणाः । उत्त० २८१ ।

विमुकुल-विकसितम् । प्रश्न० ५६ ।

विमुकुलितं-विकसितम् । जीव० २६७ ।

विमुक्ख-विमोक्षः-परित्यागः । आचा० २६० ।

विमुत्तया-विमुक्तता धर्मोपकरणेष्वप्यमूर्च्छा । दश० २६३ ।

विमुत्ति-विमूर्त्तिः-विकृतनयनवदनादित्वेन विकृतिशरीराकृतिः । प्रश्न० १२१ ।

विमुत्ती-विमुक्तिः-आचाराङ्गे पञ्चविंशतितममध्ययनम् । उत्त० ६१७ । आचाराङ्गे पञ्चविंशतितममध्ययनम् । सम० ४४ । विमुच्यते प्राणी सकलबन्धनेभ्यो यया सा विमुक्तिः । अहिंसाया द्वादशमनाम । प्रश्न० ९९ । विमुक्तिः-आचारप्रकल्पद्वितीयश्रुतस्कन्धस्य षोडशममध्ययनम् । प्रश्न० १४५ । विमुक्तिः-आचारप्रकल्पस्य पञ्चविंशतितमो भेदः । आव० ६६० ।

विमृश्यकारी-विनयपरायणो गुरुशिष्यः । नंदी० १६०, १६१ ।

विमोइय-विमोचितं-स्वस्थानाच्चालितम् । बृ० द्वि० २१६ अ ।

विमोयणा-विमोचना-क्षपणा । उत्त० ५९४ ।

विमोह-मोहसमुत्थेषु परिसहोपसर्गेषु प्रादुर्भूतेषु विमोहो भवेत् तान् सम्यक् सहेतेति यत्राभिधीते स विमोहः । ठाणा० ४४५ । विमोहः-आचारप्रकल्पे प्रथमश्रुतस्कन्धस्य सप्तममध्ययनम् । प्रश्न० १४५ । विमोहः-विमोह इवाऽल्पवेदादिमोहनीयोदयतया विमोहः, अथवा मोहो द्विधा द्रव्यतो भावतश्च, द्रव्यतोऽन्धकारो भावतश्च मिथ्यादर्शनादिः, स द्विविधोऽपि सततरत्नोद्योतितत्वेन सम्यग्दर्शनस्यैव च तच्च सम्भवेन विगतो येषु ते विमोहः । उत्त० २५२ । विमोहः-आचाराङ्गस्य सप्तममध्ययनम् । उत्त० ६१६ । सम० ४४ ।

विमोहाइं-विमोहानि-विगतो मोहो येषु येषां वा येभ्यो वा तानि । आचा० २८६ ।

विमोहानि-विगतो मोहो येषु तानि विमोहानि, भक्तपरिज्ञेङ्गितमरणपादपोपगमनानि । आचा० २९६ ।

विम्हावण-विस्मयकरणम् । नि० चू० द्वि० ७ आ ।

वियंगिया-व्यङ्गिता-खण्डिता । प्रश्न० ४९ ।

वियंगेई-व्यङ्गयति । आव० ३७३ ।

वियंगेति-व्यङ्गयति-विगतकर्णनासाहस्ताद्यङ्गान् करोति । ज्ञाता० १८५ ।

वियंभिय-विजृम्भितः-प्रबलीभूतः । ज्ञाता० ६५ ।

वियंभिया-विजृम्भिता । ज्ञाता० १२७ ।

विय-व्ययो-विगमः-मानुषत्वादिपर्यायः । ठाणा० ३४६ । विच्च-विज्ञानम् । ठाणा० ४६५ । विद्वान्-विदितवेद्यः । सूत्र० ४८ ।

वियइ-विगतिर्विगमः । ठाणा० २० ।

वियक्क-वितर्कः-पूर्वगतश्रुताश्रयो व्यञ्जनरूपोऽर्थरूपो वा । ठाणा० १९१ । वितर्कः-पूर्वगतश्रुताश्रयो व्यञ्जनरूपोऽर्थरूपो वा यस्य तद् । भग० ९२६ । वितर्कः-विकल्पः । औप० ४४ । वितर्कः-पूर्वगतश्रुताश्रयो व्यञ्जनरूपोऽर्थरूपो वा विकल्पः । औप० ४४ । वितर्कः-मीमांसा । सूत्र० ३९५ । ठाणा० १९१ ।

वियक्का-वितर्का-मीमांसा स्वोत्प्रेक्षितासत्कल्पना । सूत्र० ३६ ।

वियक्खण-विचक्षणः-चरणपरिणामवान् । दश० ९९ ।

वियक्खणा-वज्जभीरुणो । दश० चू० ४१ ।

वियक्खमाण-विविधं सर्वासु दिक्षु पश्यन् । ओघ० १२७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वियञ्चा-विगतेः प्रागुक्तत्वादिह विगतस्य विगमवतो जीवस्य मृतस्येत्यर्थः अर्चा-शरीरं विगतार्चा विवर्चा-विशिष्टोपपत्तिपद्धतिर्विशिष्टभूषा वा । ठाणा० २० ।

वियच्छेत्र-गतच्छेदा । दे० ।

वियट्ट-व्यावृत्तं-निवृत्तमपगतम् । सम० ४ । मत्तः । आव० ७१६ । विकलः । आव० ६७३ ।

वियट्टइ-व्यवर्त्तते-रुध्यति वा । आव० ५६७ । प्रमाद्यति-स्खलति । आव० ७०१ ।

वियट्टछउम-व्यावृत्तं-निवृत्तमपगतं छद्म-शठत्वमावरणं वा यस्यासौ व्यावृत्तछद्मा । भग० ७ ।

वियट्टच्छउम-व्यावृत्तच्छद्मा-व्यावृत्तं-निवृत्तमपगतं छद्म-शठत्वमावरणं वा यस्य स तथा तेन व्यावृत्तछद्मः । सम० ४ ।

वियट्टमाण-विवर्तमानो-विचरन् । ज्ञाता० ६९ ।

वियट्टितए-विवर्त्तितुं-आसितुम् । आचा० ३६५ ।

वियट्ठ-विकृष्टं-दूरम् । ज्ञाता० १ ।

वियड-विकटं-प्रासुकम् । आचा० ३०५ । विकटं-प्रकटम् । सूत्र० ६७ । विकटं-प्रासुकोदकम् । सूत्र० १६२ । विकटं-विगतजीवम् । सूत्र० १८१ । विकटं-प्रभूतम् । सूत्र० ३१२ । विवृतं-अनावृतम् । ठाणा० १५७ । समयभाषया जलम् । ठाणा० ३१३ । विकटम् । आव० ३५४ । मद्यम् । आव० ८५४ । विकृतं-वह्न्यादिना विकारं प्रापितम् । उत्त० ८६ । विकटः-विस्तीर्णः । ज्ञाता० १६० । एकपञ्चाशत्तममहाग्रहः । ठाणा० ७९ । विकटः-पञ्चाशत्तममहाग्रहः । ज० प्र० ५३५ । विकटं-जालम् । भग० ६६८ । विकटो-विस्तीर्णः । भग० ६७३ । पानकाहारः । ठाणा० १३९ । ववगयजीवियं । नि० चू० प्र० ११६ अ । नि० चू० प्र० १०१ आ । व्यपगतजीवम् । नि० चू० द्वि० ११८ आ । मज्झंतं । नि० चू० प्र० ३५ अ । व्यपगतजीवम् । नि० चू० प्र० १८८ अ । मंडवो । नि० चू० द्वि० ६९ आ । विकटो-विस्तीर्णः । उपा० २५ । विकटं-शीतोदकलक्षणं विकटं-जलम् । सम० ४० । विकट-मद्यम् । उत्त० १११ । विकट-मद्यम् । पिण्ड० ८१ । विकटं-सूक्ष्ममतिगम्यतया दुर्भेदम् । पिण्ड० २८ । विकटः-विस्तीर्णः । जीवा० २७१ ।

वियडगिह-वितृतगृहं-अनावृतं गृहम् । बृ० द्वि० १७९ अ ।

वियडघड-चित्रघटम् । उत्त० २६३ ।

वियडजाण-विवृतयानं-तल्लटकवर्जितशकटम् । भग० ५४७ ।

वियडण-विकटनं-आलोचना । बृ० तृ० १४ अ ।

वियडणा-आलोयणा । नि० चू० प्र० ५१ अ । विकटना-आलोचना । आव० ७६५ । विकटना-आलोचना । ओघ० १७५ । विकटना-आलोचना । ओघ० २२५ । विकटना-आलोचना । पिण्ड० १२६ ।

वियडत-विकटयन्-सम्यगालोचनम् । पिण्ड० १४८ ।

वियडपाओ-विकटपादः-परस्परबह्वन्तरालपादः । पिण्ड० १२५ ।

वियडभाव-विकटभावः-प्रकटभावः । दश० २३३ ।

वियडभावा-शुद्धभावाः । मर० ।

वियडभोइ-विकटे-प्रकटप्रकाशे दिवा न रात्रावित्यर्थः, दिवाऽपि चाप्रकाशदेशे न भुङ्क्ते-अशनाद्यभ्यपहरतीति विकटभोजी । सम० २० । व्यावृत्ते सूर्ये भुङ्क्ते इत्येवंशीलो व्यावृत्तभोजी प्रतिदिनभोजीत्यर्थः । भग० ११८ । अरात्रीभोजी । उपा० १६ । विकटभोजी-प्रकाशभोजी । आव० ६४७ ।

वियडा-विवृता-विपरीता । ठाणा० १२२ ।

वियडावाइ-विकटापाती-वृत्तवैताढ्यः पर्वतः । जीवा० ३२६ ।

वियडित्ता-प्रावृत्य । आव० ६८६ ।

वियडी-अटवी । ज्ञाता० ६३ ।

वियडीकरण-विकटीकरणं, विकसितमुकुलितार्द्धमुकुलितानां भेदेन विभजनम् । आव० ५६२ ।

वियड्डि-(देशीवचनं) तडागिका । उत्त० १३८ ।

वियड्ढगिरिविभत्त-विजयार्द्धगिरिविभक्तम् । प्रश्न० ७३ ।

वियण-व्यञ्जनं-वायूदीरकम् । प्रश्न० ८ । युवत्यादिव्यतिरिक्तशेषजनापेक्षया विगतजनं विजनम् । आव० ५९२ । व्यञ्जनविषया विद्या यया व्यञ्जनमभिमन्त्र्य तेनातुरोऽपमृज्यमानः स्वस्थो भवति सा व्यञ्जनविद्या ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

व्य० द्वि० १३३ आ ।

वियणाविभाणियव्व-सूचितवचनान्यप्युक्तन्यायेन सर्वाणि भावनीयानि । सम० १४४ ।

वियती-विगतिर्विगमः । ठाणा० १९ ।

वियत्त-व्यक्तः-बालभावान्निष्क्रान्तः । परिणतबुद्धिः । सूत्र० २७३ । व्यक्तः-भावतो गीतार्थः । ठाणा० २०० । विशेषेण-अवस्थाद्यौचित्येन विशेषानभिहितमपि दत्तं-वितीर्णमभ्युनुज्ञातम् । ठाणा० २०० । व्यक्तः-चतुर्थो गणधरः । आव० २४० । अन्नपाणे अप्पडिबद्धो । दश० चू० ८३ ।

वियत्तकिच्च-व्यक्तस्य-भावतो गीतार्थस्य कृत्यं-करणीयं व्यक्तकृत्यं-प्रायश्चितम् । यत्किञ्चिन्मध्यस्थगीतार्थेन कृत्यं अनुष्ठानं तद् वियत्तकृत्यं प्रायश्चितम् । ठाणा० २०० । व्यक्तचारित्रः । नि० चू० प्र० ९८ आ ।

वियत्तमणसाणं- । आचा० ४२४ ।

वियत्ता व्यक्ताः-वयःश्रुताभ्यां परिणताः । सम० ३६ ।

वियत्ताए- । आचा० ४२४ ।

वियत्था-वस्त्रा । आव० २०९ ।

वियत्थि-वितस्तिः द्वादशाङ्गुलप्रमाणा । प्रज्ञा० ४८ ।

वियद्द- विविधं-तर्द्दतीति-वितर्दः-हिंसकः । आचा० २५२ ।

वियप्पाण-विदात्मा । मर० ।

वियपक्खी-विततौ-नित्यमनाकुञ्चितौ पक्षौ येषां (तौ) विततपक्षौ तद्वन्तो विततपक्षिणः । प्रज्ञा० ४९ ।

वियर-विदरो-नदीपुलिनादौ जलार्थो गर्त्तः । ठाणा० २८३ । क्षुद्रनद्याकारो नदीपुलिनस्पन्दजलगतिरूपः । ज्ञाता० ६३ । विवरम् । ज्ञाता० ९९ । ज्ञाता० २२९ । प्रयच्छना । ओघ० ८६ ।

वियरइ-ददाति । ओघ० १६१ ।

वियरई-अनुजानाति । ज्ञाता० १४० ।

वियरग-कूपिया । नि० चू० द्वि० १७१ आ । विदरको गर्त्ता व्याघातः । बृ० द्वि० १७ अ ।

वियरय-जलाशयः, स च षोडशहस्तविस्तारः । व्यव० प्र० २७५ अ । वियरयः-षोडशहस्तविस्तारो नद्यां महागर्त्तायां वा । व्य० प्र० २२२ आ । वियरयः-लघुश्रोतः । व्य० प्र० २२२ आ । वियरयं-वितरकम् । आव० ३८८ ।

वियरिज्जइ-वितीर्यते-दीयते । उत्त० ३६० ।

वियरिय-विचरितं-इतस्ततो गतम् । जीवा० १८८ ।

वियल-विदलः-वंशार्द्धः । भग० ६२८ ।

वियलकिल-वंशार्द्धानं कटम् । भग० ६२८ ।

वियला-विकला-द्वित्रिचतुरिन्द्रियलक्षणा विकलेन्द्रियाः । विशे० २३३ ।

वियवासी-म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५१ ।

वियसिय-विकसितम् । आव० ६८६ ।

वियाइया-प्रसूता । आव० ३०७ ।

वियाण-विशिष्टविबोधः । आचा० ३५ । अणेगाणं संघातं, अहवा वल्लिरेव वियाणं वितण्णत इति वियाणं । नि० चू० प्र० ९८ अ ।

वियाणाइ-विजानाति-गमयतः । बृ० प्र० २२५ अ ।

वियाया-प्रजनितवती । आव० ६८२ । विजाता । उत्त० ३०१ ।

वियार-चालनेत्यर्थः । ठाणा० ६ । विचारः-अर्थव्यञ्जनयोगसङ्क्रमः । आव० ६०७ । उच्चारपासवणं । नि० चू० तृ० १८ अ । विचारः-प्रश्रवणम् । बृ० प्र० ३०६ अ । संज्ञाभूमिः । बृ० द्वि० २ अ । विचारणीयं-शोभनतया निरूपणीयं पर्यालोचनीयं वा । सूत्र० ३६१ । विचारः-पुरीषोत्सर्गः । आव० ७९८ । विचारः-अवकाशः । ज्ञाता० ११ । विचारः-अर्थाद्वयञ्जने व्यञ्जनादर्थे । ओप० ४४ । विचारः-अर्थाद्वयञ्जने व्यञ्जनादर्थं मनःप्रभृतियोगानां चान्यस्मादन्यस्मिन् विचरणं विचारः । भग० ९२६ । विचारः-उच्चारादिपरिष्ठापनम् । व्य० प्र० २५ अ । विचारः-गमनशक्तिः । पिण्ड० १६३ ।

वियारक्खमत्तं-विचारक्षमत्वम् । आव० ३९४ ।

वियारजोग्गं-बहिर्भूमिगमनयोग्यः । ओघ० ४१ ।

वियारणा-विचारणा । ओघ० १६५ ।

वियारणिया तानेव विदारयतः । ठाणा० ३१७ । विदारणी-विंशतिक्रिया मध्ये त्रयोदशमी । आव० ६१२ ।

वियारभूमि-विचारभूमिः-संज्ञाव्युत्सर्गभूमिः । आचा० ३२४ । विचारभूमिः-विष्ठोत्सर्गभूमिः । आचा० ३३३ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विचारभूमिः-सञ्ज्ञाकायिकाभूमिः । ओघ० ८२ । विचारभूमिः-बहिर्गमनभूमिः । आचा० १७६ । सण्णावोसिरणं । नि० चू० प्र० १४८ आ । विचारभूमिः-पुरीषोत्सर्गभूमिः । व्य० द्वि० ९ अ ।

वियारिओ-कण्णचवेडयं । नि० चू० प्र० २६९ अ ।

वियारो-विभक्तीपरिणामेन चन्द्रादिभिः सह सामानाधिकरण्येन योजनीयम् । सूर्यं० २७२ ।

वियारेइ-जीवं विचारयति असन्तगुणभिः । आव० ६१४ ।

वियाल-विकालः । आचा० ३६१ । व्यालं-दृप्तं-दुष्टमित्यर्थः । आचा० ३३८ । व्यालं-दर्पितम् । आचा० ३८४ । सन्ध्या । ज्ञाता० ९७ । विकालः-सन्ध्या । विपा० ६६ । संज्ञावगयो । नि० चू० प्र० १९३ अ । बीए वियमो वियालो, अथवा संज्ञावगमे, संझे अथवा जंसि काले चोरादिया रज्झंति सा राती संज्झावगमो । नि० चू० प्र० २६५ आ । विगतः सन्ध्याकालोऽस्मेति कृत्वा विकालः । सन्ध्या-विकालः । सन्ध्याविपुता रात्रिः विकालः । व्य० द्वि० ९२ आ । विकालम् । आव० १९६, २०३ । विकालं-अपराह्णः । दश० १२ । विकालः । आव० ४२६ । विकालः । दश० ५८ । विकालः । आव० ६१७ ।

वियालए-द्वितीयो महाग्रहः । ठाणा० ७८ । विकालकः-द्वितीयमहाग्रहः । सूर्यं० २९४ ।

वियालचारी-सन्ध्यायां चरत इत्येवंशीलः । ज्ञाता० ९७ ।

वियालणा-विचारयति । ओघ० ६८ । विचारयति । ओघ० ६९ ।

वियालीभूय-विकालीभूतम् । आव० ४८५ ।

वियावड-व्यापृतः-आकुलः । ओघ० १३८ । व्यापृतः । आव० २५९ ।

वियावण-निध्यापनम् । नि० चू० द्वि० ११ आ ।

वियावत्त-घोषस्य द्वितीयो लोगपालः । ठाणा० १९८ । सूत्रे पञ्चदशमो भेदः । सम० १२८ । वेयावृत्त्यं-अव्यक्तम् । आव० २२७ ।

वियाहिए-व्याख्याता । उत्त० २७० ।

वियाहिया-व्याख्याता । आचा० १९१ ।

वियित्त-विचित्रः-कर्बुरः । ज्ञाता० १६० ।

वियोगचित्तण-वियोगचिन्तनं-विप्रयोगचिन्ता । आव० ५८४ ।

विरग-चित्रवर्णकरत्वम् । बृ० द्वि० १२० आ ।

विरंगिल्लुति- । नि० चू० द्वि० १२९ अ ।

विरंचति-विभजति । ओघ० ८६ ।

विरइयउचिय-विरचित उचितः । भग० ४५९ ।

विरए-विरजः-सप्ततितमहाग्रहः । ज० प्र० ५३५ । वियरओ-लघुस्रोतरूपो जलाशयः, षोडशहस्तविस्तारः । व्य० प्र० २२२ आ ।

विरक्तचेताः- । आचा० १०६ ।

विरग-विदरकः कूपिका । बृ० द्वि० १० अ ।

विरज्जं-पूर्वपुरुषपरम्परागतं वैरं तत्त्वैराज्यम् । तात्कालिकवैरं, परग्रामादिदाहजवैरं, अमात्यादिकं मृतप्रोषितनृपं वा राज्यम् । बृ० द्वि० ८१ आ ।

विरत-ब्रह्मलोके तृतीयः प्रस्तरः । ठाणा० ३६७ ।

विरति-ज्ञात्वाऽभ्युपेत्याकरणम् । तत्त्वा० ७-१ ।

विरती-विरतिः-विवृत्तिः पापात् । अहिंसायाः अष्टमं नाम । प्रश्न० ९९ ।

विरत्त-विरक्तं-विगतरागम् । आचा० १२१ । विरक्तः-सर्वथाऽनाच्छादितत्वात् । भग० ५७७ । विरक्तः । सूर्यं० २३४ । विरक्तः-रतिं क्वचिदप्यगतः । प्रश्न० ४१ । विरक्तः-अनावृत्तः । सूर्यं० २३४ ।

विरत्तकाम-विरक्तः-पराङ्गमुखीभूतः कामः-अभिलाषोऽस्येति विरक्तकामः । उत्त० ३९३।

विरमण-अनर्थदण्डविरतिप्रकारः-रागादिविरतिः । ठाणा० २३६ । रागादिविरतिः । सम० १२० । अतीतस्थूलप्राणातिपातादेर्विरतिः । प्रज्ञा० ३९९ ।

विरय-विरतः-वधादेर्निवृतः । भग० २९५ । विरतः-अतीतस्यैषस्य च निन्दासंवरणद्वारेण निवृत्तः । आव० ७६२ । विविधं-अनेकधा द्वादशविधे तपसि रतः विरतः । दश० १५२ । विरतं-अग्निसमारम्भादेर्निवृत्तं विगतरतं वा । उत्त० ८८ । यतो निवृत्तः हिंसादिभ्यः । तपसि वा विशेषेण रतः विरतः, विरयो वा निरौत्सुक्यः, विरजस्रो वा अपापः । औप० ४८ ।

विरयण-विरचनं-निरूहादिभिकमधोविरेको वा । सूत्र०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

१८० ।

विरयति-विरमति । ज्ञाता० १६९ ।

विरयाविरइ-विरताविरतिः-देशविरतिः । आव० ७७ ।

विरयाविरए-विरताविरतः-श्रावकग्रामः, भूतग्रामस्य पञ्चमं गुणस्थानम् । आव० ६५० ।

विरयाविरय-विरताविरतः-श्रावकः । आव० ४६३ ।

विरलए-विस्तारयेत् । भग० ५३२ ।

विरलि- । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।

विरली-विरलिका-द्विसरसूत्रपटी । बृ० द्वि० २२० अ ।

विरलीकुता-प्रसारिता । उत्त० ३६७ ।

विरल्ल-विस्तारणः । व्य० द्वि० १० आ ।

विरल्लयति-विस्तारयति । बृ० द्वि० २६ आ ।

विरल्लिअ-विरल्लितं-विरलीकृतम् । ज० प्र० १०४ ।

विरल्लिआ-विस्तारिता । आव० ४४१ ।

विरल्लिए-विरलितः-विरलीकृतः । प्रज्ञा० ३०६ ।

विरल्लित-विरलीकृतम् । जीवा० २६७ । बृ० तृ० ६० आ ।

विरल्लेंति- । नि० चू० प्र० १२२ अ ।

विरवण-आक्रन्दनम् । आव० ५८७ ।

विरवेति- । निरय० ११ ।

विरस-विरसः-विगतरसः । ज्ञाता० १११ । विगतरसः । भग० ४८४ । पुराणादि । प्रश्न० ६३ । पुराणत्वाद् गतरसम् । प्रश्न० १०६ । पुराणत्वेन विगतरसम् । प्रश्न० १६३ । विरसं-विगतरसमतिपुराणौदनादि । दश० १८१ । सब्भावओ विगतरसं । दश० चू० ८३ । विरसं-विगतरसं शीतौदनादि । दश० १८७ ।

विरसमेह-विरसमेघः-विरुद्धरसः मेघः । (?) ।

विरसाहार-विरसाहारः-विगतरसः पुराणधान्यौदनादिः । औप० ४० ।

विरसिग-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १२।

विरह-विजनत्वम् । विपा० ७३ । विरहः । दश० ६० । विजणं । नि० चू० प्र० ७८ अ । एगंतं । नि० चू० प्र० २०६ अ । एकान्तम् । बृ० द्वि० ७ अ । विजनम् । ज्ञाता० ७६ ।

विरहकवृक्ष-कलकण्ठोद्गीर्णमधुरपञ्चमोद्गारश्रवणात् सद्यः कुसुमपल्लवादिप्रसवः, विरहकवृक्षादिषु श्रवणेन्द्रियज्ञानस्य व्यक्तं लिङ्गमवलोक्यते । विशे० ६६ ।

विराएमि-विद्रावयामि । आव० १०० ।

विराओ-विद्रुतः । आव० १०१ ।

विरागया-विरागता-अभिष्वङ्गमात्रस्याभावः । सम० ४६। विरागता-लोभनिग्रहः । पञ्चदशोऽनगारगुणः । आव० ६६० ।

विराडनगर-कृतकराजधानी । ज्ञाता० २०९ ।

विरात-विलीनः । आव० ३०४ ।

विराम-विरामः-अवसानम् । दश० ८८ ।

विराल-बिडालः । आव० ३९९ ।

विराला- । ज्ञाता० ६५ ।

विरालिय-पलासकं । दश० चू० ८६ ।

विराली-साधारणबादरवनस्पतिकायविशेषः । प्रज्ञा० ३४।

विराविय-बद्धम् । मर० ।

विरावेमि-भक्षयामि । आव० ३६६ ।

विरावेहिति-विद्रवयिष्यति । भग० ३०७ ।

विराहण-विराधनं-खण्डनम् । आव० ५८० । विराधनं-परितापनम् । प्रश्न० २४ ।

विराहणा-विराधना-खण्डना । सम० ६ । विराधना-खण्डना प्रश्न० ७ । विराधना-खलना । ओघ० २२५ । विराधना गुणानां । अब्रह्मणोऽष्टाविंशतितमं नाम । प्रश्न० ६६ । विराधना-ज्ञानादीनां सम्यगननुपालना । प्रश्न० १४३ । विराध्यन्ते दुःखे स्थाप्यन्ते प्राणिनोऽनयेति विराधना । आव० ५७३ । विराधना-विदारणा । उत्त० १२१ ।

विराहिअं-विराधितम् । आव० ७७८ ।

विराहिओ-विराधितः-दुःखेन स्थापितः । आव० ५७३ । विराधितः-देशभग्नः । आव० ७७९ ।

विराहिंत्ति-न्यङ्क्ष्यति । आव० २६२ ।

विराहिय-विराधितः-सर्वात्मना खण्डितः । प्रज्ञा० ४०५। विराधितं-सुतरां भग्नम् । आव० ५७२ ।

विराहेज्जा-विराधयेत्-विनाशयेत् । पिण्ड० १६० ।

विरिंचइ-विभजति । मर० ।

विरिंचिति-विरिञ्चति विभजति । ओघ० ७५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विरिअं-वीर्यं-वीर्यान्तरायक्षयोपशमसमुत्था शक्तिः। उत्त० १४४ ।

विरिक्क-विरिक्तो गृहीतरिक्तादिभागः। व्य० द्वि० २७८ अ ।

विरिक्कओ-विरिक्तः। आव० ५५५ ।

विरिक्का-परस्परं विरक्तौ धनं विरिच्य पृथक् पृथक् जातावित्यर्थः। व्य० प्र० २२७ अ। विरिच्य पृथक् पृथक् जाता। व्य० प्र० २८० अ।

विरितोवग्गहिए-वीर्योपगृहीतं-जीववीर्योपस्थापितम्। प्रज्ञा० ४५७ ।

विरिय-वीर्यं जीवप्रभवः। प्रज्ञा० ४६३ । विरतः-आत्मशक्तिः। उत्त० २६७ ।

विरियलद्धी-वीर्यलब्धिः। भग० ८९ ।

विरिली-चतुरिन्द्रियजीवभेदः। उत्त० ६९६ ।

विरंगण-व्यङ्गनम्। बृ० प्र० ३०८ अ। व्यङ्गनम्। बृ० प्र० १५१ आ।

विरंगा- । नि० चू०प्र० १६८ अ।

विरंगिओ-उपद्रुतः। नि० चू० द्वि० ५८ अ।

विरंगिते-छिन्ने। नि० चू० द्वि० १३२ अ।

विरुज्झई-विरुध्यते-न सम्यक् सम्पद्यते। आव० ४९२।

विरुद्ध यथा नित्यः शब्दः, कृतकत्वाद् घटवद्। ठाणा० ४९३। विरुद्धो-अक्रियावादी परलोकानभ्युगमात् सर्ववादिभ्यो विरुद्धः। ज्ञाता० १९३। विरुद्धः-अक्रियावादी। ओप० ९०। विरुद्धः-अक्रियावादी। अनु० २५।

विरुद्धकारणानुपलम्भानुमान-अनुमानविशेषः। ठाणा० २६३।

विरुद्धकार्योलम्भानुमान-अनुमानविशेषः। ठाणा० २६२।

विरुद्धरज्ज-परस्परवणिग्गमनागमनरहितं राज्यम्। बृ० द्वि० ८२ आ। आचा० ३७७। नि० चू० द्वि० १० अ।

विरुद्धरज्जाइक्कमण-विरुद्धनृपयोर्यद् राज्यं तस्यातिक्रमः-अतिलङ्घनं विरुद्धराज्यातिक्रमः। आव० ८२२।

विरुद्धानुपलम्भानुमान-अनुमानविशेषः। ठाणा० २६३।

विरुद्धोपलम्भानुमान-अनुमानविशेषः। ठाणा० २६२।

विरुय-नि० चू० प्र० ८८ अ।

विरुवरूव-विरूपरूपः-नानाप्रकारः। आव० ३६। विरूपरूपः-विविधस्वभावः। अन्त० १८। विरूपं-बिभत्सं मनोऽनाह्लादि विविधं वा मन्दादि भेदाद् रूपं-स्वरूपं येषां ते विरूपरूपः। आचा० २४५। अनेकप्रकारम्। ओघ० १९०।

विरूवा-विविधरूवा। नि० चू० तृ० ४३ अ।

विरेग विरेकः-क्षणिकः। उत्त० १२९। विरेगः-विभजनम्। ओघ० ८६।

विरेडिय-विरक्तः। बृ० द्वि० २०० अ।

विरेयण-विरेचनं-अधोविरेकः। ज्ञाता० १८१। विरेचनं-विरेकः। आव० ६१०। विरेचनं-कोष्ठशुद्धिरूपम्। उत्त० ४१७।

विरेल्लिओ-प्रसारितः-क्षिप्तः। ज्ञाता० २३२।

विरेल्लित-विसारितं - वायुना पुनरपुञ्जीकृतं धान्यम्। ठाणा० २७७।

विरोध-परस्परपरिहारलक्षणः। नंदी० २१।

विरोहति जन्मान्तरोपस्थानतः प्रादुर्भवति। उत्त० ३६१।

विलंक-शालनकम्। नि० चू० द्वि० १४४ अ। बृ० प्र० १६५ आ।

विलंब-विलम्बः-नवमो दक्षिणनिकायेन्द्रः। भग० १५७। विलम्बः-वायुकुमाराणामधिपतिः। प्रज्ञा० ९४। विलम्बं-यद् भास्वता परिभुज्य मुक्तम्। विशे० १२९४। विलम्बं-परिमन्थरम्। ठाणा० ३९७।

विलबति-विलम्बति-धारयति। सूत्र० १५७।

विलंबणा-विलंबना-विलम्बमम्। ओघ० २३।

विलंबना-विडम्बना-निवर्त्तना। अनु० १३९।

विलंबि-यत् सूर्येण परिभज्य मुक्तम्। व्य० प्र० ६१ अ।

विलंबिअ-विलम्बितं-परिमन्थरम्। अनु० १३३।

विलंबिय-विलम्बितः। आव० ६५०।

विलंबी-जं पुण पिट्ठतो सूरगतातो तं तितं विलंबी, सूरस्स पिट्ठतो अणंतरं तं विलंबी। नि० चू० तृ० ६९ अ।

विल-भगः। बृ० तृ० २०३ आ।

विलइत-विलगितम्। आव० ३५०।

विलइय-विलगितः। आव० ३४३।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विलउलीकारक-विटपोल्लककर्ता-विलोकनाकारको वा। प्रश्न० ५८।

विलएत्ति-आरोहयति। आव० ४०८।

विलओल-(देशी०) लुंटाकः। बृ० द्वि० १०५ अ।

विलओलगा-लुंटागा। नि० चू० द्वि० २१ अ।

विलक्ख-विलक्षः। आव० ६९३।

विलक्खीकओ-विलक्षीकृतः। दश० ९८।

विलग-विलगं गण्डः। बृ० प्र० २६३ अ।

विलग्ग-विलग्नः-आरूढः। आव० ४३७।

विलट्ठी-वियष्टिः-आत्मप्रमाणाच्चतुरङ्गुलन्यूना। ओघ० २१७।

विलपितशब्द प्रलापरूपम्। उत्त० ४२५।

विलम्बित-त्रयोविंशतितमं नाट्यम्। ज० प्र० ४१७। त्रयोविंशतितमो नाट्यविधिः। जीवा० २४७।

विलय-वलकः-दीर्घदारुः, वलयः-वलयाकारः। ज्ञाता० १५७।

विलया-वनिता। दे०।

विलवणया-अतिसयातिभूमिभूयत्तणेण विवित्त चेतसो णाय फिट्टाणि विविधाणि विलवइ। दश० चू० १५।

विलवमाण-विलपन्-आर्त्तं जल्पन्। ज्ञाता० १५७। ज्ञाता० २४०।

विलविय-विलपितः आर्त्तस्वरूपम्। प्रश्न० १६०।

विलसिय-विलसितं-नेत्रविकारलक्षणम्। ज्ञाता० १६५। विलसितं-द्रुतगतिः। ज० प्र० ४१६।

विलाव-विलापः-आर्त्तस्वरकरणम्। प्रश्न० २०। विलापः शब्दविशेषः। प्रश्न० ४९।

विलास-स्थानासनगमनादीनां सुश्लिष्टो यो विशेषोऽसौ विलासः। भग० ४७८। विलासः-नेत्रविकारः। भग० ४७८। विलासो-नेत्रचेष्टा। ज्ञाता० १३। नेत्रविकारः। ज्ञाता० ५७। नेत्रजो विकारः। ज्ञाता० १४४। विलासः-नेत्रचेष्टा। ओप० १३। विलासः-कान्तिः। ओप० ५६। विलासः-नेत्रविकारः गतिविलासः। भग० ४६९। शृङ्गारः। उत्त० ४२९। नेत्रचेष्टा। ज० प्र० ११६। विलासः-स्त्रीणां चेष्टाविशेषः। ज० प्र० ११६। विलासः-नेत्रविकारः। जीवा० २७६। विलासः-नेत्रजो रसविशेषः। प्रश्न० १३९। विलासः-शुभलीला। सूर्य० २९४। विशिष्टनेपथ्यरचनादिः। उत्त० ६२६।

विलासिओ-विलासिता-विलाससञ्जातः अस्येति विलासिता। जीवा० २७०।

विलासिय-विलासितः-जातविलासः। ज्ञाता० २३२।

विलिपइ-अनेकशो लिपइ। नि० चू० द्वि० ७६ आ।

विलिअ-व्यलीकं-वैलक्ष्यं दैन्यम्। ज० प्र० २४५।

विलिए-व्यलीकृतः-सञ्जातव्यलीकः। भग० ६८१।

विलिखन्-लेखन्या मृष्टं कुर्वाणः। अनु० २२३।

विलिज्जति-विलीयते-विनाशमुपयाति। आव० ६११।

विलिया-विनिर्जगामः। पिण्ड० ९३। व्रीडिता-अकस्मात्तद्दर्शनाल्लज्जिता। बृ० द्वि० २०५ आ।

विलिव्वल- । नि० चू० प्र० १२१ अ।

विलिहमाणे-विलिखन्। भग० ३६५।

विलीए- । ज्ञाता० २०२।

विलीण-विलीनं-जुगुप्सितम्। प्रश्न० १६। विलीनः। आव० २७४। विलीनः-मनसः कलिमलपरिणामहेतुः। जीवा० १९७। जुगुप्सितं संज्ञाकायिकादिकम्। बृ० द्वि० २८९ आ।

विलीनसंसार-क्षीणसंसारः। आव० ५४६।

विलीय-व्यलीकम्। आव० ५७८।

विलुंगयाम-निर्ग्रन्थः-अकिञ्चनः। आचा० ३२९।

विलुंचण-विलुञ्चनं-लोमाद्यपनयनम्। प्रश्न० २५।

विलुंपति-विलुम्पति-अविच्छिन्दति। आचा० १२३।

विलुक्क-विलुञ्चनं-विच्छित्या विशबरं वा लुञ्चनम्। पिण्ड० ७६।

विलुलिते-लुंटिते। नि० चू० द्वि० १६ अ।

विलेपिका-रंधितवस्तुविशेषः। उत्त० ६१।

विलेव-विशिष्ट-अतिसूक्ष्मरन्ध्राणामपि स्थगनात् लेपनं-लेपः जत्वादिकृतं विधानमुपरिवर्त्तते येन स तथा विलेपः। प्रज्ञा० ६००।

विलेवी-रब्बा। आव० ४३४।

विलेवीया-विलेपिका काञ्जिका, उदकविलेपिका। बृ० प्र० २६७ आ।

विलेहण-अनेकशो घट्टनं विलेखनम्। दश० १५२।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विलोल-व्याप्त । मर० ।
विलोलति-विलुलति-लुठती । प्रश्न० २१ ।
विलोलनयण-विलोलनयनः । उत्त० २७४ ।
विलोलिओ-विलोलितः-मथितः । आव० ६६७ ।
विलोलियं-विलोडितम् । पउ० ५३-८ ।
विलोवए-विलोपकः-यः पथि गच्छतो जनान् सर्वस्वहरणतो लुण्टति । उत्त० २७४ ।
विल्लुविवा- । नि० चू० द्वि० १५७ अ ।
विल्लहला-स्फोता । आव० ५६६ ।
विवंचि-विपंची-तन्त्री । ज० प्र० १०१ ।
विवक्ख-विपक्षः वैधर्म्यम् । ठाणा० १३ । सत्यस्य सुकृतस्य च विपक्षः । अधर्मद्वारस्य सप्तविंशतितमं नाम । प्रश्न० २७ ।
विवक्खा-विवक्षा प्ररूपणा । विशे० ९१७ ।
विवक्खापुव्व-विवक्षापूर्वः-विवक्षाकारणं-इच्छाहेतुः । दश० ४६ ।
विवच्चास-विपर्यासः-मिथ्या । भग० १९३ ।
विवच्छा-महानदीविशेषः । ठाणा० ४७७ ।
विवज्जओ-विपर्ययः, अध्यवसायः: । विशे० ११०६ । विपर्ययः-अतस्मिंस्तदध्यवसायः । आव० ३६४ ।
विवज्जयइ-विवर्जयति-मोक्षप्रापकतया व्यवच्छेदयति । प्रश्न० १०२ ।
विवज्जास-विपर्यास-वैपरीत्यभवनं अनिष्टफलदायकतया परिणमनमित्यर्थः । विशे० ४३६ ।
विवज्जित्ता-विवर्ज्य-तदनध्यवसानतः परिहृत्य । उत्त० ५१६ ।
विवट्टइ-विवर्त्तते-समुपद्यते । सूत्र० ३५८ ।
विवणि-विपणिः-वणिक्पथः हट्टमार्गः । राज० ३ । विपणिः-वणिक्पथः हट्टमार्गः । औप० ४ । दरिद्रापणास्ते विपण्यः, आपणस्थिता व्यवहरन्ति ते वा वणिजः । बृ० द्वि० १५४ आ ।
विवणी-विपणिः-हट्टम् । आव० २२३ । जे विणा आवणेण उब्भट्ठिया वाणिज्जं करेंति, अवाणियगा । नि० चू० तृ० ४५ अ ।
विवण्ण-खदिरकक्कसमाणं रसगादिगं च । नि० चू० तृ० ७२ आ । विपन्नम् । आव० ४२५ । विवर्णम् । आव० ७४२, ७४३ । विवर्ण-विगतवर्णमाम्लखलादि । दश० १८७ ।
विवत्ति-विपत्तिः-कार्यस्यासिद्धिः । बृ० प्र० १५८ आ ।
विवत्ती-व्यापत्तिः-विसंवादः । बृ० प्र० ४६ अ ।
विवत्थ-विवस्त्रः-षट्सप्ततितममहाग्रहः । ज० प्र० ५३५ ।
विवधन-विनाशः । ज्ञाता० ६९ ।
विवन्नओ-रुक्खो । बृ० प्र० ३७ आ ।
विवन्नच्छंद-व्यापन्नच्छन्दाः-अपेतस्वाभिप्रायः । दश० २४८ ।
विवर-विगतवरणतया विवरम् । भग० ७७६ । गुहः । ज० प्र० १४४ । शेषजनविरहः । विपा० ५३ । विवरं-अप्रकाशः । वृक्षरहितभूभागः । ज० प्र० ११७ ।
विवरकुहर-गुहा-पर्वतान्तरम् । भग० ४८३ ।
विवरत्त-जलस्थानविशेषः । ज्ञाता० ३३ ।
विवरय-विवरम् । आव० १२३ ।
विवरीउप्पाय-विपरीतोत्पातः-अशुभसूचकः प्रकृतिविकारः । प्रश्न० ४० ।
विवरीतो सुविणो-सुइ सुगंधे मेज्झं मेज्झे दिट्ठे सुविणे फलं मिज्झं भवति अमेज्झे दिट्ठे फलं से मेज्झं भवति एस विवरीतो सुविणो । नि० चू० द्वि० ८६ आ ।
विवरीयभासए-विपरीतभाषकः । अनु० १४२ ।
विवशकरणपरिचारे- । आचा० १०६ ।
विवसण- । नि० चू० द्वि० ६१ अ ।
विवसामि-व्यवस्यामि-नाशयामि । उत्त० २१९ ।
विवाइओ-विपादितः-व्यापादितः । उत्त० ४६० ।
विवाइतो-विपादितो-विनाशितः । उत्त० ४६० ।
विवाओ-विवादः-विप्रतिपत्तिः । प्रश्न० ११६ ।
विवाग-विपाकः-उदयः । सूत्र० १४१ । विपाकः-पुण्यपापरूपकर्मफलम् । विपा० ३३ । विपाकः-परिणामः । आव० ५८८ । विपाकः-अनुभावः । आव० ५९८ । विपाकः-कर्म्मणां फलम् । ठाणा० १९० । विपाकः-शुभाशुभकर्मपरिणामः । सम० १२६ । विपाकः-विपच्यमानता रसप्रकर्षावस्था । भग० ४५६ । विपाकः-उदयः । उत्त० १३५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विवागपत्त-विपाकप्राप्तः-विशिष्टपाकमुपगतः । प्रज्ञा० ४५६ ।

विवागसुय-विपाकः-पुण्यपापरूपकर्मफलं तत्प्रतिपादनपरं श्रुतं-आगमः विपाकश्रुतम् । विपा० ३३ ।

विवाणाय- । नि० चू० प्र० ३४२ अ ।

विवाद-विप्रतिपत्तिसमुत्थवचनम् । भग० ५७२ । वादः-जल्पो विवादः । ठाणा० ३६५ । भडणं । नि० चू० तृ० ३५ अ ।

विवाय-विरुद्धो वादो विवादः । आचा० १८५ । विवादः-वाक्कलहः । उत्त० ४३४ ।

विवाह-व्याख्या-भगवती । ठाणा० ५१३ । व्याख्यायन्ते अर्था यस्यां सा व्याख्या । सम० ११५ । व्याख्या-भगवती । नदी० २०६ । विवाहः-पाणिग्रहणम् । प्रश्न० १३६ । विवाहविषये मूलकर्मे द्वितीयो भेदः । पिण्ड० १४२ ।

विवाहचूलिआ-व्याख्या-भगवती तस्याश्चूलिका व्याख्या-चूलिका । नंदी० २०६ ।

विवाहचूलिया-व्याख्या-भगवती तस्याश्चूलिका व्याख्या-चूलिका । ठाणा० ५१३ ।

विवाहपन्न-व्याख्याप्रज्ञः-भगवान् । भग० २ ।

विवाहपन्नत्ति-विवाहप्रज्ञप्तिः-पञ्चमाङ्गम् । भग० १ । विवाहप्रज्ञप्तिः-विशिष्टा विवाहा-विविधा विशिष्टा वाऽर्थ-प्रवाहा नयप्रवाहा वा प्रज्ञाप्यन्ते-प्ररूप्यन्ते प्रबोध्यन्ते यस्यां सा विवाहप्रज्ञप्तिः । भग० २ ।

विवित्तशय्या-सामान्येनैकान्तशय्या । उत्त० ६२८ ।

विविच्चमाण-विविच्यमानः मुष्यमाणः । बृ० द्वि० ११८ अ ।

विविच्य-त्यक्ता । आचा० ३३२ ।

विवित्त-विविक्तः-विकृत्यादिरहितः । उत्त० ५८७ । विविक्त-शोभनं प्रचुरम् । आचा० १०० । कार्पटिकः । बृ० द्वि० १३१ अ । विविक्तं-दोषविमुक्तं लोकान्तरा-सङ्कीर्णम् । भग० ५४३ । विविक्त-परिष्ठापितम् । आव० ७३६ । विविक्त-स्त्र्यादिदोषरहितम् । प्रश्न० १२० । विविक्त-इतरव्यवाच्छन्नम् । जीवा० १६ । विविक्त-रहस्यभूतस्तत्रैव वास्तव्यस्त्र्याद्यभावाद् । उत्त० ४२८ । विविक्तं-स्त्र्याद्यसंसक्तम् । उत्त० ५८७ ।

विवित्तकूड-देवकुरौ विचित्रकूटपर्वतः । जं० प्र० ३५४ ।

विवित्तवास-विविक्तवासः-विविक्तो लोकद्वयाश्रितदोषव-र्जितो विविक्तानां वा-निर्दोषाणां वासो-निवासो यस्यां सा विविक्तवासः-वसतिः । प्रश्न० १२७ ।

विवित्ता-विविक्ता-ज्ञनोपष्टम्भादिकारणवर्जा । प्रश्न० १३६। विविक्ता । आव० १८९ । मुषिता । नि० चू० प्र० ५२ आ ।

विवित्ताचरिया-विविक्ताचर्या-आरामुज्जाणादिसु यो पसु-पंडगविवज्जिएसु जं ठाणं । फलगादीण य गहणं तह भणियं एसणिज्जाणं । भग० २६ (?) ।

विविह-विविधं-अनेकधा । ज्ञाता० ६६ । विविधं-विचित्रम् । आव० ५६७ ।

विविहगुण-विविधगुणः-बहुविधप्रभावः । सम० १२५ ।

विविहत्था-विविधार्थाः-भाषागम्भीराः । सम० १२४ ।

विविहमुत्तंतरोचिया-विविधा - विविधविच्छित्तिकालता मुक्ता-मुक्ताफलानि अन्तरा २ ओचिया-आरोपिता यत्र तत् विविधमुक्तान्तरोचियम् । जीवा० १९६ ।

विविहवाहिसयसन्निकेय-विविधव्याधिशतसन्निकेतम् । उत्त० ३२६ ।

विवृतरूपा-योनिभेदः । आचा० २४ ।

विवृताङ्गी-नग्नाङ्गी । नंदी० १३२ ।

विवेएज्झा-गच्छेयुः । व्य० प्र० १२७ आ ।

विवेक-देहादात्मनः आत्मनो वा सर्वं संयोगानां विवेचनं-बुद्धया पृथक्करणम् । ठाणा० १६२ । विवेचनं-विशो-धनं प्रत्युपेक्षणम् । तत्त्वा० ९-२२ ।

विवेकप्रतिमा-पञ्चप्रतिमायां तृतीया प्रतिमा । सम० ९६ ।

विवेग-विवेकः-अशुद्धातिरिक्तभक्तपानवस्त्रशरीरतन्मलादि-त्यागः । ठाणा० १९५ । विवेकः-प्रायश्चित्ते चतुर्थो भेदः । ठाणा० २०० । बाह्यग्रन्थित्यागम् । उपा० ३० । विवेकः-परित्यागः । सम० ४५ । विवेकः-अशुद्धभक्ता-दित्यागः । भग० ९२० । विवेकः-पृथग्भावः । उत्त० ६२२ । विवेचनं विवेकः परित्यागः । ओघ० १५ । देहादात्मनः आत्मनो वा सर्वसंयोगानां विवेचनं-बुद्धया पृथक्करणं-विवेकः । भग० ९२६ । विवेकं-विवेचनं-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

त्याग: । ठाणा० ६५ । विवेक:-विशिष्टबोध: । भग० १०० । विवेक:-नरकपातनाद्यपायहेतुत्वात् परित्याग: । दश० ३६ । देहादात्मन आत्मनो वा सर्वसंयोगानां विवेचन-बुद्धया पृथक्करणं विवेक: । ओप० १४ । विविच्यतेऽनेनेति विवेक:-प्रायश्चितम्, विवेक:-अभाव: । आचा० ११७ । विवेक:-अनेषणीयस्य भक्तादे: कथञ्चित् गृहीतस्य परित्याग: । आव० ७६४ । विवेक:-परित्याग:। बृ० तृ० १४१ अ ।

विवेगट्ठ-विवेकार्थ:-त्याज्यत्यागादिक: । भग० १०० ।

विवेगपडिमा-विवेचनं विवेक:-त्याग:, स चान्तराणां कषायाणां बाह्यानां च गणशरीरानुचितभक्तपानादीनां तत्प्रतिपत्तिर्विवेकप्रतिमा । ओप० ३२ ।

विवेगभासी-विवेकभाषी-भाषासमित्युपेत: । आचा० ३९२ ।

विवेगारिह-विवेक:-अशुद्धभक्तादित्याग: तदर्ह: । भग० ९२० । विवेकार्हं-अशुद्धभक्तादिविवेचनम् । ओप० ४१ ।

विवेयग-विवेचक:-परिज्ञापक: । ओघ० १९१ ।

विव्वोयण-स्त्रीणामनादरकृतो विकार: । ज्ञाता० १४४ ।

विशालभृङ्ग:-ग्रहणेषणादृष्टान्ते पर्वत: । पिण्ड० १४६ ।

विशाला-वापीनाम । जं० प्र० ३७० । कुलवालकभञ्जना पुरी । नंदी० १६७ ।

विशालापुरी-यत्र मुनिसुव्रतस्वामिपादुके । नंदी० १६७ ।

विशिष्ट- । ठाणा० २०५ ।

विशिष्टच्छन्दक:- । जीवा० २२६ ।

विशिष्टवर्णादिगुणोपेत-अभिनव: । जीवा० १२१ । विशिष्टा-तीक्ष्णा । जं० प्र० ५२७ ।

विशीर्ण:- । नंदी० १६१ ।

विशुचिका- । आचा० ३१० ।

विशुद्धिकोटि- । आचा० २७१ ।

विशुध्यमानक- । विशे० ५५४ ।

विशेष-भेद: । ठाणा० ४९३ । विशेष:-पर्यव: । भग० ८८६ । एकोनत्रिंशद्विशेषा: । विपा० ४५ । विशेष:-पर्यायो गुणो धर्मश्च । प्रज्ञा० १७६ ।

विशेषत: अपुनर्भाविरूपतया । प्रज्ञा० ३ । विशेषापगमेन । प्रज्ञा० ११३ ।

विशेषयति-नैयत्येन स्थापयति । अनु० २६६ ।

विशेषलब्ध्यक्षरं- । बृ० प्र० १० आ ।

विशेषवचनं-कारणं अपवादश्च । जं० प्र० ५४१ ।

विशेषसामान्यार्थावग्रह-औपचारिक: । अवग्रहे तृतीयो भेद: । नंदी० १७४ ।

विशेषा- । ठाणा० १३ ।

विशोधनं-उच्चारादिस्वरंहितोपकरणादे: प्रक्षालनम् । बृ० तृ० १५६ आ ।

विशोधिकोटी- । बृ० प्र० १८० अ । दश० २३१ ।

विशोध्य- । दश० २३१ ।

विश्रमण- । आव० २६० । ओघ० ७३ ।

विश्रसा-जरा । उत्त० ३९० ।

विश्रान्तभागधेय:- । आचा० २२१ ।

विश्रेणि:- । आव० १४ ।

विश्रोतसिक:-सन्देह: । उत्त० ४९६ ।

विश्वकर्मा-मायापिण्डदृष्टान्ते नट: । पिण्ड० १३७ ।

विश्वतोमुखं- । बृ० प्र० ४६ अ ।

विश्वावसव-गन्धर्वभेदविशेष: । प्रज्ञा० ७० ।

विष- । भग० १८९ ।

विषकर:- । नंदी० १६२ ।

विषमकटुभिन्नं- । बृ० प्र० १७५ अ ।

विषमवेलापत्तनस्थ ग्लानो । दश० १८२ ।

विषय:- । ओघ० १५७ ।

विषयगिद्ध-विषयगृद्ध:-शब्दादिविषयानुरक्त: । आव० ५३१ ।

विषयराग-शब्दादिविषयगोचर: अप्रशस्तपरिणामविशेष: । आव० ३८७ ।

विषाण-गजदन्त: । जं० प्र० २६५ ।

विष्टर-आसनम् । सम० १५ ।

विष्ठर-भाजनविधिविशेष: । जीवा० २६६ ।

विष्णु:- । ठाणा० २५६ ।

विष्णुकुमार-योजनलक्षप्रमाणशरीरविकुर्वको महर्षिविशेष: । उत्त० २०४ । विष्णुकुमार: । (?) १-१-४७७। वैक्रियलब्धौ दृष्टान्त: । बृ० द्वि० १३३ अ । नृपशिक्षायां दृष्टान्त: । बृ० द्वि० १३४ अ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विण्हुमित्र-मानपिण्डोदाहरणे गृही । पिण्ड० १३४ ।
विसंति-विसंकटकेन विध्येते । बृ० प्र० १४८ अ ।
विसंधिकप्प-विसन्धिकल्पः-एकपञ्चाशत्तममहाग्रहः । ज० प्र० ५३५ ।
विसंधी-द्वापञ्चाशत्तममहाग्रहः । ठाणा० ७९ ।
विसंभ-विश्रम्भः । दश० ६१ ।
विसंभघाती-विश्रम्भघाती-विश्वासघातकः । ज्ञाता० ७६ ।
विसंभेत्ता-विश्रम्भयित्वा-केनाप्युपायेनातुलां प्रीतिं कृत्वा । आव० ६६२ ।
विसंभोग-विसम्भोगः-दानादिभिरसंव्यवहारः । ठाणा० १३९ ।
विसंभोगिकः- । ठाणा० २४१ ।
विसंभोतित-विसाम्भोगिकं-मण्डलीबाह्यम् । ठाणा० ३०० ।
विसंवइया-विसंवदिता । आव० ६४ ।
विसंवायण-विसंवादनं-अन्यथा प्रतिपन्नस्यान्यथाकरणम् । भग० ४१२ ।
विसंवायणाजोग-विसंवादनयोगो-व्यभिचारदर्शनाय व्यापारः । भग० ४११ ।
विसंसिज्जइ-विशस्यते । आव० ६२४ ।
विस-विश्रः-आमगन्धिः-कुथित इति । प्रश्न० १६ । विषं-कालकूटम् । प्रश्न० ८ । विषं-वेवेष्टि-व्याप्नोतीति तालपुटादि । उत्त० ११८ । विषं-गरलम् । उत्त० ४२६ । विषम् । आचा० ३३ । वेवेष्टि-व्याप्नोति भगित्याशमानमिति विषं-तालपुटादि । उत्त० ७११ ।
विसए-विषयः-गोचरो विषस्येतिगम्यते । ठाणा० २६५ । गोचरो-ग्राह्योऽर्थः । भग० ३५७ । पर्वतविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । विषदः-स्पष्टतया प्रतिभासमानम् । ज० प्र० १४४ ।
विसओ-विषयः । आव० १७५ । विषयः । आव० ३५५ । विषयः-गोचरः । आव० ५८६ । विषयः । आव० ८५७ । विषयः-मोहः । व्य० प्र० १६७ अ ।
विसकर-विषकरः । आव० ४२५ ।
विसकुंभ-लूता । नि० चू० प्र० ४८ अ । विषकुम्भः । व्य० द्वि० १३२ अ ।
विसग्ग-विसर्गः । आचा० २७१ ।
विसज्जण-विसर्जनं-अनुज्ञा क्रियते । व्य० प्र० १५१ अ ।
विसज्जणा-विसर्जना-प्रायश्चित्तमुत्कलम् । व्य० प्र० १६७ आ ।
विसज्जावग-नेतुम् । आव० ३६५ ।
विसट्ट-विसर्पत् । भक्त० ।
विसट्टति-विकसति । जीवा० २६६ । विकसति । ज० प्र० १०० ।
विसट्टमाणि-विकसन्ति-विदलन्ती । ठाणा० २६५ । विकसन्ती-विदलन्ती । भग० ३४२ ।
विसण्णा-विविधं-अनेकप्रकारं सन्ना-मग्नाः विषण्णाः । उत्त० २६७ ।
विसत-विषयः-देशः । उत्त० ३०१ ।
विसतुंड-उपद्रवः । नि० चू० द्वि० ८७ अ ।
विसनंदी-प्रथमबलदेवपूर्वभवनाम । सम० १५३ ।
विसनिग्घायणहेउ-विषनिर्घातनहेतुः-विषनिर्घातननिमित्तम् । आव० ५६७ ।
विसनेत्त-वृषसागारिकम् । व्य० प्र० २५५ ।
विसन्न-विषण्णः-असंयमः । सूत्र० ११४ । विषण्णः-कथममी प्रवणीभविष्यन्तीति चिन्तया व्याकुलितः । उत्त० ३६७ ।
विसपरिणत-विसपरिणतः-विषरूपापन्नः विषपरिणतः । ठाणा० २६१ ।
विसप्प-पञ्चमं क्षुद्रं कुष्ठम् । प्रश्न० १६१ । विसर्प-स्वल्पमपि बहु भवति । उत्त० ६६६ । विसर्पतीति विसर्पः-क्षुद्रकुष्ठम् । आचा० २३५ । विसर्पद्-विस्तारयामीति हृदयम् । ज्ञाता० १३ ।
विसप्पमाण-विसर्पन् विशिष्टस्वप्रमाणः, संचरन् वा । प्रश्न० ८३ । विसर्पद्-उल्लसत् । ज० प्र० १८६ । विसर्पः-विस्तारयायि । जीवा० २१३ ।
विसभक्खण-मरणविशेषः । ठाणा० ९३ ।
विसभक्खो-विषभक्षी-पर्यन्तदारुणतया विषोपमं फलम् । उत्त० ५०६ ।
विसमं भूमी-भूमीविसमं-गर्ता पाषाणाद्याकुलो भूभागः । बृ० तृ० २२६ आ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विसम-विषमः-असंयमः । सूत्र० ६० । विषमः-गर्तपाषाणाद्याकुलः पर्वतः । ठाणा० ३२८ । विषमः-विषमभूमिप्रतिष्ठितम् । भग० ३०७ । गर्तपाषाणादिव्याकुलम् । भग० ६८३ । विषमं-पर्वतादिदुर्गम् । प्रश्न० ४२ । दुर्गमत्वाद्विषमम् । भग० ७७६ । विषमं-प्रतिकूलम् । सूत्र० ६५ । विषमं-गर्त्तातिवर्तताद्याकुलं भूमिरूपम् । भग० १७४ । विषमं-निम्नं दुःसञ्चरम् । आव० ५९४ । विषमं-निम्नोन्नतम् । दश० १६४ । विषम उन्नतम् । ओघ० १२७ । विषमं-सर्वपादेष्वेव विषमाक्षरम् । दश० ८८ । विषमं-दुरारोहावरोहस्थानम् । जीवा० २८२ । विषम-विसमकालम् । सूर्य० १७२ । विषमं-निम्नोन्नतम् । आचा० ३३८ । विषमं-दुर्गमत्वम् । भग० ७७६ । विषमं-अतिदुर्लक्षतयाऽतिगहनं विसदृशं वा । उत्त० २४९ । णिण्णोण्णतं-निम्नोन्नतम् । नि० चू० प्र० ३० अ । णिण्णुण्णतं । नि० चू० द्वि० १२९ अ । विषमं-निम्नोन्नतम् । ज० प्र० ६६ । विषमं-दुरारोहावरोहस्थानम् । ज० प्र० १२४ । विषमः-उट्टङ्कादिः । आव० ७९७ । निण्णोण्णतं । नि० चू० प्र० ८८ अ । तिव्ररोहादिजनितातुरत्वं-विषमम् । ज्ञाता० ७९ ।

विसमचउक्कोणसंठिए-विषमचतुष्कोणसंस्थितः । सूर्य० ३६, ६९ ।

विसमचउरंससंठाण-विसमचतुरस्रसंस्थानम् । सूर्य० ३६ ।

विसमचक्कवालसंठिए-विषमचक्रवालसंस्थितः । सूर्य० ३६ ।

विसमचक्कवालसंठिया-विषमचक्रवालसंस्थिता । सूर्य० ६९ ।

विसमचारि-विषमचारि-मासविसदृशं नाम । सूर्य० १७२ ।

विसमति-विश्राम्यति । आव० ८३२ ।

विसमपव्वा-एकं पर्वलघु पुनर्बृहत्प्रमाणमित्येवं या विषमपर्वा । ओघ० २१८ ।

विसमेह-विसमेघः-जनमरणहेतुजलमेघाः-मेघः । भग० ३०६ ।

विसयंगण-विषयो-गृहं-तस्याङ्गणं विषायाङ्गणम् । उत्त० २७२ ।

विसय-विषयः-मण्डलम् । प्रश्न० ४६ । विषदः-निर्मलः । जीवा० २०७ । विषयः-विषीदन्ति-अवबुध्यते येषु प्राणी इति विषयः शब्दादि । दश० ८६ । विषयः-गृहम् । उत्त० २७२ । विषयं-रसलक्षणम् । उत्त० २७२ । विषदः-निर्मलः । जीवा० २७४ । विशदः-स्पष्टः । ज० प्र० ५२७ । विषयः-शब्दादिः । आव० ५६८ । विषदः-निर्मलः । ज० प्र० ५२ । विषयः-देशः । आव० ६७३ ।

विसयललहो- । नि० चू० प्र० २५१ आ ।

विसयट्ठा-मैथुनाद्यासेवनार्थम् । ओघ० १८३ ।

विसयदुट्ठ-विषयासेवी । नि० चू० द्वि० ४० अ । विषयदुष्टः-साध्वीकामुकः । ठाणा० १६३ ।

विसयप्पसिद्ध-विषयप्रसिद्धः । आव० ७३८ ।

विसयमेत्त-विषयमात्रं-क्रियाशून्यम् । भग० १५५ ।

विसयलोलुओ-विषयलोलुपः । आव० ४१२ ।

विसया-विषीदन्ति एतेषु सक्ताः प्राणिनः इति विषयाः इन्द्रियगोचरा वा । आव० ५८४ । विषीदन्ति धर्मं प्रति नोत्सहन्ते एतेष्विति विषयाः आसेवनकाले मधुरत्वेन परिणामे चातिकटुकत्वेन विषस्योपमां यान्तीति विषयाः । उत्त० १९० ।

विसरंत-विशीर्यमाणम् । ज्ञाता० १५७ ।

विसरिया-सरडो । नि० चू० प्र० १२७ अ ।

विसल्लीकरण-विगतानि शल्यानि-मायादीनि यस्यासौ विशल्यस्तस्य करणं विशल्यकरणम् । आव० ७७९ ।

विसवाणिज्ज-विषवाणिज्य-विषव्यापारः । आव० ८२९ ।

विसवेग-विषवेगः । आव० ३६७ ।

विससा-विश्रसा-स्वभावः । ठाणा० १५२ । विश्रसा-स्वभावः । भग० २९० । विश्रसा-निर्व्याघातः । प्रज्ञा० ३२९ । विश्रसा-स्वभावः । जीवा० २६५ । विश्रसा-स्वभावः । आव० ४५७ । विश्रसा-स्वभावः । ज० प्र० १०० ।

विससाबंध-स्वभावसम्पन्नः । भग० ३९४ ।

विससेण-विश्वसेनः-शान्तिपिता । आव० १६१ । विश्व-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सेनः-शान्तिनाथचक्रिपिता । आव० १६२ ।

विसहनंदी-विशाखनन्दी-विश्वनंदीराज्ञः पुत्रः । आव० १७२ ।

विसा-विषा-परलोकफलविषये सागरपोतदुहिता । आव० ८६३ ।

विसाएमाण-विशेषेण स्वादयन् । भग० १६३ ।

विसाएमाणा- । ज्ञाता० ३७ ।

विसाओ-विषादः-दैन्यम् । प्रश्न० ६२ । विषादः-स्नेहादिसमुत्थः सम्मोहः । आव० ६२६ ।

विसाण-विषाणं-शृङ्गम् । ज्ञाता० १०४ । विषाणः-शुकरदन्तः । उपा० ४७ । विषाणं-हस्तिदन्तः । प्रश्न० ८ । विषाण-शृङ्गः । अनु० २१२ ।

विसामे-विश्रमयेत्-स्थापयेत् । पिण्ड० १३ ।

विसामणा-विश्रामणा । आव १२० ।

विसाय-विंशतिसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० ३८ । विषादः-दैन्यमात्रम् । सम० १२७ । विषादः-खेदः । अनु० १३७ । विषादः-वैक्लव्यम् । आव० ६११ ।

विसायण-विशायनः-मद्यविशेषः । प्रश्न० १६३ ।

विसारए-विशारदः- अर्थग्रहणसमर्थः बहुप्रकारार्थकथनसमर्थो वा । सूत्र० २३७ । विशारदः-पण्डितः । ज्ञाता० ११ ।

विसारण-विशारणं-शोषणायातपे मोचनम् । पिण्ड० १६१ ।

विसारतो-विनिश्चितः-जानेकः । नि० चू० प्र० ६६ अ ।

विसारय-विशारदः-विपश्चितः । नंदी० २५० ।

विसाल-एकोनविंशतितममहाग्रहः । ठाणा० ७९ । द्वितीयकमिन्द्रः । ठाणा० ८५ । विशालः-ओदीच्यक्रन्दितव्यन्तराणाभिन्द्रः । प्रज्ञा० ९८ । विशालः-पितामहपितृव्याद्यनेकसमाकुलः । आव० २४० । त्रयोविंशतितमतीर्थकृच्छीविकानाम । सम० १५१ । विशालः-सप्तसप्ततितममहाग्रहः । जं० प्र० ५३५ । अष्टादशसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० ३५ । विशालः-समुद्रः । सूत्र० ४१ ।

विसालकुच्छि-विशालकुक्षी-विस्तीर्णोदरदेशः । ज्ञाता० १३३ ।

विसालवच्छ-विशालवक्षो-विस्तीर्णोरःस्थलम् । ज्ञाता० १३३ ।

विसाला-विशाला-महावीरजननी । भग० ११४ । विशाला-विस्तीर्णा सुदर्शनायाः षष्ठं नाम । जीवा० २९६ । विशाला-पश्चिमदिग्भाव्यञ्जनपर्वतस्य दक्षिणस्यां पुष्करिणी । जीवा० ३६४ । विशाला-विस्तीर्णा । जं० प्र० ३३६ । अञ्जनकपर्वते पुष्करणी । ठाणा० २३० ।

विसालिस-मागधदेशीयभाषया विसदृशं-स्वस्वचारित्रमोहनीयकर्मक्षयोपशमापेक्षया विभिन्नम् । उत्त० १८७ ।

विसाहदत्ता-वैशाखदत्ता । उत्त० ३८० ।

विसाहभूई-विसाखभूतिः-राजगृहाधिपतिविश्वनन्दीराज्ञीभ्राता, युवराजा । आव० १७२ ।

विसाहा-चतुर्दशं नक्षत्रम् । ठाणा० ७७ । विशाखाविशाखापर्यन्तं नक्षत्रम् । सूर्य० ११४ । विशाखानक्षत्रम् । सूर्य० १३० । यत्र बहुपुत्रिकाचैत्यम् । भग० ७३७ ।

विसिट्ठ-द्वितीयो द्वीपकुमारेन्द्रः । ठाणा० ८४ । विशिष्टः । जीवा० १७१ । विशिष्टः-द्वीपकुमाराणामधिपतिः । प्रज्ञा० ९४ । विशिष्टः । विशे० २८ । विशिष्टः-भिन्नः । विशे० १०५३ । विशिष्टः- व्यतिरिक्तः । विशे० ८६८ । विशिष्टः-व्यक्तीकृतः । वि० ८३९ ।

विसिट्ठदिट्ठी-विशिष्टदृष्टिः-प्रधान दर्शनं-मतम् । अहिंसाया अष्टविंशतितमं नाम । प्रश्न० ९९ ।

विसिट्ठसिक्खाभाव-विशिष्टशिक्षाभावः । उत्त० २२३ ।

विसिर-मत्स्यबन्धविशेषः । विपा० ८१ ।

विसीभति-विषीदति-अवषद्यन्ते । दश० ८९ ।

विसील-विशीलः-विरूपशीलः-अतीचारकलुषितार्तः । उत्त० ३४५ ।

विसुंभिय-विष्कम्भितः-मृतः । व्य० प्र० । ३०२ आ ।

विसुअवण-शोषणम् । नि० चू० प्र० १३१ अ ।

विसुज्झई-विशुध्यति-अपगच्छति । आचा० ४३१ ।

विसुज्झमाण-क्षपकश्रेणिं उपशमश्रेणिं वा समारोहन् विशुध्यमानकम् । प्रज्ञा० ६८ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विसुणीय-विशेषेण श्रुतः-विज्ञातः विश्रुतः । प्रश्न० ८६ ।

विसुत्तिआ-विस्रोतसिका-चित्तविक्रिया । दश० १६५ । विस्रोतसिका अपध्यानम् । आव० ४०७ ।

विसुत्तिया-विश्रोतसिका-स्त्रीरूपादिस्मरणजनिता चित्तविलुप्तिः । बृ० द्वि० ४० अ ।

विसुद्ध-विशुद्धं-रजोमलकल्पवालाग्रविगमकृतशुद्धत्वापेक्षया लेपकल्पवालाग्रापहारेणेन विशेषतः शुद्धः-विशुद्धः । भग० २७७ । विशुद्धं-वियुक्तम् । दश० १ । विशुद्धः-मुक्तः । दश २१२ । ब्रह्मलोके षष्ठप्रस्तरः । ठाणा० ३६७ । विशुद्धः-त्रिविधसम्यग्दर्शनादिमार्गप्रतिपत्त्या अत्यन्तशुद्धीभूतः । प्रज्ञा० ६१० । विशुद्धः-निर्मलः । जीवा० २५५ । विशुद्धः-शुचिः । ओघ० १२८ । स्वाभाविकतमोविरहात् सकलदोषविगमात् विशुद्धः । सम० १४० । जिणकप्पियो पाउरणवज्जियो । नि० चू० प्र० १०९ अ । विशुद्धः-यथावस्थितः । आव० ४१५ । स्पष्टः । नि० चू० प्र० २३३ अ । विशुद्धः-अरजस्वलत्वादि । ज्ञाता० १२४ । विशुद्ध-रहितम् । राज० ५ ।

विसुद्धपण्ण-विशुद्धप्रज्ञः-निर्मलावबोधः । उत्त० २९८ ।

विसुद्धपरिहारिया- । नि० चू० प्र० ३३८ आ ।

विसुद्धसिद्धिगत-विशुद्धा-रागादिदोषरहितत्वेन निर्मला या सिद्धिः-कृतकृत्यता सैव गम्यमानत्वाद् गतिः विशुद्धसिद्धिगती-जीवस्य स्वरूपम् । प्रश्न० १३३ ।

विसुद्धी-पापक्षयोपायत्वेन जीवनिर्मलतास्वरूपत्वात् विशुद्धिः । अहिंसायाः षड्विंशतितमं नाम । प्रश्न० ९९ । विशुद्धिः-विषयविभाषाव्यवस्थापनम् । दश० ६४ । विशुद्धिः-क्षपणम् । विशे० ११४३ ।

विसुद्धचमानः- । ठाणा० ५३ ।

विसुद्धचमानकं-सूक्ष्मसम्पराये प्रथमो भेदः । ठाणा० ३२४ ।

विसुमरियं-विस्मृतम् । आव० ८२८ ।

विसुयाविए-विशोधितः । व्य० द्वि० १६३ आ ।

विसुयावेऊ-शोषयितुम् । बृ० प्र० ३१२ अ ।

विसूइया-विशुचिका । आचा० ३६२ । विशुचिका । आव० ६२९ । विसूचिका । आव० १५३ । विसूचिका-अतीसारः । उत्त० १६० ।

विसूईया-विध्यतीव शरीरं सूचिभिरिति विसूचिका-अजीर्णविशेषः । उत्त० ३३८ ।

विसूणियंग-उत्कृताङ्गः-अपगतत्वक् । सुय० १३७ ।

विसूणियंगमंग-जातस्वपथुकाङ्गोपाङ्गः । प्रश्न० २१ ।

विसूरंतो- । नि० चू० प्र० १४१ अ ।

विसूरई-विषीदति । आव० ११५, ३०८ ।

विसूरण-अप्राप्तौ मनःखेदः, परस्य वा मनःपीडा । प्रश्न० ६७ । विस्मरणम् । नि० चू० द्वि० १२२ आ ।

विसूरणा-चित्तखेदः । प्रश्न० ६२ ।

विसूरेति- । ओघ० ९९ ।

विसूहिय-द्वाविंशतिसागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० ४१ ।

विसेढो-विश्रेणिव्यवस्थितः श्रोताऽपि विश्रेणिरुच्यते । विशे० २०७ ।

विसेस-विशेषः-प्रज्ञापनायाः पञ्चम पदम् । प्रज्ञा० ६ । विशेषः-विशिष्टत्व माहात्म्यम् । उत्त० ३६६ । विशेषः-प्रकारः । प्रश्न० ६३ । विश्लेषे कृते योऽवशिष्टः सो विश्लेषः । ज० प्र० ४८७ । विशेषः-गुणः । सूर्य० ५० । विश्लेषः । सूर्य० १५५ ।

विसेसण-विशेष्यते परस्परं पर्यायजातं भिन्नतया व्यवस्थाप्यते अनेनेति विशेषणम् । व्य० प्र० १३ आ ।

विसेसदिट्ठं-विशेषतो-दृष्टार्थयोगाद् विशेषदृष्टम् । अनु० ११६ ।

विसेसलुंढण-विशेषलुण्ठनं निर्मर्यादम् । उत्त० १४९ ।

विसेसा-विशेषाः-नित्यद्रव्यवृत्तयोऽन्त्यस्वरूपा व्यावृत्याकारबुद्धिहेतवः । विशे० ८९५ ।

विसेसिय-विशेषितं-निर्धारितम् । पिण्ड० ५३ ।

विसोत्तिया-विस्रोतसिका-शङ्का । आचा० ४३ । विस्रोतसिका-अपध्यानम् । आव० ६०२ । विस्रोतिका-विमार्गगमनमपध्यानम् । विशे० ११७७ ।

विसोद्धि-विशुद्धिः-दोषाणामभावः । उत्त० ५८३ ।

विसोधेमाण-विशोधयन्-पादादिलग्नस्य निरवयवत्वं कुर्वन् शौचभावेन वेति । अथवा सकृद्विवेचन बहुशो विशोधनम् । ठाणा० ३३० ।

विसोसण-विशोषण-अभोजनम् । आव० ६१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विसोसणविरेयणोसहविही-विशोषणविरेचनौषधिः-अभोजनविरेकौषधप्रकारः । आव० ६१० ।

विसोहण-स्पर्शनधावनकरणं पुनःपुनः परिष्ठापनस्पर्शनधावनविधानं वा । बृ० तृ० १८३ अ (?) ।

विसोहिकोडी-विशोधिकोटिः-विशोधिः । दश० १६२ ।

विसोहिजुत्त-विशोधियुक्तः-विशुद्धभावः । ज० प्र० २२२ ।

विसोहिज्ज-विशोधयेत्-त्यजेत् । आचा० ३८० ।

विसोहित्तए-विशोधयितुं-अतिचारपङ्कापेक्षयाऽऽत्मानं विमलीकर्तुमिति । ठाणा० ५७ । विशोधितुं-पूयाद्यपनेतुम् । विपा० ८१ ।

विसोही-कोतत्रित्रये क्रयणक्रापणानुमतिरूपे विशोधिः विशोधिकोटी । दश० १६२ । विशोधनं विशुद्धिः-अपराधमलिनस्यात्मनः प्रक्षालनम् । आव० ७७९ । विशुद्धिः-कर्ममलिनस्यात्मनो विशुद्धिः । अनु० ३१ । विशुद्धिः-सावद्यपरिहारेणेतरस्वरूपकथनम् । दश० १४ । विशुद्धिः-आवश्यकस्य पर्यायः । विशे० ४१५ ।

विसोहीकरणं-विशोधीकरण-अपराधमलिनस्यात्मनः प्रक्षालनकरणम् । आव० ७७९ ।

विसोहीकोडी-अल्पतरदोषदुष्टा । नि० चू० प्र० ६३ अ ।

विसोहेज्जा विशोधनं-आत्मनः चारित्रस्य वा अतिचारमलक्षालनम् । ठाणा० १३७ ।

विसोहेहि-विशोधनं-व्रतानां पुनर्नवीकरणम् । ज्ञाता० २०६ ।

विस्तरालं विशालम् । सम० १४२ ।

विस्तीर्ण-प्रफुल्लहृदयः । ज० प्र० २११ । परग्रामदूतीत्वदोषविवरणे धनदत्तस्य ग्रामम् । पिण्ड० १२७ ।

विस्पन्दन-अर्द्धनिर्दग्धघृतमध्यक्षिप्ततन्दुलनिष्पन्नम् । बृ० प्र० २६७ आ ।

विस्मापक-इन्द्रजालीकः ठाणा० २६५ ।

विस्रोल्लोलितं-लुंटितं । नि० चू० द्वि० ११ आ ।

विस्संत-विश्रान्तः-उपशान्तकचवरः । जीवा० ३५५ ।

विस्संदण-विगतो वा गता जम्मि दव्वे तं दव्वं । नि० चू० प्र० १९९ अ ।

विस्संभइ-विश्रम्भति । आव० ५५९ ।

विस्संभणया-विस्रम्भणता-विश्वासापदम् । आचा० २८६ ।

विस्संभर-विश्वम्भरः-भुजपरिसर्पः तिर्यग्योनिकः । जीवा० ४० । विश्वम्भरः-जीवविशेषः । ओघ० १२६ ।

विस्संभिय-विश्वं-जगद् बिभर्ति क्वचित्-कदाचिदुत्पत्त्या सर्वजगद् व्यापनेनेन पूरयन्ति विश्वभृतः । उत्त० १८१ ।

विस्सओमुहं-विश्वतो मुखं प्रतिसूत्रं, चरणानुयोगाद्यनुयोगचतुष्टयव्याख्याक्षमम् । अनु २६३ ।

विस्सनंदी-विश्वनन्दी-अचलबलदेवपूर्वभवः । आव० १६३ टी० । विश्वनन्दो-राजगृहनगरे राजा । आव० १७२ ।

विस्सभूई-प्रथमवासुदेवपूर्वभवनाम । सम० १५३ । विश्वभूतिः-विशाखभूतियुवराजपुत्रः । आव० १७२ । द्वेषान्निदानकृत् । भक्त० ।

विस्सभूति- । नि० चू० प्र० १३५ अ ।

विस्सरिय-विस्मृतः । आव० ३७० ।

विस्सवातितगण-श्रमणस्य भगवतो महावीरस्य षष्ठो गणः । ठाणा० ४५१ ।

विस्ससण-शान्तिनाथपिता । सम० १५१ ।

विस्ससेण-मल्लीनाथस्य प्रथमभिक्षादाता । सम० १५१ । षष्ठचक्रीपिता । सम० १५२ । विश्वसेनः-मल्लिजिनस्य-प्रथमभिक्षादाता । आव० १४७ ।

विस्सहोमुह-विश्वतो मुखं अनेकमुखम् । आव० ३७६ ।

विस्सायणिज्जं-विशेषतः विश्वादनीयम् । जीवा० २७८ ।

विस्सुयकित्तिए-विश्रुतकीर्त्तिकं-प्रतीतख्यातिकम् । ज्ञाता० ४ ।

विस्सुयजस-विश्रुतयशाः-ख्यातकीर्त्तिः । ज्ञाता० २१३ ।

विस्सोय-विश्रोतः । आचा० ४३ ।

विस्सोयसिगा विस्रोतसिका । प्रज्ञा० ६६ ।

विहग-विभागः-खण्डशः कृतः । प्रश्न० ६ ।

विहगम-विहे-नभसि गतो-गच्छति गमिष्यति चेति विहङ्गमः । विहंगमः-विहं गच्छन्त्यवतिष्ठन्ते स्वसत्ता बिभर्ति इति विहङ्गमः । विहंगमः-विहं गच्छन्ति-चलन्ति सर्वैरात्मप्रदेशैरिति विहङ्गमः । दश० ७० । विहङ्गमः-पुद्गलस्तु विहं गच्छतीति विहङ्गमः । दश० ७१ ।

विहंमाणो-विशेषेण घ्नन्-ताडयन् । उत्त० ५५१ ।

विहुंसणा-विहंसना-विधर्षणा । उत्त० १६० ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विह्–अनेकाहगमनीयः पन्थाः । आचा० ३७८ । अटवी प्रायो दीर्घो ध्वा भवेत् । आचा० ३८४ । अटवी-प्रायः पन्थाः । आचा० ३९८ । विभुञ्जति जीवपुद्गला-विति विहं–आकाशः । दश० ६९ । विहः–पन्थाः । ओघ० १९७ । विशेषेण ह्रीयते–विधीयते–क्रियते । भग० ७७६ । अद्धाणं । नि० चू० प्र० १३७ आ । अद्धाणं अणेगेहिं अहेहिं जं गमइ तं । नि० चू० तृ० ३५ आ । नि० चू० प्र० ५५ अ । अध्वा । बृ० द्वि० ५६ आ । अध्वा । बृ० प्र० २०६ आ । विधः–भेदः प्रकारो वा । अनु० २ ।

विहग–पक्षी । जीवा० २७० ।

विहगगई–विहगगत्या–पक्षिन्यायेन परिवारादिवियोगेनैका-किनो देशान्तरगमनेन च या सा विहगगतिप्रव्रज्या । ठाणा० २७६ । विहायसि–आकाशे गतिर्विहायोगतिः । दश० ७० ।

विहगपवज्जे–विहगस्येवेति हृदयमिति, विहतस्य वा दारिद्र्यादिभिररिभिर्वेति प्रव्रज्या । ठाणा० २७६ ।

विहडइ–पृथग्भवति । आव० ३२१ । विपतति–विशेषेण बलापचयादपैति । उत्त० ३३८ ।

विहडई–विध्वस्यते–जीवविप्रमुक्तं च विशेषेणाधः पतति ते शरीरम् । उत्त० ३३८ ।

विहणिज्जा–विहन्यात्–उलङ्घयेत् । उत्त० ११० ।

विहत्थि–वितस्तिः–द्वादशाङ्गुलप्रमाणा । अनु० १५६ ।

विहत्थी–द्वादशाङ्गुलप्रमाणा । भग० २७५ । चत्वार्य-ङ्गुलानि वितस्तिः । ओघ० २१४ । द्वादशाङ्गुलानि वितस्तिः, द्वौ पादौ वितस्तिः । ज० प्र० ९४ ।

विहम्मणा–विधर्मिताः । विशे० ९५० ।

विहम्मसि–विहन्यसे–विविधं बाध्यसे । उत्त० ३१७ ।

विहम्मिया–विधर्मिता–व्याविता । बृ० द्वि० २५५ आ ।

विहम्मेमाण–विधर्म्मयन्–स्वाचारभ्रष्टान् कुर्वन् । विपा० ४० ।

विहरंता– । नि० चू० प्र० ३१४ अ ।

विहरइ–आस्ते । सम० ८६ । विहरति–आत्मानं वासं यस्तिष्ठति । भग० १३ । विहरति–आस्ते । भग० १२३ । विहरति–अवतिष्ठते । सूर्य० २९२ । विहरति–आस्ते । विपा० ३३ । विहरति–अवतिष्ठति । जीवा० ११९ । विहरति–आस्ते । जीवा० १६३ । तिष्ठति । ज० प्र० १६ ।

विहरति–यथायोगं पर्यटति । आचा० ३५८ । यतन्तः । आचा० ३५८ । आसते । ज० प्र० ४७ । विहरति–तिष्ठति । ठाणा० २३७ ।

विहरसि–वर्त्तसे । ज्ञाता० २०४ ।

विहरिज्जा–विहरेत्–सामाचारीपालनं कुर्यात् । दश० १९० ।

विहरित्तए–विहर्त्तुं–स्थातुम् । ठाणा० ५७ । विहर्त्तुं–वर्त्तितुम् । ज्ञाता० ११२ ।

विहरित्ता–विहर्त्ता–अवस्थाता । उत्त० ४२४ ।

विहरिय–विहृतः–क्षुण्णः–आसेवितः । ओघ० ८५ ।

विहरे–विहरेत्–अवतिष्ठेत् । सूर्य० २९४ । व्यहार्षीत् । उत्त० ९० ।

विहलावीभूओ–उन्मत्तः । नि० चू० प्र० ३४५ अ ।

विहलियग–भ्रष्टराज्यः । धाटितो वा । उत्त० २२१ ।

विहल्ल–विहल्लः शिक्षायोगदृष्टान्ते श्रेणिकचेल्लणापुत्रः । आव० ६७९ । विहल्लः–चम्पायां कुणिकराज्ञोऽनुजः । भग० ३१६ ।

विहव–विभवः–सम्पत्तिः । ज० प्र० ४०३ ।

विहवा–रंडा । नि० चू० प्र० २६७ अ ।

विहसियं–विहसितं–अर्द्धहसितादि । ज्ञाता० १६५ ।

विहा–विहगा–भारंडा । बृ० तृ० १०८ आ । द्विधा । आव० ६४१ ।

विहाए–द्वितीयः प्रज्ञापनेन्द्रः । ठाणा० ८५ ।

विहाडिय–विघट्टितः । विशे० ५५२ ।

विहाडिया–उद्घाटिता । आव० ५५९ ।

विहाडेइ–उत्घाटयति । राज० १०८ ।

विहाडेहि–विघाटय–सम्बन्धोवियोज्य उद्घाटय । ज० प्र० २२३ ।

विहाडेत्तुं–विघाट्य–विदार्य । प्रश्न० १९ ।

विहाण–विधानं–स्वरूपस्य करणम् । भग० २८२ । भेदः । भग० ८७४ । विधानं–विशेषः कालादिरिति । भग० २० । विधानं–विशेषः । जीवा० १९ । विधानं–भेदः प्रकारः । ओघ० २६ । विवक्तं–इतरव्यवच्छिन्नं धानं–

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पोषणं स्वरूपस्य यत् तत् विधानं-विशेषः । प्रज्ञा० ५०१ । विधीयते-विशेषाभिव्यक्तये क्रियन्त इति विधानं भेदः । उत्त० २३१ ।

विहाणसंगुणिय-विधानेन-भेदप्रकारेण संगुणितः। ओघ० २६ । विधानेन-भेदप्रकारेण संगुणितः । जं० प्र० २६ ।

विहाणसट्ठाण-वेहानसस्थानं मानुषोल्लम्बनस्थानम् । आचा० ४११ ।

विहाणादेस-विधानादेशो-यत्समुदितानामप्येकैकस्यादेशनम् । भग० ८६३ । भेदप्रकारेणैकैकशः भग० ८७४ ।

विहायंती-विमाता । आव० ३६६ ।

विहाय-लब्धिशिक्षर्द्धिप्रत्ययस्याकाशगमनस्य जनकम् । तत्त्वा० ८-१२ ।

विहायगई-विहायगतिस्तु स्पृशद्गतिः । भग० ३८१ ।

विहायगति-विहायसा गतिः गमनं विहायोगतिः । प्रज्ञा० ४७४ ।

विहायगती-आकाशेन विहायोगति विहायोगति स्पृशद्गत्यादि, सप्तदशभेदभिन्नागतिः । प्रज्ञा० ३२७ ।

विहायोगति-गतेः पञ्चदशमो भेदः । प्रज्ञा० ३२७ ।

विहार-विहारः-विहरणं-क्रीडनं वा । सूत्र० ८७ । विहारः बौद्धाध्याश्रयः । प्रश्न० ८ । मासकल्पादिविहारः । आव० ५२९ । नगरम् । सम० १०३ । विचित्रक्रीडा । प्रश्न० ६९ । विहारः-भिक्षुनिवासो देवगृहं वा तत्प्रधानो ग्रामादेरपि । उत्त० ६०५ । विहारः । आव० २६५ । विहारः-विचरणम् । जं० प्र० १२४ । विहारः-वसतावस्वाध्यायिके समुत्पन्ने सति स्वाध्यायनिमित्तमन्यत्र गमनम् । बृ० प्र० २६१ अ । सज्झायभूमी । नि० चू० प्र० १४३ अ । विहारः-चंकमणम् । बृ० द्वि० २०४ आ । विहारार्थम् । ओघ० ६० । गोचरचर्यादिहिण्डनलक्षणः । जं० प्र० १५१ । विहरन्त्यस्मिन्प्रदेश इति विहारः-प्रदेशः । उत्त० ५४४ । विहारः-भिक्षुनिवासः, देवगृहम् । उत्त० ६०५ । विहारः-ग्रामादिचर्या । ठाणा० ४१६ । विहरणं विशेषेण भगवदभिहितमार्गे पराक्रमणं विहारो विशेषानुष्ठानरूपः । विशे० १० । विहारः-अवस्थानशयनादिरूपः । जं० प्र० १०७ । विशेषानुष्ठानरूपः । बृ० प्र० २२१ आ । साधुवर्तनः ।

ज्ञाता० ११३ ।

विहारकप्प-विहरणं विहारः तस्य कल्पो-व्यवस्था स्थविरकल्पादिरूपा यत्र वर्ण्यते ग्रन्थे स विहारकल्पः । नंदी० २०६ ।

विहारकल्पिकं- । बृ० प्र० १११ आ ।

विहारगमण-विहरणं-क्रीडनं विहारस्तेन गमनं-उद्यानादौ क्रीडया गमनं विहारगमनम् । सूत्र० ८७ ।

विहारगेह-विहारगृहम् । आव० १३७ ।

विहारजत्ता-विहारयात्रा-क्रीडार्थमश्ववाहनिकादिरूपा । उत्त० ४७२ ।

विहारठाण-विहारस्थानं-आश्रयस्थानम् । व्य० प्र० १६६ अ ।

विहारभूमि-विहारभूमिः-स्वाध्यायभूमिः । आचा० ३२४ ।

विहारभूमी-विहारभूमिः-स्वाध्यायभूमिः । आचा० ३७६। असज्झाए सज्झायभूमी जा सा । नि० चू० प्र० १४८ आ । भिक्षापरिभ्रमणभूमिः । व्य० द्वि० ३६५ अ ।

विहारालोचना-आलोचनाविशेषः । व्य० प्र० ४८ आ ।

विहारावधी- । व्य० द्वि० ३३० अ ।

विहारिण-मासंमासेन विहरन्तः । बृ० तृ० १८४ आ ।

विहिंसण-विहिंसनं-विविधव्यापादनम् । प्रश्न० २२ ।

विहिंसा-विविधं-अनेकधा हिंसा-हिंसनशीला, वीतिविश्रब्धावान् स्वेषु स्वेषूत्पत्तिस्थानेष्वनाकुलभवस्थितान् जन्तून् हिंसन्तीति विहिंसा । उत्त० १९४ । विघातः । प्रश्न० ६ ।

विहिंसिय-विहिंसितं-न सम्यग् निर्जीवकृतमिति । सूत्र० ३०१ ।

विहि-विधिः-चक्रवाललक्षणः प्रकारः । भग० २८२ । विधिः-कौशल्यम् । आव० ५०३ । विधिः-कार्यसाध्यम् । प्रश्न० ९२ । विधिः-प्रवचनोक्तः प्रकारः । दश० २ । विधिः-विधिविशेषः भेदः । सम० ११४ । विधिः-विरचनम् । अनु० १४० । विधिः-अनुष्ठानमासेवनम् । उत्त० ६११ । विधिः-कल्पे-कल्पाध्ययने द्वितीयतृतीययोरुद्देशयोर्विधिः । (?) व्य० द्वि० ४२० अ ।

विहिगहिय-विधिगृहीतं-अलुब्धेनोद्गमितम् । आव० ८५६। विधिनोद्गमदोषादिरहितं सारासारविभागेन च यत्र कृतं

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पात्रके तत् विधिगृहीतम् । ओघ० १९२ ।
विहिण्णू-विधिज्ञं-पञ्चचत्वारिंशतो देवतानां उचितस्थान-निवेशनार्चनादिविधिज्ञम् । ज० प्र० २०७ ।
विहिन्नू-विधिज्ञः-न्यायमार्गप्रवेदः । दश० १९५ ।
विहिप्पगारः-विधिप्रकारः-प्रवृत्तिप्रकारः-विधिभिः-भेदैः प्रचारः प्रवृत्तिर्यस्याः सा । ज्ञाता० ३८ ।
विहिभुत्त-कटकच्छेदेन प्रतरच्छेदादिना वा यद्भुक्तं तत् विधिभुक्तम् । ओघ० १९२ । विधिभुक्तं-विधिना-कट-प्रतरर्कासिंहखादितेन भुक्तम् । आव० ८५९ ।
विहिय-विहितं-अनुष्ठानम् । ओघ० ४ । विहितं-अनु-ष्ठानम् । आव० ६१९ । व्रीहिः । आव० ८५५ । विहितं-चेष्टितम् । ज्ञाता० १३ ।
विही-विधानं विधिः-सम्यग्ज्ञानदर्शनयोर्यौगपद्येनावाप्तिः । सूत्र० १९७ । नाम वित्थारो । नि० चू० प्र० ३४ अ । विकप्पो । नि० चू० प्र० २१० आ । विथिः-चतुष्पथः । आव० ६७३ । प्रकारः । आव० ६१० । मर्यादा । आव० ६३९ । अनुज्ञा । आव० ७१३ । विथी । आव० ४२१ । विथिः । उत्त० २७९ । विधिः-प्रकारः । प्रश्न० ३८ । विधिः । आव० ४०१ । विधिः । आव० ५८१ ।
विहीए-विधिना-यतनया । ओघ० ६२ ।
विहीकरणमूल-वीथीकरणमूलं-मण्डपिका । आव० ७६७।
विहुअणा-विधुवणा-वीयणओ । नि० चू० प्र० ५४ आ ।
विहुण-विधूवनं-व्यजनम् । दश० १५४ । विधूवनं-व्यज-नम् । दश० २२९ ।
विहुणमाण-विधूनयन् । मर० ।
विहुय-विविधं-अनेकधा धूतं अपनीतमष्टप्रकारं कर्म्म येन स विधूतः । आचा० १६८ ।
विहुयकप्प-विधूतः कल्पो यस्य साधोः स विधूतकल्पः । आचा० १९८ ।
विहुयरयमला-विधूतरजमलाः- तत्र रजश्च मलश्च रज-मलौ विधूतौ-प्रकम्पितौ अनेकार्थत्वात् वा अपनीतौ रजमलौ यैस्ते तथाविधाः, तत्र बध्यमानं कर्म रजो भण्यते पूर्वबद्धं तु मलं इति, अथवा बद्धं रजः निका-चितं मलः, अथवेर्यापथं रजः साम्प्रायिकं मलं इति । आव० ५०७ ।
विहुर-विधुरः-इष्टजनवियोगः । ज्ञाता० ७९ । विधुरः-आत्यन्तिकायामापदि । बृ० तृ० २५० अ ।
विहुरया-विधुरता-वैधूर्यं-विसदृशता । ओघ० ३६ ।
विहुवण-वीजनकम् । बृ० तृ० ६८ आ ।
विहूय-विधूतः-क्षुण्णः-सम्यग् स्पृष्टः । आचा० २४४ । विधूतः-प्रकम्पितः-अपनीतो वा । आव० ५०७ ।
विहूयकप्प-विधूतः-क्षुण्णः सम्यग्स्पृष्टः कल्पः-आचारो येन स तथा । आचा० २४३ ।
विहूर्-शुष्कः । महाप्र० ।
विहेडयंत-विहेड्यमानः-बाध्यमानः । प्रश्न० ५६ ।
विहेडयंति-विहेठयतो-विशेषेण विविधं वा बाध्यमानः विनाशयतः । उत्त० ३७० ।
विहेडिओ-अपहृतः । भक्त० ।
वीइंगाल-वीतः-गतः अङ्गारः-रागः यस्मात्तत् वीता-ङ्गारम् । भग० २९२ ।
वीइ-वीचिः-ह्रस्वकल्लोलः । भग० ७११ । वीचिः-विच्छेदः । भग० ६२५ । अन्तरार्थो रूढः, लघुः । ठाणा० ५०२ । वीचिः-प्रतिसमयमनुभवमानायुषोऽपरापरायुर्द-लिकोदयात्पूर्वायुर्दलिकविच्युतिलक्षणा । भग० ६२५ । विविक्तस्वभावात् वीचिः । भग० ७७६ । वीचिः-तर-ङ्गाकाररेखा । प्रश्न० ८३ । वीचिः-उर्मिः । आव० ६०१ ।
वीइक्कमइ-व्युत्क्रामति-उत्पद्यते । जीवा० ४०० । व्यतिक्रामति-मुच्यति । जीवा० ३३९ ।
वीइज्ज-वीजयेत् । आचा० ३४५ ।
वीइत्था-वीजितवान् । भग० १७६ ।
वीइदव्वा-पृथग्भावः-एकादिप्रदेशन्यूनम् । भग० ६४४ ।
वीइवयइ-व्यतिव्रजति-व्यतिक्रामति । भग० ३५ ।
वीइवयंति-व्यतिव्रजति-व्यतिक्रामति । भग० ९५ ।
वीईक्कमति-व्युत्क्रामति-उत्पद्यते । जीवा० ३२२ ।
वीईपंथठच्चा-कषायाणां जीवस्य च सम्बन्धो वीचिशब्द-वाच्यः, वीचिमतः कषायतः, अथवा विविच्य-पृथग्भूय यथाऽऽख्यातसंयमात् कषायदमनपर्यायेत्यर्थः, विचिन्त्य रागादिविकल्पादित्यर्थः, विरूपा कृतिः-क्रिया सरागत्वात् यस्मिन्नवस्थाने तद्विकृति यथा भवतीत्येवं स्थित्वा, 'पंथे'

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

त्ति मार्गे । भग० ४९६ ।

वीईभए-विगता ईतयो भयानि च यतस्तद् वीतिभयम् । भग० ६२१ ।

वीईवएज्जा-व्यतिव्रजेत्, अतिक्रामेत् पारं लभेद्वा । जीवा० १३८ ।

वीचिदव्वाई-वीचिप्रधानानि द्रव्याणि वीचिद्रव्याणि एकादिप्रदेशन्यूनानीत्यर्थः । भग० ६४४ ।

वीजणकं-विधुवनम् । बृ० तृ० ६८ आ ।

वीट्टलयति- । ओघ० १६५ ।

वीडक-विकडुभं । नि० चू० द्वि० १४४ आ ।

वीडग- । नि० चू० प्र० १७९ आ ।

वीडिए-व्रीडितः-लज्जितः । ज्ञाता० १४३ ।

वीणति-गवेशयति । नि० चू० प्र० २०९ आ ।

वीणा-वीणा-तन्त्रीसङ्ख्यादिकृतो विशेषः । ज्ञाता० २२९ । वाद्यविशेषः । ततः । ठाणा० ६३ । वैतालिकी । जीवा० १९३ । प्रश्न० १५९ । आतोद्यविशेषः । प्रज्ञा० ८७ । तन्त्री । प्रज्ञा० ८९ ।

वीणावायण-वीणावादनम् । आव० २९८ ।

वीणिया- । नि० चू० प्र० १२० अ ।

वीतभए-वीतभयं-नगरविशेषः । आव० २९८ । वीतभयं-विगतिद्वारे उदायनराजधानी । आव० ५३७ ।

वीतभय-सिन्धुसौवीरदेशे नगरम् । बृ० प्र० १६६ अ ।

वीतरागसुय-वीतरागश्रुतं-सम्यक्त्वपराक्रमाध्ययनस्यापरनाम, उत्तराध्ययनस्य एकोनत्रिंशतममध्ययनम् । उत्त० ५७० ।

वीतसोग-वीतशोकः-अरुणद्वीपे महर्द्धिको देवविशेषः । जीवा० ३६७ ।

वीति-विगतेतिकः घुणाद्यक्षरतः । ज० प्र० ११४ ।

वीतिभए-सिन्धुसौवीरे नगरम्, यत्र उदायणो राजा । भग० ६१८ ।

वीतिभय-उद्दायणरण्णो णगरं । नि० चू० द्वि० १४५ अ । णगरं । नि० चू० प्र० ३४६ आ ।

वीतिवएज्जा-व्यतिव्रजेत्-उल्लङ्घ्य परतो गच्छेत् । जीवा० १०९ ।

वीतिवतिता-व्यतिव्रज्य-अतिक्रम्य । जीवा० २१८ ।

वीतिवयइ-व्यतिव्रजति । आव० २१४ ।

वीथि- । नंदी० १४९ ।

वीथीसंठिओ-वीथिसंस्थितः-मार्गसंस्थितः । जीवा० २७९ ।

वीभावनं-एहिकपारत्रिकभयोत्पादनम् । नि० चू० द्वि० ४ आ ।

वीमंसणा-मीमांसा । व्य० प्र० १७० अ ।

वीमंसा-विमर्शः-पर्यालोचनात्मको मीमांसा वा मातु-परिच्छेत्तुमिच्छा सा । सूत्र० ३५ । मीमांसा-शिष्याभिप्रायविचारणा । बृ० प्र० २३९ अ । विमर्शः । आव० ७०२ । विमर्शः-शिक्षकादिपरीक्षणः । दशमा प्रतिसेवा । भग० ९१९ । विमर्शः-शिष्यादीनां परीक्षा । दशमा प्रतिसेवना । ठाणा ४८४ । विमर्शः-शिक्षकादिपरीक्षा । ठाणा० ४८५ । विमर्शः-विमर्शनं विमर्शः, ईहाया उत्तरः, प्रायः शिरःकण्डूयनादयः पुरुषधर्मा घटन्त इति संप्रत्ययो विमर्शः । आव० १८ । विमर्शन-विमर्शः अपायावर्वाग्हायाः परिणामः । नंदी० १८७ । विमर्शनं-विमर्शः-यथावस्थितवस्तुस्वरूपनिर्णयः । नंदी० १९० । विमर्श-परीक्षा । बृ० तृ० १७१ आ । परीक्षा । नि० चू० प्र० १८० अ । विशेषविमर्शद्वारेण मीमांसा-विचारणा । विशे० १७० । मातुमिच्छा मीमांसा-प्रमाणजिज्ञासा । विशे० ३०४ । विमर्शनं विमर्शः । विशे० २२६ ।

विमंसिय-प्रज्ञापितः विचरितः । आव० ६८१ ।

वीय णूमं । नि० चू० द्वि० ७० आ ।

वीयइ-विकृतिः-क्षीरादिका । ठाणा० २४७ ।

वीयकम्हा-वत्सगोत्रे भेदः । ठाणा० ३९० ।

वीयण-व्यञ्जनं वंशादिमयम् । प्रश्न० १५२ ।

वीयणग-व्यजनकम् । आव० ६८८ । वीजनकं-वंशादिमयमेवान्तर्ग्राह्यदण्डम् । भग० ४९८ ।

वीयणय-व्यजनम् । आव० ३५७ ।

वीयत्ता-प्रीतिकरा । बृ० प्र० १७४ आ ।

वीयदुहिय-भृतम् । नि० चू० द्वि० १२० आ ।

वीयभय-वीतभयं-सिन्धसौवीरेषु आर्यक्षेत्रम् । प्रज्ञा० ५५ । वीतभयं-उदयनदेवदत्तागन्धारश्राद्धवास्तव्यं नग-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रतिपाद्यते यत्राध्ययने तद्वीतरागश्रुतम् । नंदी० २०५ ।

वीयरेइ-वीजयति-शोधयति । आव० ७१४ ।

वीयसोग-पञ्चशसतितममहाग्रहः । ठाणा० ७९ । वीतशोकः-त्रिसप्ततितममहाग्रहः । ज० प्र० ५३५ ।

वीयसोगा-सलोलावतीविजजे नगरी । ज्ञाता० १२१ । वीतशोकाराजधानी । ज० प्र० ३५७ ।

वीयार-विचारः चेष्टात्मकः । उत्त० ६०१ ।

वीयीपंथे-वीयिः-कषायाणां जीवस्य च सम्बन्धः ततः विचिमतः । अथवा विविच्य-पृथग्भूय यथाऽऽख्यातसंयमात् कषायोदयमनपवार्येत्यर्थः । अथवा विचिन्त्य रागादिविकल्पादित्यर्थः । विरूपा कृतिः-क्रिया सरागत्वात् यस्मिन्नवस्थाने तद्विकृति यथा भवतीत्येवं स्थित्वा 'पंथे' त्ति मार्गे: । भग० ४९५ ।

वीरंगओ-वीराङ्गदः-श्रेणिकराज्ञो रथिकः ।आव० ६७७।

वीरंगत-पद्मावतीपुत्रः । निरय० ४० ।

वीर-घनघातिकर्मसङ्घातविदारणान्तरवाप्तातुलकेवलश्रिया विराजन्त इति वीराः-तीर्थंकराः । आचा० ५३ । वीरयति-विक्रामयति त्यागतपोवैरिनिग्रहेषु प्रेरयति प्राणिनमित्युत्तमप्रकृतिपुरुषचरितश्रवणादिहेतुसमुद्भूतो दानाद्युत्साहप्रकर्षात्मकः वीरः । अनु० १३५ । कषायादिशत्रुजयाद्विक्रान्तः अत्यन्तानुरक्तः केवलामलश्रिया विराज इति "विदारयति यत्कर्म, तपसा च विराजते तपोवीर्येण युक्तश्च तस्माद्वीर इति स्मृतः" । आव० ६० । शिवगतः । (?) । कर्मस्फोटकः शिवप्रापको वा । (?) । षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १२ । वीरः-अन्तरङ्गमोहमहाबलनिर्दलनार्थमनन्त तपोवीर्यं व्यापारयतीति वा वीरः । विशे० ४८९ । अनन्यानुभूतमहातपः श्रिया वा विराजत इति वीरः । विशे० ४८९ । 'ईर गतौ' क्रियत्क्षिपितकर्मसाध्वपेक्षया विशेषत ईरयति-क्षिपति-तिरस्करोत्यशेषाण्यपि कर्माणीति । विशे० ४८८ । 'दृ-विदारणे' विदारयति कर्मरिपु संघट्टमिति । विशे० ४८९ । यः शुनको, द्वितीयशुनाद्यपेक्षया रहितो मृगयां करोति स वीरः । ब० प्र० २४७ अ । विशेषत ईरयति-शिवपदं प्रति भव्यजन्तून् गमयतीति । विशे० ४८८ । विशेषतः शिवपदं स्वयमियर्ति गच्छतीति वीरः । विशे० ४८९ । वीरः-अवगतसंसारभयस्तीर्थकृद् । आचा० १२८ । वीरः-ऊरसबलवान् । व्य० प्र० २३० अ । वीरः-कर्मविदारणात्, पञ्चमहाव्रतभारारोहणोन्नामितस्कन्धः । आचा० १२८ । विशेषेणेरयति-प्रेरयति अष्टप्रकारं कर्मारिषड्वर्गं वेति वीरः-शक्तिमान् । आव० १४३, १४७ । विशेषेणेरयति-मोक्षं प्रति गच्छति गमयति वा प्राणिनः प्रेरयति वा-कर्माणि निराकरोति, वीरयति वा रागादिशत्रून् प्रति पराक्रमयति इति वीरः निरुक्तितो वा वीरः । ठाणा० ३६ । ऊरसबलवान्, तेनाक्लेशेन परबलं जयति । व्य० प्र० २८३ आ । विशेषेण ईरयति-गमयति स्फेटयति कर्म्म प्रापयति वा शिवमिति वीरः, 'ईरि गतौ' विशेषेण-अपुनर्भावेन इर्यत्ति-स्म-याति स्म शिवमिति वीरः । नंदी० २३ । वीरंसद्व्यवहारकाचार्यः । व्य० प्र० २५६ । सत्योदारणे वीरः । आव० ७०५ । विशेषेण ईरयति-कर्म गमयति याति वा शिवमिति वीरः । आव० ७९० । तगरायामाचार्यस्य शिष्यः । व्य० प्र० ३१७ अ । वीरः-साधुः । आचा० १४४ । वीरः-अप्रमत्तयतिः । आचा० १६३ । धीरपुरुषः । ज्ञाता० १०० । वीरः-तगरायामाचार्यशिष्यः । व्य० प्र० २५६ आ ।

वीरकंत-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १२ ।

वीरकण्ह-निरयावलिकायां प्रथमवर्गस्य सप्तममध्ययनम् । निरय० ३ ।

वीरकण्हमित्त-वीरकृष्णमित्रः-वीरपुरनगरनृपतिः । विपा० ९५ ।

वीरकण्हा-वीरकृष्णा-अन्तकृद्दशानामष्टमवर्गस्य सप्तममध्ययनम् । अन्त० २५ ।

वीरकूड-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १२ ।

वीरगत-षट्सागरोपमस्तिथिकं देवविमानम् । सम० १२ ।

वीरघोस-वीरघोषः कर्मकरः । आव० १९४ ।

वीरज्झय-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् ।सम० १२।

वीरण-पर्वगभेदः । आचा० ५७, २९५ । तृणविशेषः । भग० ३०६ । तृणविशेषः । उत्त० ३७० । वनस्पतिविशेषः । भग० ८०२ । तृणविशेषः । बृ० द्वि० २६८ आ ।

वीरत्थओ-वीरस्तवः-सूत्रकृतङ्गाद्यश्रुतस्कन्धे षष्ठमध्यय-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नम् । आव० ६५१ । वीरस्तवः-सूत्रकृताङ्गस्य षष्ठमध्ययनम् । उत्त० ६१४ ।

वीरदेवबुध-नामविशेषः । अनु० २७१ ।

वीरपुर-वीरकृष्णमित्रराजधानी । विपा० ९५ । नमिजिनस्य प्रथमपारणकस्थानम् । आव० १४६ ।

वीरप्पभ-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् ।सम० १२।

वीरभद्द-वीरभद्रः-कनकपुरनगरस्य श्वेताशोकोद्याने यक्षः । विपा० ९५ ।

वीरभद्र-भीतिपरिगृहीताऽर्हत्प्रतिमा । आव० ८११ ।

वीरय-वीर्यं जीवप्रभवम् । ज्ञाता० २११ । वीर्यं-मानसोऽवष्टम्भः । भग० ४६६ ।

वीरलेस-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १२ ।

वीरल्ल-उलजायग । नि० चू० प्र० १५५ आ ।

वीरल्लओ-लावकपक्षी । बृ० द्वि० १८६ आ ।

वीरल्लग-वीरल्लकः श्येनाभिधानः शाकुनि शकुनिविनाशाय । प्रश्न० १३ ।

वीरल्लगसउणो- । नि० चू० प्र० २०४ आ ।

वीरल्लसउण-हुलायिकः । बृ० द्वि० २०५ आ ।

वीरल्लसेण-वीरल्लश्येनः-श्येना एव, पक्षिविशेषः ।प्रश्न० ८।

वीरवण्ण-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १२।

वीरवलए-वीरवलयम् । ज० प्र० १९० ।

वीरसिट्ठ-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् ।सम० १२।

वीरसुणिय-वीरशुनिकः । ओघ० ९६ ।

वीरसेण-द्वारामत्यां वीरेषु मुख्यः । ज्ञाता० १०० । द्वारावत्यां वीरमुख्यः । ज्ञाता० २०७ । वीरसेनः-वीरमुख्यः अन्त० २ ।

वीरसेणि-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १२।

वीरा-वीराः परीषहोपसर्गकषायसेनाविजयात् । आचा० ४४ ।

वीरायमाण-वीरमिवात्मानमाचरन्तः वीरायमाणा । आचा० २५३ ।

वीरावत्त-षट्सागरोपमस्थितिकं देवविमानम् । सम० १२ ।

वीरासण वीरासनं-सिंहासननिविष्टस्य भून्यस्तपादस्य सिंहासनेऽपनीते यादृशमवस्थानं तत् । भग० ९२४ । सिंहासनोपविष्टस्य भून्यस्तपादस्यापनीतसिंहासनस्येव यदवस्थानं तद् वीरासनम् । भग० १२५ । सिंहासनम् । औप० ४० । वीरासनम् । आव० ६४८ । वीरासनं भून्यस्तपादस्य सिंहासनोपवेशनमिव । प्रश्न० १०७ । वीरासनं-यत् सिंहासनस्थितस्य तदपनयने तथैवावस्थानम् । उत्त० ६०७ । सिंहासनोपविष्टः । ज्ञाता० ७२ ।

वीरासणिए-वीरासनं-सिंहासननिविष्टस्य भून्यस्तपादस्य सिंहासनापनोदे यादृशमवस्थानं तद्यस्यास्ति स वीरासनिकः । औप० ४० ।

वीरासणिते-वीरासनिको-यः सिंहासननिविष्टमिवास्ते । ठाणा० ३९७ ।

वीरासन-भून्यस्तपादस्य सिंहासने उपविष्टस्य तदपनयेन या कायावस्था तद्रूपं, वीरस्य-साहसिकस्यासनमिति वीरासनम् । ठाणा० २९९ । आव० २६६ ।

वीरिअ-वीर्यं-आन्तरोत्साहः । ज० प्र० १०५ । वीर्यं-जीवोत्साहः । ज० प्र० १३० । वीर्यं-मानसोत्साहः । ज० प्र० १५१ । सम० ५५ ।

वीरिअप्पवाय-सकर्मेतराणां जीवानामजीवानां च वीर्यं प्रवदन्तीति वीर्यप्रवादम् । नंदी० २४१ ।

वीरिए-सूत्रकृताङ्गप्रथमश्रुतस्कंधे अष्टममध्ययनम् । सम० ३१ । वीर्यं-जीवोत्साहः । भग० ५७ । वीर्यं-जीवबलम् । भग० ३११ । विशेषेण ईर्य्यते-चेष्टतेऽनेनेति वीर्यम् । उत्त० ६४५ ।

वीरओ-वीरकः-कृतिकर्मदृष्टान्ते द्वारिकायां वासुदेवभक्तः कोलिकः । आव० ५१३ ।

वीरित-वीर्यं-जीवप्रथवम् । ठाणा० ३०४ ।

वीरियंतराइय-यदुदयात् सत्यपि नीरुजि शरीरे यौवनिकायामपि वर्तमानोऽल्पप्राणो भवति, यद्वा बलवत्यपि शरीरे साध्येऽपि प्रयोजने हीनसत्वतया न प्रवर्त्तते तद्वीर्यान्तरायम् । प्रज्ञा० ४७५ ।

वीरिय-वीर्यं-जीवप्रभवम् । ठाणा० २३ । वीर्यं-जीवप्रभवम् । ठाणा० ११६ । वीर्ययोगात् वीर्यः-प्राणी । भग० ६४ । वीर्यं-वीर्यान्तरायक्षयप्रभवाशक्तिः । भग० २२४ । वीर्यं, तृतीयं पूर्वम् । ठाणा० १९९ । वीर्यं-आन्तरोत्साहः । जीवा० २६८ । शक्तः । नि० चू० प्र० १८ अ । वीर्यं, सूत्रकृताङ्गाद्यश्रुतस्कन्धे अष्टममध्य-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नम्। आव० ६५१ । वीर्यं-सूत्रकृताङ्गस्याष्टममध्ययनम् । उत्त० ६१४ । वीर्यं-जीवप्रभवम् । ज्ञाता० १४० । वीर्य-आन्तरोत्साहः । सूर्य० २८६ । वीर्यं-अनुप्रेक्षयां सूक्ष्मसूक्ष्मार्थोहनशक्तिः । सूर्य० २९६ । वीर्यलक्षणं सामर्थ्यलक्षणम् । वीर्यं-सामर्थ्यं यद्यस्य वस्तुनः तदेव लक्षणं वीर्यलक्षणम् । आव० २८२ । वीर्यं-वीर्यान्तरायक्षयोपशमक्षयज खल्वात्मपरिणामः । आव० ७८३ । वीर्यं-तृतीयं पूर्वम् । सम० २६ ।

वीरियत्ता-वीर्यता-परिणतिविशेषः। भग० ६३ । वीर्यता-वीर्ययोगात् वीर्यः-प्राणी तद्भावो वीर्यता, अथवा वीर्यमेव स्वार्थिकप्रत्ययात् वीर्यता, वीर्याणां वा भावो वीर्यता । भग० ६४ ।

वीरियविउव्वणिड्डी-वीर्यवैक्रियर्द्धिः-तपःसामर्थ्योद्भूता आकाशगमनजङ्घाचरणादिवीर्यवैक्रियनिर्माणलक्षणा । दश० ११२ ।

वीरियसजोगसद्दव्वया-वीर्यं-वीर्यान्तरायक्षयप्रभवा शक्तिः तत्प्रधानं सयोग-मानसादिव्यापारयुक्तं यत् सद्-विद्यमानं द्रव्यं-जीवद्रव्यं तत्तथा, वीर्यसद्भावेऽपि जीवद्रव्यस्य योगादिना चलनं न स्यादिति सयोगशब्देन सद्द्रव्यं विशेषितं, सदिति विशेषणं च, तस्य सदा सत्तावधारणार्थं, अथवा-स्वं-आत्मा तद्रूपं द्रव्यं स्वद्रव्यं ततः कर्मधारयः, अथवा वीर्यप्रधानः सयोगो-योगवान् वीर्यसयोगः स चासौ सद्द्रव्यश्च-मनःप्रभृतिवर्गणायुक्तो वीर्यसयोगसद्द्रव्यस्तस्य भावस्तत्ता वीर्यसयोगसद्द्रव्यता । भग० २२४ ।

वीरियायार-वीर्याचारः-ज्ञानादिष्वेव शक्तेर्गोपनं तदनतिक्रमश्चेति । ठाणा० ६५ । वीर्यागोपनम् । ठाणा० ३२५ । ज्ञानादिप्रयोगजनेषु वीर्यस्यागोपनमिति वीर्याचारः । सम० १०८ ।

वीरुणी-पर्वगविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

वीरुत्तरवडिंसग-षट्सागरोपमस्थितिक देवविमानम् । सम० १२ ।

वीवाह-परिणयनम् । जीवा० २८१ । वधूपक्षिणां विवाहः । व्य० द्वि० ३४२ आ। विवाहः परिणयनम् । ज० प्र० १२३ । पाणिग्रहणम् । बृ० तृ० ४३ आ ।

वीसंदति-विष्यन्दति-श्रवति । ज० प्र० १०० । विष्यन्दति-स्रवति । जीवा० २६६ ।

वीसंभो-विश्रम्भः-विश्वासः । आव० ५६८ ।

वीसंभघायग- । ज्ञाता० २३६ ।

वीस-लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ ।

वीसइम-विंशतितमः । सम० १५१ ।

वीसत्थ-विश्वस्तः-निर्भयः अनुत्सुको वा । औप० २ । विश्वस्तः । आव० ३१४ । विश्वस्तः-अप्रावृतशरीरः । बृ० द्वि० २०५ अ । विश्वस्तः-निरुद्विग्नः । बृ० प्र० २६० आ ।

वीसत्था-जीतारीरायभारिया । नि० चू० द्वि० ४२ अ ।

वीसभूई-विश्वभूतिः-त्रिपृष्ठवासुदेवपूर्वभवः । आव० १६३ टी० ।

वीसरणालु-विस्मरणालुः । ओघ० १५४ ।

वीसरस्सर-अब्भायामेण रूवं तं । नि० चू० तृ० ७७ अ ।

वीससा-विश्रसा-स्वभावः, जरापर्यायः । भग० ५५ । स्वभावः । भग० १७४ । विश्रसा-स्वभावः । ज्ञाता० १७४ । विश्रसा-स्वभावः । विशे० १०६० ।

वीससेण-विश्वा-हस्त्यश्वरथपदातिचतुरङ्गः बलसमेता सेना यस्य स चक्रवर्ती विश्वसेनः । सूत्र १५० । विश्वसेनः-अष्टादशममुहूर्त्तनाम । सूर्य० १४६ । विश्वसेनः-अष्टादश-मुहूर्त्तनाम । जं० प्र० ४९१ ।

वीसा-विस्रा-आमगन्धिका-परमदुरभिगन्धा मृतगवादिकलेवरेभ्योऽप्यतीवानिष्टदूरभिगन्धा । प्रज्ञा० ८० ।

वीसास-विश्वासः-विश्रंभः । अहिंसाया एकपञ्चाशत्तमं नाम । प्रश्न० ९९ ।

वीसुंकरेति-वीसुंभोगं । नि० चू० प्र० २१८ अ ।

वीसुंभण-विष्कंभनं मरणं विष्वग्भवनं वा (?) ।

वीसुंभणणति-वासासु अण्णं खेत्तं गच्छे वीसुंभणणति । नि० चू० प्र० ३३५ आ ।

वीसुंभत-मृतः । नि० चू० द्व० २०९ आ ।

वीसुंभिओ-विष्वग्भूतः । बृ० द्वि० २१२ आ ।

वीसुंभेज्जा-विश्वरु-शरीरात् पृथग् भवे-जायेत् म्रियेतेत्यर्थः । ठाणा० ३१० ।

वीसु-विष्वक्-पृथक् । आचा० ४० । विष्वग्-भेदः । ओघ० १५ । विष्वग्-पृथग् । ओघ० १९५ । विष्वक्

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

। ठाणा० ३३१ । एकाकिनो निद्रावशे सति । ओघ० ७६ । पृथग्-अन्यत्र वसतौ अवस्थानम् । आव० ३१० विष्वक्-पृथग् । ब्र० प्र० २०२ अ ।

वीहि-वीथिः-पन्थाः- । आव० ४४ । व्रीहिः । ओघ० १६० । वीथिः । उत्त० २२२ । व्रीहिः-धान्यविशेषः। दश० १९३ । उभयोरपि पार्श्वयोरेकैकश्रेणिभावेन यत् श्रेणिद्वयं सा वीथी । ज० प्र० २४ ।

वीहितो-वीथिका-मार्गः । ठाणा० ३६६ ।

वीहिमुहं- । नि० चू० द्वि० १८ आ ।

वीही-व्रीहिः-धान्यविशेषः, तृणपञ्चके द्वितीयो भेदः । आव० ६५२ । वीथि-उभयोरपि पार्श्वयोरेकैकश्रेणिभावेन यच्छ्रेणिद्वयं सा । जीवा० १८१ । वीथी-मार्गः । जीवा० २७९ । वीथ्या । आव० ३६७ । व्रीहिः । सूत्र० ३०९ । तृणविशेषः । ठाणा० २३४ । सामान्यशालिः । भग० २७४ । औषधिविशेषः । प्रज्ञा० ३३ । वीथी-क्षेत्रमार्गः। ठाणा० ४६९ ।

वीहुयण-वीजनः । आचा० ३४५ ।

वुंदघडिया- । नि० चू० प्र० २५३ आ ।

वुइयं-उदितम् । आव० ३७० ।

वुक्कंत-व्युत्क्रान्तः । दश० २०५ ।

वुक्कंति-व्युत्क्रान्तिः-निष्क्रमणम् । प्रज्ञा० ४४ ।

वुक्कंती-व्युत्क्रान्तिः-प्रज्ञापनायां षष्ठं पदम् । जीवा० ४०० ।

वुक्कसाहि- । आचा० ३७८ ।

वुक्कारेंति-मुखेन वुक्कारशब्दं करोति । जीवा० २४८ ।

वुगाहिज्जइ-व्युद्ग्राह्यते । आव० ४३६ ।

वुग्गह-व्युद्ग्रहः-मिथ्याभिनिवेशः । ठाणा० ३५१ । विग्गहो विग्रहो वा-कलहः । अब्रह्मणो द्वादशमं नाम । प्रश्न० ६६ । व्युद्ग्रहः-विपरीतोऽभिनिवेशः । अब्रह्मणो द्वादशमं नाम । प्रश्न० ६६ । व्युद्ग्रहः-सङ्ग्रामः । आव० ७३१ । व्युद्ग्रहः-दण्डादिघातजनितो विरोधः । उत्त० ४३५ । व्युग्रहः-सङ्ग्रामः । दश० २२२ । विग्रहः-कलहः । ओघ० ५६ । व्युद्ग्रहः-सङ्ग्रामः । व्य प्र० ६२ अ । व्युद्ग्रहः-मिथ्याभिनिवेशः, विप्रतिपत्तिः । ठाणा० ३७५ । नि० चू० द्वि ७१ अ । कलहो । नि० चू० द्वि० ८४ अ । दंडिकः द्विजो वा । बृ० तृ० २४ आ । कलहो । नि० चू० तृ० ३५ अ । सङ्ग्रामः । ठाणा० ४७७ । व्युद्ग्रहः-परस्पर विग्रहः, दडीकादी-नामादिशब्दात्सेनापत्यादीनां च परस्परं विग्रहः । व्य० द्वि० २४३ अ । व्युद्ग्रहः-संग्रामः । व्य० प्र० ६२ अ ।

वुग्गाहणमूढो- । नि० चू० द्वि० ४३ अ ।

वुग्गाहणया-वि कुत्सायां उत् प्राबल्येन ग्राहणता व्युद्-ग्रहणता । ओघ० १८ ।

वुग्गाहिए-कुप्रज्ञापकदृढीकृतविपरीतावबोधः । बृ० त० १०६ अ ।

वुग्गाहित-व्युद्ग्राहितः-कुप्रज्ञापकदृढीकृतविपर्यासः । ठाणा० १६५ ।

वुग्गाहिय-विशब्दः-कुत्सायामुत्-प्राबल्येन केनचित्प्रत्य-नीकेन व्युद्ग्राहितः । ओघ० १८ ।

वुग्गाहेइ-व्युद्ग्राहयति । आव० ३११ ।

वुग्गाहेमाण-व्युद्ग्राहयन् विरुद्धग्रहवन्तं कुर्वन्तीत्यर्थः । भग० ४८९ । व्युद्ग्राहयन् । आव० ३१४ । व्युद्ग्राह-यन् । उत्त० १५७ ।

वुच्चमाण-उच्यमानः-पृच्छमानः । भग० ११४ ।

वुच्चू-गुच्छाविशेषः । प्रज्ञा० ३२ ।

वुच्छ-देशीपदत्वादवदग्धं-विनष्टम् । बृ० प्र० २०८ आ । उषितः । ओघ० १२४ । उषितः । मर० । व्युषितः । ठाणा० ४०३ । वुच्छः-उषितः । उत्त० ३८७ ।

वुच्छेए-व्युच्छेदः-निरोधोऽदानं च । आव० ८१९ ।

वुच्छेय-व्युच्छेदः-विशेषेण पुनरसम्भवलक्षणेनोच्छेदः-अभावः-व्युच्छेदः । उत्त० ५७८ ।

वुज्झइ-उह्यते-ह्रियते । आव० ५२८ ।

वुट्ठ वृष्टः वर्षणम् । दश० २२२ ।

वुडलिय- । नि० चू० प्र० १०१ अ ।

वुड्डकुमारी- । निरय० ३७ ।

वुड्ड-वृद्धः-बादरशरीरी । सूत्र० २२३ । वृद्धः तापसः । ओप० ९० । वृद्धः-तापसः प्रथममुत्पन्नत्वात् । ज्ञाता० १९३ । वृद्धः-तापसः । अनु० २५ ।

वुड्डसावग-वृद्धश्रावकः । ज्ञाता० १९३ । वृद्धश्रावकः-ब्राह्मणः । ओप० ९० ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वुड्ढसावय-वृद्धश्रावकः ब्राह्मणः इत्यन्ये । अनु० २५ ।
वुड्ढावासो- । नि० चू० प्र० २३६ अ ।
वुड्ढिकाए-वृष्टिकायं-प्रवर्षणतो जलसमुहं प्रकरोति-प्रवर्षति । भग० ६३४ ।
वुड्ढिपउत्तं-वृद्धिप्रयुक्तम् । आव० ३५७ ।
वुड्ढी-वृद्धिः-वृद्धिप्रतिभासः । सूर्य० ७ । वृद्धिशुक्लपक्षे चन्द्रमसो वृद्धिप्रतिभासः । जीवा० ३४५ । वृद्धिः-चन्द्रमसः प्रकटताया उपचयः । सूर्य० २४३ । वृष्टिः-महद्वर्षणम् । भग० २०० ।
वूढ-व्यूहः-सगरादिसाङ्ग्रामिकव्युहः । ठाणा० २१७ ।
वुणाविया-वायितम् । आव० ३०७ ।
वुण्ण-खुभियं । नि० चू० प्र० २०४ आ ।
वुत्तत्थ-उक्तार्थः-स्पष्टार्थः । आव० ८५३ ।
वुत्तपडिवुत्तया-उक्तप्रत्युक्तिका । भग० ५४८ ।
वुत्तुं-वक्तु-उक्त्वा । आव० १३४ ।
वुत्था-उषिता । ज्ञाता० १४८ ।
वुप्पइ-उप्यते । आव० १५० ।
वुप्पाएमाण-व्युत्पादयन् दुर्विदग्धीकुर्वन् । भग० ४८९ । व्युत्पादयन् । आव० ३१४ ।
वुसीमंत-वसन्ति वा साहु गुणाहि ते । उत्त० २४९ ।
वुसीमउ-वस्तुमान्, वस्तूनि-ज्ञानादिनि तद्वतो ज्ञानादिमानिति वश्यः आत्मवशगः-वश्येन्द्रिय इति । सूत्र० १७३ ।
वुसीमओ-वश्य इत्यायत्तः, स चेहात्मा इन्द्रियाणि वा, वश्यानि विद्यन्ते येषां वश्यवन्तः । उत्त० २४६ ।
वुसीमत-वुशीमतो वश्यवताम् । उत्त० २४९ ।
वुसीमा-वशीमानः-सविग्नाः । उत्त० २४६ ।
वूह-प्रतिक्षेपम् । सम० १११ । युयूत्सूनां-सैन्यरचनां चक्रव्यूहे-चक्राकृतौ तुम्बारकप्रध्यादिषु राजन्यकस्थापना व्यूहम् । जं० प्र० १३९ । व्यूहः-इदमित्थमेवं रूपो-निश्चयः । औप० ६६ । कलाविशेषः । ज्ञाता० ३८ । व्यूहः-प्रतिक्षेपः। नंदी० २१३ ।
वृकम्- । नंदी० १४७ ।
वृतिवर्धनादि- । विशे० ४३७ ।
वृत्तचन्दकः- । सूर्य० ७८ ।
वृत्तच्छत्वर-चतुरङ्गुलादिबाहल्यं सर्वतोऽपि रज्जुविस्तीर्णं लोकमध्ये वृत्तच्छत्वरम् । विशे० २२३ ।
वृत्तिः-वर्त्तनम् । आचा० ३३४ । वाटकविशेषः । उत्त० ४९० । आजीविका। नंदी० १५३ । आजीविका नंदी० १६१ । विविधाभिग्रहवर्त्तनम् । नंदी० २१० । वृत्तिः । सम० १११ ।
वृत्तिदानं-यच्चक्रवर्तिकवदन्तीनिवेदनवृत्तिकल्पं परिभाषितं संवत्सरनियतं दानं दीयते तत् । बृ० प्र० १६६ अ । वृत्तिदानम् । आव० २३० ।
वृथाभागी-कापालिकः । आव० ६२८ ।
वृद्धवाद-आचार्यपारम्पर्यश्रुत्यायातो वृद्धवादः । आचा० २६२ ।
वृद्धवासावग्रह-अवग्रहविशेषः । सम० २३ ।
वृद्धशीलः- । व्य० द्वि० ३६१ ।
वृद्धशीलता-वपुर्मनसो निर्विकारता । ठाणा० ४२३ । वपुषि मनसि च निभृतस्वभावता निर्विकारतेति । उत्त० ३६ ।
वृद्धाचार्याः- । नंदी० १३४ ।
वृद्धिः-ओषधिविशेषः । उत्त० ४९० । नंदी० १५९ ।
वृन्त-मूलनालः । बृ० प्र० १६३ अ ।
वृन्तक-पत्रबन्धनम् । उत्त० ३३४ ।
वृन्तस्थायिना ऊर्ध्वमुखेन । सम० ६१ ।
वृन्ताकी-गुच्छविशेषः। आचा० ३० । गुच्छभेदः । भग० ३०६ । उत्त० ६९२ ।
वृन्दं-पटलम् । आव० ७८८ ।
वृश्चिक-पृथिव्वाश्रितो जीवभेदः । आचा० ५५ ।
वृषभग्रामः-विवक्षितस्य स्थानस्य समन्ततः सन्ति वृषभग्रामः । व्य० द्वि० ३७२ आ ।
वृषभवाहण-वृषवाहनः-शङ्करः । जीवा० ३६१ ।
वेंगल-विह्वलः-निस्सहाङ्गः । प्रश्न० ४६ ।
वेंट-त्रिहस्तविस्तरः । व्य० प्र० २७५ अ ।
वेंटल-वेण्टलं निमित्तादि । ओघ० १५४ ।
वेंटला- । व्य० द्वि० २३५ अ ।
वेंटलाजीवा- । नि० चू० द्वि० ११५ अ ।
वेंटिया-विण्टिका । आव० २९१ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेंदणगं- । नि० चू० प्र० २७० अ ।

वेअच्छगसुत्तग-वैकक्ष्यसूत्रकं-उत्तरासङ्गम् । ज० प्र० २७५ ।

वेअड्ड-वैताढ्यः-पर्वतविशेषः । ज० प्र० ६७ ।

वेअड्ढकूड-वैताढ्यनाम्नो देवस्य निवासभूतं कूटं वैताढ्यकूटम् । ज० प्र० ७७ ।

वेअड्ढगिरिकुमार-क्रीडाकारित्वात् वैताढ्यगिरिकुमारः । ज० प्र० २१६ ।

वेअणअ-वेतनकं-कुविन्दादीनां व्यूतवस्त्रप्रतिकरेऽर्थप्रदानम् । अनु० १५४ ।

वेअद्ध-वैताढ्यकूटनाम । ज० प्र० ३४१ ।

वेअरणीत्ति-वैतरणीति परमाधार्मिकः, स च पूयरुधिरप्रपुताम्रादिभिरतितापात्कलकलायमानैर्भृतां विरूपं तरणं प्रयोजनमस्या इति वैतरणीति । सम० २९ ।

वेआलिया-विताले-तालाभावे भवतीति वैतालिकी । ज० प्र० ३८ ।

वेआवच्चं-व्यापृतभावे वैयावृत्त्यम् । दश० ३१ । वैयावृत्त्यं-भक्तपानादिभिरुपष्टम्भः । औप० ४३ ।

वेआवडिय-व्यावृत्तभावः वैयावृत्त्यं गृहस्थं प्रत्यन्नादिसम्पादनम् । दश० ११७ ।

वेइअसंठाणसंठिओ-वैदिकासंस्थानसंस्थितः । जीवा० २७९ ।

वेइआ-वेदिका-उपवेशनयोग्या भूमिः । ज० प्र० १२१ ।

वेइए-वेदनं-कर्मणो भोगः । भग० १६ वेदिताः स्वेत रसविपाकेन प्रतिसमयमनुभूयमानाः अपरिसमाप्ताशेषानुभावाः । भग० २४ । वेदितः-कथितः-प्रतिपादितः । आव० ११६ ।

वेइज्जंत-वेद्यमानं-अनुभूयमानं त्रुटितरसं शुद्धपुञ्जलक्षणम् । विशे० २८६ ।

वेइज्जति-वेद्यते-क्षिप्यते अप्रमादेन । ठाणा० १३५ ।

वेइज्जमाण-व्येजमानं कम्पमानम् । भग० १८ ।

वेइज्जमाणा-वेद्यमाना-ईर्यापथिकीक्रियाया द्वितीयो भेदः । आव० ६१५ ।

वेइज्जमाणे वेइए-व्येजमानं-कम्पमानं व्येजितं-कम्पितम् । सम० २८ ।

वेइय-वेदितं-कथितम् । आचा० १२३ । चपलम् । ज्ञाता० २९ । वेदितः-अनुभूतः । भग० २४ ।

वेइया-वेदिका-पार्श्वतः परिकररूपा । प्रश्न० १५२ । वेदिका-प्रमाणाङ्गुलप्रमेयः । अनु० १७१ । वेदिकाः त्रैविद्यवृद्धाः । दश० १२७ । वेदिका । ओघ० १०९ । वेदिका-उपवेशनयोग्यमत्तवारणरूपा । जीवा० १८२ । वेदिका-उपवेशनयोग्याभूमिः । जीवा० २७९ । उपवेशनयोग्यमत्तवारणरूपा । ज० प्र० २५ । वेदिका-जम्बूद्वीपजगत्यादिसम्बन्धी । प्रज्ञा० ७१ । वेदिका-उपवेशनयोग्यमत्तवारणरूपा । राज० ८४ ।

वेइपुडंतर-द्वे वेदद्विके वेदिकापुटं तेषामन्तरं वेदिकापुटान्तरम् । ज० प्र० २५ । द्वे वेदिके वेदिकापुटं तेषामन्तरं वेटिकापुटान्तरम् । जीवा० १८२ ।

वेइयाबद्ध-वेदिकाबद्ध-यत् जानुनोरुपरि हस्तौ निवेश्याधो वा पार्श्वयोर्वा उत्सङ्गे वा एकं वा जानु करद्वयान्तः कृत्वा वदन्ते तत् । कृतिकर्मणि दशमो दोषः । आव० ५४४ ।

वेइयाबाहा-वेदिकापार्श्वम् । राज० ८४ । वेदिकाबाहा-वेदिकापार्श्वम् । जीवा० १८२ । वेदिकापार्श्वम् । ज० प्र० २५ ।

वेउट्टिय-व्यावृत्य व्यावृत्य प्रतिदिवसं अनुज्ञापनम् । व्य० द्वि० ७२ अ ।

वेउव्व-विकृतम् । ठाणा० १३८ । विकृतम् । ओघ० ५२ ।

वेउव्विइ-वैक्रियं-विकृतम् । ओघ० ११६ ।

विउव्विए-विविधं विशिष्टं वा कुर्वन्ति तदिति वैकुर्विकम् । सम० १४३ । वैक्रियं-विविधा विशिष्टा वा क्रिया विक्रिया तस्यां भवं वैकुर्विकं, विकुर्वणं-विकुर्वः विविधा क्रिया तेन निर्वृत्तं वा । प्रज्ञा० २६८, २६९ । वैक्रियं-विविधा विशिष्टा वा क्रिया विक्रिया तस्यां भवं वैक्रियम् । सम० १४३ । विविधा विशिष्टा वा क्रिया विक्रिया तस्यां भवं वैक्रियम् । जीवा १४ ।

वेउव्विय-विविधा विशिष्टा वा क्रिया विक्रिया तस्यां भवं विक्रियम् । ठाणा० २९५ । विभूषितः । भग० ७४६ । महत्प्रमाणम् । नि० चू० प्र० १०८ आ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वातादिवशान्महत्सागारिकं विकुर्वितं सविटकं वा । बृ० द्वि० ५५ आ । विशिष्टं कुर्वन्ति तदिति वैकुर्विकम् । अनु० १९६ । विविधा विशिष्टा वा क्रिया विक्रिया तस्यां भवं वैक्रियम् । अनु० १९६ । वैक्रियं-द्वितीयं शरीरम् । प्रज्ञा० ४६१ ।

वेउव्वियलद्धी-वैक्रियलब्धिः । भग० ८९ ।

वेउव्वियसमुग्घाए-वैक्रियसमुद्घातः-वैक्रियकरणाय प्रयत्नविशेषः । जीवा० २४३ ।

वेउव्वियसमुग्घाय-वैक्रियसमुद्घातो-वैक्रियकरणार्थो जीवव्यापारविशेषः । ज्ञाता० ३१ । वैक्रियसमुद्घातः-उत्तरवैक्रियार्थकप्रयत्नविशेषः । जं० प्र० २४१ ।

वेउव्वियसरीर-विभूषितशरीरः । भग० ७४६ ।

वेउव्विया-वैकुर्विका-विकुर्वितनानारूपधारिणी । जीवा० ३४६ । वैकुर्विका-विकुर्वितनानारूपधारिणी । सूर्य० २८१ ।

वेउव्वियोवंग-वैक्रियाङ्गोपाङ्गः । प्रश्न० ४७० ।

वेए-वेदः-यज्ञक्रियादिः । दश० ११४ ।

वेएंति-वेद्यते-आत्मना ज्ञायते । ठाणा० ३५३ ।

वेओ-वेदः-विदन्त्यस्माद्धेयोपादेयपदार्थानिति वेदः-क्षयोपशमिकभाववर्त्ययमाचारः । आचा० ६ ।

वेग-वेगः-रयः । उत्त० १०८ । वेगः-रयः । आव० ६०२ ।

वेगच्छ-वैकक्षं-उत्तरासङ्गः । उपा० २२ ।

वेगच्छिया-वैकक्षकी-संयतीनामुपकरणविशेषः । बृ० प्र० १७७ ।

वेगपक्क-वेगपक्वं-रूढिगम्यम् । विपा० ८० ।

वेगल-पृथक् । बृ० प्र० २८६ आ ।

वेगवती-नदीविशेषः । आचा० १७९ । नदीविशेषः । सूत्र० १९६ ।

वेगविघाओ-वेगविघातः । आव० ६१७ ।

वेगसराद-हस्त्यादिवाहनम् । ठाणा० २११ ।

वेगित-ग्रासस्य गिलने वेगवत् । प्रश्न० १२९ । ज्ञाता० ६७ ।

वेच्च-व्यूतं-वानम् । जीवा० २१० । तज्जातः । राज० ३७ ।

वेच्छासुत्त-वैकक्षिकासूत्रं-उत्तरासङ्गपरिधानीयम् । भग० ४७७ ।

वेच्छू-पर्वगविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

वेजयंत-वैजयन्तः-प्रधानः । सूत्र० १४९ । जम्बूद्वीपे द्वितीयद्वारम् । ठाणा० २२५ ।

वेजयंता-वैजयन्ता-उत्तरदिग्भाव्यञ्जपर्वतस्य दक्षिणस्यां पुक्करिणी । जीवा० ३६४ । वेजयन्ता-अनुत्तरोपपातिकभेदविशेषः । प्रज्ञा० ६९ ।

वेजयंति-वैजयन्ती-विजयंतसूचिका पताका । प्रश्न० ४८ । वैजयन्ती-पार्श्वतो लघुपताकिकाद्वययुक्ता पताका । जं० प्र० २०५ ।

वेजयंतिय-पर्यायेणोपभुज्यमानम् । आचा० ४०० ।

वेजयंती-वेजयन्ती-पौरस्त्यरुचकवास्तव्या षष्ठी दिक्कुमारी । जं० प्र० ३९१ । वैजयन्ती-रात्रेर्नाम । जं० प्र० ४९१ । वैजयन्ती-ग्रहाणामग्रमहीषि । जं० प्र० ५३२ । वैजयन्ती-विजयः-अभ्युदयस्तत्संसूचिका या पताका, विजयः-वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिका तत्प्रधाना वा पताका वैजयन्ती । प्रज्ञा० ९९ । वैजयन्ती । सूर्य० २९३ । वैजयन्ती-पूर्वरुचकवास्तव्या दिक्कुमारी । आव० १२२ । विजयः-अभ्युदयः-तत्सूचका वैजयन्त्यभिधाना वा पताका, अथवा विजय इति वैजयन्तीनां पार्श्वकर्णिकोच्यते, तत्प्रधाना वैजयन्त्यः पताकास्ता एव विजयवर्जिता वैजयन्त्यः । प्रज्ञा० ९९ । वैजयन्ती-आनन्दबलदेवमाता । आव० १६२ । सम० २५२ । इङ्गालस्य द्वितीयाग्रमहिषी । ठाणा० २०४ । अञ्जनपर्वते नंदापुष्करणी । ठाणा० २३१ इङ्गालग्रहस्य द्वितीयाग्रमहिषी । भग० ५०५ । वैजयन्ती-पार्श्वतो लघुपताकिकाद्वययुतः पताकाविशेषः । औप० ६९ । वैजयन्ती-विजयवर्जिता पताका । जीवा० १७५, २०६, ३७९ । विजयवर्जिता पताका । जं० प्र० ५४ । वैजयन्ती-पार्श्वतो लघुपताकिकाद्वययुक्ता पताकाविशेषः । भग० ४७९ ।

वेजयंतीओ- । ठाणा० ८० ।

वेज्जपाठ-स्वरवर्जितः पाठः । बृ० द्वि० १६ आ ।

वेज्जसत्थ-वैद्यकशास्त्रम् । आव० ३४७ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेज्झा-विद्याः भिषग्वरः । ज्ञाता० १७९ ।

वेडंतिय- । ओप० ६३ ।

वेडसरुक्ख-नेमिनाथचैत्यवृक्षः । सम० १५२ ।

वेडुंबग-वेडुम्बगः-नरेन्द्रादिविशिष्टकुलोद्गतः । आव० ६२८ ।

वेड्डा-व्यर्द्धाः-लज्जाप्रकर्षवन्तः । ज० प्र० १३४ ।

वेड्डिकरण-परं परिणयणं । नि० चू० तृ० ८९ आ ।

वेड्डिया-वेट्टिका राजकन्यका । बृ० तृ० ६६ अ ।

वेड्ढेति-वर्धयति-प्रमार्जयती । निरय० २६ ।

वेढ-वेढः-छन्दो विशेषः । नंदी० २१० । ज्ञाता० २१८, १२८ । वेष्टः-ग्रन्थिः । उत्त० ५४८ । वेष्टकः-वर्णकः । ज० प्र० २४३ । वेष्टकः-वस्तुविषयवर्णकः । ज० प्र० २३४ । वेष्टकः-छन्दो विशेषः । अनु० २३३ । वेष्टकः-छन्दोविशेषः । सम० १०८ ।

वेढओ-वेष्टकः-वर्णकः । ज० प्र० १७३ । नि० चू० प्र० १३ अ ।

वेढग-ग्राहविशेषः । जीवा० ३६ । ग्राहविशेषः । प्रज्ञा० ४४ ।

वेढणय-वेष्टनकः-कर्णाभरणविशेषः । ज० प्र० १०५ ।

वेढिम-वेष्टनं वेष्टस्तेन निर्वृत्तं वेष्टिमं-मुकुटादि । ठाणा० २८६ । वेष्टिमं-वेष्टितनिष्पन्नं पुष्पलम्बूसकादि । भग० ४७७ । वेष्टिमं-वेष्टनतो निष्पाद्यन्ते । ज्ञाता० १७९ । वेष्टिमं-यत् पुष्पमुकुटमिवोपर्युपरिशिखराकृत्या मालास्थापनम् । ज० प्र० १०४ । वेष्टिमं पुष्पमयमुकुटरूपम् । दश० ८७ । वेष्टिम-वेष्टनेन निवृत्तं पुष्पगेन्दुकवत् । प्रश्न० १६० । वेष्टिमं-उपर्युपरिशिखराकृत्या मालास्थानम् । जीवा० २६७ । वेष्टिमं-यद्ग्रथितं सद्वेष्टयते । ज्ञाता० ५३ । वेष्टिमं-पुष्पवेष्टनक्रमेण निष्पन्नमानन्दपुरादिप्रतितरूपम्, अथवा एकं द्वयादीनि वा वस्त्राणि वेष्टयन्तु रूपकं उत्थापयति तद्वेष्टिमम् । अनु० १२ । वेष्टिमं-वस्त्रादिनिर्वर्तितपुत्तलिकादि । आचा० ४१४ ।

वेढेतुं-वेष्टयित्वा । आव० ३५१ ।

वेणइय-विनयेन चरतीति वैनयिकःशिष्यः । दश० ११३ । वैनयिकं-विनयफलम् । नंदी० २१० । विनयेन चरति विनयो वा प्रयोजनमस्येति वैनयिकः । आव० ८१७ । वैनयिकं तत्फलं कर्मक्षयादि । ज्ञाता० ६१ । मूल्यम् । नि० चू० तृ० ६६ अ ।

वेणइयवाइ-विनयेन चरन्ति स वा प्रयोजनमेषामिति वैनयिकास्ते च ते वादिनश्चेति वैनयिकवादिनः, विनय एव वा वैनयिकं तदेव ये स्वर्गादिहेतुतया वदन्तीत्येवंशीलाश्च ते वैनयिकवादिनः । भग० ९४४ ।

वेणइया-लिपिविशेषः । प्रज्ञा० ५६ । विनयः-गुरुशुश्रूषा सकारणमस्यास्तत्प्रधाना वा वैनयिकी बुद्धिः । चतुर्विधबुद्धयो द्वितीया । आव० ४१४ । विनयेन चरति तत्प्रयोजनो वा वैनयिका । सूत्र० २०८ । वैनयिकं विनयफलं कर्मक्षयादि । भग० १२२ । आचार्यादयः । व्य० प्र० २४१ ।

वेणइयवाईणं- । सम० १११ ।

वेणतिया-वैनयिकी-विनयलभ्यशास्त्रार्थसंस्कारजन्या । राज० ११६ ।

वेणतियावादी-विनय एव वैनयिकं तदेव निःश्रेयसायेत्येवंवादिनो इति वैनयिकवादिनः । ठाणा० २६८ ।

वेणय-विनयः । ज्ञाता० ६१ ।

वेणा-कल्पकवंशप्रसूतशकटालस्य षष्ठी पुत्री । आव० ६९३ ।

वेणि-वेणी-बृहत्तरा आपणाः । आपणस्थितव्यवहारिणो वा । बृ० द्वि० १५४ आ ।

वेणिभूए वनिताशरिसः । ज्ञाता० १६० ।

वेणीबंधो-वेणीबन्धः । आव० ३५५ ।

वेणु-वनस्पतिविशेषः : भग० ८०२ । आचा० ४१२ । वेणुः-वंशः । प्रज्ञा० ३७ । वेणुः-वंशविशेषः । ज० प्र० १०१ । वंशः । सूर्य० २३३ । वंशविशेषः । जीवा० २६६ । वेणुः-आतोद्यविशेषः । प्रज्ञा० ८७ ।

वेणुओ-वाद्यविशेषः । ठाणा० ३३१ ।

वेणुगह-वंशग्राहः । जं० उत्त० ४९६ ।

वेणुदालि-लोकपालः । ठाणा० २०५ । उत्तरनिकाये तृतीय इन्द्रः । भग० १५७ । जीवा० १७० । लोकपालः-सुवर्णकुमाराणामधिपतिः । प्रज्ञा० ९४ ।

वेणुदाली-सुवर्णकुमारेन्द्रः । ठाणा० ८४ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेणुदेव-वेणुदेवः-प्रवरसुवर्णकुमारविशेषः । प्रश्न० १३५। वेणुदेवः-सुवर्णकुमाराणामधिपतिः । प्रज्ञा० ९४ । वेणुदेवः-नागकुमारराजव्यतिरिक्तो देवराजः । जीवा० १७० । देवविशेषः । ठाणा० ६६ । लोकपालः । ठाणा० २०५ । देवकुरः गरुडजातीयो देवः । सम० १४ । वेणुदेवः-सुवर्णकुमाराणामिन्द्रः । ठाणा० ८४ । वेणुदेवः-दक्षिणनिकाये तृतीयो इन्द्रः । भग० १५७ । वेणुदेवः । जीवा० १७० । देवविशेषः । जं० प्र० ३५६ ।

वेणुपलासिय-वशात्मिका श्लक्ष्णत्वक् काष्ठिका । सूत्र० ११७ ।

वेणुयाणुजात-वेणु-वंशस्तदनुजातः-तत्सदृशो योगो वेणुकानुजातः । सूर्य० २३३ ।

वेणुविदल- । उत्त० २४४ ।

वेणुसिलागिगी-वेणुः-वंशस्तस्य शलाका ताभिर्निर्वृत्ता वेणुशलाकिकी-वेणुशलाकामयी सम्मार्जनी । राज० २३ । वंशशलाकानिर्वृत्ता सम्मार्ज्जनी वेणुशलाकिकी । जं० प्र० ३८८ ।

वेणू- । नि० चू० प्र० १२१ अ ।

वेणेमाणी-दोहलं विनयन्ती । ज्ञाता० ३३ ।

वेण्टम् । ओघ० ११६ ।

वेण्टलिका- । ओघ० ७४ ।

वेण्णतड-णगरविसेसो । नि० चू० द्वि० १०२ आ ।

वेतंत-व्येजमानं-विशेषेण कम्पमानम् । ठाणा० ३८५ ।

वेतन- । नंदी० १६२, १६४ ।

वेतरणी-वैतरणी-नरके नदी । उत्त० ४७६ । वैतरणिः-कृष्णवासुदेवस्य वैद्यो भृत्यः । आव० ३४७ ।

वेतिता-वेदिका-मुण्डप्रकारलक्षणा । ठाणा० १४६ ।

वेतियं वेदितं-अनुभूतस्वरूपम् । भग० १८४ । वेदिः-वितर्दिका । वेदिका । प्रश्न० ८ ।

वेतिया षष्ठी प्रमादप्रत्युपेक्षणा । ठाणा० ३६१ ।

वेतियादोसो- । नि० चू० प्र० १८२ अ ।

वेतुलिय-नास्तित्ववादी । नि० चू० द्वि० १० अ ।

वेत्त वेत्रम् । सूत्र० ३१२ । वेत्रम् । प्रज्ञा० २६६ । वेत्रः । जलवंशः । प्रश्न० ५७ । नि० चू० प्र० १२१ । अ । वेत्रः-जलवंशः । प्रश्न० ५७ । वेत्रः-जलवंशः । जं० प्र० १४७ । वेत्रलता-जलवंशकम्बा । भग० ३९८ । वेत्रः-पर्वगविशेषः । प्रज्ञा० ३३ ।

वेत्तग्ग-वेत्राग्रम् । आचा० ३४९ ।

वेत्तदण्ड-वेत्रदण्डः । प्रश्न० ५८ । दश० २४८ ।

वेत्तपीढग-वेत्तासणगं । नि० चू० द्वि० ६२ आ ।

वेद-बन्ध:-वेदबन्धकः । प्रज्ञा० ६ । वेदयते-अनुभवतीति-वेदस्तस्य बन्धः एव, कति प्रकृतीर्वेदयमानस्य कति प्रकृतीनां बन्धो भवन्तीति तन्निरूपकं प्रज्ञापनायाः षड्-विंशतितमं पदम् । प्रज्ञा० ६ । वेदः-वेदेषु चतुर्षु साङ्गोपाङ्गेषु नास्त्याचाम्लं द्वितीयः कुडङ्गः शास्त्रम् । आव० ८५६ । सिद्धान्तः । उत्त० ४१४ । समस्तदर्शनिनां सिद्धान्तः । व्य० प्र० १६९ आ ।

वेदक-वेयति-निर्जरयति-उपभुङ्क्तीति-वेदकः । दश० ७० ।

वेदकत्वम्- । भग० ६७३ ।

वेदकुंभी-यस्योत्कटमोहतया प्रतिसेवनमलभमानस्य मेहनं वृषणद्वयं च शूस्यते यस्य । बृ० तृ० १०० अ ।

वेदणय-वेतनकम् । बृ० द्वि० २१७ । आ ।

वेदन-गमनम् । ठाणा० ३४८ । अनुभवः । ठाणा० १०१ । अनुभव उदय इत्यर्थः । ठाणा० ४१७ । अनुक्रमोदितस्योदीरणोदीरितस्य वा कर्म्मणोऽनुभवः । भग० ५१२ । स्थितिक्षयादुदयप्राप्तस्य कर्म्मण उदीरणा-करणेन वोदयभावमुपनीतस्यानुभवनं वेदनम् । ठाणा० १९५ ।

वेदना-उदय विपाकः । ठाणा० ५८ । दुःखासिका । ठाणा० १८१ ।

वेदपुरिसं-वेदः-पुरुषवेदः तदनुभवनप्रधानः पुरुषो-वेदपुरुषः । ठाणा० ११३ ।

वेदमूढो-भयमूढः । नि० चू० द्वि० ४२ आ ।

वेदायता-विज्ञः । भग० १ २ ।

वेदस-यागः । उत्त० ५२५ ।

वेदसा-प्रमाणाबाधितत्वलक्षणं ज्ञानम् । भग० ३२५ ।

वेदा-यज्ञो-अध्वरः । उत्त० ५२५ ।

वेदावधो- । भग० ७०२ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेदावेउ-वेदे-वेदने कर्मप्रकृतेः एकस्याः वेदो-वेदनमन्यासां प्रकृतीनां यत्रोद्देशकेऽभिधीयते स वेदावेदः। भग० ७०२।

वेदिकादि-वधूपरादिकं तत्स्थानम् । आचा० ४१३ ।

वेदिवड्डूइ-वेदिकां-देवार्चनस्थानं वर्द्धनी-बहुकारिका तां प्रयुङ्क्त इति वर्द्धयति-प्रमार्जयतीत्यर्थः। भग० ५२० ।

वेदितवन्तः-अनुभवन्तः । ठाणा० १७९ ।

वेदिय-वेदितम् । भग० १८५ ।

वेदिस-वैदिशं-विदिशा समीपं नगरम् । अनु० १४९ ।

वेदुर-विद्वारं-यदा अपरस्यां दिशां गच्छति तदा तत् विद्वारं-विगतद्वारम् । व्य० प्र० ६२ अ ।

वेदेति-वेदयति अनुभवति, देशेन हस्तादिना अवयवेन सर्वेण सर्वावयवैराहारसत्कान् परिणमितपुद्गलान् इष्टानिष्टपरिणामतः । ठाणा० ६२ ।

वेधः-यज्ञः-अध्वरः वेषः मखः वेदाः वितथः। उत्त० ५२५। वेधः-वेधकालः। दश० २५३। वेधः-कुन्तादिना शस्त्रेण भेदनम् । सम० १२६ ।

वेधनक-शस्त्रविशेषः । अनु० २२३ ।

वेभार-वैभारः-एतन्नामा राजगृहनगरे क्रीडापर्वतः । भग० १४१ । वैभारः-क्रीडापर्वतः । भग० ३०६ ।

वेभारगिरि-वैभाराभिधानः गिरिः । ज्ञाता० २५ ।

वेभारगिरिगुहा-वैभारगिरिगुफा-यत्र चतुर्मुनिभिः शीतपरीषहोढः । उत्त० ८९ ।

वेभारपव्वय-पर्वतविशेषः । ज्ञाता० १७८ ।

वेभारपव्वयकडग-वैभारपर्वतकटकम् । उत्त० २५१ ।

वेम- । आचा० २२८ । विशे० ८६९ ।

वेमनस्स-वैमनस्यं दैन्यम् । प्रश्न० ५ ।

वेमाणिआ-वैमानिकाः-विविधं मन्यन्ते-उपभुज्यन्ते पुण्यवद्भिर्जीवैरिति विमानाति तेषु भवाः वैमानिकाः । प्रज्ञा० ६९ ।

वेमाद्यन्यद्रव्यकारण-तन्त्वादेर्विपरीतं कारणम् । आव० २७८ ।

वेमाया-विमात्रा-विविधमात्रा । भग० १८४ । विषमा विविधा वा मात्रा-कालविभागो विमात्रा । भग० २९ । विमात्रा-विविधमात्रा। भग० २५२ । विमात्रा-विविधा मात्रा । भग० २८६ । विषमा मात्रा विमात्रा-अनियतविरहकालप्रमाणेति । प्रज्ञा० २२१ ।

वेयंत-विदन्-जानानः । उत्त० १२३ ।

वेय-वेदनं-वेदः विपाकः तत्तत्कर्मफलानुभवः । उत्त० २०९ । वेद्यतेऽनेनेति वेदः-श्रुतज्ञानम् । दश० २५६ । वेद्यते-जीवादिस्वरूपं अनेनेति वेदः-आचाराद्यागमः । आचा० १५४ ।

वेयइ-व्येजते-विविधं कम्पते । भग० १८३ ।

वेयगच्छहियं- । सूत्र० ३२८ ।

वेयच्छिया-उक्कच्छियं प्रति विपरीते । नि० चू० प्र० १८० अ ।

वेयड्ढ-वैताढ्यः-पर्वतविशेषः । आव० ११६ ।

वेयड्ढगिरि-पर्वतविशेषः । ज्ञाता० १०० । नि० चू० प्र० ३४८ अ ।

वेयड्ढगिरिकुमार-वैताढ्यगिरिकुमारः । आव० १५० ।

वेयण-वेदनं-अनुभवनम् । भग० ५३ । वेदनं-शुभाशुभकर्मवेदना पीडा वा । भग० १०४ । वेतनं-मूल्यम् । ओघ० १४ । वेदनम् । दश० २७४ । वेदनं-क्षुद्वेदनोपशमनम् । पिण्ड० १७६ । वेदनं-क्षुद्वेदना । ओघ० १८९ । वेतनं मूल्यम् । उपा० ४० ।

वेयणकाल-वेतनकालः । आव० ४२४ ।

वेयणभत-वेदना-पीडा-तद्भयं वेदनाभयम् । ठाणा० ३८९ ।

वेयणय-वेतनकं-मूल्यम् । आव० ७३३ ।

वेयणा-वेदना, प्रज्ञापनायाः पञ्चत्रिंशत्तमं पदम् । प्रज्ञा० ६ । वेदना-स्वस्वाबाधाकालक्षयादुदयप्राप्तस्य उदीरणा करणेन वा उदयमुपनीतस्य कर्मणः उपभोगः । प्रज्ञा० २९२ । वेदना-कर्मानुभवलक्षणा । सूत्र० ३७९ । वेदना-कर्मणोऽनुभवः । भग० १८२ । वेदना-सुखदुःखरूपं वेदनं वा संवेदनम् । भग० ३१२ । वेतनं-मूल्यम् । ज्ञाता० १५० ।

वेयणासमुग्घाए-वेदनायाः समुद्घातोः वेदनासमुद्घातः। जीवा० १६ ।

वेयणाखंध-वेदनाष्कन्धः-सुखं दुःखं सुखदुःखेति त्रिविधवेदनास्वभावः । प्रश्न० ११ । सुखा दुःखा अदुःखसुखा चेति वेदना वेदनाष्कन्धः । सूत्र० २५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेयणापय–प्रज्ञापनायां पञ्चत्रिंशत्तमं पदम् । भग० ४६७ ।

वेयणासय–वेदनाशतं–अपरिमिताः वेदनाः । जीवा० १३० ।

वेयरणि–वैतरणि–नरके नदोविशेषः । प्रश्न० २० । वैतरणि–नरकनदी । आव० ६५१ । वैतरणी–नरके त्रयोदशमपरमाधार्मिकः । आव० ६५० ।

वेयरणी–वैतरणिः त्रयोदशमपरमाधार्मिकः । उत्त० ६१४ । वैतरणी–क्षारोष्णरुधिराकारजलवाहिनी नदी । सूत्र० १२९ ।

वेयणाऽहियासणया–वेदनाभिसहनता, षड्विंशतितमोऽनगारगुणः । आव० ६६० ।

वेयवी–वेदवित्–तीर्थंकरः वेदविद्वा–आगमविद्गणधरचतुर्दशपूर्वविद्वेति । आचा० २१७ ।

वेयवेयए–वेदवेदकः–कां प्रकृतिं वेद्यमानः कति प्रकृतिर्वेदयति इत्यर्थप्रतिपादकं प्रज्ञापनायाः सप्तविंशतितमं पदम् । प्रज्ञा० ६ ।

वेयसि–वेदेन–हेतुनाऽस्यति–अशुभानि कर्माणि क्षिपतीति निरुक्तविधिना वेदसो–योगः । उत्त० ५२५ ।

वेया–वेदाः–आगमाः ऋग्वेदादयो वा । औप० ३३ ।

वेयारणा–विचारणा–प्रतारणम् । आव० ६१६ ।

वेयारणिया–विदारणं विचारणं वितारणं वा स्वार्थिकप्रत्ययोपादानात् वैदारिणीत्यादिवाच्यम् । जीवाज्ञापनी जीवानायनी । अजीवाऽऽज्ञापनी अजीवानायनी । ठाणा० ४३ ।

वेयारिया–विप्रतारिता । बृ० प्र० २४७ अ ।

वेयाल–वेतालः–विकृतपिशाचः । प्रश्न० ५२ । सुवर्णसिद्धौ वैतालः–व्यन्तरविशेषः । आव० ४५२ ।

वेयालि–वैताली । अन्त० १५ ।

वेयालिए–वैक्रियः । सूत्र० १३९ । सूत्रकृतांगे द्वितीयमध्ययनम् । सम० ३१ ।

वेयालिय–वैतालियं–छन्दोविशेषरूपं वृत्तम् । सूत्र० ५३ । विकालः । आव० ६५ । विकाले–वेलायां परिसमाप्तं वैकालिकम्, विकाले पठ्यते इति वैकालिकम्, विकालेन निर्वृत्त वा । दश० चू० ३ । विकालः । आव० ६६९ । वैकालिकम् । आव० ६९० । वेलातटः । ज्ञाता० २२५ ।

वेयालियवक्क-विचारितवाक्यम् । आव० ७७३ ।

वेयाली–वैतालिः–नियताक्षरप्रतिबद्धा विद्या, या कतिभिर्जपैर्दण्डमुत्थापयति । सूत्र० ३१९ । वैतालिकी वीणा । जीवा० । १९३ ।

वेयालीय–वैतालिकं–सूत्रकृताङ्गस्य द्वितीयमध्ययनम् । उत्त० ६१४ । वैतालिकं, सूत्रकृताङ्गाद्यश्रुतस्कन्धे द्वितीयमध्ययनम् । आव० ६५१ ।

वेयावच्च–व्यावृत्तस्य भावः कर्म वा वैयावृत्त्यं–भक्तादिभिरुपष्टम्भः । ठाणा० १५५ । व्यावृतस्य–शुभव्यापारवतो भावः कर्म वा वैयावृत्त्य–भक्तादिभिर्धर्मोपग्रहकारिवस्तुभिरुपग्रहकरणमाचार्यवैयावृत्त्यं तत्कुर्वाणः विद्यत् । ठाणा० २९९ । वैयावृत्त्यं–भक्तपानादिभिरुपष्टम्भः । भग० ९२२ । वैयावृत्त्यं–व्यावृतकर्मरूपमुपष्टम्भनमिति । प्रश्न० २२६ । व्यावृत्तभावो वैयावृत्त्यम् । आव० ११६ । वैयावृत्त्यः । पञ्चदशमं स्थानकम् । ज्ञाता० १२२ । वैयावृत्त्यं-उचिताहारादिसम्पादनम् । उत्त० ६०९ ।

वेयावत्त–चैत्यविशेषः । आचा० ४२४ ।

वेयावडिय–वैयावृत्त्यं–प्रत्यनिकप्रतिघातरूपम् । उत्त० ३६८ । वैयावृत्त्यम् । भग० २१९ । आदरकरणम् । दश० चू० १६३ । ज्ञाता० ११२ ।

वेर–वैरं–वैरहेतुत्वात् । अब्रह्मणो द्वाविंशतितमं नाम । प्रश्न० ६६ । वैरं–अनुशयानुबन्धः । प्रश्न० ९९,१२० । वैरं–परस्परानुशयः । प्रश्न० १३६ । वैरः–वज्रः । आव० १२३ । वैरं–वधः पापं वा । भग० ९३ । वैरं–कर्म जीववधजनितं वा । ओघ० १९५ । वैरं–परस्परमसहनतया हिंस्यहिंसकभावाध्यवसायः । जीवा० २८३ । वैरः–कर्मः–जीववधजनितम् । ओघ० १९५ । अभिमानसमुत्थोऽमर्षविशः–परापकाराध्यवसायो वैरम् । आचा० १५५ । वैर–प्रद्वेषः । उत्त० २६५ । वैरं–वज्रं, कर्म विरोधलक्षण वा वैरं तत् । सूत्र० ३७४ । वैरम् । आव० ९८ ।

वेरग्ग–वैराग्यं–कषायनिग्रहः । औप० ४८ । वैराग्यं–रागनिग्रहणमुपलक्षणमेतत् द्वेषनिग्रहणं च । व्य० प्र० १५१ अ ।

वेरग्गपडिओ–वैराग्यपतितः–प्राप्तवैराग्यः । दश० ९५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेरगित-विरागो अगं जस्स विगतरागो वा । नि० चू० द्वि० २५ अ ।

वेरज्ज-यत्र राज्ये पूर्वपुरुषपरम्परागतं वैर तद् वैराज्यम् । न पूर्वपुरुषपरम्परागतं परं सम्प्रति ययो राज्ययो वैरं जातम् । परकीयग्रामनगरदाहादीनि कुर्वन् यत्र राजादिर्वैर-विरोधं रज्यते । आमात्यादिप्रधानपुरुषसमूहरूपं रज्येणंति । विवक्षितेन राज्ञा सह विरज्यते । विरक्ति भवति । विगतराजकम् । बृ० द्वि० ८१ आ । एव करेंतो वेरुप्पायणे रज्जति एव वा, सव्वेसरा विरज्जंति भृत्याः, जस्स संपदं राइणो वेरं जातं तं वेरज्जं । जत्थ रज्जे पुव्वपुरिसपरंपरागयं वेरमत्थि त भंनत्ति । विगतो रायामतो पविसतो वा । नि० द्वि० चू० द्वि० १० आ, ११ अ । परचक्रकृतोपद्रवं दायादविग्रहयुतं वा राज्यम् । बृ० द्वि० ८२ अ ।

वेरज्झाणि- । आचा० ३७७ ।

वेरडिय-विरेचितः-विभक्तिकृतः । व्य० द्वि० ३४१ अ ।

वेरत्तिय-वैरात्रिकं-तृतीयंकालम् । उत्त० ५३६ ।

वेरनिज्जायण-वैरनिर्यातनम् । आव० ६६२ ।

वेरमण-विरमणं-सम्यग्ज्ञानश्रद्धानपूर्वकं निवर्त्तनम् । ठाणा० ९९० । विरमणं-रागादिविरतिप्रकारः । ज्ञाता० १३४ । मनोनिवृत्तिम् । उपा० ३० । मनसो निवृत्तिः । औप० ८३ । विरमणं-सम्यग्ज्ञानश्रद्धानपूर्वक सर्वथा निवर्त्तनम् । दश० १४४ । विरमणं-ओघित्येन रागादिनिवृत्तिः । भग० १३६ । विरमणं-सामान्येन रागादिविरतिः । भग० ३२३ ।

वेरसेण-वज्रसेनः-पुण्डरीकिण्यां राजा । आव० ११७ ।

वेरस्स-वैरस्यम् । जीवा० २४५ ।

वेरिय-वैरिणः-सानुबन्धशत्रुभावः । ज्ञाता० ८७ ।

वेरी-वैरी-जातिनिबद्धवैरोपेतः । जीवा० २८० ।

वेरुलिए-पृथिवीभेदः । आचा० २६ । वैडूर्यः-मणिभेदः । उत्त० ६८६ । वैडूर्यकाण्डं-तृतीयं वैडूर्याणां विशिष्टो भूभागः । जीवा० ८६ । वैडूर्यः । प्रज्ञा० २७ ।

वेरुलिय-वैडूर्य-रत्नविशेषः । प्रश्न० १३४ । वैडूर्यः-मणिविशेषः । आव० ५२१ । वैडूर्यः-रत्नविशेषः । ज्ञाता० ३१ ।

वेलंधर-वेलां-शिखोपरिजल शिखां च अर्वाक् पतन्ती धरति धारयतीति वेलन्धरः । जीवा० ३०६ ।

वेलंधरनागराया-वेलन्धरनागराजः । जीवा० ३११ ।

वेलंब-वायुकुमारेन्द्रः । ठाणा० ८५ । वायुकुमारः । ठाणा० १९८ । पातालकलशे देवः । ठाणा० २२६ । वेलम्बं-परेषां विडम्बनकारि । प्रश्न० ११६ ।

वेलंबक-वेलम्बकः-विडम्बकः, विदूषकः । प्रश्न० १३७ ।

वेलंबका- । नि० चू० प्र० २७७ अ ।

वेलंबग-विडम्बकः-विदूषकः-नानावेषादिकारीत्यर्थः । अनु० ४६ । विडम्बकः-विदूषकः । प्रश्न० १४१ । विडम्बकः-विदूषकः । राज० २ । विडम्बकः-विदूषकः-मुखविकारादिभिर्जनानां हास्योत्पादकः । जं० प्र० ३१२ ।

वेलंबगलिंग-विडम्बकलिङ्गं भाण्डादिकृतम् ।आव० ५२६।

वेल-भोजनं । नि० चू० द्वि० १०४ अ ।

वेलणओ-लज्जनीयवस्तुदर्शनादिप्रभवो मनोव्यलीकतादिस्वरूपो रसः व्रीडनकः । अनु० १३५ ।

वेलन्धर- । सम० ३३ ।

वेलप्पहार- । ज्ञाता० २३० ।

वेलमट्टिया-वेलेण सह मट्टिया कुट्टिया वेलमट्टिया । नि० चू० तृ० ६४ अ ।

वेलम्ब-देवविशेषः । ठाणा० २०५ । वेलम्बः-पूर्वाभिधपातालकलशे देवविशेषः । जीवा० ३०६ ।

वेलम्बसुखद-रत्नोच्चयकूटस्यापरनाम । ठाणा० २४४ ।

वेलवण- । व्य० द्वि० १२५ अ ।

वेलवणविहि-कलाविशेषः । ज्ञाता० ३८ ।

वेलवासी-समुद्रवेलासन्निधिवासी । भग० ५१९ । समुद्रवेलासन्निधिवासी । औप० ९१ ।

वेलविय-विडम्बितः । आव० ४३० ।

वेला-लवणसमुद्रशिखामन्तर्विशन्तीं बहिर्वाऽऽयान्तीमग्रशिखा । ठाणा० २२८ । षोडशसहस्रप्रमाणामुत्सेधतो निष्कम्भतश्च दशसहस्रमानां लवणजलधिशिखा । सम० ८३ । जलवृद्धिलक्षणा । औप० ४८ । सामान्यत एव तदेकदेशो मुहूर्त्तादिः । आव० ५९३ । जलधिवेलाविषयभूमीनामुद्देशो भूमिमध्येऽवगाहः । अनु० १७१ । गुर्विणीवेलामासः । ओघ० १६५ । वेला-समयः । पिण्ड०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

१६४ । जलवृद्धिः । ज्ञाता० १६० । वेला-समुद्रादिपानीयरमणभूमी । प्रज्ञा० ७१ ।

वेलागय-वेलागतः-लोमपक्षिविशेषः । जीवा० ४१ ।

वेली-घृणा । नि० चू० द्वि० ८३ आ ।

वेलुअ-वेणुकं वंशकरिल्लम् । दश० १८५ ।

वेलुकरण-वेलुकरण-रुतपूणिकानिर्वर्त्तकं चित्राकारमयं वेणुशलाकादि । उत्त० १९५ ।

वेलुग-वेलुयं-बिल्वम् । आचा० ३४६ ।

वेलुग्गाह-वेणुग्राहः । दश० ६६ । कुन्तग्राहः । आव० ३५० ।

वेलूवंस- । नि० चू० प्र० २२८ आ ।

वेलोइय-वेलोचितं-ग्रहणकालोचितम् । दश० २१६ । वेलोचितं-पाकातिशयतो ग्रहणकालोचितम् । आचा० ३६१ ।

वेल्ल-प्लवंगविशेषः । प्रज्ञा० ३१ ।

वेव-वेपमानम् । व्य० प्र० १०६ अ ।

वेवई-वातसमुत्थः-शरीरावयवानां कम्पः । आचा० २३३ ।

वेविट्ठ-व्याप्नोति । उत्त० ३१८ ।

वेषः-यज्ञः । उत्त० ५२५ ।

वेष्टक-ग्राहविशेषः । सम० १३५ ।

वेष्टन-भूषणविधिविशेषः । जीवा० २६८ ।

वेष्टिम-मुकुटादि । ठाणा० २८६ ।

वेस-वैश्य वेषोचितम् । भग० १३७ । वेषः-नेपथ्यम् । जीवा० २८७ । वेषः-नेपथ्यमाकारश्च । प्रश्न० ७६ । द्वेष्यः । अनु० १५६ । द्वेष्यः । आव० ३६६ । वेषः-वस्त्रालंकाररूपः । ज० प्र० २६४ ।

वेसणं-हेरगादि । नि० चू० प्र० २०२ आ । वेषनं-वेस नाङ्गारधूमः । पिण्ड० ८५ । वेसनं-जीरकलवणादि । पिण्ड० २२ ।

वेसणया-प्रवेशनीया । बृ० तृ० ७२ आ ।

वेसत्ता-द्वेष्यता । भग० ५८१ ।

वेसदारपसंगी-वेश्याप्रसङ्गी कलत्रप्रसङ्गी । विपा० ५१ ।

वेसमण-चमरेन्द्रस्य चतुर्थो लोकपालः । ठाणा० १६७ । वैश्रमणः-प्रियचन्द्रराजस्य सुतो युवराजः । विपा० ६५ । वैश्रमणकूटः-वैताढ्यकूटनाम । ज० प्र० ३४१ । वैश्रमणः-मुहूर्त्तनाम । ज० प्र० ४९१ । वैश्रमणः-चतुर्दशमुहूर्तनाक्षीयनाम । सूर्य० १४६ । वैश्रमणः-उत्तरदिग्लोकपालः । जीवा० २८१ । वैश्रमणः । आव० १२४ । वैश्रमणः-रोहकोक्तो राज्ञो द्वितीयपिता । आव० ४१७ । वैश्रमणः-उत्तरदिग्पालः । भग० १६४ । वैश्रमणः-उत्तरदिक्पालः । जं० प्र० ७१ । वैश्रमणः-उत्तरदिक्पालः । आव० १८० । वैश्रमणः-यक्षनायकः । अनु० २५ । वैश्रमणः-उत्तराशालोकपालः । ठाणा० २३८ । महाबलराज्ञो पञ्चममित्रः । ज्ञाता० १३१, १५० । वैश्रमणो-यक्षनायकः । ज्ञाता० १३४ ।

वेसमणकाइय-वैश्रमणकायिकः । भग० १९९ ।

वेसमणकूड-वक्षस्कारपर्वतः । ठाणा० ३२६ । वैश्रमणलोकपालकूटम् । ज० प्र० २९६ । वैश्रमणकूटो नाम वक्षस्कराद्रिः । ज० प्र० ३५२ । वैश्रमणलोकपालनिवासभूतं कूटं वैश्रमणकूटम् । ज० प्र० ७७ ।

वेसमणकूडा- । ठाणा० ८० ।

वेसमणदत्तो-वैश्रमणदत्तः-रोहीटकनगरनृपतिः । विपा० ८२ ।

वेसमणदेवकाइय-वैश्रमणदेवताकायिकः । भग० १९९ ।

वेसमणभद्द-वैश्रमणभद्रः-अनगारविशेषः । विपा० ६५ ।

वेसमणमह-देवविशेषमहोत्सवः । ज्ञाता० ३९ । वैश्रमणमहः-उत्तरदिग्लोकपालस्य प्रतिनियतदिवसभावी उत्सवः । जीवा० २८१ ।

वेसर-वेसरः । प्रश्न० ८ ।

वेसरा- । नि० चू० प्र० १४४ आ ।

वेसवार-रसवतीसम्बन्धिनीसामग्री । पिण्ड० ७१ । नि० चू० प्र० १८५ अ । उत्त० ३६० ।

वेससामंत-वेश्यसामन्त-गणिकागृहसमीपम् । दश० १६५ ।

वेसा-अनिष्टा । बृ० तृ० २३८ अ । वेषो-नेपथ्यम् । ज्ञाता० १३ ।

वेसागार-वेश्यागारं-वेश्याभवनम् । ज्ञाता० ७९ ।

वेसाणर-वैश्वानरः-श्राद्धः । आव० ३९१ ।

वेसाणरवीही-शुक्रमहाग्रस्य दशमी वीथी । ठाणा० ४६८ ।

वेसाणितदीव-अन्तरद्वीपविशेषः । ठाणा० २२५ ।

वेसाणिता-वेश्यानितद्विपे मनुष्यः । ठाणा० २२५ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेसाणिय-वैषाणिकः अन्तरद्वीपविशेषः । जीवा० १४४ ।

वेसाणिया-वैषाणिकनामा अन्तरद्वीपः । प्रज्ञा० ५० ।

वेसायण-वैश्यायनः- बालतपस्वी । आव० २१२ ।

वेसाला-विशालाः-शिष्याः-तीर्थं यशःप्रभृतयो वा गुणाः । उत्त० २७० ।

वेसालि-विशालानगरी । आव० २२१ ।

वेसालिओ-वैशालिकः । आव० ६७६ ।

वेसालिए-गोशालकचरित्रे नगरम् । भग० ६७५ ।

वेसालिय-वैशालिकः-विशालः-समुद्रस्तत्र भवं-विशाला-ख्यविशिष्टजात्युद्भूवा वा विशाला एव वा वैशालिकः- बृहच्छरीर इति । सूत्र० ४१ ।

वेसाली-वैशाली-चेटकराज्ञो राजधानी । भग० ३१६ । वैशाली-नगरी यत्र वरुणो वसति । भग० ३२० । वैशा-लिको-भगवान्महावीरः । भग० ५५८ । वैशाली । आव० २१४ ।

वेसालीमुह-विशालमुखः । आव० २०८ ।

वेसालीय-विशालाः-शिष्याः तीर्थयशःप्रभृतयो वा गुणा विद्यन्ते यस्येति विशालिकः, विशालेभ्यः-उक्तस्वरूपेभ्यः हित इति हितार्थे ठन्प्रत्ययः, ततः विशालीयः विशालिकः । उत्त० २७० ।

वेसावाडय-वैश्यापाटकः । आव० २१३ ।

वेसासिय-विश्वासनीयः । ज्ञाता० १४ । विश्वासनीयः । विपा० ४२ ।

वेसाह-वैशाखं-पार्ष्णी अभ्यन्तराभिमुखे कृत्वा समश्रेण्या करोति अग्निमनले च बहिर्मुखे ततो युध्यते तत् वैशा-खम् । व्य० प्र० ४६ आ ।

वेसिताकरंडत-वैश्याकरण्डकः-जतुपुरितस्वर्णाभरणादि-स्थानम् । ठाणा० २७२ ।

वेसिताधर- । विपा० ५२ ।

वेसिय-वैश्यः-वणिग् । आचा० ३२७ । केवलरजोहर-णादिवेषाल्लब्धमुत्पादनादिदोषरहितम् । आचा० ३३१ । वैषिकं-केवलवेषावाप्त, धात्रीदूतनिमित्तादिपिण्डदोषरहि-तम् । आचा० ३३६ । वैशिकः-वणिग् माया प्रधानः, कलोपजीवो । सूत्र० १७७ । व्येषितं-ग्रहणैषणाग्रासैष-णाविशोधितम् । वेषः-मुनिनेपथ्यं स हेतुर्लभे यस्य तद्वैषिकम् । भग० २९३ । नि० चू० प्र० १४० आ ।

वेसियाथेरी-वेश्यास्थविरा । आव० २१३ ।

वेस्स-वेष्यं-वेषोचितम् । सूर्य० २९२ । द्वेष्यः । आव० ४२० ।

वेह-वेधः-धर्मानुवेधः, वेधः-वस्त्रवेधः-द्यूतविशेषः । सूत्र० १८१ । वेधः-अनुशयः । प्रश्न० ४३ । वेधः कीलिकादिभिः-नासिकादिवेधनम् । आव० ५८८ । व्रेधः-भक्षणम् । ओघ० १२६ ।

वेहम्मोवणीए-वैधर्म्येणोपनीतं-वैधर्म्योपनीतम् । अनु० २२७ ।

वेहल्ल-अनुत्तरोपपातिकदशानां तृतीयवर्गस्य दशममध्यय-नम् । अनुत्त० २ । अनुत्तरोपपातिकदशानां-प्रथमवर्ग-स्याष्टममध्ययनम् । अनुत्त० १ ।

वेहाणस-विहायसि-नभसि भवं वैहायसं प्राकृतत्वेन वेहाणसम् । ठाणा० ९३ । विहायसि-आकासे भवं वृक्ष-शाखाद्युद्बन्धनेन यत्तन्निरुक्तिवशाद्वेहानसम् । भग० १२० । वेहाणसं-वैहायसमरणं, त्रयोदशममरणम् । उत्त० २३० । वक्षारके (?) । पुंवेदोपयोगेन जनरहिते हस्तकरमादि-करणेन संयमे भेदो भवति । ठाणा० ३३१ । ज्ञाता० २०२ । उद्बन्धनम् । बृ० द्वि० १४४ अ । वेहानसं-उद्बन्धनम् । आव० २६० ।

वेहाणसम-वैहायसः । ठाणा० ३३१ ।

वेहाणसमरण-विहायसि-व्योम्नि भवं वैहायसं विहायो भवत्वं च तस्य वृक्षशाखाद्युद्बद्धत्वे सति भावात् । मर-णस्य त्रयोदशमो भेदः । सम० ३४ ।

वेहाणसिय-विहायसि-आकाशे तरुशाखाद्यवात्मन उल्ल-म्बनेन यन्मरणं भवति तद्वैहायसं तदस्ति येषां ते । औप० ८८ ।

वेहायस-वेहायसं उद्वर्वलंबनम् । व्य० द्वि० २२३ आ ।

वेहारियवाअओ-विहारिकवातकः-यथार्हं वैहारिकः । उत्त० १३९ ।

वेहासअ-अल्लेण महलिय अग दीसति चोलपट्टो य जहा सव्वेसि एग पादं दीसति तेण कारणेण ते धुव वेहा-सआ इत्यर्थः । नि० चू० द्वि० १०८ आ ।

वेहास-अन्तरालः । सूत्र० १६ । भग० १७३ । विहायः-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आकाशः । भग० ६२७ । वैहायसम् । उत्त० २३४ । नि० चू० प्र० ११६ आ । अनुत्तरोपपातिकदशानां प्रथमवर्गस्य नवममध्ययनम् । अनुत्त० १ ।

वेहिम-द्वैधिकं-पेशीसम्पादनेन-द्वैधीभावकरणयोग्यम् । दश० २१९ ।

वेहिय-द्वैधिकं-पेशीसम्पादनेन द्वैधीभावकरणयोग्यम् । आचा० ३९१ ।

वैकटिका-सुरागन्धा । व्य० द्वि० १७४ आ ।

वैक्रिय-भोगाद्यर्थं निष्पादितम् । ठाणा० १४६ । विक्रियायां भवति-जायते निर्वर्त्यते विक्रियैव वा । तत्त्वा० २-४९ ।

वैक्रियकरणम्- । ठाणा० ३३२ ।

वैक्रियबन्धन-द्वितीयबन्धनम् । प्रज्ञा० ४७० ।

वैक्रियसंघात-द्वितीयसन्घातः । प्रज्ञा० ४७० ।

वैक्रियसमुद्घात-वैक्रिये प्रारम्यमानो समुद्घातः । जीवा० १७ ।

वैजयन्त-जम्बूजगत्यां द्वितीयं द्वारम् । सम० ८८ ।

वैजयन्ति-पताकाविशेषः । सम० १३९ ।

वैजयन्तिक-यस्मिन् दिवसे यद्बाह्यते तत्संगतिकमभिधीयते इतरत् वैजयन्तिकम् । बृ० प्र० १०६ आ ।

वैजयन्ती-पार्श्वतो लघुपताका द्वययुक्ता पताकाविशेषः । ज० प्र० २६३ ।

वैडूर्य-रत्नविशेषः । आव० २५९ । जीवा० २३ । वैडूर्यः-जम्बूमहाहिमवति कूटम् । ठाणा० ७२ ।

वैतढ्यं- । सूर्य० ८२ ।

वैतरणी- । उत्त० २४७ (?) ।

वैताढ्यगिरिकुमारदेव- । ज० प्र० २१४ ।

वैतालिक- । आचा० १२९ ।

वताली-समुद्रतीरम् । प्रज्ञा० ३३० ।

वैदिक-वेदाश्रितः । ठाणा० १५१ । मूढः । ओघ० २२२ ।

वैभार-पर्वतविशेषः । ज० प्र० १६८ ।

वैयावृत्त्य-आचार्यादीनां अन्नपानवस्त्रपात्रप्रतिश्रयपीठफलकसंस्तारादिभिर्धर्मसाधनैरुपग्रहः शुश्रूषा भेषजक्रिया कान्तारविषमदुर्गोपसर्गेष्वभ्युपपत्तिः । तत्त्वा० ९-२४ ।

वैयावृत्त्योपसम्पत्- । आव० २७१ ।

वैरस्वामी-मुनिः । सूत्र० ७२ । कामानभिलाषुकः । सूत्र० १८४ । त्रिवर्षप्रव्रजितो मुनिः । भग० ५८६ । वैक्रियादिलब्धिमान् । भग० ६५४ । वैरिस्वामी-उत्साहकल्पिकः । बृ० प्र० १२२ अ । वैरस्वामी-रथावर्त अनसनकारक । आचा० ४१९ ।

वैरा-शाखाविशेषः । आचा० ८१ ।

वैराग्य-शरीरभोगसंसारनिर्वेदोपशान्तस्य बाह्याभ्यन्तरेषूपधिष्वनभिष्वंगः । तत्त्वा० ७-१ ।

वैरिक-जातिनिबद्धवैरोपपेतः । ज० प्र० १२३ ।

वैशाख-योधस्थानम् । आचा० ८९ । योधानां स्थानम् । ठाणा० ३ । वैशाखं-यत्र पार्ष्णी अभ्यन्तरतः कृत्वा समश्रेण्या व्यवस्थापयति, अग्रिमतलौ बहिर्मुखौ कार्यौ, तत्स्थानम् । उत्त० २०५ ।

वैशाखस्थान-कटिस्थकरयुग्मपुरुषाकारः । प्रज्ञा० २७२ ।

वैशिकादिक-स्त्रीस्वभावाविर्भाविकं शास्त्रम् । सूत्र० ११२ ।

वैशेषिकः- । आचा० २० ।

वैश्रमण-कूटविशेषः । ठाणा० ७१ ।

वैश्रवण- । नंदी० १६६ ।

वैश्रसिकः-सन्ध्याभ्ररागादिः । आव० ३८७ ।

वोंड-पोण्डमविकसितावस्थम् । विशे० ६१७ ।

वोक्कंते-यद् ज्वालाः पिठरकर्णाभ्यामूर्ध्वमपि गच्छति सं व्युत्क्रान्तः । पिण्ड० १५२ ।

वोक्कसिज्जमाण-व्यवकृष्यमाणः अपकर्षं गच्छत् । भग० २२९ । व्यवकृष्यमाणं-हीयमानम् । भग० ८८ ।

वोक्काण-म्लेच्छविशेषः । प्रज्ञा० ५५ ।

वोगडा-व्याकृता या प्रकटार्था भाषा । प्रज्ञा० २५६ ।

वोगसित्ता-व्यवकलय्य । आव० २५६ ।

वोच्चत्थ-विपर्यन्यस्तः । विशे ४०६ ।

वोच्छिज्जंतग-व्युच्छेत्स्यति । आव० ३०३ ।

वोच्छिण्ण-व्युच्छिन्न-व्यवच्छिन्नम् । भग० १०० । व्यवच्छिन्न-विभक्तमभिलिताक्षरम् । ज० प्र० २० अ । पृथक् स्थापितम् । नि० चू० तृ० ७९ अ ।

वोच्छित्तिणयट्ठया-व्यवच्छित्तिप्रधानो यो नयस्तस्य योऽर्थः-पर्यायलक्षणस्तस्य भावः सा व्यवच्छित्तिनयार्थता ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भग० ३०२ ।

वोच्छित्तिनय-अवच्छित्तिनयः - व्यवच्छित्तिप्रतिपादनपरो नयः-पर्यायास्तिकनयः । नदी० १९५ ।

वोच्छिन्न-अनुदितः । भग० २९२ ।

वोच्छिन्नघर-व्यवच्छिन्नगृहं असंबद्ध उपाश्रयः । व्य० प्र० १८६ अ ।

वोच्छिन्नसंसार-व्युच्छिन्नसंसारः-त्रुटितचतुर्गतिगमनानुबन्धः । भग० १११ ।

वोच्छेय-व्यवच्छेदः-पानोत्तरकालम् । जीवा० ३५१ ।

वोज्झ-बाह्यं-दूरापनेयं-श्लक्ष्णतरम् । अ० प्र० २७५ ।

वोज्झहिइ-वक्ष्यति-वहमानं भविष्यति । बृ० द्वि० १६ अ ।

वोण्ण-तृणकाष्ठहारादिकमधमकर्म । सूत्र० ३२५ ।

वोदाण-व्यवदानं-पूर्वकृतकर्मवनलवनं-कर्मकचवरशोधनं वा । ठाणा० १५७ । व्यवदानं-पूर्वकृतकर्मवनहगनस्य लवन-प्राक्कृतकर्मकचवरशोधनं वा । भग० १३८ । व्यवदानं-कर्मनिर्जरणम् । भग० १४१ । कर्मनिर्जरा । आव० २८० । व्यवदानं-पूर्वबद्धकर्मापगम् । उत्त० ५८६ ।

वोदाणफल-व्यवदानफलं-व्यवदानं-पूर्वकृतकर्मवनगहनस्य लवनं प्राक्कृतकर्मकचवरशोधनं वा फल यस्य तद्व्यवदानफलम् । भग० १३८ । वोदाणफलः-व्यवदानफलं-तपोविशेषः । भग० १४० ।

वोद्दो- । नि० चू० द्वि० ४३ अ । व्य० प्र० ६८ अ ।

वोद्रः- । आच० २६ ।

वोप्पालया-छिद्दा । नि० चू० प्र० ५३ अ ।

वोमाण- । नि० चू० द्वि० ७१ आ ।

वोयड-व्याकृतो लोकप्रतितशब्दार्थः । भग० ५०० ।

वोयाण वनस्पतिविशेषः भग० ८०२ ।

वोर-फलविशेषः । प्रश्न० ३२८ ।

वोरमण-व्युपरमण प्राणेभ्यो जीवस्य व्युपरतिः । प्राणवधस्य षोडशमपर्यायः । प्रश्न० ६ ।

वोल-रोल । नि० चू० प्र० २१० अ ।

वोलट्टमाण-व्यपलोड्यन् छर्दमान् जलः । भग० ८३ । विशेषेण उल्लुटन् । जीवा० ३२२ ।

वोलति-व्यतिक्रामति । आव० ८५३ ।

वोलयति-क्रामति । बृ० प्र० २४१ आ ।

वोलित्ता-उल्लङ्घ्य । आवा० ३८४ ।

वोलिही-व्यतिव्रजति । ग० ।

वोलेंत-व्यतिक्राम्यन्तः । आव० २९१ ।

वोलेइ-व्रजति । आव० ६८५ ।

वोलेहाम-पुरतो गमिष्यामः । बृ० तृ० ६४ अ ।

वोल्लंत-व्यतिव्रजन् । आव० ३७० ।

वोल्लग- । नि० चू० द्वि० १०६ आ ।

वोल्लेति-वस्त्राभावे बाहाहिं उरं पाउणति । नि० चू० द्वि० ३० आ ।

वोसट्टमाण-विकसन्-स्फारीभवन् वर्धमानः । भग० ८३ । परिपूर्णभृततया उल्लुठन् । जीवा० ३२२ ।

वोसट्ठ-व्युत्सृष्टः । भग० ४९ । व्युत्सृष्टः-निष्प्रतिकर्मशरीरता । सूर्य० २६३ । व्युत्सृष्टः-कायोत्सर्गस्थः । दश० १७९ । जं आउग्गहातो परेण । नि० चू० प्र० २४६ आ । भरितं । नि० चू० द्वि० १२१ अ । प्रलुठिते । बृ० द्वि० २४३अ । अणसणं पच्चक्खा । नि० चू० प्र० २०७ आ ।

वोसट्ठकाए-व्युत्सृष्टकायः-परिकर्मवर्जनतः त्यक्तदेहः । ठाणा० ४६४ ।

वोसट्ठचत्तदेह-व्युत्सृष्टत्यक्तदेहः । आव० १४२ । व्युत्सृष्टत्यक्तदेहः । आव० ६४८ । व्युत्सृष्टत्यक्तदेहः-व्युत्सृष्टो भावप्रतिबन्धाभावेन त्यक्तं विभूषाकरणेन देहः-शरीरं येन स । दश० २६७ ।

वोसट्ठदेह-व्युत्सृष्टदेहः-प्रलम्बितबाहुस्त्यक्तदेहः यो दिव्योपसर्गेष्वपि न कायोत्सर्गभङ्गं करोति । ओघ० १७५ । व्युत्सृष्टदेहः-त्यक्तदेहः । ओघ० १७५ ।

वोसविय-अनेकधा मनसा व्युत्सृष्टम् । बृ० तृ० २२१ अ ।

विसिट्ठ-वृत्सृज्य । ओघ० १७४ ।

वोसियायणे-बालतपस्वी । भग० ६६५ ।

वोसिरण-व्युत्सर्जनं-परिष्ठापनम् । आव० ६३४ । अणसणपच्चक्खाणकालो । नि० चू० प्र० २०७ आ । व्युत्सर्जनं-परित्यागः । ओघ० १९३ । व्युत्सर्जनं-परित्यागः । ओघ० १९३ ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वोसिरामि-विविधं विशेषेण वा भृशं त्यजामि व्युत्सृजामि । आव० ४५६ । व्युत्सृजामि विविधार्थो विशेषार्थो वा विशब्दः, उच्छब्दो भृशार्थः सृजामि-त्यजामि । दश० १४४ ।

वोसिरिय-उच्चारप्रश्रवणे कृत्वा । ओघ० ७९ । व्युत्सृष्टम् । आव० ४१९ ।

वोहिगतेण-जे मेच्छा माणुसाणि हरति । नि० चू० प्र० ६३ अ ।

वोहिगामेच्छा- । नि० चू० प्र० ६३ अ ।

व्यंस्यते- । ओघ० १८१ ।

व्यक्तिः-भेदः । ठाणा० ४९३ ।

व्यङ्गः-विरुद्धमङ्गं व्यङ्गः, विकारवानवयवः । जं० प्र० ११६ । जीवा० २७६ ।

व्यजन-चमरादिना वायुकरणम् । दश० १५४ । उपकरणभेदः । आचा० ६० । सामान्यतो वातोपकरणम् । जं० प्र० ४११ । व्यजनं-तालवृन्तम् । दश० १५४ ।

व्यञ्जकः-कारको हेतुर्वा । आव० ५९७ ।

व्यञ्जन-व्यज्यतेऽनेनेति व्यंजनं, तीमणमाहुरगो । नि० चू० प्र० २०२ आ । व्यज्यतेऽनेनार्थः प्रदीपेनेव घट इति व्यञ्जनं । उपकरणेन्द्रियं शब्दादिपरिणतद्रव्यसंघातो वा । आव० १० ।

व्यञ्जनाक्षर-व्यज्यतेऽनेनार्थः प्रदीपेनेव घट इति व्यञ्जनम्, व्यञ्जनं च तदक्षरं चेति व्यञ्जनाक्षरम् । आव० २४ ।

व्यञ्जनावग्रह-व्यञ्जनेन-उपकरणेन्द्रियेण शब्दादिपरिणतद्रव्याणां च व्यञ्जनानामवग्रहः । आव० १० ।

व्यतिक्रमः-आनानुपूर्वीभावः । विशे० १६० ।

व्यतिपातिकभद्र-यक्षे भेदविशेषः । प्रज्ञा० ७० ।

व्यतिरिष्ट-अदात् । नंदी० ६१ ।

व्यत्कर्षयिष्यामि-दीर्घं वा सत खण्डापन यनतो व्युत्कर्षयिष्यामि । आचा० २४४ ।

व्यथित-पीडितः-भीतः । आचा० ३५ ।

व्यपलाप-निह्नवः । आव० ५८० ।

व्यभिचार-विकल्पः, व्याहतिः । विशे० ८८६ ।

व्यलोक- । आचा० ३७४ ।

व्यवच्छिन्नक्रिय-शैलेश्यवस्थायां ध्यानम् । प्रज्ञा० ६०९ ।

व्यवच्छेदः- । आचा० ५४ ।

व्यवसायसभा-विमानभाविनी सभा । प्रश्न० १३५ ।

व्यवस्था-संस्थितिः । सूर्य० ६ । समाचारः । ठाणा० ५१५ । नंदी० १५० । मर्यादा । नंदी० ४९ ।

व्यवहार-लौकिकमम उपचारप्रायः विस्तृतार्थः । तत्वा० १-३५ । व्यवहारः-लोकिकप्रवृत्तिरूपः । अनु० १८ । नंदी० १५४, १५५, १५८ । व्यवहारः-विवादः । बृ० प्र० २७८ आ ।

व्यवहितकल्पना- । आचा० ५५ ।

व्यवह्रियते-अपलप्यते । ठाणा० ३९१ ।

व्याकरण- । प्रश्न० १ । संस्कृतशब्दव्याकरणं, प्राकृतशब्दव्याकरणम् प्रश्नव्याकरणं च (?) ।

व्याकरणसूत्रम्- । नंदी० १०५ ।

व्याक्षिप्त-हलकुलिशवृक्षच्छेदादिव्यग्रः । ओघ० २३ ।

व्याख्याङ्ग-द्वारं उपायः । आचा० ८२ ।

व्याख्यान-सूत्रार्थकथना । आव० २६५ । विधिप्रतिषेधाभ्यामर्थप्ररूपणम् । विशे० २ । अनुयोगः । विशे ५९२ ।

व्याख्यानविधि-शिष्याचार्यपरीक्षाविधानम् । आव० ८६ । आचार्यशिष्यदोषगुणकथनलक्षणः । आव० १०४ । व्याख्यानविधिः-शिष्याऽऽचार्यपरीक्षाभिधानम् । विशे० ५८९ (?) ।

व्याघात-संहरणम् । नंदी० ११४ । ठाणा० ६५ ।

व्याघातकाल-परस्परेण वैदिशिकैर्वा स्तम्भैर्वा सह निर्गच्छतः प्रतिशतो वा कालः श्राद्धाकादौ य आचार्यः धर्मकथां करोति । आ० ९२१ (?) ।

व्याघातवत्-पादपोपगमनस्य प्रथमो भेदः । यत्सिंहाद्युपद्रव्यव्याघाते सति क्रियते । दश० १९ ।

व्याचक्षते- । नंदी० १५८ ।

व्याज-मिषम् । ओघ० ५१ । व्याजम् । ओघ० (?) ।

व्याधः-लुब्धकः । प्रश्न० १५ । वागुरिकः । ओघ० २२३ ।

व्यापकानुपलम्भानुमानम्- । ठाणा० २६३ ।

व्यापार-योगः । विशे० २०९ । व्यापारः-उपयोगः । दश० ८६ ।

व्यापारोपेक्षा-उपेक्षायाः प्रथमो भेदः । ठाणा० ३५३ ।

व्याप्त-आकुलम् । आव० ५८९ । आपूरितम् । विशे०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

१५० ।

व्याम-तिर्यग्बाहुद्वयप्रसारणप्रमाणः । जीवा० १८७ । तिर्यग्बाहुद्वयप्रसारणप्रमाणः । ज० प्र० २१ ।

व्यायामिका-तृतीया नृत्यकला । सम० ८४ ।

व्यालकः- । प्रश्न० ६५ ।

व्यावहारिकमुद्धारपल्योपम-यावता कालेन योजनायामविष्कम्भोच्चत्वः पल्यो मुण्डनानन्तरमेकादिसप्तान्ताहोराऽप्ररूढानां वालाग्राणां भृतः प्रति समयं वालाग्रोद्धारे सति निर्लेपो भवति स कालो व्यावहारिकमुद्धारपल्योपममुच्यते । ठाणा० ६१ ।

व्यावृत-कुलादिकार्येषु व्यापारवान् । उत्त० ५६० । पृथक्कृतं रूपादिभ्यः । विशे० १६१ ।

व्यासः-विष्कम्भः । ज० प्र० १६ ।

व्याहृति-विकल्पः-भजना । विशे० ८८६ ।

व्युच्छिन्नक्रियमप्रतिपाति- । आव० ४४१ ।

व्युत्क्रमण-निष्क्रमणम् । नंदी० १०२ ।

व्युत्क्रान्तिः-उत्पत्तिः । नंदी० १०३ ।

व्युत्क्रान्तिपद-प्रज्ञापनायां पदम् । जीवा० १३४ ।

व्युत्क्रामति-उत्पद्यते । जीवा० २४ ।

व्युद्ग्राह्यते- । नंदी० १६७ ।

व्युपरतक्रियाऽप्रतिपाती-प्रधानशुक्लध्यानभेदः । आव० ६०३ ।

व्यूतं-चेच्चम् । ज० प्र० ५५ ।

व्रतेश्वरयाग-यज्ञविशेषः । सूत्र० ४०२ ।

व्रीह्युदक-तुषोदकम् । ठाणा० १४७ ।

卐

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शुद्धि–पत्रकम्

पृष्ठं	कोलं	पंक्तिः	अशुद्धं	शुद्धं
७५३	१	२३	मुला०	मूला
,,	२	१०	०निह	०नीह
७५७	१	२	०सरा०	सर०
,,	२	१२	स्पृष्टट:	स्पृष्ट:
७५८	१	५	०माणानु	०माणान्
७६०	१	१६	पदाम्	पदम्
७६१	२	२२	०योगद्व०	०योगाद्व०
७६२	१	२९	०निपद्धं	०निबद्धं
,,	१	३४	म्यमेका	म्यामेका
७६५	२	२१	०विशे:	०विशेष:
७६७	१	१	प्रभुतं	प्रभूतं
७६८	१	२०	प्रमोद:	प्रमाद:
७७०	१	१०	बल:	बाल:
७७१	२	६	बाष्या–	बाष्य–
७७२	२	१४	वुवते	ब्रुवते
७७४	१	१६	अनकु०	अनंकु०
७७५	२	३	युद्ध:	बुद्ध:
,,	२	१३	ज्ञान०	ज्ञात०
७७८	१	३३	जीन०	जिन०
७८०	२	१९	मान्तो:	भ्रान्त:
,,	२	२३	भभ०	भंभ०
७८३	१	६	सुन्दा:	सुन्दरा:
७८५	२	२०	०संबंधी०	०संबंधि०
७८९	२	२३	०सिद्धि०	०सिद्धिक
७९२	१	२०	मारग्रश:	माराग्रश:
७९४	२	२८	०रात्मना०	०रात्मन०
७९५	२	३१	०पुरु:	०पुरुष:
७९६	२	२८	वक्ता	वक्त्रा
७९८	१	२८	०शील:	०शीला:
,,	२	१३	तां	तं
८००	२	२६	पद्मि०	पद्मि०
८०१	१	२६	भुजज्यां	सूजाभ्यां
८०८	१	८	भूक्त्वा	भुक्त्वा
,,	१	२८	०तमा	०तम–
८०९	२	७	गलिय०	गालय०
,,	२	१३	०दशर्क०	०दर्शक०
८१२	१	१३	०वत:	०वात:
,,	१	२४	०गवयूत०	०गव्यूता०
८१३	१	३	०वोवो०	०वो०
,,	१	१५	नुपूर्वा०	नुपूर्वी
,,	१	३४	०सम्बन्धा०	सम्बन्ध०
,,	२	३५	०वर्शणम्०	०वँर्षणम्
८१७	१	३३	०चान०	०चना०
८१८	१	१८	मङ्ग	मङ्गं
,,	१	३०	शिथली०	शिथिली०
८१९	२	२९	०राज्ञ०	०राज०
८२३	१	३४	मनु०	मनो०
,,	२	२५	प्रप्य	प्राप्य
८२५	१	३	मत्ता०	मत्तां०
८२६	१	९	०पत्ती०	०पत्ति०
८२७	१	१७	०परत्त्वा०	०वस्त्वा०
८२८	२	३५	०महीषि	०महिषी
८२९	२	३१	०लेत्पन्नो	०लोत्पन्नो
८३२	२	२३	पाशाण०	पाषाण०
८३३	१	२	०कुज्जल०	कज्जल०
८३५	१	३२	०नय:	नद्य:
८३५	१	७	०ऽमहार्हि	०महार्द्ध
,,	२	१३	योग:	योग्य:
८३७	१	१९	एलपत्प०	पलापत्य०
,,	१	२८	०वापो०	०वा: प्रो०
,,	२	१४	जम्वैव०	जम्ब्वै०
८३८	१	८	माहन०	महान०
,,	२	९	महां	महा०
८४०	१	६	०ज्येष्ठ०	०ज्येंष्ठ०
,,	१	१८	०सेन्द्र:	०षेन्द्र:
,,	१	३४	०वलया:	०वल्या:
८४५	२	३५	जीत०	जित०
८४७	१	५	ऋषीश्च	ऋषिश्च

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पृष्ठं	कोलं	पंक्तिः	अशुद्धं	शुद्धं
८४७	२	२५	०स्पाद्य०	स्याद्य०
८४८	१	१३	०न्यन्त०	०न्यत०
,,	१	२०	०धौव्यव०	०धौव्य०
,,	१	३१	जनिनी०	जननी०
,,	१	३४	माकदी	माकंदी
८४९	१	२२	मानान०	मानं
,,	१	२५	त्वान०	०स्थान०
,,	२	१६	०मामो	०मात्मो
८५०	२	१०	मानोत्मा०	मानोन्मा०
८५१	२	१३	योत्येर्थः	येत्यर्थः
८५२	१	३	पव०	परव०
,,	१	३०	०याश्रवचोः	०याश्रवयोः
,,	२	१५	शुल्यते	शल्यते
,,	२	२१	थंनके	थंनरके
,,	२	२६	०जायुवः	जायुषः
,,	२	३१	मारण०	मारणं०
८५३	२	१०	०त्वश्चा	त्वाच्च
८५४	२	१५	वक्ति	वत्ति
८५५	२	३५	अचिन्य०	अचित्य०
८५७	२	७	भवानि	भवामि
८५८	१	१४	मत्त०	मित्त०
,,	१	२४	०देशम	०दशम०
,,	२	६	शप्तम०	सप्तम०
,,	२	३२	सङ्कलपो	सङ्कल्पो
८५९	१	२५	सर्गनां	सर्गानां
८६१	२	३५	कृत्स०	कृत्स्न०
८६६	२	२	ओवलि०	आवलि०
,,	२	२२	मुख०	मुरव०
८६७	१	२६	०मार्गः	०मार्गः
,,	२	२८	महा०	मुहा०
८६९	१	३०	०तस्सा०	०तस्या०
८७२	१	४	मतार्यः	मेतार्यः
८७४	१	२६	०काविं०	०क इ०
,,	२	३४	इद	इदं
८७५	२	१२	सन्ति०	सन्नि०
८७६	१	१६	योघ०	योग०
,,	२	२	०वाशु०	०वासु०
,,	२	२२	०यादेया०	०योदया०
८८२	२	३१	०द्रकः	०द्रक्तः
८८३	१	१६	पादयो०	पादपो०
,,	२	१७	०हिव	०हिमव०
८९३	२	६	०च्यापकः	०स्थापकः
८९९	२	२५	द्वाशप्त	द्वासप्त
९०२	२	१८	रोग०	रोम०
,,	२	२१	लवल०	लवण०
९०४	२	१८	लम्बननं	लबनं
९०५	१	२८	लज्ञणं	लक्षणं
,,	२	७	शास्त्र०	शास्त्रा०
९०६	२	१०	समयो	संयमो
९०९	२	३३	सद्रेषु	समुद्रेषु
९११	१	२४	लघ्व्धः	लघुः
९१२	१	२२	०मानपि	०मानमपि०
९१५	१	११	कर्तृ०	कर्तु०
९२०	१	२२	तियङ्	तिर्यङ्
९२५	१	८	०पमः	०पशमः
,,	२	१२	बन्पते	बन्दते
९२६	१	६	सम्यक०	सम्यक्०
९२७	१	४	०रराज्ञा०	०राज्ञा
,,	१	१६	वाक०	वाक्०
९२८	१	११	०साम्यु०	०स्वाम्यु०
,,	२	१२	करोक्ति	करोति
९२९	२	५	०व्यग्रनः	०व्यग्रः
,,	२	१६	दृष्टन्तरे	दृष्टान्ते
,,	२	३५	वैर्ग०	वर्ग०
९३२	१	२०	०टोपम्	०टोपमम्
९३२	२	३४	०सामर्थ	०सामर्थ्यं
९३६	१	३०	०पदेषु	०देषु
,,	२	३३	द्वादस०	द्वादश०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पृष्ठं	कोलं	पंक्तिः	अशुद्धं	शुद्धं
६३८	१	२०	संक्लेष०	संक्लश०
,,	२	३३	०फत्वं	०कत्वं
६३९	२	१७	मस्त्र०	वस्त्र०
६४०	१	३४	०वणम्	०वरणम्
,,	२	१०	ग्रप्य०	ग्रम्य०
,,	२	३३	विशेतो	विशेषतो
६४१	१	१	दुर्दुने	दुर्दिने
,,	१	२०	वर्व०	वर्ष
,,	२	२०	एन०	एक०
,,	२	२२	नना०	नाना०
६४२	१	३४	सग्दिग्धः	सन्दिग्धः
,,	२	१६	छद	छर्द
,,	२	२४	वमपी	वमनी
६४३	१	१६	दहा०	देहा
६४४	१	३५	०सिहुस	०निहुस
,,	२	१३	वररन्धः	वरगन्धः
६४५	०	३६	११८	११९
६४६	२	१०	०शतेः	०शतैः
६४७	१	३२	विशेषयः	विशेषं
६४९	१	६	०चेन०	०चेतन०
,,	२	३५	०सावा०	०सामा०
६५०	२	१०	०दारहृ०	०दाहृ०
,,	२	३१	०वियय०	०विषय०
६५१	१	१२	दुखः	दुःखं
६५२	१	३२	०पूब्या०	०पूर्व्या०
,,	२	१२	०सृपतिः	नृपतिः
६५३	२	२५	वर्धः	वधः
६५४	१	१८	०न्तसू०	०न्तरसू०
,,	२	२१	०पयात	०पपात०
६५८	२	१८	वामप०	वामपा०
६५९	१	८	वामबका	वामनका
६६३	१	३३	द्रान्तरम्	द्रान्तम्
,,	२	३	०योगम	०योग्यम्
६६४	२	३	०द्वव०	०द्वय०

पृष्ठं	कोलं	पंक्तिः	अशुद्धं	शुद्धं
६६७	२	२९	वित्राटायतु	वित्रोटयितुं
६६९	१	१५	प्रशसा	प्रशंसा
,,	१	१८	स्लाघा	श्लाघा
६७१	१	५	क्रडति	क्रीडति
६७३	१	६	गृहह्यते	गृह्यते
६७५	१	२९	०रूपेण	०रूपणे
६७६	१	६	०व्यज्जन०	व्यञ्जन०
,,	१	१९	पर्श्व०	पार्श्व०
६७८	१	२	०तेवे	०तेव
,,	१	५	०भरिया	०भारिया
,,	,,	७	०महिषा	०महिषी
,,	२	१९	दर्शनं	दशनं
६७९	१	२७	उच्छवन०	उच्छून०
,,	२	३	०धवनादि	०धावनादि
६८०	२	१५	विविष्टं	निविष्टं
,,	२	२२	०तिर्गम०	तेनिगम०
६८२	१	३१	विद्वज्जुप्सा	विद्वज्जुगुप्सा
,,	,,	३४	संदेहहः	संदेहः
६८३	१	१०	जिविका	जीविका
६८४	१	१३	द्रव्यु	द्रव्यो०
६८९	२	८	उद्धवदिक्	उद्धर्वदिक्
,,	२	२७	यसां	यस्यां
,,	,,	३०	०वरति	०वतरति
६९०	१	१	न्युतर०	०नुत्तर०
,,	,,	३५	०मिधीते	मिधीयते
६९१	,,	१	विगमग०	विगम०
,,	२	२	वितृत०	विवृत०
,,	७	१८	०पहर०	०वहर०
६९३	१	८	०गुणभिः	०गुणैः
६९५	१	२८	०लम्भा०	०पलम्भा०
६९८	२	६	ज्ञनो०	ज्ञानो०
१००१	१	६	गर्त्तातिवर्तता०	गर्त्तातिवा०
,,	२	१	विषाया०	विषया
,,	,,	२५	शलयानि	शल्यानि

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पृष्ठं	कोलं	पंक्तिः	अशुद्धं	शुद्धं
१००२	१	२८	कमिन्द्रः	कंदिन्द्रः
,,	२	२७	अवषध्यन्ते	अ०
१००३	१	७	०ह्वारेणेन	०ह्वारेण
१००४	२	४	व्यापनेनेन	व्यापनेन
,,	२	३१	सवै०	सर्वै
१००५	२	२५	प्रज्ञापनेन्द्रै:	प्रज्ञापनेन्द्रः
,,	,,	३२	करथम्	करणम्
१००८	२	३५	नग--	नरगरम् । उत्त०

९६ । वीयरागसंजय–वीतरागसंयतः–उपशान्त-कषायः क्षीणकषायश्च । प्रज्ञा० ३४१ । वीयरागसूअ–वीतरागश्रुतं–सरागव्यपोहेन वीत-रागस्वरूपं ।

पृष्ठं	कोलं	पंक्तिः	अशुद्धं	शुद्धं
१००९	१	५	०विजजे	०विजये
,,	१	२१	०नुरत्कःकेवलामम०	०निरक्तकेवलाम०
,,	१	२१	विराज	विराजत
,,	१	२९	कियत्सि०	कियत्क्षि०
,,	२	१९	०दारणे	०दाहरणे
१०१०	२	२३	वरिओ	वीरिओ
,,	२	२५	०प्रथवम्	०प्रमवम्
१०११	१	२७	०गजनेषु०	०जनेषु
१०१२	२	३	दडी०	दण्डी०
१०१३	१	१९	प्युत्पा०	व्युत्पा०
१०१४	,,	२४	स्वेत	स्वेन
,,	२	११	वेवद्विके	वेदिके
१०१५	१	१७	लेदः	वेदः
,,	२	१६	अभ्युद०	अभ्युदय०
१०१६	१	२८	थितं	स्थितं
१०१८	१	१२	सवा०	सर्वा०
,,	,,	२९	विमानाति	विमानानि
,,	२	२०	क्षद्र०	क्षुद्र
१०१९	१	५	नरुके	नरकै
१०२१	२	२९	वेश्या०	वैश्या०
१०२२	१	२१	हतार्थे	हितार्थे
,,	१	२५	अग्निम०	अग्रिम
,,	२	१५	आकासे	आकाशे
१०२३	२	६	असन०	अशन०
१०२४	१	१५	०हगन०	०गहन०

卐

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

आगमवाचनादातृ-बहुश्रुत-युगप्रधानसदृश-देवसूरतपागच्छसामाचारीसंरक्षणकटिबद्ध
श्रेष्ठिदेवचन्द्रलालभाईजैनपुस्तकोद्धारक श्रीजैनानन्दपुस्तकालयाद्यनेक-
संस्थासंस्थापक-अनेकग्रन्थप्रणेतृश्रीवर्धमानजैनागममन्दिर-
(सिद्धक्षेत्र)--श्रीवर्धमानजैनताम्रपत्रागममन्दिर-
(सूर्यपुर)--संस्थापक-आगमोद्धारक-
ध्यानस्थस्वर्गत-

आचार्यश्रीआनन्दसागरसूरीश्वरसङ्कलितः

श्रीअल्पपरिचितसैद्धान्तिकशब्दकोषः

'फ'तः 'व' पर्यन्तो चतुर्थो विभागः

❀ समाप्तः ❀

श्रेष्ठि-देवचन्द्रलालभाई-जैनपुस्तकोद्धारे ग्रन्थाङ्क-१२५ ॥

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शेठ देवचंद लालभाई जैन पुस्तकोद्धार फंड

गोपीपुरा, बड़ेखानों चकेला, सूरत.

प्रथांक		रु० पैसा
९५	वीतरागस्तोत्र अवचूर्णि विवरण अने भाषांतर समेत	१—५०
११५	अल्पपरिचित सैद्धान्तिकशब्दकोषः भाग २	५—००
११६	अल्पपरिचित सैद्धान्तिकशब्दकोषः भाग ३	७—००
१०४	उत्तराध्यन अवचूरि भाग १	४—००
११२	उत्तराध्ययन अवचूरि भाग २	५/७
१०५	पिंडनिर्युक्ति अवचूरि	३—००
१०६	श्राद्धविधिकौमुदी....मराठी	१—००
१०७	नंदी अवचूरि भाग १	४—००
११३	नंदो दुर्गपद व्याख्या	२—००
१०८	आवश्यक अवचूर्णि भाग १	५—००
१०९	आवश्थक अवचूर्णि भाग २	३—००
११०	सुयगडांदीपिका भाग २	३—००
१११	जम्बुद्विप प्रज्ञप्तिकरणचूर्णि	प्रेसमां
११४	ज्ञातासूत	”
११७	भगवतिअवचूरि	”
१२१	ओर्धनियुक्तिअवचूरि	”
१२२	स्थानांगदीपिका	”
१२३	आवश्यक अवचूर्णि भाग ३जो	”
१२५	अल्पपरिचितकोष भाग ४	”

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org